«operta de DANA SCIIOBEL ROMAN

La întocmirea acestei antologii s-a folosit»-Jitia!

L. UIGI CAP IM NA, *TU ÎI E LE FJABE*

a cura di Mauruio Vitta

Arnoldo Mondadori Editoare, Milano 1983

Toate drepturile asupra acestei versiuni sunt rezervate editurii UNIVERS.

LUI GI CAPUANA

PREFAŢA ANTOLOGIE ŞI TRADUCERE DE Victoria Naum

EDITURA UNIVERS

BUCUREŞTI – U'tstt

PREFAŢA

Luigi Capuana, autorul volumului de faţă, a fost cunoscut până în prezent de publicul românesc prin două contribuţii literare de certă valoare: romanul *Marchizul de Roccaverdina* socotit ca reprezentativ pentru arta scriitorului şi pentru lumea evocată, şi *Medicul săracilor*[1] *o* amplă antologie de nuvele ce creionează realist personaje şi întâmplări din viaţa satului sicilian.

Personalitate extrem de activă, atrasă de o cunoaştere variată şi multiformă, Capuana poate fi considerat un demn urmaş „al acelei subtile, dar tenace tradiţii de literaţi poligrafi „care în Italia, ca şi în restul

1 *Marchizul de Roccaverdina,* traducere de Ştefan Crudu, ELU, Bucureşti, 1966.

Europei, a rămas vie şi activă până în epoca modernă. „[2]

Activitatea sa de scriitor s-a desfăşurat în mod constant de-a lungul întregii vieţi[3]. În paralel însă, asemenea unui creator plurivalent renascentist, Capuana a fost folclorist, critic teatral, teoretician ai literaturii, dar şi gravor în zinc şi în acvaforte, fotograf, cercetător al fenomenelor oculte administrator public, entomolog pasionat şi atent, multe dintre observaţiile sale fiind luate în consideraţie naturaliştii vremii. De asemenea, creştea păsările care, aproape domesticite, veneau şi plecau nestingherite din volierele sale, desena în peniţă sau în creion, modela amfore şi vase care imitau în mod desăvârşit modelele vechi greceşti.

În aceste activităţi atât de variate, Capuana nu s-a dovedit niciodată superficial, ci şi-a impus necontenit să înveţe bine meseria înainte de a o practica.

În cele ce urmează am încercat să schiţăm pe scurt biografia sa spirituală, folosindu-ne de câteva declaraţii autobiografice, mai ales de scrierea *Cum am devenit nuvelist (Come io divenni novelliere),* tipărită în loc de prefaţă în volumul *Homo.*

Capuana s-a născut la Milano, lângă Catania, la 28 mai 1839, într-o familie de proprietari de pământuri; primul dintre cei nouă fraţi şi surori, viitorul scriitor va trăi o copilărie fericită apărată de sistemul tradiţional şi patriarhal al familiei.

În 1857 începe să studieze dreptul la Universitatea din Catania. „Imaginaţi-vă, va mărturisi el, că până la douăzeci de ani, şi chiar şi după aceea, am fost un teren aproape necultivat. Mă învăţaseră puţine lucruri sau

---

2 Maurizio Vitta, în Luigi Capuana, T*utte le fiabe,* Monda- dori, 1983.

3 Capuana a publicat cinci romane : *Giacinta,* Milano, 1879, *Frofumo (Parfum),* Palei mo, 1892, *La sfings (Sfinxul),* Milano, 1897, *II marchese di Roccaverdina,* Milano, 1901, *Rassegnazione (Resemnare),* Milano, 1907. Din producţia de nuvele, extrem de bogată, amintim : *Profili di donne (Profiluri de femei),* Milano, 1877, *Un bacio e altri racconti (O sărutare şi alte povestiri),* Milano, 1887; *Homo !,* Milano, 1883, *Le paesane (Din lumea satului),* Catania, 1894, *II decameroncino (Micul decameron),* Catania, 1901, *Delitto ideale (Delict ideal),* 1902, *II nemico k in noi (Duşmanul este In noi),* Catania, 1914. Scrie, de asemenea, multe povestiri pentru copii : *II pecoro nero (Oaia neagră),* Catania, 1894, *Fanciulli allegri (Copiii veseli),* Roma, 1894, *Scur-*

aproape nimic, şi fcarte puţin sau aproape nimic învăţasem şi eu de unul singur. Pe atunci, nu existau în Sicilia nici şcoli, nici licee şi nici examene... ce noroc!... Ciuguleai învăţătură de Ici, de colo, dacă aveai chef, dar ajungeai oricum medic, avocat, inginer sau farmacist. Profesorii nu se zgârceau. Gândeau probabil precum călugărul acela dominican, care, după cum se povesteşte, înjunghia laolaltă catolici şi albi*piddu, Torino, 1898, Cardello Palermo, 1907, Cara ¿afazia IDragă copilărie), Lanciano, 1908, Nel paese della zăgara (În ţara florilor de portocal), Firenze, 1910, Gil americani di Răbbato (Americanii din Răbbato), Milano, 1912, Tirititú, Ostiglia, 1915.*

Dintre scrierile critice amintim: *ÎI teatro italiano contemporáneo (Teatrul italian contemporan)* Palermo, 1872, *Studi sulla letteratura contemporánea (Studii de literatură contemporană),* Milano, 1880 şi Catania, 1882, *Per Tarte (Pentru artă),* Catania, 1885, *Gli „ismi" contemporanei („Ismé"-le contemporane),* Catania, 1898, *Cronache letterarie (Cronici literare),* Catania, 1899, *Lettera alia assente (Scrisoare către cea absentă),* Roma-Torino, 1904. >–

genzi eu scuza că bunul Dumnezeu îşi va recunoaşte apoi supuşii pe lumea cealaltă".

După abandonarea studiilor de jurisprudenţă, în 1864, Capuana face un pas hotărâtor pentru cariera sa literară şi pleacă la Florenţa, unde concomitent cu exercitarea meseriei de critic teatral îşi desăvârşeşte pregătirea intelectuală în contact cu lumea culturală florentină: „La douăzeci şi cinci de ani, eu, viitor nuvelist şi viitor romancier, ignoram complet, vai, ce ruşine, că există pe lume un Balzae. Acest nume îmi căzu sub ochi pentru prima dată într-un volumaş al nu ştiu cărui abate Fornari, unde se expuneau cu claritate ideile acelei şcoli şi acelui timp asupra romanului contemporan. Se citau câteva nume de scriitori străini, iar Balzae era numit superficialul Balzae. Doar atât! Acum mi se pare un fapt extraordinar, dar atunci superficialul Balzae nu mi-a făcut nicio impresie... Da, regret iluziile shakespeariene împrăştiate,

cum să spun, da, împrăştiate de vântul aşa-zisei culturi moderne, care începu să-mi vâjâle prin creier după ce-am avut nefericita idee de a mă duce la Florenţa. Ce mizerie viaţa asta!... Eu, care venisem să-mi perfecţionez – să-l numim totuşi geniul meu dramatic –, iată că într-o bună dimineaţă, mă trezesc cu un fel de *nuv*ea în minte! Şi nici după ce-am văzut-o pe hârtie şi ipoi tipărită în *La Nazione,* n-am înţeles deloc, dar deloc! că în mine ceva se rupsese definitiv de sus până jos. Ştiţi voi oare ce-a făcut nuvela aceea nefericită? A ucis în faşă, dintr-o lovitură, toate dramele mele istorice în versuri ale căror titluri înşiruite într-o lungă listă printre vechile mele hârtii, nu le pot citi fără să-mi vină lacrimi în ochi! *Arduino, Bătălia de la Legnario, Cesare Borgia> Răscoala Ciompilor...* Nu mi-am dat seama de cele ce se petrecuseră după nuvela aceea nenorocită şi am continuat în linişte, cu dulcea inconştienţă a celor douăzeci şi cinei de ani (care abia dacă fac cât cincisprezece de astăzi!), am continuat deci să visez drame în versuri, să le scriu şi să le ard". – Vâl *

După Florenţa, urmează Milano şi Roma, unde Capuana este ziarist, apoi profesor de limbă şi literatură italiană; în 1902 xi întoarce din nou la Catania, de astă dată definitiv, ea profesor de estetică şi stilistică la Universitate. În acest interval de timp, deci între 1875 – 1902, se defineşte şi apoi se nuanţează întreaga sa concepţie despre literatură şi artă, care s-ar putea rezuma în trei idei fundamentale: teoria artei ea formă independentă de conţinut, teoria „impersonalităţii" şi teoria evoluţiei în formă

A

artistică; Aceste idei vor alcătui apoi „programul " naturalismului italian, verismul.

Capuana a refuzat cu îndârjire, în mod constant, să vadă verismul într-o lumină misionară, ci l-a considerat întotdeauna doar un instrument prin care se putea dedica „cultului dezinteresat al artei", reacţionând la tendinţele oratorice ale literaturii italiene. „La începuturile carierei

sale, el privise de jur-împrejur: în Italia, după Manzoni, nu se zărea decât un Guerazzi, un D'Azeglio, un Niccolini; în Franţa, după Balzac, în concordanţă cu perspectiva clasică zoliană, apărea filonul naturalist, Flaubert, fraţii Goncourt, Daudet, Zola". 5 Pe de o parte, „romanul modern, mare, aproape colosal în Franţa", iar pe de altă parte „nici măcar în germene în Italia... şi atunci am declarat hocărât: trebuie să ne apropiem de aceştia".

Urmându-şi maeştrii, pe de Sanctis şi pe napoletanul de Mers, Capuana afirmă că arta reprezintă viaţa, clar viaţa în concreteţea istoriei, „aşa cum este concepută şi privită într-un anume moment.", înainte de orice, în artă, eu iubesc viaţa. Când artistul reuşeşte să-mi ofere un personaj cu adevărat vin, nu-i mai pretind nimic altceva şi-i mulţumesc. Mi se pare că mi-a oferit tot ce trebuia să-mi ofere. Prin simplul fapt de a fi viu, personajul este frumos, este moral; iar dacă acţionează cum trebuie şi vorbeşte bine, asta nu dăunează nimănui: îi voi mulţumi artistului încă o dată. Şi în aceeaşi măsură cu personajul iubesc acţiunea vie. Acţiunea... este frumoasă, este morală... Iar sub haina artistului, să nu uităm, se află mai mult sau mai puţin un gânditor... Dacă acesta din urmă iese îndeosebi la iveală, cu atât mai bine..."

Dar demonstraţia merge şi mai departe, ajungând până la ceea ce am putea poate numi cu un termen modern „artă angajată": ... Acest sărman poet nu este o fiinţă care s-a născut din rouă dimineţii, o fiinţă străină de vremea sa... Cereţi-i să vă ofere o realitate prezentă, realitatea inimii sale, a spiritului său, realitatea fierbinte a timpului său..."

Ne aflăm în centrul „sistemului său teoretic": să fie viu, să fie credibil, înseamnă pentru un artist să se aplece în cercetarea sa asupra omului contemporan, ţinând cont de rezultatele la rare a ajuns ştiinţa vremilor sale.[4]

Cealaltă componentă a gândirâi lui Capuana, şi anume ideea desanctisiană a artei ca formă se organizează

---

4 Luigi Capuana, *Verga e D'Annunzio,* a cura di Mario Po- milio, Cappelli Editore, 1972, pp. 10—11.

în faza propriu-zis veristică (pe care am putea-o situa între 1880 – 1892) în limitele poeticii impersonalităţii. „Forma" devine un termen ce indică gustul veristic, plinătatea vieţii, o realitate obiectivată fără reziduuri, aspiraţia către o operă de artă ivită ca un fapt natural, fără să păstreze puncte de contact cu autorul său. Ideea este enunţată în manieră aproape apodictică în eseul *Pentru artă:* „Este artist doar acela care repetă în formă literară procesul secret al naturii".

Ar trebui să mai vorbim aici despre caracterul lui Capuana, despre simpatia instinctivă pe care o încerca în faţa semenilor săi şi pe care o trezea la rându-i în ceilalţi, S-ar mai putea aminti, de asemenea, generozitatea sa de scriitor deschis spre noutate, curios de noi experienţe artistice, dornic să încurajeze mereu tineretul. În acest sens poate fi subliniat interesul său pentru futurism; „Dacă vârsta mă sfătuieşte acum să stau la locul meu, rebelul de odinioară preferă să privească şi să asculte ce fac şi ce spun tinerii... Dac-aş avea cu cincizeci de ani mai puţin, m-aş declara futurist". 6

Capuana moare în 1915, înconjurat de glorie şi de preţuirea contemporanilor săi:

Calităţile sale de critic literar, recunoscute în timpul vieţii, au fost reconfirmate de curând prin reeditarea de către Mario Pornilio a scrierilor despre Verga şi D'Annunzio. Acesta va declara în prefaţa cărţii: „Prin calităţile temperamentului său, prin natura prezenţei în literatura anilor săi, el se numără printre cei mai mari critici militanţi din istoria noastră literară. Imediata intuiţie a lui Verga, imediata intuiţie a riscurilor şi a limitelor implicate în experienţa lui D'Annunzio, situarea sa deci în inima celei mai mari dileme literare a anilor săi, cântărind cu ochi sigur valori şi nonvalori şi enunţând păreri ce aveau să fie acceptate mulţi ani mai târziu... ar fi îndeajuns pentru a-i acorda acest titlu". 7

*

6 Luigi Capuana, în *Nuova Critica,* giugno 1910, apud Luigi Capuana, *Verga e D'Annunzio,* a cura di Mario

Pomilio, Cappelli Editoare, 1972, p. 53.

Luigi Capuana, *Verga e D'Annunzio,* Cappelli Editoare, 1972, p. 10.

Ar fi extrem de dificil să încercăm a separa preocupările ţi experienţa sa de critic literar de aceea de scriitor. Iar atât una cât şi cealaltă sunt la originea pasiunii sale pentru studiul folclorului şi al literaturii pentru copii.

În 1882 apare volumul *Au fost odată... basme.*

Capuana se înscria astfel în linia unei tradiţii incerte cu acele *aniles tabulae* din antichitatea romană şi continuată da italieni, care au manifestat o înclinaţie deosebită pentru basmul nuvelistic (însuşi termenul de *novella* are în italiană dublul sens de basm şi nuvelă).

O culegere celebră în Evul Mediu a fost *Gesta Romanoru-n* compilată în prima jumătate a secolului al XIV-lea şi conţinăm! în forma sa finală 181 de naraţiuni dintre care multe basme autentice.

Mai apoi cunoscutele lucrări *trecentonevelle* a lui Franco Sacchetti, *II Novellino (Libro di bel parlar gentile)* sau *Le cento novelle antiche* di Masuccio Salernilano şi chiar *Decameronul* lui Bo ceaecio au vehiculat basme populare. Îl amintim mai îrziu, în timpul Renaşterii, pe S'raparola cu ale sale *Tredici piacc*voii *notti,* publicate la Veneţia, în care „nuvela se retrage în faţa surorii sale mai mari şi mai neeioplite, povestea cu miracole şi cu vrăji, îngăduind un zbor al imaginaţiei între gotic şi oriental în maniera picturală a lui Carpaccio şi-o nuanţare dialectală ca în proza lui Boccaccio". e

După un secol, capodopera lui Basile, *Pentameronul* sau *Povestea poveştilor,* publicată la Napoli în 1637, oferă cincizeci de basme ce dau expresie literară „visului unui Shakespeare diform, obsedat de fascinaţia grotescului".

În secolul al XVIII-lea, din nou la Veneţia, ciudatul cente Carlo Gozzi aduce basmele pe scenă printre măştile Commeiiei dell'Arte.

Era însă destul de puţin mai ales pentru că mare parte dintre aceste lucrări circula peste hotare, în Germania cu precădere şi nu prin locurile de baştină.

Dar cu Domenico Comparetti, Alessandro d'Ancona *(No: >cl-una popo. aci italiano),* cu Vittorio Imbriani *(La Novellaja florentina),* Angelo de Gubernatis *(Novellinc Di Santo Stefano)* şi, moi ales, cu Giuseppe l'intre, *Fiabe, novelle e racconti popolari sicihani.* culegerea basmelor după criterii ştiinţifice capătă o ime Halo Calvino, Introduzione, în *Fiabe italiano,* F.inaudt, 1976, p. XIII.

portantă deosebiţii. Cele patru volume din culegerea lui Pitri (1841 – 1016) un medic care s-a dedicat studiilor de folclor, constituie până în prezent cea mai bogată colecţie de basme populare italiene. Culegerea lui Pitre este realizată în 1875; în 1381

Giovanni Verga scrie *Familia Malavoglia.* Giuseppe Cocchiera în *Istoria folclorului în Europa*9 stabileşte o paralelă între cei doi sicilieni, scriitorul şi cercetătorul, care, urmărindu-şi fiecare scopurile sale, ascultă cu atenţie graiul pescarilor, al oamenilor din popor. „Cum să nu comparăm, i se alătură apoi Itaão Calvino, catalogul ideal de vocabule şi proverbe şi obiceiuri pe care şi unul şi celălalt au încercat să-l redacteze, scriitorul ordonându-l după ritmul său interior liric şi coral, iar folcloristul într-un muzeu bine etichetat, care se întinde în douăzeci şi cinci de volume din *Biblioteca tradiţiilor populare siciliene* (1871 – 1913), colecţia revistei sale pe douăzeci şi patru de ani: *Arhivă pentru studiul tradiţiilor populare* (1882 – 1906) şi cele şaisprezece volume din colecţia *Curiozităţi populare tradiţionale?" 10* Intrarea poporului în scenă pentru întâia oară se face în literatura italiană prin capodopera lui Verga, primul scriitor ce înregistrează ca un folclorist cadenţele dialectale, iar în folclor cu Giuseppe Pitre, primul folclorist care îşi propune să transcrie poezia folclorului şi nu numai motivele tradiţionale sau sintagmele lingvistice.

Cu verismul, interesul pentru universul rural şi provincial al sudului devine predominant. Era firesc, deci, ca Luigi Capuana, teoretician şi profet al acestui curent, atras de „procesul viu al faptelor omeneşti", să publice basme preluate din realitatea folclorică a Siciliei. Şi nu

fără importanţă este la rândul ei şi prietenia faţă de cele două personalităţi amintite mai sus, cărora li se adaugă şi Lionardo Vigo, folclorist de renume şi coordonatorul unei culegeri de cântece siciliene, *Raccolta avtplissima (O* vastă *culegere),* precum şi dragostea pentru copii, firească pentru caracterul generos al lui Capuana sau poate amintirea unor experienţe de tinereţe în sferă romantică.

Primul volum *Au fost odată... basme* apare, după cum spuneam mai sus, în 1882; cu începere de la această dată, activitatea lui Capuana de scriitor de basme va fi continuă, acoperind arcul întregii sale existenţe: în 1883, *Pielea de păduche*

J Giuseppe Cocchiara, *Storia del folklore în Europa,* cap. XX, *La lezione del Pitre,* Bo. Îngheri. 1971.

10 Italo Calvino, *op. cit.,* p. XXV.

n

(La Reginotta) în 1894, *Povestitorul de basme (11 raccontafiabe),* în 1908, *Cine vrea basme, cine vrea? (Chi vuol fiabe, chi vuole?* În 1912, *Se spune şi se povesteşte că (Şi conta e şi racconta)*

ş. În sfârşit, în 1919, postum, *Ultimele basme (Le ultime Jiabe).*

Colaborarea cu Lionardo Vigo şi apoi cu Giuseppe Pire n-a constat numai în descoperirea şi culegerea de cântece, de povestiri şi de basme ce ilustrau o foarte veche cultură ce mai persista încă pe meleagurile insulei natale; tânărul Capuana aduce talentul său critic înnăscut, capacitatea de a surprinde liniile de bază ale unei tradiţii creatoare şi puterea sa de pătrundere în analizele cu caracter literar. Scriindu-i lui Vigo o scrisoare la care anexase câteva cântece culese în împrejurimile localităţii natale, el subliniază mecanismele basmului popular, aceleaşi în fond cu ale basmului de autor: „Revenind la cântecul istoric, ceea ce dumneavoastră numiţi «tradiţie» mi se pare că există la noi în «micile basme». Acestea îşi au fără îndoială originea în Evul Mediu, dezvoltându-se odată cu germenii fecunzi ai noii civilizaţii: geniul curajului, al aventurilor vesele şi miraculoase, în care apar

în scenă magi, castele fer-[5] mecate, splendide copile de regi răpite de vrăjitoare, de şerpi, de balauri, care păzesc comori uriaşe, păduri misterioase locuite de zâne cu trup aerian şi de păsări misterioase şi ele la rândul lor… iată mecanismul sau mai bine zis elementele comune şi variate ce înveselesc poporul nostru în lungile seri de iarnă".

Capuana este în mod e adent atras de schemele narative ale basmului, de capriciile creaţiei, de intriga miraculoasă. În aceste istorii, narate şi reelaborate de bătrânele povestitoare, el vede basmul în caracterul său de pură afabulaţie, departe de moralismul educa. iv al literaturii pentru copii. Concepţia sa apare evidentă în singura transcriere declarată a unui autentic basm popular, *Piele de păduche (La Reginotta),* în a cărui dedicaţie ni se zugrăveşte un tablou tipic: „mătuşa Angiolina, torcând în picioare, povestea, fără să se oprească, basmele sale minunate", în vreme ce copiii, adunaţi în jurul focului, stăteau „nemişcaţi, cu gura căscată, fermecaţi, ore în şir". Forţa incantatorie a basmului îl vrăjeşte pe Capuana.

Ajungând aici trebuie să observăm că basmele sale respectă mulţi parametri specifici naraţiunilor din popor.

Formulele introductive sunt în general aceleaşi (mai puţin variate decât în cazul basmelor româneşti); formulele finale sunt bogate, variate şi unitare cu restul repertoriului narativ italian, ca de exemplu: *B stretta la foglia e larga la via / Dite la vostra, câte ho detto la mia* (în Toscana) sau *E vissero feliei tutti assieme, e cosi e finita la nevcila* 11 (în Comparetti).

Deosebit de interesante sunt formulele magice (mediane), care amintesc de credinţe şi superstiţii străvechi. Remarcabil este modul în care apare subliniat cultul agrar al grîului. În basmul *Vircolacul,* trecerea pe celălalt tărâm şi învingerea vârcolacului se face printr-o triplă magie: a grîului (lanul de grâu ce-l înspăimântă pe vârcolac), a nodului (sfoara înnodată de zână de copacul

---

5 Frunza-i îngustă şi drumu-i lat / Spuneţi şi voi că eu am terminat; Şi au trăit cu toţii, împreună, fericiţi şi astfel s-a terminat povestea.

aflat la intrarea pe celălalt tărâm) şi a fierului, a obiectului ascuţit.

De asemenea apar numeroase formule stereotipe, repetiţia în triadă, obiecte magice, fiinţe supranaturale, simboluri străvechi (un exemplu în acest sens fiind tichia roşie sau bereta roşie purtată de făpturile înfricoşătoare, demonice). Uneori revin figuri din folclorul sicilian, ca Zânele, sau legende, precum aceea despre „peştera cu-şapte intrări" şi despre imaginarul târg al zânelor, unde se-adună negustori, principese şi pitici, prinţi şi preafrumoase doamne, care figurează şi în *Biblioteca delle* tra*dizioni popolari siciliane* a lui Pitre.

Personajele se comportă degajat: în cazul basmului *Cele trei inele,* tatăl iese pur şi simplu în câmp şi, hotărât să-şi căpătuiască fetele, **o** strigă pe Soartă. Aceasta se iveşte – nu-i decât **o** bătrânică oarecare înarmată însă cu **o** furcă şi cu un fus, unelte eterne ale ursitoarelor.

Turnura nuvelizantă a basmelor este accentuată. Nuvela a fost întotdeauna pentru Capuana laboratorul unor intense experienţe literare. Vorbind despre producţia scriitorilor sicilieni, el îi vede „dornici să zugrăvească mai mult decât să analizeze nuanţa unui sentiment, bizara manifestare a unei pasiuni, comportarea unui caracter ciudat care iese mai bine în relief datorită unui anume mediu sau unui anume. peisaj, datorită unor rare combinaţii de lumini şi umbre ce atrag în mod irezistibil fantezia… Aceeaşi tehnică este aplicată de Capuana în 11

basmele sale. Foarte adesea firul narativ se organizează în jurul unei idei centrale – notaţie psihologică, ciudăţenie fizică, un nume cu puteri magice evocatoare, o imagine fantastică – neglijându-se coerenţa internă a acţiunii care se construieşte în jurul ei. Astfel în *Năuţica,* „basm aproape rabelaisian", burdihanul regelui devine un castel devorator ce ameninţă să dărâme totul în jur, chinuind toată suflarea împărăţiei; în *Fiu, fiufiu, fiu,* naraţiunea se sprijină pe acţiunea regelui care acceptă să devină ţăran, „trudind sub razele fierbinţi ale soarelui sau udat de ploaia ce turna cu găleata" numai pentru a o

cuceri pa frumoasa fată a vrăjitorului; în *Comoara ascunsă,* în centrul atenţiei se află întregul sat, care îşi urmăreşte cu tenacitate scopul meschin şi-l creşte pe copilul fără braţe ca să ajungă în stăpânirea comorii; în alte basme figura protagonistului serveşte drept pretext povestirii, fie că este Arlechinul Lăcustă, copilul-demon Prkn pe. lino sau bufonii prin vocaţie, Pappafiehi şi Bărbierul; şi în acest sens s-ar putea găsi exemple în ea mai mare parte din basme.

În tehnica narativă a lui Capuana se identifică o serie de eternen e veriste sau accente dialectale. Uneori enunţarea directă a unor proverbe colorează limbajul şi întăreşte comunicarea: *„Cine t'târziu soseşte / Rău găzduieşt*e Alteori întregul basm ilustrează o zicală populară, ca în *Zina Floare* şi *Prigoria,* unde povestea fetei răutăcioase şi orgolioase, care aşteaptă să fie admirată de prinţ, îşi are originea în proverbul sicilian *„a donna alia finestra / noii far festa",* ceea ce ar însemna în traducere că*, pe femeia ce-aştenptă în fereastră, nu merită s-o bagi în* seamă". L, urnea oamenilor simpli, spre care se îndreaptă simpatia autorului, morari, cărbunari, tâmplari, ţărani, pescari, iese victorioasă din confruntarea cu o întreagă ierarhie a puterii, alcătuită din regi. principi şi adesea ridicole consilii de coroană, consilii de coroană.

Semnificativă este şi construcţia unui basm-ramă în *Meşterul Drege-şi-Strică* sau a basmului în basm în *Cumătră Furnică,* unde motivul fetei frumoase ce iese din pielea unei femei bătrâne este rezolvat în mod neaşteptat: po. estitorul revine la lumea reală, pledează pentru libertatea de invenţie, iar finalul lăsat în suspensie. „Ea era sat; nu era ea se opune oricărei alte formulări din basme.

Consideraţiile de mai sus sunt departe de a epuiza bogăţia artistică pe care ne-o oferă basmele lui Capuana. Cititorul român, familiarizat cu modalităţile stilistice ale basmului italian din apariţii editoriale anterioare va fi cucerit cu siguranţă de îndemânarea de povestitor a autorului sicilian şi va avea pe parcursul lecturii mereu alte prilejuri de încântare. El va descoperi nenumărate

interferenţe cu lumea basmului european şi românesc şi, nu întâmplător, am aşezat la începutul cărţii basmul *Portocalele de aur* al cărui incipit ne aminteşte de *Prâslea cel voinic şi merele de aur.*

În traducerea basmelor lui Capuana, am avut necontenit prezent în minte proverbul toscan, care spune că *la novella nun e bella se sopra nun ci şi rappella,* adică basmul, fie folclorio sau auctorial îşi sporeşte valoarea necontenit prin ceea ce ţese de fiecare dată povestitorul, prin fiecare element nou care se adaugă la trecerea sa din gură în gură. Să sperăm, aşadar, că şi traducătorul, care nu poate fi niciodată pe deplin un transmiţător pasiv, se înserează în consecinţă la rându-i în lanţul acelora ce se dedică minunatelor „povestiri ce fac viaţa dulce şi vremea desfătătoare".

V. NAUM[6]

6 *Fioravante şi frumoasa IsoUna,* basme italiene culese de ítalo Calvino, selecţie, traducere şi cuvînt înainte de Olía Măr- culescu, editura Univers, Bucureşti, 1975 , Gian Luigi Berti, *Basme şi povestiri din San Marino,* traducere Rodica Locusteanu, editura Ion Creangă, Bucureşti, 1981.

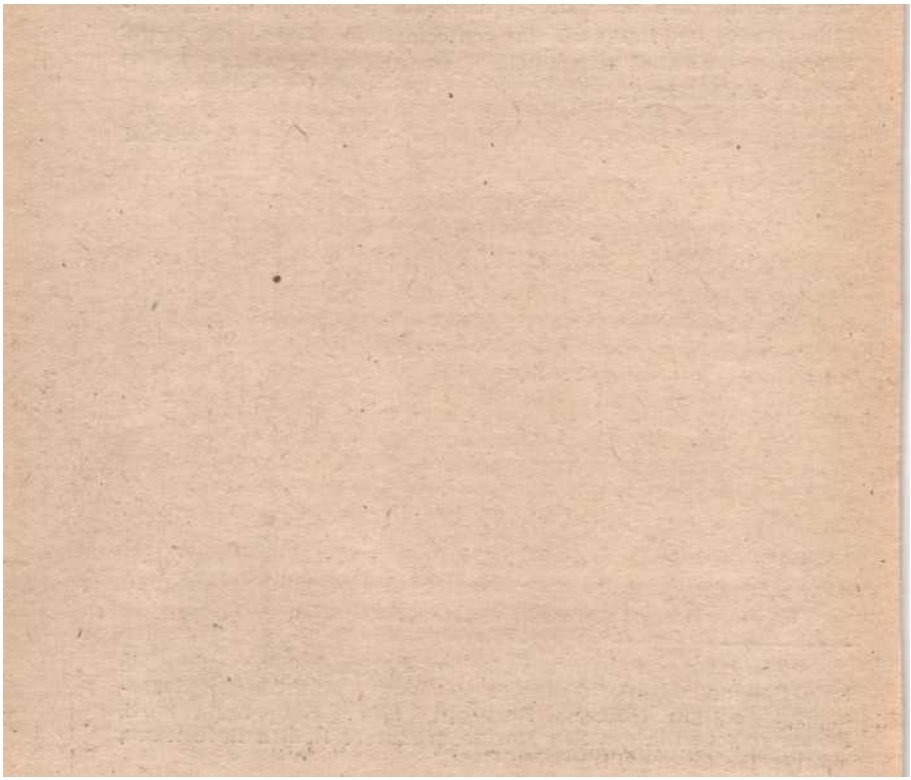

Au i ost odată... basme
Nepoleilor mei

PORTOCALELE DE AUR

tele palatului regal o grădină un soi de arbore, dar cel mai cui care rodea portocale de aur.

Când venea vremea lor, regele punea de pază, zi şi noapte, o santinelă; iar m şi însuşi să se convingă cu ochii nu lipseşte o frunză.

Dar, într-o dimineaţă, când se duce în grădină, găseşte santinela adormită. Se uită aur dispăruseră!

— Soldat nenorocit, o să plăteşti cu capul.

— Maiestate, n-am nicio ¡vină. A venit un sticleţe, s-a aşezat pe-o ramură şi-a îmbeput să cânte. Cântă, cântă, cântă, pleoapele mi s-au îngreiţnat. L-am gonit, dar el s-a aşezat pe altă ramură. Şi iar cântă, şi cântă, şi cântă, muream de somn. L-am gonit încă o dată şi cum tăcea, mie îmi şi pierea somnul. Dar s-a aşezat sus, în vârful copacului, şi cântă, şi cântă, şi cântă… am dormit până acum!

Regele l-a iertat.

Peste un an l-a pus *ad* strajă pe însuşi moştenitorul tronului.

Într-o dimineaţă se duce în grădină şi-l găseşte pe prinţ dormind. Se uită în copac… portocalele de aur dispăruseră!

Imaginaţi-vă furia sa!

— Cum! Ai adormit şi tu?

— Înălţimea-ta, n-am nicio vină. A venit un sticiete, s-a aşezat pe-o ramură şi a început să cânte. Cântă, cântă, cântă, mi s-au îngreunat pleoapele, l-am spus: Sticiete trădător, cu prinţul nu-ţi merge! Iar el îşi bătea joc de mine: Prinţul doarme! Prinţul doarme! Sticiete trădător, cu prinţul nu-ţi merge! Iar el îşi bătea joc de mine: Prinţul face nani! Prinţul face nani! Şi cântă, şi cântă, şi cântă… am dormit până acum!

Regele se hotărî să încerce el însuşi; şi cum veni vremea portocalelor, începu să stea de pază. Când fructele erau aproape coapte, iată că sticletele se aşează pe o ramură şi începu să cânte. Regele ar fi vrut să arunce cu ceva în el, dar era o noapte neagră de nu vedeai la doi paşi. Şi avea un chef de dormit…!

— Sticiete trădător, de data asta nu-ţi mai merge! Dar nu reuşea nicidecum să-şi ţină ochii deschişi.

Sticletele începu să-şi bată joc de el:

— Sst! Sst! Regele doarme! Sst! Sst! Regele doarme!

Şi cântă, şi cântă, şi cântă, regele dormi şi el tun

până se lumină de ziuă.

A doua zi deschise ochii: portocalele de aur dispăruseră!

Dădu atunci sfoară-n ţară:

— Cine mi-l aduce, viu sau mort, pe sticiete, va primi drept răsplată un catâr cu o povară de aur.

Trecură şase luni, dar nimeni nu apăru.

În cele din urmă într-o zi se prezintă un ţărănuş îmbrăcat ca viii de capul lui:

— Maiestatea-voastră doreşte cu adevărat să aibă sticletele acela? Dacă-mi făgăduieşte mâna prinţesei îl va avea în mai puţin de trei zi e.

Regele îl luă de umeri şi-l scoase afară pe uşă.

A doua zi băiatul se întoarse.

— Maiestatea-voastră doreşte cu adevărat să aibă sticletele acela? Dacă-mi făgăduieşte mina prinţesei îl va avea în mai puţin de trei zile.

Regele îl luă de umeri, îi dădu un picior în fund şi-l scoase iar afară pe uşă.

Dar în ziua următoare, băiatul, încăpăţânat, veni iarăşi.

— Maiestatea-voastră doreşte cu adevărat să aibă sticletele acela / Dacă-mi făgăduieşte mâna prinţesei îl va avea în mai puţin de trei zile.

Regele, supărat, chemă un gardian şi-i porunci să-l ducă la închisoare.

Apoi ceru să se ridice în jurul copacului o plasă de fier. Prin vergelele groase de fier nimeni nu va mai putea pătrunde. Dar într-o dimineaţă, când fructele erau aproape coapte, coboară în grădină: portocalele de aur dispăruseră!

Imaginaţi-vă furia sa! N-avea încotro, trebuia să cadă la înţelegere cu ţărănoiul acela!

— Adu-mi-l pe sticlete şi prinţesa i-a ta!

— Peste trei zile, maiestate.

Nici nu trecuseră bine trei zile şi el se şi înapoiase.

— Iată-l, măria ta. Prinţesa-i a mea.

Regele se întunecă la faţă. Să-şi dea fata după un

coate-goale?

— Vrei giuvaiei e? Vrei aur? îţi dau tot ce-mi ceri. Cât despre prinţesă, nu-i de nasul tău!

— Dar, maiestate, parcă aşa ne-am înţeles!

— Vrei giuvaiere? Vrei aur?

— Nu-mi trebuie nimic. Fie ce-o fi!

Şi plecă.

Regele îi spuse stieletelui.

— Acum, pentru că eşti în puterea mea, am să mă răzbun.

Şi în vreme ce regele îi smulgea penele una câte una, bietul sticlete ţipa de durere cât îl ţinea gura.

— Unde sunt portocalele de aur?

— Dacă maiestatea voastră mă lasă în pace, îi spun.

— Bine, te las.

— Portocalele de aur se află în Peştera cu şapte intrări, pe care le păzeşte Neguţătorul cu beretă roşie. Trebuie să cunoşti o formulă magică pentru a intra în peşteră. Şi n-o cunosc decât două fiinţe: Neguţătorul şi ţăranul care m-a prins.

Regele trimise după ţăran.

— Să cădem din nou la învoială. Vreau să intru în Peştera cu şapte intrări şi nu cunosc formula magică. Dacă mi-o spui, prinţesa-i a ta.

— Pe cuvântul tău de rege?

— Pe cuvântul meu de rege!

— Maiestate, aceasta-i formula:

Torţă aminsă!

Uşă deschisă!

— Bine.

Regele porni la drum, rosti în faţa peşterii cuvintele vrăjite şi peştera se deschise. Ţăranul rămase afară ca să-l aştepte.

În peşteră, diamantele, aşezate pe jos în grămezi, sclipeau de-ţi luau ochii. După ce se văzu singur, regele începu să se aplece şi să-şi umple în grabă buzunarele. Dar în încăperea de alături, diamantele erau mai mari şi mai frumoase. Regele îşi goli buzunarele şi le umplu din nou. Şi

tot aşa mereu, până în ultima încăpere unde, într-un colţ, stăteau stivuite portocalele de aur din grădina regală. Alături de ele se afla o desagă în care regele îndesă cât putu de multe. Acum, dacă ştia formula magică, se putea întoarce ori de câte ori voia.

După ce ieşi din peşteră cu desaga atârnată de gât, ţărănuşul îi veni în întâmpinare.

— Maiestate, prinţesa-i a mea.

Regele se întunecă la faţă. Să-şi dea fata după un coate-goale!

— Cere-mi şi vei căpăta orice. Cât despre prinţesă, nu-i de nasul tău.

— Maiestatea sa mi-a dat cuvântul său de rege.

— Cuvintele zboară-n vânt.

— Când va ajunge la palat, maiestatea voastră se va căi.

După ce ajunse la palat, regele puse jos desaga şi se aplecă s-o golească. Însă, în loc de portocale de aur, găsi doar nişte portocale putrede.

Îşi băgă mâinile în buzunare: diamantele se transformaseră în cochilii goale de melc I

— Ah! Ţărănoiul acela afurisit s-a răzbunat!

Iar bietul sticlete avea să plătească oalele sparte. Reîncepu să-l chinuie.

— Unde-s portocalele mele de aur?

— Dacă mâria-ta mă lasă în pace. Îi spun.

— Bine, te las.

— Sunt acolo, în peşteră, unde le-aţi văzut întâia oară; dar ca să le ia îndărăt, maiestatea voastră trebuie să cunoască altă formulă pe care o ştiu numai cei doi, Neguţătorul şi ţăranul care m-a prins.

Regele trimise încă o dată după ţăran

— Bă cădem din nou la învoială. Spune-mi formula magică pentru a mi lua portocalele înapoi şi prinţesa-i a ta.

— Pe cuvânt de rege?

— Pe cuvânt de rege.

— Maiestate, aceasta i formula:

Aici e bine;

Vino cu mine.

— E n ordine.

Regele îşi umplu de mai multe ori desaga şi aduse la palat toate portocalele de aur.

Ţăranul veni să-i vorbească.

— Maiestate, să-mi dai prinţesa.

Regele se întunecă la-faţă. Să şi dea fata după un coate goale?

— Asta-i comoara regală: ia-ţi tot ce vrei. Cât despre prinţesă, nu i de nasul tău.

— Bine, atunci să nu mai vorbim.

Şi plecă.

De când sticletele stătea în colivie, portocalele de aur rămâneau în copac de la un an la altul.

Într-o zi, pe înţesa îi spuse regelui:

— Maiestate, aş dori să-l ţin pe sticlete în camera mea.

— Ia 1, fata mea; dar vezi să nu-ţi scape.

În camera pe înţesei, sticletele nu mai cânta.

— De ce nu mai cânţi, sticlete?

— Pentru că stăpânul meu se necăjeşte şi plânge.

— De ce plânge?

— Pentru că n-are ce şi doreşte.

— Şi ce şi doreşte?

— Pe tine. prinţesă, te doreşte. Plânge şi spune:

Atâta vreme m-am străduit şi truda toată s-a irosit.

— Cine e stăpânul tău? Ţăranul acela?

— Ţăranul acela, prinţesă, care însă e un rege mai mare decât măria-sa.

— Dacă-i adevărat, mă mărit cu el. Du-te de-i spune şi întoarce te la mine.

— Îmi juri?

— Jur.

Şi-i deschise colivia. Dar sticletele nu se mai întoarse, într-o zi, regele o întrebă pe prinţesă:

— Sticletele nu mai cântă? Nu-l mai aud deloc.

— Maiestate, s-a îmbolnăvit.

Regele se linişti.

Dar sărmana prinţesă stătea ca pe spini:

— Sticlete trădător, şi tu şi stăpânul tău!

Şi pentru că venea vremea portocalelor, inima i se făcea cât un purice de frica tatălui.

În vremea asta, iată că vine un ambasador din partea regelui Franţei, care-o cerea de soţie. Tatăl se bucură peste măsură şi consimţi pe dată. Dar prinţesa:

— Maiestate, eu nu mă mărit: vreau să rămân fată. Regele se înfurie grozav:

— Cum asta? Ea nu voia, dar el îşi dăduse consimţământul şi nu putea să şi-l ia înapoi.

— Maiestate, cuvintele zboară-n vânt.

Regele fierbea de mânie: se făcuse foc şi pară. Dar prinţesa, încăpăţânată:

— Nu-l iau şi gata 1 Vreau să rămân fată!

Şi mai rău au mers treburile când regele Franţei a trimis solie că soseşte peste opt zile.

Cum s-o convingă pe fata aceea rea şi îndărătnică? O legă de mâini şi de picioare şi-o coborî în fântână 5

— Spune-mi că te măriţi sau te înec!

Prinţesa – mută. Regele o coborî până la talie.

— Spune-mi că te măriţi sau te înec!

Prinţesa – tot mută.

Ce-avea să-i facă? S-o înece?

O scoase afară din fântână şi o închise într-o cameră goală numai cu piir. e şi apă. Iar prinţesa plângea:

— SUclete trădător, şi tu şi stăpânul tău! Ca să-mi ţin cuvântul, pătimesc atâtea necazuri!

Regele Franţei veni urmat de mare alai şi fu găzduit în palatul regal:

— Dar prinţesa? Nu vrea să se arate?

— Maiestate, nu se simte prea bine.

Regele, aflat la strâmtoare. nu ştia ce să răspundă.

— Duceţi – i acest dar.

Era o cutiuţă bătută în aur şi briliante. Dar prinţesa o lăsă deoparte şi nici nu se gândi s-o deschidă. Şi plângea, spunându-şi:

— Stielete trădător, şi tu şi stăpânul tău!

— Nu suntem trădători, nici eu şi nici stăpânul meu. Cineva îi răspunsese din cutiuţă. Prinţesa o deschise numaidecât.

— O, sticletele meu! De ai şti cât am plâns.

— Aşa îţi era scris. Acum s-a împlinit voia sorţii. Maiestatea sa, văzând acum cine era ţăranul acela, îi dădu ca zestre pomul ce rodea portocale de aur, iar a doua. /i prinţesa se căsători cu regele Franţei.

Iar noi am rămas cu buzele umflate.

BROSCUrA

Aceasta este, dragii mei copii, povestea cu Broscuţa care întinde lăbuţa şi, dacă sunteţi cuminţi, veţi afla de ce se numeşte astfel.

Se povesteşte că trăia odată un om sărman, care avea şapte feciori pe care nu izbutea niciodată să-i sature: i-ar fi mâncat şi urechile. Cel mare abia împlinise zece ani, cel mic doar doi ani.

Într-o seară, tatăl îi adună pe toţi împrejurul său:

— Dragii tatii, spuse el, de două zile n-am pus în gură nici măcar o picătură de apă, iar eu, de disperat ce sunt, nu ştiu ce să mă mai fac. Ştiţi la ce m-am gândit? Mâine dimineaţă iau cu împrumut măgarul vecinului. Îi aşez de-o parte şi de alta două coşărci şi vă duc ia târg să vă vând Dac-o să aveţi noroc, vedem noi mâine numaidecât.

Copiii începură să urle cât îi ţinea gura; nu voiau să fie vânduţi, nu voiau şi pace! Numai ultimul, băieţelul de doi ani, tăcea mile.

— Şi tu, Broscuţă? întrebă tatăl, care îl numea aşa pentru că îl vedea micuţ de tot, o bucăţică de om.

— Eu merg cu tine, îi răspunse copilul.

Şi a doua zi dimineaţă, bietul om îl luă în spate şi începu să strige, rătăcind pe străzile oraşului:

— Cine-l cumpără pe Broscuţă? Cine 1 cumpără pe Broscuţă?

Cine să-l cumpere, cui îi trebuia aşa ceva?

Fata regelui ieşi la fereastră.

— Ce vinzi, omule?

— Vând copilul ăsta cui o vrea să-l cumpere.

Prinţesa se uită la băieţel, se strâmbă şi-i închise obloanele în nas.

— Frumos, n-am ce spune! îşi spuse sărmanul tată. Şi reîncepu să strige:

— Cine-l cumpără pe Broscuţă? Cine-l cumpără pe Broscuţă?

Cine să-l cumpere, cui îi trebuia aşa ceva?

Bietul om n-avea curaj să se întoarcă acasă unde ceilalţi copii pătimeau morţi de foame.

Broscuţă adormise între timp în spatele său.

Atunci el se hotărî să-l omoare ca să nu-l mai vadă suferind; îi va omorî apoi şi pe ceilalţi, rând pe rând; şi avea să înceapă cu acesta!

Se întunecase deja i după ce ieşi din oraş, se îndreptă spre o peşteră unde nu-l putea vedea nimeni. îl lăsă jos pe copilul care dormea liniştit şi, înainte de a-l omorî, începu să-l jelească:

— Of, sufleţelul meu!

Trebuie să te omor cu mâinile mele, trebuie să te omor!

Of, Broscuţa mea*!*

Şi n-am să te mai văd prin casă, n-am să te mai văd!

Of, sufleţelul meu!

Ce ursitoare ţi-a cântat la leagăn, ce ursitoare!

Of, Broscuţa mea!

Trebuie să te omor cu mâinile mele, trebuie să te omor!

S-ar fi înduioşat şi pietrele de mila lui.

— Ce s-a întâmplat, de ce plângi?

Bietul om se întoarse şi văzu o bătrână aşezată în gura peşterii cu o vărguţă în mână.

— Ce să se întâmple! Am şapte băieţi mici şi murim cu toţii de foame. Ca să nu-i mai văd cum se chinuie, am hotărât să-i omor; şi-o să încep cu ăsta.

— Cum îl cheamă?

— Beppe, dar noi îi spunem Broscuţă.

— Broscuţă să fie!

Şi numai ce-l atinse cu vărguţa că băieţelul şi deveni

un broscoi ce ţopăia de colo-colo.

Sărmanul tată înţepeni îngrozit.

— Nu te speria! îi spuse bătrâna. Caută în colţul acela: o să găseşti pâine şi brânză. Veţi avea ce mânca astă seară. Mâine la amiază aşteaptă-mă sub ferestrele palatului regal: îţi vei afla norocul.

Când băieţii îl văzură întorcându-se acasă fără frăţiorul lor, începură să plângă.

— Tăceţi din gură 1 Luaţi şi mâncaţi! Aveţi aici pâine şi brânză!

— Dar Broscuţă unde-i?

— A murit!

Le spuse aşa ca să nu-l mai bată la cap.

Şi a doua zi, înainte de ora stabilită, se duse şi se aşează sub ferestrele palatului regal. Aşteptă el ce aşteptă, dar bătrâna nu mai venea. Fata regelui se pieptăna la fereastră. 11 recunoscu şi-l întrebă în bătaie de joc:

— Ei, omule, l-ai vândut pe Broscuţă?

Dar înainte ca el să apuce să scoată o vorbă, iat-o pe bătrână urmată de un întreg alai. Oamenii se adunau în jurul ei, iar bătrâna în mijloc spunea:

— Broscuţă, întinde-o lăbuţă!

Şi Broscuţă întindea lăbuţa spre bătrână. Când ceilalţi îi cereau:

— Broscuţă, întinde-o lăbuţă! el se prefăcea că nu înţelege Minune mare, nu altceva! Şi toţi plăteau câte un bănuţ.

Prinţesa o chemă pe bătrână sub ferestrele ei: voia sa încerce şi ea.

— Broscuţă, întinde-o lăbuţă!

Era încântată. Şi alergă numaidecât la rege.

— Tată, dacă mă iubeşti, trebuie să mi-l cumperi pe Broscuţă.

— Ce să faci cu el?

— Să-l cresc la mine în apartament: o să mă joc cu el.

Regele se lăsă înduplecat.

— Femeie, cum îl vinzi pe Broscuţă?

— Maiestate, îl vând pe greutatea lui în aur. Atâta

face.

— Îţi baţi joc de mine, femeie.

— Spun adevărul, măria-ta. Mâine o să valoreze de două ori mai mult. Broscuţă, întinde-o lăbuţă!

Şi Broscuţă îi întindea bătrânei lăbuţa. Când ceilalţi îi cereau: Broscuţă, întinde-o lăbuţă – el se prefăcea că nu înţelege.

— Vezi, îi spusa regele prinţesei. Trebuie s-o iei şi pe bătrână.

Dar prinţesa nu încercase încă să-i vorbească.

— Broscuţă, întinde-o lăbuţă!

Broscuţă sări în sus, făcu o plecăciune adâncă şi-i întinse lăbuţa.

N-aveau încotro: dacă nu i-l cumpărau, prinţesa nici gând să se potolească.

Îl aşezară pe Broscuţă într-un taler al balanţei, iar pe celălalt taler puseră o bucăţică de aur. Balanţa nu se mişcă. Oare broscuţă cântărea mai mult? Umplură cu aur al doilea taler, dar balanţa nu se mişcă. Prinţesa şi regina îşi scoaseră cerceii, inelele, brăţările şi le aruncară în taler Nimic! Regele îşi scoase centura lucrată în întregime din aur masiv şi o aruncă pe taler. Nimic!

— Şi coroana! Ia să vedem!…

Balanţa se ridică, talerele stăteau în echilibru, nu lipsea niciun fir de păr.

Bătrână răsturnă în şorţ grămada de aur şi plecă.

Sărmanul om o aştepta la ieşire.

— Ţine 1

Şi-i umplu buzunarele.

— Ascultă! Cheltuieşte cât vrei, după cum ai chef, dar vai de ţine de vinzi sau de pierzi coroana regală!

Prinţesa se juca toată ziua cu Broscuţă.

— Broscuţă, întinde-o lăbuţă!

Era o plăcere. Îl ţinea mereu în mână, îl lua cu ea oriunde se ducea. La masă Broscuţă mânca întotdeauna din farfuria ei.

— Nu-i bine! E nesănătos! spunea regina.

Dar era singurul ei copil şi-i făcea toate mofturile.

Prinţesei îi veni vremea să se mărite. O ceruse în căsătorie prinţul moştenitor din Portugalia, iar regele şi regina se arătau Cât se poate de mulţumiţi. Dar ea îl refuză:

Voia să se mărite cu Broscuţă!

Cum se poate una ca asta? însă nu se lăsa convinsă cu niciun preţ.

— Sau Broscuţă, sau nimeni altul!

— Ţi-arăt eu ţie, Broscuţă!

Şi regele îl apucă de un picioruş şi voia să-l izbească de duşumea; dar intră pe fereastră un vultur, care i-l smulse din mână şi dispăru.

Prinţesa plângea zi şi noapte. Biata fată! îţi stârnea mila! Toată curtea era în doliu.

Iar acasă la Broscuţă era sărbătoare în fiecare zi. Cheltuieli azi, cheltuieli mâine, toţi vecinii benchetuiau pe socoteala lor şi banii curgeau gârlă. Până când în casă nu mai rămase niciun bănuţ.

— Tată, să vindem coroana regală.

— De coroana regală să nu vă atingeţi!

— O să murim de foame! S-o vindem!

— De coroana regală să nu vă atingeţi!

Bietul om se duse la peşteră în căutarea bătrânei şi începu să se tânguie.

— Ce s-a întâmplat?

— Măicuţă, banii s-au terminat, iar feciorii mei vor să vândă coroana regală; eu nu le-am dat voie.

— Caută acolo în colţ: o să găseşti pâine şi brânză. Veţi mânca în seara asta. Iar mâine, la amiază, aşteaptă-mă sub ferestrele palatului regal. Îţi vei afla norocul.

Se întoarse acasă şi găsi un prăpăd! Cinci băieţi morţi, întinşi pe jos într-un lac de sânge; unul abia mai respira.

— Vai, tată! A venit un vultur mare şi a bătut în fereastră: „Băieţi, arătaţi-mi şi mie coroana regală”. „Tata o ţine sub cheie”. „Şi unde a pus-o?” „Aici în sertar”. Începu să lovească în sertar cu ciocul şi pentru că noi nu voiam să-l lăsăm, ne-a omorât pe toţi.

După ce spuse. acestea, îşi dădu sufletul.

Copiii morţi şi coroana pierdută! Bietul om, i se ridicase părul măciucă.

A doua zi, când o revăzu pe bătrână îi povesti totul.

— Las pe mine, îi răspunse aceasta.

Prinţesa se îmbolnăvise foarte rău. Medicii nu mai ştiau ce leacuri să mai folosească.

— Maiestate, spuseră ei în cele din urmă, fără Broscuţă prinţesa-i pierdută.

Regele nu ştia ce să facă.

— De unde să-l iau pe blestematul acela? Vulturul l-a înghiţit şi l-a digerat de mult.

Dar iată bătrâna:

— Pe Broscuţă îl găsesc eu; dar măria-ta trebuie să aibă mult curaj.

— M-aş lăsa tăiat în bucăţele pentru copilul meu, răspunse regele.

— Luaţi un cuţit de diamant, cel mai frumos – bou din cireada, o frânghie lungă de-o milă şi veniţi cu mine.

Regele luă un cuţit de diamant, cel mai frumos bou din cireadă, o frânghie lungă de o milă şi plecă alături de bătrână. Nimeni n-avea voie să-i urmărească.

Merseră ei două zile la rând, iar în cea de-a treia, spre seară, ajunseră pe o câmpie, lângă un turn vrăjit, înalt de-o milă, fără uşi şi fără ferestre.

— Broscuţă-i aici! spuse bătrâna. Păsările acelea, care zboară sus, pe lângă turn, sunt temnicerii săi. Va trebui să urcăm în vârful turnului.

— Dar cum?

— Maiestate, omorâţi boul şi veţi vedea.

Regele omorî boul.

— Maiestate, jupuiţi-l şi lăsaţi multă carne pe piele.

Regele îl jupui şi lăsă multă carne pe piele.

— Acum vom întoarce pielea pe dos, spuse bătrâno. Eu vă v*; >|* coase înăuntrul el. Vulturii vor coi o. i… r lua şi vă vor duce sus. La noapte veţi tăia pielea cu cuţitul de diamant, iar mâine dimineaţă, când vulturii vor pleca la vânătoare, veţi fixa frânghia în vârful turnului, îl veţi lua pe

Broscuţă şi coroana regală şi, ţinând cuţitul în dinţi, veţi coborî.

Regele şovăia.

— Dar dacă frânghia se rupe?

— Dacă ţineţi cuţitul în dinţi nu se rupe.

De dragul fetei sale, regele se lăsă cusut în pielea de bou. Şi iată, vulturii îl apucară în gheare şi-l duseră sus.

În timpul nopţii despică pielea cu cuţitul de diamant şi se ascunse într-un ungher. A doua zi, aşteptă plecarea păsărilor de pradă la vânătoare, agăţă frânghia de vârful turnului, îl luă pe Broscuţă şi coroana regală şi începu să coboare.

Dar cuţitul? Uitase de el.

Frânghia începu să tremure:

— Vai, vai! Mă rup! Dă-mi de băut.

Ce să facă? Regele îşi muşcă o venă de la mină şi sângele ţâşni. În vremea asta aluneca mereu în jos.

Puţin mai târziu, frânghia reîncepu:

— Vai, vai! Mă rup! Dă-mi de băut!

Regele îşi muşcă vena de la cealaltă mână şi sângele ţâşni. În vremea asta aluneca mereu în jos.

Dar frânghia:

— Vai. vai! Mă rup! Dă-mi de băut!

Regele însă, văzând că mai are puţin până să ajungă jos, îi răspunse:

— Rupe-te!

Şi frânghia se rupse, iar el, din fericire, se alese doar cu câteva vânătăi. Pentru venele rănite de la mâini, bătrâna căută o buruiană, le atinse cu ea şi acestea se vindecară numaidecât.

După ce-l văzu pe Broscuţă, prinţesa începu să-şi recapete puterile.

— Broscuţă, întinde-o lăbuţă!

Iar Broscuţă îi întindea numai ei lăbuţa.

Regele, ca să termine o dată pentru totdeauna cu toată istoria asta, voia să-i căsătorească imediat. Dar bătrâna îi spuse:

— Să mai aşteptăm o lună. Între timp porunciţi să se

pregătească un cazan cu ulei fierbinte.

— Ce să facem cu el?

— Veţi vedea mai târziu.

În ziua fixată, uleiul fierbea în cazan. Veni şi bătrâna, iar în urma ei nefericitul tată cu o căruţă în care se aflau culcate cadavrele celor şase feciori.

— Prinţesă, spuse bătrâna, vrei să te măriţi cu Broscuţă? Ia-l de un picior şi scufundă-l de trei ori în ulei.

Prinţesa şovăia.

— Scufundă-mă, scufundă-mă! îi spuse Broscuţă.

Atunci ea îl scufundă. O dată, de două ori! Dar a treia oară îi scăpă din mină şi căzu la fundul cazanului. Prinţesa leşină.

Regele ar fi vrut s-o omoare pe bătrână; dar aceasta se grăbi, îi luă pe băieţii morţi şi-i aruncă în uleiul care fierbea; apoi începu să amestece cu vărguţa cântând:

— O, *fu tură fermecată!*

Ei vor învia pe dată.

Într-adevăr, iată-l pe fiul cel mare care ţâşni cel clintii afară, teafăr şi nevătămat.

— O, *fiertură fermecată*!

Ei vor învia *pe dală.*

Amesteca mereu. Iată-l şi pe al doilea fiu care ţâşni afară din cazan. Şi la fel se întâmplă pe rând cu toţi fraţii.

— O. *fiertură fermecată!*

Ei vor în via pe dată.

Amesteca mereu. Dar Broscuţă plutea la suprafaţa uleiului şi nu sărea din cazan.

Prinţesa, când îl văzu, întinse mâna ca să-l scoată; dar bătrâna o împiedică: Doar nu voia să se frigă? Trebuia să procedeze ca de obicei.

— Broscuţă, întinde-o lăbuţă!

Broscuţa îi întinse o lăbuţă prinţesei… şi cine credeţi că ţâşni afară? Un tânăr frumos ca un soare.

Prinţesa recunoscu în el. copilul acela pe care sărmanul om voise cândva să-l vândă şi-i ceru iertare pentru că îi închisese obloanele în nas. Dar Broscuţă, se înţelege, o iertase de mult.

Făcură o nuntă mare şi bogată, iar Broscuţă căpătă coroana regală când veni şi vremea lui.

Unii vor cu ceapă, alţii cu-usturoi.

Cui nu îi convine să mi-o dea-napoi.

PRINŢESA FĂRĂ URECHI

A. fost odată un rege care avea o fetiţă.

Regina murise la naştere, iar regele căutase o doică s-o alăpteze pe micuţă.

Într-o zi, doica ieşise în grădina palatului regal împreună cu fetiţa. Fetiţa avea trei ani şi se juca în iarbă, la umbra copacilor bătrâni. Cam pe la amiază, doica aţipi şi când se trezi n-o mai găsi pe prinţesă. O căută prin toată grădina, o strigă; fata nicăieri! Dispăruse.

Cum să apară în faţa regelui care-şi iubea copilul ca pe lumina ochilor?

Biata doică se lovea cu pumnii în piept, îşi smulgea părul din cap.

— Vai şi-amar de zilişoarele mele! Măria-sa o să mă spânzure!

Auzindu-i ţipetele, gărzile palatului veniră în fugă. Scotociră împreună prin fiecare colţişor, dar degeaba.

La ora prânzului:

— Dar prinţesa? întrebă regele.

Miniştrii se uitară unul la altul albi ca varul.

— Unde este prinţesa?

— Maiestate, spuse un ministru, s-a întâmplat o mare nenorocire!

Regele aproape îşi pierdu minţile de durere. Dădu sfoară-n ţară:

— Cine-o găseşte pe prinţesă, va primi orice răsplată îmi va cere.

Trecură şase luni, dar nimeni nu veni la palat.

Crainicii treceau din ţară-n ţară.

— Creştin sau păgân, cine-o găseşte pe prinţesă, va primi orice răsplată va cere.

Trecu un an întreg, dar nimeni nu veni la palatul regal.

Regele nu se putea mângâia: plângea zi şi noapte.

În grădina palatului era o fântână. Pe când doica dormea, prinţesa se apropiase de ghizduri şi se aplecase peste ele. Văzând jos, în oglinda apei, o altă fetiţă care-i semăna, îi strigase: Ei! Ei! şi-i făcuse semn cu mânuţele. Atunci, din adâncul fântânii ieşise un braţ păros, nesfârşit de lung, care o apucase şi-o trăsese în jos. Şi astfel, de mai mulţi ani, ea trăia în adâncul fântânii, alături de vârcolacul care-o răpise.

În adâncul fântânii se afla o peşteră de zece ori mai mare decât palatul regal. Camerele, tapisate cu aur şi pietre preţioase, străluceau una mai frumoasă şi mai bogată decât cealaltă. E drept, nu pătrundea în ele nicio rază de soare, dar era lumină ca ziua. Fetiţa era îngrijită ca o adevărată prinţesă, după rangul ei. O cameristă o dezbrăca, alta o îmbrăca, a treia o spăla, o alta o pieptăna, una îi aducea micul dejun şi alta prânzul, alta o ajuta să se culce. Se obişnuise cu toate şi trăia mulţumită.

Vârcolacul sforăia cât era ziua de lungă, iar noaptea pleca de-acasă. Şi cum fetiţa ţipa de groază când îl vedea, el nu prea îi ieşea în cale. Nu voia s-o înspăimânte.

Cu vremea, prinţesa se făcuse o fată frumoasă.

Într-o seară se culcase, dar nu reuşea s-adoarmă. Auzind că vârcolacul se pregătea să plece la vânătoare, ciuli urechile. Vârcolacul urlă cu vocea aspră, răguşită:

— Chemaţi-l la mine pe bucătar.

Bucătarul veni.

— Cred că e timpul. E plinuţă ca o prepeliţă!

— Să vedem, răspunse bucătarul.

Prinţesa auzi cum se mişcă încet-încet clanţa de la uşă.

— Vai de mine! Deci despre mine era vorba? Vârcolacul voia s-o mănânce!

I se ridică părul măciucă! Cred şi eu! Se ghemui mică de tot, prefăcându-se că doarme. Vârcolacul se apropie de pat, dădu uşor cuvertura la o parte, iar bucătarul începu s-o pipăie, ca pe o găină căreia vrei să-i tai gâtul.

— Încă o săptămână, spuse bucătarul, şi-o să facem un prânz pe cinste.

Dacă auzi aceste cuvinte, prinţesa îşi recăpătă curajul – Opt zile! Prea bine! Vârcolacul nu-şi va mânca prepeliţa: nu şi nu!

Se gândi ea în fel şi chip până-i veni o idee. Dimineaţa coborî din pat, ieşi în gura peşterii, la intrarea în fântână şi începu să aştepte oamenii care veneau să ia apă. Scripetele se îrţâie, găleata loveşte apa cu zgomot, iar prinţesa se agaţă de frânghie, sprijinindu-se cu picioarele de marginile găleţii. O ridicau încet de tot: atârna destul de greu. La un moment dat, frânghia se rupe şi găleată şi prinţesă cad înapoi, bâldâbâc în apă!

Cameristele veniră în fugă şi o ajutară să intre în peşteră.

— Am ameţit şi am căzut. Să nu povestiţi nimănui, vă rog frumos! Vârcolacul m-ar certa.

Şi astfel trecu o zi.

A doua zi ea aşteptă şi aşteptă: însă găleata nu mai coborî. Trebuia musai să găsească altă cale. Uşor de spus. Dar pe unde s-o ia? Peştera n-avea decât o singură ieşire.

Şi mai trecu o zi.

Prinţesa se pierdu cu firea. Cum se făcea ziuă se posta la locul ei: dar găleata nu mai cobora în fântână.

Şi astfel mai trecură alte două zile.

Într-o dimineaţă, pe când plângea cu sughiţuri, privind în apă, văzu un peştişor roşu ce părea de aur, cu o codiţă albă ca argintul şi cu trei pete negre pe spate.

— O, peştişorule, cât eşti de fericit! Trăieşti liber în apă, iar eu stau aici singură, fără rude şi fără prieteni 1

Peştişorul înfttă la suprafaţă mişcându-şi coada, deschizând şi închizând mereu gura, de parcă-ar fi înţeles-o t

— O, peştişorule, cât eşti de fericit! Trăieşti liber în apă, iar, eu stau aici singură, fără rude fără prieteni Peste patru zile voi fi mâncată de vâreolac!

Peştişorul roşu, cu coada albă şi cu trei pete negre pe spate, se apropiase de mai:

— Dac-ai fi de neam regesc şi ai voi să te măriţi cu mine, am fi liberi amândoi. Doar atâta trebuie ca să rup

vraja ce mă leagă.

— Sunt de sânge regesc, peştişorule de aur şi-ţi voi fi mireasă.

— Urcă-te călare pe spatele meu şi ţi ne-te bine. Prinţesa încalecă pe spinarea peştişorului, se agăţă de branhiile sale, iar peştişorul înotă el ce înotă şi **o** duse în adâncul fântânii. Pe acolo trecea un fiu subteran. Peştişorul se lăsă dus de curent, în timp ce prinţesa se ţinea mereu strâns de branhiile sale.

Dar iată, la un moment dat, un peşte foarte mare, cu o gură Uriaşă, larg deschisă voia să-i înghită:

— Plătiţi vama sau nu mai plecaţi de-aici.

Prinţesa îşi smulse o ureche şi i-o aruncă. Înotă apoi peştişorul ce înotă, iată alt peşte, mai mare decât celălalt, cu o gură uriaşă larg deschisă şi o pădure de dinţi:

— Plătiţi vama sau nu mai plecaţi de-aici.

Prinţesa îşi smulse a doua ureche şi i-o aruncă.

Când râul subteran ieşi la suprafaţă, peştişorul o lăsă pe prinţesă pe mal şi apoi cu un salt ieşi şi el din apă. Devenise un tânăr frumos, cu trei aluniţe mici pe obraz. Fata îi spuse:

— Să mergem la rege, tatăl meu. Nu m-n mai văzut de treisprezece ani.

N-au vrut s-o lase să treacă poarta palatului.

— Sunt prinţesa! Sunt fiica regelui!

Nimeni nu voia s-o creadă, nici regele însuşi. Totuşi porunci să fie adusă înaintea sa:

— Cine ştie? Poate era adevărat!

Regele o măsură din cap până-n picioare. Parcă era şi parcă nu era ea. Fata îi povesti păţaniile ei, dar nu spuse nimic de urechi pentru că îi era ruşine. Îşi ascundea defectul, ţinându-şi cozile coborâte de pe cap.

Dar un ministru observă:

— Şi urechile, fata mea? Unde ţi-ai pierdut urechile? Regele indignat o trimise să frece oalele în bucătăria regală. Iar prinţul Peştişor (cum îl numiseră în bătaie de joc) fu condamnat să mătură grajdurile:

— Să se-nveţe minte să-l mai păcălească pe rege!

Într-o zi, maiestatea-sa avea poftă să mănânce peşte.

Dar în toată piaţa nu se găseau decât doi peşti şi nimeni, nici chiar pescarii, n-aveau habar ce fel de peşti sunt. Se aflau acolo de o zi şi nu mai erau chiar aşa de proaspeţi.

Dar regele poftea cu orice preţ peşte şi bucătarul îi cumpără:

— Măria ta, nu erau clerit aceştia doi; nimeni nu ştie cel fel de peşti sunt. Stau la piaţă de două zile şi nu mai sunt chiar aşa de proaspeţi.

— Nu-i nimic, spuse regele, du-i la bucătărie.

În bucătărie, bucătarul începe să-i cureţe şi ce găseşte el în burta lor? Două urechi omeneşti, care picurau sânge!

O chemară imediat pe Fără-Urechi, cum o porecliseră pe fată:

— Fără-Urechi, Fără-Urechi, iată ce-ţi lipsea 1 Prinţesa veni în fugă: erau într-adevăr urechile sale.

Tremurând de bucurie şi le aşează pe cap şi ele se lipiră; sângele îi folosise drept lipici.

Tatăl său, văzând-o cu urechi, o recunoscu imediat 1

— Ea este! Ea este fata mea!

Făcură nuntă mare care ţinu opt zile în şir. Apoi, pentru că era deja bătrân, regele renunţă la tron. Iar regele Peştişor şi regina Fără-Urechi domniră vreme îndelungată după el.

Cu asta drumu-i deschis.

Zi-i şi tu că eu *ţi-am zis.*

VÂRCOLACUL

Au fost odată un rege şi o regină care n-aveau copii şi se rugau zi şi noapte la toţi sfinţii să le dăruiască măcar unul. Şi în vremea asta consultau pe toţi doctorii de la curte.

— Maiestatea-voastră, să facă aşa.

— Maiestatea-voastră, să ia asta.

Şi unul dădea pastile, altul poţiuni, dar fiul dorit nici vorbă să vină.

Într-o zi senină, dar rece, regina ieşise în faţa

palatului regal ca să se încălzească la o rază de soare. Prin faţa ei trecu o bătrânică:

— Fie vă milă 1

De lene, regina nu voi să-şi scoată mâinile din buzunar, şi-i răspunse:

— N-am nimic la mine.

Bătrânica trecu mai departe bombănind.

— Ce-a bombănit? întrebă regina.

— Maiestatea-voastră, a spus că într-o bună zi o să aveţi nevoie de ea.

Regina trimise imediat un slujitor ca s-o cheme îndărăt, dar bătrânica dăduse colţul şi parcă intrase în pământ.

După opt zile, un străin se înfăţişă la curtea regală şi ceru să vorbească în taină cu regele.

— Maiestate, eu cunosc leacul care o poate vindeca pe regină. Dar mai întâi trebuie să ne înţelegem.

— Bine! Să ne înţelegem.

— Dacă se va naşte un băiat îl veţi păstra.

— Şi dacă va fi fată?

— Dacă va fi fată, când va împlini şapte ani, va trebui s-o duceţi în vârful muntelui şi s-o părăsiţi acolo sus. Nu veţi mai şti nimic de ea.

— Mă voi sfătui cu regina.

— Atunci să nu mai discutăm!

Strâns cu uşa, regele acceptă.

Străinul scoase din buzunar o sticluţă, care nici nu i se zărea din pumn şi spuse:

— Iată leacul. La noapte, după ce regina va adormi, măria-ta să i-o verse toată într-o ureche. Va fi de ajuns.

Într-adevăr, după nouă luni, regina născu o fetiţă frumoasă. La vestea asta, regele izbucni în plâns i

— Biată fetiţă, ce ghinion! Ce ghinion!

Regina află şi-l întrebă *i*

— Maiestate, de ce aţi plâns spunând: „Biata fetiţă, ce ghinion 1”.

— N-are nicio importanţă.

Prinţesa creştea mai frumoasă decât soarele, iar cei

doi părinţi se topeau de dragul ei. Când intră în al şaptelea an, sărmanul tată nu-şi mai găsea liniştea, gândindu-se că va trebui în curând s-o ducă în vârful muntelui şi s-o părăsească acolo fără să mai ştie nimic despre ea! Dar asta fusese înţelegerea şi trebuia s-o respecte.

În ziua când prinţesa împlini şapte ani, regele îi spuse reginei j

— Mă duc la ţară cu fetiţa: ne vom întoarce spre **seară.**

— Merseră ei ce merseră până ce ajunseră la poalele unui munte. Începură să urce, dar fetiţa nu putea să meargă în pas cu el şi de aceea regele o luă în cârcă.

— Tată, ce-o să facem acolo sus? Să ne întoarcem. Regele tăcea şi-şi înghiţea lacrimile care-i curgeau şiroaie pe faţă.

— Tată, ce căutăm aici? Să ne întoarcem!

— Stai jos, aşteaptă-mă puţin.

Şi o părăsi în voia sorţii.

Când îl văzu că se întoarce singur, regina începu să ţipe:

— Dar fata? Dar fata?

— A coborât din cer un vultur, a apucat-o în gheare şi a dus-o cu el.

— O, fata mea! Nu-i adevărat!

— S-a năpustit asupra ei un animal sălbatic şi-a dus-o s-o mănânce în pădure.

— O, fata mea! Nu-i adevărat!

— Se juca pe malul râului şi a luat-o apa.

— Nu-i adevărat! Nu-i adevărat!

Atunci regele îi povesti cu de-amănuntul cele întâmplate.

Iar regina plecă înnebunită să-şi regăsească fata. Urcă în vârful muntelui, o căută, o strigă trei zile şi trei nopţi la rând, dar nu descoperi nici măcar un semn şi, disperată, se întoarse la palat

Trecuseră şapte ani. Nu mai ştiau nimic despre prinţesă. Într-o zi, regina ieşi în balcon şi o zări jos, în stradă, pe bătrânica aceea pe care o căutase de-atâtea ori.

— Femeie, femeie, urcă până sus.

— Maiestate, astăzi mă grăbesc; am» să vin mâine. Regina se supără. Iar a doua zi rămase toată dimineaţa.

În balcon aşteptând-o.

Când o văzu trecând:

— Femeie, femeie, urcă până sus.

— Maiestate, astăzi mă grăbesc; am să vin mâine.

A treia zi, regina o aşteptă în faţa porţii, ca să fie sisigură că va reuşi să i vorbească.

— Maiestate, astăzi mă grăbesc; am să vin mâine.

Dar regina o luă de mină şi n-o lăsă să plece; şi pe scări, urcând, îi ceru iertare pentru că atunci, cu ani în urmă, nu-i dăduse de pomană.

— Femeie, ai milă, ajută-mă să-mi regăsesc copila!

— Maiestate, ce ştiu eu? Sunt o biată bătrână.

— Ai milă, femeie, ajută-mă să-mi regăsesc copila!

— Maiestate, veşti rele. Prinţesa e în mâinile unui vârcolac, străinul acela care v-a dat leacul şi a încheiat înţelegerea cu regele. Peste o lună o va întreba: te măriţi cu mine? Dacă ea îi răspunde că nu, acela o va mânca din două înghiţituri. Trebuie s-o înştiinţăm.

— Şi unde locuieşte vârcolacul ăsta?

— Maiestate, sub pământ. Trebuie să coborâm trei zile şi trei nopţi, fără să mâncăm, fără să bem şi fără să ne odihnim şi abia în cea de-a treia zi ajungem. Măria-ta să ia un cuţit, un ghem de sfoară, un pumn de boabe de grâu şi să vină cu mine.

Regina luă tot ce-i ceruse bătrânica şi plecă împreună cu ea.

Ajunseră la o deschizătură îngustă, prin care abia-abia se puteau strecura. Bătrânica agăţă un capăt de sfoară de un arbust şi spuse:

— Cine seamănă, culege.

Cine-nnoadă, să dezlege.

Intrară.

Coboară ele mereu, coboară ce coboară, până când regina începu să spună că nu-şi mai simţea genunchii.

— Bătrânico, să ne odihnim puţin.

— Maiestate, nu se poate.

Coboară apoi mereu, coboară ce coboară, regina nu se mai ţinea pe picioare de foame.

— Bătrânico, să luăm o înghiţitură, simt că leşin!

— Maiestate, nu se poate.

Coboară apoi mereu, coboară ce coboară, regina îşi simţea gâtlejul uscat de sete.

— Bătrânico, te rog, un strop de apă!

— Maiestate, nu se poate.

Ajunseră într-o câmpie. Ghemul de sfoară se termină. Bătrânica agăţă celălalt capăt de un arbust şi spuse:

— Cine seamănă, culege.

Cine-nnoadă, să dezlege.

Începeau să se apropie de ţintă. La fiece pas, regina trebuia să arunce un bob de grâu, iar bătrânica spunea:

— Grâu, grâuşor, eu te semăn, eu te-oi secera cu spor.

Griul răsărea şi creştea imediat, cu spicele atârnând coapte şi grele.

— Maiestatea-voastră, să înfigă acum în pământ cuţitul şi să scuipe de trei ori; am ajuns.

Regina înfipse cuţitul şi scuipă de trei ori, iar bătrânica spuse:

— Cuţit, cuţitaş.

În pământ te-nfig, chezaş.

D însă le lăsăm pe amândouă şi să ne întoarcem la prinţesă.

azându-se singură, singurică în vârful muntelui, începuse să plângă şi să ţipe; apoi biata fetiţă adormise. Se trezi într-un palat minunat; dar prin camere şi prin sălile uriaşe nu se vedea suflet de om. Hoinări de colo-colo piuă ce obosi.

— Prinţesă, stai jos, stai jos!

Scaunele vorbeau.

Se aşeză şi după un timp începu să simtă că i e foame. Apăru o masă întinsă, cu bucate fumegânde.

— Prinţesă, mănâncă, mănâncă!

Masa vorbea.

Mâncă, bău, iar puţin mai târziu începu să caşte.

— Prinţesă, dormi, dormi!

Patul vorbea. Numai minuni oriunde te întorceai.

Şi tot aşa în fiecare zi. Nu-i lipsea nimic, dar se plictisea să stea mereu fără să vadă chip de om. Uneori plângea gândindu-se la tata şi la mafna. O dată începu să-i cheme printre suspine:

— Tăticule! Mămico! De ce m-aţi lăsat aici Singurică? Mămico!

Dar o voce aspră îi strigă:

— Taci din gură! Taci din gură!

Se ghemui într-un colţ şi nu mai avu curaj nici să răsufle.

Într-o bună zi, după ce trecuse un an, cineva o întrebă:

— Vrei să mă vezi?

Nu era vocea aceea aspră, aşa că fata îi răspunse:

— Sigur că da.

Şi iată uşile se dădură singure la o parte şi din capătul şirului de camere înainta o fiinţă mică, cât o palmă, îmbrăcată într-o stofă ţesută cu aur, cu o beretă mică, roşie, împodobită cu o pană frumoasă mai înaltă deci! trupuşorul ei.

— Bună ziua.

— Bună ziua. O, băieţelul meu, ce frumos eşti!

Şi-l luă în braţe şi începu să i sărute şi să i mângâie, să-l arunce în sus ca pe o păpuşă.

— Vrei să te măriţi cu mine? Vrei?

Prinţesa râdea:

— Vreau! Vreau!

Şi-l arunca în sus, prinzându-l apoi în braţe.

— Cum te cheamă?

— Statu-palmă.

— Ce faci tu aici?

— Eu sunt stăpânul palatului.

— Atunci, te rog, lasă-mă să plec. Lasă mă să mă întorc acasă la mine!

— Nu, nu! Trebuie să ne căsătorim.

— Deocamdată ai grijă să creşti!

Statu-palmă se supără şi plecă. Şi apoi un an de zile nu se mai arătă.

Prinţesa se plictisea să stea mereu fără să vadă chip de om. Striga în fiecare zi:

— Statu-palmă! Statu-palmă!

Dar Statu-palmă nu i răspundea. Într-o bună zi o întrebă din nou:

— Vrei să mă vezi?

— Sigur că da.

Într-un an poate că mai crescuse puţin; dar uşile se deschiseră larg şi-n faţă îi apăru aceeaşi fiinţă mică, cât o palmă, îmbrăcată într-o stofă ţesută cu aur, cu o beretă mică, roşie, împodobită cu o pană frumoasă mai înaltă decât trupuşorul ei.

— Bună ziua.

— Bună ziua.

Văzându-l la fel de mic, prinţesa se miră foarte tare. îl luă de gât şi începu să-l sărute, să-l mângâie, să i arunce în sus ca pe-o păpuşă.

— Vrei să te măriţi cu mine? Vrei?

Prinţesa râdea:

— Vreau! Vreau! Dar deocamdată ai grijă să mai creşti. Şi-l aruncă într-o tumbă în sus, prinzându-l apoi în braţe. Dar Statu-palmă se supără şi plecă.

La fel se petrecură lucrurile în fiecare an; şi trecuseră deja şapte ani. Între timp prinţesa se făcuse o fată de nu-ţi ajungeau patru perechi de ochi ca s-o priveşti.

Într-o noapte, neputând să adoarmă, se gândea la tatăl şi la mama ei.

— Cine ştie dacă-şi mai aduc aminte de mine? Poate mă cred moartă!

Şi plângea cu faţa în pernă, când iată că aude cum cineva aruncă cu pietricele în obloanele de la fereastră.

Cin să fie oare la ora aceea?

Îşi luă inima-n dinţi, sări jos din pat, deschise încet-încet oblonul şi întrebă:

— Cine eşti? Ce doreşti?

— Eu sunt, fata mea; am venit pentru tine!

De bucurie era gata să sară pe fereastră.

— Ascultă, fata mea, spuse regina în şoaptă. Statupalmă este Vârcolacul. Ţi s-a arătat sub această înfăţişare ca să nu te sperie. Dar acum eşti mare şi peste câteva zile ai să-l vezi cu chipul său cel adevărat. Fata mea, să nu te sperii! Şi dacă te întreabă's Vrei să te măriţi cu mine? să-i răspunzi că da. Altfel vei muri, o să te mănânce din două înghiţituri. Mâine noapte, la aceeaşi oră, o să venim din nou.

A doua zi dimineaţă, prinţesa auzi vocea cunoscută:

— Vrei să mă vezi?

— Sigur că da.

Uşile se deschiseră larg, dar în locul micului Statupalmă apăru vârcolacul înalt, mare, păros, cu ochii holbaţi şi cu nişte gheare, Doamne păzeşte-i şi pe duşmani! Prinţesa simţi că leşină de frică.

— Vrei să te măriţi cu mine 7 Te-am făcut anuâtM pentru mine!

Ea tremura ca o frunză.

— Vrei să te măriţi cu mine?

Când îi auzea vocea aceea aspră şi răguşită, prinţesa tremura tot mai tare şi-şi pierdea firea i

— Vrei să te măriţi cu mine?

Voia să-i răspundă: da! Dar îi scăpă i

— O, nu! Nu!

— Atunci vino-ncoace!

Şi o înşfacă ducând-o la gură cu ghearele.

— Te rog, mănâncă-mă mâine! Fă-mi acest hatâr I Vârcolacul stătu o clipă pe gânduri, apoi răspunse!

— Aşa să fie! Te voi mânca mâine!

Noaptea, la ora stabilită, fata ieşi la fereastră:

— Vai, mamă! Mi-a scăpat un nu; mâine mă mănând.

— Fă-ţi curaj! spuse bătrânica.

Şi lovi cu putere în poartă.

— Cine-i? Pe cine căutaţi?

La urletul vârcolacului. palatul întreg se cutremura.

„— i li Caş care

...apar) aţă mare.

Vârcolacul n-avea nicio putere în faţa acestei vrăji. Iar dimineaţă, în zori, ieşi afară; şi cum văzu cuţitaşul, începu să-şi muşte mâinile:

— Dacă-l găsesc pe cel care l-a înfipt, îl înghit pe nemestecate!

Căută, scotoci de jur-împrejur, dar nu găsi pe nimeni. În cele din urmă o chemă pe prinţesă:

— Vino-ncoace, smulge cuţitaşul ăsta din pământ i n-am să te mai mănânc.

Prinţesa îl crezu şi smulse cuţitaşul.

— Şi-acum vino la mine!

O înşfacă ducând-o la gură cu ghearele.

— Te rog, mănâncă-mă mâine! Fă-mi acest hatâr. Vârcolacul stătu o clipă pe gânduri, apoi răspunse i

— Aşa să fie!

Noaptea, prinţesa ieşi la fereastră:

— Vai, măicuţă! Mi-a spus: smulge acest cuţitaş din pământ, şi eu l-am smuls. Mâine mă mărimea!

— Fă-ţi curaj 1 Şi bătrânica lovi cu putere în poartă.

— Cine-i? Pe cine căutaţi?

La urletul vârcolacului, palatul întreg se cutremură.

— *Sunt un lan de grâu*
Din pământ ca piatra
Ca să apăr fata.

Vârcolacul n-avea nicio putere în faţa acestei vrăji. Iar dimineaţă, în zori, ieşi afară; şi cum văzu griul cu spicele coapte şi grele, care atârnau, îşi muşcă mâinile.

— Dacă-l găsesc pe cel care l-a semănat, îl înghit pe nemestecate!

Căută, scotoci de jur-împrejur, dar nu găsi pe nimeni.

A doua zi de dimineaţă îi spuse prinţesei:

— Vino-ncoace; seceră griul ăsta şi n-am să te mai mănânc.

Prinţesa îl crezu şi se apucă de treabă. Asupra ei vraja n-avea nicio putere şi într-o singură zi termină de secerat tot grâul.

— Şi-acum vino la mine!

— Te rog, mănâncă-mă mâine! Fă-mi acest hatâr.

Vârcolacul stătu o clipă pe gânduri, apoi răspunse:

— Fie! Pentru ultima oară!

Noaptea, prinţesa ieşi la fereastră:

— Vai, măicuţă! Mi-a spus: seceră griul ăsta şi eu l-am secerat. Mâine mă mănâncă.

— Fă-ţi curaj!

Şi bătrâna lovi cu putere în poartă i

— Cine-i? urlă vârcolacul.

— *Sunt o sfoară Întinsă să crape.*

Ca fata să scape.

În faţa acestei vrăji, vârcolacul n-avea nicio putere. Iar dimineaţă, în zori, ieşi afară şi cum văzu capătul sforii legat de arbust, începu să-şi muşte mâinilej

— Vino-ncoace; dezleagă sfoara asta la amândouă capetele. N-am să te mai mănânc.

Prinţesa fusese povăţuită de bătrânică să nu se oprească un pas, să nu mănânce şi nici să bea, ci doar să depene, să depene şi să meargă mereu înainte.

Dezlegă firul sforii şi porniră, ea în faţă, depănând, iar vârcolacul în spatele ei, bolborosind:

— Odihneşte-te, odihneşte-te puţin!

— Când o să obosesc, o să mă odihnesc.

Ea în faţă depănând, vârcolacul în spate, bolborosind

— Ia o îmbucătură, doar o îmbucătură!

— Când o să-mi fie foame, o să mănânc.

Ea în faţă depănând, vârcolacul în spate, bolborosind I

— Bea o picătură de apă, doar o picătură!

— Când o să-mi fie sete, o să beau.

Ajunseseră deja la ieşire. Când vârcolacul observă că al doilea capăt al sforii este legat de un arbust de afară, începu să-şi muşte furios mâinile. Iar când o văzu pe bătrânică, deveni alb ca varul.

— Vai, duşmanca mea! De-acu sunt pierdut! Sunt pierdut!

Regina şi prinţesa se întoarseră şi în locul bătrânei

văzură o preafrumoasă doamnă, strălucitoare ca un luceafăr. Era regina zânelor.

Ce minune!

În vremea asta, regina zânelor lua pietre şi le aşeza una peste alta în deschizătură:

— *Pietre, pietricele.*

Eu vă zidesc şi răul stârpesc.

După ce zidi deschizătura, regina zânelor se făcu ne –, văzută.

Iar vârcolacul cel rău muri de foame zidit acolo sub pământ.

Regina şi prinţesa se întoarseră tefere la palat, iar după un an prinţesa se mărită cu regele Portugaliei.

NAUTICA

A fost odată un rege căruia îi plăcea la nebunie vânătoarea şi, hotărât să fie liber în fiecare zi ca să plece în pădure, nu voia cu niciun chip să se însoare.

Miniştrii îi spuneau’s

— Maiestate, poporul doreşte o regină.

Iar maiestatea sa răspundea

— Am să mă-nsor anul viitor.

Dar trecea anul şi miniştrii reîncepeau»

— Maiestate, poporul doreşte o regină.

Iar maiestatea sa:

— Am să mă-nsor anul viilor.

Anul ăsta însă nu mai venea.

În fiecare dimineaţă, când abia se lumina de ziuă, îşi prindea cartuşiera şi, cu puşca în spinare, urmat de din, pleca prin păduri şi prin desişuri.

Dar miniştrii reîncepeau:

— Maiestate, poporul doreşte o regină.

Aşa că, în cele din urmă, regele se hotărî şi îşi trimise solii s-o ceară pe fata regelui Spaniei.

Dar când se duse să se însoare cu ea, observă că era puţintel cam gheboasă.

— Să mă-nsor c-o gheboasă? Nu, niciodată!

— Dar e frumoasă, e virtuoasă, îi repetau miniştrii.

— E gheboasă şi gata. Niciodată!

Şi se apucă din nou să colinde pădurile şi desişurile.

Prinţesa cea gheboasă avea naşă o zână.

Zâna, văzând-o plângând pentru că fusese refuzată, îi spuse:

— Fii liniştită: o să te ia de nevastă şi o să ajungă să te şi roage. Las pe mine.

Într-adevăr, într-o zi, mergând la vânătoare, regele întâlni o femeie ca vai de capul ei, slabă, lungă, o adiere de vânt şi-ar fi luat-o pe sus.

— Noroc la vânătoare, maiestate!

Văzându-i chipul de piază-rea, regele se strâmbă supărat şi nu-i răspunse nimic.

Dar în ziua aceea n-a vânat nici măcar o pitulice.

În altă dimineaţă, iat-o din nou pe femeia aceea ca vai de capul ei, slabă, lungă, şi o adiere de vânt ar fi fost de ajuns s-o ia pe sus.

— Noroc la vânătoare, maiestate!

— Ascultă, vrăjitoare, dacă te mai găsesc o dată în calea mea, ţi-arăt eu ţie!

În ziua aceea n-a vânat nici măcar o pitulice.

Dar a doua zi dimineaţă, lată din nou piaza cea rea.

— Noroc la vânătoare, maiestate!

— Ţi-arăt eu ţie, hoaşcă!

Regele îşi luase gărzile cu el şi le porunci s-o ducă la închisoare.

Dar, începând din ziua aceea, ori de câte ori ieşea la vânătoare, regele nu mai apuca să tragă o singură împuşcătură. Vânatul dispăruse parcă prin farmec, din păduri şi din desişuri. Nu mai găsea nici măcar un iepure, chiar dacă l-ar fi plătit cu aur.

Dar asta nu era nimic!

Nemaiputând să umble ca de obicei, după vânat, regele începu să se îngraşe şi să se îngraşe mereu şi, în scurtă vreme, deveni atât de mare şi de gras încât cântărea două chintale şi-avea un burdihan cât un butoi.

Dacă făcea doi paşi prin palat se simţea obosit de parc-ar fi străbătut o sută de mile. Gâfâia mai rău decât foalele fierarului şi asuda de uda duşumeaua; numaidecât

trebuia să se odihnească şi să mănânce pe săturate ca să-şi recapete puterile.

Îi consulta îngrozit pe cei mai buni medici:

— Aş vrea să slăbesc.

Medicii prescriau reţete peste reţete. Nu trecea z. i de la bunul Dumnezeu fără ca spiţerul să nu trimită la palat sticle pline cu leacuri amare ca fierea, care ar fi trebuit să vindece pe maiestatea sa.

Dar maiestatea sa, cu cât lua mai multe leacuri, cu atât se îngrăşa mai tare.

Lărgiseră toate uşile din palat, pentru ca regele să poată trece prin ele; iar arhitecţii spuseră că tavanele trebuiau bine întărite cu proptele, altminteri aveau să se prăbuşească în curând sub greutatea măriei-sale.

Sărmanul rege se plângea disperat:

— Oare nu există niciun leac pentru mine?

Consulta alţi şi alţi doctori: degeaba. Cu cât lua mai multe leacuri cu atât se îngrăşa mai tare.

Într-o zi, iată că se înfăţişă la palat o bătrână, care-i spusese regelui:

— Maiestatea voastră suferă de pe urma unor farmece. Eu pot să le dezleg; dar măria-ta trebuie în schimb – o ia de nevastă pe fata mea. E mică doar cât un bob de năut şi de aceea am botezat-o Năuţica.

— Foarte bine, mă însor cu fata ta.

Ce n-ar fi făcut regele numai să scape de grăsimea şi de burdihanul său!

— Ad-o aici!

Bătrâna îşi vârî mina în buzunarul şorţului şi-o scoase afară pe Năuţica, o făptură frumuşică şi bine proporţionată dar înaltă doar cât o şchioapă.

Când văzu ditamai burta regelui izbucni în hohote de râs; şi în vreme ce femeia o ţinea în căuşul palmei şi i-o arăta regelui, ea făcu un salt şi se căţără pe burdihanul lui, alergând de colo-colo, ca pe un deal adevărat.

Micuţele ei picioruşe îl gâdilau pe rege care-ar fi oprit o bucuros; dar ea sărea la dreapta, sărea la stânga, mai sprintenă decât un purice şi nu se lăsa prinsă. Regele

se gâdila şi râdea: ha! ha! ha! iar burta îi tresălta caraghios. Ha! Ha! Ha!

Atunci Năuţica îi spuse:

— Burdihanul regesc mi-e palat domnesc!

Şi cum, de-atâta râs, regele nu mai apuca să închidă gura, Năuţica ţuşti înăuntru şi alunecă în jos pe gâtlejul său.

— Burdihanul regesc mi-e palat domnesc!

Închipuiţi-vă groaza maiestăţii sale şi a întregii curţi I

În zăpăceala care se iscă, bătrâna dispăru.

Iar Năuţica începu să poruncească din palatul său:

— Daţi-mi de mâncare!

Şi regele trebuia să mănânce şi pentru ea.

— Lăsaţi-mă să dorm!

Şi regele trebuia să stea cuminte şi să tacă pentru că Năuţica dormea.

— Maiestate, la mijloc trebuie să fie o vrajă făcută de femeia aceea ca vai de capul ei, slabă şi lungă, pe care am băgat-o la închisoare! S-o aducem aici.

Soldaţii descinseră celula, dar o găsiră goală. Femeia dispăruse pe gaura cheii!

— Şi acu’ ce ne facem?

Iar Năuţica, din palatul său:

— Daţi-mi de mâncare! Daţi-mi de băut!

Poporul începuse să murmure din cauza dărilor; nu era deloc uşor să umpli burdihanul acela regesc. Îţi trebuia mâncare, nu glumă! Cineva trebuia să plătească.

Regele dădu sfară în ţară:

— Cine i-o scoate pe Năuţica din burtă, va deveni principe şi va primi bani câţi va dori!

Dar n-a fost de niciun folos! Şi cum Năuţica tot mai creştea câte puţin, burta regelui se umfla mereu şi părea că va plesni dintr-o clipă în alta.

Regele o implora;

— Năuţico, frumoasa mea, ieşi afară, te fac regină!

— Maiestate, stau aşa de bine aici! Daţi-mi de mâncare.

— Năuţico, frumoasa mea, ieşi afară, te fac regină!

— Maiestate, stau aşa de bine aici! Daţi-mi de mâncare.

Dacă nu s-ar fi temut de moarte, regele şi-ar fi despicat burta cu propriile sale mâini.

Iar poporul murmura:

— Burdihanul regelui înghite tot! Noi muncim pentru regele cel pântecos!

Ca şi cum regele pântecos ar fi avut mare bucurie din asta! Numai el, săracul, ştia ce îndura, cu Năuţica înăuntru, poruncind şi voind să fie ascultată!

În sfârşit, într-o zi, iat-o pe bătrână:

— Ah, muiere blestemată! Scoate-o afară pe Năuţica ta sau o să fie vai şi-amar de tine!

— Maiestate, de-a sta am venit şi am adus şi doctorii cu mine.

Cei doi doctori erau două păsări mai mari decât un curcan, cu ciocul lung cât braţul şi tare ca oţelul.

— Maiestate, spuse bătrâna, trebuie să vă întindeţi cu burta în sus în mijlocul câmpiei…

Regele, care se îngrăşase de nu mai putea face un pas, le porunci:

— Rostogoliţi-mă!

Şi poporul începu să-l dea de-a dura ca pe un butoi, jos pe scări şi pe străzi; transpirau cu toţii de oboseală.

Apoi ajunseră în câmp şi regele se aşează cu faţa în sus, iar una dintre păsări îl ciupi de burdihan şi, ce credeţi că ieşi afară? O şuviţă de vin limpede, curat, tot vinul pe care maiestatea sa îl băuse atâţia ani la rând.

Oamenii îşi umpleau butoaie, butoiaşe, buţi, sticle, carafe; nu existau destule vase pentru cât vin era. Ca la culesul viilor. Ciocneau, râdeau, se îmbătau.

Burdihanul regelui mai scăzu puţin.

Atunci cea de-a doua pasăre îl ciupi şi ea şi iată că ţâşnesc afară toate bunătăţile cu care regele se îndopase atâţia ani la rând: spaghete, cârnăciori, pui fripţi, biftecuri, prăjituri, fructe, pe scurt, totul. Oamenii nu mai ştiau unde să le pună. S-au îndopat până s-au umflat, de parc-ar fi fost la carnaval.

Burdihanul regelui mai scăzu puţin.

Atunci regele spuse:

— Năuţico, frumoasa mea, ieşi afară: te fac regină!

Năuţica îşi scoase capul printr-una din cele două găuri şi-i răspunse râzând:

— Iată-mă.

Şi regele redeveni cel de mai înainte.

Se căsătoriră; dar regele cu soţioara sa înaltă de-o şchioapă, o soţioară doar bună să te joci cu ea, se crezu liber să trăiască ca pe vremea când era singur şi nu dădea pe-acasă săptămâni în şir.

Năuţica plângea:

— *Vinovată-s fără vină.*

N-am rege dar sunt regină.

Regele nu mai putea s-o sufere de când o auzea tânguindu-se mereu.

De aceea, se duse la o vrăjitoare:

— Ce să fac, să scap de Năuţica?

— Maiestatea voastră să hotărască:

— *Oare rasol s-o fac sau s-o frig la capac?*

Nu-i prea venera s-o mănânce. Dar întorcându-se acasă, îi spuse:

— Mâine te iau cu mine la vânătoare *i* ai să te distrezi. Voia s-o ducă în mijlocul pădurii, unde nu i-ar fi putut vedea nimeni.

Dar Năuţica răspunse:

— *Oare rasol s-o fac sau s-o frig la capac?*

Mulţumesc, maiestate 1

— *Vinovată-s fără vină.*

N-am rege dar silit regină.

Regele se miră:

— De unde ştia?

Se întoarse la vrăjitoare şi-i povesti totul.

— Maiestate, când Năuţica va adormi, tăiaţi-i o şuviţă de păr şi aduceţi-mi-o!

Dar în seara aceea, Năuţica nu voia să adoarmă.

— Nâuţico, vino la culcare.

— Mai târziu, maiestate, încă nu mi-e somn.

Regele aşteptă, aşteptă şi adormi el cel dintâi. Dimineaţă, trezindu-se, văzu că Năuţica se sculase deja.

— Năuţico, tu n-ai dormit?

— Cine se păzeşte, bine nimereşte. Mulţumesc, maiestate.

— *Vinovată-s fără vină.*

N-am rege dar sunt regină.

Regele se miră. De unde ştia oare?

Se întoarse la vrăjitoare şi-i povesti totul.

— Maiestate, invitaţi-l pe regele Corb; când o s-o vadă, e înghite pe nemestecate.

Veni regele Corb.

— Cra! Cra! Cra!

Când o văzu pe Năuţica, înaltă de-o şchioapă, cra! cra! cra îi ajunse doar pentru o înghiţitură.

— Mii de mulţumiri, rege Corb! Nu mai am nevoie de tine!

— Cra! Cra! Cra! înainte de-a pleca trebuie să ţi mănânc ochii.

Şi cu două lovituri de cioc îi scoase ochii.

Bietul rege plângea cu lacrimi de sânge:

— Năuţica moartă şi eu fără ochi! Ah, Năuţica mea!

După o vreme, iat-o pe bătrâna noastră. Era chiar zâna, naşa prinţesei din Spania.

— Maiestate, nu vă necăjiţi. Năuţica trăieşte, iar ochii măriei-tale şi. ni la loc sigur, în cocoaşa prinţesei din Spania.

Regele se târî până la palatul unde locuia aceasta şi începu să strige cu disperare în faţa uşii:

— Ah, Prinţesă! Dă-mi ochii înapoi!

Prinţesa îi răspundea de la fereastră >

— Să mă însor cu o gheboasă! Nu, niciodată!

— Iartă-mă, prinţesă, şi dă-mi ochii înapoi!

Dar prinţesa de la fereastră îi răspunse:

— *Oare rasol s-o ¡ac sau s-o frig la capac?*

Abia atunci regele înţelese că prinţesa Spaniei şi Năuţica sunt una şi aceeaşi persoană şi începu să strige şi mai tare:

— Ah, prinţesă! Năuţica mea! Dă-mi ochii înapoi!

Prinţesa cobori şi-i spuse:

— Iată ochii tăi.

Regele o privi uluit. Prinţesa nu mai era gheboasă şi semăna leit cu Năuţica deşi avea o statură normală.

Astfel fu iertat şi după puţină vreme se căsătoriră.

Iar regina, în amintirea acestei istorii, ceru să i se spună mereu tot Năuţica.

Au trăit mai bine decât presupui.

Iar noi ne-om pune pofta în cui.

CELE TREI INELE

A fost odată un croitor care avea trei fete, una mai frumoasă decât alta. Soţia sa murise de câţiva ani, iar bietul tată îşi frământa mintea cum să reuşească să le rostuiască la casa lor: fetele n-aveau zestre şi fără zestre nu-i deloc uşor să găseşti un bărbat.

Într-o bună zi, omul nostru se hotărî să iasă în câmp şi să cheme Soarta.

— Soartă, hei. Soartă!

Apăru o bătrână cu furcă şi cu fus;

— De ce m-ai chemat?

— Te-am chemat pentru fetele mele.

— Adu-le aici una câte una; îşi vor alege soarta cu propria lor mână.

Tatăl se întoarse acasă fericit şi le spuse fetelor:

— V-am găsit norocul!

Şi le povesti ce făcuse. Atunci fata cea mare, îngâmfată, se apropie de el:

— Eu trebuie să aleg mai întâi. Voi alege ce-i mai bun!

A doua zi, tatăl şi fiica se îndreptară împreună spre câmpie:

— Soartă, hei, Soartă!

Apăru bătrâna cu furcă şi fus’s

— De ce m-ai chemat?

— Iat-o pe fata mea cea mare.

Bătrâna scoase din buzunar trei inele, unul de aur, altul de argint şi al treilea de fier şi le puse în palmă:

— Alege şi bunul Dumnezeu să te ajute!

— Asta de-aici.

Îşi luă, bineînţeles, inelul de aur.

— Maiestate, vă salut!

Bătrâna făcu o plecăciune şi apoi dispăru.

Întorcându-se acasă, sora cea mare le spuse, mândrindu-se, celorlalte două:

— Voi fi regină! Iar voi o să-mi purtaţi trena mantiei mele regale!

A doua zi, tatăl se duse împreună cu fata cea mijlocie. Apăru bătrâna cu furca şi fusul ei, scoase din buzunar două inele, unul de argint şi altul de fier:

— Alege şi bunul Dumnezeu să te ajute!

— Asta de-aici.

Îşi luă, bineînţeles, inelul de argint.

— Principesă, vă salut!

Bătrâna făcu o plecăciune şi apoi dispăru.

Întorcându-se acasă, sora cea mijlocie îi spuse celei mari 5

— Dacă tu vei fi regină, eu voi fi principesă!

Şi amândouă începură să râdă de fata cea mică j

să

— Ce să ţi facem? Cine târziu soseşte, rău se găzduieşte! Trebuia să te naşti mai devreme!

Fata însă tăcea mâlc.

A treia zi, tatăl se duse împreună cu fata cea mică.

Apăru bătrâna cu furcă şi cu fus şi scoase din buzunar, ca şi prima dată, trei inele: unul de aur, altul de argint şi al treilea de fier:

— Alege şi bunul Dumnezeu să te ajute!

— Acesta.

Spre marea supărare a tatălui, fata îşi luase inelul de fier.

Bătrâna nu-i spuse nimic şi dispăru.

Pe drum, croitorul bombănea întruna;

— De ce n-ai luat inelul de aur?

— Aşa mi-a venit.

Surorile, curioase, îi ieşiră în întâmpinare pe scări.

— Ia să vedem! Ia să vedem!

Când văzură inelul de fier începură să râdă cu hohote şi să-şi bată joc de sora lor. Iar când aflară că l-a preferat inelului de aur şi celui de argint din proastă nici c-ab mai scos-o.

Fata tăcea mâlc.

Între timp, se răspândi vestea că fetele frumoase ale croitorului aveau inelele norocului. Regele Portugaliei se hotărâse să se însoare şi veni să le vadă. Se îndrăgosti de fata cea mare:

— Vei fi regina Portugaliei.

Se căsători cu ea, făcură nuntă mare şi plecară împreună.

După câtva timp veni un principe. Se îndrăgosti de a doua fată.

— Vei fi principesă.

Se căsători cu ea, făcură nuntă mare şi plecară împreună.

Acasă rămânea doar ultima fată. N-o ceruse încă nimeni.

Într-o zi, în sfârşit veni un cioban:

— Îmi daţi fata de nevastă?

Croitorul, care avea o regină şi o principesă, devenise fudul nevoie mare, şi-i răspuase:

— Iartă-ne, omule, dar deocamdată n-avem nevoie de ciobani.

Trecuse aproape un an. Fata cea mică rămăsese tot în casa părintească, iar tatăl bombănea zi şi noapte:

— Bine-ţi şade, proastă ce eşti! Ai să rămâi nemăritată cu inelul tău de fier.

Când se împlini anul, ciobanul veni din nou:

— Îmi daţi fata de nevastă?

— Ia-o, răspunse croitorul. Nici nu merită altceva!

Se căsătoriră fără petrecere, fără nimic şi plecară împreună.

Atunci croitorul îşi spuse:

— Mă duc s-o văd pe fata mea cea mare, regina.

O găsi plângând:

— De ce plângi, fata tatii?

— Sunt nenorocită, tată! Regele îşi doreşte un fiu, iar eu nu pot să i-l fac. Copiii sunt un dar de la bunul Dumnezeu.

— Dar inelul norocului nu-ţi ajută?

— Nu-mi ajută deloc. Regele mi-a spus: Dacă într-un an n-o să am un fiu, vai de tine!” Sunt sigură c-o să-mi taie capul.

Ce să facă bietul părinte? Şi plecă să-şi vadă fata cea mijlocie, principesa. O găsi şi pe aceasta plângând.

— De ce plângi, fata tatii?

— Sunt nenorocită, tată! Toţi copiii pe cărei nasc, îmi mor după două zile.

— Şi inelul norocului nu-ţi ajută?

— Nu-mi ajută deloc. Principele mi-a spus: „Dacă şi ăsta pe care-l aştepţi, o să moară, vai de tine!” Sunt sigură, tată, c-o să mă alunge din casă!

Ce să facă bietul părinte? Şi plecă.

Pe drum se gândi s-o viziteze şi pe fata cea mică, măritată cu ciobanul. Îi era ruşine să se ducă în casa lor. Aşa că se travesti în negustor, îşi luă câteva bibelouri de vânzare şi merse el ce merse până când ajunse în cele din urmă în ţinuturile acelea îndepărtate.

Văzu ridicându-se în faţa ochilor săi un palat măreţ, sclipitor şi întrebă al cui este.

— Este palatul regelui Soare.

În timp ce stătea şi privea mirat peste măsură, se auzi strigat de la o fereastră:

— Negustoriile, dacă ai ceva de vânzare, urcă până la noi. Regina vrea să cumpere.

Urcă şi cine credeţi că era regina? Fata sa cea mică, nevasta ciobanului. Omul încremeni; nici nu era în stare să deschidă cutiile unde-şi pusese lucrurile de vânzare.

— Nu te simţi bine, omule? îl întrebă regina.

— Fata mea, sunt tatăl tău! Şi te rog să mă ierţi!

Fata, care-l recunoscuse, nu i dădu voie să se arunce la picioarele ei. ci îl îmbrăţişă.

— Bine ai venit, tată! Eu am uitat totul. Mănâncă şi bea, dar înainte de a se întuneca trebuie să pleci. Dacă regele Soare te găseşte aici, te va preface în scrum.

După ce tatăl se ospătă şi bău, fata îi spuse:

— Aceste daruri sunt pentru voi. Această alună e pentru sora mea mai mare, iar sticluţa cu apă pentru sora mijlocie. Aluna trebuie s-o înghită cu coajă cu tot, iar din sticluţă trebuie să bea doar câte o picătură pe zi, nu mai mult. Să aibă grijă, tată.

Când cele două surori aflară de norocul celei mici şi văzură ce daruri le trimite, se aprinseră de invidie şi de ciudă:

— Îşi bate joc de noi cu aluna şi cu apa ei!

Cea mare aruncă jos aluna şi o sparse cu călcâiul. Din ea ţâşni un pic de sânge. Înăuntru era un copil micuţ, micuţ de tot căruia îi strivise capul!

Regele, văzând gestul ei orgolios şi copilaşul strivit, strigă:

— Să n-o mai văd în faţa ochilor mei! Tăiaţi i capul I

Şi, fără pic de milă, o trimise la moarte.

Cealaltă, cam în acelaşi timp, scosese dopul de la sticluţă şi ieşind la fereastră zvârlise toată apa.

Pe sub fereastră treceau nişte copii care tirau un motan mort. Apa căzu peste el şi motanul învie.

— Vai, nenorocito! urlă principele. I-ai omorât pe copiii noştri.

Şi în clipa aceea de mânie o sugrumă cu propriile sale mâini.

Tatăl se întoarse plângând la fata cea mică şi-i povesti nenorocirea surorilor ei.

— Tată dragă, ospătează-te şi bea, dar înainte de a se întuneca, pleacă de-aici. Dacă regele Soare te găseşte, te preface în scrum. Când o să am veşti bune, am să te chem.

Seara, când regele Soare se întoarse acasă, ea îl întrebă:

— Maiestate, ce-aţi văzut astăzi în drumul vostru?

— Am văzut cum i-au tăiat capul unei regine şi cum un principe şi-a sugrumat soţia. Şi-au meritat soarta

amândouă.

— Oh, mărite doamne, erau surorile mele! Dar le puteţi învia, nu-mi refuzaţi acest hatâr!

— Să vedem, îi spuse regele Soare.

A doua zi, ajunse în locul unde fusese îngropată regina şi bătu în lespede, vorbindu-i:

— Tu, făptură rea ce eşti.
Mă trimite sora ta;
Dacă vrei să ieşi cumva.
Trebuie să te căieşti.
— Surorii, iată ce-am să-i spun:
Sub pământ mă simt ca-n cer.
Domnului atât îi cer:
Să-i dea rele, foc şi scrum.

— Rămâi acolo, femeie ticăloasă!

Iar regele Soare îşi continuă călătoria. Ajunse în locul unde era înmormântată principesa şi bătu în lespede, vorbindu-i:

— Tu, făptură rea ce eşti.
Mă trimite sora ta:
Moartea-n viaţă vei schimba.
Dar întâi să te căieşti.
— Surorii mele vreau să-i spun
Că mă simt bine şi-acum.
Dar un rău tot îi doresc:
Într-o lună să-l zăresc…

— Rămâi acolo, femeie ticăloasă!

Regele Soare îşi continuă călătoria, iar pe cele două surori le-au mâncat viermii.

Cu asta drumu-i deschis.
Zi-i şi tu, că eu ţi-am zis.

BĂTRÂNICA

A fost odată un rege foarte tânăr, care hotărâse să se însoare: dorea însă fata cea mai frumoasă din lume.

— Şi dacă n-are sânge regesc? întrebară miniştrii.

— Nu contează.

— Aflaţi atunci, maiestate, că fata cea mai frumoasă din lume este fiica unui cizmar. Dar oamenii, care-s

răutăcioşi, ar putea s-o numească regina Papuc… Măria-ta, nu se cade: gândiţi-vă mai bine.

Regele răspunse:

— Fata cizmarului este cea mai frumoasă fată din lume? Ei bine, fata cizmarului va fi deci soţia mea şi regina mea. Am să merg s-o văci fără să fiu recunoscut: chiar mâine plec.

Porunci să i se înşeueze unul dintre cai şi, însoţit de-un singur servitor se îndreptă spre satul unde trăia cizmarul.

Pe drum întâlniră o bătrână care cerşea.

— Faceţi-vă pomană!

Regele nici n-o băgă în seamă.

Bătrânica se târa în urma calului său.

— Faceţi-vă pomană!

Calul regelui se sperie şi o lovi pe bătrâna care căzu.

Regele îşi continuă drumul fără să se sinchisească de ea; dar slujitorul său, milos, se dădu jos, o ridică şi după ce văzu că femeia nu păţise nimic, scoase din buzunar cele câteva monede pe care le avea şi i le întinse:

— Bătrânica mea, asta-i tot ce am.

— Mulţumesc, fiule, se vede că ai inimă bună. Primeşte în schimb ineluşul ăsta şi poartă-l mereu pe deget; o să-ţi aducă noroc.

Când ajunseră în sat, regele, însoţit de slujitorul său, trecu de mai multe ori prin faţa dughenei cizmarului, până ce o văzu pe fată, care era într-adevăr cea mai frul moaşă fată din lume. Rămase pe dată fermecat.

Şi, fără să mai aştepte, îi spuse cizmarului:

— Eu sunt regele. O vreau pe fata ta de soţie.

— Maiestate, există o piedică. Fiica mea este legată printr-o vrajă: îi va fi soţ doar acela care, vorbindu-i pentru prima dată, o va face să simtă o înţepătură în degetul mic de la mină. Putem încerca”.

Aflând acestea, regele se nelinişti puţin; dar apoi se gândi:

— Dacă această vrajă este soarta ei cea bună, fata trebuie să fie predestinată să se mărite cu un cap

încoronat.

Şi, cât se poate de mulţumit, îi spuse cizmarului:

— Să încercăm.

Cizmarul îşi chemă fata fără să-i spună nimic de rege: iar acesta când o văzu de aproape, se simţi şi mai mult cucerit de frumuseţea ei.

— Bună ziua, frumoasă fată.

— Bună ziua, domnule.

Fata nu ştia nimic de vrajă. Tatăl său, care-ar fi fost fericit s-o vadă regină, o întrebă:

— Nu simţi nimic?

— Nu! Ce-ar trebui să simt?

Sărmanului rege i se strânse inima auzind răspunsul fetei. Şi se pregătea să plece tăcut, când servitorul său, care stătuse până atunci într-un colţ, crezu nimerit să-i şoptească fetei:

— Fii atentă, este maiestatea sa!

— Au! Au! Au!

Fata simţea o înţepătură dureroasă în degetul mic şi-şi scutura mâna:

— Au! Au! Au!

Închipuiţi-vă cum arăta regele, când înţelese că fata aceea, cea mai frumoasă din lume, este sortită bădăranului de slujitor.

— 11 luă deoparte pe cizmar şi-i spuse:

— Las pe mine; fata ta va fi regină.

Inh ircându-se la palat, îl chemă pe slujitor.

— Înainte de a te căsători cu fata cizmarului, trebuie să mi faci un serviciu; numai în tine am încredere. Du

această scrisoare la regele Spaniei şi aşteaptă răspunsul; nimeni însă să nu afle unde te duci şi în ce scop.

— Maiestate, am şi plecat.

Luă scrisoarea şi plecă.

La jumătatea drumului o întâlni pe bătrână.

— Unde mergi, băiatul meu?

— Unde mă poartă picioarele.

— Vai de tine, sărăcuţule! Nici nu ştii ce te aşteaptă.

Scrisoarea aceea este mincinoasă! Dacă i-o arăţi regelui Spaniei, te va omorî deîndată. Du-i-o în schimb pe asta: rezultatul va fi cu totul altul.

Slujitorul luă atunci scrisoarea de la bătrână şi aruncă scrisoarea regelui. Mulţumi şi-şi văzu de drum.

Trecuse deja un an şi nu se mai aflase nimic despre soarta lui.

Regele se întoarse la cizmar şi-i spuse fetei:

— Omul acela trebuie să fi murit; a trecut deja un an şi nu se mai ştie nimic de el. Cel mai bun lucru ar fi să ne căsătorim noi doi.

— Maiestate, cum vreţi.

Regele făcu pregătiri pentru nuntă şi, când veni ziua hotărâtă, se duse împreună cu miniştrii să-şi ia mireasa în caleaşcă de gală.

În casa cizmarului găsiră o mătură care-i aştepta în mijlocul camerei şi regele le-o arătă miniştrilor:

— Iat-o pe maiestatea sa regina!

Miniştrii, uluiţi, se uitară unii la alţii fără să cuteze să răspundă:

— Maiestate, asta-i o mătură!

Regele o vedea în mătura aceea pe fata cizmarului, cea mai frumoasă fată din lume; şi luând-o de coadă (el credea c-o ia de mână), o conduse la caleaşcă şi începu să-i spună vorbe dulci.

Miniştrii erau consternaţi şi-şi murmurau la ureche:

— Ce nenorocire! Regele a înnebunit! Regele a înnebunit!

Dar înainte de a intra în oraş, unde poporul aştepta sosirea reginei, unul dintre ei îşi luă inima în dinţi, şi-i spuse:

— Maiestate, vă cerem iertare!... Dar asta nu-i decât o mătură!

Regele se înfurie; o luă drept jignire la adresa reginei. Opri caleaşca şi porunci soldaţilor să-l lege pe obraznicul acela de coada unui cal şi să-l poarte astfel până la palatul regal.

Ceilalţi, văzând ce-i aşteaptă, tăcură mile. Iar regele,

după ce ajunse la palat, ieşi la fereastră s-o arate poporului pe regină:

— Iat-o pe regina voastră!

Nici n-apucase bine să pronunţe aceste cuvinte, că parcă i-ar fi căzut un văl de pe ochi şi se văzu acolo cu mătura în mină, în faţa mulţimii care râdea pentru că maiestatea sa semăna cu un măturător.

Pe cine să se supere? Era de vină doar nenorocul său şi vraja care-o stăpânea pe fată.

Dar se încăpăţâna tot mai mult s-o dorească de soţie.

Servitorul se întoarse teafăr şi nevătămat, încărcat de daruri.

— Ce ţi-a răspuns regele Spaniei?

— Maiestate, regele Spaniei a răspuns:

Hai, hei, hai.

N-ai avut-o, n-ai s-o ai.

Regele se prefăcu mulţumit, dar chemă un vrăjitor, îi povesti cele petrecute şi-l întrebă:

— De ce oare?

— Maiestate, lucrurile stau aşa: slujitorul măriei tale poartă inelul cel vrăjit dat de zână. Atâta timp cât îl are în deget, nu veţi putea să vă descotorosiţi de el. Trebuie să găsim un mijloc ca să i-l luăm; cu forţa nu se poate face nimic.

Regele se gândeşte ce se gândeşte şi într-o zi, văzând că slujitorul său este ud leoarcă de atâta trudă, îi spune

— Ia vino-ncoace, vreau să te cinstesc cu un pahar de vin; îl meriţi.

În vin pusese opiu, şi bietul om, numai cât bău, şi căzu într-un somn adânc.

Maiestatea sa îi scoase inelul din deget, îl puse pe degetul său şi se duse întins la fata cizmarului.

— Bună ziua, frumoasă fată!

— Au! Au! Au!

Fata simţea o înţepătură dureroasă în degetul cel mic şi-şi scutura mâna.

— Au! Au! Au!

Treburile mergeau cât se poate de bine şi regele

porunci din nou să se facă pregătiri pentru nuntă. Când veni şi ziua aşteptată, plecă să-şi ducă mireasa în caleaşcă de gală.

După ce ajunseră la palat, îi spuse reginei:

— Maiestate, acesta este apartamentul măriei-tale.

Dar, puţin mai târziu, când voi să se ducă la ea, se învârti de colo colo fără să găsească uşa, iar pe ziduri apăruse scris în mai multe locuri:

Hai, hei, hai.

N-ai avat-o, n-ai s-o ai.

Regina participa la primirile de la curte, venea la banchete unde erau mulţi invitaţi şi apoi se retrăgea în apartamentul său.

Regele voia să se ducă la ea, dar se învârtea de colo colo, nu găsea niciodată uşa, iar pe ziduri scria întotdeauna:

Hai, hei, hai.

N-ai avut-o, n-ai s-o ai.[7]

— Maiestate, lucrurile stau aşa: slujitorul măriei-tale a primit un cui vrăjit de la regina zânelor şi l-a bătut în prag. De data asta, maiestate, niciun şiretlic nu vă poate ajuta: veţi rămâne soţ fără soţie.

— Dar cu ce am supărat-o eu pe această regină a zânelor? Nici măcar n-am văzut-o vreodată?

— Nu, maiestate. Vă amintiţi de o bătrânică întâlnită pe drum, care v-a cerut de pomană când aţi plecat pentru

---

7 cuprindea disperarea, dar nu spunea nimănui nimic, pentru că se temea că va ajunge de rîsul lumii.

După ce dormi două zile la rînd, sărmanul său servitor îşi dădu seama că i se furase inelul şi ieşi din palat plîngîndu-şi nenorocirea.

Dincolo de porţile oraşului o găsi pe bătrînică :

— Vai, bătrînico dragă ! Mi-au furat inelul.

— Nu te teme, nu-i nimic. După ce regele se va întoarce la palat cu regina şi aceasta va intra în apartamentul său, bate cuiul ăsta în pragul uşii şi vei vedea.

De aceea, regele nu găsea niciodată uşa cînd voia să intre în camera reginei. Cuiul acela bătut în prag îl împiedica.

Regele turba de furie. îl chemă din nou pe vrăjitor şi-i povesti în taină cele întîmplate.

De ce ?

prima oară la fata cizmarului? Mai ţineţi minte că aţi lovit-o şi că a căzut?

— Da/

— Ea era chiar regina zânelor.

Neavând încotro, regele hotărî că este inutil să lupte cu o zână şi se resemna să se însoare cu o fată frumoasă, deşi nu era cea mai frumoasă fată din lume. O luă pe prinţesa Franţei.

Slujitorul se însura cu fata cizmarului; iar regele îi dădu o zestre bogată şi-l numi administratorul casei regale.

Regele şi ştiijitori-i avură mulţi copii.

Iar noi rămânem tot atât de proşti y prima zi.

IZVORUL FRUMUiiEŢii

Au fost odată un rege şi o regină, care aveau o fată peste măsură de slută şi diformă şi, bieţii de ei, nu-şi găseau liniştea.

O ţineau închisă, singură singurică într-o cameră izolată şi, într-o zi regele, în altă zi regina îi duceau de mâncare într-un coş. Acolo începeau să jelească descărcându-şi sufletul:

— Fată fără noroc! Te-ai născut regină şi nu te poţi bucura de rangul tău!

După ce crescu mare şi ajunse la vârs-ta de şaisprezece ani, fata îi spuse tatălui:

— Maiestate, de ce mă ţineţi închisă aici? Mai bine lăsaţi mă să plec în lume. Inima îmi spune că-mi voi găsi norocul.

Regele nu se lăsa înduplecat:

— Unde să te duci aşa singură şi neajutorată? Nu se poate!

— Lăsaţi-mă să plec sau mă omor!

În faţa acestei ameninţări disperate, regele nu rezistă

j

— Bine, fata mea, du-te!

Îi dădu bani mulţi, şi într-o noapte, pe când toţi dormeau în palat, prinţesa plecă să-şi caute norocul. Merse ea ce merse până ajunse pe o câmpie. Soarele la amiază

ardea, iar ea se aşează să se odihnească sub un copac. Nu departe, auzi o tângujre în şoaptă:

— Au! Au! Ai?!

Fata se sperie şi privi neliniştită în toate părţile:

— Au! Au! Au!

În cele din urmă îşi luă inima în dinţi, se apropie de locul de unde se auzea tânguirea şi zări în iarbă o şopârlă micuţă, care-şi mişca un ciot de coadă şi plângea.

— Ce s-a întâmplat, micuţă şopârlă?

— Mi-am rupt o bucăţică de coadă şi nu ştiu unde s-o mai caut. O, dac-ai reuşi să mi-o găseşti tu, ţi-aş face un dar minunat.

Prinţesa se înduioşă şi începu să caute prin iarbă; şi caută, şi caută, încet, în toate părţile, în sfârşit, iată codiţa pierdută!

— Îţi mulţumesc, fată dragă. Sapă acolo şi-ţi vei afla darul.

După ce săpă câtva timp, fata smulse o ceapă doar cu puţin mai mare decât o alună.

— Ce să fac cu ea?

— Păstreaz-o cu grijă. Într-o bună zi, poate, îţi va fi de folos.

Prinţesa şi-o puse în buzunar.

Pe drum, mergând mai departe, întâlni o sărmană bătrână cu un sac de grâu în spate. Deodată sacul se rupse şi grâul se risipi pe jos. Bătrâna începu să-şi smulgă părul din cap de supărare.

— Nu-i nimic, spuse prinţesa. Ţi-l adun eu de pe jos.

— Vai, fata mea, boabele sunt numărate. Unul singur dacă lipseşte, bărbatu-meu mă omoară!

Şi prinţesa, cu o răbdare nemaipomenită, adună tot grâul, fără să piardă nici măcar un singur bob.

«S

— Îţi mulţumesc, fată bună; n-am altceva să-ţi dau. Şi-i dărui un cuţitaş de doi bani, cu minerul de fier.

— Ce să fac cu el?

— Păstrează-l cu grijă. Într-o bună zi, poate, îţi va fi de folos.

Merse iarăşi mereu mai departe până ce ajunse pe marginea unui şanţ adânc. De jos se auzea un behăit jalnic. Privi şi văzu o căpriţă:

— Ce ţi s-a întâmplat, căpriţă?

— Am căzut şi mi-am rupt un picior.

Fata coborî, o luă în spate şi apoi sus îi înfăşură strâns piciorul astfel că animalul putu să meargă ca şi cum n ar fi păţit pl mic”.

— Îţi mulţumesc, fată dragă. Ce să-ţi dau? Ţine clopoţelul meu.

— Ce să fac cu el?

— Păstrează-l cu grijă. Într-o bună zi, poate, îţi va fi de folos.

Prinţesa scoase clopoţelul de la gâtul căpriţei şi-l puse în buzunar alături de cepşoară şi de cuţitaşul de doi bani.

Merse ce merse apoi mai departe până când, într-o seară, se opri la o gospodărie mai izolată.

— Oameni buni, daţi-mi adăpost în noaptea asta! Stăpâna casei părea o femeie cumsecade şi începu să sporovăiască ba de una, ba de alta cu fata, în timp ce în bucătărie oalele fierbeau pe plită.

— Cine eşti? Unde te duci?

Prinţesa îi povesti toate necazurile sale.

— Taci din gură, taci, guralivo! Taci din gură! Oala de pe plită bolborosea, dar n-o auzea decât fata. N-o ascultă şi continuă să povestească până ce ajunse la plecarea sa din palat.

— Taci din gură. taci, guralivo! Taci din gură! Oala de pe plită bolborosea, dar n-o auzea decât fata.

Se miră şi tăcu.

— Şi apoi? o întrebă femeia.

— Iată-mă aici.

Când i se întoarse bărbatul, femeia îi poceşti totul cu de amănuntul.

— Ştii la ce m-am gândit, bărbate? Noi avem o fată frumoasă ca un soare; să i-o ducem regelui. Îi vom spune că-i fata lui pe care a transformat-o o zână. Pe prinţesă o

închidem în hambar şi o lăsăm acolo să moară de foame.

— Crezi că regele ne va crede?

— Am aflat tot ce trebuie să ştiu.

Zis şi făcut. La miezul nopţii, **o** înşfăcară pe biata prinţesă, **o** închiseră în hambar şi a doua zi **o** duseră pe fata lor la palatul regal.

Regele şi regina auzind povestea cu zâna se arătară neîncrezători. Dar fata, povăţuită dinainte, începu i

— Maiestate, nu vă mai amintiţi cum veneaţi **în** camera mea cu coşul de mâncare şi-mi spuneaţi mereu, plângând: „Fată nenorocită! Te-ai născut regină şi nu te poţi bucura de norocul şi de rangul tău!”

Regele şi regina nu mai avură ce să zică. Cuvintele astea cine altul le ar fi putut cunoaşte decât fata lor! O îmbrăţişară şi decretară în regat zile întregi de sărbătoare.

Celor doi soţi le dăruiră un munte de bani de aur.

În vremea asta, sărmana prinţesă, după ce plânse necontenit trei zile la rând, începu să simtă că-i este foame. Strigă de mai multe ori cerând să i se dea, de milă, măcar un coltuc de pâine uscată Nu se arătă însă suflet de om! Atunci îşi aduse aminte de cepşoară’s

— Măcar îmi va înşela foamea I y

Şi o scoase din buzunar.

— Porunceşte 1 Porunceşte!

— Aş vrea să mănânc!

Şi iată mâncăruri calde, şerveţele, tacâmuri, un cuţit, o sticlă şi un pahar. Iar când termină, totul dispăru.

Scoase din buzunar cuţitaşul:

— Porunceşte! Porunceşte!

— Să mi despici uşa asta în bucăţi!

Şi, într-o clipă, uşa nu mai era decât o grămadă de lemne.

Scoase din buzunar clopoţelul şi începu să sune. Şi iată o turmă de capre, multe de nici nu le puteai afla numărul.

— Porunceşte! Porunceşte!

— Să-mi paşteţi câmpul ăsta până ce n-o mai rămâne fir **de iarbă.**

Şi într-o clipă, iată: tot ce se afla în jurul gospodăriei, semănăturile, via, pomii, era complet distrus.

Prinţesa plecă şi ajunse într-un oraş, unde domnea un rege al cărui singur fiu era grav bolnav. Cei mai pricepuţi, cei mai învăţaţi medici din lume nu reuşiră să descopere de ce boală suferă. Spuneau mereu că este nebun, deşi prinţul judeca perfect. Avea însă nenumărate capricii şi slăbea, se usca văzând cu ochii încât ajunsese doar o umbră de om.

Într-o zi, prinţul care stătea la fereastră, o văzu trecând pe prinţesă.

— Aoleu! Ce urâtă-i! Aduceţi-o la mine! Aduceţi o sus!

Regele o chemă.

— Fată, vrei să intri în slujba mea?

— Sigur că da, măria-ta.

— Îl vei sluji pe prinţ.

Şi fata începu să-l slujească pe prinţ. Iar acesta:

— Urâto, fă aşa! Urâto, fă pe dincolo!

Din urâtă n-o mai scotea, se răstea mereu la ea şi-o punea să-i spele până şi farfuriile.

O dată avu chef să mănânce păstăi de fasole; era toamnă! Unde să le găsească?

— Vreau păstăi! Păstăi!

Nu mai spunea decât asta şi refuza să mănânce altceva.

Regele ar fi fost în stare să plătească păstăile în aur curat.

Prinţesa îşi aminti de cepşoara ei şi o scoase din buzunar.

— Porunceşte! Porunceşte!

— O farfurie plină cu păstăi!

Prinţul le înghiţi cu lăcomie şi apoi spuse:

— Mă simt mai bine!

Altă dată avu chef să mănânce tocăniţă de melci. Dar iarăşi nu era timpul potrivit.

— Tocăniţă de melci! Tocăniţă de melci!

Repeta doar asta întruna şi refuza să mănânce altceva. Regele ar fi fost în stare să plătească melcii în aur curat.

Prinţesa ceru din nou ajutorul cepşoarei.

— Porunceşte! Porunceşte!

— O tocăniţă de melci!

Prinţul o înghiţi cu lăcomie şi apoi spuse:

— Mă simt mult mai bine!

Într-adevăr, începuse să se îngraşe puţintel.

Altă dată avut chef să mănânce chifteluţe din carne de rândunică. Iarăşi nu era timpul potrivit. De unde să le ia?

— Chifteluţe de rândunică! Chifteluţe de rândunică!

Regele ar fi fost în stare să plătească şi rândunelele în aur curat.

Prinţesa, ca de obicei, îşi scoase din buzunar cepşoara.

— Porunceşte! Porunceşte!

— Chifteluţe de rândunică!

Prinţul le înghiţi cu lăcomie şi apoi spuse:

— Mă simt perfect sănătos.

Era rumen la faţă ca un măr; nici nu-şi mai aducea aminte că fusese bolnav. Iar într-o zi, spuse văzând-o pe prinţesă:

— Vai, cât e de urâtă! Cine-i asta! Alungaţi-o de-aici!

Prinţesa plecă plângând: Asta era soarta ei!

O întâlni pe bătrâna aceea cu griul.

— Ce ţi s-a întâmplat, fata mea?

Ea îi povesti pe scurt tot ce i se întâmplase.

— Fii liniştită, fată dragă! Am să te ajut eu. Vino cu mine.

Şi o duse în faţa unei peşteri

— Ascultă-mă cu atenţie: înăuntru este izvorul frumuseţii. Cine poate să se scufunde în el dintr-odată, devine frumos ca lumina zilei. Peştera are patru încăperi. În prima se află un balaur: aruncă-i în gură cepşoara şi te va lăsa să treci. În a doua se află un uriaş îmbrăcat în oţel din cap până în picioare, cu o măciucă de fier în mână:

arată-i lama cuţitaşului şi te va lăsa să treci. În cea de-a treia încăpere stă un leu înfometat: când îţi iese în cale, scoate clopoţelul şi sună-l. Nici el nu se va atinge de tine. Dar să nu te temi: dacă te temi, gata, nimic nu-ţi mai foloseşte. În fine, în cea de-a patra încăpere se află fântâna. Când intri, aruncă-te în ea aşa îmbrăcată, fără să şovăi o singură clipă.

Prinţesa intră. Şi iată balaurul cu o gură uriaşă, care îşi întindea gâtul pregătindu-se să o înghită. Îi aruncă cepşoara în gură şi el se retrage, se încolăceşte alene şi se culcă.

Fata merge mai departe. Şi iată-l pe uriaşul îmbrăcat în oţel din cap până-n picioare, că se aruncă înaintea ei învârtind măciuca de fier şi scoţând urlete îngrozitoare, îi arată lama cuţitaşului şi uriaşul se retrage şi se ghemuieşte într-un colţ.

Prinţesa trece în cea de-a treia încăpere: iată şi leul care rage cu gura larg deschisă, cu coada ridicată, cutremurând aerul din jurul său. Fata scuturǎ clopoţelul, o turmă de capre ţâşneşte din pământ, iar leul se năpusteşte asupra lor, le sfâşie şi le mănâncă.

Fata merge mai departe. Vede izvorul şi se aruncă îmbrăcată în el.

De când lumea-i lume, nu se mai văzuse frumuseţe ca a ei!

Se întoarse în oraşul unde trăia prinţul şi-şi găsi cu chirie o cameră chiar în faţa palatului regal.

Prinţul rămase uluit când o văzu:

— O, ce frumuseţe de fată I De-ar fi de neam domnesc, aş lua-o imediat de soţie.

Regele, care îşi iubea copilul ca lumina ochilor, trimise numaidecât un ministru s-o întrebe dacă este de neam domnesc.

— Sunt, răspunse ea. Dar dacă prinţul mă vrea, va trebui să-mi facă trei daruri.

— Ce daruri ar trebui să facă?

— Creasta cocoşului de aur, pielea regelui maur şi

peştele fără fiere. Îi dau timp trei ani de zile. De nu, nu mă poate avea.

Prinţul porni în căutarea cocoşului de aur, care trăia într-o pădure ce mişuna de animale sălbatice. Şi apoi avea de înfruntat o mare primejdie: cine-l auzea cântând, murea pe dată. După multă osteneală şi nenumărate încercări, într-o dimineaţă, prinţul descoperă cocoşul dormind pe o ramură. Trase şi-l omorî pe loc. Se întoarse triumfător.

— Bine, spuse prinţesa. Lasă-l acolo. Aştept acum pielea regelui maur.

Regele maur era înfricoşător. Niciun războinic nu-l învinsese până atunci. Dar prinţul îi trimise provocarea la luptă: voia cu orice preţ pielea lui.

— Să vină să şi-o ia!

Se luptară cu spada, iar regele maur îl rănise de atâtea ori încât prinţul şiroia de sânge.

Dar la un moment dat, prinţul reuşi să-l surprindă fără apărare şi-l lovi drept în inimă.

— Mor! şopti regele maur.

Prinţul îl jupui cu răbdare şi-i duse pielea prinţesei.

— Bine, spuse ea. Las-o acolo. Aştept acum peştele fără fiere.

Asta era însă o treabă şi mai grea. Cum să pescuieşti tocmai peştele fără fiere între atâtea mii de peşti? Şi totuşi n-avea încotro.

Îşi luă undiţa, sfoara şi cârligul şi se duse la malul mării.

Aşteptă luni în şir: vreme pierdută! mai rămâneau doar opt zile până să se împlinească trei ani în cap.

În ultima zi scoase un peşte mărunţel. Norocul îi venise într-ajutor: era peştele fără fiere.

— Bine, îi spuse prinţesa, lasă-l acolo! Trimite acum solie la rege, tatăl meu Nu vreau să mă mărit fără încuviinţarea sa

Trimiseră un ambasador, dar acesta se întoarse curând.

— Regele spune că suntem nebuni. Fiica sa este la palat, cine vrea poate s-o vadă.

— Deci ţi-ai bătut joc de noi!

Şi-o duseră la închisoare.

Îi rămăsese în buzunar doar clopoţelul. Disperată, începu să-l sune în grabă

Veni căpriţa.

— Vai, căpriţa mea! Ia te uită cum am ajuns. Numai tu mă poţi ajuta.

— Ia buruiana asta, mestec-o bine şi ţine-o în gură.

Pe măsură ce mesteca, prinţesa se făcea iarăşi slută şi diformă cum fusese la început.

— Va fi de ajuns să scuipi buruiana şi vei fi din nou frumoasă. Acum taci din gură şi vino după mine

Ieşiră din închisoare fără ca temnicerii să le bage în seamă şi prinţesa se duse într-un suflet la părinţii săi.

Când o văzură, regele şi regina înţeleseră imediat înşelătoria. Şi aflând de ticăloşia celor doi soţi, porunciră să fie aduşi la palat şi-i aruncară în închisoare cu fata lor cu tot.

Prinţesa scuipă iarba fermecată şi deveni iarăşi nespus de frumoasă.

De când lumea-i lume nu se mai văzuse frumuseţe ca a ei!

Trimiseră mesageri la palatul prinţului, acesta veni, se căsători cu prinţesa şi trăiră împreună până la adânci bătrâneţi în pace şi bună înţelegere.

CALUL DE BRONZ

Au fost odată un rege şi o regină care aveau o fată mai frumoasă decât soarele şi luna şi o iubeau ca pe lumina ochilor.

Într-o zi veni cineva şi îi spuse regelui:

— Maiestate, treceam printr-o pădure din apropiere şi l-am întâlnit pe Omul sălbatic. Mi-a poruncit: „Du-te ia rege şi spune-i c-o vreau de soţie pe prinţesă. Dacă n o voi avea până în trei zile va fi vai şi-amar de el!”

Auzind acestea, regele se îngrijoră peste măsură şi întruni consiliul de coroană:

— Oare ce să facem? Omul sălbatic este îngrozitor. Ar putea să ne devasteze întreg regatul.

— Maiestate, vorbi unul dintre miniştri, să căutăm o fată frumoasă, s-o îmbrăcăm ca pe prinţesă şi s-o trimitem în pădure. Omul sălbatic va fi, desigur, mulţumit.

Găsiră o fată tot aşa de frumoasă ca prinţesa, o îmbrăcară cu una dintre rochiile ei cele mai frumoase şi o trimiseră în pădure. Trebuia să spună că este fiica regelui.

A doua zi însă fata se întoarse înapoi.

— Ce s-a întâmplat?

Maiestate, l-am găsit pe Omul sălbatic, care m-a întrebat: „Cine eşti?” „Sunt prinţesa”. „Dă să văd”. Mi-a descheiat mâneca de la braţul stâng şi a urlat: „Nu-i adevărat! Prinţesa are o pată pe braţul ăsta!” şi m-a trimis înapoi. Dacă până în două zile nu-şi primeşte nevasta, va fi vai şi-amar de maiestatea sa!

Regele nu prea mai ştia ce să facă şi întruni încă o dată consiliul de coroană:

— Omul sălbatic ştie că prinţesa are o pată pe braţul stâng; e imposibil să-l înşelăm.

— Maiestate, spuse ministrul, să căutăm altă fată, să chemăm un pictor care să-i zugrăvească pe braţ o pată asemănătoare cu aceea a prinţesei, s-o îmbrăcăm cu una dintre rochiile sale şi s-o trimitem în pădure. De astă dată. Omul sălbatic n-o să aibă nimic de spus.

Găsiră o altă fată frumoasă, îi desenară pe braţ o pată asemănătoare cu pata de pe braţul prinţesei, o îmbrăcară cu una din rochiile sale cele mai bogate şi o trimiseră în pădure. Trebuia să spună că este fiica regelui.

Dar a doua zi, fata se întoarse înapoi.

— Ce s-a întâmplat?

— Maiestate, l-am găsit pe Omul sălbatic, care m-a întrebat: „Cine eşti?” „Sunt prinţesa” i-am răspuns. „Dă să văd”. S-a uitat în părul meu şi a urlat: Nu-i adevărat! Prinţesa are trei fire albe de păr la ceafă. Dacă mâine nu-i aici, va fi vai şi-amar de capul vostru”.

Bietului rege şi sărmanei regine le venea să se dea cu capul de pereţi atât erau de disperaţi.

Să-şi arunce ei minunea aceea de fată în braţele Omului sălbatic?

— Maiestate, spuseră miniştrii, să facem o ultimă încercare. Căutăm altă fată. Pictorul îi va desena pata de pe braţ, îi va vopsi în alb trei fire de păr de la ceafă, apoi o vom îmbrăca într-o rochie de-a prinţesei şi o trimitem în pădure. De astă dată Omul sălbatic n-o să mai aibă nimic de spus.

Dar a doua zi şi această fată se întoarse înapoi.

— Ce s-a întâmplat?

— Maiestate, i-am găsit pe Omul sălbatic care m-a întrebat: „Cine eşti?” „Sunt prinţesa”. „Lasă-mă să văd”. S-a uitat pe braţul meu stâng: „Foarte bine”. A căutat în păr, la ceafă: „Foarte bine!” Apoi a luat o pereche de pantofiori brodaţi şi mi-a poruncit: „Încalţă-i!” Dar picioarele mele nu intrau în ei şi atunci a urlat: „Nu-i adevărat!” Şi m-a trimis înapoi spunând: „Vai şi-amar de capul vostru!”

Atunci miniştrii:

— Maiestate, o să fie o mare nenorocire! Ca să salvăm regatul, trebuie s-o sacrificăm pe prinţesă!

Regele nu se putea resemna: şi-ar fi dat şi sângele pentru fata lui! Dar ăsta îi era de-tinui şi n-avea încotro: trebuia să se resemneze.

Prinţesa se dovedea cea mai curajoasă dintre toţi: doar Omul ăsta sălbatic n-o s-o mănânce!

Se îmbrăcă în rochie de mireasă şi, însoţită de rege, de regină, de curteni şi de o mulţime imensă, în bocete şi urlete sfâşietoare, se îndreptă spre pădure.

Îi îmbrăţişa pe rege şi pe regină spunându-le, ca să-i consoleze, că se va întoarce curând să-i vadă şi dispăru printre copaci şi tufişuri. Nu se mai află nimic despre ea şi nici despre Omul sălbatic.

După ce trecu un an, o lună şi o zi, iată că soseşte la curte un străin, care cere să-i vorbească regelui. Era un piticuţ înalt cam de două palme, ghebos şi strâmb, cu nasul încovoiat de cucuvea şi cu ochişorii mici ca două gămălii. Regele nu prea avea poftă de râs, dar când văzu pocitania aceea nu putu să se stăpânească.

Ce voia?

— Maiestate, spuse piticul, vin să vă fac o propunere.

Dacă-mi daţi jumătate de regat şi pe prinţesă de soţie, mă voi duce s-o eliberez din mâinile Omului sălbatic.

— Bine-ar fi! răspunse regele. Ţi-aş da nu jumătate de regat, ci întreg regatul.

— Cuvântul de rege nu se ia înapoi!

— Pe cuvânt de rege!

Piticul plecă.

Nici nu trecuse o săptămână că regele primea mesaj:

„Mâine, la răsăritul soarelui, să vină împreună cu regina, cu întreaga curte şi cu poporul, ca să-şi sărbătorească fata care se întorcea acasă”.

Regele şi regina nu îndrăzneau să creadă şi socoteau că pocitania aceea îşi bate joc de ei. Cu toate acestea se duseră. Şi la răsăritul soarelui, iată-l pe piticul cel ghebos şi strâmb, care o ducea de mână pe prinţesa îmbrăcată mireasă, în aceeaşi rochie în care se dusese în pădure la Omul sălbatic.

Închipuiţi-vă ce bucurie trăiau cu toţii 1

Petrecerile şi mesele întinse se ţineau lanţ. Dar despre nuntă nimeni nu sufla o vorbă, iar despre jumătatea de regat nici atât.

Regele, care-şi văzuse fata înapoi, şi mai ştia şi cu Omul sălbatic fusese ucis de pitic, nici nu mai voia să-şi aducă aminte de promisiunea făcută. Piticul, din când în când, îl întreba:

— Maiestate, dar nunta mea?

Regele schimba vorba de parc-ar fi fost surd.

— Maiestate, dar jumătatea mea de regat?

Regele schimba vorba de parcă nici n-ar fi auzit.

— Halal cuvânt de rege! îi spuse o dată piticul.

— Mă, pitic obraznic şi afurisit!

Şi regele îi dădu un picior în fund şi-l azvârli pe fereastră.

— Cred c-a murit!

Coborâră în stradă, dar piticul nicăieri. Se ridicase de jos, îşi scuturase hăinuţa şi plecase repede, repede, de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic.

— Drum bun şi cale bătută! îi strigă regele mulţumit.

Din ziua aceea însă, prinţesa îşi pierdu liniştea; nu spunea un cuvânt, nu mai râdea, se făcea tot mai palidă la faţă.

— Ce-i cu tine, fata mea?

— Maiestate, nimic. Dar… cine-şi dă cuvântul trebuie să şi-l ţină.

— Cum aşa? 11 voia deci pe piticul acela ghebos – 4 strâmb?

— Nu vreau să spun asta. Dar… cine-şi dă cuvântul trebuie să şi-l ţină.

Nici regina nu se simţea în apele ei.

Piticul acela este puternic: îl învinsese pe Omul sălbatic; putea să urzească o răzbunare, cine mai ştie ce!

Regele răspundea ridicând din umeri:

— Dacă pocitania aceea se mai arată încă o dată în faţa mea!

Însă prinţesa repeta.

— Cine-şi dă cuvântul trebuie să şi-l ţină!

În vremea asta se află că prinţesa fusese eliberată din mâinile Omului sălbatic şi prinţul Portugaliei îşi trimise solii ca s-o ceară de soţie.

Prinţesa nu spuse nici da, nici nu, însă regele şi regina erau nerăbdători să facă nunta.

Prinţul Portugaliei porni spre regatul miresei sale şi pe drum întâlni un om care conducea o căruţă. În căruţă se afla un cal de bronz ce părea viu cu adevărat.

— Ei, omule, unde duci calul ăsta de bronz?

— Îl duc să-l vând.

Prinţul îl cumpără şi i-l duse în dar socrului său. Zaua nunţii se apropia. Lumea venea în valuri, valuri ca să admire calul mândru de bronz ce fusese aşezat pe un piedestal măreţ. Rămâneau cu toţii cu gura căscată.

— Ai zice că-i viu 1 Parcă-l auzi nechezând!

Coborî să-l vadă şi regele cu întreaga curte.

— Ai zice că-i viu! Parcă-l auzi nechezând!

Numai prinţesa tăcea mâlc.

Prinţul uimit o întreba:

— Prinţesă, nu-ţi place calul?

— Îmi place atât de mult, îi răspunse ea. Încât ard de nerăbdare să mă urc în şa.

Aduseră o scară şi prinţesa urcă pe calul de bronz. Îi pipăia coama, îi mângâia gâtul, îi dădea uşor pinteni cu tocul şi murmura în glumă:

— Căluţ, căluţul meu.
De pe piedestal sări jos;
Nu greşi, şi fii mintos.
Ascultă de sfatul meu.

Nici nu pronunţă bine ultimul cuvânt că, deodată, calul de bronz se scutură, îşi agită coama, scoase un nechezat şi zbură cu un salt prin aer. Într-o clipă, calul şi fata dispărură.

Toţi erau îngroziţi, nimeni nu îndrăznea nici să sufle. Dar în mijlocul tăcerii izbucni un hohot de râs, un hohot batjocoritor de râs:

— Ha! Ha! Ha!

Regele privi şi-l văzu pe pitic care se frângea în două de atâta râs, se răsucea cu cocoaşa lui cu tot, pe picioruşele sale strâmbe. Înţelese numaidecât: calul zburător era opera piticului.

— Vai 1 Piticule, pitic micuţ, îi spuse el căindu-se, dacă-mi înapoiezi fata ţi-o dau de soţie şi jumătate de regat ca zestre.

Dar piticul continua să se frângă în două de râs:

— Ha! Ha! Ha!

Văzându-l, toţi cei de faţă începură să râdă în hohote, chiar şi regina:

— Ha! Ha! Ha!

Se ţineau cu mâinile de burtă, nu mai puteau de râs. Numai bietul rege stătea acolo bosumflat şi batjocorit, deţi era şi milă să te uiţi la el.

— Ah, piticule, pitic micuţ! Dacă-mi aduci fata înapoi, ţi-o dau de soţie şi-ţi mai dau pe deasupra şi jumătate de regat ca zestre.

— Maiestate, dacă spuneţi adevărul, îi răspunse piticul, trebuie mai întâi să vă luaţi înapoi ce mi-aţi dat mai demult.

— Ce ţi-am dat?

— Un picior în fund.

Regele şovăia: îi era ruşine să primească un picior în fund în faţa poporului şi a curtenilor. Dar dragostea pentru fiica sa îl hotărî. Se întoarse cu spatele la pitic şi resemnat aşteptă. Piticul însă voi să se arate mai generos decât el şi, în loc să-l lovească, spuse:

— Căluţ, căluţul meu.

Fă aşa cum îţi spun eu;

Vino iar pe piedestal.

Fii din nou un mândru cal.

Şi cât ai clipi din ochi, calul şi prinţesa se întoarseră.

Piticul îi spuse atunci regelui:

— Maiestate, daţi-mi un pumn în cocoaşă. Să nu vă temeţi!

Regele îi dădu un pumn în cocoaşă şi aceasta dispăru.

— Maiestate, trăgeţi-mă de picioare! Să nu vă temeţi!

Regele îl trase cu putere de picioare şi acestea se îndreptară pe dată.

— Maiestate, apucaţi-mă bine, regina de braţe, iar măria ta de picioare şi trageţi cu putere.

Regele şi regina îl apucară unul de picioare, cealaltă de braţe şi trage, şi trage, şi trage, piticul, din pitic cum era, deveni un tânăr frumos şi înalt.

Prinţul Portugaliei îşi dădu seama că este de prisos şi spuse:

— Daţi-mi măcar calul ăsta ca să ajung mai repede acasă.

Urcă pe calul de bronz şi, după ce pronunţă cuvintele magice, dispăru.

Prinţesa şi Piticul (i-au păstrat întotdeauna acest nume) se căsătoriră.

Iară noi ne lingem pe degete.

OUL NEGRU

A fost odată o bătrână care trăia din pomană şi tot ceea ce primea împărţea exact în două: jumătate îşi oprea pentru ea şi jumătate îi dădea găinii sale.

În fiece dimineaţă, în zori, găina începea să cotcodăcească: făcuse un ou. Bătrâna îl vindea cu un ban şi cumpăra pâine. Coaja o mărunţea pentru găină, iar miezul îl mânca; apoi pleca iar să cerşească.

Veni însă un an rău. Într-o zi, bătrâna se întoarse acasă cu mâinile goale.

— Ah, găinuşa mea! Azi rămânem nemâncate!

— Răbdare! O să mâncăm mâine.

A doua zi în zori, găina începu să cotcodăcească. În loc de un ou, făcuse de astă dată două, unul alb şi celălalt negru.

Bătrânica plecă să le vândă. Pe cel alb îl vându imediat; dar nimeni nu voia să creadă că oul negru este ou de găină. Bătrâna cumpără, ca de obicei, pâine de un ban şi se întoarse acasă.

— Ah, găinuşa mea! Nimeni nu vrea să cumpere oul cel negru.

— Du-i-l regelui.

Bătrâna îl duse regelui.

— Ce fel de ou e ăsta, femeie?

— Maiestate, e ou de găină.

— Şi cât vrei pe el?

— Maiestate, cât vă lasă inima.

— Daţi-i o sută de lire.

Cu o sută de lire, bătrâna se simţi mai bogată decât însăşi măria-sa.

Chiar în zilele acelea, o găină de-a reginei căzuse cloşcă, şi, printre ouăle puse la clocit, îl aşezară şi pe cel negru. Dar cloşca nu-l cloci.

Regele trimise după bătrână:

— Oul acela, femeie, era stricat.

— Nu se poate, maiestate; găina îl făcuse chiar în ziua aceea.

— Dar n-a ieşit pui din el.

— Trebuia să-l clocească măria-sa, regina.

Părea o treabă mai curând ciudată. Dar regina, curioasă, spuse:

— Am să-l clocesc eu.

Şi-l puse în sân. După douăzeci şi două de zile, auzi cum se sparge coaja. Ieşi un puişor alb o frumuseţe.

— Maiestate, maiestate! Faceţi-mi supă cu vin.

Şi piuia.

— Eşti cocoşel sau puicuţă?

— Maiestate, sunt cocoşel

— Cântă.

— Cucurigu!

Era deci cocoşel. Şi deveni distracţia întregii curţi. Dar cu cât creştea cu atât se făcea mai obraznic. La masă ciugulea din farfuria regelui şi **a** reginei; scurma, ca şi cum aşa s-ar fi cuvenit, în farfuriile miniştrilor care nu îndrăzneau să-i spună huşti! din respect pentru rege; rătăcea de colo colo prin camerele palatului, se cuibărea oriunde, murdărea totul cu găinaţ. Şi apoi mereu, cât îi ziulica de lungă 1

— Cucurigu! Cucurigu!

Te asurzea. Curtenii nu mai puteau răbda.

Într-o zi, regina îşi făcuse o rochie nouă, o minunăţie, care costase o groază de bani. Nici n-apucase bine s-o îmbrace că iată, vine cocoşelul şi i-o murdăreşte.

Regina mai să-şi iasă din minţi de furie:

— Cocoşel mizerabil! De astă dată hai, treacă meargă. Dar dacă mai faci o dată ţi-arăt eu ţie!

Şi comandă la croitoreasă o altă rochie şi mai împodobită. Croitoreasa îşi dădu toată silinţa, se-nţelege; mehipuiţi-vă ce rochie îi făcuse! Dar nici n-apucă regina s-o îmbrace, că iată vine cocoşelul şi i-o murdăreşte.

Regina nu mai vedea în faţa ochilor de furie:

— Cocoşel mizerabil! Până aici ţi-a fost! Chemaţi-l pe bucătar.

Bucătarul veni.

— Să-mi faci o supă din cocoşul ăsta!

I-au tăiat gâtul în bucătărie şi l-au pus la fiert. Dar numai cât dădu primul clocot în oală:

— Cucurigu!

Cocoşul sări afară de parcă nici n-ar fi fost tăiat, jumulit şi pârlit.

Bucătarul alergă la regină:

— Maiestate, cocoşelul a înviat!

Nu era un lucru obişnuit şi cocoşelul ajunse la mare preţ. Toţi îl priveau cu respect, câte unii se temeau de el. Iar el îşi făcea de cap. La masă ciugulea cu neruşinare din farfuriile regelui şi ale reginei; scurma netulburat în farfuriile miniştrilor, care, din respect pentru rege, nu îndrăzneau să-i spună huşti!; se cuibărea oriunde, murdărea până şi tronul regal şi-l umplea de găinaţ. Şi apoi, zi şi noapte, cucurigu! Te asurzea. Poporul blestema, strângând din dinţi:

— Lua-l-ar naiba pe cocoşul ăsta şi pe cei care-l cresc!

Într-o zi maiestatea sa trebuia să-i trimită un mesaj altui rege. Luă hârtie, peniţă şi călimară, scrise scrisoarea şi o lăsă pe măsuţă să se usuce. Cocoşelul se urcă sus şi i-o murdăreşte chiar pe locul iscăliturii.

— Cocoşel murdar! De astă dată, hai treacă-meargă! Altă dată te-nvăţ eu minte!

Regele scrise din nou scrisoarea, o lăsă iarăşi pe măsuţă ca să se usuce. Cocoşelul se urcă sus, i-o murdăreşte chiar pe locul iscăliturii.

Regele nu mai vedea în faţa ochilor de furie:

— Cocoşel murdar! Te-nvăţ eu minte! Chemati-l pe bucătar.

Bucătarul veni.

— Să mi-l faci friptură azi la prânz.

În bucătărie îi tăiară gâtul şi-l înfipseră în frigare.

La ora mesei, bucătarul îl servi pe tavă. Maiestatea sa începu să-l împartă, la unul o aripă, la altul un picior, unuia o bucată de piept, altuia târtiţa; el îşi opri gâtul şi capul cu creasta şi bărbiile. Dar abia terminase de mâncat că din adâncul stomacului său se auzi:

— Cucurigu!

Încremeniră cu toţii. Îi chemară imediat pe medicii de la curte.

— Ar trebui să-i deschidem burta regelui; dar cine

are curajul s-o facă?

Iar cocoşelul, din stomacul maiestăţii sale, striga din când în când:

— Cucurigu!

— Chemaţi-o pe bătrână, spuse regele.

Bătrâna tocmai venea să ceară de pomană la palat şi-i spuseră să urce la rege.

— Vrăjitoare blestemată! Cum ai vrăjit oul acela? Am mâncat capul cocoşului, iar el cântă acum din burta mea. Dacă nu mă scapi, poţi să fii sigură că nu mai ai mult de trăit.

— Maiestate, daţi-mi răgaz o zi.

Se întoarse acasă:

— Ah, găinuşa mea! M-a chemat regele: „Am mâncat capul cocoşelului, iar acesta cântă din burta mea”. Dacă nu-l scap, mă omoară!

— Bătrânica mea. asta-i treabă uşoară. Ia mâine o mână de grăunţe, întoarce-te la rege şi spune; *boabe, boabe*! auzindu-te, cocoşelul o să iasă afară.

Şi a fost întocmai aşa.

Dar era un lucru foarte ciudat. Cocoşelul ajunse vestit în toată ţara şi începu să-şi facă de cap şi mai tare decât înainte.

Într-o dimineaţă, înainte de a se lumina de ziuă:

— Cucurigu! maiestate, vreau o găină.

— Să-i dăm o găină 1.

A doua zi, înainte de a se lumina de ziuă:

— Maiestate, vreau altă găină!

Şi tot aşa, ceru două duzini de găini.

Într-altă dimineaţă, înainte de a se lumina de ziuă:

— Maiestate, vreau pinteni de aur!

— Să-i dăm pinteni de aur!

Cocoşelui, care devenise o mândreţe de cocoş, se împăuna cu pintenii săi de aur, ciugulind ba una, ba alta.

Altă dată, înainte de a se lumina de ziuă*:*

— Cucurigu! maiestate, vreau o creastă dublă de aur.

— Să-i dăm o creastă dublă de aur!

Regele începea să se plictisească; dar cocoşul cu

pintenii de aur şi cu creasta sa dublă de aur se împăuna peste tot, ciugulind ba una, ba alta.

În sfârşit, într-o dimineaţă, înainte de a se lumina de ziuă:

— Cucurigu! maiestate, vreau jumătate de regat **J** am şi eu coroană ca măria-ta.

Regele îşi pierdu răbdarea:

— Să nu-l mai văd înaintea mea pe cocoşul ăsta obraznic!

Dar cum să facă? Să-l omoare nu folosea la nimic t învia mereu. Să-l ducă departe de palat, iar nu folosea la nimic: s-ar fi întors. Să-l ia cu binişorul era şi mai rău; răspundea în bătaie de joc: – Cucurigu!

Disperat, regele trimise iar după bătrână:

— Dacă nu mă scapi de cocoşul ăsta, îţi tai capul!

— Maiestate, daţi-mi răgaz o zi.

Se întoarse acasă:

— R-Ah, găinuşa mea! Regele a trimis iar după mine * „Dacă nu mă scapi de cocoşul ăsta, îţi tai capul!” Ce să-i răspund?

— Răspunde-i: „Maiestatea voastră n-are copii. Mai bine să-l adopte pe cocoşel şi acesta se va linişti”.

Regele, neavând încotro, se hotărî să-l adopte. Dar n-a folosit prea mult nici asta.

Cu toate găinile acelea, palatul devenise un coteţ. Regele, regina, miniştrii, curtenii, servitorii înotau în găinaţ din cap până-n picioare şi nu mai rezistau, pur şi simplu. Iar apoi cotcodăceli ici, cucurigu dincolo, îşi simţeau capul ca o baniţă t

Poporul blestema scrâşnind din dinţi:

— Să-i ia naiba pe cocoş şi pe găinile lui şi pe cei care le cresc!

— Ascultă, vrăjitoareo, spuse regele. Dacă până mâine nu mă descotoroseşti de cocoş şi de găinile lui, vei plăti cu capul.

— Maiestate, rmmai m-a Morgana se poate descurca aici; trimiteţi după ea.

Regele trimise după zână Dar zâna îi răspunse;

— Cine are nevoie, să vină la mine, iar cine n-are, să-i trimită pe alţii.

Aşa că regele trebui să pornească el însuşi la drum.

— Maiestate, până când cocoşul ăsta nu va deveni om în carne şi oase ca măria-ta, nu veţi avea linişte.

— Şi ce trebuie să facem ca să devină om în carne şi oase?

— Vă trebuie trei feluri de boabe de grâu. Trageţi cu propria mină trei brazde şi aruncaţi seminţele. Apoi seceraţi, treieraţi, fără să amestecaţi grâul şi spuneţi:

Boabe, boabe!

Cin-le vrea să nu le scape!

Daţi la găini aceste seminţe. Când **n-o** să mai rămână nici un singur bob, spuneţi:

Boabe, boabe!

Cin-le vrea să nu le scape!

Daţi la găini celălalt grâu. Când n-o să mai rămână nici un singur bob, spuneţi:

Boabe, boabe!

Cin-le vrea să nu le scape!

Şi apoi veţi arunca aceste ultime boabe de grâu.

Regele se strădui să facă întocmai cum fusese învăţat. Când veni vremea spuse:

Boabe, boabe!

Cin-le vrea, să nu-ţi scape!

Şi jumătate dintre găini muri

Boabe, boabe!

Cin-le vrea, să nu-ţi scape I

Şi restul găinilor muri.

Boabe, boabe I

Cin-le vrea, să nu-ţi scape I

Cocoşul începu să ciugulească de unul **singur şi. după ce înghiţi şi ultimul bob, se dădu deoparte, apoi se lungi,** cucurigu! îşi scutură penele şi deveni o mândreţe de flăcău. Îi rămăseseră numai creasta şi pintenii de cocoş. Dar asta nu mai avea nicio importanţă!

Regele vorbi poporului:

— Eu n-am copii! Acesta V3 fi moştenitorul meu! Să-l

respectaţi 1

— Trăiască prinţul! Trăiască prinţul!

Dar îşi spuneau în şoaptă:

— Vedem noi mai târziu. Cine cocoş se naşte, strigă cucurigu!

După câteva luni, prinţul deveni melancolic. Voia să rămână singur, nu vorbea cu nimeni.

— Ce ai, băiatul meu?

— Maiestate, n-am nimic.

Nu voia să mărturisească nimănui pentru că se ruşina, dar ar fi dorit-nespus de mult să strige cucurigu.

Fură chemaţi medicii de curte, îi chemară şi pe cei mai renumiţi medici din străinătate. Niciunul nu se pricepea ce să facă.

— Poate prinţul vrea să-şi ia o soţie?

— Nu voia soţie.

— Dar atunci ce voia? Orice-ar fi dorit i s-ar fi îngăduit.

— Aş vrea… să strig cucurigu!

Îi dădură voie şi el nu se potoli toată ziulica.

Atunci îi tăiară creasta şi se lecui: nu i mai veni niciodată să strige cucurigu. Dar poporul:

— Vedem noi mai târziu. Ce din găină iese, trebuie să scurme.

După câteva luni, prinţul redeveni melancolic. Voia să stea singur, nu vorbea cu nimeni.

— Ce ai, băiatul meu?

— Maiestate, n-am nimic.

Nu voia să mărturisească nimănui pentru că se ruşina, dar ar fi dorit nespus de mult să iasă în curte şi să înceapă să scurme.

Fură chemaţi din nou medicii, care iar nu se pricepură să facă nimic.

— Poate prinţul vrea să-şi ia o soţie?

— Nu voia soţie.

— Atunci ce voia? Orice-ar fi dorit, i s-ar fi îngăduit.

— Aş vrea… să ies afară să scurm!

Îi dădură voie.

Apoi îi smulseră pintenii şi se lecui şi de scurmat.

Veni în cele din urmă şi vremea să se însoare.

— Fiul meu, ţi-ar plăcea prinţesa Spaniei?

— Maiestate, dacă mă însor… aş vrea să iau o puicuţă!

— Iar o luăm de la început?

În ziua aceea regele nu prea era în apele lui. Scoase sabia şi-i reteză capul.

Dar în loc de sânge de om, curse sânge de găină.

Îndată apăru bătrânica:

— Maiestate, de astă dată s-a terminat.

Îi lipi capul cu salivă şi prinţul învie numaidecât.

Acum era însă om cu adevărat, se linişti şi peste puţină vreme se însură cu prinţesa Spaniei. Apoi ajunseră şi ei, la rândul lor, rege şi regină şi mai făcură câteodată şi bine.

Iar basmul nostru se încheie aici.

FIICA REGELUI

Au fost odată un rege şi o regină care aveau o singură fată şi o iubeau ca pe lumina ochilor.

Regele Franţei îşi trimise mesagerii ca s-o ceară de soţie.

Dar regele şi regina nu voiau să se despartă de fata lor şi i-au răspuns:

— E doar o copilă.

Un an mai târziu, regele Spaniei îşi trimise şi el mesagerii.

Regele şi regina au răspuns din nou!

— E doar o copilă.

Cei doi regi s-au supărat. Au căzut la înţelegere şi au chemat un vrăjitor.

— S-o vrăjeşti pe fata regelui! Vraja cea mai rea pe care o ştii să i-o faci 1

— Într-o lună veţi căpăta ceea ce doriţi.

După o lună vrăjitorul se prezentă în faţa celor doi regi i

— Iată! Să-i dăruiţi acest inel; după ce-l va purta în deget douăzeci şi patru de ore, o să vedeţi ce se va

întâmpla.

Nu i-l puteau dărui pentru că se certaseră deja cu părinţii fetei. Şi-atunci cum să facă?

— Mă ocup eu de asta

Regele Spaniei se travesti în bijutier şi deschise o prăvălie în faţa palatului regal.

Regina voia să cumpere bijuterii şi trimise după el.

El se duse, păstrând deoparte, într-o cutiuţă inelul vrăjit.

După ce regina cumpără mai multe bijuterii, se întoarse spre fată!

— Dar tu nu vrei nimic?

— Nu-mi place nimic din ceea ce are.

— Am mei un inel rar, **o** să vă placă. Şi falsul bijutier scoase inelul vrăjit.

— Oh, ce frumuseţei Ce frumuseţe! Cât costă?

— Prinţesă, inelul e nepreţuit, dar primesc cât vreţi să-mi daţi.

Îi dădură bani mulţi şi negustorul plecă.

Prinţesa îşi puse inelul în deget şi-l admiră fericită i

— Oh, ce frumuseţe 1 Ce frumuseţe!

Dar seara, după douăzeci şi patru de ore *i*

— Vai! Vai! Vai!

Regele, regina, doamnele de la curte se năpustiră cu lumânări în mină.

— Daţi-vă la o parte! Daţi-vă la o parte! Sunt făcută din câţi.

Într-adevăr, carnea sărmanei prinţese devenise de câţi.

Regele şi regina erau disperaţi. Au întrunit imediat Consiliu] de coroană.

— Ce-i de făcut?

— Maiestatea voastră să dea un anunţ: cine o vindecă pe prinţesă va fi ginerele regelui.

Şi crainicii se răspândiră în tot regatul cu surle şi tobe

— Cine o vindecă pe prinţesă va fi ginerele, regelui I

Într-un oraş, trăia un flăcău, fiul unui biet cârpaci. Şi

cum vedea că în casa lor se moare de foame, îi spuse într-o zi tatălui său:

— Tată, binecuvântează-mă. Plec în lume să-mi caut norocul.

— Cerul să te binecuvânteze, fiul meu!

Tânărul porni la drum.

După ce se depărta, văzu pe o cărare singuratică o ceată de băieţi care ţipau şi aruncau cu pietre într-o sărmană broască râioasă pe care voiau s-o omoare;

— Ce rău v-a făcut? Ce-aveţi cu ea? Este o biată vietate: lăsaţi-o în pace!

Văzând însă că băieţii n-aveau de gând să înceteze, sări în mijlocul lor, îi dădu un pumn unuia, o palmă altuia şi-i risipi: broasca râioasă avu timp să se ascundă într-o groapă.

Merse el ce merse şi-i întâlni pe crainicii. regelui, care sunând din surle şi bătând toba, strigau;

— Cine o vindecă pe prinţesă va fi ginerele regelui!

— Dar ce boală are prinţesa? îi întrebă el.

— A devenit de câlţi.

Salută şi îşi continuă drumul până când îl prinse noaptea pe câmpie. Privea de jur-împrejur şi căuta un loc de odihnă; când se întoarse, văzu alături de el o preafrumoasă doamnă. Tânărul tresări.

— Nu te teme: sunt o zână. Am venit să-ţi mulţumesc.

— Pentru ce să mi mulţumeşti?

— Tu mi-ai salvat viaţa. Acesta este destinul meu: ziua broască râioasă, iar noaptea zână. Cere mi ce vrei.

— Zână bună, fata regelui a devenit de câlţi şi cel ce-o vindecă, ajunge ginerele regelui învaţă mă ce să fac îmi este de ajuns

— Ia această spadă şi mergi drept înainte, mereu înainte. Ai să ajungi într-o pădure ce mişună de şerpi şi de animale sălbatice. Nu te speria: mergi drept înainte până la palatul vrăjitorului. Când ajungi, bate de trei ori în poartă…

Şi-i explică amănunţit ce să facă.

— Dacă o să ai nevoie de mine, vino de mă

caută.

Tânărul **îi mulţumi şi porni la drum. Merse el ce** merse până ce intră într-o pădure ce mişuna de animale sălbatice. Era ceva cumplit. Urlau, scrâşneau din dinţi, îşi deschideau larg fălcile; dar ei nu se sperie şi merse mereu înainte. În cele din urmă ajunse la palatul vrăjitorului şi bătu de trei ori în poartă.

— Îndrăzneţule, îndrăzneţule! Ce vrei de la mine?

— De eşti cu adevărat vrăjitor, vino să te baţi cu mine.

Vrăjitorul se supără şi ieşi înarmat până-n dinţi; dar cum văzu spada din mâna flăcăului, strigă:

— Nenorocitul de mine!

Şi se aruncă în genunchi.

— Cruţă-mi măcar viaţa!

— Dezleagă vraja cu care ai legat-o pe prinţesă şi şi voi lăsa viaţa.

Vrăjitorul scoase din buzunar un inel şi-i spuse:

— Ţine: pune-i-l în degetul cel mic de la mâna stângă şi vraja va fi dezlegată!

Tânărul mulţumit se înfăţişează înaintea regelui.

— Maiestatea voastră, este adevărat că acela care o vindecă pe prinţesă va deveni ginerele măriei-tale?

— Adevărat, cât se poate de adevărat.

— Atunci sunt gata s-o vindec.

O chemară pe prinţesă şi toţi curtenii se adunară în jurul lor; dar numai cât îi puse inelul în deget şi prinţesa fu cuprinsă de flăcări din cap până-n picioare. Izbucniră urlete de groază. În zăpăceala generală, tânărul fugi şi nu se mai opri până ce nu ajunse la locul unde-i apăruse zâna.

— Zână bună, unde eşti?

— La porunca ta.

Îi povesti nenorocirea sa.

— Te-ai lăsat păcălit! Ţine acest pumnal şi întoarce-te la vrăjitor: vei vedea că de astă dată n-o să-şi mai bată joc de tine.

Tânărul porni la drum şi, după ce ajunse la palatul vrăjitorului, bătu de trei ori în uşă.

— Îndrăzneţule, îndrăzneţule! Ce vrei de la mine?

— De eşti cu adevărat vrăjitor, vino să te baţi cu mine!

Vrăjitorul se supără şi ieşi înarmat până-n dinţi. Dar cum văzu pumnalul din mina flăcăului, se aruncă în genunchi:

— Cruţă-mi măcar viaţa!

— Vrăjitor blestemat, ţi-ai bătut joc de mine. Ai să rămâi legat în lanţuri, până ce vei rupe vraja.

Îl legă bine, înfipse pumnalul în pământ şi prinse capătul lanţului de el. Vrăjitorul nu putea să se mişte.

— Eşti mai puternic decât mine! întoaorce-te la prinţesă, scoate-i inelul bijutierului din deget şi vraja va fi dezlegată.

Tânărul nostru nu prea se simţea în largul său la gândul că trebuie să apară iarăşi în faţa regelui; dar, aflând că prinţesa scăpase numai cu câteva arsuri, pentru că toţi curtenii săriseră imediat să stingă focul, şi a făcut curaj.

— Maiestate, vă rog să mă iertaţi. N-a fost vina mea. Vrăjitorul cel ticălos e vinovat. Dar acum lucrurile s-au schimbat. Să-i scoatem prinţesei inelul din deget şi vraja va fi dezlegată.

Au făcut întocmai. Prinţesa redeveni om în carne şi oase. dar părea lipsită de viaţă: n-avea nici limbă, nici ochi. nici urechi; flăcările o schilodiseră. Iar dacă el n-o vindeca pe deplin, nu putea să devină ginerele regelui.

Porni din nou la drum şi se întoarse în locul unde-i apăruse zâna.

— Zână bună, unde eşti?

— La porunca ta.

Îi povesti toată nenorocirea sa.

— Te-ai lăsat păcălit!

Şi-i explică amănunţit ce să facă.

Tânărul se întoarse la vrăjitor.

— Vrăjitor ticălos, iar ţi-ai bătut joc de mine! Ochi pentru ochi, dinte pentru dinte!

— Te rog, nu mă pedepsi! Mergi la surorile mele,

care stau puţin mai departe de-aici. Faci aşa şi aşa…

Merse el ce merse până ce ajunse pe o pajişte unde se afla un palat aidoma cu palatul vrăjitorului. Bătu în poartă.

— Cine eşti tu? Ce vrei de la mine?

— O caut pe Corniţă de aur.

— Înţeleg Te trimite frate-miu. *Ce* pofteşte de la mine?

— Un petecel de stofă roşie; i s-a găurit mantaua.

— Ce sâcâială! Ţine!

Şi-i aruncă de la fereastră un petecel de catifea roşie, tăiat în formă de limbă.

Merse el ce merse până ajunse la poalele unui munte, unde se afla un palat aidoma cu palatul vrăjitorului. Bătu în poartă.

— Cine eşti tu? Ce vrei de la mine*?*

— O caut pe Mânuţă de aur.

— Înţeleg: Te trimite frate-miu! Ce pofteşte de la mine?

— Două boabe de linte pentru ciorbă.

— Ce sâcâială! Ţine…

Şi-i aruncă de la fereastră două boabe de linte învelite într-o bucăţică de hârtie.

Merse el ce merse până ajunse într-o vale unde se afla un alt palat aidoma cu palatul vrăjitorului. Bătu în poartă.

— Cine eşti tu? Ce vrei de la mine?

— O caut pe Picioruş de aur.

— Înţeleg: Te trimite frate-miu. Ce pofteşte de la mine?

— Doi melcuşori ca să-i mănânce la cină!

— Ce sâcâială! Ţine…

Şi-i aruncă de la fereastră inelcuşorii.

Tânărul se întoarse la vrăjitor.

— Am adus ce mi-ai cerut.

Vrăjitorul îi explică amănunţit ce trebuie să facă şi, cum tânărul voia să plece, îi spuse:

— Mă laşi aici legat?

— Ai merita-o, dar îţi dau drumul. De m-ai înşelat, vai de tine!

Tânărul se prezentă la palatul regal şi ceru să fie condus în faţa prinţesei.

Îi deschise gura, îi puse în locul limbii bucăţica aceea de catifea roşie şi prinţesa îşi recăpătă graiul. Dar primele cuvinte pe care le spuse fură împotriva lui:

— Cârpaci nenorocit! Pleacă de-aici 1 Pleacă de-aici!

Bietul băiat era năucit.

— Asta-i lucrătura vrăjitorului!

Fără s-o bage în seamă, luă cele două grăunţe de linte, i le lipi cu puţină salivă pe pupilele stinse şi fata începu să vadă; dar numai cât îl privi, îşi acoperi ochii cu mâinile:

— Doamne, cât e de urât! Cât e de urât!

Bietul băiat era năucit.

— Asta-i lucrătura vrăjitorului!

Şi tot fără s-o bage în seamă, luă cele două căsuţe ale melcilor care fuseseră deja golite şi, cu puţină salivă, le lipi frumos în locul urechilor. Prinţesa căpătă şi urechi. Atunci tânărul se întoarse spre rege şi spuse:

— Măiestate, sunt ginerele măriei-tale!

Dar auzindu-i vocea, prinţesa începu să strige:

— M-a făcut vrăjitoare! M-a făcut vrăjitoare!

Bietul tânăr, la această nouă ieşire a fetei, se înspăimântă:

— Asta-i cu siguranţă lucrătura vrăjitorului!

Se întoarse la zână:

— Zână bună, unde eşti?

— La porunca ta.

Îi povesti nenorocirea sa.

Zâna surâse şi-l întrebă:

— I-ai luat din deget şi cel de-al doilea inel dat de vrăjitor?

— Mi se pare că nu.

— Du-te de vezi: asta trebuie să fie.

După ce prinţesa scăpă şi de inel redeveni blândă şi liniştită.

Atunci regele îi spuse:

— Iată-l pe mirele tău.

Prinţesa şi tânărul se îmbrăţişară în faţa tuturor şi câteva zile mai târziu se» căsătoriră.

Şi au fost soţ şi soţie.

Ei cu folosul, noi cu ponosul.

SERPENTINA

Au fost odată un rege şi o regină. Regina era însărcinată.

Într-o zi trecu pe-acolo o ţigancă dintre cele care ghicesc norocul şi regele trimise s-o cheme:

— Ce va naşte regina?

— Maiestate, un şarpe.

Înmărmuriră cu toţii.

— Şi ce trebuie să facă? Să-l omoare imediat după naştere? Să-l crească?

— Să-l crească.

Biata regină izbucni în lacrimi.

Cum să alăpteze un şarpe dezgustător? O să moară de groază! Şi apoi dacă îi muşcă sânul?

— Maiestate, să nu vă temeţi. Va avea un singur dinte, un dinte de aur.

Într-adevăr, regina născu un şarpe micuţ, negru-verzui, care ţâşni imediat din mina moaşei, se agăţă de sânul mamei şi începu să sugă. După ce adormi, regele îi deschise gura şi văzu că avea într-adevăr un singur dinte, un dinte de aur. Dar, cum nu voia să i se ştie în lume nenorocirea, spuse tuturor că regina născuse o copilă frumoasă, pe care o botezaseră Serpentina.

Serpentina creştea văzând cu ochii şi ori de câte ori deschidea gura, dintele ei de aur strălucea.

Într-o zi, trecu din nou pe-acolo ţiganca aceea şi regele trimise iar s-o cheme:

— Spune-mi care o să fie soarta Serpentinei?

— Bună sau rea, măria-ta?

— Bună sau rea.

Ţiganca luă în mină coada Serpentinei şi în timp ce-o privea cu mare atenţie, clătina din cap.

— Femeie, ce vezi tu acolo de datini din cap?

— Măria-ta, văd necazuri!

— Necazuri fără leac?

— Măria ta ar trebui să întrebe pe cineva mai înţelept decât mine, pe zâna Gheboasă.

— Şi unde-aş putea s-o găsesc pe această zână?

— Măria-ta să ia pâine şi vin cât să-i ajungă pentru opt zile şi să meargă mereu drept înainte, dar atenţie! fără să întoarcă vreodată capul. În cea de-a opta zi se va afla în faţa unei peşteri: acolo locuieşte zâna cea gheboasă.

— Bine, spuse regele, chiar mâine voi pleca.

Îşi luă merinde pentru opt zile şi porni la drum. Când se afla pe la jumătatea drumului:

— Maiestate 1 Maiestate!

Era gata-gata să se întoarcă, îşi aminti însă de sfatul ţigăncii şi-şi continuă drumul.

În altă zi, iată că aude în spatele său un urlet omenesc:

— Mă omoară! Vai! Mă omoară!

Regele se opri nehotărât; strigătul acela îi rupea inima! Era gata gata să se întoarcă, îşi aminti însă de sfatul ţigăncii şi-şi continuă drumul.

În altă zi, iată că aude în spate un zgomot puternic de parcă mai mulţi cai ar fi alergat în galop.

— La o parte! La o parte!

Înspăimântat, era gata-gata să se întoarcă, îşi aminti însă de sfatul ţigăncii şi-şi continuă drumul.

Cum ajunse în faţa peşterii, începu să strige:

— Zână gheboasă! Zână gheboasă!

— Ghebos eşti tu! îi răspunse o voce.

Şi bietul rege, simţind o greutate în spate, întinse mâna şi se pipăi. Îi răsărise o cocoaşă.

— Şi acum ce mă fac? Cum să mă întorc cu nenorocirea asta în spate?

Se hotărî să se întoarcă la vreme de noapte, ca să nu-l vadă nimeni. Regina, observându-i cocoaşa din spate, îl întrebă:

— Ce purtaţi în spate, maiestate?

— Îmi port nenorocirea.

Şi-i povesti cele întâmplate.

Regina se hotărî să încerce şi ea la rândul ei.

— Între noi, ca femei, ne vom înţelege mai bine.

Îşi luă pâine şi vin cât să-i ajungă opt zile la rând şi plecă.

Când se afla la jumătatea drumului:

— Maiestate! maiestate!

Uitând de sfatul ţigăncii se întoarse şi se trezi de unde plecase.

— Nu-i nimic! O s-o iau de la capăt!

A doua oară, puţin mai departe de jumătatea drumului, iată că aude în spate un zgomot puternic de parcă mulţi cai ar fi alergat în galop:

— La o parte! La o parte!

Cuprinsă de spaimă se întoarse şi se trezi din nou de unde plecase.

Atunci, ca o femeie isteaţă ce era, îi spuse regelui 2

— Maiestate, astupaţi-mi urechile cu vată peste care să vărsaţi ceară. N-am să mai aud nimic şi voi putea ajunge la zâna cea gheboasă; altfel nu voi reuşi niciodată.

Regele îi astupă urechile şi ea porni din nou la drum.

Cum ajunse în faţa peşterii, îşi destupă urechile şi bătu la intrare. Bate o dată, bate de două ori, dar nimeni nu răspunde. Regina nu voia să-i spună zânei pe nume şi lovea întruna cu bastonul pe care-l ţinea cu amândouă mâinile.

— Cine-i? se auzi în cele din urmă o voce. Pe cine cauţi?

— Eu sunt: o caut pe zână.

— Care zână? Aici sunt trei zâne!

— Pe zâna Gheboasă! îi scăpă fără să vrea acest răspuns. *J*

— Gheboasă eşti tu!

Şi regina îşi pipăi spatele. Îi răsărise o cocoaşă.

Se întoarse acasă la vreme de noapte ca să n-o vadă nimeni. Regele, înainte de a-i vorbi se uită în spatele ei.

— Ce purtaţi în spate, maiestate?

— Îmi port nenorocirea!

Şi-i povesti cele întâmplate.

— Şi toate astea din cauza Serpentinei. Să-i strivim capul. Ea ne-aduce ghinion.

Dar regele nu se putea hotărî la asemenea faptă.

— Doar e sânge din sângele nostru!

— Am să fac aşa cum mă taie capul, hotărî regina în sinea ei.

Şi pe ascuns chemă un gardian de la palat:

— La cutia asta şi du-te în pădure; fă o stivă de lemne, pune cutia deasupra şi apoi dă-i foc. Să nu te întorci până ce n-a ars totul.

— Maiestate, aşa voi face.

Dar în vremea asta, regele porunci să fie chemată ţiganca:

— Spune-mi care-o să fie soarta Serpentinei?

— Bună sau rea?

— Bună sau rea.

— Maiestate, pe Serpentina b paşte un pericol de moarte şi

Serpentina de-o muri Regatul vi s-o nărui.

— Ce pericol poate s-o pască pe Serpentina în palatul regal?

— Maiestate, nu mai este în palatul regal.

Când regele află ce făcuse soţia sa începu să-şi smulgă părul din cap:

— Ne-am nenorocit. Ah! Sărmană Serpentina, unde eşti tu acum?

Şi o voce de departe îi răspunse j

— Maiestate, în pădure.

— Şi ce faci?

— Ascult zgomote ciudate.

Regele porunci i

— Înşeuaţi-mi cel mai bun cal din grajd 1

Încalecă şi ca un fulger porni spre pădure. Din când în când se oprea:

— Serpentina, unde eşti?

— Maiestate, în mijlocul pădurii.

Vocea se auzea acum de aproape.

— Şi ce faci?

— Maiestate, mi-e foarte cald.

Regele înfigea pintenii în burta calului i-ar fi vrut să zboare. Dar, când ajunse în mijlocul pădurii, văzu o flacără uriaşă:

— Serpentina, unde eşti?

— Maiestate, în mijlocul pădurii.

Vocea se auzea foarte aproape.

— Şi ce faci?

— Piele nouă, maiestate!

Regele alergă spre focul care ardea şi, fără teamă că s-ar putea frige, scoase din flăcări cutia. O deschise cu mare grabă şi din ea ţâşni o fată minunată: dar era acoperită din cap până-n picioare de solzi, ca un şarpe.

— Prea curând, maiestate! De-acum nu mă voi mai putea mărita!

Serpentina n-avusese timp să şi schimbe pielea. Plângea în hohote, nimic n-o consola.

— Lăsaţi mă singură. Mă voi duce la zâna cea gheboasă.

Nereuşind s-o facă să-şi mute gândul, regele o părăsi în mijlocul pădurii şi se întoarse la palat.

Iar Serpentina caută la dreapta, caută la stânga, nu găseşte drumul. Văzu un bondar.

— Bendarule, micul meu bondar! Dacă-mi arăţi drumul spre zâna cea gheboasă, îţi fac un dar nemaipomenit.

— N-o cunosc pe zâna asta.

Şi-şi văzu de drum.

Puţin mai departe întâlni un şoricel:

— Şoricelule, şoricelul meu! Dacă-mi arăţi drumul spre zâna cea gheboasă, îţi fac un dar nemaipomenit.

— N-o cunosc.

Şi-şi văzu de drum.

Puţin mai departe văzu o privighetoare în vârful unui copac:

— Privighetoare, privighetoare minunată. Dacă-mi

arăţi drumul spre zâna cea gheboasă, îţi fac un dar nemaipomenit.

— Îmi pare rău, dar nu pot. O aştept pe frumoasa cu dintele de aur, care va trece pe aici.

— Privighetoare, privighetoare minunată! Eu sunt frumoasa cu dintele de aur.

Şi – i arătă dintele.

— O, prinţesa mea! De ani de zile te-aştept.

Privighetoarea se transformă deodată în cel mai frumos tânăr din lume, o luă de mână pe fată şi-o ajută să iasă din pădure.

Când ajunseră în faţa peşterii, frumosul tânăr bătu la intrare.

— Cine sunteţi?

— Serpentina şi cu mine.

— Şi ce vreţi?

— O căutăm pe zâna regină.

Peştera se deschise larg şi apăru splendidul palat al zânei gheboase; trebuia însă s-o numeşti regină, pentru că altminteri se supăra.

— Bine-ai venit, copila mea! Te aştept de mult Tânărul acesta e fiu de rege. O vrăjitoare îl legase printr-o vrajă ce nu putea fi ruptă decât de fata cu dintele de aur. Acum va trebui să vă căsătoriţi.

Prinţesa cu pielea aceea solzoasă numai frumoasă nu era. Zâna începu s-o frece de sus până jos şi cât ai clipi o curăţă. Nici vorbă s-o mai recunoşti. Devenise atât de frumoasă de-ţi lua ochii.

Regina, auzind că Serpentina se întoarce acasă, se înfurie:

— Dacă se întoarce ea, eu plec. Ne poartă ghinion.

Aflând însă că fata aducea o alifie care făcea să dispară cocoaşele, îi ieşi în întâmpinare cu regele şi întreaga curte. S-au bucurat zile în şir şi au petrecut, iar de atunci au trăit mereu în pace şi bună înţelegere.

Iar noi, ca proştii, fluierăm a pagubă.

FIU, FIUFIU, FIU

A fost odată un ţăran care avea un ogor micuţ şi

pietros, lat de-o palmă. Îşi ridicase în mijlocul lui un hambar şi trăia acolo, de la un an la altul: săpa, semăna şi prăşea la vreme, făcea, pe scurt, toate muncile câmpului.

În orele de răgaz îşi scotea din buzunar un fluier şi *fiu, fiufiu, fiu,* se înveselea cântând un cântecel, mereu acelaşi; apoi reîncepea să muncească.

Micul său ogor pietros rodea mai mult decât o moşie. Recolta sa era întotdeauna de cel puţin cinci ori mai mare decât a vecinilor. Iar aceştia mureau de ciudă. Cândva n-ar fi primit ogorul acela nici dacă le-ar fi fost dat de pomană; însă de când îl cultiva omul nostru, nu ştiau ce să mai facă pentru a i-l smulge din mână.

— Cumetre, nu vrei să te descotoroseşti de aceste pietricele? Ştiu eu pe cineva care ţi le-ar plăti de trei ori mai mult decât fac.

— Acest ogor e-al meu, înţelege;

Nu l-aş da nici unui rege.

— Cumetre, nu vrei să te descotoroseşti de aceste pietricele? Ştiu eu pe cineva care ţi le-ar plăti de zece ori mai mult decât fac.

— Acest ogor e-al meu, înţelege;

Nu l-aş da nici unui rege

O dată, din întâmplare, trecu pe acolo însuşi regele însoţit de miniştrii săi. Văzând ogorul acela micuţ, ca o grădină, cu semănăturile sale verzi şi frumoase, în vreme ce ogoarele vecine îşi înălţau spicele galbene, rare şi istovite ca firele de păr dintr-o perie, se opri cuprins de mirare şi le spuse miniştrilor săi:

— Ce frumuseţe! L-aş cumpăra chiar acum!

— Maiestate, nu-i de vânzare. Proprietarul lui e un om ciudat. Le răspunde tuturor:

— Acest ogor e-al meu, înţelege;

Nu l-aş da nici unui rege.

— Da? Aş vrea să-l văd şi eu.

Îl chemară pe ţăran.

— E adevărat că n-ai da acest mic ogor nici chiar măriei-sale, regele?

— Maiestatea sa are atâtea moşii! La ce i-ar mai

trebui pietrele mele?

— Dar dac-ar vrea să le aibă?

— Dac-ar vrea să le aibă?

Acest ogor e-al meu, înţelege;

Nu l-aş da nici unui rege.

Regele se prefăcu a nu-l lua în seamă, dar în noaptea următoare trimise în taină o sută de soldaţi ca să-i calce în picioare ogorul şi să culce la pământ şi ultimul fir de iarbă

Dimineaţă, ţăranul iese din hambar şi ce să vadă? Un dezastru! Şi toţi vecinii se uitau cu satisfacţie, deşi voiau să pară îndureraţi

— Vezi, cumetre, cumetre! Dac-ai fi vândut ogorul când ţi-am spus noi, nu ţi s-ar fi întâmplat nenorocirea asta.

Dar ţăranul tăcea nepăsător de parcă nici n-ar fi vorbit cu el.

Când vecinii se duseră fiecare în treaba lui, îşi scoase fluierul din buzunar şi *fiu, fiufiu. fiu,* spicele începură să se ridice încet-încet; *fiu. fiufiu, fiu,* spicele se înălţau ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

Regele, ştiind el ce ştia, trimise după el.

— Cineva îţi vrea răul. Am aflat că în noaptea trecută ţi-au distrus pe jumătate semănăturile. Vinde-mi mie pietricelele alea. Când au să afle că-i aparţin regelui, oamenii nici n-au să se mai apropie.

— Maiestate, dar nu-i adevărat. Ogorul meu e mai frumos decât înainte.

Regele îşi muşcă buzele.

Aşadar ordinele sale nu fuseseră executate!

Îi luă la ceartă pe miniştri. Dar când aceştia îl informară că bieţii soldaţi nu se puteau mişca de cât tropăiseră toată noaptea, regele încremeni de uimire!

— La noapte, după miezul nopţii, băgaţi cireada în semănăturile lui.

A doua zi dimineaţă, ţăranul iese din hambar şi ce să vadă? Un dezastru: ogorul ras ca-n palmă!

Iar vecinii:

— Vezi, cumetre, cumetre! Dac-ai fi vândut când ţi-

am spus noi, nu ţi s-ar fi întâmplat nenorocirea asta!

Ţăranul tăcea nepăsător de parcă nici n-ar fi vorbit cu el.

Când vecinii se duseră fiecare în treaba lui, scoase fluierul din buzunar şi *fiu, fiufiu, fiu,* mlădiţele ţâşneau din pământ, se ridicau de parc-ar fi fost vii; şi *fiu, fiufiu, fiu* semănăturile se înălţau ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

Regele era sigur de astă dată c-a reuşit. Abia aştepta să-l vadă pe ţăran! Trebuie să fi fost negru de supărare I

Şi când omul veni:

— Cineva îţi vrea răul. Am aflat că în noaptea trecută ţi-au distrus tot ogorul. Vinde-mi mie pietrele acelea. Când au să afle că-i aparţin regelui, oamenii nici n-au să se mai apropie.

— Maiestate, dar nu-i adevărat. Ogorul meu e şi mai frumos decât înainte.

Regele îşi muşcă buzele.

Aşadar ordinele sale nu fuseseră executate!

Îi luă la ceartă pe miniştri. Dar când aceştia îl informară că întreaga cireadă mâncase atât de mult în noaptea trecută încât se umflase gata să crape şi că mai multe vite muriseră deja, regele încremeni de uimire.

— E ceva necurat la mijloc. Trebuie să aflăm şi noi. Vă dau timp trei zile.

Cu regele nu era de glumit. Miniştrii începură să se scarpine în cap, se gândiră şi se socotiră în fel şi chip. Unul dintre ei propuse să meargă noaptea şi să se ascundă în spatele hambarului blestematului acela de ţăran şi să stea la pândă până în zori. Cine ştie? Ceva tot au să afle!

— Foarte bine!

Zis şi făcut; şi cum hambarul avea mai multe găuri, începură să spioneze prin ele.

Regele, care nu dăduse geană de geană toată noaptea, gândindu-se la cele întâmplate, îi chemă pe miniştri dimineaţa devreme.

— Vai, maiestate! Ce-am văzut! Ce-am văzut!

— Ce-aţi văzut?

— Ţăranul acela are un fluier şi cum începe să cânte *fiu, fiufiu, fiu,* hambarul său se transformă pe dată într-un palat.

— Şi apoi?

— Apoi se iveşte o fată mai frumoasă decât soarele şi luna şi el, *nu, fiufiu, nu* o face să danseze după melodia sa şi apoi îi spune:

Frumoasa mea fată, de regele pe tine te vrea.

În soare şi ploaie şapte ani, el trebuie să stea.

De şapte ani în ploaie şi soare nu va sta, Frumoasa mea fată, regele nu te va avea.

— Şi apoi?

— Apoi se opreşte, iar palatul se transformă iarăşi în hambar.

— I-arăt eu lui ploaie şi soare! spuse regele, atins în mândria lui. Dar să vedem mai întâi frumuseţea aceea de fată!

Şi în noaptea următoare se duse acolo însoţit de miniştrii săi.

Şi iată că ţăranul îşi scoate fluierul din buzunar şi *fiui fiu nu, fiu,* hambarul se transformă pe dată într-un palat; şi *fiu, fiufiu, fiu* se iveşte fata şi începe să danseze.

Văzând-o regele îşi pierdu minţile:

— Oh, ce frumuseţe de fată! Trebuie să fie a mea! Trebuie să fie a mea!

Şi fără să mai aştepte, bătu în uşă de mai multe ori.

Ţăranul nu mai cântă; palatul se transformă iarăşi în hambar, dar nimeni un veni să-i deschidă uşa, aşa că regele, care fierbea de nerăbdare, trebui să se întoarcă în palatul său. Înainte de a se lumina de ziuă, trimise însă un mesager în mare grabă.

— Regele porunceşte să vii numaidecât la palat.

Ţăranul veni.

— Ce porunceşte măria-ta?

— Poruncesc şi o vreau pe fata ta de soţie. Va deveni regină, iar tu vei fi ministru în palatul regal.

— Maiestate, trebuie să îndepliniţi o condiţie!

Cine-o vrea pe fata mea.

Şapte ani în ploaie şi soare, trebuie să stea;

Şi dacă şapte ani în ploaie şi soare nu va sta. Oricine-ar fi să *fie, n-o poate avea.*

Regele ar fi vrut să-i arate el ploaie şi soare! Dar era la mijloc şi fata. Ridică din umeri şi spuse:

— Fie! Voi sta şapte ani în soare şi în ploaie.

Lăsă treburile ţării pe mâna miniştrilor pentru tot timpul cât avea să lipsească, se duse în hambarul ţăranului şi începu să trudească pe câmp sub razele fierbinţi ale soarelui sau udat de ploaia ce turna cu găleata.

De la o vreme, sărmanul rege nu mai putea fi recunoscut; parcă era făcut din lut ars, într-atât i se tăbăcise pielea. Dar avea o mulţumire.

Din când în când, noaptea, ţăranul îşi scotea fluierul din buzunar şi înainte de a începe să cânte, îi spunea:

— Maiestate, să nu uitaţi:

Cine atinge, distruge.

Cine vorbeşte, greşeşte!

Şi *fiu, fiufiu, fiu,* hambarul devenea un palat; şi *fiu, Jiufiu, fiu* se ivea fata aceea mai frumoasă decât soarele şi decât luna.

Regele o sorbea din ochi privind-o dansând. Trebuia să facă un mare efort ca să nu se arunce spre ea, s-o îmbrăţişeze şi să-i spună: „Vei fi regină 1” Iubirea adâncă ce i-o purta îl ajuta să se stăpânească.

Trecuseră şase ani, şase luni şi şase zile De mulţumire, regele nu-şi mai încăpea în piele.

Peste puţină vreme, fata aceea, mai frumoasă decât luna şi decât soarele, va fi soţia sa I Iar el se va întoarce la palatul regal, va fi din nou rege, mai fericit însă decât sperase vreodată!

Dar, din nenorocire, într-o noapte ţăranul îşi scoase fluierul din buzunar şi începu să cânte fără să-i mai repete*:*

— Maiestate, să nu uitaţi; cine atinge distruge, cine vorbeşte, greşeşte.

Când *Jiu, Jiuliu, Jiu…* apăru fata aceea mai frumoasă decât soarele şi decât luna, şi începu să danseze, regele nu se mai putu stăpâni, alergă spre ea şi o îmbrăţişă,

spunându-i t

— Vei fi regină! Vei fi regină!

Doar o secundă.

Şi, în locul fetei, se trezi că strânge în braţe… ce credeţi? Un butuc noduros!

— Maiestate, doar vă spusesem i

Cine atinge, distruge.

Cine vorbeşte, greşeşte I

Regele deveni stană de piatră!

— Şi acuma o luăm de la capăt?

— O luăm de la capăt!

O luară de la capăt.

Se usca sub razele soarelui’s

— Soare, soare minunat.

Din iubire m-am legat I

Se lăsa bătut de ploaie

— Ploaie binecuvântată.

Eu pătimesc pentru o fată!

Iar când ţăranul scotea fluierul din buzunar şi *fiu, Jiufiu, fiu,* fata reîncepea să danseze, el o sorbea din ochi dintr-un colţ, tăcut şi cuminţel. Nu prea avea putere s-o mai ia încă o dată de la capăt.

Trecuseră iarăşi şase ani, şase luni şi şase zile şi regele îşi freca mâinile de mulţumire.

Dar ghinionul îl pândea. Din nou ţăranul scoase fluierul din buzunar şi *fiu, fiufiu, fiu,* fata se ivi şi începu să danseze cum nu mai dansase niciodată, cu o graţie, cu o nemaipomenită gingăşie. Iar regele, bietul de el, nu se putu stăpâni, alergă spre ea şi o îmbrăţişă:

— Vei fi regină! Vei fi regină!

Şi ce credeţi că ţinea în braţe?

Un butuc noduros.

— Vai, maiestate, maiestate! Cine atinge, distruge, cine vorbeşte, greşeşte!

Regele deveni stană de piatră:

— Şi acum o luăm de la capăt?

— O luăm de la capăt!

O luară de la capăt.

— Soare, soare minunat.
Din iubire m-am legat!
Ploaie, binecuvântată.
Eu pătimesc pentru o fată!

De astă dată însă se stăpâni cât putu mai bine şi, când se împliniră cei şapte ani, fata aceea, mai frumoasă decât soarele şi luna, fu, în sfârşit, a lui. Nici nu-i venea să creadă!

Ce se petrecuse însă la curte în vremea asta? Miniştrii şi poporul, socotindu-l nebun, uitaseră de el, şi de mai mulţi ani îi dăduseră coroana regală unui moştenitor.

Aşadar, regele se prezentă la palat, cu mireasa de braţ, dar soldaţii care stăteau de pază:

— Pe aici nu se trece! Nu se trece!

— Dar bine, eu sunt regele! Chemaţi-i pe miniştri!

Care miniştri? Cei de dinainte, bătrâni, muriseră. Miniştrii noului rege nici nu-l ascultau.

Se întoarse spre mulţime:

— Cum? Nu-l recunoaşteţi pe regele vostru?

Mulţimea îi râdea în nas şi-l lăsa să vorbească.

Disperat se întoarse pe micul ogor al ţăranului. În locul hambarului, văzu cu surprindere, un palat mai frumos decât palatul regal. Urcă scările şi, în locul ţăranului, îi ieşi în întâmpinare un bătrân frumos, cu o splendidă barbă albă: era marele mag Sabino.

— Nu te descuraja! îi vorbi el.

11 luă de mină şi-l duse într-o sală splendidă, unde se afla un lighean cu apă.

Marele mag luă ligheanul şi i-l vărsă în cap, iar regele, care cam îmbătrânise în tot acest răstimp, reînţineri de îndată cu douăzeci de ani.

Atunci bătrânul:

— Ieşi la fereastră; cântă din fluierul ăsta şi vei vedea.

Regele iese la fereastră, începe să cânte, *fiu, fiufiu, fiu* şi iată că o oştire înarmată până-n dinţi, deasă ca negura, umple cât vezi cu ochii, dealuri şi câmpii.

Declară război şi pe când soldaţii săi luptau, el, în

vârful unei coline cânta din fluier *fiu, fiufiufiu,* fără să se oprească, până ce câştigă bătălia.

Se întoarse la palat victorios şi triumfător, îi iertă pe toţi şi, cu ocazia nunţii sale, decretă o lună întreagă de sărbătoare în tot regatul.

În curând au avut şi urmaşi.

Iară noi? Ce să facem? Ne lăsăm păgubaşi!

CAPUL DE BROASCĂ RÂIOASĂ

Au fost odată un rege şi o regină. Regina născu o fetiţă *ml* frumoasă decât soarele. Mândră peste măsură, mama repeta adesea:

— Nici zânele n-ar putea să aibă o fală frumoasă ca fata mea.

Dar într-o dimineaţă se duse s-o ia din leagăn şi o găsi sluţită, purtând pe umeri un cap de broască râioasă.

— Of, Doamne, ce grozăvie!

Deşi era singurul ei copil şi-o iubea foarte mult, capul acela de broască râioasă îi făcea silă şi numai voi s-o alăpteze.

Regele, necăjit, îi spuse unui servitor:

— Ia-o şi du-o jos; las-o printre căţeluşii fătaţi zilele astea de căţea. Dac-ar muri, ar fi mai bine pentru ea 1 j

Dar copila nu muri. De trei sau de patru ori pe zi, căţeaua nu le mai dădea să sugă căţeluşilor, ci îşi oferea ţâţele fetiţei. O lingea, o curăţa, o încălzea ţinând-o alături de ea şi nu îngăduia nimănui să întindă mâna şi s-o atingă.

Cinci regele şi regina coborau în curte s-o vadă, căţeaua îşi arăta colţii şi mârâia; iar într-o zi, când regina încercă să-şi ia fata, sări la ea şi o muşcă de mâini şi de picioare.

Cap-de-broască-râioasă se simţea bine în coteţ. Nici după ce crescu numai voi să plece de-acolo. Ziua locuia sus în palat; mânca la masă cu regele, cu regina, eu întreaga curte; însă înainte de a se atinge de mâncare, scotea deoparte cele mai bune bucăţele. Apoi le lua în şorţuleţ, cobora în curte şi i le ducea căţelei în coteţ.

— Mamă căţea, mănâncă; tu eşti adevărata mea mamă! Noaptea dormea acolo, împreună cu mama căţea.

Nu fusese chip s-o convingă să se culce în pătucul ei.

Auzind-o mereu cum repeta: „Mamă căţea, măn. că; tu eşti adevărata mea mamă!” regina începu s-o urască cumplit de parcă nici n-ar fi fost tata ei.

Şi-i spuse regelui:

— Maiestate, nu se poate, fata asta nu-i copilul nostru. Cineva ne-a schimbat-o pe când era în leagăn. Ce să facem noi cu monstrul ăsta? Ar fi mai bine s-o omorâm.

Dar regele n-avu curaj să făptuiască o asemenea cruzime.

— Monstru sau nu e o fiinţă omenească şi ea!

Aşa că regina jură să scape de fată pe ascuns.

Şi ce credeţi că se gândi? Hotărî să-i spună regeluică e-te din nou gravidă şi când îi veni cea =ul, îi arătă o fetiţă abia născută pe care o cumpărase cu aur dintr-un sat îndepărtat.

Regele se bucură foarte mult. Pe fetiţă o botezară Crinuţa pentru că era albă ca un crin.

Atunci regina reîncepu:

— Acum, dacă tot avem fetiţa asta, ce să mai facem cu monstrul de jos? Eu cred c-ar fi mai bine s-o omorâm.

De dragul fetiţei celei mici regele consimţi cu inima strânsă. Dar când se duseră s-o ia pe Cap de-broască-râioasă şi s-o omoare, o găsiră în pragul coteţului pe marna căţea, care lătra şi mârâia arătându-şi colţii.

Iar Cap-de-broască-râioasă nu voia să iasă afară.

— De ce nu ieşi afară?

— Pentru că vreţi să mă omorâţi.

— Cine ţi-a spus aşa ceva?

— Mama căţea.

Regina, vicleană, încercă s-o ia cu binişorul:

— Nu-i adevărat, prostuţo. Vino sus, să vezi ce surioară frumoasă ai!

— *Nu mi s-a născut surioară.*

Ci cu aur ei i-o cumpărară.

Căţea, căţeluşa mea.

Tu, pe drept, eşti mama mea.

— Ce spune? întrebă regele.

— Cine-o ascultă? Cap-de-broască-râioasă vorbeşte ca un animal ce este.

Dar regele hotărî:

— Cine se atinge de ea, **o** să aibă de-a face cu mine. Monstru sau nu e suflet de **om.** Şi-apoi ea este moştenitoarea mea pentru că s-a născut prima.

Regina furioasă că nu i-a reuşit planul pe care-l urzise, ce se gândi? Se duse să-i ceară serviciile unei vrăjitoare.

— Fă-mi două rochii asemănătoare, numai din aur şi diamante. Una dintre ele să fie însă vrăjită şi să ardă împreună cu aceea care **o** îmbracă.

— Peste un an le veţi avea.

În vremea asta, regina se prefăcea că le iubeşte la fel pe cele două fete; ba chiar dacă **îi** aducea vreo jucărie Crinei, Cap-de-broască-râioasă primea alta **şi** mai frumoasă.

Iar Crinuţa, văzând că darul celeilalte era mai frumos, începea să urle:

— Îl vreau eu, îl vreau eu!

Iar Cap-de-broască-râioasă **îi** dădea tot ce cerea.

După ce trecu un an de zile, regina se duse la vrăjitoare.

— Maiestate, rochiile sunt gata dar aveţi grijă să nu le schimbaţi între ele. Ca să nu greşiţi, am cusut un diamant în plus pe rochia vrăjită.

— Am înţeles.

Le chemă pe cele două fete şi le spuse 3

— Iată două rochii frumoase pentru voi: încercaţi le imediat ca să văd dacă vă stau bine. Asta-i rochia ta, Gap-de-broască-râioasă.

Dar Crina numărase diamantele, văzuse că rochia celeilalte are unul în plus şi de aceea, începu să urle:

— Pe asta o vreau eu!

Regina nu-i îngădui să se atingă de rochie.

Dar fetiţa continua să urle şi să bată din picior t

— Pe asta o vreau eu! Pe asta o vreau eu!

Veni regele şi-i spuse:

— De ce nu înţelegi că rochia asta este puţin mai mare! Încearc-o şi-ai să vezi.

Şi voia s-o ajute să se îmbrace.

— Nu, maiestate, spuse Cap-de-broască-râioasă.

Rochie frumoasă, de curând făcută.

Rochie nouă, din foc ţesută.

Căţea, căţeluşa mea.

Tu, pe drept, eşti mama mea.

— Ce spune? întrebă regele.

— Cine-o ascultă? Vorbeşte şi ea ca un animal ce este!

Dar regele hotărî:

— Cine se atinge de ea, vai de capul său. Ea e moştenitoarea tronului pentru că e prima născută.

Regina, furioasă că dăduse din nou greş, nu mai ştia ce să născocească.

Furia ei crescu şi mai mult când îl văzu venind la curte pe prinţul Portugaliei, care voia să se însoare cu o fată de neam regesc.

Îi spuse regelui:

— Să-i arătăm măcar pe amândouă fetele; aşa va putea să aleagă.

Ca s-o vadă mulţumită, regele consimţi.

Prinţul voia să le viziteze pe cele două prinţeşe. În apartamentele unde trăiau de obicei, zi de zi. Regina îl conduse mai întâi în splendidul apartament al Crinei. Fata. îmbrăcată în hainele cele mai luxoase, strălucea ca o stea.

Prinţul spuse:

— Se poate oare ca prinţesa cealaltă să fie tot atât de frumoasă? Să mergem s-o vedem. Unde o găsim?

— În coteţ. Cealaltă locuieşte în coteţ.

Uimit, prinţul coborî împreună cu regele şi regina şi o găsi pe Cap-de-broască-râioasă în coteţ.

— Prinţe, aici nu-i loc decât pentru o singură persoană. Trebuie să intri de unul singur!

Prinţul intră şi Cap-de-broască-râioasă închise portiţa. Mama căţea se ghemui lângă portiţă mârâind.

Trecu o oră, trecură două, prinţul nu se mai ivea.

Regina, mai mult decât ceilalţi, se arăta nerăbdătoare.

— Cine ştie ce face Cap-de-broască-râioasă? O să-mi joace din nouo festă!

Într-adevăr! Festa pe care i-o jucă fu că prinţul, ieşind din coteţ, îi spuse regelui:

— Maiestate, vă cer mâna fiicei voastre, Cap-de-broască-râioasă.

Regina nu-şi mai venea în fire de uimire:

— Ce-aţi făcut atâtea ore acolo înăuntru?

— Am vizitat tot palatul. Faţă de palatul prinţesei, palatul regal seamănă mai mult cu un grajd.

Regele şi regina se priviră uimiţi.

— Prinţe, vorbiţi serios?

— Cât se poate de serios.

Regina trebui să tacă şi să înghită. Dar ce se gândi? Trebuia neapărat să se convingă cu-propriii ei ochi de ceea ce îi spusese prinţul.

— Cap-de-broască-râioasă, he vrea să-ţi văd palatul.

— Maiestate, coteţul ăsta îl numiţi palat?

— Cap-de-broască-râioasă, aş vrea să dorm o noapte cu tine.

— Cereţi-i învoire mamei căţea; ea este stăpâna.

Regina se duse la mama căţea:

— Mamă căţea, aş dori să vizitez şi eu palatul tău.

— Ham 1 Ham!

— Ce spune?

— Spune că da.

— Mamă căţea, aş dori să dorm o noapte cu Cap debroască.

— Ilam! Ham!

— Ce spune?

— Spune că da.

Ca să intre în coteţ, regina trebui să se aplece până se îndoi de mijloc.

— Şi ăsta este marele tău palat?

— Asta; doar vă spusesem, maiestate!

Regina ieşi bombănind nemulţumită împotriva prinţului care le îndrugase verzi şi uscate; dar, deodată,

începu să simtă ceva care îi mişuna pe tot corpul şi, aproape în acelaşi timp, o usturime insuportabilă. Era plină de purici din cap până în picioare; şi pentru că urca în fugă scările şi-şi tot scutura hainele, semăna pe jos o sumedenie. care înnegreau în urma ei toată pardoseala.

Şi la fel prin camerele palatului; dar cu cât scutura mai mulţi purici de pe ea, cu atât cei rămaşi o pişcau cu mai multă îndârjire, de parc-ar fi vrut s-o mănânce de vie.

În scurtă vreme, asaltaţi de fiinţele acelea flămânde, care muşcau de parcă voiau să-i jupoaie, regele şi miniştrii, curtea, toţi oamenii din palat, strigau în gura mare:

— La naiba cu regina care n-a avut de lucru şi s-a băgat în coteţ!

Regele alergă numaidecât la Cap de-broască-râioasă:

— Fata mea, ajută-ne!

— Mamă căţea, ajută-i!

Iar mama căţea începu să umble de colo colo prin camere:

— Ham! Ham! Ham, ham!

Şi cum o auzeau lătrând, toţi puricii săreau pe ea.

Dar regina nu se consideră îndeajuns de pedepsită şi insistă:

— Cap-de-broască-râioasă, vin să dorm la noapte cu tine.

— Maiestate, pe un culcuş de paie?

— O dată în viaţă n-o să mi se întâmple nimic.

Se cuibări cum putu mai bine şi se prefăcu adormită.

Coteţul acela ascundea negreşit o taină: trebuia s-o descopere.

Spre miezul nopţii, auzi un zgomot puternic, parcă s-ar fi năruit un perete. Deschise ochii şi rămase năucită. Vedea un şir de încăperi atât de bogate şi atât de frumoase, încât camerele din palatul regal păreau în comparaţie cu ele adevărate grajduri; iar Cap-de-broască-râioasă dormea într-una din camere pe un pat lucrat din aur şi pietre preţioase, cu draperii de mătase şi cu lenjeria mai albă decât spuma laptelui. Şi nu mai avea capul acela

scârbos de broască râioasă; ci, dimpotrivă, era atât de frumoasă încât Crinuţa, frumoasă şi albă ca un crin, părea pe lângă ea o zgripţuroaică.

Orbită de furie, regina se gândi:

— Acum intru şi o sugrum prin somn cu mâinile mele.

Dar zidul se închise brusc şi ea se lovi cu faţa de el şi-şi învineţi nasul.

Nu mai aşteptă să se lumineze de ziuă şi se întoarse sus, în palat.

Simţea usturimi pe tot corpul, mâncărimi!… întinde o mină şi observă că era plină de căpuşe din cap până-n picioare.

Se trezeşte şi regele: plin şi el de căpuşe.

Se trezesc miniştrii, doamnele de la curte, toată lumea din palatul regal; sunt cu toţii, din cap până-n picioare, plini de căpuşe; nu mai pot îndura mâncărimea şi durerea.

— La naiba cu regina care n-a avut de lucru şi s-a băgat în coteţ!

Regele alergă din nou la Cap-de-broască-râioasâi

— Fata mea, ajută-ne!

— Mamă căţea, ajută-i!

Dar mama căţea: Ham, ham! Nu şi nu! Nici nu voia să ştie de ei!

— Fata mea, ajută-ne!

Cum ar fi putut să-i ajute? Mama căţea răspundea mereu: C

— Ham, ham! Nu şi nu!

Se întoarse şi prinţul ca să se însoare cu Cap-debroască-râioasă.

Toţi n-aveau altceva de făcut decât să taie căpuşele cu foarfecele, pentru că nu le puteau smulge: durea prea tare. Şi cu cât tăiau mai multe cu atât mai rămâneau o mulţime de tăiat.

— La naiba cu regina care n-a avut de lucru şi s-a băgat în coteţ f

În cele din urmă, regele se înfurie peste măsură. O apucă pe regină de gât şi-i spuse i

— Femeie ticăloasă, ce-ai făcut de ne-ai adus pe cap aii tea necazuri?

Regina nu mai putea nici ea să rabde şi mărturisi 3 cum spusese că zânele n-ar putea să aibă o fată la fel de frumoasă ca a ei; că, mai târziu, o cumpărase pe Crina cu aur; că poruncise să i se facă o rochie vrăjită ca s-o ardă de vie pe Cap-de-broască-râioasă.

— Acum îmi pare rău pentru toate şi îmi cer iertare de la zâne!

Numai cât pronunţă aceste cuvinte că prinţesei îi şi căzu capul dezgustător de broască râioasă, iar Crinuţa apăru îmbrăcată ca o fată de ţărani ce era. Prinţesa strălucea precum soarele, aşa că n-o puteai privi de nu-ţi puneai mâna streaşină la ochi. Căpuşele dispărură de parcă nici n-ar fi fost, nu mai rămăsese nici urmă din ele.

Prinţul Portugaliei şi prinţesa se căsătoriră; şi-au petrecut şi s-au bucurat, dar nouă nimica-nimicuţa nu ne-au dat.

ŞORICEL

A fost odată un rege, care nu mai trăia liniştit din ziua în care o bătrână ghicitoare îi spusese:

— Maiestate, ascultaţi-mă bine:

Şoricel urdă nu ia.

Pe prinţesă el o vrea.

De regele nu se supune.

Şoricel îl va răpune.

Regele îi consultă imediat pe miniştri şi unul dintre ei îi spuse:

— Maiestate, cum aşa, cum se poate una ca asta? Un şoricel s-o vrea de nevastă pe prinţesă? Eu cred că femeia aceea şi-a bătut joc de măria-ta.

Dar ceilalţi nu fură de aceeaşi părere.

— Ca să evităm nenorocirea n-avem altă cale decât să omorâm toţi şoriceii din regat, cât timp prinţesa mai este încă în faşă.

De aceea, regele emise un decret;

— Va plăti cu viaţa acela care nu va creşte una sau mai multe pisici, după cum locuieşte într-o casă sau într-un

palat. Iar cine va omorî o sută de şoareci va deveni numaidecât baron.

Şi regele dădu cel dintâi exemplu; palatul regal se umplu de pisici, care-o duceau chiar mai bine decât curtenii şi decât miniştrii. Mai mult, la toate uşile stăteau paznici, care ţineau în mină o mătură în loc de spadă şi care aveau ordin să strige *la arme,* imediat ce zăreau un şoricel.

La început vânătoarea asta de şoareci a fost o adevărată distracţie pentru întreg regatul.

Ori de câte ori îi aduceau la palat o sută de şoareci omorâţi, regele răsufla uşurat şi decreta:

— Te ung baron!

— Ce-mi foloseşte, maiestate, să fiu baron, dacă eu n-am ce mânca? îi răspunse o dată un ţăran care în loc de o sută adusese cinci sute de şoareci.

— Ai dreptate, recunoscu regele.

Şi-i făcu un dar bogat.

Când se află de aceasta, toţi cei care veneau la palatul regal, repetau aceeaşi istorie.

— Ce-mi foloseşte, miestate, să fiu baron, dacă eu n-am ce mânca?

Dar regele, care era puţintel cam zgârcit, se satură repede să mai facă daruri şi le răspundea tuturor:

— Decretul spune doar atât: veţi fi baroni.

Poporul era nemulţumit; mai mult încă având toate pisicile acelea prin casă, care mieunau din zori până în seară, trăiau ca-n infern. Dar asta era porunca maiestăţii sale; trebuiau deci să se supună fără să cârtească!

Până în câţiva ani nu mai găseai nici urmă de şoarece în tot regatul, chiar de l-ai fi plătit cu o avere.

Regele începea de-acum să se liniştească; şi pentru că prinţesa crescuse mare, se gândea s-o mărite. Mai mulţi principi îi ceruseră deja mina. Iar prinţesa, parc-ar fi făcut-o dinadins, răspundea după fiecare cerere în căsătorie:

— Maiestate, aş vrea să mă mai gândesc timp de un an de zile.

În vremea asta însă, într-un sătuc ascuns în creierul

munţilor, o femeie sărmană dăduse naştere unui mic, monstru, un copilaş cu chip omenesc, dar cu restul trupului de şoricel, cu lăbuţe şi cu coadă.

Văzându-l, mama şi moaşa înţepeniră de groază; iar moaşa, căreia îi era silă să-l atingă spusese c-ar fi mai bine să-l sugrume.

Dar pe mamă n-o lăsă inima şi se rugă:

— Să nu spui nimănui, cumătră!

Şi într-adevăr, nimeni nu află nimic; iar copilul crescu robust şi vioi ca un şoricel ce era. Mergea în două picioare ca un om; iar mamă-sa îl îmbrăca astfel încât din tot trupuşorul său nu se vedea altceva decât capul. Pe lăbuţele din faţă purta întotdeauna mănuşi.

Îl botezaseră Beppe şi toţi îl strigau aşa; dar când nu era nimeni altul de faţă, mama îl alinta cu duioşie, numindu-l Şoricel.

— Şoricel, fă asta! Şoricel, fă aia!

Iar Şoricel n-o supăra niciodată câtuşi de puţin şi făcea orice-i cerea.

— Domnul să te-ajute, Şoricel!

Într-o bună zi, Şoricel îi spuse: i

— Mamă, vreau să mă fac soldat.

Sărmana femeie, care îl iubea mult, îi răspunse plângând:

— Iar eu să rămân singură-singurică? De-acuma îs bătrână şi nu mai pot munci.

— Am să-ţi las coada mea. Când vei avea nevoie de ceva, să-i ceri:

Coadă, codiţă.

Ajut-o pe măicuţă.

Şi ea te va ajuta, ca şi cum aş fi eu însumi. Dacă nu ţi se va supune, înseamnă că în momentul acela eu trec printr-un mare pericol. Va trebui deci să te laşi condus de ea şi să vii să mă ajuţi.

După ce-i vorbi astfel, plecă la drum. Coada era, bineînţeles, vrăjită.

Regelui i se declarase război de către alt rege, jignit de refuzul prinţesei. Lupta cu întreaga sa oştii e, dar

pierdea bătăliile una după alta. Schimba generalii, înrola sub arme alţi soldaţi, se lupta corp la corp, făcea adevărate minuni de vitejie, dar întotdeauna era învins; iar o dată îşi salvă viaţa doar luând-o la sănătoasa călare pe calul său.

Şoricel, care se înrolase în armata regelui, se prezentă într-o zi la măria-sa:

— Maiestate, dacă mă numiţi comandant, armata noastră va ieşi victorioasă.

— Cine eşti tu?

— Mă numesc Nimic-şi-Nimic, dar asta n-are nicio importanţă. Puneţi-mă la încercare!

— Nimic-şi-Nimic să fie comandantul oştirii!

Generalii socotiră că maiestatea-sa a înnebunit.

— Să încredinţeze comanda întregii armate unei fiinţe care într-adevăr era un Nimic-şi-Nimic?

Nu le venea să creadă. Dar când sosi ceasul bătăliei, Şoricel dădu ordine, făcu să răsune trâmbiţele şi, cât al clipi din ochi, armata duşmană fu alungată.

— Trăiască Nimic-şi-Nimic! Trăiască Nimic-şi-Nimic!

Nu se mai auzeau alte urale. Nimeni nu striga: „Trăiască regele!” Iar măria-sa se cam plictisise şi se tot gândea cum să scape de acest Nimic – şi Nimic, care, mai lipsea puţin, şi ajungea mai important decât însuşi regele.

Oare cum să facă? îi trebuia un pretext.

Şi pretextul îl găsi într-o dimineaţă când prinţesa veni la el şi-i spuse:

— Maiestate, vreţi să mă mărit? Daţi-mi-l de soţ pe Nimic-şi-Nimic.

Regele sări în sus de mânie. Dar, ca să aranjeze lucrurile în linişte, se hotărî să se descotorosească de Nimic-şi-Nimic pe tăcute.

Îl invită deci la masă, iar ca desert îi puse dinainte pe o farfurie de aur o plăcintă cu urdă otrăvită.

— Am poruncit să fie pregătită special pentru tine ca să te sărbătorim. Pofteşte şi mănâncă Nimic-şi-Nimic.

Dar Nimic-şi-Nimic se sculă de la masă, făcu o plecăciune în faţa maiestăţii-sale şi-i răspunse:

— *Şoricel urdă nu ia;*

Pe prinţesă el o vreo!

Şi plecă.

Regele şi miniştrii rămaseră înmărmuriţi.

— Pentru că el este Şoricel, spuse un ministru, să-l închidem într-o cameră cu toate pisicile din palat şi acestea or să-l mănânce de viu.

Dădură ordin să fie arestat, gărzile îl dezbrăcară şi-l închiseră într-o cameră împreună cu o sută de pisici înfometate şi începură cu toţii să aştepte. Când deschiseră uşa, Şoricel nu se vedea nicăieri, iar pisicile se lingeau pe mustăţi ca şi cum s-ar fi ospătat pe săturate.

De mulţumire, regele porunci să se organizeze la curte un mare bal.

Când să-şi îmbrace mantia regală, o găsi însă în întregime roasă de şoareci. Generalii, doamnele de la curte, invitaţii, voind să se îmbrace pentru bal îşi găsiră şi ei uniformele şi rochiile roase de şoareci!

Dar asta n-a fost nimic. Miniştrii îi aduceau regelui decrete pe care trebuia să le semneze şi a doua zi hârtia era roasă exact în locul unde se afla iscălitura regală, încet, încet în palat nu mai rămăsese întreagă nici o singură bucată din saltele, cearşafuri, pături, albituri, ustensile, mobile; parcă o întreagă armată de şoareci, n-ar fi urmărit altceva decât să-şi pună la încercare dinţii săi distrugători. Nu se ajungea la niciun rezultat nici dacă încercau să înlocuiască lucrurile deja stricate; tot ce cumpărau astăzi, a doua zi era gata ros.

Între timp sute de pisici se plimbau în sus şi în jos prin camere, mieunând sau se tolăneau alene la soare şi torceau. Numai rochiile şi mobilele prinţesei nici nu fuseseră atinse.

Regele, miniştrii, întreaga curte nu mai ştiau ce să facă.

— Asta-i opera lui Şoricel!

— Maiestate, spuse un ministru, acela care venise cu ideea ca Şoricel să fie dat de mâncare la pisici, să construim o cursă imensă de dimensiunile unei camere de-a prinţesei şi să căutăm un vrăjitor în stare să facă o

păpuşă vorbitoare, în mărime naturală, pe cât se poate de asemănătoare cu prinţesa, care să strige: „Şoricel! Şoricel!” Sunt sigur că Şoricel se va păcăli. Dacă punem mâna pe el, vom vedea apoi ce mai avem de făcut.

Ideea li se păru tuturor excelentă. În cea mai deplină taină, lăcătuşii de la curte construiră o cursă, care copia în amănunt o cameră de-a prinţesei; iar un vestit vrăjitor făcu o păpuşă în mărime naturală, ce-i semăna leit prinţesei şi-i imita până şi vocea când chema: „Şoricel! Şoricel!” Au aşezat apoi cursa în grădină şi au început s-aştepte.

Toată noaptea, păpuşa a strigat: „Şoricel! Şoricel!” Dar cine ştie pe unde-i luceau ochii lui Şoricel?

Şase nopţi la rând înşelătoria n-a folosit la nimic, dar în cea de-a şaptea, sărmanul Şoricel, păcălit de asemănare, intră în goană în cursă şi acolo rămase.

Imaginaţi-vă imensa bucurie a regelui şi a miniştrilor, când a doua zi îl găsiră ghemuit într-un colţ alături de păpuşă!

— Roade, Şoricel, roade! însoară-te cu prinţesa, Şoricel!

Îşi băteau joc de el fără milă; iar Şoricel, ghemuit în colţişorul său, îi privea şi nu le răspundea nimic.

Chiar în ziua aceea, mama sa având nevoie de ceva, spusese:

— *Codiţă, codiţă.*

Ajut-o pe măicuţă.

Dar codiţa nu se mişcase.

— Vai de mine, codiţă, codiţă! exclamă mama disperată; Şoricel este în pericol; să mergem să-l ajutăm!

Şi porniră, codiţa în faţă, iar ea urmând-o, până ajunseră în capitala regatului şi intrară în grădina regală, amestecându-se în mulţimea ce se înghesuia curioasă să-l vadă pe Şoricel prins în cursă. În ziua aceea, Şoricel trebuia să fie ars de viu. Cursa fusese unsă de jur-împrejur cu ulei şi cu slănină; nu se mai aştepta decât sosirea regelui şi a curţii regale pentru a i se da foc.

Codiţa făcu un salt şi se lipi de spatele lui Şoricel.

— Ia te uită, Şoricel are coadă! Arată-ne coada,

Şoricel!

Iar Şoricel, care îşi recăpătase încrederea în sine, se întorcea cu spatele şi-şi mişca nepăsător codiţa ca şi cum n-ar fi priceput ameninţarea ce-i atârna deasupra capului. Oamenii râdeau şi băteau din palme. Acum, dacă bietul

Şoricel căzuse în dizgraţie, nimeni nu-şi mai amintea binele pe care-l făcuse de curând tuturor pe când se numea Nimic-şi-Nimic: aşa-s oamenii! În sunet de trâmbiţe, apărură regele şi miniştrii şi toată curtea, îmbrăcaţi de mare galã, precedaţi de călău, care ducea în mână o torţă aprinsă. Prinţesa nu voise să iasă din palat.

În bătaie de joc, regele spuse:

— Şoricel, spune-ne care este ultima ta dorinţă înainte de a muri?

Iar Şoricel, fără să-şi piardă cumpătul, răspunse 1

— Maiestate.

Şoricel urdă nu ia.

Pe prinţesă el o vrea!

De regele nu se supune.

Şoricel îl va răpune.

Şi se lingea pe codiţă.

— Daţi-i foc! porunci regele.

Dar călăul apropie torţa aprinsă de cursă, şi iată, odată cu aceasta, este cuprins de flăcări şi tronul regal. Limbile de foc îi înconjurară pe rege şi pe miniştrii care nu se putură salva.

Lumea fugea înspăimântată; dar Şoricel, transformat într-un tânăr frumos, păşea afară din cuşcă, teafăr şi nevătămat.

La auzul strigătelor, al urletelor ce se înălţau din grădină, prinţesa veni în fugă şi văzând nenorocirea care o lovise, începu să plângă:

— Şoricel, dacă mă iubeşti, învie-l pe tatăl meu!

Şoricel ezita. Atunci începu să-l roage şi mamă-sa:

— Şoricel, te rog, învie-l pe rege!

Cum ar fi putut Şoricel să le refuze pe mama sa şi pe draga sa prinţesă?

Atinse cu mâinile cadavrul pe jumătate carbonizat al

regelui şi-l învie. Dar regele devenise un alt om. Îi ceru cu umilinţă iertare pentru răul pe care i-l făcuse şi încheie:

— Dacă asta-i voia lui Dumnezeu, căsătoriţi-vă şi fiţi fericiţi, copiii mei!

Poporul o duse numai într-o sărbătoare zile la rând. Cât despre miniştri, nimeni nu şi-a mai bătut capul cu ei.

POVESTITORUL DE BASME

A fost odată un om sărman, care încercase toate meseriile din lume, dar nu reuşise în niciuna.

Într-o bună zi îi veni ideea să meargă prin ţară şi să povestească basme copiilor. I se părea o meserie uşoară, care l-ar fi distrat de minune. Aşa că porni la drum şi când ajunse în primul oraş, începu să strige, mergând pe străzi:

— Basme, copii, basme! Cine vrea s-asculte basme!

Copiii veniră în fugă din toate părţile şi se îngrămădiră în jurul lui. Iar el începu:

— A fost odată un rege şi o regină, care n-aveau copii şi înălţau rugăciuni la Domnul şi mergeau în pelerinaj…

— Aăăă! Pe ăsta-l ştim pe dinafară, strigară copiii, e basmul cu *Frumoasa din pădurea adormită.* Altul! Altul!

— Bine! Am să vă spun altul.

Şi începu:

— A fost odată o fetiţă care avea o mamă nebună şi o bunică şi mai nebună decât maică-sa. Bunica îi făcu fetiţei o scufiţă roşie…

— Aăăă! Pe **ăsta-l ştim** pe dinafară: e basmul cu *Scufiţă Roşie.*

— Altul! Spune-ne altul!

Sărmanul om, cam plictisit, începu iarăşi:

— A fost o dată un târgoveţ bogat, care avea o fată. Soţia sa murise iar el se însurase a doua oară cu o **văduvă** care avea şi ea două fete…

— *Cenuşăreasa*! Şi pe ăsta-l ştim pe dinafară!

Şi văzând că nu era în stare să le povestească decât basme vechi, copiii se risipiră care încotro şi-l lăsară în mijlocul drumului ca pe-un prost.

Plecă şi ajunse într-un alt oraş. Imediat începu să strige, trecând pe străzi:

— Basme, copii, basme! Cine vrea s-asculte basme!

Copiii veniră în fugă din toate părţile şi se îngrămădiră în jurul lui. Dar nici nu începea bine un basm că ei şi strigau:

— Îl ştim! Pe ăsta-l ştim!

Şi văzând că nu era în stare să le spună decât basme vechi, copiii îi întoarseră spatele şi-l lăsară în mijlocul drumului ca pe-un prost.

După ce încercă de mai multe ori şi mereu fără să aibă niciun succes, bietul om îşi pierdu tot curajul şi nu mai ştia încotro s-o apuce.

Necăjit, cu faţa încruntată, merse aşa fără ţintă până ce se trezi în mijlocul unei păduri.

Şi cum se înnoptase de-a binelea, se întinse pe iarbă sub un copac ca să doarmă; dar nu reuşi să dea geană de geană. Se temea. I se părea că arborii vorbesc între ei în şoaptă prin murmurul frunzelor; că animalele şi păsările de noapte, prin ţipetele şi prin cântecul lor, urzesc ceva împotrivă-i.

Inima îi zvâcnea gata să-i sară din piept: parcă n-avea să se mai lumineze niciodată de ziuă!

La miezul nopţii ce să vadă? O strălucire orbitoare inundă pădurea şi, din fiecare copac, din fiecare plantă, ţâşnesc fiinţe care râd, cântă sau dansează; şi în toate colţurile se ridică corturi splendide şi tarabe încărcate cu lucruri nemaivăzute ce sclipesc ca aurul. Abia atunci înţelese că a nimerit chiar la târgul zânelor. Îşi luă inima în dinţi şi se ridică în picioare.

— Zânele trebuie să aibă de vânzare şi basme frumoase, noi-nouţe, se gândi el. Am să încerc să le cumpăr.

Şi apropiindu-se de o zână care vindea tot felul de minunăţii sub un cort somptuos, o întrebă:

— Aveţi cumva şi basme noi?

— Basme noi nu se mai găsesc; li s-a pierdut sămânţa.

Prea puţin convins de răspunsul ei, se duse spre altă zână, **ce expusese pe tarabă, în borcănele, mai multe**

mărfuri pe **care cealaltă nu le avea**

— Aveţi cumva şi basme noi?

— Basme noi nu se mai găsesc; li s-a pierdut sămânţa.

Asta era! Ce să-i faci?

Se mai uită, ba ici, ba colo, o vreme; şi sub un cort care i se păru cel mai bogat dintre toate, se apropie de zâna care vindea şi o întrebă cu timiditate:

— Aveţi cumva şi basme noi?

— Basme noi nu se mai găsesc; li s-a pierdut sămânţa.

Asta era! Ce să-i faci?

Văzându-l că s-a întristat peste măsură, zâna îi spuse:

— Ştii ce să faci? Du-te la vrăjitorul Tre Pi[8]: prăvăliile lui sunt ticsite de basme.

— Şi unde-l găsesc?

— Departe, departe, în pădurile de portocali.

Înainte de a se lumina de ziuă, târgul se închise.

Zânele, corturile, totul dispăru; iar bietul om se văzu din nou singur în mijlocul pădurii şi nu mai ştia defel dacă fusese treaz sau numai visase.

Porni la drum şi merse şi merse până ce întâlni un călător:

— Ştii cumva, omule, unde sunt livezile de portocali ale vrăjitorului Tre' Pi.

— Mergi înainte, drept înainte.

Merse şi merse până ce întâlni o bătrânică.

— Ştii cumva, mătuşă, unde sunt livezile de portocali ale vrăjitorului Tre' Pi.

— Mergi înainte, drept înainte!

Obosise de-atâta mers. Dar iată, în cele din urmă, pădurile de portocali. De jur-împrejurul lor se ridicau ziduri înalte şi de intrat nu se intra decât pe-o portiţă joasă păzită de un dulău fioros.

— Pe cine cauţi? îl întrebă dulăul.

---

8 **In** figura vrăjitorului Tre-Pi, Luigi **Capuana H** omagiază pe folcloristul Giuseppe Pitre **(1842—1916),** care **i-a** fost **model şi** îndrumător **în** exploatarea tradiţiilor folclorice siciliene **(n.** tr.)

— Pe vrăjitorul Tre Pi.

— Nu-i acasă: trebuie să-l aştepţi.

Într-un târziu, pe înserat, iată-l şi pe vrăjitor: negru ca o boabă de piper, cu barba lungă şi neagră şi cu nişte ochi negri care aruncau flăcări.

— Bunule vrăjitor, am venit să te rog ceva!

— Vorbeşte, spune-mi ce vrei?

— Aş vrea nişte basme noi. Tu, care ai prăvăliile ticsite, ai putea să-mi dăruieşti vreo câteva.

— Basme noi nu se mai găsesc: li s-a pierdut sămânţa. Iar cele pe care le am aici nu-ţi sunt de niciun folos. Şi apoi, am nevoie de ele, le păstrez îmbălsămate. Vrei să le vezi?

Şi-l duse în prăvăliile sale.

Se aflau aici basme din toată lumea, aşezate în sertare speciale, clasate şi numerotate; iar vrăjitorul urmărea mereu cu neîncredere mâinile muşteriului său de teamă să nu-i fure vreunul.

— Şi nu-i niciun chip să găsesc basme noi?

— Basme noi, îi răspunse vrăjitorul, ştie poate o zână mai bătrână, zâna Fantezie; dar nu vrea să le spună nimănui. Trăieşte singură singurică într-o peşteră şi nu poţi ajunge la ea decât însoţit de Frumoasa din pădurea adormită, de Scufiţa Roşie, de Cenuşăreasa şi de alte personaje de acest fel. Poţi să încerci, dar e aşa cum îţi spun eu. Ai să-ţi pierzi vremea degeaba.

— Nu contează; am să încerc.

Se întoarse şi se duse la Frumoasa din pădurea adormită.

— O, Frumoasă din pădurea adormită, te rog, vino cu mine.

— Cu plăcere.

— O, Scufiţă Roşie, te rog, vino cu mine.

— Cu plăcere.

— O, bună Cenuşăreasă, te rog, vino cu mine.

— Cu plăcere.

Pe scurt, le adună pe toate şi porniră la drum. Ele. ştiau unde se află peştera în care bătrâna zână se

retrăsese departe de lume, aşa că împreună ajunseră numaidecât. Bătură la uşă.

— C'ine-i acolo?

— Noi suntem.

Zâna Fantezie îi recunoscu după voce şi veni să le deschidă.

— Ce doriţi? Cine-i ăsta? Ce îndrăzneţ! Cum de are curajul să vină la mine?

Voia să-l gonească.

Dar personajele o îmbunară şi-i spuseră motivul vizitei lor.

— Nefericitul ăsta a încercat toate meseriile din lume, dar n-a reuşit în niciuna. S-a apucat apoi să povestească basme; dar copiii, care ştiu pe dinafară poveştile noastre, ar dori basme noi şi nici nu vor să-l asculte. Frumoasă zână Fantezie, dă-i o mână de ajutor.

— Basme noi nu se mai găsesc; li s-a pierdut sămânţa.

— Frumoasă zână Fantezie, ajută mă!

Văzându-se implorată cu lacrimi în ochi, zâaa Fantezie se înduioşa:

— Aşteptaţi-mă aici; mă întorc numaidecât.

Intră în peşteră şi, după câteva clipe, se întoarse cu şorţul plin:

— Ţine, poate or să-ţi fie de folos.

Şi-i dădu o portocală de aur, o broscuţă, un pui de şarpe, un ou negru, trei inele, în fine tot felul de lucruri ciudate.

— Ce să fac cu ele?

— Ia-le şi-ai să vezi!

Mulţumi fericit şi, după ce-şi conduse tovarăşii de drum la casele lor, începu să strige mergând pe străzi în primul oraş care-i ieşi în cale:

— Basme, copii, basme! Cine vrea să asculte basme!

Copiii veniră în fugă din toate părţile şi se îngrămădiră în jurul lui. Iar el luă în mână cele trei inele şi spuse:

— A fost odată…

Nu ştia un singur cuvinţel din ceea ce avea să povestească, dar după ce începu, povesti ca şi cum ar fi ştiut totul de multă vreme. Şi acesta fu basmul despre *Cele trei inele.*

Basmul le-a plăcut copiilor.

— Altul! mai spune-ne unul!

Iar el, scotocind la întâmplare printre darurile zânei, pe care le purta într-un sac, începu:

— A fost odată…

Nu ştia nici un singur cuvinţel din ceea ce avea să povestească, dar după ce începu, povesti ca şi cum ar fi ştiut totul de multă vreme.

Şi le povesti basmul cu *Broscuţa.*

Basmul le-a plăcut copiilor.

— Altul! mai spune-ne încă unul!

Şi lot aşa le povesti mai mult de-o **duzină, dist**rându-se şi el laolaltă cu ascultătorii săi.

Plecă apoi în alt oraş.

— Basme, copii, basme! Cine vrea să asculte basme!

Şi o luă de la capăt. Copiii erau cât se poate de fericiţi.

Numai că erau mereu aceleaşi basme: *Broscuţa*, Nautica., *Calul de bronz, Serpentina, Capul de broască râioasă*… În cele din urmă, copiii se plictisiră şi cum începea: „A fost odată…” îl şi întrerupeau:

— Îl ştim, îl ştim pe dinafară!

Ce să facă oare cu aceste basme, dacă niciun copil nu mai voia să le asculte pentru că le ştia deja pe dinafară?

Se gândi să le dăruiască vrăjitorului Tre Pi, ca să le pună în sertare, alături de celelalte basme îmbălsămate.

Şi plecă spre el.

La portiţă acelaşi dulău fioros *

— Pe cine cauţi?

— Pe vrăjitorul Tre Pi.

— Nu-i acasă: trebuie să-l aştepţi.

Într-un târziu, pe înserat, iată-l pe vrăjitor: negru ca o boabă de piper, cu barbă lungă şi neagră şi cu nişte ochi negri ce aruncau flăcări.

— Te-ai întors? Ce mai pofteşti de la mine?

— Nimic, bunule vrăjitor} am venit să-ţi dau un dar. Acestea sunt basme noi pe care nu le ai în sertarele tale. Acum, dacă niciun copil nu mai vrea să le asculte pentru că le ştie deja pe dinafară, m-am gândit să ţi le dăruiesc ca să le aşezi în sertare, alături de celelalte basme îmbălsămate.

— Ah, prostule! Prostule! îi răspunse vrăjitorul, Nu vezi ce ai în mână?

Povestitorul îşi privi mâinile: strângea în pumn doar câteva muşte!

Se întoarse acasă **necăjit şi nici numai voi să audă** de basme.

De aceea se vede că;

— Basme noi nu se mai găsesc: li s-a pierdut sămânţa!

De ce şi cum, dragii mei copii, o să aflaţi abia mai târziu, când veţi creşte mari.

PIELEA DE PĂDUCHE

Au fost odată un rege şi o regină care aveau o fată mai frumoasă decât soarele şi luna.

Într-o zi, după masă, regele îi spuse reginei:

— Maiestate, uită-te, te rog, aici în păr. Parcă mişcă un păduche.

Regina se uită, răsfiră uşor cu degetele părul şi, ce să vezi? o minunăţie de păduche. Voia să-l strivească.

— Lasă-l, spuse regele. Să încercăm să-l creştem.

Şi-l puseră într-o cutiuţă mică, mică de tot.

Îi dădeau de mâncare în fiecare zi, iar păduchele creştea şi se îngrăşa. Curând trebuiră să-i schimbe cutia pentru că nu mai încăpea în ea, atât de mare se făcuse. Regele, curios să vadă cât va mai creşte, îl îngrijea bine şi se ducea în fiecare zi împreună cu regina în camera unde-l ţineau ascuns ca să-l privească. Iar păduchele creştea, creştea mereu. Au trebuit să-l mute şi din cea de-a doua cutiuţă; se făcuse cât un pumn; era greu să-ţi dai seama că-i doar un păduche. Şi tot aşa crescu mereu, ajunse cât o găină şi abia putea să se mişte, atâta grăsime pusese pe el.

Atunci regele îl omorî, îl jupui şi-i argăsi pielea.

— Aceluia care ghiceşte de ce animal este pielea asta, i-o voi da de nevastă pe fiica mea, prinţesa. Însă cine încearcă şi nu reuşeşte, îşi va pierde capul.

Prinţesa era neliniştită.

Oare ce bărbat îi era hărăzit?

Şi plângea întruna. Dar asta era voinţa regelui şi trebuia să se supună.

Se prezentară tineri din toate colţurile regatului, dar niciunul nu ghici şi li se tăie capul fără milă.

Încercară şi alţii. Căsătoria cu prinţesa însemna o mare ispită şi apoi nu părea deloc greu să recunoşti o piele de animal. Dar odată ajunşi la palat, nu se mai întorceau regele le tăia capul fără milă.

În cele din urmă veni un tânăr frumos.

— Ce păcat! O să moară şi el!

Toţi îl compătimeau văzându-l atât de tânăr şi atât de frumos. Regele însuşi îl sfătui să se gândească de două ori înainte de a încerca. Dar el, încăpăţânat, intră numaidecât în sala unde se afla întinsă pielea.

— E piele de păduche!

— Bravo! îi spuse regele. Ţi-o dau de nevastă pe fiica mea, prinţesa.

Îl îmbrăţişa, îl pofti la masă şi porunci să fie sărbătorit de întreg poporul.

Prinţesa era mulţumită. Mirele, tânăr şi frumos, părea să fie de neam.

— Cine eşti? îl întrebă regele pe când stăteau la masă.

— Sunt botezat şi prin vinele mele curge sânge domnesc.

— Şi unde-i ţara ta?

— Ţara mea? Departe, foarte departe. Ca să ajungi acolo îţi trebuie un an, o lună şi-o zi şi cine ajunge nu se mai întoarce înapoi.

Prinţesa se îngrozi.

Regele şi regina plângeau, gândindu-se că fata lor avea să trăiască în ţara aceea îndepărtată, unde îţi trebuia

ca să ajungi un an, o lună şi-o zi, şi cine ajungea nu se mai întorcea înapoi. Dar un rege nu-şi calcă niciodată cuvântul dat.

Şi după ce făcură nunta, prinţesa şi tânărul cel frumos porniră la drum cu mare alai. Sute de căruţe şi cai îi purtau zestrea, în nestemate şi bani, trusoul şi minunatele daruri primite de la părinţi.

Au mers şi au mers şi au tot mers, dar nici gând să ajungă!

— Unde este ţara ta?

— În spatele munţilor ce se văd în zare.

Trecură peste munţi, dar nici gând să ajungă!

— Unde este ţara ta?

— Dincolo de pădurile ce se văd în zare.

Trecură dincolo de păduri, dar nici gând să ajungă!

— Unde e ţara ta?

— La marginea câmpiei.

Traversară câmpia, dar nici gând să ajungă!

Prinţesa nu-şi mai găsea liniştea. Se gândea la tatăl şi la mama ei pe care nu-i va mai vedea niciodată.

Ţara aceea, atât de îndepărtată, unde nu mai reuşea să ajungă, o înspăimânta.

— Vrei să mergem mai repede? o întrebă mirele.

— Da.

— Am să te iau în spate şi-ai să vezi.

Prinţesa i se agăţă de gât, iar frumosul tânăr se transformă într-un căpcăun uriaş, păros, cu ochi de jeratic, cu ditamai labele şi ghearele!

— Oh, Dumnezeule! O, mamă!

Prinţesa închise ochii: se simţea purtată de un vânt turbat.

În zborul său, căpcăunul zguduia munţii şi văile:

— Auhii! Auhii!

Un **cutremur pe Oriunde trecea,** o **furtună.**

Când deschise ochii, prinţesa înţelese că ajunseseră deja în castelul căpcăunului ce-i era bărbat

I se strânse inima.

Castelul era înconjurat de ziduri atât de înalte încât

cu greu mai zăreai un petic de cer. Camerele uriaşe erau reci şi întunecoase, zăvoare şi lanţuri pe la uşi; pretutindeni paznici cu nişte chipuri ce-ar fi înspăimântat chiar şi pe cel mai curajos om din lume.

Ce-avea să facă? Trebuia să se resemneze!

Căpcăunul se purta frumos cu ea. Dimineaţa pleca la vânătoare, iar seara se întorcea încărcat de pradă. Prinţesa îi recunoştea răsuflarea de la zece mile distanţă. Prada lui erau întotdeauna bieţi muritori, gata ucişi sau încă vii, pe care căpcăunul îi devora pe jumătate cruzi, unul la micul dejun, altul la prânz şi al treilea seara.

Prinţesei însă îi aducea mâncăruri alese, prăjiturele, torturi, bunătăţi de tot felul.

— Mănâncă! Ţi-e teamă?

— Nu.

— De ce nu mănânci?

— Nu mi-e foame.

— Mănâncă!!

Trebuia să mănânce pentru că, dacă refuza, căpcăunul se simţea jignit şi scrâşnea din dinţi.

Dar să ne întoarcem la rege şi la regină.

Într-o zi. după ce prinţesa şi mirele ei plecaseră, sosi un tinerel care voia să-şi încerce şi el puterile în proba cu pielea.

— Prea târziu, dragul meu băiat! Am măritato pe prinţesă.

— Cu cine, maiestate?

— Cu un tânăr care locuieşte într-o ţară atât de îndepărtată încât nu ajungi acolo decât după un an, o lună şi o zi, iar apoi nu te mai întorci.

— E un căpcăun! Vai şââmar, prinţesa e în mâinile unui căpcăun!

Închipuiţi-vă durerea ce i-a cuprins pe rege, pe regină şi pe curteni la auzul acestei veşti!

Tinerelul plecă jeluindu-se că soarta fără noroc îl făcuse să ajungă prea târziu. Se îndrăgostise de prinţesă numai pentru că i se spusese că este mai frumoasă decât luna şi decât soarele; iar acum, gândindu-se că fata se afla

în mâinile unei fiare îngrozitoare, încerca o durere fără margini.

Mergea fără să ştie pe unde merge: ochii îi erau ca două fântâni.

Când ajunse pe o câmpie, obosit de atâta drum cât străbătuse, se aşează pe o piatră continuând să se tânguie.

Tocmai trecea pe-acolo o bătrână cu o legătură de lemne în spate.

— Ce te necăjeşte, băiete?

— Ce să mă necăjească, bunicuţe?!

Şi-i povesti întâmplarea cea tristă cu prinţesa şi cu căpcăunul.

Bătrâna nu-i spuse nimic şi porni iarăşi la drum cu povara în spate.

Eşti obosită, bunico, spuse băiatul. Dă-mi mie să duc legătura asta de lemne. Mergem împreună.

— Mulţumesc, băiete.

Tânărul luă în spate legătura şi porni la drum alături de bătrână. Lemnele atârnau greu.

— Bunicuţo, locuieşti departe de-aici?

— Un copac ce dănţuieşte şi-o pasăre ce glăsuieşte; când îi întâlnim înseamnă c-am şi ajuns acasă

Lemnele atârnau din ce în ce mai greu. Tânărul le ducea anevoie, transpira şi gâfâia. În vremea asta, soarele apusese, se întuneca.

— Bunicuţo, locuieşti departe de-aici?

— Un copac ce dănţuieşte şi-o pasăre ce glăsuieşte; când îi întâlnim înseamnă c-am şi ajuns acasă

Deja se înnoptase, abia se mai vedea. Şi iată, pe o pajişte, un copac ce ţopăia de colo colo, parc-ar fi dănţuit ca un om viu.

— Ai fost un paznic bun! Ajunge, îi spuse bătrâna.

Copacul se opri locului. Tânărul încremenise uluit.

— Mergi înainte, băiete. Mai avem o bucăţică de drum.

Iar legătura de lemne devenea tot mai grea.

Tânărul nu mai putea. Îi venea să blesteme ora şi locul unde-l apucase mila de bătrână, când iată că auzi un

fâlfâit de aripi.

Era pasărea care vorbea.

— Bine-ai venit, mămico! Bine venit să fie şi cel ce te însoţeşte!

Tânărul începu să tremure de spaimă.

— Am ajuns, îi spuse bătrâna.

Intrară în casă.

Băiatul lăsă jos legătura care între timp devenise uşoară ca un fulg, şi-o aşează lângă sobă.

Apoi bătrâna luă două lemnişoare, aprinse focul, prepară ceva de mâncare, apoi întinse faţa de masă şi aşează farfuriile pe masă.

Când totul era gata:

— Crieri, crieri, crieri!

Pasărea deveni o fată frumoasă.

Începură să mănânce.

Tânărului nu-i prea venea să se atingă de mâncare i se temea că este vrăjită.

— Unde ai pornit, tinere, aşa singuratic prin lumea largă? Dac-ai vrea să te opreşti aici, ţi-aş da toate bogăţiile mele şi pe frumoasa mea fată de soţie.

— Oh. bunicuţo, lasă-mă să plec! O caut pe prinţesa inimii mele şi vreau s-o găsesc cu orice preţ. De n-o voi găsi, în mănăstire voi muri.

— Sărmanul de tine! Dar tu nu ştii drumul spre ţara căpcăunului. Este atât de departe 1 Ca să ajungi acolo îţi trebuie un an, o lună şi-o zi, şi înapoi n-ai să mai vii!

— Ce contează! Viaţa mea îi aparţine prinţesei; dacă am să mor pentru ea cu atât mai bine 1 Dă-mi voie să dorm într-un ungher şi mâine trezeşte-mă în zori; vreau să plec la drum.

Bătrâna îl duse într-o cameră atât de frumoasă. Incit şi ar fi găsit locul şi într-un palat regesc. Dar tânărul nu putea dormi. Se gândea la prinţesă şi la căpcăun, se răsucea de pe o parte pe alta în aşternut şi ofta.

— CU cri, crieri, crieri!

Pasărea intră în cameră şi deveni imediat frumoasa fată de mai înainte.

— De ce nu dormi, tinere? De ce oftezi?

— Mă gândesc la prinţesa inimii mele şi nu pot să închid ochii.

— Ia-mă pe mine. Sunt frumoasă, sunt bogată, am sânge nobil Unde-ai putea găsi un noroc mai mare?

— Oh, fată dragă, lasă-mă să plec. Asta mi-e soarta.

— Crieri, crieri, crieri!

Frumoasa fată se transformă din nou în pasăre.

— Smulge. O pană din coada mea, smulge şi două pene din aripi. Când vei fi în mare pericol, ia o pană în mină şi porunceşte-i. Vei fi ascultat

Tânărul şovăia.

Dacă era o capcană?!

Şi fata îi repetă:

— Smulge o pană din coada mea, smulge şi două pene din aripi. Când vei fi în mare pericol, ia o pană în mină şi porunceşte-i. Vei fi ascultat.

— Atunci!… spuse tânărul.

Şi prinzând curaj, îi smulse penele din coadă şi din aripi şi le puse la păstrare în buzunar.

Noaptea era lungă, iar el nu reuşea să adoarmă. Se gândea la prinţesă şi la căpcăun, se răsucea de pe-o parte pe alta în aşternut şi ofta.

Bătrâna intră în cameră.

— De ce nu dormi, băiete? De ce oftezi?

— Mă gândesc la prinţesa inimii mele şi nu pot să închid ochii

— Ia-o pe fata mea. E frumoasă, e putred de bogată, are sânge nobil în vine.

— Oh, bunicuţo, lasă-mă să plec. Asta mi-e soarta.

— Ai o inimă credincioasă. Ia această alună. Când ai să fii în mare pericol, sfărâm-o între dinţi şi porunceşte. Vei fi ascultat.

În zori, tânărul porni la drum.

Merse şi merse, zi şi noapte, până ce ajunse în mijlocul unei păduri unde nu se mai zărea niciun drum. Copaci la dreapta, copaci la stânga, tufişuri, arbuşti, ghimpi. Nu putea să meargă nici înainte, nici înapoi.

— Ah!… – Asta-i ţara căpcăunului 1 strigă el deodată.

Simţi o mare bucurie. Luă în mână pana smulsă din coada păsării care vorbea şi:

— Pană, pana mea, arată-mi care-i calea!

Pădurea se deschise. Şi iată un drum larg şi drept, nesfârşit. Cu cât mergea mai departe cu atât drumul se lungea. Tânărul îşi terminase şi pâinea şi apa pe care le luase cu el; acolo unde ajunsese nu găsea nici apă, nici fructe, nimic! începea deja să îndure toate chinurile foamei. Şi se întunecase: o noapte fără stele, beznă ca în adâncul pământului; iar din pădure se auzeau urletele lupilor flămânzi…

— De data asta s-a zis cu mine. Au să mă sfâşie lupii!

Dar iată, departe, la capătul drumului, se zăreşte o luminiţă ce abia pâlpâie…

Tânărul prinse curaj, îşi adună toate puterile şi merse mai departe. Luminiţa abia pâlpâia acolo departe, se vedea şi nu prea se vedea. În sfârşit, cum necum, băiatul nostru ajunse la o casă unde luminiţa strălucea prin crăpătura unei uşi, şi bătu.

Nu-i răspunse nimeni.

Bătu clin nou.

— Deschideţi, oameni buni! Adăpostiţi-mă în noaptea asta?

Dar nu-i răspunse nimeni.

Ajunsese oare printre păgâni?

Bătu din nou, mai tare.

— Cine e?

Vocea aceea slabă venea din partea cea mai înaltă a casei:

— Sunt un călător rătăcit. Fie-vă milă! Adăpostiţi-mă în noaptea asta!

— Taci din gură, nu mai vorbi dacă ţii la viaţa ta! Aşteaptă, am să-mi las în jos cozile şi tu apucă-te de ele.

Tânărul se apucă de cozile care atârnau şi se lăsă tras în sus ca o găleată pe care o scoţi din fântână-un braţ îl ajută să intre pe fereastră şi el se găsi faţă-faţă cu o frumoasă fată, care-l privea uimită. lj

— Cum de-ai ajuns până aici? Trebuie să mergi un an, o lună şi-o zi şi înapoi nu te mai întorci!

Ah! Se afla deci în castelul căpcăunului! Şi fata era preaiubita sa prinţesă!

Îi dădură lacrimile de fericire.

Şi când îi spuse cine este, cum şi de ce venise până acolo, plânseră amândoi împreună.

Dar se lumina de ziuă. Castelul se zguduia de urletele căpcăunului care se pregătea să plece la vânătoare. Prinţesa l-a ascuns pe tânăr într-un dulap şi s-a prefăcut că brodează.

Căpcăunul a deschis uşa cu o lovitură de picior, a intrat şi a început să adulmece prin cameră.

— Ce cauţi?

— Bom, bom, îmi miroase-a om!

— Ei, asta-i! Ţi-ai luat micul dejun şi ţi-s nările pline de miros.

Căpcăunul se linişti şi plecă la vânătoare.

— Auhii! Auhii!

— Să fugim, spuse tânărul după plecarea căpcăunului.

— Bieţii de noi! Cum să ieşim de-aici? Şi chiar de-am ieşi, cum să găsim drumul în pădurea cea deasă care înconjură castelul de jur-împrejur pe-o sută de mile?

Atunci tânărul folosi a doua pană a păsării vorbitoare!

— Pană, pana mea, du-ne iute de-aicea!

Şi brusc se simţiră luaţi în spate şi cât ai zice peşte se aflau deja dincolo de cele o sută de mile de pădure. Merseră pe jos toată ziua; şi când obosiră, găsiră un fânar părăsit în care se adăpostiră şi adormiră buştean. A doua zi dimineaţă, devreme, îşi reluară drumul.

Dar, după un timp, iată că se aude în depărtare un zgomot surd, care creştea pe măsură ce se apropia.

— Auhii! Auhii!

Era căpcăunul care îi urmărea!

Grăbiră pasul, începură să fugă; dar căpcăunul îi văzuse deja de departe şi venea spre ei mai repede ca

vântul.

Tânărul luă în mină ultima pană a păsării vorbitoare şi:

— Pană, fă-ne dar, pe ea izvor, pe mine ţipar!

Căpcăunul se opri mirat că nu-i mai vede înaintea lui.

Izvoraşul, limpede ca cristalul şopotea pe lângă drum, iar ţiparul înota în apă mişcându-şi coada.

— Izvoraş, te-oi bea 1 Ţipar, te-oi mânca!

Dar bău şi bău şi bău, izvorul curgea mai departe, iar ţiparul îi aluneca mereu printre degete.

Căpcăunul îşi umpluse deja burta de apă, nu mai putea înghiţi nicio picătură! Şi nu mai putea să-şi desfacă nici pumnul, atât obosise de tare.

Se odihnea o clipă, apoi o lua de la capăt:

— Izvoraş, te-oi bea! Ţi par, te-oi mânca!

Se sili să bea din nou.

Încercă să apuce ţiparul cel blestemat care-i luneca mereu printre degete. În cele din urmă, mort de oboseală, se aruncă pe jos şi apăsat de greutatea apei din burtă, adormi pe dată.

După ce-l văzură dormind, prinţesa şi tânărul îşi continuară drumul.

Merseră toată noaptea şi jumătate din ziua următoare când, iată din nou:

— Auhii! Auhii!

Căpcăunul îi urmărea, mai furios decât înainte:

— Opriţi-vă! Opriţi-vă!

Parc-ar fi tunat.

Sărmana prinţesă îşi pierdu curajul şi leşină Căpcăunul era la doi paşi; îşi ascuţea deja dinţii săi uriaşi:

— Auhii i A uliii!

Atunci tânărul sparse aluna.

— Alună, alună, transformă ne pe dată, în stâncă pe mine, în fluture pe fată!

Şi căpcăunul se află în faţa unei stânci abrupte şi aride, ce se înălţa drept în mijlocul câmpiei. Iar un fluturaş sclipitor zbura de ici colo cu aripioarele sale aurite şi din când în când se odihnea pe stâncă.

Căpcăunul bănui că se schimbaseră unul în stâncă şi celălalt în fluture.

— Stâncă, te-oi răsturna! Fluturaş, te-oi apuca!

Şi încercă să răstoarne stâncă, săpând pământul cu ghearele; dar nu reuşea să urnească nicio pietricică.

Mâinile i se jupuiseră, ghearele i se rupseseră; săpa, săpa. Apoi se oprea şi încerca să prindă fluturele. Dar fluturele se înălţa în zbor şi nu se lăsa prins.

Frânt de oboseală, se întinse jos, sub stâncă şi adormi.

La un moment dat, stâncă se nărui peste el toată deodată.

— Auhii! Auhii! urlă căpcăunul şi rămase nemişcat.

Iar prinţesa şi tovarăşul ei de drum merseră mai departe liniştiţi şi în cele din urmă ajunseră la hotarele ţării natale.

Când regele şi regina primiră vestea întoarcerii lor decretară mare sărbătoare în întregul regat.

Ieşiră să-i întâmpine la porţile oraşului cu toată curtea şi cu mulţime de norod şi porunciră imediat să se facă pregătiri pentru noua nuntă a prinţesei cu eliberatorul ei.

Dar tânărul spuse:

— Trebuie să plec în călătorie. Dacă până-n opt zile nu măr întorc să mă plângeţi pentru că înseamnă c-am murit.

Prinţesa se ruga:

— Du-te după nuntă, dragul meu!

— Du-te după nuntă, copilul nostru!

Dar nici prinţesa, nici regele şi regina nu reuşiră să-i strămute hotărârea.

El plecă şi merse până ce ajunse în câmpia pustie unde o întâlnise pe bătrâna aceea. Aştepta deja de câtva timp, când iat-o pe bătrână purtând o legătură de lemne în spate.

— Mă recunoşti, bunicuţă?

— Da, fiule, te recunosc. Dar ce cauţi prin aste locuri?

— Am să-ţi spun; dar până atunci dă-mi legătura de lemne să ţi-o duc. Vom merge împreună.

De astă dată lemnele erau uşoare ca un fulg.

— Am venit să-ţi mulţumesc şi să te invit la nunta mea.

— Bravo, fiule, eşti un copil bun!

Şi spunând acestea, bătrâna se transfigura. Devenise acum o preafrumoasă făptură mai strălucitoare decât o stea, cu o nuieluşă de aur în mină. Îi surâse şi dispăru.

Abia atunci băiatul înţelese că era o zână. Se întoarse peste măsură de fericit la palatul regal şi, chiar în seara aceea, făcură nunta.

Şi au ¡ost soţ şi soţie:

Ei *având folosul, noi trăgând ponosul.*

Povestitorul de basme

PREFAŢĂ

Vă mai amintiţi, dragii mei copii, de povestitorul de basme, cel ce v-a istorisit povestea cu *Broscuţă,* cu *Nautica,* cu *Capul de broască râioasă* şi cu atâtea alte personaje miraculoase?

Dacă vă mai amintiţi de el, vă amintiţi, desigur, că hotărâse să-şi dăruiască basmele vrăjitorului Tre Pi, atunci când a văzut că voi nu mai voiaţi să le auziţi pentru că le ştiaţi pe dinafară.

El sperase că vrăjitorul va păstra şi basmele sale în sertarele din muzeu îmbălsămate alături de alte basme mai vechi. Dar vrăjitorul îi spuse compătimitor:

— Ah, prostule! Prostule 1 Nu vezi ce ai în mină?

Povestitorul îşi privi mâinile: strângea în pumn doar câteva muşte!

Se întoarse acasă ruşinat; nici numai voi să audă de basme, după ce zânele îi repetaseră de atâtea ori:

Basme noi nu mai sunt: li s-a pierdut sămânţa!

Aşa că neştiind de ce meserie să se apuce, rămase vreme îndelungată fără ocupaţie.

Îşi petrecea zilele lenevind la soare, în faţa casei şi adesea se gândea la preaiubitele sale basme ce se transformaseră în câteva muşte.

Copiii, care-l vedeau căscând în prag, îl întrebau;

— Povestitorule, nu mai ştii basme noi?

El ridica din umeri, clătina din cap şi nu le răspundea nimic.

Oare de unde să ia basme noi?

Obiectele ciudate ce-i fuseseră dăruite de zâna Fantezie nu-i mai erau de niciun folos. Fiecare îi inspirase basmul său, după ce-l luase în mână; apoi nu mai fusese chip să mai scoată ceva din ele. Să se întoarcă la zâna Fantezie nu îndrăznea: ar fi fost o adevărată neruşinare. Şi apoi de unde s-o ia din nou pe Cenuşăreasa sau pe Scufiţa Roşie şi pe toţi ceilalţi care-l însoţiseră la peştera zânei şi o rugaseră să-l ajute? Târgul zânelor se ţine doar o dată la o mie de ani; şi faptul că nimerise din întâmplare acolo fusese un noroc extraordinar.

De aceea căsca lenevind la soare în pragul casei.

Într-o noapte, neputând să adoarmă. Îi veni în minte să caute săculeţul unde păstrase broscuţa, portocala de aur. puiul de şarpe, oul negru, trei inele şi celelalte lucruşoare ce-i fuseseră dăruite de zână.

Cine ştie? Poate că după atâta vreme îşi recăpătaseră puterea lor magică!

Sări din pat, căută în grabă săculeţul pitit într-un dulap şi încercă să procedeze ca de obicei. Luă la întâmplare cele trei inele şi spuse:

— A fost odată…

Dar odinioară, deşi nu ştia nici măcar un cuvinţel din ceea ce urma să spună, după ce deschidea gura. basmul curgea domol, neîntrerupt, ca şi cum l-ar fi ştiut pe dinafară de multă vreme. În zadar, repeta acum:

— A fost odată! A fost odată!

Din gură nu-i ieşea decât răsuflarea.

Supărat, căută piuliţa, goli în ea săculeţul şi apoi bătu şi bătu cu pilugul; totul se transformă în pulbere.

Luă câteva fire de praf, le frecă» cu dispreţ între două degete şi exclamă:

— De-acum n-o să mai am chef să spun: A fost odată! …

Dar nici n-apucase bine să pronunţe ultimele cuvinte că deja avea pe vârful limbii un basm nou şi-I povesti singur, bucurându-se ca un copil.

Uluit, luă alte câteva firicele de praf şi:

— A fost odată!…

Şi iată încă un basm nou-nouţ pe care şi-l povesti singur, bucurându-se ca un copil.

Bietul om nu-şi mai încăpea în piele de fericire. I se părea un veac până la ziuă când va trece din nou pe străzi şi prin pieţe, strigând r

— Basme, copii, basme! Cine vrea s-asculte basme! Adună cu multă grijă praful din piuliţă şi-l puse în săculeţ atent să nu piardă niciun firicel; şi după ce se lumină bine de ziuă, ieşi din casă.

Dar nu se simţea deloc în largul său.

— Cine ştie dacă basmele astea or să le placă tot atât de mult ca şi celelalte?

Şi vocea îi tremura de emoţie, când striga:

— Basme, copii, basme! Cine vrea s-asculte basme 1 Copiii se adunară în fugă în jurul său şi se bucurară:

— Altul i Mai spune ne încă unul!

Şi le spuse peste o duzină Cine nu le-a auzit din gura povestitorului, le poate citi singur mai departe. Cred că sunt ultimele basme.

Pentru că bietului povestitor i s-a întâmplat o nenorocire. Într-o seară, obosit, după ce povestise toată ziulica basme, se trânti pe o bancă de piatră din grădina publică şi adormi. Când se trezi, căută peste tot săculeţul cu pulbere magică, dar nu-l mai găsi. Îl caută şi-acum. săracul om!

lioma, 13 septembrie 1893 **LUI G1 CAFUANA**

FUtG DE-AUR

Au **fost odată un rege şi** o **regină care aveau** o **fetiţă frumoasă ca lumina zilei; dar era grozav de neastâmpărată şi când se juca întorcea pe dos tot palatul regal. Şi mai era şi năzuroasă şi ciudată ca orice copil căruia părinţii îi caută în coarne. Cu cât făcea pozne mai mari, cu atât aceştia râdeau fericiţi i**

— Ha, ha, ce nebunatică! Ce nebunatică f

Dar într-o **zi veni vremea să regrete – şi** cât **de tare 1 – excesiva lor bunăvoinţă. Regele tocmai voia să plece la** vânătnare când, în pragul palatului, găsi o bâmnă în zdrenţe, adusă de spale, care abia, abia se ţinea pe picioare sprijinindu-se într-un toiag.

— Ce doreşti, femeie?

— Fi caut pe rege.

— Eu sunt.

Bătrâna făcu o plecăciune adâncă şi-i întinse o scrisoare:

— Din partea măriei-saie regele Spaniei.

Acesta îl ruga pe regele nostru s-o găzduiască pentru o noapte în palatul regal ca şi cum ar fi fost însăşi Înălţimea Sa.

— Să n-o întrebaţi nici de unde vine şi nici încotro se duce: n-o să regretaţi onoarea pe care i-o faceţi, adăuga regele Spaniei.

Regele crezu că-i vorba de o glumă şi porunci să i se pregătească o cămăruţă la mansardă şi să mănânce laolaltă cu servitorii.

— Mulţumesc, maiestatea voastră, îi spuse bătrâna.

Şi se cuibări în mansardă.

La masă mânca alături de servitori într-un colţişor, când iat-o pe ştrengăriţa de prinţesă care-i varsă toată solniţa şi tot piperul în supă:

— Ai să vezi ce gust bun îi dă!

Iar servitorii se prăpădeau de râs:

— Vai, ce ştrengăriţă t Vai, ce ştrengăriţă!

Bătrâna nici nu crâcni şi-şi mâncă supa ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

Regele şi regina, aflând de năzbâtia fetei, începură să râdă şi ei:

— Vai, ce ştrengăriţă! Vai, ce ştrengăriţă t

După ce se ridică de la masă, bătrâna îşi căută toiagul, dar acesta nicăieri. Când se uită spre sobă, văzu că toiagul îi arsese deja pe jumătate, iar prinţesa, prăpădindu-se de râs, îi vorbi:

— E fierbinte; o să-ţi ţină de cald.

Servitorii râdeau şi ei.

Bătrâna îşi trase toiagul din foc şi ieşi din bucătărie sprijinindu-se în el ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

Aflând de năzbâtia fetei lor, regele şi regina făcură haz.

A doua zi dimineaţă, când să plece, bătrâna o găsi pe prinţesă aşteptând în capul scărilor:

— *De unde vii şiunte duci, băbuţo?*

Şi nicio amintire nu ne laşi, măicuţa?

Iar bătrâna îi răspunse bombănind:

— *De-unde vin şi unde plec Vânt şi ploaie mă petrec.*

Tu cu vântul vei veni.

Dar ploaia te-o izbăvi.

O atinse cu toiagul, coborî scările şi dispăru.

Din ziua aceea, prinţesa începu să-şi piardă din greutate. Nu slăbea, nu se urâţea, creştea atât cât trebuie, dar de la **o** lună la alta se simţea mereu mai uşoară. Când împlini optsprezece ani părea **o** fată frumoasă, cu pielea albă şi cu plete bogate de aur, dar era uşoară ca o pană şi cea mai mică adiere de vânt **o** ducea unde voia.

Închipuiţi-vă disperarea părinţilor!

Trebuiau să ţină mereu închise ferestrele palatului regal; nu puteau **s-o** lase să iasă afară de teamă că vântul **o** va duce cine ştie unde. Şi cum sărmana fată se plictisea de moarte închisă mereu în palat, iar regele şi regina nu voiau ca să se ştie de nenorocirea fetei lor, se străduiau **s-o** distreze şi-şi petreceau zilele suflând asupra ei şi făcând-o să zboare prin coridoarele şi prin sălile palatului.

Fata se distra grozav simţindu-se purtată de **colo colo** prin aer şi striga!

— Suflaţi, maiestate! mai tare!

Cei doi îşi istoveau plămânii făcând-o să urce cât mai sus. Dar cu cât se afla mai sus, cu atât fata striga mai tare –

— Suflaţi, maiestate! mai tare! mai tare!

Regele şi regina nu puteau nicidecum să stea câtu i ziua de lungă şi să sufle; dar dacă plecau, prinţesa se

încrunta şi începea să plângă. Şi văzând-o plângând. bieţii părinţi începeau iar să sufle, regele de o parte, regina de altă parte; iar fata îşi recăpăta veselia şi bătea din palme.

— Suflaţi, maiestate! mai tare!

O făceau să se ridice până în tavan, alergau **în urma** ei pe coridoare, şi suflau, suflau mereu ca s-o vadă mulţumită pentru că biata copilă n-avea altă bucurie; iar când reuşeau să se odihnească, gâfâind de atâta cât suflaseră, se întrebau cu durere:

— Fată nefericită, cine te-a vrăjit?

Odată, auzind întrebarea lor, prinţesa îşi aminti de răspunsul bătrânei şi le răspunse!

— Bătrâna aceea!

— Cum aşa?

— Mi-a răspuns:

— *De unde vin şi unde plec*".

Vânt şi ploaie mă petrec.

Tu cu vântul vei veni.

Dar ploaia te-o izbăvi.

Dac-ar fi putut să dea de urma bătrânei, regele i-ar fi dăruit o comoară numai să desfacă vraja! Dar cine ştie pe unde-i luceau acum ochii vrăjitoarei?

Aşa că regele şi regina continuară să sufle şi s-o ridice până-n tavan pe Fulg-de-aur, cum o numeau pe fată pentru că era blondă, iar părul ei părea aur curat. Fulgde-aur nu se mai gândea decât la această distracţie. Mânca cu poftă, creştea, se făcea mereu mai frumoasă; dar greutatea îi scăzuse atât de mult încât o pană ar fi părut grea ca plumbul în comparaţie cu ea. O adiere uşoară o înălţa până-n tavan; şi nu era niciodată mulţumită*:*

— Suflaţi, maiestate! mai tare, maiestate!

Regele şi regina nu mai rezistau. După doi ani de zile băgară de seamă că de atâta suflat gura începuse să li se lungească; iar Fulg-de-aur devenea tot mai pretenţioasă şi voia să stea numai pe sus. Nici n-avea altceva de făcut dar puteau bieţii părinţi să sufle întruna? Şi când vor muri, cine le va lua locul? N-aveau niciun pic de linişte.

În vremea asta se răspândise prin lume faima

frumuseţii fetei; iar regele Portugaliei trimise mesageri ca s-o peţească pentru moştenitorul său care era tocmai bun de însurat.

Mare încurcătură! Dacă refuzau, regele Portugaliei, simţindu-se jignit, ar fi putut să le declare război. Regele şi regina se sfătuiră în taină o zi şi o noapte întreagă şi, în cele din urmă, hotărâră să ceară un răgaz de un an înainte de a face nunta.

Dar necazul cel mare începu abia atunci când prinţul scrise că va veni să-şi cunoască logodnica. Părinţii erau disperaţi la gândul că infirmitatea fiicei lor va deveni cunoscută.

Văzându-i atât de îndureraţi, încât n-aveau nici chef şi nici putere să mai sufle şi s-o plimbe prin aer, prinţesa le spuse:

— Maiestate, pentru că bătrâna a bombănit: „Tu cu vântul vei veni”, lăsaţi-mă să plec. Poate asta-i soarta mea

Lacrimi, strigăte de disperare:

— Nu. fata mea! Nu!

Dar prinţesa se încăpăţână:

— Lăsaţi-mă să plec. Inima îmi spune că-mi voi găsi norocul.

În cele din urmă, părinţii se resemnară; şi într-o zi, când mistralul bătea cu putere, o duseră în vârful unui munte; o îmbrăţişară şi o binecuvântară lăsând-o în voia vântului.

Într-o clipă, fata fu ridicată sus şi împinsă atât de departe încât după câteva minute o pierdură complet din vedere.

Dar să-i lăsăm pe bieţii părinţi să plângă şi s-o însoţim pe prinţesă.

Deşi era şi ea întristată, după puţine ore de călătorie, văzându-se purtată atât de sus şi atât de repede cum nu i se mai întâmplase până atunci, se înseninâ şi începu să privească de jur-împrejurul ei. Ce minunăţie 1 Oraşe, munţi, câmpii. râuri, păduri, totul trecea în goană pe jos, fugind în direcţie opusă ca şi cum ea nici nu s-ar fi mişcat.

Dacă uneori vântul sufla puţin mai încet, ea cobora,

învârtindu-se, apoi era din nou ridicată şi aruncată în sus, spre nouri, purtată mereu mai departe, mai departe, lăsând în urma ei alte oraşe, alţi munţi, alte câmpii. păduri mai dese, râuri mai late.

Deodată observă că pământul dispăruse. Apă, apă, apă c't vezi cu ochii apă ce se zbuciuma în talazuri înspumate. mereu apă… Marea.

Când vântul o cobora mai jos, Fulg-de-aur se înspăimânta. O dată, picăturile de apă o stropiră pe faţă şi ea se crezu pierdută. Dar iată o nouă rafală puternică de vânt o ridică în înălţimi făcând-o să-şi reia goana grăbită. Şi iarăşi apă, apă, apă!…

Apoi soarele se stinse în mare şi întinderile de apă se acoperiră cu un' vă] fumuriu, în timp ce sus, pe cerul întunecat, se iveau primele stele.

Inima i se făcu mică, mică de tot şi începu să plângă, strigând:

— Ah, mămico! Mamă!

Dar vântul o legăna atât de blând, încât încet încet ochii i se închiseră şi fără să-şi dea seama, ado. mi de parc-ar fi fost acasă în patul ei.

Oare cât drum străbătuse dormind? Cine să mai ştie?

În zori, deschizând ochii se simţi fericită pentru că reîntâlnise alte câmpii acoperite cu verdeaţă. Fulg-de-aur zbura atât de jos încât distingea perfect casele de ţară, pomii, străzile, pârâiaşele, chiar şi oamenii, care păreau nişte furnici. Coborând şi mai jos, observă că ţăranii se uitau după ea, îşi ridicau mâinile arătând-o celorlalţi, întrebându-se miraţi:

— Ce-o fi oare? Ce fel de pasăre este?

Soarele urcase înalt pe cer. Vântul, pierzându-şi puterea, se juca parcă legănând-o în aer.

Părul i se despletise şi-i flutura în jurul gâtului, hainele se umflaseră şi fâlfâiau ca nişte aripi care-o menţineau în văzduh.

Se apropia oare în sfârşit de locul unde soarta sa, bună sau rea. O purta?

Între timp i se făcuse foame. De-o zi şi o noapte nu

mai pusese nimic **în** gură, nici măcar o picătură de apă. Cum să găsească mâncare acolo sus, **în** aer?

Trecu un stol de păsări.

— Păsările, dragile mele, daţi-mi o înghiţitură de hrană din cioc; mor de foame.

— Ne aşteaptă puişorii noştri în cuib; hrana e pentru ei.

Şi păsărelele îşi continuară zborul.

Vântul o ridică mai sus.

Trecea un cârd de nouri.

— Nori, nouraşi, daţi-mi o picătură de apă; mor de sete.

— Apa noastră e pentru semănături; ne grăbim.

Şi norii îşi văzură de drum.

Spre apus, iată jos, în depărtare un munte stâncos, iar în vârful său un palat minunatmare cât un oraş, numai marmură albă şi neagră.

Fulg-de-aur prinse curaj, gândindu-se:

— De m-aş putea opri aici! Ah. Doamne simt că mor!

Într-adevăr, leşină imediat de slăbiciune; nu mai văzu şi nu mai simţi nimic; iar când îşi reveni, se afla întinsă pe terasa palatului pe care-l zărise din depărtare.

Coborî pe o scăriţă care intra în palat, sperând să întâlnească pe cineva; dar nu se vedea suflet de om.

Pereţii camerelor erau din marmură albă, cornişele, uşorul uşilor, coloanele, din marmură cenuşie. Măsuţele, scăunelele, paturile, mobila, din marmură albă şi cenuşie. Şi pretutindeni un miros ciudat de sare şi de piper.

Deschise un dulap: farfurii cu felurite mâncăruri, chifle şi fructe şi dulciuri. Dar totul era sculptat în marmură albă şi cenuşie şi mirosea atât de puternic încât îi venea să strănute.

Minată de foame, încercă să guste din bucatele acelea false. Rămase cu gura căscată: erau din sare şi piper. Abia atunci îşi dădu seama că palatul este construit din blocuri de sare şi piper, atât de frumos şlefuite şi îmbinate încât imită la perfecţie marmura.

Îşi aminti de solniţa şi de piperul vărsat, pe când era

fetiţă, în supa bătrânei şi-şi spuse:

— Acesta trebuie să fie palatul ei. Mă pedepseşte acum.

Şi începu să strige plângând:

— Băbuţo, o, băbuţo! Dă-mi de mâncare, băbuţo!

O voce slabă îi răspunse de departe:

— Ai de unde alege; să vezi ce gust bun!

Neavând încotro, Fulg-de-aur luă o chiflă şi un măr şi începu să muşte din ele. Aveau într-adevăr gustul lor obişnuit, numai că erau sărate şi piperate!

Şi Fulg-de-aur strigă iarăşi plângând:

— Băbuţo, o. băbuţo! Dă-mi să beau!

Iar aceeaşi voce slabă îi răspunse de departe i

— Ai de unde alege; să vezi ce gust bun I

Luă o sticlă şi un pahar ţapa era tulbure. Dar, neavând încotro, Fulg-de-aur bău totul dintr-o înghiţitură. Dumnezeule! Şi apa era sărată şi piperată.

Şi tot aşa zi de zi în palatul acela imens fără să vadă chip de om. Până şi copacii din grădină şi florile şi iarba erau din sare şi piper. Iar Fulg-de-aur strănuta întruna, şi lacrimile îi curgeau şiroaie pe obraz.

Să ne întoarcem însă la prinţul Portugaliei, care venise în vizită la logodnica sa.

Regele şi regina îi spuseră plângând cu disperare’s 1 – Pe prinţesă a luat-o vântul!

La început crezu că-şi bat joc de el; apoi, după ce ascultă povestea fetei spuse’s

— Mă duc s-o caut.

— Dar unde?

— Fie şi la capătul lumii. O voi găsi cu orice preţ.

Urcă pe cal şi plecă, singur singurel, întrebând i

— Vă rog, n-aţi văzut trecând pe sus o fată frumoasă dusă de vânt?

Mulţi l-au luat drept nebun şi nici nu i-au răspuns.

— Vă rog, n-aţi văzut trecând pe sus o fată frumoasă dusă de vânt?

— Am văzut-o. Zbura pe sus. Părea o pasăre.

— Şi încotro mergea?

— Drept înainte, înainte.

Prinţul îşi îmboldi calul. Inţâlni alţi oameni.

— Vă rog, n-aţi văzut trecând pe sus o fată frhmoasă dusă de vânt?

— Am văzut-o. Zbura, zbura ca o pasăre. Apoi vântul a ridicat-o mai sus şi s-a pierdut printre nouri.

Auzind acestea, prinţul îşi pierdu curajul; şi tocmai voia să se întoarcă din drum când observă printre tufişuri cum se apropie de el un bătrân cu barba albă, lungă până la genunchi şi cu o sapă în mâini.

— Ce cauţi pe-aici, frumosule cavaler?

— O caut pe prinţesa Fulg-de-aur. A luat-o vântul. Spune-mi, te rog, n-ai zărit-o cumva?

— Cerea de mâncare de la păsări, cerea, de băut de la nouri; dar păsările şi norii nu i-au dat nimic şi şi-au văzut de drum. Cinemerge, ajunge, cine caută, găseşte. Curaj, băiete, curaj!

— Dar tu cine eşti?

— Un biet moşneag. Aş vrea să smulg o rădăcină, dar n-am putere.

— Dă-mi sapa, sap eu pentru tine.

Prinţul descăleca şi începu să sape.

Săpa, săpa, săpa, dar rădăcina nu voia să iasă.

— Curaj, băiete 1 Cine caută, găseşte!

Uşor de spus: dar rădăcina nu voia să iasă.

Prinţul ajunsese lac de sudoare. Îşi simţea braţele frânte.

— Curaj, băiete! Cine caută, găseşte… Mulţumesc! Iat-o!

Şi bătrânul întinse mâna şi luă rădăcina plină de pământ.

— Îţi dau acest fluieraş, îi spuse. Când ai să ai nevoie de ceva, fluieră şi vei vedea. Fii atent, însă să nu-l pierzi; n-ai să găseşti altul la fel nici pentru toate comorile din lume.

Prinţul mulţumi, îşi puse în buzunar fluieraşul, încălec-a şi porni iarăşi la drum. Se gândea la prinţesă:

— Dacă m-ar ajuta cineva s-o găsesc!

Scoase, nu prea încrezător, fluieraşul din buzunar şi strigă:

— Vulture, vultur mesager, ascultă-mi porunca!

Fluieră şi iată vulturul care coboară de sus cu aripile mari, întinse.

— Vultur mesager, du-te şi adu-mi veşti despre prinţesa mea; te-aştept aici.

Vulturul plecă numaidecât şi două zile nu se arătă.

În cea de-a treia zi veni purtând o scrisoare în cioc.

Prinţesa îi scria:

Sunt prizonieră în palatul de sare şi piper al unei zâne şi la mine nu poate intra suflet de om".

Prinţul îşi aminti atunci de cuvintele bătrânei, pe care i le repetase regina:

Tu cu vântul vei veni.

Dar ploaia te-o izbăvi.

— Prea bine, se gândi el.

Îşi scoase din buzunar fluieraşul.

— Nori, norişori, la porunca mea!

Fluieră, şi iată din toate părţile cerului munţi de nouri, care vin în goană, supuşi, grei de ploaie.

— Vultur, vultur mesager, la porunca mea.

Auzindu-i fluierul, vulturul apăru şi cobori lăsându-se la picioarele sale.

— Sus, sus, vulturul meu! Du-mă la palatul de sare şi piper al zânei; iar voi, nouri, după mine!

Încălecă pe vultur ca pe un cal; iar vulturul îşi deschise larg aripile şi-l purtă pe sus prin cer; ei mergeau înainte, iar nourii denşi, grei de ploaie, munţi uriaşi care întunecau cerul, după ei, mereu mai departe!

Zâna, văzând de pe terasa palatului său furtuna care se apropia, îşi dădu seama de pericolul ce-o ameninţă şi dezlănţui pe dată vântul din sud pe care-l ţinea închis într-o încăpere a palatului.

Vântul întâlni vulturul şi norii la jumătatea drumului şi, suflând puternic, îi opri în loc. Lupta dura de mai multe ore, fără ca vulturul şi norii să câştige măcar o palmă de spaţiu. Vântul din sud în loc să obosească, îşi sporea din ce

în ce puterea.

— Aşteaptă puţin, spuse prinţul.

Scoase fluieraşul din buzunar.

— Vântule din nord, vântule din nord, la porunca mea!

Fluieră, şi imediat vântul din nord veni, le suflă în spate şi-i împinse cu violenţă, vultur şi nori, înainte. În câteva clipe ajunseră deasupra palatului din sare şi piper şi se opriră.

— Vântule, potoleşte-te. Norilor, dezlănţuiţi ploaia!

Iar prinţul fluieră iarăşi.

Dintr-odată păru că se deschiseseră zăgazurile cerului; şi în vreme ce ploaia cădea în torente, palatul de sare şi piper se topea văzând cu ochii; iar în jos, pe coastele muntelui, se rostogoleau râuri învolburate de sare şi de piper ce alergau spre mare.

Plouă astfel şapte zile şi şapte nopţi la rând, până ce din palatul zânei nu mai rămase nici urmă. Zâna dispăruse şi ea lăsând-o pe biata prinţesă agăţată de o stâncă, după ce-i şoptise la ureche:

Tu cu vântul vei veni.

Dar ploaia te-o izbăvi.

Prinţul, călare pe vultur, ar fi vrut *s-o* ia cu el pe Fulg-de-aur. Numai că… Numai că mâncând mereu sare şi piper, fata îşi recăpătase greutatea sa normală şi vulturul nu putea să-i poarte pe amândoi.

— Îţi mulţumim, vultur puternic.

Prinţul coborî şi-i dădu drumul să plece.

De fericire, prinţesa nu reuşea să articuleze un sunet. Iar prinţul, scoţând din buzunar fluieraşul:

— Caii mei, cai înşeuaţi, la porunca mea!

Fluieră şi doi cai superbi, înşeuaţi, ţâşniră din pământ în faţa lor, nechezând. Prinţul tocmai voia să-şi pună fluieraşul din nou în buzunar, când iată-l pe bătrânul cu barba albă, lungă până la genunchi, acela care-i făcuse minunatul dar.

— Prinţe, fluieraşul nu-ţi mai foloseşte. Dă-mi-l înapoi şi Domnul să te aibă în pază până ce vei ajunge acasă.

Prinţul – ca să spunem adevărul – ar fi vrut să-l păstreze; îi înlesnea atât de mult treaba!

— Încearcă, adăugă bătrânul, în mâna ta nu mai fluieră.

Într-adevăr nu mai fluiera. Prinţul i-l dădu înapoi:

— Îţi mulţumesc, om bun.

După ce merseră o lună de zile, prinţul şi prinţesa ajunseră teferi la palatul regal.

Se căsătoriră şi apoi trăiră fericiţi şi mulţumiţi. Amintindu-şi de răutăţile ei din copilărie, prinţesa jură să nu mai mănânce cât o trăi sare şi piper.

Şi astfel se încheie povestea cu Fulg-de-aur.

GREIERAŞUL

Trăiau odată doi ţărani sărmani, soţ şi soţie, care şi. duceau zilele de azi pe mâine, trudind din zori până-n seară. Bărbatul lucra cu ziua, iar femeia robotea ici, colo, pe la vecine.

Locuiau într-o căsuţă joasă şi afumată. În care aveau un pat mizer şi câteva mobile sărăcăcioase. Şi totuşi nu se plângeau niciodată. Seara se culcau devreme, iar dimineaţa, înainte de răsăritul soarelui, erau deja în picioare.

Într-o noapte îi trezi cântecul unui greier. Cânta şi cânta mereu, nu mai termina.

Bărbatul furios aprinse lumânarea şi coborî din pat.

— Ce vrei să faci, bărbate?

— Să omor greierul ăsta afurisit.

— Lasă-l în pace. E şi el o biată făptură.

Cât era lumină în casă. greierele tăcea.

Bărbatul se întinse din nou în pat, stinse luminarea şi închise ochii gata să adoarmă.

Greierul începu să cânte iarăşi. Cânta şi cânta mereu, nu mai termina.

— Nu vrei să taci? Ţi-arăt eu ţie.

Aprinse iarăşi luminarea, coborî din pat şi începu să scotocească prin toate colţurile.

— Unde te-ai vârât, greier afurisit?

Şi greierul:

— Cri, cri. cri!

Bărbatul **se** întoarse şi alergă **spre** colţul **de unde** venea cântecul.

— Unde te-ai vârât, greier afurisit?

Iar greierul din colţul celălalt's

— Cri, cri, cri!

Parcă îşi bătea joc de ei.

În noaptea aceea nici bărbatul şi nici femeia n-au închis ochii.

— Caută greierul acela şi omoară-l, îi spuse bărbatul nevestei. Dacă la noapte o ia de la capăt, mă răfuiesc eu cu tine.

Bărbatul era iute din fire şi femeia, după **ce-l văzu** plecat, începu **să** caute cu de-amănuntul de teamă **să nu** mănânce bătaie. Căută ici şi colo, dar nu reuşi **să găsească** nimic.

— O fi ieşit afară.

Şi se linişti-Dar în noaptea următoare, greierul iarăşi i

— Cri, cri, cri!

Nu mai termina.

— Vai de mine, bărbate I Am scotocit, zău, prin toate colţurile şi prin toate găurile, dar n-am reuşit să-l găsesc.

— Mâine ai să cauţi mai bine. Până atunci…

Luase de jos o bucată de lemn şi voia s-o ba.u.

— Dacă dai, dau şi eu i

— Mai spune odată 1 urlă bărbatul.

— N-am spus eu, bărbate 1

Bărbatul înţepeni. În cameră nu mai era nimeni în afară de ei doi. Să fi vorbit greierul?

— Fiinţa lui Dumnezeu, ce vrei de la noi? murmură femeia.

— Nu vreau nimic.

— Ce faci aici?

— Păzesc comoara.

La aceste cuvinte, bărbatul îi făcu semn femeii să tacă, se aşeză în pat şi stinse luminarea. Greierul începu numaidecât:

— Cri. cri, cri!

Îl lăsară în pace până în zori.

Cum se lumină, ţăranul în loc să plece la câmp. Îşi luă sapa şi se apucă să sape în podeaua camerei, care nu fusese nici măcar pardosită.

Săpă până-n seară, dar nu găsi decât cioburi, pietre şi pământ. Îşi pierduse toată ziua şi nu aflase nimic.

— Greier mincinos! Dac-o iei de la capăt la noapte, te omor.

S-au culcat şi au stins luminarea.

— Cri! Cri I Cri!

— Ce vrei să faci, bărbate?

— Să-l omor.

— Aşteaptă puţin. Fiinţa lui Dumnezeu, ce vrei de la noi?

— Nu vreau nimic.

— Ce faci aici?

— Lasă-mă să cânt în noaptea asta; mâine o să-ţi spun.

Şi Cri I Cri! Cri I Nu se potoli decât în zori.

Ţăranul plecă la câmp. Rămânând singură, biata femeie tremura de spaimă.

— Fiinţa lui Dumnezeu, ce vrei de la mine?

— Mănâncă-mă şi vei vedea.

Îi era silă să mănânce un greiere; dar văzând că acesta insista: – Mănâncă-mă şi vei vedea! – îşi luă inima în dinţi, îi apucă de vârful aripioarelor, îl băgă în gură şi-l mestecă. Creierul avea un gust bun. De-ar fi avut în faţă o farfurie întreagă cu greieri, ar fi dat-o gata într-o clipă.

Seara, bărbatul se întoarse de la câmp.

— Ce ţi-a spus greierul?

— Mi-a spus: „Mănâncă-mă şi **vei** vedea!” Şi l-am în încât,

— Măcar n-o să-l mai auzim cântând.

Dar n-a fost aşa. Din când în când, noaptea, din trupul bietei femei, se auzea: Cri! Cri! Cri! Nici vorbă să-l mai poţi omori; ar fi trebuit s-o omori mai întâi pe ea.

După nouă luni, femeia născu un băiat frumos, care

în loc să plângă începu imediat să ţârâie ca şi cum ar fi fost un adevărat greier.

— Ce nume să-i punem?

— Are deja nume: îi vom spune Greieraş.

Încă din primele luni, Greieraş şi-a adus mama la disperare. Sărea din leagăn, din pat, din braţele ei, de parc-ar fi fost greier de-adevăratelea. Iar ea îl dojenea:

— Greieraş, ai să te loveşti! O să te nenoroceşti!

Dar Greieraş:

— Cri! Cri! Cri!

Cum nu ştia încă să vorbească, răspundea în felul său.

După ce crescu, lucrurile merseră din ce în ce mai rău. Din nimica toată îi lua la bătaie pe copiii care se jucau cu el şi apoi dintr-o săritură se cocoţa pe acoperişul unei case sau în vârful unui copac, unde nu-l puteau ajunge ceilalţi. De acolo râdea de ei:

— Cri! Cri 1 Cri!

Pentru că el numai aşa vorbea.

Taică-su clătina din cap când auzea de vitejiile feciorului său:

— Greier s-a născut, greier o să moară!

Mama încerca să-l ia cu binişorul; dacă vecinii veneau să-l pârască, îl dojenea:

— Greieraş, Greieraşul meu, vrei s-o superi pe mama.

— Cri! Cri! Cri! Lasă-i să vorbească.

În cele din urmă, Greieraş făcu o poznă cât el de mare. Tocmai trecea pe stradă caleaşca regală, cu regele, regina şi prinţesa. Iar el n-are de lucru, sare pe acoperişul caleştii şi:

— Cri! Cri! Cri!

Caii se sperie, scăpă din mina vizitiului şi, în urletele mulţimii, o iau la galop rrechezând şi lovind din copite în toate părţile. Între timp, Greieraş, în picioare şi cu braţele larg deschise de parcă se lipise de bolta căleşti), râdea, râdea sau reîncepea să ţârâie.

Când îi veni bine, dintr-un salt coborî. Caii şi caleaşca se opriră imediat. Numai că de data asta Greieraş n-a mai

avut timp să fugă. Soldaţii, care de obicei escortau călare caleaşca regelui şi care o urmăriseră alergând în galop, fură mai iuţi decât el: îl înşfăcară, îi puseră căţuşe şi-l duseră la închisoare.

— Of, of! Greieraşul meu! Nu ţi-am spus cu de-atâtea ori? O să te nenoroceşti!

— Mămico, nu te necăji! Nu-i nimic.

Taică-su clătina din cap:

— Greier s-a născut, greier o să moară!

În închisoare, Greieraş, neştiind ce să mai facă, se amuza ca de obicei ţârâind din zori până-n seară.

Carcera se afla tocmai sub apartamentul regal şi ţârâitul continuu al Greieraşului îl înnebunea pe rege.

— Din porunca maiestăţii sale, Greieraş taci din gură!

Parcă vorbeau la pereţi!

— Cri! Cri! Cri!

Regele supărat porunci’s

— Să i se taie capul!

Dar prinţesa, auzind că soldaţii mergeau la închisoare să-i taie capul lui Greieraş, se aruncă la picioarele regelui i

— Măria-ta, dacă-l omori pe Greieraş mi se va întâmpla o mare nenorocire!

— Cine ţi-a spus?

— Îmi spune inima. Mulţumesc, măria-ta!

— Dar dacă nu se potoleşte?

— Se va potoli dac-am să-i vorbesc eu.

— Şi prinţesa se duse la închisoare.

Greieraş, cu ochii acoperiţi, cu mâinile legate la spate era împins de soldaţi spre butucul unde trebuia să îngenuncheze ca să i se taie capul.

— Iertare din partea maiestăţii sale! Iar tu, Greieraş, trebuie să promiţi că vei fi cuminte.

— Nu pot, prinţesă. Cri! Cri! Cri!

— Greieraş, te rog eu. De dragul meu!

Dar Greieraş începu să cânte:

Dacă stăpânul nu-i dă fata de soţie.

Zi şi noapte: Cri! Cri! Cri! Greieraş va cânta… /

Oare nu înnebunise? Ce voia? S-o ia de nevastă pe prinţesă?

Prinţesa începu să râdă şi-i spuse regelui:

— Maiestate, Greieraş a înnebunit. Vrea să mă căsătoresc cu el. Cântă:

Dacă stăpânul nu-i dă fata de soţie.

Zi şi noapte: Cri! Cri! Cri! Greieraş va cânta… /

Dar regele nu luă lucrurile în glumă.

— I-arăt eu lui! Cum să nu! Să-i dau fata! Tăiaţi-i capul!

Rugăminţile prinţesei nu mai folosiră **la** nimic. **Sol**daţii îl legară din nou cu mâinile **la** spate, îi acoperiră ochii şi îl forţară să îngenuncheze în faţa butucului *i*

— Greieraş, încredinţează-ţi sufletul lui Dumnezeu;

— Cri! Cri! Cri 1

Călăul ridică securea şi lovi. Securea îi sări înapoi cu tăişul ciuntit, ca şi cum gâtul lui Greieraş ar fi fost de bronz.

Văzând această minune, călăul şi soldaţii, îngroziţi, o luară la fugă şi nici măcar nu le trecu prin minte să încuie temniţa.

Cât ai zice peşte. Greieraş, se eliberă şi din câteva *sărituri* ieşi afară. Apoi dintr-un salt urcă pe acoperişul palatului deasupra apaitamentului regal şi începu:

— Cri! Cri! Cri!

Nu mai termina.

Regele îşi simţea capul cât o baniţă de atâta cri, cri; cri! Dar ce să facă? Cum să-l prindă pe Greieraş care ţopăia de ici-colo ca un adevărat greiere ce era?

În palatul regal nimeni nu mai închidea un ochi de o săptămână, îşi pierduseră minţile cu toţii.

— Fir-ar să fie de greier!

Nu se mai putea. Regele hotărî să pună capăt acestei poveşti:

— Greieraş, îţi dau o comoară!

— Am comori câte vreau, maiestate!

— Greieraş, te fac baron.

— Sunt mai mult decât atât, maiestate.

— Cine eşti?

— Sunt prinţ.

Regele se minună.

— Şi unde se află coroana ta?

— Sub patul mamei mele.

Atunci regele îşi trimise slujitorii să caute în căsuţa cea joasă şi afumată, sub patul sărmanei femei ca să afle adevărul.

— Maiestatea voastră, sub pat se află un coş cu zdrenţe.

— Ai auzit? îl întrebă regele.

— N-au ştiut să caute.

Regele îşi trimise din nou slujitorii, însoţiţi de câţiva miniştri, ca să caute mai bine.

— Maiestate, sub pat nu-i decât o pereche de papuci.

— Ai auzit, Greieraş?

— N-au ştiut să caute.

Şi iaiăşi, zi şi noapte, pe acoperişul palatului:

— Cii! Cri! Cri!

Veni şi mamă-sa.

— Greieraş, Greieraş, potoleşte-te! Vino jos!

Tatăl său clătina din cap:

— Greier s-a născut, greier o să moară I şi se duse la câmp să-şi vadă de treburi.

Miniştrii îi comunicară regelui:

— Maiestate, nu-i chip; trebuie să i-o dăm pe prinţesă.

— Regele îşi plecă fruntea:

— Fata mea, n-am încotro, trebuie să te mărit cu Greieraş.

Ciad îi spuseră lui Greieruş că regele consimte să i-o dea de soţie pe prinţesă, acesta ridică din umeri:

— O voiam de soţie şi nu mi-au dat-o; acum mi-o dau, dar n-o mai vreau.

Şi din două sărituri se făcu nevăzut.

Prinţesa se îmbolnăvi. Regele şi regina o întrebau:

— Ce ai, fata mea?

— Mă doare inima. Dacă nu mă mărit eu Greiera. ş, voi muri.

În acest timp nu se mai ştia nimic despre Greieraş. Unii îl auziseră ţârâind iei, alţii dincolo, dar nimeni nu-l văzuse. Dar era ţârâitul său: se recunoştea cu uşurinţă. Garda regală şi soldaţii răscoleau tot regatul, strigând:

— Greieraş! Hei, Greieraş!

Şi undeva departe auzeau:

— Cri! Cri! Cri!

— F. sus, acolo, pe munte.

Urcau în fugă. Şi când ajungeau sus, ţârâitul se auzea undeva departe, pe câmpie.

— E acolo jos!

Şi coborau în goană. Când ajungeau în câmp, ţârâitul se auzea undeva departe în pădure. Garda regală, soldaţii nici nu-şi mai simţeau picioarele, nu mai puteau de atâta alergătură.

Prinţesa, slabă ca o umbră, gata să-şi dea sufletul, îi spuse regelui:

— Mă duc eu! Lusaţi-mă singură.

Şi se duse în căsuţa afumată unde locuiau părinţii lui Greieraş:

— Femeie, unde-i coroana lui Greieraş?

Şi deodată auzi:

— Cri! Cri! Gri! Sub pat, sapă, prinţesă, sapă!

Prinţesa găsi o sapă într-un colţ şi începu să şape.

Dar coroana nu se ivea.

— Greieraş, sunt frântă! Mă dor mâinile.

— Cri! Cri! Prinţesă, sapă!

Biata prinţesă reîncepu să sape. Şi sapă, sapă, sapă mereu, dar coroana nu se ivea.

— Greieraş, sunt frântă! Simt că mor

— Cri! Cri! Cri! Prinţesă, sapă!

Prinţesa la capătul puterilor, se lăsă jos:

— Simt că mă sfârşesc!

Şi muri.

Greieraş veni şi văzând-o moartă pe prinţesă, începu

să plângă:

— Gri! Cri! Cri! Oh, prinţesa mea! Soarta cea rea a vrut asta! Cri! Cri I

Luă sapa, sapă de două ori şi apăru coroana regală, iar sub ea o comoară nemaipomenită ce te orbea de-o priveai.

— Tată, mamă, asta-i pentru voi! Acum îl veţi plânge pe Greieraş!

Se întinse jos ca un mort. Tatăl şi mama plângeau f

— Greieraş, fiul meu! Dragul mamei, Greieraş! între timp, trupul lui Greieraş se micşora mereu, se micşora.

— Greieraş, fiul meu! Dragul mamei, Greieraş! Bocetul părinţilor răsuna pe toată strada. Iar trupul lui Greieraş se micşora mereu, nu mai semăna cu un trup omenesc. Într-adevăr, puţin câte puţin, el devenise un greiere negru, cu picioruşe subţiri şi cu aripioare.

— Adio, mamă 1 Adio, tată!

Un salt şi dus a fost!

— Cri! Cri! Cri!

Greier s-a născut, greier va muri.

Altceva n-am ce vă povesti.

MAMA ZMEILOR

A fost odată e fetiţă, fiica unui pantofar. Maică sa, legănând-o, îi cânta mereu i

— *Dormi, copila mea regină!*

Dormi, că prinţul va să *vină I*

Bărbotu-săn, bătând pingele, o îngâna luând o peste picior *

— *Dormi, că prinţul va să vină I Dor mi, copila mea regină I.*

După câteva luni, mama muri, iar pantofarul îşi luă repede altă nevastă.

La început se părea că mama vitregă îşi îndrăgeşte fiica. Deseori, alintând-o îi spunea:

— Am să-ţi fac un frăţior.

— Nu vreau frăţiori.

— De ce?

— Aşa…

Trecu astfel un an. Văzând că nu era nicio speranţă să aibă şi ca un copil, maştera, nemulţumită începu s-o urască pe fetiţă. O chinuia fără motiv, o bătea, o lăsa să rabde de foame.

Taică-su o iubea, dar se lăsa condus de femeie.

— Tată, nevasta ta m-a bătut!

— De ce nu-i spui mamă? Să-i spui mamă!

— Mama mea nu mai e aici.

— Atunci bine face că te bate, copilă regină!

Continua să-i spună aşa.

O dată, biata fetiţă fusese lăsată flămândă o zi întreagă, iar maştera o ţinea alături de ea ca s-o privească în timp ce-şi înghiţea hulpavă mâncarea.

— Fiecare înghiţitură să se-ntoarcă iar în gură! murmură copila.

— Fiică a mamei tale, pleacă de-aici! Nu mai vreau să te văd! Pleacă, pleacă!

Şi o izgoni din casă cu pumni şi cu lovituri de picior.

Bărbatu-său plecase să ducă o pereche de cizme unui muşteriu. Întorcându-se în prăvălie, întrebă:

— Unde-i fetiţa?

— La joacă, bineînţeles! Leneşa!

Se făcu noapte, dar fetiţa tot nu se vedea.

— Vai de mine! Să nu i se fi întâmplat ceva rău) Mă duc s-o caut.

— La ora asta? Mai bine să lăsăm uşa deschisă. Când s-o întoarce, se va duce să se culce.

Pantofarul, care-i făcea întotdeauna pe plac nevestei sale, nu mai insistă. Dimineaţa însă se sculă din vreme şi primul său gând fu la fetiţă.

Patul era neatins, iar uşa rămăsese întredeschisă.

— Vai, fata mea, pe unde umbli? Mă duc s-o caut.

— Vrei să-ţi pierzi toată ziua? spuse maştera. Rămâi să lucrezi, mă duc eu după ea. Vezi cât e de rea? **Dac-o** găsesc o, bat de-i merg fulgii.

Şi ieşi din casă.

Vecinelor, n-aţi văzut-o pe fata aia?

— Ieri fugea în jos la vale. Întreabă mai departe.

Cumetrelor, n-aţi văzut ieri o fetiţă care fugea?

— Cobora în fugă la vale. Întreabă mai încolo.

— Bunicuţo n-ai văzut trecând pe-aici o fetiţă?

— Ce fetiţă? Ce băiat? N-am văzut trecând suflet de om!

— De ce-mi răspunzi cu mutra şi cu vocea asta, vrăjitoare urâtă? Ţi-am spus poate vorbe rele?

— Răul nu l-ai spus, dar l-ai făcut! Ţine!

Şi aruncă peste ea un lighean cu apă.

Din femeie, maştera deveni lupoaică; dar nu-şi dădea seama. Credea că vorbeşte şi când colo lătra.

Lumea fugea numai ce o vedea ivindu-se.

Se întoarse acasă şi intră pe uşă. Bărbatu-său, îngrozit, începu să arunce spre ea cu cizme, calapoade, cu tot ce-i cădea în mână. Apoi apucă un baston şi dă-i, şi dă-i, lovea orbeşte.

— Eu sunt, bărbate! Eu sunt!

Credea că vorbeşte, dar lătra. Iar el, care o vedea sub înfăţişarea de lupoaică, cu gura larg deschisă, se temea să nu fie sfâşiat şi lovea din toate puterile. În cele din urmă, văzând că nu era chip să fie recunoscută, femeia fugi de-i scăpărau călcâiele.

Pe drum, lumea o fugărea cu furci, cu prăjini, cu frigărui şi cu alte arme de tot felul.

— Loveşte-o! Loveşte-o! Dă în lupoaică!

Se întoarseră la treaba lor abia când o pierdură din vedere. Iar ea se refugie într-o vizuină.

Şi fetiţa?

Mergând mereu drept înainte, fata ajunse în timp.

Întâlni o bătrânică.

— Fetiţo, de ce plângi? încotro mergi?

Mama mea vitregă m-a lovit cu pumnii şi cu picioarele şi m-a gonit de acasă. Merg şi eu încotro văd cu ochii. Lasă-mă să plec.

— Dacă te găsesc lupii, te sfâşie.

— Mama mea vitregă e mai rea decât lupii; lasă-mă să plec.

— Dormi aici la mine în noaptea asta şi mâine în zori

vei pleca mai departe.

Bătrâna cea bună o pofti în casă, îi dădu să mănânce şi să bea şi apoi o culcă. Dimineaţa, înainte ca fetiţa să iasă pe uşă, îi dărui un ineluş.

— Să-l ţii mereu în deget: va fi norocul tău. Când te vei afla în pericol, spune-i: „Ineluş, ajută-mă!” Te va ajuta.

Pasămite bătrânica era o zână, iar ineluşul era. fermecat.

La puţin timp după plecarea fetiţei, ajunse acolo şi maştera. Zâna aruncă peste ea ligheanul cu apă şi-o preschimbă în lupoaică.

Biata fetiţă merse şi merse până ce se rătăci în mijlocul unei păduri. Începea să se întunece şi nu se vedea ţipenie de om. împrejur răsunau din când în când urlete de fiare sălbatice.

— Acum or să mă mănânce de vie.

Micuţa plângea, cu capul în mâini, aşezată pe jos.

Deodată se auzi un zgomot de paşi prin tufişurile de alături şi cineva începu să adulmece:

— Ihm! Ihm! Ce bine miroase! Ce miros bun de carne de om!

În întuneric se întrezărea o umbră ce adulmeca printre ierburi şi tufişuri.

— Ce bine miroase! Ihm!

Fetiţei i se făcuse părul măciucă. Se ghemui şoptind:

— Ineluş, ajută-mă tu!

Şi îşi reţinu respiraţia.

Forma aceea neagră se învârtea în jurul ei mormăind:

— O miros, dar n-o pot găsi! Ihm!

Scotocea cu furie printre tufişuri, în iarbă şi reîncepea să adulmece la un moment dat, fetiţa îi simţi răsuflarea grea chiar pe faţă şi-i îngheţă sângele în vine de spaimă.

— Ineluş, ajută-mă tu!

— O miros şi n-o găsesc! A plecat; i-a rămas doar mirosul.

Şi forma cea neagră se îndepărtă printre tufişuri şi printre arborii deşi.

Când se lumină de ziuă, fetiţa porni la drum.

— Mi-e foame; **ineluş, ajută-mă tu!**

Privi în faţa ei şi zări în iarbă o felie de pâine şi o bucăţică de caş. Mâncă, bău apă de la un izvor şi-şi continuă drumul. Merse, merse, şi iarăşi merse până ce ieşi în cele din urmă din pădure şi răsuflă uşurată.

Câmpia era verde cât vezi cu ochii; flori de o parte şi de alta a drumului, iar în depărtare se zărea un castel în vârful unei celire înflorite ca o grădină.

Mai merse câţiva paşi şi văzu într-un arbore o pasăre mare, cu penele strălucind în mii de culori.

— Pasăre, ăsta-i drumul care duce sus pe colină?

— Da, ăsta.

Acolo durerea sfârşeşte.

Mu moare cine îndrăzneşte.

— Ce înseamnă asta?

— Urcă sus şi Vei vedea.

Mai departe în tâlni o maimuţică ce sărea de la un copac la altul. Puţin cam speriată, fetiţa o întrebă j

— Acesta-i drumul care duce sus pe colină?

— Da, ăsta.

Acolo durerea sfârşeşte.

Nu moare cine îndrăzneşte.

— Ce înseamnă asta?

— Urcă sus şi vei vedea.

În faţa porţii castelului, află o preafrumoasă doamnă îmbrăcată în mătase şi aur, cu brăţări, inele de aur, coliere cu briliante: o apariţie orbitoare.

— Bine-ai venit, fetiţo! Te aşteptam.

— Mă cunoaşteţi?

Şi sărutând-o, o pipăia din cap până-n picioare.

— Ce carne proaspătă! Ce bucăţică bună! Vino, vino, asta e casa ta. Şi îşi lingea buzele.

Fetiţa intră la bănuială.

— Oare de ce spune: Ce bucăţică bună? Inclus, ajută-mă tu!

Şi ce văzu în faţa ochilor? în locul preafrumoasei doamne apăru o zgripţuroaică, cu nasul încovoiat până la

bărbie, care, în loc de păr avea pe cap şerpi ce se agitau răsucindu-se, i se zbăteau pe spate, i se încolăceau în

¡jurul gâtului. Şerpi în loc de brăţări, şerpişori la degete şi nu inele; şi nu mai purta haine de mătase şi broderii de aur, ci dbar pici ciudate de animale sălbatice.

Însă fetiţa intrase deja în casă, iar zgripţuroaica zăvorâse uşa.

Aceasta era mama zmcilor, care se hrănea cu carne de copii.

Închipuiţi-vă cum îi bătea mima fetiţei văzând toate astea!

— Ineluş, ajută-mă tu!

— Îhâii! Ce frumos miroase!

Zmeoaica o adulmeca, dar nu putea s-o atingă din cauza inclusului vrăjit şi-şi muşca buzele de ciudă.

— Ce ţii la spate? Arată-mi! De ce-ţi ascunzi mâinile?

Fetiţa, tremurând, îi arătă mâinile.

— O, ce inel urât! E de aramă. Am să-ţi dau unul de aur.

— Asta-mi plece şi gata.

Zmeoaica îi întoarse spatele şi-o lăsă singură.

Pe dinafară, palatul zmeoaicei era o minunăţie: înăuntru însă arăta ca o vizuină, cu pereţii şi cu tavanul afumaţi, duhnind a carne arsă de te sufoca. Sus, pe grinzi, torceau pisici negre, iar pe podele săltau broaşte imoase; şi pe orice ieşituia se cuibăreau bufniţe cu ochi holbaţi, lucioşi şi cu ciocurile însingurate.

— Ineluş, ajută-mă tu!

Înspăimântată, fetiţa începu să colinde prin toate grotele acelea afumate, sperând să găsească o gaură prin care să se strecoare afară. În ultima grotă era o uşă, în spatele căreia se auzeau voci vesele de copii care se jucau. Bătu şi uşa se deschise singură.

Noaptea, zmeoaica mergea să fure copii ca să-şi facă provizii; apoi îi ţinea închişi şi-i îngrăşa, ca să fie mai gustoşi când avea să le vină lândul să-i mănânce.

Copiii nu bănuiau nimic, se jucau liniştiţi.

În fiecare zi soseau câte unul, câte doi, alteori chiar

trei şi întotdeauna dispărea câte unul dintre ei.

Când o văzură pe fetiţă o înconjurară numaidecât.

— Cum te cheamă?

— Caterina.

— Vrei să ne jucăm? Haide, vino să te joci cu noi.

— Oh, sărmani de noi! Zmeoaica ne va mânea!

Copiii începură să strige şi se agăţară de hainele ei.

— Când vine zmeoaica să ne ţinern de mină. Inclusul ne va ajuta.

Într-adevăr, pe la amiază, intră zmeoaica să şi aleagă copilul pentru masa de prânz.

— Băieţei, vino cu mine; te duc la mămica.

— Ineluş, ajută-ne!

Şi mină în „mină se strânseră toţi în jurul Caterinci.

Zmeoaica îşi muşca buzele şi-şi frângea mî, nile de ciudă.

— Ticăloase. Vrei să mă faci să mor de foame!

Dar nu pitea se atingă din cauza inelului.

În cele lin urmă plecă făcând spume la gură şi amenin ţând.

Inclusul făcea minuni.

— Ineluş, ne este foame! Ajută-ne!

Şi căpătau imediat de mâncare.

— Ineluş, vrem jucării! Ajută-ne!

Şi căpătau imediat jucării.

— Ineluş, vrem prăjituri! Ajută-ne!

Şi căpătau imediat tot felul de dulciuri.

Acum, pentru că fuseseră preveniţi, numai ce intra zmeoaica, că ei se prindeau de mâini şi se agăţau de hainele fetiţei.

— Ticăloase! Vrei să mă faci să mor de foame!

Şi zmeoaica pleca făcând spume la gură şi amenin ţând.

Să fugă totuşi n-aveau cum. Într-o dimineaţă, zineoaica se întorc-e la vizuina sa, urmată de o lupoaică pe care o puse de pază la ieşirea din grota unde erau închişi copiii.

Era mama vitregă a Caterinei. Lupoaica o recunoscu

pe fată şi-i spuse zmeoaicei:

— Vrei inclusul? Las pe mine!

Caterina, care nu ştia nimic de transformarea mamei vitrege, venea mereu în faţa uşii rugând-o:

— Lupoaică, dragă lupoaică, lasă-ne să fugim!

— Ce-mi dai V

— O vizuină frumoasă şi oi şi păsări pentru masă.

— Pot să mi găsesc şi singură.

— Lupoaică, dragă lupoiacă, lasă-ne să fugim 1

— Ce-mi dai?

— Ce vrei tu.

— Ineluşul ăsta.

— Asta nu.

— Atunci n-aveţi deelt să rămâneţi aici şi să nunţi. Astfel trecură mai multe luni.

Într-o noapte. Oaterina începu să strige:

— Bătrânica mea, unde eşti?

— Iată-mă I

— Lupoaica vrea ineluşul ăsta ca să ne lase să fugim.

— Dă-i-l pe ăslălăit.

Îi explică totul şi dispăru.

A doua zi dimineaţă:

— Lupoaică, dragă lupoaică, lasă-ne să fugim!

— Ce-mi dai?

— Ce vrei tu.

— Ineluşul ăsta.

Ceilalţi copii se prinseră deja de mâini şi se vincau strâns agăţaţi de hainele Caterinei.

— Ia-l, spuse fetiţa.

Lupoaica întinse laba şi fetiţa îi strecură inclusul pe un deget.

Şi ce se întâmplă?

Caterina deveni lupoaică, iar toţi ceilalţi copii lupişori şi fiecare ţinea coada celuilalt în dinţi; primul ţinea în dinţi coada Satei ine:

Lupoaica în schimb redeveni femeie, iar tetiţa, lupoaică, recunoscu în ea pe mama vitregă.

— Ticăloaso! Ce mi-ai făcut I Acum zmeoaica o să mă

mănânce

Şi plecă să se ghemuiască în colţul cel mai întunecat al grotei.

Veni zmeoaica.

— Lupoaică, ce-i cu puii ăştia?

— Sunt puii mei; i-am fătat astă-noapte.

— Şi copiii?

— I-a mâncat femeia aceea.

Zmeoaica se aruncă asupra femeii şi-o înghiţi pe loc. Între timp, lupoaica şi lupişorii se pregăteau să fugă. Se auzi un urlet's

— E came cu 5 vită! Mor! Mor.

Se întoarseră şi o văzură pe zmeoaică rostogol mduse de câteva ori pe jes şi apoi dându-şi sufletul.

— Ineluş, ajută-ne tu!

Redeveniră copii, se prinseră veseli de mină şi făcură o horă împrejurul zmeoaicei moarte, ţopăind şi cântând i

— Acolo durerea sfârşeşte!

Nu moare cine îndrăzneşte.

Cine-i mort, o să învie.

Zmeoaica nu mai e vie;

Merseră să se uite în peştera din apropiere, unde erau îngrămădite oasele tuturor copiilor pe care zmeoaica. Îi mâncase şi văzură o forfotă de oase care se căutau, se reuneau, se acopereau de carne şi redeveneau copii vii.

— Cine-i mort, o să învie.

Zmeoaica nu mai e vie.

— Puteţi pleca Eu însă trebuie să rămân aici. le spuse Caterina. Ineluşul ăsta vă va conduce până acasă îi spuneţi: Ineluş, ajută-ne! Şi vă va ajuta.

Din peşteră ieşi un cârd lung de copii ce se ţineau de mână: o procesiune nesfârşită. Primii erau la o roilă depărtare; ar ultimii abia ieşeau din peşteră. Şi mergeau cântând:

— Zmeoaica a murit!

Zmeoaica a murit!

După plecat ea lor, fetiţa începu să aştept-Zâna o prevenise asupra celor ce urmau să se întâmple.

La un moment dat, se auzi un zgomot asurzitor, ca şi cum peştera’s ai fi prăbuşit.

Dar peştera se transformase într-un palat atât de minunat, încât palatul regelui ar fi părut alături de el o cocioabă.

Veni pasărea cu pene în o mie de culori.

— Stăpână, porunceşte! Acum tu eşti stăpâna.

Caterina ei & slujită ca o prinţesă.

Trecură mai mulţi ani. Caterina se făcuse deja o fată frumoasă; dar aşa, singură, singurică în palatul a de mare începuse să se plictisească.

Zâna îi spusese:

— Trebuie să i aştepţi pe prinţul moştenitor ai! ranţei. Până ce nu vir. e, tu nu poţi ieşi de-aici.

Şi fata aştepta în fiecare zi, stând la fereastră şi privind în depărtaie.

Într-o dimineaţă, iată, jos, la poalele coline» un om care venea spre ea:

— Trebuie să fie prinţul!

Se îmbrăcă frumos, se împodobi cu giuvaierele cele mai strălucitoare şi-i ieşi în întâmpinare în capul, scării. Era însă un sarman bătrân ce urca anevoie scările, sprijinindu-se într-un baston.

— Cine eşti? Unde mergi, omule?

— Merg prin lume să-mi caut copila. Am pierdut-o de mai mulţi ani

Caterina avea lacrimi de fericire în ochi, deşi se prefăcuse că nu-l recunoaşte pe tatăl său.

— Mănâncă, bea şi odihneşte-te. Fiica ta nu-i departe de-aici.

— Oh, de unde ştiţi, doamnă?

— Ştiu eu bine ce ştiu.

A doua zi bătrânul se pregătea de plecare.

— Nu vreau să închid ochii înainte de a-mi revedea copila.

— E aici, aproape. Am trimis s-o cheme. Mi ne-aţi până atunci. Beţi. Am să vă servesc eu însămi la masă.

Putea oare bietul om să-şi închipuie că fata lui avea

un asemenea palat şi că devenise atât de bogată?

În sfârşit, într-una din seri se aude sunet de trompete şi tropot de cai. Prinţul moştenitor al Franţei sosea urmat de escorta sa. Venise la vânătoare prin împreuirimi şi, văzând palatul din vârful colinei, se hotărâsa să ceară găzduire pentru o noapte. Prinţul nu prea era în apele sale, pentru că o ţigancă îi prezisese 5

— O să luaţi de nevastă pe fata unui pantofar

— Usca-ţi-s – ar limba!

Şi ca să uite neplăcuta prevestire, mergea la vânătoare în fiecare zi.

Când dădu cu ochii de frumoasa fată, rămase uluit.

— Principesă, vă salut.

— Nu sunt principesă, măria ta.

— Dar ce «înteţi atunci?

— Ceea ce vrea Înălţimea Voastră.

— Soţia mea Tetă braţul meu.

— Cereţi-i tatălui meu binecuvântarea: e aici cu mine.

Aâlindu-se faţă în faţă cu bătrânul acela mizerabil, prinţul se or? zu păcălit. Totuşi, din curiozitate întrebă;

— Sunteţi tatăl Caterinei?

— Da, eu sunt.

— Iar eu sunt prinţul Franţei şi vreau să mă însor cu ea.

— Prinţe, nu-i frumos să-ţi rizi de-un biet bătrân. Fiica mea s-a pierdut, aşa că eu nu ştiu unde este. O caut zadarnic de atnia ani.

— Ce înseamnă asta? exclamă prinţul iritat.

Intră Caterina.

— Spun3, bătrâr. e, după atâţia ani, cum îţi vei recunoaşte fata?

— Are trei negi la ceafă.

— Ca ăşti a?

Şi se aplecă să-i arate.

— O! Fata mea! Fata mea!

Se aruncară plângând unul în braţele celuik.lt. Prinţul, foarte mulţumit. Îi spuse bătrânului:

— Acum nu ne lipseşte decât binecuvântarea dumitale.

— Şi o veţi lua de soţie pe fata unui pantofar?

Prinţul înmărmuri. Ţiganca îi prezisese deci adevărul. Fata era însă atât de frumoasă că nu era prinţesă în lume să-i semene.

Aşa că pantof. rul deveni principe, iar fiica sa prinţesă.

I'k> mi, copila mea regină /

Dormi, că prinţul va să vină.

Şi venise, într-adevăr!

Poveste spusă, sau aşternută pe hârtie.

Nu tuturor le-aduce bucurie.

REGELE TUNET

A fost odată un rege care avea o voce atât de groasă şi de puternică încât se putea face auzit foarte bine de la zece mile depărtare, Când **vorbea** părea că tună şi de **aceea îl porecliseră regele** Tunet.

Miniştrii şi oamenii de la curte, trebuind să-şi petreacă toată ziua alături de el, deveneau în scurt timp surzi. Situaţia era disperată. Oamenii sărmani, care mergeau să ceară dreptate, îşi scuipau plămânii ca să se facă auziţi şi foarte adesea nu reuşeau. Treburile statului mergeau din ce în ce mai prost, iar poporul nu mai putea îndura. Dar cum să-i spui regelui:

— Maiestate, înălţimea-voastră îi asurzeşte pe miniştri!

Regele credea că vorbeşte la fel de tare ca şi ceilalţi oameni, iar atunci când miniştrii surzi de-a binelea nu-l mai auzeau nici măcar pe el, se înfuria şi-i izgonea cu picioare în spate, dându-i de-a dura pe scările palatului regal.

În primele zile, după alegerea noilor miniştri, treburile mergeau mai bine. Totuşi, când le vorbea regele, aceştia îşi astupau din când în când urechile cu mina.

— Ce se întâmplă, întreba el nedumerit. Strig poate ca un prost crescut, ca un birjar?

— Nu, maiestate! răspundeau ei înspăimântaţi. Avem

oreion.

Noii miniştri se îmbolnăveau întotdeauna de oreion spre a se scuza. Iar regele nu izbutea să priceapă de ce boala asta este atât de răspândită printre noii săi miniştri. Şi, în cele din urmă, hotărâse să-i lecuiască, dându-i dinainte spre îngrijire medicilor de la palat. Aceştia îi torturau cu ventuze şi cataplasme, cu prişniţe şi cu alte blestemăţii, însă miniştrii, mânaţi de ambiţia de a urca cât mai sus, ca să ajungă să aibă în mână plinea şi cuţitul, îndurau fără să crâcnească.

Regele mergea să-i viziteze şi, ridicând vocea, deoarece presupunea că boala aceea de urechi îi împiedică să audă bine, întreba:

— Ce mai faceţi? Ce mai faceţi?

Închipuiţi-vă ce tunete! Palatul regal se zguduia din temelii.

— Bine, maiestate! Foarte bine, maiestate!

Şi se simţeau bine într-adevăr, pentru că erau deja pe jumătate surzi.

Cât despre treburile regatului, regele socotea că merg de minune. Nimeni nu-i mai cerea audienţe, nimeni nu mai făcea nicio plângere. Cred şi eu! Se temeau, bieţii oameni, şi preferau să îndure orice numai să nu rămână surzi pe toată viaţa.

Într-o zi se prezentă la palatul regal un ţăran.

— Vreau să-i vorbesc măriei-sale.

Uimit de această noutate, regele porunci de îndată!

— Lăsaţi-l să intre!

Măsurându-l din cap până-n picioare pe bătrânelul acela sărăcăcios îmbrăcat, care făcea un lucru atât de neobişnuit, regele observă că avea două dopuri de plută în urechi.

— Ce înseamnă dopurile astea?

— Maiestate, am oreion.

Ce naiba, toţi supuşii săi aveau oreion? Bănuitor, îi spuse!

— Nu mă păcăleşti tu pe mine, ţărănoiule 1 Ce înseamnă dopurile astea? Vorbeşte sau pun să ţi se reteze

capul!

Între a deveni surd şi a i se tăia capul, ţăranul alese răul cel mai mic i

— Cruţaţi-mă, maiestate, de vreţi să vă spun adevărul!

— Vorbeşte, nu ţi se va întâmpla nimic rău.

Şi ţăranul îi spuse ceea ce nimeni nu îndrăznise să-i spună până atunci!

— Maiestate, cu tunetul vocii înălţimii-voastre asurziţi lumea.

Mai întâi regele se înfurie peste măsură: nu i venea să creadă. Oare el nu-şi dădea deloc seama de puterea vocii lui? Dar ţăranul adăugă 5

— E tot atât de adevărat pe cât e de adevărat că aţi fost poreclit regele Tunet.

Regele fu foarte supărat de cele ce aflase. Încercă să-şi stăpânească vocea; şoptea mai mult decât rostea cuvintele, dar era inutil. Chiar şi aşa vocea sa era atât de puternică încât cine o auzea rămânea năuc. Şi ca să-şi pedepsească miniştrii care n-avuseseră curajul să-i spună adevărul în faţă, îi legă fedeleş şi-i aruncă în închisoare. Ţăranul însă fu numit unicul său ministru şi i se dădu voie să-şi păstreze dopurile în urechi. Sărmanul rege, îndurerat din cauza defectului său, nu mai părăsea palatul şi poruncea prin gesturi. Dar ce viaţă era asta? Şi cât putea s-o ţină aşa?

Printre altele, el voia să se însoare ca să-şi asigure un urmaş; abia acum îşi explica uşor toate refuzurile primite de la atâtea prinţese cărora le ceruse mina. Prinţesele nu voiau să asurzească şi, de aceea, ca să evite pericolul, renunţau la onoarea de a deveni regine.

Ţăranul ministru îi spuse într-o zi:

— Maiestate, de ce nu vă duceţi să consultaţi un vrăjitor? Eu bănuiesc că necazul măriei tale se trage dintr-un blestem.

Regele hotărî să dea sfoară-n ţară. Şi pentru că se grăbea, ştiind acum că vocea sa se auzea de la zece mile depărtare, urcă pe acoperişul palatului regal şi făcu el

însuşi anunţul, îngroşându-şi vocea cât putu mai mult:

— Cine mă va vindeeeca, va primi aur cât e greutateaaa sa!

În câteva zile nu mai rămăsese colţ de ţară, unde strigarea să nu-i fie cunoscută. Şi tunetele vocii regale fuseseră atât de puternice incit plouă cu găleata mai multe săptămâni în şir, ca şi cum ar fi tunat cu adevărat. Totuşi lunile treceau una după alta şi nu se arăta niciun vrăjitor.

Bietul rege Tunet începuse deja să-şi piardă speranţa, când, într-o dimineaţă, veniră să i anunţe sosirea unui vrăjitor faimos, de pe meleaguri îndepărtate, care pretindea că ştie atât secretul bolii regelui cât şi calea de a-l vindeca.

Văzându-l atât de mare şi de gras că părea un butoi –, regele se scărpină în cap, gânditor:

— O să-mi trebuiască aur, nu glumă, pentru ăsta!

Dar ridică din umeri gata de orice sacrificiu. Şi-ar fi dat şi cămaşa de pe el numai să se vindece.

— Maiestate, spuse vrăjitorul, răul înălţimii voastre provine de la un fir de păr vrăjit.

Regele se veseli pe dată. Ca să vezi! Se va rade în cap şi gata, se va vindeca. Vrăjitorul va trebui să se mulţumească doar cu un câştig frumos, odată ce a lăsat să-i scape secretul.

— Numai că, reîncepu acesta, firul de păr trebuie găsit şi smuls de prima dată Dacă se greşeşte, s-a terminat: nu vă mai vindecaţi niciodată. Şi singura fiinţă din lume care poate face minunea asta este prinţesa Fără-Limbă.

— Şi de unde s-o scot eu pe prinţesa asta?

— Din Oga Magoga. Prinţesa se numeşte astfel pentru că n-are limbă. După un an, o lună şi-o zi o veţi avea aici dacă maiestatea-voastră îşi ţine promisiunea şi-mi dă atâta aur cât cântăresc.

— Înainte de a mă vindeca?

— Înainte, maiestate. îl iau cu mine ca ambasador pe ministrul măriei tale.

Câteva clipe, regele ezită:

— Dacă vicleanul ăsta mă păcăleşte? Unde am să-l găsesc? Ministrul putea foarte bine să se înţeleagă cu el… În orice caz, cugetă el, am să pun totul la loc luând de la supuşii mei.

Îi plângea inima privind la muntele de aur ce trebuia să cumpănească butoiul acela de om:

— Trebuie să mă vindec! N-am încotro!

Şi când cei doi plecară le ură drum bun.

Trecură însă numai şase luni şi, iată că într-o zi se întoarse doar ministrul singur singurel; vrăjitorul dispăruse, iar despre prinţesa Fără-Limbă nu se ştia nimic. Pornise la drum, spuneau oamenii, pentru a afla unde i se putea face o limbă artificială; şi nimeni nu mai primise nicio veste de la ea.

— Căutaţi şi veţi găsi. Acesta e destinul unui rege.

Erau cuvintele vrăjitorului.

— Să facem o nouă strigare! exclamă regele foarte plictisit.

Şi voind să termine treaba cât mai repede, se sui din nou pe acoperişul palatului şi strigă el însuşi, îngroşându-şi vocea cât putea mai mult:

— Cine-o găseşte pe prinţesa Fără-Limbă va primi atâta aur cât cântăreşte!

Şi merse prin tot regatul, şi apoi în afara regalului, în diferite colţuri ale lumii, urcând în vârful munţilor şi strigând de pe înălţimi:

— Cine-o găseşte pe prinţesa Fără-Limbă va primi atâta aur cât cântăreşte!

Iar vocea regelui era atât de puternică încât, pe unde se ducea, ploua cu găleata de parc-ar fi tunat cu adevărat.

Lunile treceau una după alta, dar nici măcar o muscă nu aducea veste despre prinţesă.

Regele Tunet începu să-şi piardă răbdarea. Acum, în loc să tacă din gură, urla şi se zbuciuma. Parte din supuşi asurzise deja, parte era gata să asurzească şi între cei care nu auzeau bine şi cei care nu auzeau deloc se petreceau scene caraghioase, care se sfârşeau adesea cu bătăi sau chiar mai rău. Regatul părea un haos. Gărzile alergau de

colo colo. dar soldaţii fiind mal surzi decât toţi ceilalţi, când îi dădeau dreptate celui ce greşise, când îl pedepseau pe unul care n-avea nici în clin nici în mânecă cu toată istoria şi astfel sporeau zăpăceala în loc să risipească neînţelegerile.

Regele le striga gărzilor:

— Faceţi dreptate! Faceţi dreptate!

Şi de ce striga mai tare, de ce aceştia asurzeau de tot. Regatul părea o ţară de nebuni.

Într-o bună zi, în faţa palatului apăru un şarlatan care striga:

— Leacuri pentru voce! Leacuri pentru voce! Cine-o are, o pierde; cine n-o a? e, o capătă! Leacuri! Leacuri!

Regele Tunet îi consideră vorbele drept o ofensă la adresa maiestăţii-saie regale; de aceea, porunci ca impertinentul acela să fie arestat şi adus la el.

— De ce spui: „Cine-o are, o pierde, cine n-o are o capătă?”

— Adevărul, maiestate. Încercaţi şi veţi vedea.

Regele îl privea cu atenţie. După haine, părea a fi bărbat; dar trăsăturile chipului erau atât de frumoase şi de dulci, încât ai fi spus că e femeie, dacă n-ar fi avut părul tăiat aşa de scurt.

— Cine eşti? Cum te numeşti?

— Mă numesc Fără-Limbă. Dar maiestatea voastră vede prea bine că numele nu mi se potriveşte; eu am limbă şi încă puţin prea lungă… în meseria mea e bine să fie aşa.

Şi ca dovadă, fără să-i pese că se afla într-un palat regal, de faţă cu însuşi regele, începu să ţipe în glumă, ca la piaţă:

— Leacuri pentru voce! Leacuri pentru voce! Cine o are, o pierde, cine n-o are o capătă! Leacuri! Leacuri!

Regele, înveselit, începu să râdă.

— Dă-le încoace; vreau să încerc.

Luă o pastilă şi o puse în gură.

Şi ce să vezi? Minune! Vocea regelui scăzuse la jumătate.

Opreşte-l pe regele Tunet dacă poţi! Se aruncă peste

pastile ca un cocoşel la grăunţe; şi înghite, înghite, înghite… le înghiţea pe nemestecate, gata gata să se înece, înghite… le termină pe toate cât ai clipi din ochi.

Vorbi şi vocea sa părea să se fi ascuns în pământ. Regele Tunet nu mai era el însuşi cu vocişoara aceea subţire ce abia se auzea cu chiu cu vai. Pentru a-i desluşi cuvintele, trebuia să te apropii de buzele lui şi să-ţi fi peşti urechea, ţinând mâinile cupă de jur-împrejurul ei.

— Mai bine aşa!

De mulţumire, regele porunci mari serbări în tot regatul, cu jocuri şi mese îmbelşugate, stropite cu vinuri limpezi ce curgeau gârlă.

— Ce răsplată doreşti? îl întrebă pe Fără-Linibă-Cere şi vei căpăta.

— Micul dejun, prânzul şi cina în fiecare zi şi o cameră în palat unde să nu intre nimeni, nici chiar maiestatea voastră.

— Atât de puţin? Vei primi tot ce ai cerut.

Acum, dacă avea vocea atât de slabă, regele era' nemulţumit când cineva îi vorbea cu o voce normală

— De ce strigaţi? le reproşa tuturor. Doar nu's surd!

Era un chin să-l asculţi fie şi numai două minute; curtenii îşi pierdeau răsuflarea. Ascultându-l şi sforţându-se să vorbească încet, în scurtă vreme, tot palatul, de la ministru până la rândaş, ajunse să-şi piardă vocea. Şi în timp ce auzul, îmbolnăvit de tunetul vocii regale, se refăcea încet încet, fără medicamente, vocile, fie din respect pentru rege, fie din linguşire, fie pentru că aşa era acum moda, scăzură, scăzură mereu. Iar ţara aceea, care fusese o ţară de surzi, devenise acum ţara unor oameni, răguşiţi.

Numai omul cu leacurile, care mânca pe săturate şi locuia nestingherit în palatul regal, numai el îl auzea pe rege fără să fie nevoit să-şi apropie urechea de buzele lui, ţinând mâinile cupă de jur-împrejurul ei. Şi tot el putea vorbi cu regele fără să coboare vocea.

Oare de ce? Maiestatea sa nu-i spusese niciodată cum le spunea celorlalţi: „De ce urlaţi? Doar nu-s surd!" Şi

totuşi omul acela vorbea mereu cu o voce puţin cam stridentă. Avea oare altfel de limbă decât e ceilalţi?

Curiozitatea tuturor a crescu din ziua în care vânzătorul de leacuri se înfurie grozav când cineva îi spuse în glumă:

— Arată-mi limba I Vreau s-o văd.

Cuvintele nu conţineau, de fapt, nicio jignire, dar e), înfuriindu-se, bătând din picioare şi plângând, se închisese în camera sa şi nu mai voia să iasă de-acolo pentru ca nimeni să nu mai îndrăznească să-i spună:

— Arată-mi limba! Vreau s-o văd.

Ministrul veni să-i vorbească în numele regelui:

— De ce te superi? Vor să-ţi vadă limba? Ei, şi! Arată-le-o, prostule! Uite-aşa!

Şi-i arătă cum să facă. Celălalt, din neatenţie, îl imită; şi iată limba îi căzu din gură şi se sparse în mii de bucăţele de parc-ar fi fost de lut.

Ministrul încremeni. Apoi se plesni peste frunte „şi alergă numaidecât la rege:

— Maiestate, maiestate, prinţesa Fără Limbă! Astăzi se împlineşte exact un an, o lună şi o zi.

În palatul regal se stârni o învălmăşeală nemaipomenită. Mulţimea îngrămădită în dreptul uşii voia să intre în camera prinţesei Fără-Limbă. În zădar, regele repeta;

— Nimeni n-are voie să intre, nici eu însumi; doar mi-am dat cuvântul meu regesc.

Cine să-l audă? îl vedeau doar gesticulând şi mişcându-şi braţele, de parcă s-ar fi prefăcut că vorbeşte. Ministrul îşi apropie urechea de gura regelui, dar regele furios îi dădu brânci şi-l aruncă peste ceilalţi.

Din fericire, chiar atunci, uşa se deschise în lături, şi toţi încremeniră văzând o grămadă uriaşă de aur pe care se tolănise în largul ei o preafrumoasă fată, îmbrăcat! în brocart, împodobită cu perle şi diamante, cu cozila blonde despletite pe spate, cu faţa sprijinită într-o mină şi cu un evantai uriaş în cealaltă. Îşi făcea vânt ne tulburată.

Într-o clipă, regele se aruncă la picioarele prinţesei

şi-şi lăsă fruntea pe genunchii ei. Ea puse jos evantaiul, întinse mâna, îi băgă un deget în păr şi smulse. Firul de păr vrăjit arse cu o flăcăruie uşoară şi dispăru.

— Mulţumesc, prinţesă Fără-Limbă! Îţi mulţumesc, regina mea! spuse regele cu voce blândă, cea mai blinda voce pe care o auziseră vreodată curtenii greu încercaţi”.

— Mulţumesc, rege Tunet, domnul şi regele meu!

Odată cu vraja unuia, dispăruse şi vraja celuilalt.

Prinţesa îşi recăpătase limba, după cum îi prezisese vrăjitorul, când i-o potrivise pe aceea artificială, ce căzuse mai înainte pe jos.

— Acesta era destinul vbstru! spuse ministrul. Vă era scris să vă căsătoriţi. De-acum eu pot să plec.

— De ce? Cum aşa?

Nici nu sfârşi bine regele aceste cuvinte, că ministrul, devenind un pitic sprinteior, se băgă ca un şoricel în grămada de aur şi dispăru. Fusese un slujitor al zânclor.

Peste măcură de fericiţi, regele şi prinţesa se căsătoriră. poruncind să se organizeze în toată ţara mari serbări şi distracţii de tot felul.

Regele îi iertă pe miniştrii săi, îi eliberă din închisoare şi le dădu vechile însărcinări. Nu mai erau în pericol să surzească.

— Au să facă în continuare pe surzii! O, să vedeţi! murmurau oamenii din popor.

Şi n-au greşit.

Fructu-i copt, frunza-i uscată, îmi mai spui basmul o dată?

ZINA FLOARE

F.r. În odaia două surori care rămăseseră orfane încă din copilărie: cea mare. frumoasă ca lumina zilei, dreaptă ca un fus, cu plete bogate, ca aurul; cea mică aşa şi-aşa, nici frumoasă, dar nici urâtă, mică de statură, slăbuţă şi puţintel şchioapă. Soră-sa nu-i spunea pe nume: din „şchioapă” n-o mai scotea.

Bunica bătrână, care le adăpostise în casa ei, o dojenea adesea pe sora cea mare:

— Ce vină are ea, sărăcuţa! Eşti lipsită de milă dacă-i aminteşti mereu de necazul ei.

— Doar e şchioapă, nu? Asta-i adevărul; eu n-am născocit nimic.

Şi, răutăcioasă, râdea.

Dacă s-ar fi mulţumit s-o chinuie numai cu vorba! N-ar fi fost mare lucru pentru că sora cea mică parcă nici n-auzea. Din păcate, însă, ea o chinuia şi cu fapta, de parcă nu le-ar fi curs prin vine acelaşi sânge.

— Şchioapo, du-te şi adu!… Şchioapo, fă asta!… Şchioapo, vino aici!

Nu-i dădea pace nicio clipă; iar ea, în vremea asta stătea degeaba ca să nu-şi strice mânuşiţele, se admira în oglindă sau ieşea la fereastră, deşi bunica îi striga mereu:

— De ce stai la fereastră?

— Îl aştept pe prinţ.

În glumea. Îi intrase în cap că prinţul, trecând prin faţa casei, va fi vrăjit de frumuseţea ei şi-o va face prinţesă. Iar dimineaţa, când acesta pleca la vânătoare cu suita sa de cavaleri, îl sorbea din ochi şi se apleca pe fereastră fluturându-şi în vânt pletele de aur, doar doar i-o atrage privirile. Prinţul însă n-o lua în seamă, nu se întorcea s-o privească şi trecea mai departe călărind la trap, iar ea murea de ciudă. Cu toate acestea, nu se dădea bătută.

— O să mă vadă mâine. Dacă mă vede, gata! Voi fi prinţesă.

Îşi descărca furia pe soră-sa. O şi bătea uneori, dacă i se părea că n-a fost servită cum trebuie, mai ales în zilele când prinţul trecea în galop, deşi ea considera că în ziua aceea arăta mai frumoasă decât oricând.

O dată se sculase de dimineaţă mai furioasă decât de obicei şi-i strigase surorii cu grosolănie:

— Şchioapo, du-te să cumperi lapte: şi vezi să fie proaspăt! Ai auzit!

Sărmana fată coborâse în stradă şi se îndrepta spre lăptărie şchiopătând, când, de după colţ, se ivi prinţul, călărind în galop şi urmat de suita sa. Se sperie atât de

tare încât se împiedică şi căzu. Prinţul o auzi ţipând, îşi opri calul şi-i salvă viaţa. Coborî apoi din şa, o ajută să se ridice în picioare, o întrebă îngrijorat dacă se lovise şi, observând-o că şchioapătă, crezu că se lovise atunci. Îi oferi braţul, o însoţi la lăptărie şi apoi o conduse până în uşa casei.

Sora cea mare coborî în grabă scările, hotărâtă să nu lase să-i scape prilejul de a fi văzută de prinţ; murmura deja cuvintele de mulţumire pe care voia să i le adreseze şi se gândea la plecăciunea graţioasă pe care avea s-o facă în faţa lui, dar, când ajunse jos, prinţul se urcase în şa şi dispăruse în colţul străzii.

Imaginaţi-vă furia ce o cuprinse! În ziua aceea parcă avea pe dracul în ea; nimic n-o mai mulţumea, nimic nu-i era pe plac.

— Şchioapoj şchioapo! Urâtă şi şchioapă!

Săraca fată începu să plângă.

— Nu te necăji, îi spuse bunica. Domnul te va ajuta.

Bunica era foarte bătrână şi simţi că i-a venit ceasul.

Înainte de a muri, îi spuse fetei celei mari:

— Ai grijă de nefericita asta. Când n-oi mai fi eu, nu te mai purta aşa urât cu ea. Este bună şi iubitoare; nu merită s-o chinui. Şi nu-i mai spune „şchioapă”!

— Doar e şchioapă, nu? Asta-i adevărul, eu n-am născocit nimic.

— + – Ascultă: o să vină ziua când ai să vrei să fii tu şchioapă!

Şi bătrâna muri

După ce au rămas singure, sora cea mare s-a considerat stăpâna casei. Dacă bunica ar fi sfătuit-o să se poarte şi mai urât decât înainte, fata tot nu s-ar fi putut purta mai urât. Sărmana şchioapă plângea zi şi noapte.

Sora mai mare îmbrăca rochii de mătase, se împodobea cu coliere, inele şi cercei de briliante; şchioapa îmbrăca o rochiţă sărăcăcioasă de stofă proastă, închisă la culoare, parcă era o călugăriţă.

— Şchioapo! Şchioapă nenorocită! Şchioapa aracului!

Sărmana fată se resemnase, aşa cum o sfătuise

bunicăsa; dar noaptea, în cămăruţa sa umilă, plângea încet şi! ruga:

— Bunică, bunicuţa mea, ai grijă de mine!

Într-o dimineaţă, tocmai plecase să cumpere lapte; şi când cobora scările, zări pe o treaptă ceva, un obiect, nu jăe vedea bine ce este. Se aplecă şi luă o floricică călcată în picioare, mototolită: o floricică roşie ce răspândea un parfum îmbătător. O şterse, o netezi, îi îndreptă frunzufiiţele şi şi-o prinse în piept. Când se întoarse acasă, o puse într-o cană cu apă pe o măsuţă din camera sa şi, din când în când, se ducea s-o privească. Floarea reînviase în apă şi îi parfuma camera cu mireasma sa.

Dacă soră-sa **o** ocăra: – Şchioapo! Şchioapă nenorocită! – ea, fără să ştie exact de ce, se uita spre floare şi se simţea mângâiată.

La miezul nopţii, când se aşează în pat, biata fată începu să plângă:

— Bunică, dragă bunicuţă, ai grijă de mine!

— Am eu grijă! Am eu grijă 1

Se sperie şi aprinse lumina. Nu era nimeni în cameră, iar vocea pe care o auzise nu era vocea bunicii.

— Mi s-o fi părut!

Stinse lumina şi adormi.

Şi la fel mai multe nopţi la rând; dar acum fata nu se mai speria de vocea aceea şoptită şi blândă ce parcă venea de departe. Ba chiar, într-o noapte, făcându-şi curaj, îndrăzni să întrebe:

— Te rog… Cine eşti tu? Eşti oare bunicuţa mea?

Trecuse aproape o lună, dar în cana plină cu apă pe care o schimba de două ori pe zi, floarea continua să fie atât de proaspătă încât ai fi putut jura că fusese ruptă atunci de pe tulpină. Fata nu reuşea să-şi explice toate acestea şi începu să creadă că floarea este fermecată şi că vocea pe care o auzea în fiecare noapte îi aparţine.

De aceea, în noaptea următoare, când auzi: „Am eu grijă!”, întrebă imediat:

— Te rog, spune-mi cine eşti!

Însă nimeni nu răspunse.

A doua zi dimineaţă se trezeşte, îşi ia rochia cu ochii închişi, pe pipăite şi bagă de seamă că materialul este parcă schimbat. Deschide obloanele şi ce să vadă? Pe scaun, la picioarele patului se află o rochie nouă, atât de frumoasă şi atât de bogată incit rămase cu gura căscată privind-o şi nici nu îndrăznea s-o atingă.

Îmbrăcă o rochie veche, cu mânecile roase la coate şi, de frica soră-sii, ascunse în dulap rochia cea nouă.

A doua zi dimineaţă se trezeşte, îşi ia rochia cu ochii închişi, pe pipăite şi bagă iarăşi de seamă că materialul este schimbat. Deschide obloanele şi ce să vadă? Pe scaun, la picioarele patului se află o altă rochie nouă, mai frumoasă şi mai bogată decât cea de ieri, o rochie de regină.

Scotoci în dulap, găsi o rochiţă veche, mai ruptă decât cea de ieri şi o îmbrăcă; iar de frica soră-sii ascunse şi cea de-a doua rochie în dulap.

Soră-sa, care nu se uitase deloc la ea cu o zi mai înainte, văzând-o în zdrenţe, începu s-o certe:

— Şchioapă împuţită! Ce-ai făcut cu rochia?

— Am dat-o la spălat.

Se mulţumi cu răspunsul fetei şi se aşeză ia fereastră.

Observase de câtva timp că prinţul, trecând prin faţa casei lor, privea în sus ca şi cum ar fi căutat pe cineva; se uita pe rând la toate ferestrele şi apoi îşi pleca ochii nemulţumit.

— Poate se preface că nu mă recunoaşte de teama regelui, tatăl său! se gândea ea.

Şi era tot mai încrezută.

Într-o zi, prinţul trecând ca de obicei prin faţa casei, privi în sus ca şi cum ar fi căutat pe cineva; se uită pe rând la toate fereşterele şi apoi, nemulţumit, îşi plecă ochii, dădu pinteni calului şi-şi văzu de drum.

În ziua aceea, ea se purtă atât de urât cu sora cea şchioapă încât aceasta, plângând, începu să strige:

— Bunicuţă, bunicuţă, de ce m-ai uitat!

Iar soră-sa cu răutate:

— Îţi dau eu ţie bunicuţă!

O lovea mereu. Şi o bătu până ce o umplu de vânătăi.

Noaptea, fata şchioapă:

— Bunicuţa mea, dragă bunicuţă, ai grijă de mine!

— Am eu grijă! Am eu grijă!

A doua zi dimineaţă se trezeşte, îşi ia rochia cu ochii închişi, pe pipăite şi bagă de seamă că materialul este schimbat. Deschide obloanele şi ce să vadă? Pe scaun, la picioarele patului se află a treia rochie nouă, brodată de sus până jos cu aur, presărată cu pietre preţioase: nici regina nu putea să aibă alta la fel.

De astă dată ar fi fost zadarnic să scotocească în dulap pentru că ştia foarte bine că nu mai are alte rochii vechi.

Ce să facă oare? Ce să-i spună soră-sii?

Nu putea în niciun caz să se hotărască să îmbrace una din cele trei rochii. Iar în vremea asta, sora cea mare striga cât o ţinea gura: – Şchioapo, şchioapo! N-auzi, şchioapa dracului!

Şi se năpusti în camera ei nebună de furie.

Văzând rochia aceea de regină, înlemni.

— A cui este?

— Nu ştiu.

— Cine ţi-a dat-o?

— Nu ştiu.

— De ce eşti dezbrăcată?

— Nu mai am alte rochii: au dispărut.

— Şchioapo, pe mine vrei tu să mă păcăleşti?

Ca să-şi potolească sora, biata fată, năucită, îi povesti totul: de floare, de vocea auzită în timpul nopţii şi de celelalte rochii găsite pe scaun şi pe care i le arătă.

Soră-sii nu-i venea să creadă.

— Şchioapo, pe mine vrei tu să mă păcăleşti?

Luă rochiile şi căniţa cu floarea şi le duse în camera sa. Şchioapa trebui să îmbrace o rochie veche de-a sorăsii. Înota în ea şi era caraghioasă.

— Am să încerc şi eu! spuse sora cea mare.

Şi în noaptea următoare, după ce stinse lumina,

spuse:

— Bunică, dragă bunicuţă, ai grijă de mine!

— Am eu grijă! Am eu grijă i înlemni. Deci şchioapa n-o minţise.

Şi a doua zi dimineaţă, îşi căută rochia cu ochii închişi, pe pipăite şi băgă de seamă că materialul este parcă schimbat. Deschide obloanele şi ce să vadă? Pe scaun, la picioarele patului, se afla o rochie veche, de cânepă, ruptă şi pătată de grăsime. Iar din dulap, unde ascunsese cele trei rochii frumoase, lipsea una, cea mai frumoasă.

— O, şchioapa dracului! Tu ai luat-o!

Şi începu iarăşi s-o lovească.

Se hotărî să repete încercarea şi în a doua seară

— Bunicuţă, dragă bunicuţă, ai grijă de mine!

— Am eu grijă! Am eu grijă!

Fierbea de nerăbdare, aşteptând să se lumineze de ziuă ca să vadă ce se întâmplă. Dar a fost şi mai rău decât în ziua trecută. Pe scaun, la picioarele patului, se afla o rochie din scoarţă putredă de copac. Iar din dulap lipsea încă una din rochiile cele mai frumoase.

— Ah, şchioapa dracului! Tu ai luat-o!

Şi începu iarăşi s-o bată.

Dar, încăpăţânată cum era, o luă de la capăt; numai că în dimineaţa următoare nu găsi nimic în dulap şi nici pe scaun, iar floricica roşie dispăruse din cană lăsând în urma ei o duhoare ce te îmbolnăvea.

— Ah, şchioapa dracului! Tu eşti de vină!

Şi începu iarăşi s-o bată.

A doua zi se află că se comisese un furt în garderoba regală: lipseau trei rochii de gală de o valoare inestimabilă. Toată curtea era în picioare, regele şi regina nebuni de furie, iar miniştrii, îngroziţi de mânia suveranului, nu mai ştiau unde le este capul.

Regele convocase consiliul de coroană.

— Dacă nu-mi găsiţi hoţul până în trei zile, vă spânzur pe toţi, unul lângă altul!

Trecuseră două zile şi sărmanii miniştri îşi

mângâiauneliniştiţi gâtul. Cât despre hoţ, nicio veste.

Regele le spuse:

— Mâine în zori vă spânzur pe toţi!

Miniştrii hotărâră să pună câte o sentinelă la fiecare uşă şi să perchiziţioneze toate casele. Soldaţii scotociră peste tot. dar nu găsiră nimic. Când ajunseră în casa celor două fete: caută ici, caută colo şi dincolo, nimic. Iar sora cea mare, ferindu-se de soldaţi, murmură la urechea şchioapei:

— Şchioapă hoaţă! Şchioapă hoaţă! în ce voiai să mă bagi 1

Biata fată, îngrozită de chipurile brutale ale soldaţilor, tăcea mile şi se ruga în gând:

— Bunică, dragă bunicuţa, ajută-ne! Ajută-ne *!

Se ruga şi pentru sora ei.

Un soldat, mai bănuitor decât ceilalţi, după ce pipăi cu atenţie salteaua din patul surorii mai mari, porunci:

— Căutaţi aici!

Descusură salteaua şi iată, acoperite cu lină. cele trei rochii de gală ale reginei.

— Ea este hoaţa! Ea este hoaţa! striga sora mai mare.

Dar soldaţii le luară pe amândouă şi le duseră la închisoare. Şchioapa nici măcar nu plângea; se uita încremenită de jur-împrejur. Cealaltă parcă înnebunise:

— Ea este hoaţa! Ea este hoaţa!

Le-au închis în celule separate.

Şchioapa se ruga în întuneric cu mâinile la piept:

— Bunică, dragă bunicuţă, ajută-mă!

— Am eu grijă! Am eu grijă!

Se întoarse în partea de unde se auzise răspunsul şi în întuneric, văzu floricica roşie care sclipea ca Un tăciune aprins. Încet, încet luminiţa crescu, crescu mereu, până ce inundă toată camera şi, înconjurată de strălucire se ivi o făptură splendidă, care plutea deasupra pământului**. O** făptură plăsmuită din lumină.

— Sunt zâna Floare. Acesta mi-e destinul: o lună sunt: fiinţă vie, iar o lună floare. M-ai cules de jos, m-ai

netezit, mi-ai schimbat apa de două ori pe zi, mi-ai cruţat chinul. Şi iată-mă, am venit să te ajut!

Apoi dispăru.

A doua zi, pe când voia să se suie în şa, prinţul observă o floricică roşie; unul dintre scutieri era cât p-aci s-o calce.

— Fii atent 1

Porunci să fie luată de jos şi rămase vrăjit de mireasma florii: un parfum îmbătător.

În aceeaşi clipă, îşi aminti de fata cea şchioapă la care se gândise mereu de când o ajutase să se ridice în picioare; i se păruse atât de bună, atât de blândă, deşi nu era frumoasă. N-o mai revăzuse de atunci şi nu reuşea să înţeleagă de ce – se gândea atât de des la ea, deşi **o** întâlnise doar **o** singură dată. Îşi prinse floarea la butonieră şi, după ce se întoarse la palat, o puse într-un vas cu apă în camera sa; o numi în gând „floarea fetei şchioape”.

În timpul nopţii, pe când era gata să adoarmă, auzi:

— Pst! Pst! Pst!

Aprinse imediat lumina, privi mirat de jur-împrejur: nimeni.

Apoi iarăşi:

— Pst! Pst! Pst!

— Cine eşti? Ce doreşti?

— Sunt zâna Floare! Ascultă bine ce-ţi spun, dar nu aprinde lumina.

Şi zâna îi povesti trista istorie a fetei şchioape.

Spre sfârşit prinţul plângea.

Nici n-aşteptă să se lumineze de ziuă şi alergă la tatăl său. Îi spuse şi lui povestea şi apoi se aruncă la picioarele regelui:

— Maiestate, îngăduiţi-mi să mă însor cu fata asta! Ea trebuie să fie soţia mea!

Regele nu spuse nici da nici ba. Dar când socoti că a venit ceasul, porunci:

— Să mi le aduceţi pe cele două he

Soldaţii se duseră mai întâi în celula surorii mai mari.

Cu părul vâlvoi, cu faţa descompusă, nici **n-o** mai recunoşteai: părea **o** vrăjitoare. Îi puseră cătuşe la mâini şi **o** conduseră în faţa regelui.

Când deschiseră uşa celulei unde fusese închisă fata cea şchioapă soldaţii se opriră miraţi în prag. Celula întunecată se transformase într-o minunată grădină înflorită, iar fata, frumoasă ca o zână, îmbrăcată într-o rochie sclipitoare, culegea flori şi făcea buchete.

— Acesta pentru rege, acesta pentru regină şi acesta pentru prinţul care suferă.

Regele şi întreaga curte se duseră la închisoare şi o luară pe fata şchioapă cu tot alaiul cuvenit unei prinţese.

Sora cea mare, când o văzu, începu să strige nebună de furie:

— O Şchioapă hoaţă! Mi l-ai furat şi pe prinţ. Să mori de moarte cruntă, şchioapă hoaţă!

Dar muri ea însăşi de moarte cruntă; regele nu consimţi **s-o** ierte pentru că **o** văzuse atât de înverşunată împotriva blândei sale surori, care implora din toată inima pentru ea iertarea regală.

Când ajunse prinţesă, fata cea şchioapă, care, mulţumită zânei Floare, nu mai era şchioapă, hotărî să-şi păstreze vechea poreclă în amintirea trecutului său; şi uneori, când se afla printre supuşi, şchiopăta uşor păstrându-şi întreagă gingăşia.

SFÂNEAZĂ

A fost odată un strungar bătrân care făcea sfideze de toate formele şi de toate mărimile.

Când se desprimăvăra, copiii se îngrămădeau în dugheana sa:

— Strungarule, îmi faci o sfidează?

— Mare sau mică? Netedă sau cu vârf?

Şi după cum i-o cereau, mare sau mică, netedă sau cu vârf, el potrivea în strung o bucăţică de lemn şi, cu piciorul pe pedală şi cu o mină pe minerul dălţii de strunjit, începea să lucreze de zor, bolborosind:

— Sfidează micei şi nebună.

Se învârte câte-o lună!

Sau:

— Sfidează mare cât o pară.

Se învârte până-n seară?

Şi bolborosea tot aşa mereu până când sfârlează era gata. Copiii se distrau de minune auzindu-l şi de mulţi ori îl îngânau:

— Sfidează mică şi nebună.

Se învârte câte-o lună!

Sfidează mare cât o pară.

Se învârte până-n seară!

Asta-i! Doi bănuţi, trei bănuţi.

Copiii plecau încântaţi nevoie mare.

Într-o zi trecu prin faţa prăvăliei prinţişorul, care se opri să privească.

Strungarul tocmai termina o minunăţie de sfârlează şi bolborosea după cum îi era obiceiul, fără să-şi ridice ochii.

— Strungarule, fă-mi şi mie o sfârlează.

— Mică sau mare? Netedă sau cu vârf?

— Micuţă, micuţă de tot.

— Bine. Să vezi ce sfârlează îţi fac! O să vorbească.

Şi numaidecât cu un picior pe pedală şi cu o mină pe minerul dălţii, începu să lucreze de zor, bolborosind i

— Sfârlează mică, mică.

Pentru prinţ e jucărică.

Şi pentru că sfârlează era destinată moştenitorului regal, strungarul se duse el însuşi la fierar ca să-i pună un picioruş de fier neted şi lucios, iar a doua zi merse la palat ca **s-o** înmâneze prinţişorului; se aştepta la un dar bogat. Sfârlează era e minunăţie. Înainte de a pleca de-acâsă **o** încercase **i** învârtindu-se, aceasta scotea un bizui uşor-uşurel ţ nu vorbea, dar parc-ar fi exntat. Asta voise să spună bietul strungar când îi promisese prinţişorului! „Sfârlează **o** să vorbească”.

Sar prinţul nu înţelesese aşa. Şi văzând că sfârlează nu vorbea, începu să urle şi să bată din picior.

— Vreau sfârlează care vorbeşte! Vreau sfârlează care vorbeşte i

Regele şi regina veniră în fugă. Strungarul încercă să le explice, dar tremura ca o frunză. Iar în vremea asta, prinţul continua să urle şi să bată din picior!

— Vreau sfârlează care vorbeşte!

Regele îi spuse strungarului!

— I-ai promis prinţului o sfârlează care vorbeşte, aşa că fă-o să vorbească Dacă nu-i aduci mâine sfârlează vorbitoare, va fi vai de tine i

Strungarul plecă mai mult mort decât viu.

— Vai de capul meu! Gum să fac o sfârlează care vorbeşte?

Toată noaptea nu închise ochii plângând şi văicărindu-se t Vai de capul meu! A doua zi dimineaţă veni un servitor de la palat t

— Maiestatea-sa vrea sfârlează vorbitoare.

Deodată, strungarului îi veni o idee şi bucuros ce duse la rege i

— Maiestate, sfârlează am făcut-o eu. e drept! Dar limba i-a făcut-o fierarul; dacă sfârlează nu vorbeşte, e vina lui.

Regele păru înţelegător.

— Aşteaptă aici; să trimitem după fierar.

Fierarul veni:

— Ce porunceşte maiestatea-voastră?

— Sfârlează prinţului ar trebui să vorbească; strungarul a strunjit-o, dar tu i-ai pus limba de fier. Nu i-ai pus-o bine. Dacă nu-mi aduci mâine sfârlează vorbitoare, va fi vai şi-amar de tine!

Dar fierarul viclean:

— E adevărat, maiestate; eu i-am pus limba, dar gura i-a făcut-o el. Dacă sfârlează nu vorbeşte e vina celui care n-a făcut bine gura!

— Aşa deci! Daţi vina unul pe altul? Dacă nu-mi aduceţi mâine sfârlează vorbitoare, bine n-o să vă fie l.

Plecară amândoi mai mult morţi decât vii.

— Vai de capul nostru! Cum să facem o sfârlează care să vorbească?

— Să mergem la un vrăjitor, spuse fierarul. Dine ştie?

Poate ne-o face el.

Şi se duseră la vrăjitor.

Acesta tocmai ţinea în mină o păpuşică vorbitoare.

— Daţi sfârlează încoace.

Lipi păpuşică de sfârlează, înfăşură un lănţişor împren jurul picioruşului şi învârti sfârlează de probă.

Sfârlează se învârtea, iar păpuşică vorbea:

— Bună ziua, prinţe! Bună seara, prinţe I

Prinţul începu să sară în sus de bucurie când îşi primi sfârlează.

Regele le dădu celor doi o răsplată frumoasă, iar aceş. tia îi oferiră o bună parte vrăjitorului.

— Păstraţi totul pentru voi; mie nu-mi trebuie nimic, le răspunse el.

Prinţul îşi petrecea toată ziua învârtind sfârlează. Iar sfârlează:

— Bună ziua, prinţe! Bună seara, prinţe!

Îşi botezase păpuşa Sfârlează şi nu mai voia să se joace decât cu ea.

Crescuse mare de-acum şi nu contenea să se joace cu sfârlează; regelui nu-i prea convenea treaba asta.

— Doar nu mai eşti un copil. A venit vreniea să te însori

— Mă însor cu Sfârlează.

Regele se înfurie, luă sfârlează şi dădu cu ea de pardoseală. Păpuşa sări într-o parte, iar sfârlează, ruptă în două, în altă parte.

— Na! mai însoară-te cu Sfârlează f

Prinţul tăcu din gură şi se închise în camera sa. Nu voia să iasă de-acolo cu niciun preţ. Când rămânea singur, plângea:

— Ah, Sfârlează mea! Nu-mi mai poţi spune: Bună seara, prinţe! Bună ziua, prinţe 1

Se îmbolnăvi. Avea febră, slăbea văzând cu ochii; medicii nu ştiau să spună de ce boală suferă.

Regele şi regina erau disperaţi; îl vedeau murind sub ochii lor şi nu-i puteau fi de niciun ajutor.

Unul dintre medici întrebă:

— Poate prinţul a avut vreo mare supărare?

— Nu, nicidecum.

De unde să-şi închipuie regele şi regina că prinţul zace de dragul Sfârlezei?

Dar doctorul insistă:

— Prinţe, te-a supărat cineva?

— Mi-au rupt sfârlează.

Regele trimise după strungar şi fierar.

— Să-mi faceţi o altă sfârlează vorbitoare!

— Maiestatea voastră, nu mai putem.

— Sau mi-o aduceţi mâine sau va fi rău de voi!

Cei doi plecară mai mult morţi decât vii.

— Ce ne facem? Cine ştie dacă vrăjitorul ne-ajută şi de data asta?

Şi alergară la el.

— Tu, strungarule, fă sfârlează; tu, fierarule, lipeşte-i picioruşul de fier neted şi lucios. Apoi veniţi amândoi la mine.

Aşa că prinţul îşi recăpăta sfârlează vorbitoare şi începu s-o învârtă.

Sfârlează se învârtea şi păpuşa îi vorbea:

— Bună ziua, prinţe! Bună seara, prinţe!

Dar acum adăuga:

— Când ne căsătorim, prinţe? Când ne căsătorim?

Spre mirarea tuturor, sfârlează şi păpuşa creşteau zi de zi de parcă ar fi fost vii. Dar Sfârlează vorbea numai când sfârlează se învârtea.

Ce să facă regele şi regina? Văzând minunea asta de Sfârlează care creştea şi temându-se cu prinţul se va îmbolnăvi din nou, consimţiră s-o ia de soţie. Oricum era o căsătorie în joacă.

În primele zile nu se întâmplă nimic. Prinţul îşi învârtea sfârlează şi Sfârlează vorbea. Sfârlează se învârtea ore întregi fără să se oprească, alerga de ici colo şi prinţul alerga şi el după ea:

— Opreşte-te, Sfârlează!

Sfârlează se oprea, dar atunci tăcea. Şi când se învârtea părea vie de-adevăratelea. Când stătea pe loc era

doar o păpuşă de lemn şi-atât.

Prinţul se plictisi. O aruncă într-un colţ şi nu se mai uită la ea.

Noaptea cineva se tânguia:

— Ah, prinţe, prinţe, de ce m-ai părăsit!

Prinţul sărea din pat crezând că Sfârlează devenise o fiinţă vie. Se uita la ea: nimic. Sfârlează era tot o păpuşă de lemn şi stătea rezemată de perete în colţul unde-o aruncase.

În fiecare noapte însă aceeaşi jalnică tânguire:

— Ah, prinţe, prinţe, de ce m-ai părăsit 1

Prinţul nu mai putea să doarmă. Porunci să fie luată din camera sa şi dusă în beci. N-a folosit la nimic.

În fiecare noapte, aceeaşi tânguire, care se auzea până-n camera sa.

— Nu vrei să te potoleşti? Aşteaptă, ţi-arăt eu ţie!

Coborî în beci cu un topor ca să facă bucăţi sfârlează cu Sfârlează cu tot; dar văzând-o atât de frumoasă şi de gingaşă, inima i se îmblânzi.

Crescuse încât părea acum o fată de optsprezece ani şi ca s-o învârţi cu sfârlează îţi trebuia putere, nu glumă! Iar sfârlează era o ditamai sfârlează şi ca s-o învârteşti nu-ţi mai ajungea un lănţişor, ci o funie.

Părinţii prinţului muriseră; el devenise rege. Dar n avea regină şi miniştrii îi spuseră:

— Maiestate, căsătoria cu Sfârlează nu înseamnă nimic: trebuie să vă luaţi o femeie în carne şi oase.

Regele se lăsă convins şi hotărî să se însoare ca prinţesa Spartei.

În ziua nunţii însă, mireasa se simţi rău pe neaşteptate şi, în mai puţin le-o oră. muri.

Regele se întristă. Noaptea, aceeaşi tânguire.

— Ah, prinţe, prinţe, de ce m-ai părăsit!

— Nu mai sunt prinţ. Aşteaptă, ţi-arăt eu ţie.

0 obori în beci, luă un braţ de nuiele, le aşeză Je jur-împrejurul sfirlezei şi pe lângă Sfârlează şi le dădu foc, izbucni **o** flacără; dar sfârlează în flăcări începu să se învârtească aprinzând totul în jurul ei. Urca pe scări,

alerga prin toate încăperile palatului şi pe unde trecea lăsa focul în urma ei. În câteva minute, palatul începu să ardă.

Sfârlează se învârtea şi Sfârlează spunea i

— Bună ziua, maiestate! Noapte bună, maiestate 1

Regele fugea după ea încercând să stingă flăcările!

— Opreşte-te, Sfârlează!

Dar îşi ardea mâinile degeaba. Sfârlează nici gând să se oprească: părea că-şi bate joc de el cu vorbele ei.

— Bună ziua, maiestate! Noapte bună, maiestate?

În jurul palatului se adunase **o** mulţime de oameni care încerca să stingă focul. Care scotea apă, care ducea găleţile, care le arunca peste foc; muncă zadarnică. Cu cât aruncau mai multă apă cu atât flăcările se înteţeau, urcau până la cer. Şi plângeau cu toţii socotind că regele, miniştrii şi întreaga curte îşi găsiseră moartea carbonizaţi.

Dar când se lumină de ziuă, ce să vezi? în locul palatului regal se ivise o grădină minunată, şi, puţin mai departe un alt palat regal, atât de măreţ încât faţă de ei primul părea doar o cocioabă.

Iar pe aleile grădinii, regele şi Sfârlează, care devenise o fiinţă vie, în carne şi oase, ţinându-se de mână, se plimbau, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic. Sfârlează îi spunea glumind regelui*!*

— Bună ziua, maiestate! Noapte bună, maiestate!

Dar nu se mai învârtea pentru că nu mai stătea pe sfârlează.

Şi. pentru că Sfârlează nu m-ai era de lemn, regele se **căsători cu ea.**

Şi s-au luat soţ şi soţie)

Norocii în palmă să-i ţie.

MEŞTERUL DREGE-ŞI-STRICĂ

A fost odată un tâmplar bătrân care avea o dugheană şi câteva unelte necesare în meseria lui: un fierăstrău, un sfredel, o rindea, o daltă, un ciocan, nişte cleşti, tejgheaua şi cam atât.

Făcea treburi mai grosolane şi de obicei îi dădeau să repare vechituri, de aceea îl porecliseră meşterul Dregeşi-strică; strica o uşă şi repara un sertar, o măsuţă, două

gemuleţe, după cum I se cerea, cleiul şi cuiele trebuiau să le cumpere muşteriii.

— De ce, meştere?

I – Aşa.

Cuiele care-i prisoseau le dădea înapoi, dar cleiul nu, îl punea deporate.

— De ce, meştere?

— Aşa.

Răspundea întotdeauna la fel şi trăgea adânc o priză de tutun.

Câştiga puţin, dar cheltuia mai mult decât un principe. Oare de unde scotea toţi banii aceia?

Dimineaţa se ducea la piaţă ca să târguiască pentru prânz *i*

— Măcelare, cât vrei pe fileul ăsta de vită?

— Nu-i pentru tine, meştere; e pentru masa regelui.

— Asta-i! Dar ce, eu n-am tot o gură ca şi el!

Îl provocau de fiecare dată ca să-i audă răspunsul. Lumea râdea:

— Bravo, meştere Drege-şi-strică!

— Pescarule, cum vinzi nisetrul ăsta?

— Nu-i pentru tine, meştere; e pentru masa regelui.

— Asta-i I Dar ce, eu n-am tot o gură ca şi el I

Lumea râdea!

— Bravo, meştere Drege-şi-strică!

Cumpăra un munte de mâncare: carne, peşte, brânză, salam, verdeţuri, fructe» cele mai alese bunătăţi.

— Cine mănâncă toate astea, meştere?

— Eu şi copiii mei.

— O, dar de când ai copii?

— Păi Fierăstrău, Rindeluţa, Ciocănaş, Dăltiţa, Cleştişor şi Sfredeluş, care-i cel mai mic.

Lumea râdea:

— Poftă bună, la toţi, meştere 1

Acasă lăsa într-un colţişor coşul cu mâncare şi muncea până când se întuneca.

— Şi masa, meştere!

— Mi-o pregătesc în bucătărie.

La primul ceas din noapte, meşterul Drege-şi-strică se închidea în dugheană şi-şi baricada uşa.

Şi iată, se auzea zăngănit de farfurii, clinchet de pahare, zgomot de argintărie şi de cuţite folosite ca şi cum acolo înăuntru s-ar fi întins masă mare. Şi apoi, râsete, ţipete şi vocea meşterului, care striga:

— Stai cuminte, Rindeluţa!... Fii atent, Ciocănaş, ai să spargi sticla aceea *l*... Vezi să nu te tai, Cleştişor! De ce te-ai murdărit aşa, Fierăstrău!... Dăltiţa, Sfredeluş, staţi frumos la masă!

Vecinii ascultau la uşă înmărmuriţi.

A doua zi dimineaţă:

— Ai avut masă mare, meştere? Copiii îţi dau de lucru, nu-i aşa?

— Iată-i colo, cuminţi cuminciori.

Şi le arătă uneltele agăţate pe un perete al dughenei; dar coşul era gol şi din toate bunătăţile cumpărate nu mai rămăsese nicio firimitură, nici măcar oasele de peşte sau sâmburii de la fructe.

Vecinii nu mai ştiau ce să născocească doar doar or descoperi misterul meşterului Drege-şi-strică; dar îşi pierdeau vremea de pomană.

Ziua vedeau un biet moşneag, care-şi rupea mâinile trudind până târziu într-o chiţimie. Dar toate bunătăţile acelea? Şi **zăngănit**ul vaselor şi râsetele şi ţipetele?

Zadarnic încercaseră de mai multe ori să facă o gaură în uşă ca să privească pe furiş înăuntru. Lemnul părea pe jumătate putred, dar niciun sfredel nu reuşea să-l pătrundă.

— Ce lemn e ăsta, meştere?

— Lemn de urdă.

— Atunci cum de nu l-ai mâncat?

— Urda nu-mi place.

— Nu s-ar zice, meştere.

El ridica din umeri şi mai lua o priză de tutun:

— Daţi-mi pace.

Toată istoria ajunsese şi la urechile regelui:

— Aha! Aşa deci? „Eu n-am tot o gură ca şi el?”

Şi porunci ca negustorii să-i vândă numai mărfuri de cea mai proastă calitate, că de nu vor plăti cu viaţa.

În dimineaţa aceea, meşterul Drege-şi-strică trebui să se resemneze şi să cumpere o carne pe care n-ai fi dat-o nici la clini, peşte vechi, brânză cu viermi, fructe putrede.

— Eşti mulţumit, meştere?

— Dacă eu sunt mulţumit, apoi ceilalţi n-au să fie.

— De ce?

— Aşa.

Regele oferi un prânz miniştrilor şi celorlalţi demnitari de la curte.

Serviră la masă, dar toţi comesenii începură să strâmbe din nas: carnea duhnea a stârv, brânza mergea singură prin farfurie, într-atât mişuna de viermi, iar fructele miroseau a putred.

— Ce-i asta? urlă regele. Să vină ticălosul acela de bucătar.

Bietul bucătar jură şi răstură că luase din piaţă numai bunătăţi pe alese; avea şi martori. În bucătărie, bucatele răspândeau o mireasmă de-ar fi sculat şi morţii din mormânt.

Regele, miniştrii, demnitarii trebuiră să se mulţumească cu puţină pline veche înmuiată în apă; altminteri ar fi riscat să moară de foame.

— Asta-i opera meşterului Drege-şi-strică 1 spuse unul dintre miniştri. Mă duc să văd dacă-i adevărat sau nu.

Se travesti şi se duse direct la tâmplar, luând drept pretext un cufăr vechi.

— Repară-mi, te rog, cufăraşul ăsta, meştere.

— Puneţi-l acolo. Duceţi-vă şi cumpăraţi cuie şi clei.

— Dar ai destul clei!

— Acela îmi trebuie.

— Ce miros plăcut de mâncare, meştere!

— Is resturile de la prânz: uite-le colo!

Ministrului îi lăsa gura apă văzând o bucată mare de fileu prăjit şi jumătate de peşte în sos, care parcă îi vorbeau: *i*, la şi mă mănâncă!”

— De unde ai luat bunătăţile astea?

— De unde se vând, de la piaţă.

— Dar ştiam că din ordinul regelui n-au voie să-ţi dea marfă aleasă.

Meşterul ridică din umeri şi trase o priză de tutun.

Ministrul îi raportă totul regelui. Ţinură sfat.

— Acest meşter Drege-şi-strică trebuie să fie un vrăjitor! Să-i luăm uneltele; să vedem ce-o să mai facă!

Gărzile regale se duseră la meşter acasă şi-i sechestrară rindeaua, sfredelul, ciocanul, fierăstrăul, totul. Regele hotărî să le ţină într-o cameră vecină cu camera sa şi, pentru mai mare siguranţă, îşi legă la brâu cheia de la uşă.

În timpul zilei, uneltele stătură liniştite; dar o oră după ce se înseră, în cameră începu un zgomot infernal: fierăstrăul tăia. ciocanul ciocănea, sfredelul sfredelea, cleştele strângea; şi apoi ţipete şi plânsete.

— Ne e foame! Ne e foame!

Regele alergă şi deschise uşa; uneltele stăteau cuminţi la locul lor, pe jos, una peste alta cum le aruncaseră. După ce închise uşa, reîncepură zgomotele şi ţipetele şi plânsetele.

— Ne e foame! Vrem mâncare!?

În noaptea aceea, regele nu dădu geană de geană.

A doua seară fu şi mai rău. Ministrul spuse:

— Maiestate, să încercăm să le dăm de mâncare.

Fierăstrăul tăia, ciocanul ciocănea, rindeaua răzăluia, sfiedelul sfredelea, cleştele strângea…

— Potoliţi-vă, pentru numele lui Dumnezeu. Aveţi aici de mâncare.

Şi închiseră uşa. Şi iată, zăngănit de farfurii, clinchet de pahare, zgomot de argintărie şi de cuţite folosite, ca şi cum înăuntru se întindea masă mare; apoi râsete şi ţipete

— Mi-ai dat peste mână! M-ai stropit! Mu mai trage de mine I

Un miracol.

— Da! Meşterul Drege-şi-strică trebuie să fie un vrăjitor!

Regele trimise gărzile să-l aducă în faţa sa.

— Ce-i asta, meştere? Uneltele tale vorbesc şi mănâncă? Cum aşa?

Meşterul ridică din umeri şi luă o priză de tutun.

— Dacă nu-mi dezvălui misterul, poruncesc să ţi se taie capul.

— Ce mister, maiestatei Ei sunt copiii mei.

— Şi de ce au ajuns aşa?

— Ca să mă ajute să-mi câştig pâinea.

Regele îl crezu şi porunci să i se dea totul înapoi.

— Numai ai grijă să nu mai spui: „Dar ce, eu n-am gură ca şi el 1” Ai să te căieşti.

Meşterul reîncepu să lucreze. Dar muşteriii se împuţinaseră: oamenii se temeau să aibă de-a face cu el. Zădărnic mergea el pe străzi, strigând la fiecare patru paşi i

— Meşterul Drege-şi-strică! Cine are lucruri, de: stricat sau de reparat.

Nimeni nu-l chema…

— Şi-acum ce-ai să te faci, meştere?

— Cât mai am clei, o scot eu la capăt.

Într-adevăr, avea un munte de clei în dugheană –; Dar din zi în zi, acesta scădea. Mănâncă azi, mănâncă mâine, cleiul se termină.

— Şi-acum ce-ai să te faci, meştere?

Meşterul ridica din umeri şi trăgea prize de tutun.

Regele avea şase copii, trei băieţi şi trei fete, frumoşi şi sănătoşi cu toţii. Dar chiar în zilele acelea se îmbolnăviră toţi şase. iar medicul nu părea să ştie ce boală au. Zăceau fără poftă de mâncare, nu suportau nici cea mai uşoară hrană. Consultaţii peste consultaţii, leacuri, siropuri de tot felul, nimic nu le era de niciun folos. Fata cea mare muri.

Pe când o duceau la groapă, iată – 1 şi pe meşterul Drege «i «trică urmându-i cu un coşciug micuţ pe umeri.

— Cine ţi-a murit, meştere?

— Mi-a murit Fierăstrău!

A doua zi muri unul dintre băieţii regelui; şi pe ciad îi duceau la groapă, iată-l din nou pe meşterul Drege-şi-

strică, urmându-i cu un coşciug micuţ pe umeri.

— Cine ţi-a murit, meştere?

— Mi-a murit Ciocănaş!

Şi astfel în fiecare zi murea când un băiat, când o fată de-a regelui şi meşterul nostru apărea în urma cortegiului funerar purtând un coşciug micuţ pe umeri.

— Cine ţi-a murit, meştere?

— Dăltiţa! Mi-a murit Rindeluţa i

Ministrul, viclean de felul său, aflând că meşterul Drege-şi-strică fusese văzut de fiecare dată cu un coşciug micuţ pe umeri în urma cortegiului copiilor regelui, spuse:

— Maiestate, dacă nu vreţi să vă moară toţi copiii, trimiteţi după meşterul Drege-şi-strică. De la el vi se trage nenorocirea.

Nu mai rămăsese în viaţă decât o singură fată de-a regelui şi era deja în agonie.

— Ah, meştere, salvează-mi copila!

— Ah, maiestate, salvaţi-l pe dragul meu Sfredeluş!

— Cum să fac V

— Nu există decât un singur mod: să-i căsătorim I

Luat pe nepregătite şi minat de dragoste pentru copila sa, regele consimţi:

— Apoi am să-i arăt eu lui. meşterului ăsta! îşi spuse în sinea sa.

Prinţesa, care devenise moştenitoarea tronului pentru că rămăsese singurul copil, se vindecă repede.

Regele îi spuse meşterului:

— Adu-nii-l la palat pe Sfredeluş.

— Maiestate, în timpul zilei rămâne sfredel, iar noaptea devine om. Asta-i deocamdată soarta lui.

— Şi mai târziu?

— Mai târziu, dac-o avea noroc, o să fie mai bine.

— Atunci nu facem nicio căsătorie.

— Cum hotărăşte maiestatea-voastră.

Anii treceau; regele era mulţumit că nunta lui Sfredel aş cu prinţesa se amina mereu şi se înveselea bătându-şi joc de meşter.

— Aslai lapte care nu se prinde! Şi zi, ce mai faci, meştere? Dacă nu mai ai unelte şi ţi-a rămas numai sfredelul, cum te descurci?

— Ţi spun tot felul de basme lui Sfredeluş. Ieri i-am povestit unul foarte frumos. Vreţi să-l ascultaţi, maiestate?

— Să-l auzim, meştere!

A fost odată un rege care avea doi feciori, unul bun bun şi altul rău. Cel bun era cel mai mare şi, la moartea tatălui, trebuia să devină rege. Treaba nu-i convenea deloc celuilalt frate.

Regele se tulbură şi-l întrerupse:!

— Basmul tău nu-mi place.

— Ascultaţi, maiestate, partea cea mai frumoasă abia acum urmează. Deci treaba nu-i convenea deloc fratelui celui rău, care se gândi să se descotorosească de fratele său ca să devină el rege după moartea tatălui. Îi spuse: „Să mergem la vânătoare Plecară împreună. Când ajunseră în pădure, departe de însoţitori, scoase sabia şi-l lovi pe la spate pe fratele său care nu se aştepta la asta.

Regele se tulbură şi mai tare şi-l întrerupse.

— Nu, hotărât că nu, basmul tău nu-mi place.

— Iată însă partea cea mai frumoasă, maiestate. Ascultaţi! El credea că l-a omorât pe fratele său şi de aceea îl lăsă acolo după ce-l acoperi cu ierburi şi cu ramuri. Iar tatălui îi spuse: „L-au sfâşiat fiarele 1”.

— Vai, strigă regele. Tu eşti fratele meu! Iartă-mă!

I se aruncă la picioare tremurând şi plângând:

— Nu mă pedepsi! Iată coroana? Nu mă pedepsi Fii rege în locul meu!

— Nici tu, nici eu! răspunse meşterul Drege-şi-strică. Rege va fi Sfredeluş, iar fiica ta va fi regină.

Meşterul îmbrăcă haine regale, nici nu-l mai puteai recunoaşte –, şi se duse să-l ia pe Sfredeluş.

Nu mai era un simplu sfredel, ci un tânăr frumos ce părea născut anume pentru a domni. Prinţesa nu se arăta cu nimic mai prejos decât el.

Cei doi fraţi se îmbrăţişară şi se sărutară; iar cel care puţin mai înainte se numea meşterul Drege-şi-strică îşi

poveşti viaţa r cum scăpase de la moarte, cum devenise tâmplar… Poporul îi cunoaşte istoria sub numele de *Fata căpcăunului,* iar eu am să v-o spun şi vouă altă dată.

Sfredeluş şi prinţesa se căsătoriră făcând nuntă mare, trăiră ani lungi şi fericiţi şi avură o mulţime de copii.

Căci cine are primeşte, cine nu… se lipseşte.

FATA CĂPCĂUNULUI

A fost o dată un rege care avea doi feciori, unul bun şi celălalt rău. Cel bun era şi cel mai mare, iar la moartea tatălui avea să devină rege.

Treaba nu-i convenea deloc celuilalt, care se hotărî să se descotorosească de frate-său, ca să ajungă el însuşi rege. Într-o zi, îi spuse:

— Să mergem la vânătoare!

Şi plecară împreună. Când ajunseră în pădure, departe de alaiul ce-i însoţea, scoase sabia şi-l lovi pe la spate pe fratele său, care nu se aştepta la asta. Crezu că-l omorâse, îi acoperi trupul însângerat cu ierburi şi cu ramuri şi se întoarse acasă.

Regele îl întrebă:

— Dar fratele tău?

— Maiestate, o mare nenorocire! L-au sfâşiat fiarele!

Sărmanul părinte plânse cu disperare, se îmbolnăvi de durere şi după câteva zile muri.

Prinţul era doar rănit şi când îşi reveni începu să se vaite şi să strige după ajutor.

Se întunecase. Cineva scotoci printre ierburi şi printre ramuri căutându-l, apoi două labe cu gheare îl înşfăcară, ridicându-l pe sus ca şi cum n-ar fi fost decât un fir de pai, iar o limbă aspră ca o răzătoare îi linse sângele închegaţ, exclamând:

— Oh, ce gust bun! Ce gust bun!

Prinţul îngheţă auzind vocea aceea înspăimântătoare

— Săracul de mine! Am nimerit în mâinile unui căpcăun!

Era într-adevăr un căpcăun. îl luă sub braţ ca pe un pachet şi porni cu el spre peşteră. Din când în când se oprea, îi lingea sângele de pe răni şi exclamă:

— Ce gust bun! Ce gust bun!

Înalt, masiv, aproape un uriaş, mergea cu paşi atât de lungi şi de uşori încât nici vântul nu l-ar fi putut ajunge din urmă. În câteva clipe fu la intrarea peşterii şi bătu i

— Deschide, deschide, fata mea: tata îţi aduce ceva bun de mâncare!

Prinţul leşinase încă o dată şi părea mort de-a binelea. Văzându-l atât de frumos şi plin de sânge, fata căpcăunului se înduioşa.

— Cum spui asta? E mort, nu vezi [ÎI arunc peste cadavre.

Căpcăunul mai linse încă o dată sângele şi-i spuse i

— Ai dreptate. Aruncă-l. Eu plec.

— Drum bun. Să te întorci mâine dimineaţă.

După plecarea căpcăunului, alergă la dulap, luă un borcănel în care se afla **o** alifie ce vindeca rănile **şi-l** unse pe prinţ.

Prinţul deschise ochii, ca şi cum s-ar fi trezit dintr-un somn lung

— Cine eşti, frumoasă fată?

— Sunt fiica căpcăunului. Nu te teme! Dar tu cine eşti?

— Sunt prinţul.

Şi-i povesti trădarea fratelui său.

— Lasă-mă să plec; tatăl meu, regele, crede că am murit

— E prea departe. Peste munţi, peste văi şi păduri; n-ai cum să găseşti drumul. Tatăl meu te ar întâlni şi te-ar mânca din două îmbucături. Ca să nu te rătăceşti îţi trebuie inelul său; el îl poartă mereu în deget.

— Am să i-l iau când doarme dacă mă ajuţi.

— Şi apoi?... M-ar ucide.

— Te iau cu mine. Ne vom căsători.

Se auzi strigătul căpcăunului care se întorcea furios pentru că nu avusese noroc la vânat.

— Unui! Unui!

— Se întoarce tata. Intră aici Ai să găseşti de mâncare, băutură şi un aşternut de paie pe care să dormi

să nu te mişti de-aici până diseară; altfel tatăl meu te mănâncă de îndată.

După ce intră, căpcăunul începu să adulmece de jur-împrejur:

— Uh 1 Uh! Ce miros de om!

— Ţi se pare. Eşti obosit: mănâncă şi du-te de te culcă.

Căpcăunul bombăni, înghiţi o jumătate de bou fript şi se întinse în pat:

— Scarpină-mă în cap, fata mea!

Nu reuşea să adoarmă dacă fata nu-l scărpina în cap. Iar fata, cu o mină îl scărpina şi cu cealaltă încerca să-i scoată inelul din deget.

— Ce vrei să faci, fată nebună? urlă căpcăunul pe jumătate adormit

Fata, speriată. Îşi retrase mâna şi renunţă.

Spre seară, căpcăunul se pregăti iarăşi să plece la vânătoare.

— Uh! Uh! Ce miros de om!

Adulmeca împrejur, căsca ochii mari şi-i lăsa gura apă.

— Ţi se pare. Drum bun şi să te întorci cu bine; să nu vii înainte de a se lumina de ziuă.

Căpcăunul trase uşa după el bombănind.

— Unui! Unui!

Îl auzeai chiar dacă era la o milă depărtare.

Fata căpcăunului îl chemă pe prinţ.

— Am încercat să-i scot inelul, dar n-am reuşit. Poate mâine.

— Arată-mi casa voastră, dacă tot e plecat tatăl tău.

— Mai întâi jură-mi că mă iei de nevastă, dacă fugim împreună.

— Îţi jur.

Fata deschise o uşă şi prinţul rămase cu gura căscată văzând o cameră îmbrăcată de sus până jos în aur şi diamante, cu mobile de marmură, de argint şi din lemn preţios. Dar pe jos, ici colo, erau aruncate oase curăţate de carne, dar încă pătate de sânge.

— Ce fel de oase sunt astea?

— Nu le lua în seamă.

Prinţul înţelese că sunt oase de om; bietele fiinţe fuseseră devorate de căpcăun. Se cutremură din cap până-n picioare, gândindu-se că şi fata îşi avusese poate partea ei:

— Iar acolo înăuntru ce este?

Şi arătă spre o uşă de oţel, cu un mecanism complicat şi cu doi monştri înspăimântători, unul la dreapta şi altul fa stingă.

— Acolo se află comoara. Dar nu se poate intra:

trebuie să ai în mină inelul vrăjit, altfel te mănâncă cei doi monştri.

Se auzi strigătul căpcăunului care se întorcea de la vânătoare.

— Unui! Unui 1

— Flepede, repede, ascunde-te în peşteră şi să nu te mişti de-acolo până diseară; de nu, tata te înghite cât ai zice peşte.

Prinţul abia avu timp să se ascundă, că uriaşul şi bătea la uşă:

— Deschide, deschide, fata mea! Tata îţi aduce de mi tica re.

Prinţul auzea gemete şi urlete omeneşti, scrâşnet de dinţi şi pocnituri de fălci şi apoi numai zgomotul făcut de căpcăunul care-şi devora prada.

Fatf îi spunea:

— Eşti obosit, tată; mergi la culcare.

Căpcăunul se dezbrăcă:

— Scarpină-mă în cap, fată.

— Acum îi scoate inelul, se gândi prinţul.

Într-adevăr, seara, când căpcăunul plecase la vânătoare, fata îl strigă:

— Prinţe, prinţe, am luat inelul. Bietul tata se va rătăci în pădure. L-am trădat de dragul tău.

Intrară în camera comorilor, luară aur şi diamante cu sacul şi apoi plecară. Inelul rămăsese în mina fetei.

Trecând prin pădure auzeau din depărtare:

— Unui! Unui!

— E tata care nu găseşte drumul. L-am trădat de dragul tău, sărmanul meu tată.

Prinţul se uită la fată şi-i văzu buzele mânjite de sânge.

— Ce-ai mâncat împreună cu tatăl tău?

— Iezi şi mieluşei drăgălaşi, ce-ai fi zis că-s copilaşi, Nu m-am şters la gură.

În primul oraş unde ajunseră, prinţul se ţinu de cuvânt şi se căsători cu fata căpcăunului. Imediat află, de asemenea, că tatăl său murise şi că trădătorul său frate era deja rege. Dar ce putea să facă? rămase în oraşul acela bucurându-se de comorile căpcăunului.

Soţia sa nu prea mânca la masă, mulţumindu-se mai curând să ciugulească de ici de colo.

— De ce nu mănânci?

— Nu mi-e foame.

— Doar nu te hrăneşti cu aer!

— N-ai grijă.

Într-o noapte, prinţul se trezeşte şi n-o găseşte pe nevastă-sa în pat. O caută prin toată casa, femeia nicăieri. Era îngrijorat. În zori, o vede întorcându-se.

— Unde ai fost?

— Să mă plimb.

O privi i avea buzele mânjite de sânge.

— Ce-ai mâncat?

— Iezi şi mieluşei drăgălaşi, ce-ai fi zis că scopilaşi. Nu m-am şters la gură.

S-a prefăcut că o crede.

În vremea asta, nevastă-sa îl aţâţa **mereu împotriva** fratelui său.

— Dacă tu ai fi rege, eu aş ajunge regină 1

— Eşti mai mult decât o regină. Nu-ţi lipseşte nimic.

— Dacă tu ai fi rege, eu aş ajunge regină! Ar trebui să-l omori pe fratele tău trădător, aşa cum el a vrut să te omoare pe tine.

— Şi dacă nu pot?

— Cu inelul tatălui meu poţi face orice! Ar trebui să

te răzbuni. Dacă tu ai fi rege, eu aş ajunge regină!

Azi aşa, mâine aşa, prinţul începu să se gândească la răzbunare. Îl mai ţinea însă pe loc dragostea pentru copiii săi. Avea deja cinci, iar al şaselea era pe drum. Dacă el murea, ce s-ar fi ales de sărmanele fiinţe neajutorate? Dar nevastă-sa o lua de la capăt i

— Dacă tu ai fi rege, eu aş ajunge regină!

Se născu şi al şaselea copil. Aveau acum trei băieţi şi trei fetiţe.

Într-o noapte, prinţul se trezeşte, dar n-o găseşte pe nevastă-sa în pat, O caută prin toată casa, femeia nicăieri. Era îngrijorat. În zori, d vede întorcându-se.

— Unde-ai fost?

— Să mă plimb.

O privi: avea buzele mânjite cu sânge.

— Ce-ai mâncat?

— Iezi şi mieluşei drăgălaşi, ce-ai fi zis că-s copilaşi.

Nu m-am şters la gură.

De astă dată însă prinţul intră la bănuială şi se înfioră gândindu-se la hrana nevestei sale.

— Doar nu degeaba e fată de căpcăun!

Şi ura împotriva fratelui său şi dorinţa de răzbunare i se aprinseră din nou în suflet.

— Dacă nu m-ar fi trădat, nu m-aş fi însurat cu fata unui căpcăun.

Îl ura mai mult pentru asta. Sângele care mânjea buzele nevestei sale aparţinea fără îndoială unor fiinţe omeneşti Ce îngrozitor!

Într-o zi îi spuse:

— Mă duc să-i plimb pe copii.

Îl luă în spate pe ultimul dintre ei, care nu mergea încă şi fusese înţărcat de curând şi ieşi în oraş

Merse el ce merse până ce noaptea îi surprinse pe o câmpie pustie. Nicio casă ţărănească unde să se adăpostească! Nu se vedea suflet de om.

— Ah, frate ticălos! Unde am ajuns din cauza ta! Vreau să te omor!

Îşi culcă pe jos copiii care picau de somn şi se aşeză

într-un colţ ca să-i vegheze.

Deodată însă vede în faţa sa doi ochi arzând ca tăciunii şi forma neagră, ciudată a unui animal ce se apropia tiptil-tiptil. Îi îngheţă sângele în vine de groază N-avea putere nici să scoată spada şi să se apere, auzea pe cineva bolborosind:

— Ce miros bun de carne tânără! Ah. ce miros bun!

Vocea i se părea cunoscută, deşi nu era sigur. Dragostea pentru copii îi insuflă curaj. Scoase spada şi se aruncă asupra fiinţei cu ochi de tăciune, care muşca deja din copii

— Auu! Auuu! Mor! Mor!

Nevastă-sa, fiica căpcăunului, începuse să-şi devoreze propriile creaturi. Doar nu degeaba era fiică de căpcăun.

Copiii răniţi sângerau, iar nefericitul prinţ nu ştia cum să-i lecuiască. Se făcuse ziuă, dar nu se zărea suflet de om cât vedeai cu ochii.

Iar el plângea smulgându-şi părul din cap, privind spectacolul înfiorător din faţa sa: nevastă-sa moartă de **o** parte, de cealaltă parte, copiii răniţi, sângerând, agonizând şi ei.

— Frate ticălos! Fără trădarea ta n-aş fi ajuns aici!

— Ce ai? De ce plângi?

Se întoarse şi văzu în faţa sa o preafrumoasă doamnă îmbrăcată în alb, ce ţinea în mână o vărguţă de aur.

— Preafrumoasă doamnă, ajută-mă! Copiii mei… Copiii mei!

— Pot să te ajut cu o singură condiţie.

— Cu orice condiţie, doamnă!

— Ascultă-mă: ştiu totul. Trădarea fratelui tău, căpcăunul, fuga cu fata lui, căsătoria ta. Dacă vrei să te ajut, trebuie însă să-l ierţi pe fratele tău.

— Pe ticălosul acela? Niciodată! Nu!

Frumoasa doamnă, tulburată, îi întoarse spatele şi se pregăti să plece.

— Da, da! îl iert! strigă prinţul. Pentru copiii mei!

Ea se apropie surâzătoare şi-i spuse:

— Ascultă-mă bine. După câţiva ani numai un singur fiu de-al tău va supravieţui: cel mai mic. Şi ştii de ce? Pentru că numai el nu s-a înfruptat din carne de om. Folosindu-se de puterea inelului, soţia te adormea adânc şi ieşea noaptea la vânătoare de copii; nu degeaba era fiică de căpcăun. Ceilalţi cinci, oriunde s-ar afla, vor deveni şi ei, la rândul lor, căpcăuni!

Prinţul plângea.

— Dacă-l ierţi pe fratele tău, fiul tău cel mic va fi rege.

— Da, da, îl iert! îl iert din toată inima!

— Priveşte!

Întinse vărguţa de aur şi începu să-i atingă pe copii; şi pe măsură ce-i atingea aceştia se transformau: unul devenea ciocan, altul cleşte, altul **o** daltă, un fierăstrău, o rindea. Când îl atinse pe cel mic, acesta deveni un sfredel.

Prinţul se îngălbeni: părul i se ridică măciucă în cap.

Doamna îi făcu un semn cu mâna:

— Nu te speria: nu li s-a întâmplat nimic. Tu vei fi tâmplar şi acestea vor fi uneltele tale. Ziua îţi vor servi ca să-ţi câştigi pâinea; noaptea vor redeveni copii, după ce-i vei atinge cu inelul vrăjit.

— Dar tu cine eşti?

— Sunt o zână.

Prinţul prinse puţin curaj:

— Zână, zână bună, învaţă-mă ce să fac.

— Ia aceste unelte şi du-te în oraşul unde este rege fratele tău. Vei închiria o dugheană şi-ţi vei câştiga pâinea muncind ca tâmplar. Cleiul şi cuiele ţi le vor cumpăra muşteriii tăi Cuiele care-ţi vor prisosi le vei înapoia, cleiul însă nu. Pune-l deoparte. îl vei mânca mai târziu; ai să vezi. Şi-i explică ceea ce avea să urmeze.

Prinţul îşi ridică de jos uneltele:

— Copilaşii mei se numesc acum Fierăstrău, Rindeluţa, Ciocănaş, Dăltiţa, Cleştişor şi Sfredeluş!

Plângea şi râdea în acelaşi timp consolat.

— Şi cadavrul soţiei tale? îl laşi aşa pradă animalelor şi păsărilor răpitoare?

— E drept! Sărăcuţa de ea, dacă taică-su era căpcăun, ea ce putea să fie? N-are nicio vină.

Îi luă inelul din deget, săpa o groapă şi o îngropa.

— Ce nume am să port, zână bună?

— Numele or să ţi-l găsească oamenii; te vor chema meşterul Drege-şi-strică. Vei părea un om bătrân; vei părea, dar nu vei fi.

— Îţi mulţumesc, zână bună!

Privi de jur-împrejurul său, în apropiere, în depărtare: zâna dispăruse.

Restul, dragii mei copii, îl ştiţi deja. Şi basmul cu *Fata Căpcăunului* se încheie aici.

PĂPUŞICA

A fost odată un pescar care-şi ducea zilele de bine de rău trăind din pescuit. Pleca seara cu barca, rămânea pe mare toată noaptea, iar dimineaţa în zori se întorcea acasă.

Dacă avusese noroc la pescuit, când îşi zărea de departe nevasta, care-l aştepta neliniştită pe plajă, îi făcea semne de bucurie fluturându-şi şapca.

Dar de câteva luni, sărmanul om avea ghinion: parcă toţi peştii s-ar fi înţeles să-i ocolească năvodul. Tovarăşii săi însă prindeau atât de mulţi încât uneori ajungeau să arunce înapoi în mare o parte ca să nu se scufunde cu barcă cu tot de atâta greutate.

Într-o zi, pescarul îi spuse disperat nevestei sale:

— Hai să vindem barca, năvodul, toate uneltele de pescuit: mai trăim şi noi măcar câteva săptămâni cu banii pe care îi luăm. De nu, n-o mai ducem mult nici eu, nici tu şi nici Păpuşica.

Aveau o fetiţă născută la şapte luni, atât de mică şi neajutorată că mamă-sa, torcând în pragul uşii o ţinea în buzunarul de la şorţ. Copiliţa nu creştea deloc. La şapte ani rămăsese întocmai ca în ziua în care se născuse. Nu plângea niciodată, surâdea mereu cu chipul ei micuţ de păpuşică şi vorbea cu o voce atât de subţire încât abia se auzea. De aceea o numiseră Păpuşica.

Dar când era vorba de mâncare, copiliţa îi uluia:

sărmanii părinţi nu ştiau ce să facă s-o mulţumească. Şi era o făptură care n-aducea niciun folos; femeia îi spunea adesea bărbatului său:

— Ea e nenorocirea noastră. Dar e sânge din sângele nostru. Asta-i voia lui Dumnezeu!

De când ghinionul îi urmărea fără milă, pescarul se gândea mereu la cuvintele femeii:

— Ea e nenorocirea noastră!

Nici să n-o vadă în ochi pe fată; n-o alinta niciodată, ba uneori o şi chinuia când aceasta începea să ceară de mâncare cu vocea ei subţirică:

— Mi-e foame! Mi-e foame!

Într-o zi, după ce-şi vânduse deja barca, vâslele, plasele şi toate uneltele meseriei sale, pescarul stătea pe o stâncă de pe plajă, ţinându-şi capul în mâini şi plângându-şi soarta fără noroc.

Deodată, din valuri, răsări o femeie, care de la piept în jos, avea trup de peşte. Înota, înota şiroind de apă şi se apropia de el.

— De ce plângi, de ce te vaiţi, omule?

— Sunt un nenorocit t les la pescuit, dar nu prind peşte. Mi-am vândut barca, plasele, totul şi banii s-au terminat. Nu mai ştiu altă meserie. O să murim de foame şi eu şi femeia mea şi Păpuşica.

— Ascultă, îi spuse femeia-peşte. Dacă mi-o dai pe

Păpuşica, îţi dăruiesc o grămadă de bani de aur, care te vor scoate din nevoie. – Nu pot să vând ce-i sânge din sângele meu.

— Gândeşte-te bine. Mă întorc peste opt zile.

Femeia-peşte se scufundă în mare şi dispăru.

Când ajunse acasă, omul voi să-i povestească nevestei tot ce i se întâmplase, dar se opri. Avea mai întâi să chibzuiască bine.

Opt zile la rând se gândi şi se socoti mereu şi, în cele din urmă, se hotărî. O va vinde pe Păpuşica femeii-peşte, fără să-i spună nimic nevesti-sii şi vor ieşi din nevoie.

Dimineaţa o anunţă pe femeie:

— Mă duc pe plajă cu Păpuşica să ne jucăm.

O băgă în buzunar şi plecă.

— Unde mă duci, tată?

— Unde ţi-e soarta.

— Ah, tată ticălos! Ah, tată fără inimă!

— Taci sau îţi sucesc gâtul.

Trecea lume pe lângă ei şi fetiţa speriată tăcu. Dar după câţiva paşi, reîncepu:

— Unde mă duci, tată?

— Unde ţi-e sortit să mergi.

— Ah, tată ticălos! **Ah,** tată fără inimă! Femei a peşte mă va mânca.

Pescarul se zăpăci.

— Ce ştii tu de femeia-peşte?

— Am visat-o noaptea trecută. Taie-mi măcar o şuviţă de păr şi du-i-o mamei s-o aibă ca amintire.

Îi tăie o şuviţă de păr şi, după ceajunse pe stâncă, începu să aştepte.

Spre amiază, iată că se iveşte la suprafaţa mării femeia-peşte şiroind de apă:

— Pescăriile, te-ai gândit bine?

— M-ami gândit. O am aici în buzunar pe Păpuşica. Arată-mi banii!

Femeia-peşte îşi ridică din apă coada şi-i arătă un coşuleţ ţesut din alge, plin cu monede strălucitoare de aur.

Pescarul **ameţi**; **îşi** duse **mâna ia** buzunar şi, fără să-şi privească în faţă copila, spuse:

— Dă-mi banii. Ia-o pe Păpuşica.

— Nu-i lipseşte niciun fir de păr?

— Niciun fir de păr.

N-a vi ut să pomenească de şuviţa pe care i-o tăiase mai înainte, temându-se că femeia-peşte nu va mai accepta să facă târgul dacă afla că fetiţei îi lipseşte ceva.

Femeia-peşte se apropie de stâncă, îi întinse pescarului grămada de aur, o luă pe Păpuşica şi se îndepărtă, murmurând:

— Ţine minte, pescăriile! Cine înşală, va fi înşelat!

Se scufundă în mare şi dispăru cu Păpuşica în braţe.

Când se întoarse, femeia îl întrebă îngrijorată:

— Dar Păpuşica unde este?

— Iat-o.

Şi scoase din buzunar coşuleţul cu bani de aur.

Sărmana mamă începu să-şi smulgă părul din cap, plângând şi strigând:

— Ah, fata mea! A vândut-o, ticălosul! Păpuşica mea!

— Taci din gură sau îţi sucesc gâtul! Din cauza ta am vândut-o. Nu spuneai întruna: „E-o făptură care n-aduce niciun folos I Ea e nenorocirea noastră 1”? Uite aici o şuviţă „din părul ei: ţi-o trimite ca amintire.

— N-ai decât să-ţi păstrezi aurul; mie îmi ajunge părul ei.

Săruta mereu şuviţa de păr, o scălda în lacrimi.

— Şi ce-ai să le spui oamenilor?

— Că Păpuşica a căzut în apă şi au mâncat-o peştii.

După ce-şi ascunse comoara într-un sertar, pescarul luă câteva monede şi plecă să târguiască prin cele mai bogate prăvălii. Voia să trăiască din plin şi să le arate tuturor cum trăieşte.

— Asta cât costă?

— O sută de lire.

— O nimica toată. Ţine!

— Cui îi dai cochiliile astea goale? Iii arde de glumă? Pescarul se îngălbeni ca un mort. Dacă îşi băga mâna în buzunar, găsea un pumn de bani de aur; când îi scotea afară erau doar cochilii goale de scoici. I se părea imposibil: nu voia să creadă. Şi mai încercă o dată.

— Cât costă?

— Trei sute de lire.

— O nimica toată. Ţine!

— Cui îi ¿ai cochiliile astea goale? Îţi arde de glumă? Se întoarse acasă disperat. Îşi vânduse fata, iar în curând aveau să moară de foame. Femeia-peşte îi spusese: „Ţine minte, pescarule! Cine înşală, va fi înşelat!” Şi iată-l înşelat peste măsură.

— Ce ne facem, femeie?

— Ce-o vrea Dumnezeu!

Nemaivăzând-o pe micuţă, oamenii întrebau:

— Şi Păpuşica voastră?

— A căzut în mare şi-au mâncat-o peştii.

Le răspundea numai bărbatul; femeia tăcea şi plângea

Dar cum de nu aflase nimeni de această întâmplare? Oamenii începură să aibă bănuieli şi să clevetească.

— Cine ştie ce i-or fi făcut, sărmana copilită! Au omorât-o ca să scape de-o gură în plus. Ticăloşii!

Clevetirile ajunseră la urechea regelui.

Regele îşi trimise gărzile să-i aducă la palat pe cei doi soţi cu cătuşe la mâini.

— Ce s-a întâmplat cu Păpuşica voastră?

— A căzut în apă şi-au mâncat-o peştii.

Femeia izbucni în plâns:

— Maiestatea voastră, nu-i adevărat! El a vândut-o femeii-peşte.

— Îţi dau o lună de zile. Dacă până într-o lună n-o vei recăpăta pe copilă, am să te dau pe mâna călăului să-l: mângâie beregata.

Pescarul se duse în goană pe plajă şi când ajunse în dreptul stâncii, începu să strige:

— Femeie-peşte… O, femeie-peşte 1

Femeia-peşte se ivi şiroind de apă.

— Ce pofteşti de la mine?

— Dacă mi-o înapoiezi pe Păpuşica, îţi aduc înapoi aurul pe care mi l-ai dat şi ceva pe deasupra, orice vrei.

— Adu-mi-l pe prinţ în schimb şi ne-am înţeles.

Pescarul îşi pipăi gâtul; i se tot părea că simte funia călăului care-l sugrumă. Schimbul ăsta cu prinţul nu era posibil. Totuşi se hotărî să încerce.

În fiecare dimineaţă se ducea în faţa palatului regal; socotise că prinţul va ieşi să se joace cu ceilalţi copii „iar el îl va ademeni pe malul, mării şi-l va da femeii-peste în schimbul Păpuşicăi.

Zilele treceau, dar prinţul nu se ivea sau apărea întotdeauna însoţit de un servitor care-l supraveghea.

Într-o zi însă, iată ocazia aşteptată.

— Prinţule, prinţişorule, marea e liniştită şi apa

mişună de peşti care de care mai frumos.

— Du-mă să-i văd. Ai cui sunt peştii ăştia?

— Sunt ai tăi, dacă vrei. Vino repede după mine!

Îl duse pe stâncă.

— Femeie-peşte! O, femeie-peşte! Ţi l-am adus pe prinţ.

Femeia ţâşni la suprafaţă şiroind de apă.

Prinţul se îngrozi văzându-i coada de peşte şi începu să ţipe.

Dar pescarul îl luă pe sus şi i-l dădu femeii-peşte în schimbul Păpuşicăi. Observase că, în timp ce prinţul se „zbătea ca să nu fie luat de monstru, fetiţa îi smulsese o şuviţă de păr.

— Nu-i lipseşte nimic?

— Nimic.

— Ţine minte, pescăriile! Cine înşală, va fi şi el înşelat.

Şi femeia-peşte se scufundă în mare împreună cu prinţul.

Pescarul îşi puse fetiţa în buzunar şi, mergând pe drum, o tot întreba:

— Păpuşico, ce-ai văzut în adâncu! mării?

Dar Păpuşica tăcea.

— Păpuşico, ce-ai mâncat în adâncul mării?

Dar Păpuşica tăcea

— Păpuşico, iartă-l pe lalai tău. Foamea le aduce la disperare.

Dar Păpuşica tăcea.

Pescarul se înfăţişă înaintea regelui i

— Aha! Îţi mai şi baţi joc de mine! Spânzuraţi 1 *

— Iat-o pe Păpuşica.

Sărmanul pescar înţepeni de groază. În locul fetiţei frumoase, în carne şi oase, ţinea în mână o păpuşă de lemn care-i semăna leit. Femeia-peşte îl înşelase.

— Gine ţi-a făcut păpuşa asta?

Regele o întorcea de pe o parte pe alta, uimit de extraordinara asemănare. Pe când o cerceta, atinse un buton şi păpuşa de lemn începu să vorbească i

«*— În adâncuri albastre de mare.*
Păpuşica aşteaptă.
Când prinţul va fi să se-nsoare.
***Pe ea de** nevastă **o** va lua.*
*Să meargă-n adânc **s-o** găsească şi **s-o** deznoade de vraja cea rea, doar buna sa mamă, iubind-o, putea.*

— Şi prinţul? Unde-i prinţul? Găutaţi-l pe prinţi Regele parcă înnebunise de durere. Prinţul nu era nicăieri. Nimeni nu-l văzuse.

— geai făcut cu prinţul?

Tremurând de spaimă, pescarul mărturisi adevărul Păpuşa de lemn nu se potolea. Îşi tot repeta povestea:

— În adâncuri albastre de mare.
Păpuşica aşteaptă.
Când prinţul va fi să se-nsoare.
Pe ea de nevastă o va lua.
Să meargă-n adânc s-o găsească şi *s-o deznoade de vraja cea rea, doar buna sa mamă, iubind-o, putea.*

Regele se pocni peste frunte i

— E ceva necurat la mijloc! Nimeni n-are nicio vină. Gonvocă urgent consiliul de coroană ca să se consulte cu miniştrii.

— Cum adică „să meargă-n adânc s-o găsească?” Cum s-ajungă maică-sa acolo? Să-ţi pierzi minţile, nu altceva 1

— Lăsaţi-mă să mă duc, le ceru însă mama care ardea de dorinţă să-şi revadă copila.

Luă cele două şuviţe de păr, a fetiţei şi a prinţului, şi, singură-singurică, se duse într-un colţ izolat de pe plaja pustie. Mii de peştişori mişunau în apa mării.

— Peştişori, dragii mei, spuneţi-mi unde se află femeia-peşte?

Peştişorii se împrăştiară şi dispărură îngroziţi de ceea ce auziseră.

Puţin mai târziu, iată sute de peşti mai mari mişunând în apă.

— Peştilor, dragii mei, ascultali-mă: unde se află femeia-peste?

Peştii se împrăştiară şi dispărură îngroziţi de ceea ce auziseră.

Puţin mai târziu, iată un peşte mare cât un viţel. Deschidea şi închidea o gură imensă ca un cuptor, cu două şiruri de dinţi ascuţiţi şi cu limba roşie.

— Peşte, dragul meu, unde se află femeia-peşte?

— Vino cu mine şi-ţi voi arăta.

Sărmana mamă nu şovăi nicio clipă şi se aruncă în mare strângând în pumn părul fetiţei şi al prinţului.

Mergea pe sub apă de parc-ar fi mers pe uscat; înspăimântătorul peşte îi deschidea drumul, iar ea îl urma printre cârduri de peşti de tot felul care se fereau din calea sa şi-i făceau loc să treacă.

Merg şi merg, coboară, coboară mereu în adâncul mării, nu mai ajungeau. Şi de o parte şi de alta, pe deasupra şi pe dedesubt, cârduri nesfârşite de peşti, de toate formele şi de toate mărimile, peşti pe care nimeni nu-i pescuise vreodată. Ea, care văzuse atâţia peşti şi le cunoştea bine numele, nici nu auzise de aceştia şi o cuprindea mirarea în faţa infinitei lor varietăţi.

Coboară, coboară, coboară şi, în cele din urmă, iată o pădure ciudată cu plante ce păreau vii şi se unduiau şi un şirag de grote împodobite cu flori care se închideau şi se deschideau de parc-ar fi înotat şi ele ca peştii.

— Aici o găseşti pe femeia-peste.

— Îţi mulţumesc, dragul meu peşte. Cum să te răsplătesc?

— Îmi ajunge fapta bună pe care am făcut-o.

Sărmana mamă începu să strige;

— Femeie-peşte! O, femeie-peşte!

— Cine mă caută? Cine eşti?

— Sunt mama Păpuşicăi.

— Ce vrei de la mine?

— Deschide şi-ţi spun.

Femeia-peşte deschise şi-o lăsă să intre.

Peştera era **o** minune, tapisată numai cu argint şi cu aur, cu perle şi diamante.

— Fata ta e mulţumită aici la mine; las-o în pace! O

auzi? se joacă cu prinţul în peştera de-alături.

— Îngăduie-mi s-o văd.

— Nu, nu se poate.

— Dar păpuşa de lemn a spus:

*Să meargă-n adânc **s-o** găsească* şi ***s-o** deznoade de vraja cea rea, doar buna sa mamă, iubind-o, putea.*

— Şi-ai avea tu curaj s-o deznozi?

Mama cea disperată se găsi în mare încurcătură. Dar vorbi hotărâtă!

— Da, da!

Şuviţele de păr pe care le ţinea strâns în pumn îi sugeraseră acest răspuns.

Femeia-peşte se cutremură şi trecu alături ca să i-o aducă pe fetiţă.

Închipuiţi-vă ce simţi biata mamă când îşi revăzu copila!

— Păpuşica mea! Păpuşica mea 1

Nu mai termina sărutând-o; ar fi mâncat-o de dragoste.

— Ajunge, ajunge! Să vedem dacă poţi s-o deznozi.

Femeia-peşte se unduia şi se cutremura.

Mama strânse cu putere şuviţa de păr în pumn şi cineva îi şopti:

— Trage-o de picioare 1

Puse mâna pe fetiţă şi-o trase de picioare.

— Au! Au! Au!

Femeia-peşte se cutremura, se închircea de durere ca şi cum cineva ar fi tras-o de coadă.

Picioruşele Păpuşicăi se lungiră cât picioarele unei fetiţe frumoase de opt ani.

Mama îi trase braţele.

Femeia-peşte se cutremura de parcă mama ar fi tras-o pe ea de braţe.

Şi braţele Păpuşicăi se lungiră cât braţele unei fetiţe frumoase de opt ani.

Mama îi trase trupuşorul, apoi gâtul

Femeia-peşte se cutremură şi mai tare, zvâcni şi se întinse pe jos, moartă.

Femeia îi luă de mână pe cei doi copii şi împreună ieşiră din peşteră. Afară îi aşteptau milioane de peşti, sclipind şi sărind prin apă, înnebuniţi de bucurie că scăpaseră de femeia-peşte.

Urcară la suprafaţă, însoţiţi de acest ciudat alai. Iar peştii erau atât de fericiţi încât nici nu zăreau plasele întinse de pescari şi intrau în ele cu miile.

Când ieşiră din apă pe malul mării, mama, Păpuşica şi prinţul găsiră pe plajă o adevărată ţară a belşugului. Coşurile pescarilor se revărsau de atâta peşte. Ţărmul era acoperit de peşti pe jumătate vii: lua cine voia. Pescarii îi dădeau de pomană.

La vestea cea bună, regele, curtea, întreg poporul alergară spre ţărm şi printre ei se afla şi pescarul cel sărac care se căise deja de răul pe care-l făptuise.

Văzând-o pe fetiţa atât de frumoasă care strălucea ca un soare, regele exclamă:

— Este o adevărată prinţesă!

Şi, într-adevăr, câţiva ani mai târziu. Păpuşica şi prinţul se căsătoriră iar în ziua nunţii lor, în amintirea acelei întâmplări din copijărie, regele hotărî ca tot poporul său să mănânce numai peşte.

Unii o lungesc, alţii o scurtează:
Mai vorbească şi-altii de cutează.

BĂRBIERUL

A fost odată un bărbier care-i bărbierea pe oamenii săraci Le rădea faţa cu un brici vechi şi, din când în când, îi tăia. Iar dară muşteriii se arătau nemulţumiţi, el, care era un om vesel, le răspundea:

— Pentru un bănuţ vă rad barba, vă fac şi o tăietură şi tot vă plângeţi? Doar o tăietură costă mai mult

Muşteriii râdeau şi plecau mulţumiţi cu faţa mânjită din loc în loc de pânze de păianjen ca să le oprească sângele.

Când n-avea treabă, bărbierul nostru îşi lua chitara, se aşeza în faţa prăvăliei şi ciupindu-i corzile, cânta:

— Care-o vrea crudă, care-o vrea coaptă.
Care o vrea pe-a regelui fată.

Care-o vrea coaptă, care-o vrea crudă /
Dar eu aş vrea...
Şi se oprea. îl întrebau
— Ce-ai vrea?
— Nimic* nimic, zic şi eu aşa!
Într-o zi, în timp ce el cânta, trecu pe-acolo regele.
— Care-o vrea coapta, care o vrea crudă.
Dar eu aş urca
— Ei bine, şi ce ai vrea tu? îl întrebă regele.
— Maiestate, degeaba v-aş spuneţ nu mi-aţi putea-o da nici chiar măria ta.
— Dar vreau să ştiu.
— Dacă vă spun, maiestate, va dori şi măria ta s-o aibă ca şi mine.
— Spune-mi!
— Care-o vrea coaptă, care-o vrea crudă /
Dar eu aş vrea... o mândreţe de coadă!
O mândreţe de coadă!... *O mândreţe de coadă* f
Regele începu să râdă.
— Mai cântă o dată.
Bărbierul o luă de la capăt!
— Care o vrea crudă, care-o vrea coaptă.
Care o vrea pe-a regelui fată.
— Şi tu n-o vrei pe-a regelui fată? Preferi **o** coadă? Aşa să fie! Arestaţişi duceţi-l la palat.
Gărzile îl înşfăcară, îl legară fedeleş şi 1 duseră la palat.
Regele porunci să se taie coada unui cal şi să se pregătească un ceaunel cu smoală topită.
— O vrei? Uite-o aici.
Şi cu propriile sale mâini, înmuie capătul cozii în smoala fierbinte şi i-o lipi bărbierului în locul acela unde stau de obicei cozile.
Bărbierul nici nu crâcni de parcă smoala fierbinte nu l-ar fi fript. Ba chiar înainte de a-şi ascunde coada în pantaloni, se întoarse spre rege şi o arcul, mişcând-o aşa cum fac de obicei caii când au chef de joacă şi apoi se plecă în faţa maiestăţii sale până la pământ:

— Mulţumesc, măria-ta!

— Nu, nu, să n-o ascunzi! spuse regele.

Îi făcură o gaură în pantaloni, scoaseră coada prin ea şi-l lăsară să plece.

Oamenii se ţineau după bărbier, râzând, fluierând şi strigând:

— Ohoho! Coada! Coada!

Bărbierul se îndreptă spre prăvălia sa dând din coadă şi nici nu se uită la ei.

Când termina de ras muşteriii, îşi lua chitara, se aşeza în faţa prăvăliei şi ciupindu-i corzile, cânta:

— *Care-o vrea coaptă, care-o vrea crudă;*

Dar n-au cu toţii o mândreţe de coadă!

Care-o vrea crudă, care-o vrea coaptă.

Iar eu aştept...

Şi se oprea. Îl întrebau:

— Ce aştepţi?

— Nimic, nimic; ştiu eu.

Într-o zi, regele trecu iarăşi pe-acolo în timp ce bărbierul cânta: Iar eu aştept...

— Ei, bine? Ce aştepţi? întrebă regele.

Bărbierul continuă să ciupească liniştit corzile chitarei: trin, trin, trin!

— Ce aştepţi? Vreau numaidecât să ştiu.

— Aştept şi eu ce-o fi să fie. Trin, trin, trin!

— Obraznicule! Daţi-i o sută de lovituri sub coadă.

Gărzile voiră să-l înşface pe bărbier, dar acesta lovea cu picioarele în dreapta şi-n stânga mai rău decât un cal nărăvaş. Bieţii soldaţi se rostogoleau pe jos urlând:

— Aoleu! Aoleu!

Şi măria-sa se alese cu o lovitură în picior:

— Aoleu! Aoleu!

Regele se făcuse de râs şi trebui să se întoarcă şchiopătând la palat; iar soldaţii îl urmau şchiopătând mai rău decât el.

— Maiestate, vedeţi ce-aţi făcut? îi spuse un ministru. De când bărbierul are coadă nimeni nu se mai poate pune cu el!

Regele cugetă:

— Sar dacă mi-aş pune şi eu două cozi? Aş deveni mai puternic decât el şi i-aş arăta eu tui.

Porunci să se taie coada de la doi cai, dintre cei mai buni din grajdul regal, şi el însăşi, ca să nu afle nimeni, înfierbântă smoala în ceaunel, înmuie cozile în ea şi încercă să şi le lipească în locul unde se află de obicei cozile. Smoala fierbinte frigea. Maiestatea-sa începu să urle şi să ţopăie prin cameră înjurându-l pe bărbier. Cozile nu se lipiseră, iar el în schimb se alesese cu două răni la spate!

În ziua aceea, bărbierul începu să cânte un alt cântecel:

— Unul, doi sau trei, vezi bine.
Vor o coadă ca şi mine!
Cu cozile de n-ai noroc.
Vrei două şi n-ai deloc 1

Oamenii îl întrebau:

— Cine vrea două şi n-are deloc?

— Una, două, trei şi zec ştiu şi eu, ştie şi-un rege.

Oamenii clătinau din cap:

— Bărbierul a înnebunit.

În vremea asta, regele fierbea de mânie împotriva lui; dar trebuia să se stăpânească. Parcă o mai puteai scoate la capăt cu diavolul acela de când avea coadă? Şi căuta mereu o ocazie ca să-l facă să plătească o dată pentru toate.

Unul dintre miniştri îi sugeră:

— Maiestate, omul ăsta nu-i de aici de pe la noi; cine ştie de unde a venit! E un venetic! Alungaţi-l!

— Dar cum să fac?

— Porunciţi ca nimeni să nu-i mai dea pâine, apă şi lemne, că de nu, va plăti cu capul; o să plece singur ca să nu moară de foame, de sete şi de frig.

— Te-ai gândit bine!

Aşa că regele dădu un decret:

— Nimeni să nu-i mai dea pâine, apă şi lemne de foc bărbierului, pentru că altminteri va plăti cu capul.

Bărbierul îşi închise prăvălia şi, cu chitara de gât, se duse la rege.

— Plec din regatul măriei-sale, pentru că aşa doriţi. Vă cer însă o favoare.

— Ce anume?

— Vreau pentru ultima dată să cânt un **cântecel** în faţa maiestăţii voastre şi a întregii curţi.

— Fie.

Bărbierul îşi struni chitara şi începu să cânte!

— *Care-o vrea coaptă, care-o vrea crudă;*

Dar n-au cu toţii o mândreţe de coadă!

Care-o vrea crudă, care-o vrea coaptă
Iar eu aştept… a *regelui fată!*

A regelui fată… A regelui fată!

— Şterge-o din faţa mea, neruşinatule!

Bărbierul îi întoarse spatele maiestăţii sale, îşi arcui coada, mişcând-o aşa cum fac de obicei caii când au clici de joacă, făcu o plecăciune până la pământ şi plecă:

— Du-te învârtindu-te!

Regele scoase un oftat de uşurare când îl văzu plecat. Şi o bună bucată de vreme nu se mai ştiu nimic despre bărbier.

Regele avea o fată pe care voia s-o mărite.

— Cu cine ai vrea să te măriţi, fata tatii? Cu prinţul Franţei? Cu prinţul Spaniei? Sau cu acela al Portugaliei? Ţi-au cerut mâna toţi trei şi aşteaptă răspunsul.

— Tată, rădăcinuţa asta trebuie să-mi spună cu cine să mă mărit.

— Care rădăcinuţa?

— T> Asta.

Prinţesa scoase din buzunar o rădăcinuţa neagră, răsucită, plină de noduri.

— Ciad aceia care trebuie să-mi devină soţ se va afla prin apropiere, rădăcinuţa va încolţi. Mi-a dat-o zâna. Şi mi-a spus: „Dacă te măriţi cu altul, o să fie vai de tine!”

— Darul unei zâne nu poate fi lucru rău, se gândi regele.

Şi-i invită pe cei trei prinţi ca să vadă care dintre ei

va reuşi să facă planta să încolţească.

Prinţul Franţei sosi cel dintâi. Încrezut, mândru; el spuse:

— Să vezi, prinţesă, o să înflorească cât ai clipi. Doar s-o văd!

Rădăcinuţa neagră şi răsucită era, neagră şi răsucită rămase.

Prinţul ceru s-o atingă, s-o frece; i se părea imposibil că el, prinţul Franţei, nu reuşise s-o facă să înflorească din prima clipă. Dar cu cât o ţinea în mână cu atât parcă rădăcinuţa devenea tot mai neagră şi mai răsucită.

— Aţi făcut-o dinadins, ca să mă jigniţi! maiestate, mi-o veţi plăti!

Plecă ameninţător, fără să salute, pe nimeni.

Al doilea se prezentă prinţul Spaniei, ceremonios şi prevenitor:

— Prinţesă, v-ar plăcea să am norocul să fiu alesul sorţii?

— Mi-ar plăcea.

Şi fata scoase rădăcinuţa din buzunar. Neagră şi răsucită era, neagră şi răsucită rămase.

Prinţul o atingea, o freca, o întorcea pe toate părţile cu nespusă delicateţe, îndurerat că el, prinţul Spaniei, nu reuşeşte s-o facă să încolţească. Dar cu cât o atingea şi-o freca mai mult, cu atât rădăcina devenea tot mai neagră şi mai răsucită.

— Aţi făcut-o dinadins, ca să mă jigniţi! maiestate, mi-o veţi plăti 1

Plecă trufaş, fierbând de mânie, fără să salute pe nimeni.

Ultimul se prezentă prinţul Portugaliei. Căpătase încredere în el, auzind că pretendenţii de mai înainte dăduseră greş. Se înfăţişă prinţesei tăcut, cu un mic surâs de satisfacţie pe buze şi aşteptă să vadă radă ci nu fă. Era aproape sigur că aceasta încolţise deja.

Dar rădăcina neagră şi răsucită era, neagră şi răsucită rămase.

— Aţi făcut-o dinadins, ca să mă jigniţi! maiestate,

mi-o veţi plăti!

Plecă şi el fără să salute pe nimeni.

Regele Franţei, cel al Spaniei şi cel al Portugaliei încheiară o alianţă şi-i declarară război regelui nostru, care, săracul de el, n-avea nicio vină.

Încă din primele bătălii l-au scuturat de i-au mers fulgii.

Erau trei împotriva unuia singur, care, pe deasupra, nici nu era foarte puternic. Regele trebui să fugă călare ca să scape cu viaţă.

— De-ar fi aci bărbierul! exclamă bietul rege.

— Maiestate, era la uşa palatului; venise să se înroleze. Gărzile nu l-au lăsat să intre şi el a plecat.

— Ce nenorocire! Şi toate astea-entru o blestemată de rădăcină! Ia dac încoace: vreau s-o arunc.

Prinţesa o scoase din buzunar şi i-o întinse plângând:

— Maiestate, îmi aruncaţi norocul.

— Vezi să nu te arunc şi pe tine cu ea cu tot, îi strigă regele.

Turba de furie. Deschise fereastra şi aruncă rădăcinuţa cât colo.

— La război, haideţi! Spuneţi armatei să pornească. Înşeuaţi-mi numaidecât calul! De astă dată vom învinge!

I se părea că ghinionul se îndepărtase de el după ce aruncase rădăcinuţa.

Deodată intră un ministru:

— Maiestate! maiestate! Rădăcinuţa a încolţit! A căzut în capul unui trecător de pe stradă. Cum a luat-o de jos, i-a încolţit în mână. Asta-i somn bun.

— Cine să fie? Aduceţi-l la mine. Trebuie să fie un rege, cu siguranţă.

Halal rege! Era bărbierul cu coadă, care venea spre rege făcând mereu plecăciuni, cu chitara de gât şi cu rădăcinuţa încolţită în mână.

Şi înainte ca regele uluit să-i spună vreo vorbă, el începu să zdrăngăne la chitară, cântând:

— *Care-o vrea coaptă, care-o vrea crudă;*
Dar n-au cu toţii o *mândreţe de coadă*!

Care-o *vrea crudă, care-o vrea coaptă.*

A mea o să fie a regelui fată.

— E drept, maiestate, nu sunt prinţ, dar sunt principe şi mă pot înrudi cu regele. Şi-am să vă arăt de ce vitejii e în stare coada mea.

Regelui i se părea că visează. îl puse în fruntea armatei sale şi se dezlănţui un adevărat măcel. Cu coada în vânt, ţinându-şi chitara cu amândouă mâinile – nu voise să accepte o altă armă – bărbierul, adică principele. făcu minuni de vitejie. Cei trei regi fugiră care încotro, lăsându-şi jumătate de armată pe câmpul de bătaie.

tar când armata victorioasă intră în oraş, în fruntea ei se afla bărbierul, adică principele, cu coada în vânt, cu chitara pe şold şi cântând cât îl ţinea gura:

— *Care-o vrea crudă, care-o vrea coaptă.*

A mea o să fie a regelui fată.

Dar prinţesei nu-i plăcea bărbatul ăsta cu coadă; îi era şi silă şi teamă de el, şi nu voia cu niciun chip să-l ia de bărbat; şi nici nu spunea de ce.

Închipuiţi-vă furia maiestăţii sale care suferise atâta pentru ea şi rădăcinuţa ei.

— De ce nu vrei să te măriţi, fată, cu el? E nobil, e tânăr.

— Pentru că are coadă.

— Nu-i nimic, spuse principele. Mi-o tai.

Dar nu putea nici să şi-o taie, nici s-o smulgă; palidul regal ajunsese un infern, cu regele care urla la prinţesă, cu principele care îşi cerea drepturile şi cânta şi zdrăngănea la chitară din zori şi până-n seară: „Care-o vrea crudă, care-o vrea coaptă / A mea o să fie a regelui fată”, cu prinţesa care plângea zi şi noapte şi se usca de necaz că trebuia să se mărite eu un bărbat cu coadă.

Veni însă la palat o bătrânică: voia să-i vorbească prinţesei.

— Mă recunoşti?

— Nu te-am văzut niciodată!

— Dar acum?

Se transfigurase. Strălucea ca un soare.

— Zâna mea cea bună! Zâna cu rădăcinula.

Şi i se aruncă la picioare implorând-o!

— Fie-ţi milă, zână bună; salvează-mă. **Nu-l vreau** pe principele ăsta cu coadă! mai bine mor.

— Nu te necăji. Aranjăm noi lucrurile.

Îi spuse ce trebuia să facă şi dispăru.

Prinţesa, fericită, se duse alături unde tăifăsuiau cei doi, regele şi mirele ei.

— Maiestate, ţineţi în mină rădăcinuţa asta încolţită. Măria-ta a lipit coada, tot măria-ta trebuie s-o facă să dispară.

Într-adevăr, pe măsură ce regele smulgea una cele una frunzuliţele rădăcinuţei, coada principelui se scurta, se scurta mereu. Când smulse şi ultima frunzuliţă, coada dispăru complet; nu se mai vedea nici urmă din ea şi nici măcar semnul.

Prinţesa şi principele se căsătoriră şi trăiră până la adânci bătrâneţi, cu o mulţime de copii de jur-împrejurul lor.

Cu asta drumu-i deschis.

Zi-i şi tu că eu ţi-am zis.

MOTANUL DE IPSOS

A fost odată un neguţător ambulant care vindea pe străzi tot felul de figurine de ipsos meşterite de el.

— Cine vrea figurine, cine vrea figurine!

Îşi purta marfa pe cap: un colac îi servea de suport, iar deasupra lui aşezase o tăblie netedă pe care stăteau bătrâni pântecoşi, motani şi iepuraşi ce clătinau din cap şi păreau vii.

— Cine vrea figurine, figurine de ipsos!

Într-o zi, afacerile îi merseseră de minune: îi mai rămăsese doar un singur motan. Nimeni nu voise să-l cumpere, deşi nu se deosebea prin nimic de ceilalţi pe care îi vânduse până atunci.

Bietul neguţător striga zadarnic cât îi ţinea gura*:*

— Ia motanul cel frumos! Cine cumpără un motan, cine-l cumpără!

Chiar în acel moment se găsea sub ferestrele

palatului regal:

— Omule, urcă până aici.

N-avusese niciodată norocul să vândă vreuna din figurinele sale în palat. Nu-şi mai încăpea în piele de bucurie şi urca patru trepte deodată. Când însă ajunge sus, pe ultimul palier, se împiedică şi se întinde pe jos cât este de lung. Motanul se sparse în mai multe bucăţele.

Prinţesa, care alergase la uşă, începu să ţipe;

— Vreau motanul! Vreau motanul!

— Am să-ţi fac altul, prinţesă.

— Nu, nu! Eu îl vreau pe ăsta!

— Dac-aş avea puţin clei, l-aş lipi.

Nici n-apucase să-şi termine bine vorba, că bucăţile de ipsos începură să se mişte, să se caute unele pe altele şi să se lipească; şi iată motanul îşi clătina deja capul şi părea mândru de isprava sa. Neguţătorul rămăsese cu gura căscată, mai mirat decât ceilalţi. Aproape c-ar fi fost gata să-şi ia motanul înapoi. Era cu siguranţă vrăjit şi poate că însemna norocul său. Dar cu regele nu era de glumit; trebuia să-l vândă, n-avea încotro

— Cât vrei pe el? întrebă regele.

— Cât credeţi, maiestate, motanul n-are preţ.

Regele îi dădu o monedă de aur.

Neguţătorul se aştepta să primească mai mult şi îşi puse moneda în buzunar fără să spună nimic.

— Nu eşti mulţumit? Mai ţine o monedă.

— Daţi-i trei monede, maiestate.

Regele, ca să nu-şi supere fata, îi dădu neguţătorului încă două monede de aur.

— Mergi cu Dumnezeu!

Prinţesa îşi duse motanul în cameră şi începu să se joace toată ziua cu el făcându-l să clatine din cap

— Motănaş, mă iubeşti?

Motanul îi răspunse că da.

— Motănaş, vrei o pisică?

Motanul îi răspunse că da.

— R-Motănaş, ne căsătorim?

Motanul îi răspunse că da.

Cam pe atunci prinţesa fu cerută în căsătorie de un prinţ. Regele se bucură: era o partidă bună pentru fata sa.

Dar iată că la miezul nopţii se auzi un strigăt jalnic i

— Mi-au! Mi-au! Mi-au!

Prinţesa se trezi din somn:

— Ce s-a întâmplat, motănaş?

— Mi-au! Mi-au! Mi-au!

— Ţi-e foame?

— Mi-au ¡Mi-au! Mi-au!

Nu se liniştea defel. Se trezi şi regele.

— Alungă motanul acela! Nu mă lasă să dorm.

— E motanul de ipsos.

Maiestatea sa rămase cu gura căscată.

— Motanul de ipsos?

Şi se duse să vadă.

— Mi-au! Mi-au! Mi-au!

— Maiestate, motanul ăsta vrea ceva; eu nu înţeleg ce vrea.

— Vrei măruntaie? Vrei plămâni?

— Mi-au! Mi-au! Mi-au!”

Nici regele nu pricepea. În cele din urmă, supărat, luă un baston şi voi să-l facă bucăţele.

— Ţi-arăt eu ţie mi-au, mi-au!

Prinţesa îl opri ţinându-l de mină.

— Sul chemăm pe meşterul neguţător. El l-a făcut şi poate că înţelege ce spune.

Până în zori însă motanul continuă să se tânguie.

— Mi-au! Mi-au! Mi-au 1

Neguţătorul nu putu fi găsit, plecase în alt oraş.

În noaptea următoare, exact la miezul nopţii, motanul începu din nou să miaune tânguindu-se.

Regele îşi ieşi din fire; se năpusti în camera prinţesei, luă motanul, deschise fereastra şi-l aruncă jos.

Fata începu să plângă:

— Bietul meu motan!

Dar după câteva minute se aude în spatele storurilor:

— Mi-au! Mi-au! Mi-au!

Motanul de ipsos bătea cu o lăbuţă în geam şi zgâria

uşurel cu ghearele. Prinţesa deschise fereastra şi-l găsi pe pervaz clătinând din cap de parcă spunea: Mulţumesc! Mulţumesc!

— Să taci din gură, motănaş! Dacă nu taci, regele te face bucăţi.

— Mi-au! Mi-au!

— Motănaş, mă iubeşti?

Motănaşul îi răspundea că da.

— Motănaş, vrei o pisicuţă?

Motănaşul îi răspundea că da.

— Motănaş, ne căsătorim?

— Mi-au! Mi-au! Mi-au!

În noaptea aceea nu s-a mai tânguit.

— Vrea deci să ne căsătorim 1 îşi spuse prinţesa. E o vrajă la mijloc. Motani de ipsos care să strige tânguindu-se nu s-au mai auzit până acum.

A doua zi se duse la tatăl său:

— Maiestate, căsătoria mea cu prinţul nu se poate face. Motanul mă vrea, motanul mă va avea.

Regele crezu c-a înnebunit. Dar prinţesa, fără să-şi piardă cumpătul, îi explică:

— Maiestate, e o vrajă la mijloc.

Chemară un vrăjitor.

— Aşa este, confirmă el. Motănaşul acesta este un prinţ. Dacă vraja nu va fi dezlegată, prinţesa e pierdută.

Nu-i greu deloc să ne imaginăm consternarea regelui şi a întregii curţi regale!

— Cum să desfacem vraja?

— Trebuie să recuperaţi cele trei monede de aur pe care maiestatea voastră i le-a dat meşterului.

Dar unde să le găsească? Cu siguranţă că meşterul le cheltuise deja. Cine ştie în mâna cui se aflau acum. Şi apoi cum să le recunoască oare dintre atâtea alte monede asemănătoare?

— Le va recunoaşte motanul.

Regele dădu sfoară-n ţară:

— Cine are monede de aur, trebuie să se prezinte în ziua cutare în locul cutai e cu monedele în buzunar; de nu,

va plăti cu viaţa!

În ziua indicată, la locul anume ales, se prezentară mai mult de o sută de persoane care se uitau bănuitoare de jur-împrejur ţinându-şi mâinile în buzunare. Veni şi prinţesa cu motanul în braţe şi începu să se plimbe prin mijlocul lor. Motanul clătina din cap, dar nu făcea niciun semn; ar fi trebuit să strige: Mi-au! Deci oamenii aceia n-aveau monedele căutate.

Prinţesa îi spuse regelui:

— Maiestate, eu plec în lume. Mă îmbrac bărbătrşte şi mă prefac a fi meşter de figurine. Inima îmi spune că voi găsi monedele. De nu, sunt pierdută.

Regele consimţi. Prinţesa îşi comandă haine bărbăteşti, îşi tăie părul luă motanul în braţe şi plecă la vreme de noapte ca să nu fie recunoscută.

— Priviţi ce mătonaş frumos! Cine – cumpără un motan care miaună!

— Cât vrei pe el?

— O monedă de aur.

— Nu face doi bani.

Mergea din oraş în oraş, din sat în sat, din cătun în cătun.

— Priviţi ce motănaş frumos! Cine cumpără un motănaş care miaună?

Mai mulţi ar fi vrut să-l cumpere, dar auzind că preţul lui era o monedă de aur îi răspundeau la fel.

— Nu face doi bani.

Merge ea ce merge, până ce odată o prinse noaptea în mijlocul câmpiei. Zări o căsuţă izolată şi bătu la uşă:

— Oameni buni, adăpostiţi-mă în noaptea asta.

— Cine eşti?

— Un meşter de figurine.

Îi deschiseră şi o poftiră înăuntru. Erau doi bătrânei, soţ ŞI SE (lt.

— Noi nu primim de obicei pe nimeni. Dar pentru că eşti meşter de figurine, facem o excepţie pentru tine. Şi fiul nostru are aceeaşi meserie. Nu l-am mai văzut de mulţi ani: nici nu ştim dacă mai trăieşte sau nu. Asta-i patul său;

culcă te acolo Ni se va părea că eşti copilul nostru cel drag.

Exact la miezul nopţii, motanul:

— Mi-au! Mi-au! Mi-au!

— Oameni buni, voi aveţi o monedă de aur.

— Aha! Eşti hoţ!

Eătrânul înşfacă furca şi voi s-o omoare.

— Nu-s hoţ! Vă dau zece monede în schimbul monedei voastre! Ascultaţi!

Şi le spuse toată povestea ei.

Cei doi bătrânei se înduioşară. Aveau într-adevăr o monedă de aur pe care Le-o trimisese fiul lor. Luară cele zece monede în schimb şi i-o dădură.

Motanul îşi clătina capul şi mieuna. Nu mai putea de fericire.

Se află că un meşter de figurine dădea zece monede de aur pe una. Oamenii îi ieşeau în întâmpinare cu monedele în mână dornici să facă schimbul. Dar motanul tăcea mile.

Prinţesa merse ce merse până când ajunse într-o zi în faţa unei cârciumi. Cei câţiva muşterii jucau table. Se opri ca să-şi mai astâmpere foamea şi începu să se uite la ei.

Deodată motanul:

— Mi-au! Mi-au! Mi-au!

— Oameni buni, voi aveţi o monedă de aur. Dacă mi-o daţi, vă dau în schimb zece monede de aur.

— Ia să le vedem.

Fata scoase monedele. Ticăloşii aceia se aruncară asupra ei, îi zvârliră monedele pe jos, se luară la bătaie, fiecare puse mâna pe câte monede putea şi plecară cu toţii în rugă

Deodată, motanul:

— Mi-au I Mi-au! Mi-au!

Motănaş, ce vrei să-mi spui?

— Mi-au! Mi-au! Mi-au!

Privi pe jos de jur-împrejur. Sub piciorul unei măsuţe, era o monedă de aur, chiar aceea pe care o căuta. În încăierare, moneda scăpase din mâna stăpânului ei şi

nimeni n-o observase. Prinţesa o luă de jos, o puse alături de cealaltă şi porni din nou la drum.

Merge şi merge şi merge, până ce ajunge într-un loc singuratic printre râpi înalte până la cer. Încotro te uitai nu zăreai picior de om.

Văzu o peşteră închisă cu o uşă; îşi luă inima în clinti şi bătu:

— Oameni buni, deschideţi; m-am rătăcit pe-aici.

Nimeni nu răspundea.

— Oameni buni, deschideţi; m-am rătăcit pe-aici.

Se iviră două chipuri bărboase.

— Cu atât mai rău pentru tine! Cine eşti? Ce cauţi prin locurile astea?

— Sunt un meşter de figurine. Vreau să vând motanul ăsta.

— Cât ceri pe el?

— O monedă de aur.

— O să ţi-l luăm pe nimic.

Voiau să i-l smulgă din mână. Sărmana prinţesă nimerise în sălaşul unei bande de hoţi. Auzindu-le cearta, ieşiseră afară încă vreo doisprezece, ameninţători, cu cuţite în mână. Prinţesa se crezu pierdută:

— Nu mă chinuiţi. Vi-l dau. i

— Rămâi cu noi: ai să fii servitorul nostru.

Ce le-ar fi putut răspunde? Ca să nu se despartă de motan, prinţesa acceptă.

Noaptea, hoţii plecau de-acasă şi o lăsau pe prinţesă închisă în peşteră.

— Ah, motănaşul meu! Ce soartă mai avem şi noi!

Motanul nu spunea nimic.

În zori, hoţii se întorceau încărcaţi de pradă: aur, argint, pietre preţioase. Iar şeful lor făcea împărţeala.

— Ţie asta! Ţie astălaltă! Iar ţie moneda asta pentru că ne-ai făcut mâncare bună!

Nu era însă moneda pe care o căuta prinţesa.

Într-adevăr, motanul nu spunea nimic.

— Ah, motănaşul meu! Ce soartă mai avem şi noi!

Prinţesei îi crescuse părul şi nu mai ştia cum să şi-l

ascundă. Capul bandiţilor băgă de seamă:

— Cine eşti tu? Eşti femeie!

Sărmana prinţesă simţi că moare şi plângând spuse:

— Sunt fata regelui.

— Atunci am să te iau de soţie. Şi eu sunt rege: regele hoţilor! Ne vom căsători mâine. Chiar în noaptea asta mergem să dăm o lovitură la palat. O să furăm mantia şi coroana regală.

Seara hoţii plecară şi o lăsară ¡le prinţesă închisă în peşteră.

— Ah, motănaşul meu! Ce soartă mai avem şi noi!

Din ochii ei curgeau două râuri de lacrimi. Dar motanul tăcea mâlc.

În zori, hoţii se întoarseră încărcaţi cu pradă: aur, argint, pietre preţioase, coroana şi mantia regală.

— Ţie asta! Şi ţie asta! Iar ţie moneda asta pentru că ne-ai făcut mâncare bună.

Dar motanul începu:

— Mi-au! Mi-au! Mi-au!

Hoţii se speriară. Fata nu le spusese niciodată că motanul mieuna.

— Trădare! Trădare!

Îşi scoaseră cuţitele. Se auzi un zgomot. Motanul de ipsos crăpase, aruncând bucăţi în toate părţile şi se ivise un tânăr frumos, înarmat până-n dinţi, care începu să lovească în dreapta şi-n stânga cu spada. În câteva minute, toţi hoţii zăceau pe jos morţi, într-un lac de sânge.

Prinţesa îngrozită rămăsese într-un colţ. Nu îndrăznea să se apropie pentru că vedea că prinţul îşi păstra încă urechile, mu tăţile şi coada de motan; se temea.

Teama îi crescu şi mai mult când în loc să-i vorbească, prinţul continuă să miaune.

— Prinţule, ce vrei să-mi spui?

— Mi-au! Mi-au!

Rămânea aşadar tot motan deşi avea chip de om? Uluită, prinţesa murmură:

— Ah, motănaşul meu, ce nenorocire!

Acestea erau cuvintele magice, cuvintele care puteau sfărâma vraja.

Îi căzură urechile, mustăţile şi coada, iar prinţul vorbi:

— Îţi mulţumesc, prinţesă. Cât am mai suferit. Am căzut în mâna unei bătrâne vrăjitoare, care voia s-o iau de nevastă; pentru că am refuzat-o, m-a vrăjit. Hoţii sunt fiii săi. Are să vină să-i caute. Am să mă răzbun.

— Să plecăm. Mai bine să plecăm!

— Până nu moare ea, nu putem ieşi de-aici.

Într-adevăr, nu ştiau pe unde să iasă. Caută ei în dreapta, caută în stânga, dar în tot şirul acela de peşteri nu exista în pereţi nici măcar o gaură prin care să se strecoare un şoricel. Sus de tot, e drept, prin mari deschideri, pătrundea lumina. Dar cum să te caţeri până acolo? Ar fi trebuit să zbori.

A doua zi, printr-una din deschiderile acelea, iată că pătrunde o bufniţă care zboară de jur-împrejur ţipând ascuţit.

— Ce cauţi aici, bufniţă urâtă?

— Daţi-mi şi mie un mort. Ce-o să faceţi voi cu ei?

— N-ai decât să-l iei.

Bufniţa înşfăca un cadavru cu ghearele şi-l duse cu ea.

Să fi fost oare vrăjitoarea? se întrebă prinţul. Dacă se întoarce, n-o să-i meargă bine!

Mai târziu, iată o căţea slabă, lăţoasă, care se iveşte din adâncul unei grote scheunând:

— Ce cauţi aici, căţea nenorocită?

— Daţi-mi şi mie un mort. Ce-o să faceţi voi cu ei?

— Ah, vrăjitoareo! Tu eşti 1

Prinţul îi dădu o lovitură, dar n-o nimeri. Căţeaua dispăru.

— Ea era. Dacă se întoarce, are să-i pară rău!

Mai târziu, iată un şobolan cu o coadă lungă, jupuită.

— Ce cauţi aici, şobolane?

— Daţi-mi şi mie un mort. Ce-o să faceţi voi cu ei?

— Ia-l.

Şobolanul apucă în dinţi haina unui cadavru şi începu să –! târâie

Prinţul îl înşfăcă de coadă cu o mână, iar cu cealaltă mână îşi scoase spada. Lovi, dar tăie numai coada, care – i rămase în pumn răsucindu-se.

Şobolanul şi cadavrul dispăruseră.

— Nu-i nimic! Să ardem coada!

Luară mai multe lemne, aprinseră focul şi aruncară coada drept în mijlocul flăcării.

De afară răzbăteau urletele vrăjitoarei:

— Auuu! Nu mă ardeţi! Vă deschid uşa! Auuu I

Coada zvâcnea, se zbătea în flăcări. De teamă să nu-i scape, prinţul o ţinu în foc cu vârful sabiei, până când nu se mai auzi niciun strigăt şi niciun vaiet de al vrăjitoarei

Focul se stinse, uşa se deschise.

Vraja fusese desfăcută

Prinţul şi prinţesa se întoarseră împreună la palatul regelui şi fură primiţi cu mare bucurie. Trimiseră imediat după comoara hoţilor pe care o împărţiră la săraci. Iar în ziua nunţii lor fu mare sărbătoare în regat.

Drumu-i greu şi frunzci-i lată;
Îmi mai spuneţi basmu' o dată?

MORARUL

A fost odată un morar care avea două fete frumoase. Pe una o botezase Roata, pe cealaltă Teica.

Oamenii care veneau la moară îl întrebau:

— Cumetre, când le măriţi pe cele două fete?

— Când o să mi le ceară cineva.

— Şi ce zestre le dai?

— Nicio zestre. Pe Roată o dăruiesc, pe Teica o dau pe degeaba.

— Mare şmecher mai eşti, cumetre!

În zori, când nu apăruseră încă muşteriii, morarul lua o cochilie mare de scoică, o făcea să răsune şi apoi striga i

— Huuu! Huuu! Huuu I Vino iute, vin la măcinat /
Că de nu vii, rămân nemâncat.
Huuu! Huuu! Huuu!

Vino, vin la moara mea.
Cine primul va veni.
Un dar mândru va primi.

Şi iată, într-o dimineaţă, vine primul la moară un slujitor de-al regelui cu o catârcă încărcată cu grâne. Terminaseră de măcinat, dar băiatul nu se dădea dus i

— Ce mai aştepţi?

— Regele voieşte şi darul promis.

— Du-i-o pe ea.

Şi i-o dădu pe Roata, fata cea mare.

Regele i-o trimise înapoi.

— Maiestatea sa nu primeşte daruri care mănâncă pâine.

— Atunci du-i ăsta.

Şi-i dădu un corn de bou.

Regele se simţi jignit şi hotărî să i-o plătească cu vârf şi îndesat.

În altă zi, morarul începe din nou să cânte şi să strige i

— Huuu! IIuuu! Huuu!
Vino iute, vin la măcinat!
Că dacă nu vii, rămân nemâncat.
Huuu! Huuu! Huuu!
Vino, vin la moara mea.
Cine primul va veni.
Un dar mândru va primi.

Ca şi rândul trecut, vine primul la moară acelaşi slujitor de-al regelui, cu două catârci încărcate cu griu. Terminaseră de măcinat, dar băiatul nu se dădea dus. * – Ce mai aştepţi?

— Regele voieşte şi darul promis.

— Du-i-o pe ea.

Şi i-o dădu pe Teica, fata cea mică.

Regele i-o trimise înapoi.

— Maiestatea sa nu primeşte daruri care mănâncă pâine.

— Du-i atunci ăsta.

Şi-i dădu un alt corn de bou.

La această nouă jignire, regele se supără şi mai tare şi-şi trimise soldaţii să-l aresteze pe morar.

— De ce mi-ai trimis coarnele acelea?

— Maiestate, sunt coarnele abundenţei. Dacă nu le vreţi, mi le iau înapoi.

— Ia-le 1 N-ai decât să le iei.

Regele n-a mai avut nimic de spus şi l-a lăsat în pace pe morar.

Pe drum, oamenii îl întrebau:

— Morarule, ale cui **sunt** coarnele astea? o

— Ale mele. Unul îl dăruiesc, celălalt îl dau pe degeaba.

Şi se întoarse la moară cu coarnele sub braţ.

Oamenii care veneau la moară îl întrebau:

— Cumetre, când le măriţi pe cele două fete?

— Când o să mi le ceară cineva.

— Şi ce zestre le dai?

— Aceste două coarne: unul i-l dau Roatei, pe celălalt i-l dau Teicăi.

— Mare şmecher, mai eşti, cumetre! Coarnele sunt întotdeauna pereche.

— Când e vorba de coarnele astea, unul singur e prea îndeajuns. Cine nu crede, treaba lui.

În vremea asta, regele se gândea mereu la răspunsul morarului: „Astea sunt coarnele abundenţei” şi regreta că i le dăduse înapoi. îl trimise din nou pe acelaşi slujitor:

— Maiestatea sa îşi cere înapoi darurile.

— Le-am dat zestre fetelor mele. Cine vrea să primească un corn al abundenţei, trebuie să se însoare cu una dintre ele.

Slujitorul repetă întocmai regelui răspunsul morarului. Regele se gândi:

— Şi dacă are cu adevărat cornul abundenţei?

Îi trimise iarăşi pe slujitor:

— Înainte de a se însura, maiestatea-sa vrea să fie sigur că este vorba cu adevărat de cornul abundenţei.

Morarul însă răspunse:

— Cine nu crede, îl priveşte.

Regele se convinse că morarul spune adevărul. Şi apoi chiar unui rege, care poate avea oricând bani cu nemiluita, cornul abundenţei îi prinde bine. Să se însoare însă cu o fată de morar, plină de făină din cap până-n picioare, maiestatca-sa nu prea avea chef. Dar zi şi noapte nu se gândea decât la cornul morarului: când dormea, îl visa. I se părea că vede cum izvorăsc din el toate bunătăţile de pe pământ. Dacă cerea: Cornule, dă-mi asta! Cornule, dă-mi aia! cornul îi dădea tot ce-i ceruse. O minunăţie!

— De-ar fi aşa şi în realitate!

Regele avea de-acum o idee fixă şi convocă consiliul de coroană.

— Vreau să mă însor cu una din fetele morarului!

— Dar… maiestate, sângele regesc cere sânge regesc!

— Ştiu eu ce am de făcut dacă pun mina pe cornul abundenţei.

Miniştrii îşi lăsară capetele în jos. Unul dintre ei trebui să se ducă la morar în numele maiestăţii sale.

— Morarule, măria-sa o cere pe una dintre fetele tale.

— Pe Roata o dăruiesc, pe Teica o dau pe degeaba. Şi coarnele de colo sunt zestrea lor.

— Maiestatea sa o alege pe Roată.

Se căsătoriră. Chiar în seara nunţii, regele îi spuse miresei!

— Vino să-ţi vezi camera.

Îi ceru să coboare scări după scări, una mai întunecoasă decât alta, şi când ajunseră la intrarea într-o subterană, unde nu pătrundea niciun firicel de lumină, o împinse înăuntru şi încuie uşa cu un lacăt.

— Vai, maiestate, ce trădare 1

Regele se întoarse sus, în apartamentele sale, luă cornul de vârf şi porunci!

— Perle şi diamante!

Şi pe dată de partea cealaltă, ieşi o grămadă de diamante şi de perle.

A doua zi dimineaţă vine morarul să-şi vadă fiica

regină.

— Vino mai târziu, fata ta doarme.

Morarul se întoarse mai târziu.

— Vino mâine, fata ta e la masă.

Veni a doua zi i

— Fata ta a murit şi am îngropat-o. A fost regină doar o singură zi!

Sărmanul morar plecă plângând.

Regele se gândi!

— Dac-aş pune mina şi pe celălalt corn al abundenţei ar fi şi mai bine.

Trimise alţi mesageri la morar.

— Maiestatea sa vrea să se însoare cu cealaltă fată.

— Pe Roata am dăruit-o, pe Teica o dau pe degeaba. Cornul ăsta e zestrea ei.

Regele şi Teica se căsătoriră. Chiar în seara nunţii, regele spuse i

— Vino, să-ţi vezi camera.

Îi ceru să coboare scări după scări, una mai întunecoasă decât alta şi când ajunseră la intrarea într-o subterană, unde nu pătrundea niciun firicel de lumină, o împinse înăuntru şi încuie uşa cu un lacăt

— Vai, maiestate, ce trădare!

Regele se întoarse sus, în apartamentele sale, luă cornul şi porunci:

— Aur şi argint!

Şi pe dată, de partea cealaltă, ieşi o grămadă de aur şi de argint.

A doua zi dimineaţă, morarul veni să-şi vadă fata.

— Fata ta a murit şi-am îngropat-o. A fost regină doar o singură noapte 1

Sărmanul morar plecă plângând.

Într-o zi, văzând că n-are muşterii, luă cochilia, aşa cum făcea odinioară şi începu să cânte şi să strige.

Şi de astă dată se înfiinţă primul un slujitor de-al regelui cu o catârcă încărcată cu grâu. Terminaseră de măcinat, dar băiatul nu se dădea dus:

— Ce mai aştepţi?

— Regele voieşte darul promis.

— Du-i asta.

Şi-i dădu o cizmă veche, cârpită.

Regele se gândi:

— Şi cizma asta trebuie să aibă vreo însuşire anume. Dar înainte de a o încerca, vreau să pun mâna şi pe cea de-a doua.

Şi imediat ce auzi din balconul palatului regal sunetul cochiliei, *Huuu!* şi vocea morarului care striga ca de obicei: *Vino! Vino!* îl trimise pe acelaşi slujitor cu aceeaşi catârcă încărcată cu grâu. Terminaseră de măcinat, dar slujitorul nu se dădea dus:

— Ce mai aştepţi?

— Regele voieşte darul promis.

— Du-i asta.

Şi-i dădu o cizmă veche, cârpită. perechea celeilalte.

Regele fericit se închise într-o cameră cu toate darurile. Voia să încerce puterea magică a cizmelor. Le porunci coarnelor:

— Perle şi diamante! Aur şi argint!

Coarnele vărsau şi cizmele se umpleau. Dar, după ce se umplură până sus, la carâmbi, parcă înnebuniră. Regele nu mai ştia cum să se ferească de loviturile pe care

I le dădeau în spinare, cu latul şi cu vârful. Şi fiecare lovitură lăsa un semn!

Deschise uşa şi începu să alerge strigând; el înainte, iar cizmele după el, îl fugăreau din urmă, lovindu-l fără milă în spinare cu latul şi cu vârful. Şi fiecare lovitură lăsa un semn I

Aleargă încolo, aleargă încoace, nu era chip să scape. Miniştrii, curtenii, soldaţii încercau zadarnic să pună mâna pe cizme şi să le oprească; încasau şi ei la rândul lor lovituri după lovituri. În cele din urmă, coborând în goană pe-o scară, regele se împiedică şi se întinse pe jos cât era de lung. Cizmele se urcară pe el şi se potoliră: doar că-l striveau sub greutatea lor.

— Chemaţi-l pe morar! urla regele.

Un soldat călare porni în ga op.

— Nu pot să vin. Roata nu merge, teica s-a stricat. Dacă le-aş avea cu mine pe fetele mele, Roata şi Teica, aş veni numaidecât.

Regele, apăsat de greutatea aceea care-l sufoca, le spuse miniştrilor:

— Coborâţi în subteranele palatului şi scoateţi-le pe Roata şi pe Teica. Le-am închis acolo şi acum sunt pedepsit. Grăbiţi-vă!

Nici nu sfârşise bine ce-avea de spus şi cizmele săriră jos, una ici, alta dincolo, complet goale.

Regele se ridică de jos bătut măr, frânt de durere şi tânguindu-se:

— Aoleu! Aoleu 1

Miniştrii se întoarseră sus în grabă:

— Maiestate, fetele spun: „Regele ne-a închis, regele să ne scoată”.

Nu prea se simţea în largul lui la gândul că va trebui să dea ochi cu fetele morarului; dar observă cizmele care începeau să dea semne de nelinişte ameninţându-l cu noi lovituri şi atunci se urni din loc frecându-şi mereu cu mâinile spinarea lovită şi îndurerată şi jeluindu-se.

Subterana zgrunţuroasă şi afumată unde fusese închisă Roata devenise albă ca laptele; pereţii şi podeaua se acoperiseră cu făină.

— Intraţi, maiestate, vă aşteptam deja.

Imediat Roata îl ia de mină şi începe să se învârtă cu el în horă ca o adevărată roată de moară, izbindu-l de toţi pereţii pe bietul rege, care urla ca din gură de şarpe: „Aoleu! Aoleu!” Nu-i dădea răgaz nici să răsufle. Şi fata se învârte, se învârte mereu şi în cele din urmă îl aruncă afară cu picioarele în sus, apoi se aşază şi i spune:

— Chemaţi-l pe tatăl meu!

Subterana zgrunţuroasă şi afumată unde fusese închisă Teica devenise galbenă ca aurul; pereţii şi podeaua se acoperiseră de gnu.

— Intraţi, maiestate, vă aşteptam deja.

Regele, bătut măr, şovăia, dar Teica vine spre el, îl ia de mină şi începe să se agite ca o adevărată teică de

moară, zgâlţâindu-l pe regele care urla din răsputeri: Aoleu! Aoleu! În cele din urmă îl aruncă afară, se aşază şi-i spune:

— Chemaţi 1 pe tatăl meu!

Morarul veni încet-încet, nepăsător.

— Ce porunceşte măria-ta?

— Ia-ţi felele şi coarnele şi cizmele, totul 1

— Dacă maiestatea-sa vrea să trăiască în linişte, îl învăţ eu ce trebuie să facă.

— Ce să fac?

— Un an, o lună şi o zi eu voi fi rege şi măria ta morar. În vremea asta, fetele mele vor deveni cu adevărat regine. Ca pedeapsă, maiestatea voastră n-o să se aleagă cu nimic: nici nevastă, nici zestre.

Ce putea să spună bietul rege în faţa îndrăcitului acela de morar!

Lăsă capul în jos şi consimţi. Îi dădu mantia şi coroana regală şi se îmbrăcă cu hainele lui acoperite de sus până jos de făină.

Ţăranilor însă nu prea le era la îndemână să meargă să macine la moara regelui. Zadarnic, regele sufla din răsputeri în cochilie şi striga:

— *Lluuu! Huuu! Huuu!*

Vino iute, vin la măcinat!

Roata putrezea nemişcată în apă, carii rodeau teica, iar regele căsca în faţa morii cu mâinile în sân, aşteptându-şi muşteriii care nu se mai iveau. Ca să trăiască, pescuia raci şi broaşte din scoc şi când mai trecea câte cineva pe-acolo, îl întreba t

— Ce noutăţi îmi aduci, cumetre?

— Roata s-a măritat cu prinţul Spaniei.

— Cu-atât mai bine, cumetre!

Şi trecuseră deja şase luni. Regele căsca în faţa morii cu mâinile în sân, aşteptându-şi muşteriii care nu se mai iveau. Ca să trăiască, pescuia raci şi broaşte din scoc. Devenise slab ca un ţâr. Dacă mai trecea câte cineva pe-acolo, îi întreba:

— Ce noutăţi îmi aduci, cumetre? –

— Teica s-a măritat cu prinţul Portugaliei.

— Cu atât mai bine, cumetre!

Trecuseră alte şase luni.

Mai rămăseseră doar câteva zile până să i se încheie pedeapsa. Morarul rege veni la moară însoţit de miniştri şi de întreaga curte.

— Roata a putrezit, teica a fost mâncată de cari: trebuie să le repari. De nu, o luăm de la capăt!

Şi trebui să le repare.

În ultima zi, morarul rege veni la moară însoţit de miniştri şi de întreaga curte. Dar bietul rege, care de un an, o lună, şi o zi nu mai mâncase decât raci şi broaşte, abia mai sufla.

— Frumos îmi şade! spuse întorcându-se spre morar. Dacă tot eşti rege, rege să rămâi.

Iar după ce-i spuse, muri.

Poporul a fost mulţumit. Într-un an, o lună şi o zi, morarul nu se dovedise prin nimic mai rău decât adevăratul rege.

Trăiască regele morar!

Unii macină o baniţă, alţii macină un car.

Cine crea basme, cine crea?

către cititorii mei, copii

Cum a reuşit Povestitorul nostru să adune basmele care urmează, după ce i-a fost furat, aşa cum ştiţi, săculeţul cu pulbere magică, n-ar putea să v-o spună nici chiar el însuşi, dacă l-aţi întreba.

Acum, sărmanul om e foarte bătrân şi-şi petrece de obicei zilele în faţa casei, încălzindu-se la soare iarna, răcorindu-se vara.

Suntem vecini de ani de zile şi-l văd adesea, iar în lunile din urmă l-am auzit bolborosind mereu; la început, am crezut că se plânge de cine ştie ce dureri în oase. Dar, mi-am dat repede seama că visa cu ochii închişi şi spunea’s

— Dacă sunteţi cuminţi…

I se părea că merge ca pe vremuri prin târguri şi spune basme la copii 5

— Cine vrea basme, cine vrea?

Şi într-adevăr, povestea în şoaptă… Şi erau basme noi

Le-am transcris pe furiş, azi unul, mâine altul, fără să-i îngădui să mă observe.

Iar într-o dimineaţă, i-am spus:

— Povestitorule, vrei s-asculţi un basm?

— Da, da!

Sărmanul bătrân zâmbea dând aprobator din cap.

— Bravo! Bravo! Dar mi se pare… ciudat! Parcă mi l-aş aminti de undeva, parcă l-aş fi auzit. Bravo! mai spune-mi unul

I le-am citit pe toate şi s-a înveselit ca un copil. Şi când i-am spus:

— Sunt basmele tale! Nu le recunoşti? mi-a răspuns doar atât:

— Se prea poate! Da! Astea sunt ultimele!

Aş vrea să vă placă, dragii mei copii, sunt cu adevărat ultimele.

FATA GRĂDINARULUI

A fost odată un grădinar care avea o fată oarbă şi schiloadă din naştere. Mama fetei murise aducând-o pe lume şi sărmanul văduv căută o femeie mai în vârstă care să se ocupe de nefericita copilă. Femeia o crescu pe fată până la zece ani şi apoi, într-o dimineaţă, i-o aduse acasă.

— De ce? întrebă tatăl.

— Pentru că nu mai pot s-o sufăr. De două luni de zile îngână nişte cântece aşa de jalnice încât face şi pietrele să plângă. Toţi vecinii bombăne: „Fir-ar să fie de oarbă şi de cine-o creşte „I Iar bărbatul meu…

— Bine, bine, o întrerupse grădinarul, pune-o jos acolo lângă uşă.

Şi după ce femeia plecă, copila începu să cânte – tânguindu-se, parcă plângea.

— Ce cânţi tu, fata mea?

— Îmi cânt norocul. Am. ochi, dar nu văd, am picioare şi mă târăsc!

— Sunt alţii şi mai nenorociţi pe lume, fata mea. Tu ai un tată care te iubeşte şi atâtea flori în grădină.

— Dacă tatăl meu m-ar fi iubit ar fi sădit floarea care

aduce vederea; dacă tatăl meu m-ar fi iubit ar fi altoit pomul ale cărui fructe îndreaptă picioarele.

— Cine ţi-a spus prostiile astea, fata tatii?

— Dacă-s prostii, lasă-mă să cânt cum ştiu eu!

Şi îşi reîncepu tânguirea care făcea şi pietrele să plângă.

Grădinarul se duse la o bătrână ce locuia prin apropiere şi o rugă:

— Vrei să te îngrijeşti de fata mea care-i oarbă şi schiloadă? N-o să ai multă treabă.

— Dacă-mi dai să mănânc şi să beau, unde să dorm şi un buchet frumos de flori în fiece dimineaţă…

— Ce să faci cu florile?

— Nu pot să-ţi spun.

— Aşa să fie: mâncare, băutură, un loc de dormit şi un buchet frumos de flori în fiece dimineaţă.

Micuţa oarbă o lăsa pe bătrână s-o îmbrace, s-o spele, s-o pieptene, dar nu scotea un cuvânt; apoi când era vreme bună, aceasta o lua de mână şi-o aşeza într-un colţ al grădinii, iar în zilele ploioase îi spunea să stea la fereastră ca şi cum s-ar fi putut bucura prin geam de spectacolul câmpiei ce se întindea de jur-împrejur sau al munţilor ce se profilau în depărtare. Atunci fata îi cerea:

— Lasă-mă singură.

— Ai să te plictiseşti, fata mea!

— Lasă-mă! Vreau să cânt.

— Am să-ţi povestesc un basm frumos.

— Basmele frumoase nu sunt pentru mine.

Şi îşi reîncepea jalnica sa tânguire. Continua aşa mereu, ore în şir, fără odihnă, până când istovită, îşi rezema capul de un umăr şi adormea.

Grădinarul era mulţumit de bătrână: fata sa era bine îngrijită. Dar i se strângea inima când auzea din fundul grădinii cantilena tristă ale cărei cuvinte nu reuşea să le înţeleagă.

— Ascultă ce cântă, se ruga el de bătrână când aceasta cobora în grădină ca să-şi primească buchetul zilnic de flori.

— Când începe să cânte mă goneşte de lângă ea.

— Şi cu florile astea… ce faci cu ele?

— Nu te priveşte.

Grădinarul era curios. După ce-şi lua buchetul, bătrâna spunea:

— Plec, dar mă întorc numaidecât.

Într-adevăr, pleca şi se întorcea imediat, fără ca el să vadă încotro se duce şi de unde se întoarce, deşi încercase s-o spioneze în mai multe rânduri. După ce închidea poarta grădinii, bătrâna mergea pe lângă zid până ce dispărea după colţ.

La început, grădinarul nu-i dăduse nicio atenţie 5 după câteva luni însă, începuse să bănuiască un lucru necurat. Iar bănuiala deveni certitudine în ziua în care oarba nu mai cântă.

— De ce nu mai cânţi, fata mea?

— Nu pot să cânt, tată. Dacă încerc, simt ceva în gât, aşa ca o mână care mă strânge şi vrea să mă înăbuşe.

Grădinarul, care nici nu se uitase bine până atunci la bătrână, o privi cu luare-aminte.

— Parcă-i o vrăjitoare! îşi spuse în sinea sa.

Era plină de zbârcituri, cu părul alb zbârlit, cu ochii tiviţi cu roşu sub sprâncenele dese şi aspre, cu nasul încovoiat, gura fără dinţi şi mâinile uscate şi noduroase. Vrăjitoare şi gata! Cum de nu băgase oare de seamă până atunci? Se hotărî s-o îndepărteze ca să vadă dacă, după plecarea ei, fata va reîncepe să cânte. Mută i se părea şi mai tristă decât atunci când îşi vărsa aleanul în tânguirile ce-i rupeau inima.

— Ascultă, femeie: nu mai am nevoie de tine. Iată, îţi fac un dar frumos şi întoarce-te la tine acasă. Şi cum se spune, să rămânem prieteni!

Bătrâna nu-i răspunse; îşi făcu o boccea din cele câteva zdrenţe pe care le avea, şi-o puse sub braţ şi ieşi fără să-i zică bună ziua.

După ce bătrâna plecă, fata îl strigă:

— Tată, tată, vino să mă auzi cântând!

— Aşadar am ghicit! îşi spuse grădinarul.

Şi rămase s-o asculte: de data asta desluşi bine cuvintele:

— *Aşteaptă, aşteaptă în noaptea târzie, şi deschide dacă bate cineva După nenoroc, norocul o să vie…*

Nu-şi mai aminti celelalte cuvinte I

— Cine te-a învăţat cântecul ăsta?

— Nimeni.

— Pe cine aştepţi în noaptea întunecoasă?

— Nu ştiu.

— Cum de ţi-au venit în minte melodia şi cuvintele?

— Pe neaşteptate, într-o dimineaţă… aşa! Nu puteam să mă opresc.

Grădinarul era uluit.

— Tată, de ce nu sădeşti floarea care aduce vederea?

— Fata mea, nu-i grădinar din lume s-o ştie.

— Tată, de ce nu altoieşti pomul ale cărui fructe îndreaptă picioarele?

— Poate c-ai visat şi pomul şi floarea nici n-am auzit de ele…

Atunci fata cea oarbă reîncepu în surdină:

— *Aşteaptă, aşteaptă…*

şi după ce cântă o bună bucată de vreme, îşi rezemă capul de un umăr şi adormi.

De atunci, la miezul nopţii, noapte de noapte, se petrecea ceva ciudat 5 în uşă răsuna o bătaie puternică. Grădinarul sărea din pat, ieşea la fereastră şi întreba:

— Cine-i? Pe cine căutaţi?

Era lună plină şi se vedea foarte bine jur-împrejur, dar nu era suflet de om nici în faţa uşii şi nici în grădină.

— A bătut cineva la uşă, fata mea?

— Nu, tată.

— Aud de câteva nopţi la rând… exact la miezul nopţii.

— Ţi s-o fi părut, tată.

— Vrăjitoarea aceea trebuie să fie! se gândi bietul om

Şi se duse la ea hotărât să-i spună: „Când ai să te potoleşti, scorpie?” N-o găsi însă acasă, iar vecinele nu şti ură să-i spună unde plecase, îi povestiră:

— Era nebună! Nu vorbea niciodată cu nimeni. Torcea cât îi ziua de lungă. Şi când o întrebau: „La ce-ţi trebuie firul tors?” bombănea morocănoasă: „O frânghie ca să vă spânzuraţi cu ea!” Ne era teamă! mai bine c-a plecat de-aici. Cu nebunii nu se ştie niciodată!…

Întorcându-se acasă gânditor, grădinarul îşi aminti că într-o zi nevastă-sa îi spusese: „Am găsit un ghem mare de cânepă în faţa grădinii, lângă gard. Am să-l păstrez, poate vine să-l caute cine l-a pierdut Trecuse cam un an de-atunci şi femeia îl folosise că să coase trusoul copilului pe care-l aştepta. Tocmai când puse pentru ultima oară firul în ac – îi povestise nevastă-sa – ştii? Vine o bătrână: „N-aţi găsit cumva un ghem de cânepă?” „Ba da, e un an deja şi l-am folosit. Dacă vreţi, vi-l plătesc”. „Nici comorile regelui n-ar ajunge ca să mi-l plătească!” Mi-a întors spatele supărată. Cei doi soţi făcuseră haz. Şi de când biata nevastă murise la naştere, grădinarul nu-şi mai adusese aminte de ghem; însă răspunsul femeilor îl făcuse să-şi amintească. Da! Vrăjitoarea torcea cât îi ziua de lungă? Sigur, ghemul era al ei şi era vrăjit! De aceea, fata se născuse oarbă şi schiloadă. Pentru că lucrurile ei fuseseră cusute din cânepă aceea! Nimeni n-ar fi putut să-i mai scoată gândul ăsta din minte I

Acasă, fata plângea:

— Oh, tată, tată! A bătut cineva la uşă şi eu n-am reuşit să ajung să-i deschid. Am coborât cu greu. pe pipăite, scările, dar cel care bătuse, plecase deja!

— O fi fost cineva care voia flori; se va întoarce.

— Nu, tată!

Aşteaptă, aşteaptă în noaptea târzie şi deschide dacă bate cineva.

După noroc, norocul o să vie…

— Venise norocul meu, tată! Poate n-o să mai vină niciodată!

Şi biata fată plângea cu disperare. Grădinarul nu ştia cum s-o potolească.

— Taci din gură, îi spuse. Îţi dau un buchet frumos de flori. Le culeg chiar acum proaspete, pentru tine.

Când primi buchetul, fata începu să-l pipăie, să-l cerceteze orbeşte şi apoi smulse petalele floare cu floare. După ce termină, îl aruncă

— De ce-ai făcut asta, fată?

— Pentru că n-am găsit floarea.

— Care floare?

— Cea care aduce vederea.

Grădinarul căzu pe gânduri.

— Dacă-mi vorbeşte mereu de ea, poate că floarea asta există cu adevărat!

Şi, de aceea, în fiecare dimineaţă culegea cele mai frumoase şi mai rare flori şi după ce le făcea buchet, i le aducea fetei.

Dar trecuseră deja mai multe luni de când fata lua buchetul în mână, îl pipăia, îl cerceta orbeşte şi după ce smulgea petalele florilor, îl arunca dezamăgită:

— Nu găsesc floarea aceea!

Grădinarul continua însă să-i aducă câte un nou buchet în fiece dimineaţă. Socotise el că vrăjitoarea, cerând în fiecare zi câte un buchet de flori, ştia ea ce ştia. Cu siguranţă – mai era oare vreo îndoială? – minunata floare ce reda vederea există, deşi n-o cunoştea nimeni. Trebuia să te încrezi în întâmplare. Iar vrăjitoarea, cerând câte un buchet în fiecare zi, încercase s-o împiedice pe oarbă să-şi recapete vederea. Dar dacă floarea fusese deja luată de vrăjitoare în buchetele ei zilnice?! Dacă nu mai înflorea? Sau dacă era o floare ce înfloreşte doar o singură dată pe an? Nu-şi mai găsea liniştea, bietul om. De-ar fi avut-o în mână pe vrăjitoare, ar fi sfâşiat-o bucăţi, bucăţi.

Într-o dimineaţă, *cling, cling, chiig,* se opreşte în faţa grădinii o caleaşcă trasă de patru cai cu zurgălăi, din care coboară un tânăr frumos, îmbrăcat într-un veşmânt de mătase ţesută cu aur, cu **o** pălărie împodobită cu pene, guler de dantelă şi dantele la manşete.

— Dumneata eşti grădinarul?

— La porunca dumneavoastră, domnule.

— Culege toate florile pe care le ai şi pune-le în caleaşcă.

— Toate nu, domnule. Pe cele mai proaspete şi mai frumoase trebuie să le păstrez pentru fata mea.

— Ce face cu ele?

— Le pipăie, le cercetează, le rupe şi le aruncă.

— Aceea este?

— Da, domnule.

Fata, care avea de-acum şaisprezece ani, şedea la umbra unui pom şi cânta de-ţi rupea inima.

Tânărul o privea şi o asculta vrăjit. Cu chipul trandafiriu, cu părul de aur, cu mâinile fine, prelungi, cu pupilele acoperite de un văl alburiu, fata, preocupată de cântecul ei, nu simţise prezenţa celor doi care se opriseră doar la câţiva paşi.

— E oarbă?

— Oarbă şi schiloadă, domnule.

— Ce nenorocire t

Parcă-şi pierduse răsuflarea de emoţie şi uimire în faţa frumuseţi! ei.

— Ce cântă?

— Spune:

Aşteaptă, aşteaptă în noaptea târzie, şi deschide dacă bate cineva.

După nenoroc, norocul o să vie.

Nu-şi mai aminteşte alte cuvinte. Mă duc să culeg florile.

Tânărul se urcă gânditor în caleaşcă şi, când grădinarul se întoarse cu un braţ de flori felurite, primi patru monede mari de aur, care-l făcură să-şi holbeze ochii de uimire.

A doua zi, iată *cling, cling, cling,* caleaşca trasă de cei patru cai cu zurgălăi. Din ea coboară o bătrână doamnă în veşminte bogate, care întreabă:

— Dumneata eşti grădinarul?

— La porunca dumneavoastră, doamnă.

— Culege-mi toate florile pe care le ai şi pune-le în caleaşcă.

— Toate nu, doamnă. Pe cele mai proaspete şi mai frumoase trebuie să le păstrez pentru fata mea

— Ce face cu ele?

— Le pipăie, le cercetează, le rupe şi le aruncă.

— Aceea este?

— Da. doamnă.

Fata şedea lângă uşă şi cânta de ţi rupea inima.

Bătrâna doamnă o privea şi o asculta vrăjită. Dar nu întrebă ce cântă, ci îi făcu doar semn grădinarului să meargă să-i culeagă flori, iar când acesta se întoarse cu un braţ de flori felurite ce umplu caleaşca, îi dădu şi ea patru monede mari de aur, care-l făcură încă o dată să-şi holbeze ochii de uimire.

— Dacă-mi merge tot aşa, fata mea o să aibă în curând o zestre frumoasă.

Iar în fiecare noapte, la miezul nopţii, se auzea **o** bătaie puternică în uşă.

— Ai auzit, fata mea?

— Nu, tată. Ţi s-a părut.

— Este cu siguranţă vrăjitoarea! se gândea bietul om. Dac-o prind, o omor!

Dar cine venea oare să bată la uşă în timpul zilei când el era plecat?

Se hotărî să se ascundă şi să pândească. Îi spuse fetei 3

— Merg la târg… Dacă bate cineva, nu deschide.

Şi pitit în spatele unui gard de nuiele, de unde putea să urmărească ce se petrecea în curte, aşteptă. Trece o oră, trec două ore! Nimeni! Tocmai când se hotărâse să iasă din ascunzătoare, ce să vadă? Un tânăr, îmbrăcat ţărăneşte, se apropie de uşă şi bate de trei ori. Grădinarul aude vocea fetei: Cine-i? Pe cine căutaţi? şi apoi răspunsul tânărului:

— Ochii cei mai frumoşi din lume!

— Aţi greşit locul!

— N-am greşit!

Grădinarul parcă recunoştea, parcă nu chipul tânărului. Oare nu-l mai văzuse undeva? Da, da. Nu era oare domnul acela frumos care venise în caleaşcă în urmă cu două zile, luase multe flori şi-i plătise cu patru monede

mari de aur? Aşa să fie? Dar atunci de ce se travestise în ţăran? Intrigat de acest mister şi văzând că tânărul voia să plece pentru că nu mai primise alt răspuns de la fată, grădinarul ieşi din ascunzătoare.

— Cine sunteţi? Ce doriţi?

— Aş vrea să mă angajez la dumneata. Nu pretind niciun ban.

— Dacă-i aşa, foarte bine. Ce meserie ai?

— Ca şi dumneata.

Cu cât îl privea mai mult cu atât grădinarul era sigur că nu se înşală. Asemănarea ora perfectă.

— Să vedem! se gândi.

Îl duse în capătul cel mai îndepărtat al grădinii, îi dădu de lucru şi el se întoarse la fată.

— De ce plângi, fata mea?

— A venit cineva să-şi bată joc de mine. A bătut de trei ori la uşă şi când am întrebat: Cine-i? pe cine căutaţi? mi-a răspuns: „Caut ochii cei mai frumoşi din lume”. Iar eu sunt oarbă!

— Nu te necăji, fata mea!

— Cine cântă în grădină?

— Un băiat pe care l-am angajat puţin mai înainte.

— Un om vesel, după cum se vede!

— Cine munceşte cântând se-osteneşte mai puţin. Dacă te supără, îi spun să tacă.

— De ce? Are o voce frumoasă.

Dar după ce se potoli, fata cea oarbă reîncepu să şi cânte vechea ei durere… Tânărul tăcu imediat.

Grădinarul îl găsi nemişcat, ascultând.

— Aşa munceşti tu?

— Tânguirea ei îmi înţepeneşte mâinile!

— Trebuie să te obişnuieşti; e fata mea oarbă care cântă.

— Cum să mă obişnuiesc? îmi rupe inima.

Grădinarul îl privea şi cu dt îl privea mai mult cu atât era mai sigur că nu se înşală. Asemănarea era perfectă. Şi în timp ce culegea flori pentru fată, îl descosea i

— Unde ai lucrat mai înainte?

— La grădinarul regelui.
— Şi de ce ai plecat?
— Pentru că aşa a vrut prinţul.
— Fără motiv?
— Fără motiv.
— Mda!

Grădinarul hotărî să meargă să se informeze dacă băiatul spune adevărul. În palat era mare agitaţie. unii veneau, alţii plecau, toată lumea avea treabă şi chipuri îngriier Ue care te înspăimântau I

— Ce s-a întâmplat? Vreo nenorocire?

— Prinţul a dispărut de câteva zile şi încă nu se ştie unde este. Regina şi regele îl plâng de parc ar fi murit. Trebuia s-o ia în căsătorie pe fata regelui Franţei; dar din clipa în care o ţigancă îi spuse regelui: „Dacă prinţul se însoară cu ea, moare chiar în ziua nunţii. Am să-i spun eu la ureche pe cine trebuie să ia în căsătorie, dacă maiestatea voastră îmi îngăduie” – şi-i vorbi la ureche cu permisiunea regelui – din clipa aceea, tratativele au fost întrerupte, iar prinţul deveni atât de gânditor şi de trist că nu-l mai recunoşteai. Şi deodată dispăru fără urmă.

Era atâta zăpăceală printre curteni, încât grădinarul intră în grădină fără să fie oprit de cineva.

— Spune-mi, prietene, ai avut aici un băiat care te ajuta?

— N-am avut pe nimeni, îi răspunse grădinarul regelui.

— A venit să se angajeze la mine – şi eu sunt grădinar – un băiat care mi-a spus că a lucrat cu dumneata şi că l-ai dat afară pentru că aşa a „hotărât prinţul.

— Nu-l asculta! Nu-i om de încredere!

— Ce flori frumoase aveţi!

— Am să-ţi dăruiesc un buchet. Pot să-ţi dau şi sămânţă dacă vrei.

— Mulţumesc!

Şi pentru că le dăruia unui confrate în meserie, grădinarul alese cele mai frumoase, cele mai rare flori.

Acasă, grădinarul îşi găsi iarăşi fiica plângând.

— De ce plângi, fata mea?

— A venit din nou omul acela: a bătut de trei ori la uşă şi când am întrebat: Cine i? Pe cine căutaţi? mi-a răspuns: „Caut ochii cei mai frumoşi din lume”. Iar eu sunt oarbă!

Supărat, grădinarul uită să-i dea fetei splendidul buchet de flori pe care-l primise în dar şi alergă în fundul grădinii, unde băiatul stropea straturile cântând.

— Să ştii că te-am văzut şi te-am auzit! De ce-ţi baţi joc de fata mea şi te distrezi făcând-o să plângă? auzi la el: Caut ochii cei mai frumoşi din lume 1

Dar băiatul parcă nici n auzea, ca şi cum stăpânul ar fi vorbit altcuiva. Şi cânta:

— *Aşteaptă, aşteaptă, în noaptea târzie, şi deschide dacă bate cineva.*

După nenoroc, norocul o să vie adus de cel nepriceput în meserie.

Oare aceste ultime cuvinte nu şi le amintea fata oarbă? Grădinarul înlemni. I se părea că visează sau parcă-şi pierduse minţile cuprins de nebunie. Nu ştia ce să facă.

Să-i spună direct: „Tu nu eşti ţăran, eşti domnul acela care a venit în caleaşca trasă de patru cai cu zurgălăi!?” Cunoştea toate cuvintele cântecului! Venise oare împreună cu el şi norocul fetei sale oarbe?

— Dacă vorbesc, poate greşesc, se gândi.

Se întoarse la fata care tot mai plângea.

— Iată un buchet minunat de flori. Sunt din grădina regelui.

Fata luă buchetul, îl pipăi, îl cercetă orbeşte şi după ce smulse petală cu petală, îl aruncă jos:

— Nu găsesc floarea aceea!

Floarea care aduce vederea nu exista – nici în grădina regală! Iar grădinarul se amăgise cu gândul că se află din întâmplare în buchetul primit în dar.

În vremea asta, îl privea pe tânăr şi cu cât îl privea mai mult cu atât era mai sigur că nu se-nşală: asemănarea era perfectă. Ce taină se ascundea la mijloc? Pentru binele fetei sale, hotărî să lase la o parte orice ezitare şi, tocmai

voia să-i pună băiatului o întrebare, când *cling, cling, cling,* iată caleaşca trasă de patru cai cu zurgălăi şi bătrâna bine cunoscută, bogat îmbrăcată.

— Grădinarule, ai flori de vânzare?

— Câte vreţi, doamnă.

— Culege-le pe toate şi umple-mi caleaşca.

— Toate nu, doamnă. Pe cele mai proaspete şi mai frumoase trebuie să le păstrez pentru fata mea

Şi adăugă ironic:

— Vorbiţi cu ajutorul meu Daţi-i lui comanda chiar acum sunt ocupat.

Intenţiona să urmărească ce se petrece între cei doi. Putea să asculte dacă se ascundea în spatele gardului viu. Dar cele văzute şi auzite îl umplură de uimire.

— N-a deschis uşa?

— N-a deschis-o. Cum aude răspunsul meu: „Caut ochii cei mai frumoşi din lume", începe să plângă.

— Bate mâine dimineaţă în zori. Îţi va deschide.

— Şi floarea?

— Va răsări în curând. Va răsări, va creşte şi va îmboboci într-o clipă: doar că nu trebuie să aibă alte flori în jurul ei. Culege-le pe toate şi adu-mi-le în călească. Şi după ce grădinarul şi mica oarbă vor merge la culcare, presară praful ăsta în faţa uşii ca să îndepărtezi farmecele făcute de vrăjitoare. Ea vine în fiecare noapte, la miezul nopţii şi bate la uşă. Dacă fata îi deschide, rămâne oarbă pe vecie. Şi acum, adio! N-ai să mă mai vezi. Fii fericit, prinţe! Bine faci, bine găseşti, nu uita!

Grădinarului nu-i venea să-şi creadă ochilor şi urechilor!

Bătrâna doamnă era aşadar o zână! Iar băiatul nu era altul decât prinţul dispărut!

Se îndepărtă în vârful picioarelor ţinându-şi răsuflarea, cu inima gata să-i sară din piept de bucurie. Şi alergă s-o îmbrăţişeze pe biata oarbă care îngâna cu tristeţe i

— *Aşteaptă, aşteaptă, în noaptea târzie…*

— Tată, de ce mă strângi aşa de tare în braţe?

— Pentru că te iubesc, fata mea!

Nu-i mai spuse nimic altceva. Se gândea:

— Dacă vorbesc, poate greşesc!

Noaptea, la miezul nopţii, obişnuita bătaie în uşă.

— Bate cineva, tată!… Este norocul meu!

— Ţi s-a părut, fata mea!

— Lasă-mă să deschid, tată! Dacă pleacă, nu se mai întoarce!

Se auzi o nouă bătaie, mai puternică.

— Ai auzit, tată?

— Ţi s-a părut, fata mea.

Oarba sări din pat, deşi picioarele abia o susţineau, dar sări şi tatăl ei şi o opri:

— Ah, tată ticălos! Nu mă laşi să deschid uşa norocului meu!

Se auzi a treia bătaie şi mai insistentă decât primele două.

Oarba voia să deschidă cu orice preţ, se zbătea violent.

Afară izbucni un urlet:

— Au! Au! Au!

Grădinarul deschise fereastra şi o văzu pe vrăjitoare cuprinsă de flăcări, zvârcolindu-se pe jos şi arzând ca un tăciune. În câteva clipe nu mai rămăsese din ea decât o mină de cenuşă.

— Cine striga, tată? Parcă miroase a ars.

— Nu-i nimic; băiatul a dat foc la nişte paie. Dormi, fetiţa mea.

Nu voia s-o sperie.

Dar niciunul dintre ei nu adormi. Din când în când, fata oarbă se tânguia în şoaptă, crezând că tatăl său doarme.

— Era norocul meu! Şi nu m-a lăsat să deschid!

În zori, o nouă bătaie puternică în uşă zgudui toată casa. De data asta, oarba sări jos din pat pe tăcute. Îşi îmbrăcă cum putu rochia, se târî pe scări cu picioarele ei schiloade şi ajungând la uşă, întrebă:

— Cine-i? Pe cine căutaţi?

— Caut ochii cei mai frumoşi din lume!

— Iată, priveşte ochii cei mai trişti!

Şi deschise larg uşa cu un gest disperat.

Simţi o mângâiere uşoară, uşoară pe pleoape, ceva răcoros, catifelat şi apoi imediat o lovi o lumină violentă. Scoase un ţipăt şi căzu leşinată în braţele băiatului grădinar care nu era altcineva decât prinţul când oarba, care nu mai era oarbă, deschise din nou pleoapele, el văzu strălucirea celor mai frumoşi ochi din lume: păreau două stele!

La strigătul fetei, tatăl venise în fugă. Şi nu e greu să ne imaginăm bucuria sa când îşi văzu fata privind uimită de jur-împrejur, fără să fie în stare să articuleze un cuvânt! Numai că au trebuit s-o ajute să se a-z. e pentru că nu ce ţinea bine pe picioarele ei Găsiseră în cele din urmă floarea care aduce vederea! Aveau să găsească şi pomul ale cărui fructe îndreaptă picioarele; nu mai încăpea îndoială!

Acum, în ciuda a tot ceea ce se petrecuse, grădinarului nici nu-i trecea prin minte că prinţul ar voi s-o ia în căsătorie pe fiica sa. Aşa că atunci când îl auzi: – Aceasta va fi soţia mea – se simţi cuprins de spaimă gândindu-se că regele şi regina nu-i vor îngădui niciodată căsătoria şi că fata nu va avea noroc dacă prinţul va stărui în hotărârea sa.

Într-adevăr, regele şi regina, aflând din gura prinţului de hotărârea de a se căsători cu fata grădinarului, fură cuprinşi de o furie grozavă. Zadarnic prinţul le dezvălui ceea ce-i prezisese în secret ţiganca, zâna Păianjen în realitate, pentru că ziua era păianjen, iar noaptea zână. Zadarnic povesti că într-o zi nu îngăduise unui ţăran să omoare un păianjen şi că în noaptea următoare îi apăruse în somn o preafrumoasă zână, ce venise să-i mulţumească pentru că ea însăşi era păianjenul salvat de la moarte. Îi promisese; „Te voi ajuta să iei în căsătorie ochii cei mai frumoşi şi…”

Regele şi regina nu i-au dat răgaz să termine.

— Sau prinţ sau grădinar: alege!

— Grădinar, rhaiestate!

Şi renunţă la coroană de dragul celor mai frumoşi ochi din lume.

Zâna Păianjen însă nu se gândise să-i arate pomul ale cărui fructe îndreaptă picioarele. Îi spusese „Adio, nu ne vom mai întâlni!” Oare unde s-o caute?

În timp ce îngrijea de flori şi de tot felul de plante, prinţul o chema adesea în gând:

— Oh, zână Păianjen! Zână Păianjen! M-ai uitat!

Dar într-o dimineaţă, prinţul priveşte în colţişorul unei brazde şi vede înfăptuindu-se chiar sub ochii săi o minune. Din brazdă răsăreau două frunzuliţe şi apoi o tulpină, şi alte frunze, mai sus; iar tulpina se îngroşa şi devenea un trunchi de copac; iar ramurile se întindeau şi printre frunze multe flori roşii, care căpeau şi lăsau la vedere fructe mici, nişte bace, care sub ochii uimiţi ai prinţului se măreau, verzi la început, apoi galben închis, de culoarea aurului vechi, se coceau în numai câteva clipe… Iar printre ramuri, străluceau în soare firele de argint ale unei pânze de păianjen şi în centrul ei trudea de zor, ţesând, un păianjen mare, verde.

Prinţul nu stătu mult pe gânduri i culese cât mai multe fructe şi alergă la fata oarbă care nu coborâse încă din pat, deşi era aproape miezul zilei. Fata voia să-ţi se spună oarbă; îi plăcea să-şi amintească de trecută ei nenorocire acum când ştia că are cei mai frumoşi ochi din lume.

— Oarba mea – ridică-te şi mănâncă fructul ăsta. Vei vedea.

— Vai, ce amar este!

Şi, fata, după ce muşcă din fruct, îl aruncă cât colo.

— Mănâncă, te rog, măcar unul, te rog, unul singur!

Fata încercă pentru a-i face pe plac prinţului şi abia terminase de mâncat unul din fructele acelea de culoarea aurului vechi, că simţi nişte furnicături plăcute în picioare, apoi o senzaţie de alungire şi apoi nimic. Se vindecase: avea acum cele mai drepte şi cele mai frumoase picioare din lume 1

Vestea acestei noi minuni ajunse până la urechile familiei regale.

— Să fie oare cu adevărat fata cea oarbă o mare frumuseţe?

— Oare fata aceea o fi într-adevăr protejata unei zâne?

— Să mergem şi noi să vedem.

— Să mergem, dar să nu ne arătăm sub adevărata noastră înfăţişare.

Şi se travestiră în cerşetori.

— Fie-vă milă de doi bătrâni sărmani! De două zile n-am pus nimic în gură.

Auzind vocile lor plângătoare, fata alergă la poartă şi o deschise.

— Intraţi şi aşteptaţi o clipă.

Se întoarse cu pâine şi bani;

— Luaţi, mâncaţi. Iar banii ăştia au să vă prindă bine mai târziu.

Şi în timp ce vorbea, îndesa în mâinile regelui şi ale regi. ifv: i – lonă monede de aur.

— Tu eşti prinţesa?

— Dac-aş fi prinţesă, n-aş sta aici, ci în palatul regali Soţul meu nu mai este moştenitorul tronului, ci grădinar.

— Au suflet hain regele şi regina, nu-i aşa?

— Ce ştiţi voi? Puteau să fie şi mai răi, dar n-au fost.

Regele şi regina se priviră unul pe altul. Fata era foarte frumoasă şi bună pe deasupra. Inima lor s-a înduioşat.

Între timp se apropiase de ei şi prinţul, îmbrăcat modest, ca un grădinar. Văzându-l, reuşiră cu greu să se stăpânească.

— Bogdaproste, copii. Domnul să vă răsplătească.

Şi se grăbiră să plece cât putură mai repede.

Săracii! spuse oarba. Nu mâncaseră nimic de două zile. Nu-ţi pare rău, nu-i aşa, că le-am dat cele patru monede de aur primite de la tine.

— Bine-ai făcut. Vino în grădină să vezi ce de flori au înflorit de azi dimineaţă. De dragul nostru toate brazdele s-

au gătit de sărbătoare.

Dar adevărata sărbătoarea. fost mai târziu, când *cling, cling, cling,* în faţa porţii se opriră două trăsuri trase de opt cai frumoşi cu zurgălăi: caleştile regale.

Văzându-i coborând pe rege şi pe regină, prinţul se emoţionă.

— Dumneata eşti grădinarul?

— Da, maiestatea voastră.

— Să-mi aduci cea mai frumoasă floare din grădina ta.

Iar prinţul, strălucind de fericire, o luă de mină pe oarbă:

— Iat-o, maiestate.

Şi fata cea oarbă deveni prinţesă.

— Iar eu? Eu rămân aici singur? spuse grădinarul.

— Este destul loc în palatul regal 1 Haide, vino cu noi.

Mireasa primi multe daruri preţioase, dar cel mai bogat i-l dădu însuşi regele: un păianjen frumos din pietre scumpe, în amintirea zânei Păianjen, binefăcătoarea ei.

Cu asta drumu-i deschis.

Zi-i şi tu că eu ţi-am zis.

COMOARA ASCUNSĂ

A fest odată un ţăran bătrân care trăia într-o peşteră, în vârf de munte. Nimeni nu ştia de unde vine şi nici de ce trăieşte acolo izolat, trudind din zori până-n seară pe ogorul din jur. Semăna flori şi legume, după cum* Ie venea vremea. Şi celor care îl întrebau:

— Ce faci, de ce semeni flori? le răspundea:

— Legumele pentru hrană „florile pentru desfătarea ochilor.

Iar dacă îi cereau flori, el răspundea:

— Legume câte vreţi, flori însă n-am de dat.

— De ce, omule?

— Pentru că fiecare floare e o piatră preţioasă, pe care o adaug la comoara mea.

— Şi unde-ţi ascunzi comoara?

— În peşteră, dar e vrăjită. Ca să rupă vraja, trebuie

să vină omul fără braţe.

— E nebun!

Toţi îl credeau nebun auzindu-l cum vorbeşte.

Într-o zi ajung acolo sus doi vânători.

— Omule, se găseşte vânat prin părţile astea?

— N-am prea văzut, dragii mei.

— Ce flori frumoase? De ce le semeni?

— Legumele pentru hrană, florile pentru desfătarea ochilor.

— Dacă ne dai voie, am culege câtem floare.

— Încercaţi dacă vreţi.

— Au! Au 1

Se înţepaseră îngrozitor şi-şi mişcau degetele ca să-şi ostoiască durerea.

— Suntem osteniţi. Ne îngădui să ne odihnim în peştera ta?

— Cu plăcere, oameni buni. Dar…

Peştera mea vă fie odaie.

Dar n-am un pat unde să-ţi pui capu-ostenit, doar o mină de paie
Şi-o piatră drept căpătâi.

— O să ne descurcăm şi noi cum om putea.

Iasă în loc să doarmă, după ce intrară în peşteră, cei doi începură să bată în pereţi căutând să afle unde-şi ascundea bătrânul comoara de care se tot vorbea; şi, la fiecare bătaie răspundea un ecou prelungit ceea ce însemna că în spatele peretelui, locul era gol. Comoara trebuia să fie ascunsă în măruntaiele muntelui. Nicio crăpătură, şi pereţii, mai ales cel din fund, nu păreau prea rezistenţi, dar piatra se dovedea foarte dură. Trebuia s-o spargi cu drugii de fier şi cu târnăcopul. Nu-i nimic! Deocamdată aflaseră că bătrânul ţăran nu era deloc nebun, aşa cum credeau oamenii. S-au lungit pe jos şi au adormit

După câteva zile, iată i din nou pe cei doi, travestiţi de data asta în zidari şi înarmaţi fiecare cu câte o rangă de fier şi cu târnăcop.

— Am muncit jos în sat şi suntem osteniţi. Ne dai

voie, omule, să ne odihnim aici în peşteră?

— Cu plăcere. Dar…

Peştera mea vă fie odaie… 5

— O să ne descurcăm şi noi cum om putea.

În loc să doarmă, după ce intrară în peşteră, cei doi începură să lovească când cu ranga, când cu târnăcopul şi, în scurt timp, făcură în peretele din fund **o** spărtură prin care puteau băga capul

— Vezi ceva?

— Întuneric beznă.

— Iisă-mă pe mine.

— Ce vezi?

— O lumină, ca atunci când se crapă de ziuă.

— Lasă-mă pe mine.

— Ce vezi?

— O minunăţie! Aur, diamante şi alte pietre preţioase! Se năpustiră amândoi deodată ca să lărgească spărtura; şi din când în când se opreau să privească uimiţi. Acum, cât vedeai cu ochii se înşirau camere luminate strălucind mai tare decât soarele, iar pe pereţi se reflectau, ca-n oglinzi de aur, diamante şi pietre preţioase ce te orbeau.

— Să intrăm; intră tu mai întâi.

— Ba tu t

Se temeau. Au intrat amândoi, unui lângă altul, ţinându-se de mână ca doi copii, ca să-şi dea curaj. Treceau uluiţi pe lângă nesfârşite minunăţii. Apoi unul dintre ei spuse:

— Să ne umplem buzunarele!

— Da, să le umplem!

Şi după ce şi le umplură bine îndesind cu pumnul diamante, rubine şi topaze din grămezile ce acopereau podeaua, se întoarseră voind să iasă la lumină. Dar pietrele preţioase începură să atârne greu, atât de greu încât nu mai puteau nici să păşească.

— Ce ne facem?

— Să mai aruncăm câteva!

Mai făcură câţiva paşi, dar greutatea crescu din nou.

— Să mai aruncăm câteva!

După câţiva paşi, la fel. Când ajunseră la spărtura din perete, niciunul dintre ei nu mai avea nici cea mai mică piatră preţioasă. Erau în pragul peşterii când, iată, prin aer se agită purtate de mâini invizibile, două bastoane noduroase care încep să-i lovească pe spinare, peste mâini, peste picioare.

— Văleu 1 Văleu! Ajutor! Ajutor!

Ieşiră din peşteră în fugă.

— Ce s-a întâmplat, oameni buni?

— Nimic. Am visat că ne bate cineva.

— Aţi visat cu siguranţă.

Parcă puteau să spună adevărul? Între timp îşi mângâiau braţele, umerii.

— De ce râzi, cumetre?

— *Drept vânători, zidari, ei se dădeau.*

Dar nu erau ce se pretindeau.

Îi recunoscuse. Plecară fără să mai scoată o vorbă.

Când povestiră cele întâmplate, nimeni nu voi să i creadă. Repetau:

— E nebun. Spune că o să rupă vraja omul fără braţe.

— Oare? Şi unde-i omul fără braţe?

— Să-l căutăm.

Şi să vedeţi ce le trecu prin minte! Unul dintre ei trebuia să se sacrifice şi să lase să i se taie braţele. După ce vor intra în stăpânirea comorii, vor deveni atât de bogaţi incit acela rămas fără braţe va putea întreţine o sută de persoane ca să-l îmbrace şi să-l hrănească.

Când vor intra în stăpânirea comorii o vor împărţi pe din două?

— Nu! Cine se sacrifică va lua cât pentru doi. Deci tu?

— Ba tu.

— Să tragem la sorţi, cu soţ şi fără soţ. Tu fără soţ, eu cu soţ.

Au tras la sorţi.

— Dar dacă mă laşi fără partea mea? Eu n-am să pot să mai fac nimic, spuse cel care trebuia să-şi taie braţele.

— Mă jur: dacă nu mă ţin de cuvânt, comoara să mi se prefacă în cochilii goale de melc!

S-au dus la un chirurg.

— Vreau să-mi tai braţele.

— Sunteţi nebun! doar nu vă sunt de prisos?

— Ba da. Îmi sunt de prisos.

— Nu-mi place să am de-a face cu nebunii; adresaţi-vă altcuiva.

Văzând că niciun chirurg nu se învoia să taie braţele unui om sănătos, se hotărârâră să se adreseze unei vrăjitoare la care se duseră într-o seară.

— Vreau să-mi tai braţele.

Vrăjitoarea nu spuse nimic: îi făcu doar semn să şi le dezgolească, luă dintr-un borcan o unsoare neagră, rău mirositoare şi i le unse de jur-împrejur în locul în care trebuiau tăiate. Carnea începu să ardă, să scoată fum. Omul striga, se zvârcolea cuprins de dureri cumplite.

— Curaj, prietene! Curaj!

Celuilalt îi străluceau ochii de bucurie văzând cum se înfăptuieşte minunea. Braţele căzuseră jos, cioturile rămase nu mai fumegau

— Şi ce-ţi datorăm pentru osteneală, bunico?

— Îmi sunt de ajuns braţele astea.

Le luă de jos şi le aşeză într-un sertar.

Era noapte când ieşiră din casa vrăjitoarei. Nu trebuia să-i zărească nimeni. Dacă sătenii ar fi aflat de omul fără braţe ar fi alergat după el până la peştera din vârful muntelui unde era ascunsă comoara. De aceea, nu aşteptară să se lumineze de ziuă ca să urce sus, pe munte.

— Ce de legume, cumetre! Ce de flori!

— Legumele pentru hrană, florile pentru desfătarea ochilor!

— De ce nu dăruieşti niciodată o floare?

— Orice floare e o piatră preţioasă care se adaugă la comoara mea. Ca să rupă vraja trebuie să vină omul fără cap.

— Omul fără cap? Mai înainte spuneai că omul fără braţe.

— Nu, am spus mereu fără cap. Nu m-aţi auzit bine.

— N-are importanţă. Suntem osteniţi. Ne îngădui să ne odihnim în peştera ta?

— Cu plăcere, oameni buni. Dar…

Peştera mea vă fie odaie.

Dar n-am un pat unde să-ţi pui capu-ostenit, doar o mină de paie şi-o piatră drept că păţii.

— O să ne descurcăm şi noi cum om putea.

Au găsit, aruncate într-un colţ, răngile şi târnăcoapele de care-se. folosiseră câteva luni în urmă; dar spărtura pe care o făcuseră nu se vedea nicăieri. Ezitau, zăpăciţi de răspunsul bătrânului.

— E viclean, moşneagul, exclamă cel cu braţe. Vorbeşte aşa pentru că încearcă să ne împiedicesă rupem vraja.

Începu să lovească în locul unde fusese spărtura. Peretele nu ceda. Părea de bronz.

Celuilalt îi veni ideea să se sprijine cu spatele de perete şi să împingă cu putere ţinându-şi picioarele fixate într-un singur loc. Peretele se prăbuşi.

De astă dată nu şovăiră să intre şi nici nu se tremură că vor fi bătuţi la ieşire; vraja fusese ruptă de omul fără braţe. Alergară până în capătul galeriei, unde nu ajunseseră prima dată. Pietrele preţioase erau atât de frumoase, atât de multe, încât nu ştiau la care să se hotărască ca să-şi umple buzunarele: – Asta!

— Ba nu, cealaltă 1 – Aceea de colo 1

— Nu te teme! Ne vom întoarce şi mâine şi poamâine, şi în alte zile, luni de zile la rând. Acum noi suntem stăpânii. Vraja a fost ruptă.

— Să nu uiţi înţelegerea noastră! Să n-o uiţi!

— Aleg tot ce-i mai bun pentru tine.

Nu era adevărat; el ascundea în buzunarele sale pie**trele cele** mai frumoase şi mai mari. Acestea atârnau greu, dar nu-l mai împiedicau să păşească aşa cum se **întâmplase rândul** trecut.

Când să iasă din peşteră au şovăit puţin, amintindu-şi **de** bătaia încasată rândul trecut; dar n-au văzut nimic,

iar în spatele lor. poarta s-a închis brusc, cu asprime, **devenind** un perete de bronz ca la început.

— Aţi dormit **bine,** dragii mei?

— Ca pe roze.

— Ehehe! Deci ca să rupă vraja trebuie să vină omul fără cap?

— Cine-a spus asta? N-aţi auzit voi bine. Fără picioare.

— Rămâi cu bine, cumetre!

În timp ce coborau muntele, cei doi începură să se certe.

— Mai înşelat!

— Priveşte: buzunarele tale sunt mai pline decât ale mele!

— Să punem totul la un loc şi să împărţim piatră cu piatră: două eu. una tu.

Şi-au golit buzunarele, iar omul cu braţe începu să numere repede:

— Una… două, şase, şaptesprezece, optsprezece, nouăsprezece, douăzeci. Pentru tine. Una, două… şi douăzeci Tot pentru tine.

Numai că atunci când număra pentru el, nu se grăbea şi număra corect.

— Una. două, trei…

Şi astfel lua de două ori mai mult.

Dar când întinse mâna să-i pună partea tovarăşului său în buzunar, scoase un strigăt de groază, văzând că toate pietrele preţioase din faţa sa se transformaseră în cochilii goale de melc.

Omul fără braţe n-a mai vrut să ştie de tovarăşul său. Merse la o rudă şi-i povesti totul.

— Ai văzut cu ochii tăi, ai atins cu mina ta nestematele?

— Da, le-am văzut, iar prima dată le am şi atins 1

— Şi apoi au devenit cochilii goale?

— Şi apoi au devenit cochilii goale.

— Şi ţi-ai tăiat braţele ca să intri în stăpânirea comorii?

— Numai omul fără braţe putea să rupă vraja.

Nu mai termina cu întrebările, într-atât i se părea de necrezut toată povestea. Iar pietrele acelea preţioase ce parcă-i străluceau sub ochi îi treziseră lăcomia.

— Încercarea moarte n-are!

Şi-l însoţi pe omul fără braţe în vârful muntelui.

— Unde-i peştera?

— Aici era. Oare de ce n-o găsim?

Se învârt ei de colo-colo, caută, dar nu găsesc nimic altceva decât stânci golaşe, vegetaţie sălbatică şi iar stânci.

— Unde-i peştera? Ai visat-o?

— Şi totuşi sunt sigur că aici era şi în ea locuia un ţăran bătrân care cultiva legume şi flori şi nu dăruia nimănui niciodată o floare, pentru că spunea că fiece floare este o nestemată din comoara sa.

Şi bietul om plângea gândindu-se că-şi tăiase braţele degeaba.

De la o vreme, niciun sătean nu se mai gândea să urce pe munte. Bătrânul era sau nu mai era acolo, cine mai ştia; aproape că-l uitaseră.

Iar dacă cineva întreba despre comoara vrăjită din peştera de sus, i se răspundea:

— Au luat-o omul fără braţe şi tovarăşul său!

Omul fără braţe murise de necaz. Şi înaintea lui murise nebun tovarăşul său, care umbla de ici-colo cu buzunarele pline de cochilii şi le spunea tuturor că sunt diamante.

Dar într-o zi, satul fu răscolit de o întâmplare neaşteptată.

O femeie sărmană, îmbrăcată în zdrenţe, slabă moartă, cu un copil mai slab decât ea atârnat de gât, mergea de la o casă la alta cerând de pomană 5

— Fie-vă milă de aceasta fiinţa nefericita. S-a născut fără braţe. Fie-vă milă!

La început nimeni nu se uitase la ea: îi dădeau un ban, o felie de pâine, câteva fructe uscate şi nici nu-l observau pe copilul dezgolit până la umeri, unde-ar fi

trebuit să se afle prinse braţele şi unde nu se vedeau nici măcar cioturile.

Apoi cineva spuse glumind:

— Iată cine va rupe vraja comorii de pe munte!

Un altul îi repetă spusele, apoi altul şi altul.

— Cine ştie dacă nu-i adevărat?

Câţiva săteni urcară la peşteră ca să vadă dacă bătrânul ţăran mai trăieşte şi-l găsiră săpându-şi ogorul, un om în putere, vesel şi puternic, de parcă anii nici n-ar fi trecut peste el.

— Ce legume! Ce flori!

— Legumele pentru hrană, florile pentru desfătarea ochilor.

— Şi comoara?

— E vrăjită. Se află în peşteră. Ca să se rupă vraja, trebuie să vină omul fără braţe.

— E mare comoara?

— Cea mai mare comoară din lume!

Oamenii se întoarseră în sat exultând de bucurie. De-a lungul drumului construiseră deja un proiect ca să se îmbogăţească. Aveau să-i ofere femeii cu copilul ciung în braţe hrană şi adăpost; şi, după ce aceştia îşi vor recăpăta puterile, îi vor însoţi sus, pe munte, la bătrânul ţăran:

— Iată-l pe omul fără braţe!

Celălalt şi le tăiase, dar se născuse şi crescuse cu braţe. Acesta nu. Comoara îi era deci predestinată. Simplu ca bună ziua!

Şi s-au luat la întrecere care mai de care ca s-o adăpostească şi s-o hrănească pe mamă şi pe copilul ei. Pentru a evita nemulţumirile i certurile, aceasta mergea pe rând de la o casă la alta. În mai puţin de-o lună, nimeni nu-i mai recunoştea pe cei doi: ea se împlinise, iar copilaşul devenise grăsuliu şi roz în obrăjori, o dulceaţă.

Sărmana femeie, care nu bănuia motivul acestor pomeni, binecuvânta ora şi clipa în care pusese piciorul în sat şi nu reuşea să înţeleagă de ce la mulţumirile sale, toţi răspundeau:

— Noi trebuie să-ţi mulţumim!

Fiecare se gândea la partea de comoară ce avea să i revină, pentru că stabiliseră deja să împartă comoara în părţi egale: mama şi fiul trebuiau să ia patru părţi, aşa era drept!

Ah! dac-ar fi putut să-l facă pe copil să crească văzând cu ochii! Dar, din nefericire, trebuiau să aştepte să devină bărbat în toată firea, aşa cum spusese bătrânul de pe munte. Şi întreg satul tremura necontenit pentru sănătatea băieţelului. Ar fi fost în stare să-l crească în puf, numai să nu i se întâmple ceva. Iar dacă apărea vreo noutate, vestea trecea din gură în gură:

— A tuşit!

— 11 doare burtica!

— I-a ieşit un dinte!

— Are pojar!

Şi pe măsură ce creştea, grijile sporeau:

— Să nu transpiri: nu alerga!

— Nu te obosi!

— Fii atent să nu cazi!

Dacă se împiedica, se adunau în jurul lui:

— Te-ai lovit?

— Unde te doare?

Dar şi mai rău a fost când băiatul a devenit un tinerel frumos. Fiecare socotea că are dreptul să-l urmărească, să-l supravegheze, să-l dojenească de parc-ar fi fost copilul său. Din fericire, el avea **o** fire calmă şi nu-şi pierdea niciodată răbdarea. Era bine primit în toate casele, îmbrăcat şi spălat pe cheltuiala tuturor. Şi cum tot aşa se petrecuseră lucrurile încă din primii ani de viaţă, nu se minuna de nimic şi **nici n-o** întreba pe maică-sa de ce ei doi au în sat o existenţă privilegiată.

Pe măsură ce creştea, începea să judece. Iar faptul că se vede-a fără braţe, un trunchi inutil pentru sine şi pentru ceilalţi, îl întrista şi 1 consuma, încât punea pe gânduri tot satul care. tocmai din nenorocirea sa, aştepta să se îmbogăţească fără muncă intrând în stă pini rea comorii.

În fiecare casă, din zori până-n seară, oamenii nu făceau altceva decât să socotească cât îi va reveni

fiecăruia. Bogaţi şi săraci, stăpâni şi ţărani, bătrâni, femei, copii… nicio diferenţă, părţi egale, după ce-i vor fi dat cele cuvenite mamei şi fiului ei. Iar dacă aceştia vor pretinde mai mult, li se va da, desigur, fără şovăială.

Din dorinţa de a păstra secretul, se stabilise între toţi locuitorii satului un fel de complot. Dacă oamenii din satele vecine ar fi mirosit ceva despre comoara vrăjită, şi-ar fi hotărât să vină să se stabilească în satul lor… N-ar fi fost uşor să-i împiedici; iar comoara s-ar fi împărţit în prea multe părţi, aşa că…! Aşa că vorbeau despre comoară în şoaptă, chiar şi atunci când erau numai între ei.

Dar tânărul devenea pe zi ce trece mai trist, iar ei nu ştiau ce să mai născocească pentru a-l înveseli, pentru a-l distra.

— Ce-ţi lipseşte, băiete?

— Nimica.

— Atunci? Nu zâmbeşti, nu mai cânţi… şi doar noi te iubim cu toţii!

— Asta-i altceva. Nu mă plâng de nimeni

— Atunci de ce te plângi?

— De soarta mea.

— Nu vorbi cu păcat! Nu ştii ce spui. Duci o viaţă de rege, o viaţă chiar mai bună decât a unui rege. Alţii au grijă să-ţi asigure adăpostul, să te îmbrace, să-ţi dea în gură să mănânci. Ce-ai putea dori mai mult?

— Două braţe.

— **Taci** din gură. Nu ştii ce spui. Ar însemna să munceşti ca noi, să te ardă soarele, să te ude ploaia, ar trebui uneori să suferi de foame!

— N-ar avea nicio importanţă dac-aş avea braţele mele!

— Ei, asta-i! Ai o idee fisă. Ia şi mănâncă, bea – dormi şi nu te mai gândi ia nimica!

Câte un ţăran îi spunea:

— Nu ştiu ce n-aş da să fiu eu la locul tău!

Băiatul datina din cap şi se îndepărta melancolic şi taciturn. Nu prea vorbea nici eu maică-sa; parcă-i purta pică pentru că-l născuse fură braţe ca şi

cum, sărmana, ar fi fost vina ei.

Şi se întâmplă ceea ce trebuia să se întâmple: se îmbolnăvi. Îşi pierdea mereu puterile spre groaza tuturor- Mai rămăseseră doar câteva luni până să împlinească douăzeci şi unu de ani, ca să devină bărbat în toată firea, cum spusese bătrânul şi cum le repeta de fiecare deită când trimiteau pe cineva să-l întrebe.

Bătrânul se afla mereu acolo printre flori şi legume, sprinten şi vesel, de parcă anii n-ar fi trecut peste el.

— Numai omul fără braţe poate să rupă vraja!

Iar acest om fără braţe era în pericol să moară înainte de a împlini. douăzeci şi unu de ani. Toţi medicii din sat stăteau în jurul lui: îl observau, îl pipăiau, îl consultau, se sfătuiau între ei. Unul recomanda un leac, altul alt leac. Îi dădeau pastile, îl făceau să înghită băuturi de tot felul. Iar el, supunându-se răbdător tuturor îngrijirilor, repeta din când în când:

— Cel mai bun leac ar fi două braţe!

— Taci din gură! Nu ştii ce spui!

Satul părea în doliu, de parcă în fiecare casă se afla un bolnav pe moarte. Se întrebau disperaţi:

— Ce face?

— Mereu mai rău!

— Şi ce spun doctorii?

— După cum se vede, doctorii ştiu mai puţin decât alţii.

— Ce nenorocire ar fi dac-ar muri înainte de vreme. Ce nenorocire!

Şi când observară o uşoară îmbunătăţire, păreau cu toţii nebuni de fericire.

— Încă o săptămână şi vom fi mai bogaţi decât regele!

— Ce face?

— Mai bine! Mult mai bine!

— Încă trei zile şi am prins norocul de coadă!

În dimineaţa în care băiatul împlini în cele din urmă douăzeci şi unu de ani. bucuria oamenilor n-a mai cunoscut mat gini. împuşcături în aer, dangăt de clopote – cântece,

îmbrăţişări, sărutări. Au ieşit cu toţii în stradă şi apoi s-au dus în procesiune la poarta casei unde erau găzduiţi în ziua aceea mama şi fiul.

Bietul băiat era uluit; mamă-sa la fel. Nu reuşeau nicidecum să-şi explice tot tărăboiul.

— Să mergem pe munte! La peşteră!

Şi porniră ducându-l pe braţe, în triumf.

Copiii, deşi nu ştiau de ce merg cu toţii sus, pe munte, ţopăiau şi ei în faţa convoiului, se dădeau peste cap; în spatele lor bărbaţi şi femei, unele cu copii în braţe, bătrâni, mai grăbiţi decât ceilalţi în ciuda vârstei înaintate. Ideea că se vor îmbogăţi peste câteva clipe le întărise picioarele, care nu prea mai aveau putere să-i ţină cu e zi înainte.

Erau atât de nerăbdători să ajungă, încât puţin lipsea să nu spună că o vrajă prelungea drumul pe măsură ce ei îl străbăteau.

Când îl zăriră pe bătrânul care săpa şi nici nu întorcea capul spre ei, deşi urlau cu toţii de bucurie, se opriră uimiţi observând în brazde numai legume şi nici măcar o singură floare.

— Salutare, cumetre!

— Salutare, oameni buni!

Abia atunci află băiatul de ce fusese găzduit, îmbrăcat şi hrănit ani la rând cu atâta grijă. Nu fusese deci milă, ci numai interes meschin. Îi spuneau:

— Vom împărţi în mod egal: dar tu şi mama ta veţi lua fiecare câte două părţi.

— Socoteala de-acasă nu se potriveşte cu cea din târg!

— De ce spui asta, cumetre?

— Ştiu eu ce ştiu.

Se îngrămădiseră în faţa peşterii: ar fi voit să intre toţi deodată.

Dar bătrânul le ceru:

— Băiatul trebuie să intre mai întâi singur; altfel peretele peşterii rămâne închis.

Omul fără braţe pătrunse singur înăuntru.

Îl văzură cum se sprijină de perete, apoi în spatele lui se formă o spărtură din care izvorî o strălucire orbitoare. Doar o clipă; apoi peretele se închise. Omul fără braţe dispăruse înăuntru împreună cu bătrânul.

Trecură câteva ore de aşteptare neliniştită. Nimeni nu sufla o vorbă. Se priveau unul pe altul în ochi, întrebători. Mama băiatului, năucită de tot ce văzuse şi auzise, privea ţintă către fundul peşterii şi repeta în şoaptă:

— Băiatul meu! Băiatul meu!

Deodată peretele căzu şi mulţimea năvăli în galeriile prost luminate care se adânceau în şir nesfârşit până în măruntaiele muntelui.

La început, din cauza întunericului, oamenii se gândiră că nu văd bine. Apoi dezamăgirea fu cumplită; pereţii aceia, care ar fi trebuit să fie încrustaţi cu aur şi pietre preţioase, erau aspri, afumaţi, pătaţi din loc în loc de muşchi verde, galben roşiatic, ce nu putea înşela pe nimeni.

— Şi omul fără braţe?

— Trebuie să fie acolo, în capăt. Cu siguranţă acolo se află şi comoara. O fi luat-o deja în stăpânire.

Dar cu cât înaintau mai adânc cu atât dezamăgirea creştea. În ultima peşteră nici măcar muşchi pe pereţi: doar stânci aspre, care ţâşneau în afară, găuri adânci şi pământul umed şi alunecos…

— Dar emul fără braţe? Dar comoara?

— Trebuie să fie acolo… O fi luat-o deja în stăpânire.

Şi atunci, chiar de jos, din punctul cel mai îndepărtat, văzură venind spre ei pe omul care îşi căpătase braţele. Le agita triumfător, nebun de bucurie şi, când o zări pe maâcă-sa, se aruncă de gâtul ei, strângând-o la piept.

Erau braţele pe care vrăjitoarea le tăiase celuilalt om cu ani în urmă.

— Şi comoara? Şi comoara?

— Asta-i: două braţe bune de muncă!

Ar fi fost în stare să-i îmbrăţişeze pe toţi. dar ei îi întoarseră spatele rând pe rând.

— Atâtea cheltuieli, atâta grijă… Şi iată cum s-a terminat totul!

Unii-o vor cu ceapă, alţii cu-usturoi.

Cm nu fi *convine să mi-o dea-napoi.*

PRIGORIA

A fost odată un tinichigiu văduv, care avea două fete: cea mare, frumoasă, blondă, înaltă şi zveltă, eu un aer trufaş, de parc-ar fi spus tuturor să nu se apropie de ea; cealaltă urâţică, dar plăcută şi atât de bună şi de modestă încât era îndeajuns s-o vezi şi s-o auzi vorbind ea s-o îndrăgeşti numaidecât.

Tatăl era mândru de fata cea mare şi nu-şi ascundea slăbiciunea. Stătea câtu-i ziulica de lungă în uşa dughenei sale bătând cu ciocanul cazane, cratiţi, ceaune, tigăi, pe o nicovală micuţă, bine fixată în pământ; şi în timp ce muncea, mai schimba câte-o vorbă cu trecătorii pe care-i cunoştea şi-i făcea să râdă de glumele sale.

Ote cineva mai curios din fire, îl întreba r

— Omule, când îţi măriţi fetele?

— Curând, curând. Pe cea mare cu un prinţ, iar pe cea mică o dau cui o vrea s-o ia.

Cea mare, profitând de dragostea tatălui, îşi petrecea timpul stând cu mâinâie în sân ca să nu şi le strice, frumos îmbrăcată şi frumos pieptănată, plecată pe fereastră, de parc-ar fi aşteptat cu adevărat un prinţ; sora ei însă trebuia su facă ordine în cămăruţele lor, să pregătească prânzul şi cina, să spele rufele în grădiniţa din faţa casei, să clătească rufele spălate şi, după toate astea, îşi îngăduia doar bucuria de a cultiva în clipele de răgaz, o brazdă mică de flori într-un colţ.

Şi pe când mătura, ştergea praful, aprindea focul în cuptor, clătea rufele sau stropea florile, cânta, cânta, cânta întruna. Avea o voce subţirică, armonioasă, care-i făcea pe trecători să se oprească şi s-o asculte din drum spre ciuda surorii mai mari. Vecinii o porecliseră Prigoria tinichigiului.

Nimeni nu câta spre fudula ce stătea toată ziua la fereastră, pieptănată şi dichisită, cu mâinile în sân;

muncitorii pentru că ştiau că n-ar fi catadicsit niciodată să se mărite cu vreunul dintre ei; domnii pentru că nu voiau să se înjosească luând de soţie fata unui tinichigiu şi nici nu votau să-i cânte în strună, admirându-i frumuseţea.

Aşa că anii treceau, iar tinichigiul degeaba repeta *t*

— Pe cea mare o mărit cu un prinţ, iar pe cea mică o dau cui o vrea s-o ia.

Câte cineva îi răspundea ca să-i facă ciudă:

— Mă tem, omule, c-or să dea în spic la tine în casă.

Şi el, lovind mai vârtos în tabla pe care-o ţinea în

mină, oală, ceaun, tigaie, cazan sau ce era, îi răspundea's

— Pe cea mare o mărit cu un prinţ, pe cea mică o dau cui o vrea s-o ia.

— Şi-a pierdut minţile de fudulie, îl compătimeau oamenii.

În grădiniţa de jos creştea un piersic. De la o vreme, după ce Prigoria – şi tatăl şi sora mai mare o numeau **aşa,** dar cu un ton uşor dispreţuitor – începea să cânte, se auzea un fâlfâit de aripi care-o făcea să-şi ridice ochii. Un piţigoi trecea pe deasupra capului său, aproape de-ai fi putut să-l atingi cu mâna; se îndepărta, apoi se întorcea, se aşeza în vârful piersicului, începea din nou să zboare ciripind şi cântând. Parc-ar fi vrut să imite cântecul fetei de tinichigiu şi parcă se mânia că nu poate s-o facă. Şi pentru că aceasta, urmărindu-i zborul nu mai cânta, el, legănindu-se pe o ramură, tăcea la rândul său, aşteptând.

— Vrei să mă auzi cântând, frumoasă păsărică?

Piţigoiul, cu un tril, îi răspundea: da, da!

Iar Prigoria cânta. Pasărea asculta, continuând să se legene veselă; şi când fata tăcea, el încerca la rândul său să-i imite cântecul, deşi de fiecare dată termina cu un tril de nemulţumire şi-şi lua zborul.

De când se lua la întrecere cu piţigoiul. fata abia îşi găsea o clipă liberă, cobora numaidecât în grădiniţă şi începea să cânte. Dar piţigoiul venea numai la ore fixe, de două ori pe zi, dimineaţa înainte de răsăritul soarelui şi seara spre amurg. Când pleca, Prigoria se simţea mai

singură decât de obicei şi se mişca prin casă fără chef.

Soră-sa, care se răsfăţa în pat până târziu. nu suferea să o audă cântând dimineaţa.

— Când ai să încetezi să mai cânţi în zori? Nu mă laşi să dorm!

— Dar tu când ai să încetezi să dormi până la amiază? Nu mă laşi să cânt.

Aha! Se obrăznicea? Şi fata cea mare se plânse tatălui.

— Îşi mai şi bate joc de mine! îmi spune Prinţesa.

Iar tatăl, care n-avea ochi decât pentru ea, o dojeni pe

Prigoria.

— Sunt servitoarea ei, nu-i ajunge? Eu mătur, eu **Şterg** praful, eu spăl rufe, eu le clătesc, eu fac de mâncare! Şi apoi doar tu spui aşa: Pe cea mare o mărit cu un prinţ, pe cealaltă o dau cui o vrea s-o ia! Deci Prinţesa e numele cel mai potrivit pentru ea. Lăsaţi-mă să-mi înec şi eu necazul în cântec 1

Iar dimineaţa, înainte de răsăritul soarelui, cobora **în** grădiniţă, se aşeza sub piersic şi începea să cânte. Imediat se auzea un fâlfâit de aripi; era piţigoiul care venea ciripind, cântând, împrăştiind în aerul proaspăt trilurile sale. Se îndepărta, se întorcea, se aşeza în vârful piersicului legănându-se pe o ramură şi părea că ascultă. Iar Prigoria cânta, cânta, cânta rar, de parcă i-ar fi dat o lecţie şi, în acelaşi timp, i-ar fi lăsat răgazul s-o înveţe bine. Şi când fata tăcea, piţigoiul reîncepea să cânte încercând s-o imite; de fiecare dată însă termina cu un tril de nemulţumire şi-şi lua zborul.

Din zi în zi se legăna pe ramuri mereu mai joase. Dar când Prigoria se înălţa pe vârful picioarelor şi încerca să-l prindă, el zbura, fără să se arate însă prea înfricoşat şi apoi revenea la locul său.

— Piţigoi, de ce nu mă laşi să te prind?

Iar piţigoiul îi răspundea cu un tril grăbit, de parc-ar fi spus:

— Asta nu!

— Piţigoi, mă iubeşti?

Iar piţigoiul îi răspundea cu o cascadă de triluri vesele:

— Mult de tot! Mult de tot!

— Piţigoi, vino pe degetul meu; îţi dau zahăr.

Şi i-l arăta.

Piţigoiul se prefăcea că vine în zbor, se rotea împrejurul mâinii cu degetul arătător întins şi fugea pe ramura sa, legănându-se şi ciripind.

— Piţigoi, eşti râu. N-am să mai cânt.

Tinichigiu] îi striga din prăvălie:

— Prigorie, cu cine vorbeşti?

— Vorbesc de una singură! Te supără cumva?

Aşa deci? Se obrăznicea! Nemulţumit, tinichigiul o ameninţă:

— Sunt destule leacuri pentru nebune!

Urcă sus pe scări şi-i spuse fetei celei mari:

— Când Prigoria este în grădină, ieşi la fereastră în bucătărie, fără să te vadă. Vezi ce face şi eu cine vorbeşte.

Rămase uimit a doua zi aflând că fata vorbea cu un piţigoi.

— Prigoria şi-a găsit bărbat! îşi bătu joc de ea sora-sa.

— Mai bine decât o prinţesă pe care n-o cere nimeni.

Tinichigiu] îi dădu o palmă.

— Să nu vorbeşti aşa de sora ta mai mare!

A doua zi, soarele urcase deja sus pe cer, dar Prigoria nici nu se ridicase din pat.

— Prigorie, trebuie să speli rufele.

— Şi prinţesa are două mâini ca şi mine.

— Şi micul dejun? Cine-l pregăteşte?

— Şi prinţesa are două mâini ca şi mine.

Ce i se întâmplase oare, de se obrăznicise aşa deodată?

— Prigorie, te-aşteaptă bărbatu-tău hi grădină. Ha! Ha! – Piţigoiul cânta nerăbdător, îşi împrăştia în aerul proaspăt trilurile de parc-ar fi chemat pe cineva, de parc-ar fi aşteptat pe cineva.

Auzind tonul batjocoritor şi râsul surorii sale, Prigoria sări din pat, spunând:

— Oricum, niciun prinţ n-a venit până acum să cânte pentru tine!

Şi după ce se îmbrăcă, alergă la fereastra ce dădea spre grădiniţă. Piţigoiul cânta cât îl ţineau puterile; zbura de jur-împrejur, ţopăia de pe o ramură pe alta, Iar Prigoria se bucura văzându-l cât e de supărat. Doar îi spusese:

— Piţigoi, eşti rău 1 N-o să mai cânt.

Voia să se ţină de cuvânt.

Dar iată că pasărea se aşază pe pervaz, se lasă prinsă şi mângâiată şi chiar răspunde mângâierilor cu lovituri mici, delicate de cioc.

— Te-ai hotărât? Acum te pun în colivie şi-ai să stai mereu alături de mine.

Din ziua aceea cântară amândoi, împreună din zori până-n seară, spre marea nemulţumire şi plictiseală a prinţesei: Prigoria în timp ce mătura, ştergea, praful, fierbea sau clătea rufele, prepara micul dejun sau cina, iar piţigoiul o acompania, din colivia sa frumoasă, ciripind ascuţit, cu o cascadă de triluri, de parcă s-ar fi luat la întrecere cine cântă mai tare. Oamenii, care treceau pe stradă, se opreau să-i asculte:

— Bravo, fata tinichigiului! Bravo, Prigorie!

Prinţesa murea de ciudă; iar dacă cineva îl mai întreba glumind pe tinichigiu:

— Omule, când ai să-ţi măriţi fetele? ea răspundea grăbită, luându-i vorba din gura tatălui.

— Vezi-ţi de grijile tale şi nu te mai băga în treaba altuia!

Dar tinichigiul, încăpăţânat, nu se lăsa:

— Curând, curând. Pe cea mare cu un prinţ, iar pa cea mică o dau cui o vrea s-o ia.

— O iau eu.

— Tinichigiu] se întoarse la dreapta, se întoarse la stânga, încercând să descopere dacă nu cumva, cineva ascuns în vreun ungher al dughenei, îi răspunsese astfel.

— Cine eşti tu. care vrei **s-o** iei?

— Eu! Eu! Eu! Eu f

Piţigoiul părea să răspundă ciripind. Să fie oare posibil aşa ceva?

— Ai auzit? îi spuse tinichigiul fetei celei mari. care, de la o vreme, nu se mai mulţumea să stea la fereastră frumos pieptănată şi dichisită, ci cobora şi se aşeza în uşa dughenei ca să fie văzută mai bine. Ai auzit? Ce zici de asta? Poate un piţigoi să răspundă aşa?

Şi repetă:

— Cine eşti tu?

— Eu! Eu! Eu! Eu! cir. tă piţigoiul.

La auzul trilurilor sale răsunătoare, prinţesa se ridică de jos înfuriată şi alergă să-l prindă şi să-i sucească gâtul. Dar numai ce atinse colivia, încercând să-i deschidă uşiţa: Au! Au! Au! degetele de la mină i se chirciră îngrozitor; nu mai păreau mâinile unei făpturi omeneşti, ci ale unei creaturi monstruoase, cu unghii ascuţite şi acoperite de solzi.

Auzind-o ţipând şi strigând pe fata sa cea iubită, tinichigiul veni în fugă, turbat de mânie; dar văzându-i mâinile atât de îngrozitor deformate, înţepeni. Veni în fugă şi Prigoria care nu ştia nimic din cele întâmplate.

— Nenorocito! Nenorocito! Vezi ce-a făcut piţigoiul tău?

— Nu-i vina mea, tată!

— Voia să mă omoare!

Prigoria însăşi se înspăimântă când îl auzi vorbind pe piţigoi. Era deci o pasăre vrăjită? Fata începuse mai de mult să bănuiască, dar acum nu mai avea nicio îndoială. Şi nu îndrăznea să se apropie de colivie, nici nu îndrăznea să-i mai vorbească piţigoiului. Mâinile zbârcite şi acoperite de solzi ale surorii sale o întristaseră foarte tare. Fusese pedepsită pe merit pentru încercarea ei răutăcioasă; dar Prigoria socotea că sora ei este necăjită pentru că nimeni n-o cere şi, de aceea, merită să fie iertată şi compătimită pentru că nu ştiuse să se stăpânească.

Îşi făcu deci curaj, se aplecă deasupra coliviei în care piţigoiul sălta de pe un beţişor pe altul şi murmură cu

tandreţe:

— Te rog, piţigoiul meu!

Adică: – Fă să aibă mâinile la fel de albe şi de frumoase ca înainte.

Portiţa coliviei se deschise singură şi piţigoiul ieşi afară, zbură spre mâinile Prinţesei şi începu să i le ciugulească plin de gingăşie. În scurt timp, acestea redeveniră frumoase şi albe ca mai înainte.

Orgolioasa fată nu se gândi să mulţumească nici măcar c-un semn din cap; se întoarse cu spatele şi se aşeză la fereastră ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

Căsuţa şi grădiniţa răsunară din nou de cântecele Prigoriei şi ale piţigoiului, iar din dugheana tinichigiului le auzeau mereu loviturile de ciocan cu care acesta lucra pe mica nicovală fixată în pământ, cazane, cratiţi, ceaune şi tigăi. Mereu bine dispus, schimba din când în când câte-o vorbă cu trecătorii cunoscuţi; dar dacă vreunul îl întreba: Omule, când îţi măriţi fetele? în loc să răspundă ta de obicei, lovea mânios cu ciocanul în obiectul pe care-l avea în mină: oală, tigaie, ceaun sau cazan şi bombănea încet că aproape nici nu se înţelegea ce spune!

— Din păcate, mă tem c-au să dea în spic în casa mea. Şi vorbind se gindea mai cu seamă la fata cea mare.

După tot ce văzuse, piţigoiul Prigoriei îl făcea să spere.

Oare cine era pasărea aceea vrăjită? Să fie prinţul sortit fetei mai mari?! Văzând-o în grădiniţă pe Prigoria greşise sau se lăsase cucerit de vocea ei.

— De ce nu cânţi şi tu? Cine ştie. poate vine şi pentru tine vreun piţigoi vrăjit.

Prinţesa ridică din umeri cu dispreţ şi nu-i răspunse.

— Iată ce m-am gândit: o să cumpăr o colivie şi un piţigoi la fel cu piţigoiul Prigoriei, îi vom schimba şi…

Prinţesa nici nu-l lăsă să termine ce avea de spus, ridică din umeri cu dispreţ şi nu-i răspunse.

Tatăl, care-o iubea foarte mult, suferea văzând-o atât de tristă şi blestema clipa în care se apucase să răspundă oamenilor:

— Pe cea mare o mărit cu un prinţ, pe cea mică o dau cui 6 vrea s-o ia.

Într-o dimineaţă, intră în dugheana sa un tânăr cu o înfăţişare necioplită, îmbrăcat ţărăneşte, cu bocanci mari şi cu ditamai pălăria de pai.

— Cumetre, ce cauţi?

— O oală şi o nevastă.

— Oala, uite-o dacă vrei. Nevasta… Auzi? Am o fată care cântă mai frumos decât o prigorie; dac-o vrei, ţi-o dau.

— Nu cumpăr nimic pe nevăzute.

— Ţi-o arăt. Ei, Prigorie!

Dar veni Prinţesa.

— Asta nu-i pentru tine.

— Atunci am să vin mâine.

— Şi oala?

— Oala şi nevasta, le vreau pe amândouă deodată.

După ce ţăranul plecă, Prigoria veni în fugă.

— 7 – Unde erai? Ce făceai?

— Îl îngrijeam pe piţigoi.

— Ţi-ai pierdut norocul: un soţ.

— Cel care o să fie soţul meu vine peste opt zile. Tinichigiul şi Prinţesa se priviră uluiţi. Iar Prinţesa spuse imediat:

— O să se mărite înaintea mea?

Se făcuse verde de ciudă.

După opt zile, ţăranul se întoarse.

— Ce cauţi, cumetre?

— O oală şi o nevastă.

Oala, uite-o dacă vrei. Nevasta… Ehei? Prigoria! Ia o!

1, 1 locul Prigoriei, iar veni Prinţesa.

— Asta nu-i pentru mine. Mă întorc mâine.

— Aşteaptă! Iat-o pe cealaltă fată!

Ţ uranul murmură încet, ca un cântec:

— O, *mâini, ce pentru alţii din zori de zi munciţi.*

Cu aur, briliante, să vă acoperiţi;

Şi voi, dragi picioruşe, trudindu-vă prin casă, Pernuţe moi, în pace, vă dea odihnă aleasă;

Iar tu, glăscior, ce-n triluri grădina înveseleşti.
Vei da doar bucurie acelor ce-i iubeşti.

— Prigorie, mă vrei?

— Te vreau, dacă vrea tatăl meu.

— O să mai vorbim, cumetre, după ce-o mărit pe fata cea mare.

Prinţesa se uitase urât spre tatăl ei şi de aceea, tinichigiul se hotărâse să răspundă aşa.

— Atunci… mă voi întoarce peste o lună.

— Şi oala?

— Oala şi nevasta, le vreau pe amândouă deodată. Prinţesa se înverzise de ciudă. Mojicul acela îndrăznise să spună: Asta nu-i pentru mine!

Între timp, Prigoria se întorsese în casă şi cânta mereu aţâţând focul în sobă. Piţigoiul, care învăţase deja bine cântecul ei, o acompania şi glasurile lor răsunau pe toată strada. Oamenii care treceau spuneau:

— Bravo Prigoria şi piţigoiul ei I

După o lună, iată-l din nou pe tânărul ţăran:

— Cumetre, ce doreşti?

— O oală şi *a* nevasta.

— Oala, uite-o… Nevasta…

— Iat-o! Mă vrei, Prigorie?

— Te vreau, dacă vrea şi tata.

— Ia-ţi-o şi plecaţi! Dar nu-i dau nici zestre, nimic! răspunse tinichigiul care nu mai putea răbda.

— Vreau doar colivia piţigoiului!

— Şi o oală, Prigorie!

— Nimic, nici măcar o tigăiţă! spuse tinichigiul.

— Păstrează-le pe toate, oale şi tigăi şi ceaune şi cazane; toate-s găurite şi nu fac doi bani.

Tinichigiul nu luase în seamă cuvintele ţăranului. Dar, după ce Prigoria plecase alături de mirele ei, luând cu ei colivia goală a piţigoiului, pentru că într-o dimineaţă piţigoiul dispăruse, tinichigiul se îngrozi. Cum voia să dea o ultimă lovitură la o oală, la o tigaie, la un ceaun sau la un cazan, lovea din greşeală atât de tare cu ciocanul incit găurea metalul. Şi cu cât încerca să repare stricăciunea,

cu atât gaura se lărgea mai tare. Muşteriii veneau, se uitau, vedeau şi nu cumpărau; iar dugheana bietului om îşi pierdu toată căutarea.

De Prigoria şi de soţul ei nu se mai ştia nimic. Acum tinichigiul o regreta pe fata cea mică pe care o chinuise voind să-i dea dreptate surorii sale mai mari; casa devenise ca o cocină, deşi angajase o femeie care să vadă de gospodărie. Se mânca prost la prânz, iar cina era şi mai proastă; cât despre negustorie, ce să mai vorbim, cu toate oalele, tigăile, ceaunele şi caz unele găurite pe care nimeni nu voia să le cumpere.

Prinţesa trăia ca mai înainte: se scula târziu din pat, apoi frumos pieptănată, dichisită, se aşeza la fereastră sau jos, în pragul dughenei, ca să fie văzută de toată lumea. Nici nu băga de seamă că anii treceau şi că ea, de atâta ciudă, se urâţea mereu.

Dar, într-o zi, era cât pe-aci să moară de necaz. Un tânăr domn trecuse pe acolo ca să cumpere mai multe obiecte din aramă. Alegea fără să le cerceteze prea bine şi le punea deoparte pe cele care i plăceau: un morman. Tinichigiului îi tremura inima în el de teamă: şi dac-o să vadă găurile? Muşteriul însă alegea fără să cerceteze prea bine; parc-ar fi vrut să cumpere toată dugheana.

— Şi pe fata asta când o măritäm? Cealaltă a avut noroc să ia pe-un vâr de-al regelui.

— Cu un ţăran, vreţi să spuneţi!

— Na cu un vâr de-al regelui, fata mea. Cum aşa? Nu, ştiaţi?

— Şi unde stau? întrebă tinichigiul.

— Cum? Chiar nu ştiaţi? Mergi o zi şi-o noapte şi ajungi la poalele unui munte acoperit de păduri. Sus, la jumătatea urcuşului este castelul vărului regelui. Deocamdată stau amândoi acolo… Să facem socoteala, linichigiule.

Tinichigiul, voind să fie cinstit, îi spuse:

— Înainte de a plăti, priviţi cu atenţie toate obiectele!

Cumpărătorul le privi, le cercetă cu atenţie, le întoarse de pe o parte pe alta, nu găsi nici cea mai mică

găurică.

— Pune-le deoparte; o să trimit un servitor să le ia.

Plăti şi plecă.

— De ce plângi, fata tatii?

— Pentru că n-am noroc.

— Nu-ţi pierde curajul. Cum i-a venit norocul surorii tale, o să vină şi pentru tine într-o bună zi.

După câteva săptămâni, tinichigiul văzu oprindu-se în faţa dughenei sale un băietan cu haina ruptă şi cu picioarele goale; părea cam năuc.

— Ce vrei? Cum te cheamă? **f**

— Mă cheamă Prinţul.

Tinichigiul tresări. Fără să-l mai întrebe nimic, îi invită înăuntru, îl pofti să se aşeze şi alergă în sus, pe scări, la fată.

— A sosit Prinţul! E travestit ca să nu-l recunoască nimeni, cei mari fac câteodată aşa.

Înnebunită de bucurie şi de orgoliu, Prinţesa se ridică, se dichisi şi după ce coborî scările, făcu o plecăciune adâncă:

— Bine-ai venit, Prinţule I

— Aceasta e fata mea, Prinţule! spuse tinichigiul, făcând şi el la rândul său o plecăciune şi adăugând:

— Porunceşte, spune-ne ce vrei, ca şi cum ai fi acasă la dumneata.

— Daţi-mi o felie de pâine. N-am mâncat de ieri.

— Sigur, cum să nu!

Şi trimise femeia să cumpere mâncare din belşug.

Zdrenţele lui i se păreau Prinţesei o comoară. Ea socotea că Prinţul, travestindu-se astfel, îi dădea o mare dovadă de afecţiune. Şi văzându-l cum înghite lacom, ca un lup, se gândea că trebuie să-i fie foarte greu să se prefacă înfometat.

Cu cât Prinţul se minuna mai tare văzându-se primit şi tratat în felul acesta, cu atât tinichigiul şi fata sa se convingeau că venise pe ascuns ca s-o cunoască mai bine.

— Nu ţi-a spus nimic? întreba tatăl.

— Nimic. Dar ţie?

— Să mai aşteptăm. *1*

— Să aşteptăm.

Prinţul mânca, bea, dormea şi se îngrăşa văzând cu ochii, dar nici nu se gândea s-o ceară pe fata tinichigiului.

Tinichigiul încerca să aducă vorba de nuntă; dar Prinţul nu înţelegea sau se p efăcea că nu înţelege.

Mai puţin răbdătoare decât tatăl ei, fata îi spuse Prinţului într-o dimineaţă.

— Dac-ai venit să mă iei de nevastă, să ne căsătorim numaidecât!

— Ha! Ha! Ha!

Prinţul râdea în hohote.

— De ce râzi?

— Ha! Ha! Ha! Să ne căsătorim! Aşa? Cu zdrenţele astea? Faceţi-mi voi **o** haină mai bună. Ha! Ha! Ha!

Prinţul râdea ca un nebun.

Prinţesei îi părea rău că trebuie să se mărite fără trăsuri, fără mese mari întinse, ca **o** sărăntoacă oarecare dar, ca să devină în fine cu adevărat prinţesă, se resemna. Petrecerile vor urma mai târziu; şi **o** să fie rândul Prigoriei să crape de invidie şi de furie.

Se căsătoriră în taină. Dar după ce trecură mai multe zile şi lucrurile rămaseră neschimbate, adică băiatul mânca, bea, dormea şi se îngrăşa, fără să arate că ar avea vreo intenţie s-o conducă la palatul regal, Prinţesa nu se mai putu stăpâni:

— Dar bine, Prinţule, când mergem la palat?

— Când pofteşti, dragă nevestică.

O luă de braţ şi **o** conduse în faţa palatului regal.

— Nu intrăm?

— Nu putem intra, sunt soldaţi la uşă 1

— Dar tu nu eşti prinţul? Nu le porunceşti şi lor?

— Mă numesc Prinţul, dar nu sunt prinţ.

— Nu eşti prinţul? Vai, ticălosule!

Şi se aruncă asupra lui, vrând să-l lovească. Dar Prinţul o pocni peste faţă până ce o acoperi de vânătăi. Veniră oameni. Îi despărţiră. Vorbeau între ei:

— Ce s-a întâmplat? Nimic Fata tinichigiului se

ceartă cu bărbatu-său.

Se întoarse acasă singură, pe jumătate nebună din cauza marii dezamăgiri pe care-o încerca.

— Asta-i o ticăloşie de-a surorii mele!

— Nu era prinţul?

— Nu, tată: se numea Prinţul! Ce ruşine! Ce ruşine! Trebuie să plec de-aici, că de nu mă spânzur de-o grindă 1

Tatăl, care acum văzând-o nenorocită o iubea şi mai mult, încărca toate lucrurile în două căruţe şi plecară în timpul nopţii.

După o noapte şi-o zi de mers sosiră la poalele unul munte acoperit cu păduri. Pe drum întâlniră un vânător.

— Să nu mergeţi mai departe, oameni buni. Râul s-a revărsat şi a inundat câmpia.

— Mulţumim, vânătorule. Şi unde ne-am putea adăposti?

— Veniţi cu mine.

Şi-ar fi putut oare închipui că vor nimeri în castelul unde trăia ca soţie fericită Prigoria şi că vânătorul întâlnit era chiar prinţul Piţigoi? Dar Prigoria îi primi cu atâta bunătate incit orgolioasa Prinţesă îşi simţi inima frântă şi plânse lacrimi dulci de căinţă. Tinichigiul apoi nu-şi mai încăpea în piele de bucurie pentru că-şi regăsise fata prinţesă, cum se încăpăţâna s-o numească acum, deşi şi ea şi soţul ei îi repetau necontenit:

— Suntem tot cei pe care-i ştii: Prigoria şi Piţigoi.

Ce s-a mai întâmplat după aceea şi de ce prinţul se numea Piţigoi o să vă povestesc altă dată, dacă o să vreţi să aflaţi iar astăzi, ca de obicei, vă spun:

Cu asta drumu-i deschis.

*Zii-i şi în ci*1 *eu ţi-am zis.*

CUMĂTRĂ FURNICA

A fost odată o femeie sărmană, ce trăia din munca sa. Venise într-un loc unde n-o cunoştea nimeni, luase cu chirie o cămăruţă la parter şi muncea, muncea din zori până-n seară, torcând, cosind, după cum îi cereau clienţii din jur.

Din puţinul pe care-l câştiga, cheltuia doar o treime

ca să trăiască, iar restul îl punea deoparte. Îşi ducea zilele c-o nimica toată. O felie de pâine, o bucăţică de caş sau o ceapă, şi apă din belşug, ăsta era prânzul ei; iar cina, cam la fel: o felie de pâine, o bucăţică de caş sau o ceapă, apă din belşug şi cam atât

De aceea vecinele o porecliseră cumătră Furnică.

În ciuda sărăciei şi a ostenelii sale, cumătră Furnică era întotdeauna veselă.

— Ce faci cu banii, cumătră Furnică?

— Când s-or aduna mai mulţi, am să-mi fac din ei o omletă.

— Ei, asta-i bună! Dar de când sunt banii de mâncare?

— Atunci am să-i pun sub cloşcă să mi-i clocească.

— Asta-i bună, dar ce, banii sunt ouă?

— Atunci am să-i semăn într-un ghiveci şi ¡m să-l aştept să crească.

— Asta-i bună! Dar ce, banii sunt flori?

— Încercaţi şi-o să vedeţi! Până una alta, lăsaţi-mă să torc.

Şi în timp ce torcea, cânta:

— *Fusul meu, învârte-te spiinţar.*
O cămaşă de prinţesă vreau;
Fusul meu, din răsuciri şi har.
O cămaşă de regină vreau.
Învârte-te şi sfârâie, fusul meu.
Leagă de picioare pe cine ştiu eu *I*

Vecinele, mereu curioase, reîncepeau s-o descoase i

— Şi ce faci cu banir cumătră Furnică?

— Când o să am destui o să-i dau – cui nu-I vrea.

— Cum aşa. cui nu-i vrea *7*

— Atunci o să-i dau cui o să ştie să-i ia.

— Şi dacă vin hoţii?

— Atunci o să le spun 5 daţi-mi banii voştri şi luaţi-i pe-ai mei.

— Dar dacă hoţii fură înseamnă că n-au.

— Atunci… încercaţi şi veţi vedea. Până una alta, lăsaţi-mă să cos.

Şi în timp ce cosea, ciuta:

— Aţă, aţişoară.

Cămaşa-i o comoară!

Aţişoară, aţă.

Cămaşa prinde viaţă.

Vecinele, mereu mai curioase, reîncepeau s-o ispitească)

— Şi ce-ai să faci cu banii, cumătră Furnică?

— Când o să am destui o să-mi ridic un palat.

— Un palat aşa pentru un om singur-singurel?

— Atunci… o să mă mărit, dacă-mi găsesc bărbat.

— Dar eşti deja cam bătrâioară!

— Atunci… Aşteptaţi şi veţi vedea. Până una alta, lăsaţi-mă să ţes.

Şi purtând de colo-colo suveica pe urzeala din război, cumătră Furnică cânta:

— Zboară, suveicaţă, zboară.

Dinspre zori până spre seară.

Ţesătură de argint
Dimineţile lucind;

Ţesătură de mătase
Aur serilor frumoase.

Zboară, suveicuţă, zboară.

Văl să-i faci miresei dară
Şi rochiţă gălbioară…

Trudea din zori până-n seară: torcea, cosea, ţesea, după cum îi cereau oamenii, iar vocea sa răsuna pe stradă atât de dulce şi limpede încât era o adevărată plăcere să stai şi s-o asculţi. Vecinele însă râdeau de cântecele ei şi-i spuneau:

— Cum aşa, cumătră, un fir atât de gros pentru cămăşile prinţesei şi pentru lenjeria reginei? Ha 1 Ha! Ha I

— Aşa spune cântecul; nu l-am făcut eu.

— Cum aşa, cumătră, pânza asta aşa de aspră văl de mireasă şi rochie de regină? Ha! Ha!

— Cum aşa, cumătră, cusătura asta? Ha! Ha!

— Aşa spune cântecul. Nu l-am făcut eu… Dar cine râde la urmă, râde mai bine, dragile mele. Ha! Ha!

Vecinele mureau de curiozitate să ştie cine-i femeia asta: dar când o întrebau:

— De unde vii, din ce sat?

— O, draga mea, vin din satul meu! le răspundea ea.

— Şi unde-i satul ăsta?

— Mergi şi mergi, treci peste munţi, peste văi şi peste câmpii, peste râuri, apoi treci şi marea şi când ajungi... acela-i satul meu.

Văzând că nu reuşeau să scoată nimic de la ea, o întrebau:

— Cum te cheamă, vecină?

— Cum vreţi voi să mă numiţi. Toate numele mi se potrivesc, chiar şi acela de cumătră Furnică.

— Şi n-ai tată, mamă, rude?

— *Rege mi-este tatăl, regină a mea mămică, iar eu sunt o biată bătrânică.*

— Care va să zică eşti prinţesă? Ha! Ha! Ha!

— Râde mai bine cine râde la urmă, dragile mele!

Vecinele, mereu mai curioase, se gândiră s-o pună la încercare; şi-i spuseră în glumă:

— Cumătră, când o să pui banii sub cloşcă, te rog, pune-i şi pe ăştia: sunt şapte cu toţii.

— Bine, bine; dă-i încoace.

Şi-şi făceau drum pe la ea ca să afle dacă cloşca îi clocea.

— Cloceşte, cloceşte, nicio grijă: peste trei zile ies puii.

Se aşteptau cu toatele să râdă pe seama vecinei lor bătrâne şi glumeţe; dar, la data stabilită, iată toţi puişorii, atâţia câţi bănuţi primise... Putea fi o glumă, desigur; dar, după câteva săptămâni, puişorii aveau o creastă nemaivăzută, de culoarea şi de forma unui bănuţ. Să rămâi cu gura căscată, nu alta! Şapte cocoşei grăsulii, care începeau deja să strige cucurigu!

Într-o dimineaţă, însă, toţi deodată îşi întind aripile, îşi lungesc gâtul şi cucurigu! Morţi cu toţii!

— Ce nenorocire, cumătră! Cocoşeii noştri au murit! Dar ai tăi?

— Pe-ai mei a venit vulpea şi i-a mâncat!

Vecinele ar fi vrut să-şi ia înapoi cei şapte bănuţi; şi amintindu-şi că vecina le spusese într-o zi: O să-mi dau banii cui nu-i vrea! se duseră la cumătră Furnică.

— Ei, cumătră! Voiai să ne dai înapoi banii, cei şapte bănuţi pentru cocoşei. Dar noi nu-i mai vrem!

Şi pronunţară mai apăsat ultimele cuvinte.

— Eu? Nici prin gând nu-mi trece. Nu dau bani cui nu-i vrea.

— Şi totuşi într-o zi spuneai…

— Vorbele zboară-n vânt…

— Ai dreptate, cumătră! spuseră vecinele scrâşnind din dinţi.

Iar una dintre ele, mai rea, plănui o mare ticăloşie. Auzise de la soţul ei cu peştera din vârful muntelui folosea drept sălaş unei bande de hoţi.

— Ascultă, bărbate: ne putem îmbogăţi fără trudă. Du-te de-l caută pe capul bandiţilor şi spune-i r „Vă arăt eu un loc unde puteţi găsi **o** pradă bogată. Împărţim în mod egal. Vă prindeţi?” Şi-i vei arăta casa vecinei Furnică.

— Eşti nebună, femeie?

— Iar tu eşti un prost!

Femeia cea răutăcioasă insistă până când sărmanul bărbat se duse la capul bandiţilor.

— Bine, fie! Dar dacă ne înşeli, vai de tine! O să te legăm acolo, de copac. Când ne întoarcem cu prada, te dezlegăm şi-ţi dăm partea ta. Dar cine-o să ne ducă în locul acela?

— Nevastă-mea. Se numeşte Gură-de-aur.

Chiar în noaptea următoare, hoţii plănuiseră să dea o lovitură în palatul unui bogătaş din apropiere; în drumul de întoarcere aveau să se abată şi pe la căsuţa cumetrei Furnică.

Spre amiază, femeia văzu venind un bărbat îmbrăcat ţărăneşte:

— Tu eşti Gură-de-aur? M-a trimis soţul tău.

Vicleană, femeia înţelese, îl primi în casă şi i dădu toate lămuririle necesare.

— Dacă mă înşeli, vai de voi doi!

În dimineaţa aceea, cumătră Furnică, după ce spălase şi albise firul tors, îl întinsese să se usuce, o parte pe acoperiş, o parte pe pervazul ferestrei şi pe scări.

După miezul nopţii, iată-i pe hoţi încărcaţi cu toate minunăţiile, bani, argintărie, aur, giuvaiere, furate din palatul bogătaşului. Care încercă să intre în casa cumetrei pe acoperiş, care pe uşă, care pe fereastră. Dar, deodată simt că în jurul picioarelor şi al mâinilor lor se răsuceşte ceva, care-i cuprinde strâns, legându-i ca o sfoară. Şi cu cât încearcă să se elibereze, cu atât firul se răsuceşte în jurul lor ca o fiinţă vie.

Gură-de-aur, care stătea la pândă şi nu vedea nimic din cauza întunericului, nu înţelegea de ce hoţii stau nemişcaţi şi se apropiase tiptil.

— Ticăloşilor! Trădători şi tu şi soţul tău!

Apoi se auzi vocea cumetrei Furnică:

— Vă mulţumesc, domnilor hoţi! Nu trebuia: v-aţi ostenit ca să-mi aduceţi atâtea lucruri preţioase. Mulţumesc, domnii mei.

Ieşea afară, lua desagile pline lăsate de hoţi într-un colţ şi le aducea acasă; ieşea din nou afară, le scotocea prin buzunare şi scotea monede de aur, pietre scumpe, giuvaiere, şi le aducea în casă, repetând:

— Mulţumesc, domnilor hoţi!

Hoţii nici nu suflau, se lăsau buzunăriţi, îngroziţi de firele care-i legau, înspăimântaţi de ceea ce putea să urmeze. Se vedeau deja daţi pe mina judelui.

— Ai văzut, cumătră Gură-de-aur? De-acu înainte o să-ţi spună Gură-amară.

— Fie-ţi milă de noi, suntem nişte hoţi cumsecade, cumătră Furnică!

Erau mai mult morţi decât vii. Se iveau zorile. Cumetrei Furnică i se muie inima.

— Dacă nu-i faceţi nimic bărbatului ei. El, sărăcuţul, n-are nicio vină.

— Nu-i vom face niciun rău.

Văzându-se dezlegaţi, hoţii se ridicară şi o luară la

sănătoasa, fără să se mai uite înapoi: ai fi zis că zboară. Iar Gură-de-aur, de necaz, rămase cu gura amară de parc-ar fi amestecat pelin.

Şi în înţelegere cu celelalte şase cumetre, încerca *9* nouă ticăloşie.

Se duse la bogătaşul ce fusese prădat:

— Vrei să-ţi găseşti lucrurile? Ştiu eu cine-i hoaţa, dar vreau o răsplată grasă.

— O vei primi. Cine-i hoaţa?

— Cumătră Furnică.

— Femeia aceea sărmană? Nu se poate.

— Trimite imediat soldaţii: o să găsească toată prada. Soldaţii se duc, scotocesc, răscolesc peste tot, dar nu găsesc nimic.

— Dacă aşa v-a spus Gură-de-aur înseamnă că prada se află în casa ei.

Soldaţii se duc şi găsesc numaidecât, la vedere, desă«gile hoţilor într-un colţ, iar în sertare o sumedenie de obiecte de aur şi pietre scumpe.

Gură-de-aur fu luată şi dusă la închisoare cu cătuşe la mâini: iar gura îi devenea mereu mai amară, de parc-ar fi mâncat pelin.

După aceasta întâmplare, au lăsat-o cu toţii în pace pe cumătră Turnică. Vecinele, mai ales cele cu puişorii, se temeau de ea.

— Trebuie să fie o vrăjitoare!

Iar ea torcea, cosea sau ţesea, cântând cu voie bună j

— *Fusul meu, învârte-te sprinţar...*

sau

— *Aţă, aţişoară...*

sau

— *Zboară, suveicuţă, zboară...*

şi vocea ei răsuna pe stradă, atât de limpede şi de dulce incit era o adevărată plăcere să stai şi s-o asculţi

Celelalte vecine, care continuau să fie curioase, dar nu luaseră parte la ticăloşiile urzite împotriva ei, **o** întrebară:

— Şi palatul când începi să-l ridici, cumătră!

— Într-una din dimineţile astea, drageie mele.

— Iar bărbatul, l-ai găsit deja?

— O să vină el, n-aveţi grijă, într-una din dimineţile astea.

Palatu' de-i terminat Vine soţul aşteptat.

— Mereu voioasă, cumătră. Ha! Ha!

— Râde mai bine cine râde la urmă.

Dar nu mică le-a fost mirarea acestor cumetre cumsecade, când, într-o dimineaţă văzură că mica locuinţă a cumetrei Furnică se transformase în timpul nopţii într-un palat minunat mult mai mare şi mai frumos decât palatul regal.

Cumătră Furnică, cu furca-n brâu şi cu fusul în mână, torcea în faţa monumentalei sale uşi de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic.

— *Fusul meu, învârte-te sprinţar...*

— Cine ţi-a construit ditamai palatul, cumătră?

— Vântul. A venit vântul şi a adus pietre.

— Şi apoi?

— Vântul a adus nisip şi var.

— Şi apoi?

— Vântul a adus apă.

— Şi apoi?

— Pietre, nisip, var şi apă s-au amestecat... şi palatul s-a înălţat.

— Mereu voioasă, cumătră Furnică!

A doua zi, cumătră Furnică, aşezată în faţa uşii palatului, cosea de parcă nu se petrecuse nimic nou.

— *Aţă, aţişoară...*

— Eşti atât de bogată şi mai trudeşti cosind?

— Cine nu munceşte nu mănâncă.

— Noi să spunem asta, cumătră I

— Aparenţele sunt înşelătoare, dragile mele.

— Şi soţul?

— E pe drum; soseşte el curând, într-o dimineaţă sau în alta.

— Cum aşa? Şi ne spui asta plângând?

— Fiecare îşi ştie durerea sa!

— O, biată cumătră Furnică I

Fusese mereu voioasă, hrănindu-se cu o bucăţică de pâine, o fărâmă de caş sau o ceapă şi cu apă din belşug, iar acum când avea asemenea palat şi-şi aştepta soţul, acum plângea? Este adevărat aşadar că fiecare îşi ştie durerile sale!

A doua zi, cumătră Furnică, stând în cadrul monumentalei uşi a palatului său, ţesea ca şi cum nu se petrecuse nimica.

— *Zboară, suueicuţă, zboară…*

— Eşti bogată şi-ţi trudeşti mâinile teşind?

— Asta-i ultima pânză, dragile mele.

— Cum aşa, cumătră Furnică?

— Pentru că vine focul şi-mi arde furca, fusul şi caierul.

— Şi apoi?

— Vine focul şi-mi arde lenjeria şi pernuţele cusute.

— Şi apoi?

— Vine focul şi-mi arde vălul de mireasă şi veşmintele de regină.

— Nu plânge, cumătră Furnică!

— Soarta mea fără noroc mă face să plâng.

— Dacă ai nevoie de noi, clieamă-ne, cumătră Furnică 1 Suntem sărace, dar avem inimă bună.

În timpul nopţii, vecinele auziră rafale violente şi urletul vântului împrejurul palatului cumetrei Furnică. Uuu! Uuu! Ca şi cum vântul s-ar fi învârtit de jur-împrejurul său şi-ar fi încercat să-l dărâme sau să-l ia pe sus. Nici nu îndrăzneau să iasă la geam ea să vadă ce se întâmplă. Dacă ar fi ieşit, ar fi văzut palatul luminat, toate ferestrele larg deschise şi două umbre alergând prin camere, una după alta, purtate parcă de furia unui vânt ce urla: Auuu! Auuu!

Nu era însă vântul, ci un căpcăun care încerca s-o prindă pe cumătră Furnică şi nu reuşea.

Apoi, spre dimineaţă, zgomotul încetă.

Căpcăunul fugea de frica soarelui, iar palatul se întuneca cu toate ferestrele închise.

— Ai auzit, cumătră, ce vânt groaznic a bătut astă-noapte*?*

— N-am auzit nimic, dragile mele.

— Cum aşa? Purc-ar fi vrut să-ţi scoală palatul din temelii!

— N-am băgat de seamă. Am somnul greu.

— De ce plângi, cumătră Furnică?

— Îmi plâng soarta fără noroc.

— Astăzi nu mai torci, cumătră?

— Focul mi-a ars furca, fusul şi caierul.

— Astăzi nu mai coşi, cumătră Furnică?

— Focul mi-a ars lenjeria şi pernuţele cusute.

— Astăzi nu mai ţeşi, cumătră?

— Focul mi-a ars războiul, suveica, urzeala, vălul de mireasă şi veşmintele de regină.

În noaptea următoare, căpcăunul venea iarăşi la miezul nopţii. Auuu!

— Vrei să fii nevasta mea, da sau nu?

— Nu! Nu! Nu!

— În loc de pâine cu caş sau cu ceapă ai să te înfrupţi din carne fragedă de copil; în loc de apă, ai să bei sânge proaspăt de om tânăr sau de fată nenuntită. Vrei să fii nevasta mea? Da sau nu?

— Nu! Nu! Nu!

— Te prind şi te înghit!

Dacă vecinele s-ar fi uitat pe fereastră ar fi văzut întregul palat luminat, toate ferestrele larg deschise şi două umbre fugărindu-se prin camere, purtate parcă da furia vântului.

Spre dimineaţă, zgomotul înceta.

— Ai auzit, cumătră Furnică, ce urlete astă-noapte?

— N-am auzit nimic, dragile mele, am somnul greu.

— De ce plângi, cumătră?

— Lini plâng soarta mea fără noroc.

— Nici necazurile şi nici bucuriile nu ţin multă vreme.

— Poate că aveţi dreptate, dragile mele!

— Ia să vorbim de lucruri mai vesele! Şi soţul,

cumătră Furnică?

— Mai întâi trebuie să întineresc.

— Mereu voioasă, în ciuda necazurilor!

— Aşteptaţi şi-o să vedeţi.

Ce să mai lungim vorba? Nu era deloc uşor s-o **scoţi** la capăt cu cumătră Furnică! Punea banii la clocit şi

Ieşeau puişori din ei; trăia ca o femeie nevoiaşă şi-şi construia un palat mai mare şi mai frumos decât palatul regal; veneau hoţii s-o prade şi când colo ea îi lega şi-i fura pe hoţi; îşi plângea soarta fără noroc şi numaidecât îi ieşea din gură o glumă. Cine să fie oare? Şi de ce spusese:

— *Regele mi-este tatăl, regină a mea mămică, iar eu sunt o biată bătrânică?!*

Acuma alta: Mai întâi trebuie să întineresc! auzi! O îndrăgeau, avea suflet bun, nu supăra pe nimeni, dar ce n-ar fi dat să pătrundă misterul ce-o înconjura.

Noaptea, iarăşi exact la miezul nopţii: Auuu!

Auuu! căpcăunul venea ca un uragan.

— Vrei să fii nevasta mea, da sau nu?

— Nu!... Da!... Nu!...

De groază, sărăcuţa de ea nu mai ştia ce spune.

— Da, sau nu?

— Da, da! Dar trebuie să mă aştepţi o lună şi o zi.

— O lună, o zi şi o oră.

— Şi mai trebuie să-mi promiţi că în toată vremea asta nu te vei hrăni cu carne fragedă de copil şi nici nu vei bea sânge proaspăt de om tânăr sau de fată nenuntită; nu vei mai mânca deloc carne.

— Îţi promit.

— Îmi vei aduce aici toţi copiii, tinerii şi fetele şi... vom întinde masă mare în ziua nunţii.

— Ah, Frumoasa mea!

Căpcăunul, enorm, urât, păros, făcea mişcări atât de Etangace din tot trupul, încercând să-şi exprime bucuria, încât cumătră Furnică nu-şi putea stăpâni râsul.

Dar se apropia dimineaţa şi el se grăbea să plece de frica soarelui...

— Ai auzit, cumătră, ce urlete astă-noapte?

— N-am auzit nimic, dragile mele, am somnul greu.

— Şi soţul, cumătră?

— Mai întâi trebuie să întineresc.

— Mereu voioasă în ciuda necazurilor.

Nu era uşor s-o scoţi. la capăt cu cumătră asta! O îndrăgeau, avea suflet bun, nu supăra pe nimeni; dar ce n-ar fi dat să pătrundă misterul ce-o înconjura. îmbătrânea – că doar timpul trece pentru toţi – şi ea vorbea de întinerire.

Noaptea iarăşi: Auuu! Auuu! iată căpcăunul, care-i aducea trei băieţei, trei fetiţe, un tânăr şi o fată.

— Îngraşă-i bine cu lapte şi cu orez; într-o lună o să fie numai buni.

— Am uitat să-ţi spun’s ca dar de nuntă adu-mi» furcă de argint şi un fus de aur, o cutiuţă cu ace de aur şi un ac de argint şi un război de argint cu o suveică de aur.

— Mă duc şi mă întorc numaidecât.

Într-o clipă: Auuu! Auuu! îi şi aducea darurile de nuntă cerute.

Ziua, vecinele o văzură cu uimire torcând ca mai înainte în faţa uşii palatului.

— Oh, ce furcă frumoasă! Ce fus frumos!

— Nişte lucruşoare de nimic, dragile mele I Mai târziu:

— O, ce cutiuţă frumoasă? O, ce suveică I

— Nişte lucruşoare de nimic, dragile mele!

— Ai musafiri? Se aud copii care rid, se joacă…

— Dacă vreţi un băieţel frumos sau o fetiţă drăguţă, vi – i dăruiesc.

— Cine are nevoie de guri care mănâncă? Mereu voioasă, cumătră!

Ia te uită! Avea acum copii de dăruit? O înţelegeau şi mai puţin decât înainte! Ce n-ar fi dat numai să reuşească să pătrundă misterul care-o înconjura.

A doua zi, cumătră Furnică torcea în faţa palatului şi cânta:

— *Fusul meu, învârte-te sprinţar…*

Mai mulţi copii se adunaseră în jurul ei. privind cu

gura căscată de admiraţie frumoasa furcă de argint şi strălucitorul fus de aur.

— Cumătră Furnică, de ce nu ne spui o poveste?

— Dacă staţi cuminţi, vă spun.

— Nici nu mişcăm, cumătră Furnică…

— Deci *A fost odată o prinţesă vanitoasă, mândră, neascultătoare, geloasă şi rea care o adusese la disperare pe bunicuţa ei. Nu voia să facă nimic, niciodată.*

— Nu vreau să-mi murdăresc mâinile.

— Dacă nu te cuminţeşti, o să vină căpcăunul şi-o să te înghită cât ai zice peşte.

— N-are decât să vină; când o să mă fac mare, îl iau de bărbat.

Bunica era o vrăjitoare, dintre cele care fac numai fapte bune şi, prin puterea băuturilor şi a vrăjitor o transformă astfel încât căpcăunul să n-o recunoască. Căpcăunul auzise vorbele micii nesocotite, era peste măsură de mulţumit că se va căsători cu o frumoasă prinţesă şi, de aceea, o căuta pretutindeni, pe mare şi pe uscat.

— S-a terminat?

— Da, pentru astăzi s-a terminat!

A doua zi dimineaţă, cumătră Furnică cosea în faţa palatului: – Aţă, *aţişoară…*

Iar copiii se adunaseră iarăşi în jurul ei admirându-i cu gura căscată frumosul degetar de aur şi acul de argint.

— Şi povestea? Nu ne-ai terminat-o, cumătră Furnică?

— V-o spun, v-o spun, dacă staţi cuminţi.

— Nici nu mişcăm!

— Deci… Unde rămăsesem? Aşa! *Iar căpcăunul bucuros să se însoare c-o preafrumoasă principesă, o căuta pe mare şi pe uscat şi nu reuşea s-o găsească. Bunica voia s-o pedepsească pe nepoţica ei cea rea şi s-o facă mai bună şi, în acest scop, o transformase într-o bătrânică şi e trimisese într-un sat îndepărtat, unde n-o cunoştea nimeni, amăgindu-se cu gândul* cu *nici Căpcăunul n-o va găsi. Şi cum până la terminarea pedepsei*

meritate mai lipseau doar câteva luni, bunica îi pregătise un dar minunat…

— Ce dar, cumătră Furnică?

— O să vă spun altă dată.

A doua zi, cumătră Furnică stătea din nou în uşa palatului cu frumosul ei război de argint, cu suveica de aur şi ţesea:

— *Zboară, stiveicuţu, zboară…*

Iar copiii, se putea altfel! se adunaseră iarăşi în jurul ei. admirându-i cu gura căscată frumosul război de argint şi suveica de aur.

— Şi cum se termină basmul, cumătră Furnică?

— Transmut meu n-are sfârşit. Deci… Unde rămăsesem? Da! *L-a minunatul dar al bunicii. Dar tocmai din cauza acestui dar*, *prinţesa fu descoperită de Căpcăun… Şi poate că va trebui să se mărite cu el…*

— Nu! Nu! Nu! N-o lăsăm să se mărite cu el, cumătră Furnică!

— Dar poveştile sunt aşa cum sunt, nu se pot schimba.

Copiii începură să ţipe. plângând:

— Nu! Nu! Să nu se mărite, cumătră Furnică!

Copiii ţipau şi plângeau, iar mamele lor râdeau:

— Fă le pe plac, cumătră!

— Poveştile sunt aşa cum sunt şi nu se pot schimba. Dar dacă mă iubiţi, trebuie să mă păziţi în fiecare noapte în palatul meu… Şi dacă auziţi că se apropie vântul cel rău: Auuu! Auuu! luaţi vă de mână fără să vă daţi drumul nicio clipă, înşirându-vă de la un capăt la altul al palatului… Şi atunci toţi copiii vor fi mulţumiţi, pentru că n-am să-l mai las pe Căpcăun s-o ia de nevastă pe prinţesă.

Cumătră Furnică devenea pe zi ce trecea tot mai misterioasă; era tot mai greu de înţeles. Ce n-ar fi dat vecinele ei să afle cine este. Într-o zi, una din ele. cea mai bătrână, spuse:

— Pun rămăşag cu voi că prinţesa vanitoasă, mândră. neascultătoare, geloasă, care-o aducea la disperare pe bunicuţa ei. nu este alta decât cumătră Furnică f

— Cum aşa? Cum aşa? O bătrânică harnică, robotind de-atâţia ani din zori până-n seară, care se hrăneşte cu nimica toată şi bea numai apă curată! Nu se poate! Nu se poate!

— O să vedem noi!

De câteva nopţi, bietele femei stăteau de pază la palatul cumetrei. Ţinându-se de mină de la miezul nopţii până-n zori şi în fiecare noapte auzeau de departe urletul vântului, aşa cum le spusese cumătră Furnică: Auuu! Auuu! Vântul vâjâia, dar nu îndrăznea să se apropie.

Nimeni nu înţelegea ce voia să spună. Doar cumătră Furnică auzeai

— Dă-mi înapoi băieţii şi fetiţele! De-o lună n-am mâncat carne de om şi nu mai rezist. Dă-mi înapoi tânărul şi fata! De-o lună de zile n-am mai băut sânge de om şi nu mai rezist. Auuu! Auuu!

Trecuse o lună şi o zi; nu mai rămânea decât o oră.

Şi înainte de a trece acea oră, vecinele văzură împlinindu-se sub ochii lor o minune. În timp ce vorbea cu ele, râzând şi glumind cu veselia ei obişnuită, cumătră Furnică începu pe neaşteptate să se micşoreze, să se micşoreze, să se acopere de cute, ca şi cum pielea ar fi trebuit să i se desprindă de pe trup şi să lase să iasă la lumină o altă fiinţă. Stăteau îngrozite în jurul ei, privind, fără să aibă curaj s-o ajute, neputând să articuleze un sunet, când iată, hainele şi pielea cumetrei Furnică se sfâşiară şi din ele ieşi o fată splendidă, blondă, cu ochi albaştri, surâzătoare, ce părea că s-a trezit chiar atunci dintr-un somn îndelungat. Şi în întreaga ei înfăţişare şi în purtări avea atâta blândeţe, atâta bunătate, atâta modestie încât înlătura orice bănuială că prinţesa vanitoasă, neascultătoare şi mândră, care-o adusese la disperare pe bunicuţa ei putuse să fie chiar ea, aşa cum spusese bătrâna, şi că pedeapsa o transformase.

— Ea era sau nu era ea?

Povestea nu ne-o mai spune şi se sfârşeşte aici.

Dacă vreţi să mai aflaţi şi altele, luaţi-vă picioarele la spinare şi mergeţi în oraşul unde cumătră Furnică şi-a

ridicat cândva palatul, din care poate a mai rămas câte o ruină, dacă vântul care adusese pietre, nisip, var şi apă nu l-a spulberat de tot după atâta vreme. Dar poate că faceţi degeaba acest drum… Şi apoi, dragii mei copii, nu i niciodată bine să fii peste măsură de curios.

*Drumul **a** rămas deschis.*

Dar cu noi de mult s-a zis!

PRINCIPELE PIŢIGOI

A fost odată…

— Da, da, nu mi-am uitat promisiunea, copii; un Povestitor de basme nu-şi încalcă niciodată cuvântul dat – dragii mei 1 Şi iată şi povestea principelui Piţigoi.

Aşadar au fost odată doi tineri, un principe şi o principesă, căsătoriţi de-abia de câţiva ani; el era bun, milos, blând; ea frumoasă, dar capricioasă şi uneori orgolioasă şi crudă. Poruncea şi pretindea să fie imediat ascultată; îşi exprima o dorinţă şi pretindea să-i fie imediat satisfăcută. Dacă vreunul dintre servitori sau dintre supuşi nu-i înţelegea bine ordinele sau le executa greşit, devenea o adevărată furie. În zadar soţul său încerca s-o îmbuneze:

— Principesă! Principesă!

Se supăra şi pe el şi-i răspundea prin cuvinte urâte care n-aveau ce să caute în gura unei doamne de rangul său.

Odată făcuse o adevărată pasiune pentru o plantă din grădina ce înconjura castelul unde locuiau. O stropea, o curăţa de frunzele uscate; vai şi-amar de grădinar dacă îndrăznea să arunce o frunză îngălbenită căzută pe jos.

Era o plantă ca oricare alta: dar principesei îi intrase în cap că trebuie să aibă flori şi fructe nemaivăzute şi nemaiauzite.

Într-o seară, coboară în grădină şi zăreşte printre ramuri fire de pai, câteva pene micuţe şi un ghemotoc de cânepă. Parcă se înfăptuise o crimă.

— Ce înseamnă asta, grădinarule?

— O pereche de păsărele îşi pregăteşte cuibul, principesă.

— Aruncă imediat totul; nici nu vreau s-aud de

cuiburi pe planta mea.

Şi grădinarul luă cele câteva fire de pai, micuţele pene, ghemotocul de cânepă şi le aruncă.

Printre ramurile unui pom vecin mai înalt, două păsărele zburătăceau neliniştite de colo colo şi ţipau, de parc-ar fi plâns văzând cum se risipesc cele câteva materiale adunate pentru cuibuşorul lor.

— Sărăcuţele! le căină grădinarul în şoaptă.

Iar a doua zi, văzându-le venind şi plecând neobosite, aducând în ciocuri fire de pai, pene, frunze uscate, ghemotoace de aţă, smocuri de lână şi alte lucruşoare de felul ăsta, hotărâte să-şi reconstruiască cuibul în locul dinainte ales, grădinarul le compătimea în gând:

— O să vină principesa şi o să vă strice totul! Sărăcuţele de voi, pomi şi ramuri vă lipseau, aici în grădină!

Dar păsărelele nu înţelegeau cuvintele lui; se duceau şi veneau mereu, cu încăpăţânare, fără odihnă; spre seară, cuibul era deja terminat.

Când principesa îl zări printre ramuri, se supără foc pe grădinar.

— Ce vină am eu? Sărăcuţele, se grăbeau să-şi depună ouăle!

— Aşa deci! Fac eu mâine din ele o omletă pentru pisică.

Aşteptă până ce femela termină de ouat şi îi porunci grădinarului:

— Adu-mi-le în bucătărie şi strică-le cuibul!

Grădinarul se supuse cu tristeţe; îi dăduseră lacrimile auzind strigătele păsărelelor care răsunau ca un plin?

Şi principesa răutăcioasă sparse cu mâna sa ouăle într-o tigăiţă, adăugă caş şi pâine rasă şi făcu, după cum spusese, o omletă pentru pisicuţa ei, ce-i era foarte dragă.

Pisica nu voia să mănânce, mieuna, se dădea înapoi. Dar când principesa îşi băgase ceva în cap nu era chip s-o faci să-şi schimbe ideea.

— Nu-i e foame, îi spuse prind [iele.

— Foame sau nu, trebuie să mănânce. Doar pentru că am făcut omleta.

Pisoiul, apucat de ceafă şi ţinut cu de-a sila cu bolul în tigăiţă trebui să mănânce vrând nevrând. Dar, după ce termină ultima înghiţitură: Miaui Mi-au! îşi întinse lăbuţele şi muri de parc-ar fi luat otravă.

Principesa **a** fost impresionată de această nenorocire; pisoiul îi fusese foarte drag.

Noaptea visă un vis urât. Se trezi îngrozită:

— Ah, bărbate, de-ai şti ce-am visat f

— Ce anume, draga mea?

— Fulgi, o mulţime de fulgi care cădeau de sus din cer ca nişte fulgi de zăpadă, iar eu aveam agăţată de gât o tigăiţă de aramă Fulgii mă înecau, iar tigăiţă atârna atât de greu… atât de greu. Asta-i cu siguranţă o prevestire funestă

— Vise de noapte, draga mea!

— Nu, nu-i adevărat. Trebuie să consultăm neapărat pe cineva care ştie să tălmăcească visele.

— Bine, vom consulta. Până atunci însă nu te necăji aşa degeaba.

Chemară o mulţime de învăţaţi; aceştia o ascultară gravi, cu sprâncenele încruntate, răsfoiră ditamai tomurile pe care le aduseseră cu eu care spunea una, care spunea alta şi fiecare susţinea că numai explicaţia sa este adevărată.

— Puneţi-vă de acord, domnii mei *1*

Principele nu prea înţelegea cum toţi fulgii aceia care cădeau din cer şi tigăiţa agăţată de gâtul soţiei sale puteau să însemne atâtea lucruri diferite, care se băteau cap în cap.

— Puneţi-vă de acord, dragii mei 1

Dar în loc să cadă de acord, învăţaţii aceia sfârşeau prin a se ocări unul pe altul şi ajungeau chiar să-şi arunce în cap cu ditamai tomurile.

Principesa nu-şi găsea liniştea.

— Trebuie să mergem să consultăm un mare vrăjitor! Treburile sunt prea încâlcite, dacă niciunul dintre învăţaţii

aceştia nu reuşesc să le explice.

— Vise de noapte, draga mea!

— Nu, principe 1 De data asta sunt o spaimă îngrozitoare care-mi îngheaţă sufletul.

— Să-l consultăm pe vrăjitorul Barbă-de-aur. Voi trimite să-l aducă la castel.

Şi trimise un om de încredere încărcat cu daruri boţate.

Vrăjitorul primi darurile, dar când auzi ce i se cere, răspunse supărat:

— Nu sunt servitorul nimănui.

Fie prinţ sau ¡le sluga sa.

De vine în căruţă sau în şa.

De nu vine pe jos, pe cărăruie.

Barbă-de-aur uşa nu-i descuie.

Solul se întoarse cu acest răspuns. Ca să ajungi la locuinţa vrăjitorului trebuia să mergi trei zile şi trei nopţi la rând, prin locuri pustii, bântuite de animale sălbatice, să străbaţi mărăcinişuri, păduri, cărări pericuâoase. De multe ori solul se gândise cu un se va mai înapoia teafăr la castel.

— Frumos, ce să spun. Ca şi cum ar fi spus: nu veniţi, că veniţi cu siguranţă degeaba.

— Nu, principe, vom merge cu orice preţ!

Dacă principesa era încăpăţânată în lucruri de nimic, nu-i greu să ne închipuim ce-i trecea prin minte acum, când era obsedată de visul său îngrozitor! în zadar se străduia principele s-o convingă că visele n-au nici cap nici coadă.

El o iubea şi văzând-o hotărâtă să pornească într-o călătorie atât de periculoasă, simţi cum încet încet îi pătrundea în inimă aceeaşi spaimă ce-o chinuia şi pe soţia sa.

Visul acela era cu siguranţă o prevestire funestă!

Se hotărâră să pornească pe jos spre vrăjitorul Barbă-de-aur.

Plecară în zori şi merseră toată ziulica. Principesa era atât de nerăbdătoare să afle explicaţia visului său încât

nici nu-i păsa de oboseală şi de greutăţile drumului.

— Să ne odihnim puţin!

— Mai încolo, mai încolo!

Mărăcinişuri, păduri, cărări periculoase, noaptea sub cerul înstelat, fără lună, urlete de animale sălbatice, mai aproape de ei, mai departe, care-i îngrozeau şi nu-i lăsau să închidă ochii.

O zi şi o noapte; şi apoi iarăşi, încă o zi şi încă o noapte. Pe cărările acelea periculoase nu întâlneai suflet de om. Sărmanul principe nu se mai ţinea pe picioare.

— Să ne odihnim puţin!

— Mai încolo, mai încolo!

În sfârşit. În cea de-a treia zi, spre seară, iată printre copaci locuinţa vrăjitorului. Cu faţada înnegrită de vreme, acoperită de pete de umezeală şi de mucegai verzui, cu ferestrele înceţoşate de praf şi de pânze de păianjen, casa îţi inspira teamă.

Gata să-şi dea sufletul, cu picioarele îndoindu-se sub ea de osteneală, principesa făcu un ultim efort, ajunse în faţa uşii şi bătu.

Vrăjitorul îi aştepta în laboratorul său.

— An, principesă, principesă, cât vă costa o omletă!

Se îngălbeniră amândoi.

— Intraţi, odihniţi-vă şi mergeţi apoi la culoare. Mâine, în linişte vom vorbi despre vis.

Se îngălbeniră din nou! – Vrăjitorul ştia deci totul!

A doua zi, soarele urcase deja sus pe cer, dar ei încă mai dormeau. Dacă n-o trezea principele, principesa ar fi dormit până seara.

Vrăjitorul îi aştepta în laboratorul său.

— Ah, principesă, principesă, cât vă costă o omletă!

— De ce, vrăjitorule Barbă-de-aur?

— Oare nu ştiţi că un cuib e lucru sfânt? Să distrugi un cuib este ca şi cum ai da foc la o casă. Aţi împiedicat naşterea a şase făpturi şi asta aşa, numai din răutate, fără niciun alt motiv. Veţi fi pedepsită. Eu „nu ştiu cum. O să vă spună zâna Barză.

— Şi unde o găsim pe zâna Barză?

— Priviţi acolo pe fereastră: jos, pe acoperişul acela care se vede. Aveţi însă grijă să nu-i spuneţi zâna Barză, ci zâna Splendoare. Fulgii şi tigăiţa de aramă din vis sunt pedeapsa care vă aşteaptă. Ah, principesă, principesă, cât vă costă o omletă!

— Mulţumim, vrăjitorule Barbă-de-aur!

Şi în zorii zilei următoare porniră din nou la drum.

Merseră, merseră ei ce merseră, dar la acoperişul zânei Barză, ce li se păruse atât de apropiat de la fereastră, nici vorbă să ajungă.

Principesa nu îndrăznea nici măcar să sufle, pentru că se gândea că soţul ei îndura totul numai şi numai din cauza ei. Dar poate că toate aceste necazuri nu erau nimic faţă de ceea ce-i aştepta de-acum înainte. Doar vrăjitorul le repetase de atâtea ori:

— Ah, principesă, principesă, cât vă costă; o omletă!

[În cele din urmă ajunseră morţi de oboseală.

Zâna Barză dormea pe acoperiş, sprijinindu-se într-un picior, cu capul ascuns sub o aripă.

O aşteptară să se trezească. Ea îşi lăsă jos şi; celălalt picior, întinse gâtul, bătu din aripi şi scoase un strigăt răguşit, ca un căscat.

— Zână Barză, zână Barză, ne trimite la tine vrăjitorul Barbă-de-aur.

Cuprinsă de emoţie, principesa uitase s-o numească zână Splendoare.

— *E în mare încurcătură, cin la zâna Barză vine.*

Să vă fie învăţătură!
În pui se va naşte-un crin
Fiul vostru mititel, nu va fi copil defel;

*Aţi făcut în tigăiţă, **o** omletă blestemată, ispăşirea vă aşteaptă…*

Zâna barză îşi desfăcu larg aripile, îşi întinse picioarele şi zbură.

— Şi acum ce ne facem? Trebuia să-i spui zână Splendoare 1

— Să ne întoarcem la vrăjitor. El ne va sfătui.

Făcură cale întoarsă.

— Ah, Vrăjitorule! I-am spus fără să vreau zână Barză.

— Nu vă pierdeţi curajul Puneţi să vă facă un cuib de aur şi duceţi-i-l în dar; ăsta-i singurul leac, principesă.

— Vom porunci să ne facă un cuib mare de aur, spuse principele. Dar ce înseamnă cuvintele: Fiul vostru mititel, nu va fi copil…? Omletă blestemată?

— O să vă spună zâna Barză.

Se întoarseră la castel, aproape de nerecunoscut, şi porunciră imediat să u se facă un cuib mare de barză cu totul şi cu totul de aur. Când acesta fu gata, după o lună, cei doi porniră din nou la drum, de astă dată călare, şi merseră direct la zâna Barză.

Zâna dormea pe acoperiş, sprijinindu-se într-un picior, cu capul ascuns sub o aripă.

O aşteptară să se trezească.

— Zână Splendoare, zână Splendoare, ne trimite la tine vrăjitorul Barbă-de-aur.

— Eu mă numesc Barză şi nu Splendoare.

Principele şi principesa se priviră nedumeriţi.

— Acceptaţi, vă rugăm, acest cuib micuţ.

Zâna Barză îşi întinse gâtul, apucă în cioc cuibul de aur şi-l aşează pe acoperiş.

— *E în mare încurcătură, cin la zâna Barză vine.*

În pui se va naşte-un crin Fiul vostru mititel, nu va fi copil defel;

Aţi făcut în tigăiţă, o omletă blestemată…

Îşi deschise larg aripile, întinse picioarele şi zbură.

Principele şi principesa nu se aşteptau la asta. Principesa nu greşise.

— Am spus zână Splendoare, nu-i aşa?

— Da, zână Splendoare.

— Şi atunci?

— Să ne întoarcem la vrăjitor. El ne va sfătui.

— Nu vă pierdeţi curajul, le spuse vrăjitorul. Porunciţi să vă facă două ouă de argint mari cât nişte ouă de barză şi duceţi-i-le.

— Dar cum să-i spunem: zână Barză sau zână

Splendoare?

— Spuneţi-i mereu zână Splendoare.

După o lună se întoarseră aducând cele două ouă de argint.

— Zână Splendoare, zână Splendoare, ne trimite vrăjitorul Barbă-de-aur. Primiţi aceste două ouă.

Zâna Barză îşi întinse ciocul, apucă mai întâi un ou, apoi pe cel de-al doilea, le aşează în cuibul de aur şi se cuibări peste ele, de parcă le-ar fi clocit.

— *Foarte bine a făcut, cin la zână a venit, în pui se va naşte-un crin.*

Fiul vostru mititel, nu va fi copil defel
Aţi făcut în tigăiţă, o omletă blestemată…

După ce voi cloci aceste două oua, întoarceţi vă la mine şi veţi afla.

— După cât timp să ne întoarcem?

— Soarele răsare acum după muntele acela, veniţi înapoi când va răsări de dincolo de colină.

Principele socoti că trebuiau să treacă până atunci trei luni de zile.

Şi după trei luni, făcură cale întoarsă.

O găsiră pe zâna Barză cuibărită în cuibul de aur, de parcă şi-ar fi clocit ouăle de argint.

— Zână Splendoare, zână Splendoare, explică-mi, te rog, visul dacă vrei.

— Veţi avea în curând un fiu şi va fi om, dar va fi şi pasăre…

— Ce nenorocire, zână Splendoare I

— … până la douăzeci de ani, principesă. Apoi va deveni un tânăr frumos, dar numai după ce-şi va găsi nevasta.

— Şi tigăiţa ce înseamnă?

— Nevastă-sa. Altceva nu mai am dreptul să vă spun.

— Dar ce pasăre va fi copilul nostru? întrebă principele.

— Ce va hotărî principesa: vrabie sau piţigoi.

— Piţigoi, zână Splendoare. **f**

— Piţigoi să fie, principesă. Principele Piţigoi e un

nume cât se poate de frumos.

— Ce nenorocire, dragă zână!

— S-ar fi putut întâmpla şi mai rău: un cuib e lucru sfânt.

Principesa era nespus de îndurerată la gândul că fiul ei va fi piţigoi până la douăzeci de ani.

Şi când născu o frumuseţe de băiat nu-i venea să-şi creadă ochilor.

— Zâna Barză… %

— Nu, zâna Splendoare, o corectă soţul ei.

— Zâna Splendoare a vrut să ne sperie.

— Cu atât mai bine! Dar…

— Dar?

— Eu nu m-am liniştit încă.

— Nu cobi…

— Şi vedem.

Într-o dimineaţă, schimbând scutecele băieţelului, principesesepase un ţipăt de groază.

Tot trupuşorul lui se acoperise cu un puf gălbui, ca la puişorii de abia ieşiţi din cu iar băieţelul parcă slăbise puţin, se micşorase.

— Copilul meu, copilul meu!

Îi era aproape silă să-l atingă.

Din zi în zi. transformarea devenea mai evidentă, Minutele începeau să semene cu nişte aripi şi se acopereau de pene; picioruşele se subţiau, iar degetele se lungeau cu gheruţe cu unghii ascuţite. Şi pe măsură ce penele îi acopereau tot trupuşorul, acesta se micşora mereu, iar năsucul şi buzele se uneau arătând ca un eloculeţ.

În mai puţin de două luni, copilul devenise cel mai frumos piţigoi ce s-a văzut vreodată.

Principele şi principesa se ruşinau să spună că fiul lor devenise piţigoi. De aceea, povestiră tuturor că l-au trimis departe, la o doică. Dar nu i-a prea crezut multă lume.

Când sosi şi clipa în care copilul trebuia să rostească 3 Tată 1 Mamă! le spuse piţigoiul pe care principesa îl ţinea pe un deget şi ea simţi şi teamă şi bucurie în acelaşi

timp.

Nu-l mai puteau închide în colivie: voia să zboare şi ei de colo colo. să se joace cu păsărelele pe ramurile copacilor din grădină.

— Nu te teme, mamă! Nu te teme. tată!

Îşi lua zborul; îi striga din vârful unui pom, de pe streaşină unui acoperiş: Mamă! Tată! Adesea era urmat de un stol de păsărele, vrăbiuţe, pitulici, sticleţi, scatii, piţigoi ca şi el. Intrau bătând din aripioare, se urmăreau din cameră în cameră, se aşezau pe ramele tablourilor şi ale oglinzilor, pe măsuţe, pe paturi, netulburate de nimeni pentru că principele şi principesa se temeau să nu Dăţeascu vreo nenorocire şi mai mare decât aceea prin care treceau acum, ispăşind răul făcut odinioară.

Ba chiar, observând că invazia păsărelelor se repeta zi de zi, principesa arunca ba ici, ba colo mei, miez de pline, firimituri, seminţe de cânepă, iarbă, foi tinere de salată tocate şi pregătise păhărele cu apă, caştfonaşş în care oaspeţii să se poată scălda în voie.

Poate că s-ar fi distrat chiar văzându-se tratată? u atâta familiaritate de toate aceste păsărele care înainte vreme, la simpla ei apariţie într-o cameră fugeau numaidecât, dacă ele ar fi avut puţină grijă de curăţenie. Dar nu 1 Rie murdăreau peste tot, cântau, fluierau, şuierau ca şi cum s-ar fi aflat în largul câmpieu

— Ah! Băiatul mamei 1 Ar trebui să le atragi atenţia.

— Iartă-le, mămico; nu-şi dau seama că fac rău.

În aprilie şi în mai, castelul era plin de cuiburi. Nu mai rămăsese cameră în care vrăbiile, sticleţii, pitulicile, piţigoii să nu-şi fi făcut două sau trei cuiburi ca şi cum întreg castelul ar fi fost casa lor.

Principesa le găsea pe măsuţe, pe taburete, jos în colţuri, pe dulapuri, pe scrinuri, pe canapele şi pe fotolii, agăţate de braţele lustrelor din saloane şi salonaşe, până şi pe pânza pictată a draperiilor.

Şi era un du-te-vino necontenit, un piuit de păsărele abia ieşite din găoace, flămânde, eu capşoarele ridicate şi cu cioculeţele deschise.

— Ah, băiatul meu 1

— Când mă voi face mare, n-o să se mai întâmple, măicuţa mea!…

Şi deşi trecuseră de-acum doisprezece ani şi băieţelul vorbea deseori cu ea, sărmana principesă nu reuşea încă să-şi stăpânească o tresărire de spaimă.

Trecuseră doisprezece ani, lungi pentru ei ca douăsprezece veacuri!

Acum micul principe piţigoi fugea de două ori pe zi de acasă şi nimeni nu ştia unde se duce. Departe de casă, cu siguranţă, pentru că trilurile sale nu mai răsunau prin apropiere.

— Unde te duci, băiete?

— Mă duc să-mi caut mireasa.

— Să fie principesă, ca şi tine, să nu uiţi asta!

— Să fie mai curând bună decât frumoasă. Principesă sau nu. asta n-are nicio importanţă.

— Da, mamă! Da, tată!

Pleca; şi când întârzia cei doi părinţi petreceau ceasuri de nelinişte chinuitoare.

— Nu i s-o fi întâmplat oare vreo nenorocire?

— Să nu cobim…

Şi când se întorcea:

— Unde-ai fost, băiete?

— Ai găsit ce-ai căutat?

— Am fost într-o sută de locuri, dar n-am găsit nimic.

— Cum aşa? Nu mai sunt principese pe lume?

— Sâni, mamă. O mulţime, dar nu-s bune pentru mine.

— Şi celelalte fete?

— Tată, cele bune nu sunt frumoase, iar cele frumoase nu sunt bune; vorbesc, desigur, de cele pe care te am văzut eu. Am să mai caut, mai am timp un an întreg.

— Principesă ca şi tine, să nu uiţi asta.

— Şi mai curând bună decât frumoasă. Principesă sau nu, asta n-are nicio importanţă.

— Da, mamă! Da, tată!

Şi plecă.

Principesa se supăra când principele îi spunea băiatului: Principesă sau nu, asta n-are nicio importanţă!

— Cum aşa, n-are nicio importanţă? Trebuie să se bălăcească în noroi?

— Cine-a spus asta? Mai curând bună decât frumoasă mt înseamnă noroi, cel puţin aşa cred eu.

— Ai să vezi c-o să facă vreo prostie I

— Prostii am făcut şi noi, la vremea noastră.

— Aha! îmi reproşezi...?!

Şi continuau să se certe până la întoarcerea prinţului Piţigoi.

— Ai găsit?

— N-am găsit!

— Doar nu vrei să spui că nu-s destule principese.

— Nu este aceea pe care mi-aş dori-o eu.

— Şi celelalte fete?

— Cele bune nu sunt frumoase, cde frumoase nu-s bune, vorbesc de acelea pe care le-am văzut eu, se înţelege. Am să mai caut tată L

— Principesă ca şi tine!

— Şi mai curând bună decât frumoasă. Principesă sau nu, asta n-are importanţă.

— Da. tată! Da, mamă!

Şi plecă.

Într-o zi, în cele din urmă, îl văzură întorcându-se într-un zbor atât de grăbit încât îl crezură urmărit de o pasăre răpitoare.

Zbura prin cameră, se învârtea de colo colo; parcă înnebunise. A trebuit să treacă o bună bucată de vreme ca să se potolească.

— Ce ţi se întâmplă, băiete?

— Am găsit, mamă I Am găsit!

— O principesă?

— O fată mai curând bună decât frumoasă! O voi lua pe Prigoria.

— Ah, copilul meu! Copilul meu!

Principesa izbucni în hohote de plâns.

Cine era Prigoria? Doar nu-şi închipuia că va rămâne

piţigoi toată viaţa?! Nenorocirea asta le mai lipsea!

— Cine este Prigoria? întrebă principele îngrijorat.

— E fata care cântă în grădina tinichigiului.

— E o fată deci?

— O fată mai curând bună decât frumoasă, cum o voiai tu.

— Şi e fiica unui tinichigiu?

— E mai principesă decât mine care nu-s decât un piţigoi, răspunse el râzând.

— Ah, băiatul meu! Băiatul meu!

Auzindu-l cum vorbeşte, principesa izbucnea într-un plâns nepotolit.

Acum principele Piţigoi pleca înaintea zorilor şi se întorcea când soarele nu se ridicase încă sus pe cer.

— De unde vii, băiete?

— De la Prigoria, mamă dragă.

— Dacă mă iubeşti, las-o în pace. Prigoria nu i pentru tine.

— Dac-ai auzi-o cântând, n-ai vorbi astfel.

Pleca din nou când soarele stătea să apună şi se întorcea înainte de a se lăsa întunericul.

— De unde vii, băiete?

— De la Prigoria, tată.

— Şi cum cântă Prigoria?

— Aşa.

Dar nu reuşea să cânte cu voce omenească; scotea triluri după triluri, apoi se oprea, se întrerupea:

— Nu, nu-i aşa!

În camera sa sau cocoţat pe o ramură din grădină, încerca prin triluri tot mai diferite, încerca mereu şi în cele din urmă, se oprea:

— Nu, nu-i aşa!

Principesa era nemângâiată. Se gândea:

— Dacă n-aş fi distrus cuibul, dacă n-aş fi spart ouşoarele acelea, nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat! Ah, băiatul meu, băiatul meu f

Dar nici ea, nici principele nu-şi aminteau că prinţul Piţigoi avea să împlinească în curând douăzeci de ard.

Într-o dimineaţă, credeau că zburase ca de obicei înainte de ivirea zorilor şi, cum nu-l vedeau încă întorcându-se la ora obişnuită, erau foarte neliniştiţi.

— Să nu i se fi întâmplat ceva!

— Să nu cobim!

Şi se aşezară la fereastră privind îngrijoraţi spre punctul în care se ivea de obicei.

Auziră zgomote de paşi în spatele lor…

Cei doi părinţi crezură că înnebunesc de bucurie.

— Eu sunt, mamă! Eu sunt, tată f

Principele nu mai era piţigoi, ci un tânăr frumos, blond ca mama sa, înalt şi voinic ca tatăl său.

Sărutările şi îmbrăţişările nu mai conteneau.

Principesa spera că de-acum băiatul nu-şi va mai aminti de Prigoria.

Dar, dimpotrivă, el îşi aminti numaidecât. Mama se întristă pe dată. Tatăl, mai îngăduitor, spuse *i*

— Dacă-i mai curând bună decât frumoasă!

— Fata unui tinichigiu. Nici nu mă gândesc! Nu-s de acord!

Ca s-o liniştească, principele spuse j

— Să mergem să ne sfătuim cu vrăjitorul Barbă – de-aur.

— Ba să mergem să ne sfătuim cu zâna Barză, care ştie mai multe decât el.

Se hotărâră să meargă la zâna Barză.

Dar, a doua zi dimineaţă, când se pregăteau să plece, îşi ridică ochii şi pe cine văd? Pe zâna Barză aşezată pe un turnuleţ al castelului: cuibul de aur strălucea în soare sub ea, iar printre nuieluşele care ţineau loc de mărăcini, se iveau albe ouăle de argint.

— Ah, zână Barză, noi veneam la tine I…

— E în mare încurcătură *Cine* ***d-na Barză apune…***

— Zână Splendoare! Zână Splendoare! strigă atunci principesa.

În pu (s-a născut un crin.

Fiul vostru mititel.

Care este om acum.

Tigăiţa-i pregătită şi omleta-i isprăvită 1

Îşi desfăcu larg aripile, îşi întinse picioarele şi zbură.

— Ai fi vrut un răspuns mai limpede? întrebă principele.

Principesa îşi plecă fruntea îngândurată.

— Tigăiţa-i pregătită, e clar, înseamnă fata tinichigiului.

— Şi omleta-i isprăvită, oare ce înseamnă?

— Înseamnă, cred eu, că totul va merge biue. Ne a lăsat cuibul de aur şi ouăle de argint; este de bun augur pentru cei doi miri.

Cum principele Piţigoi s-a însurat cu Prigoria, voi ştiţi deja, copiii mei. Şi mai ştiţi, de asemenea, că tinichigiul şi fata sa cea mare au fost găzduiţi în castel şi s-au bucurat de o primire frăţească.

Astăzi veţi mai afla câte ceva şi cele două basme vor fi complete.

Când principele Piţigoi îi răspundea râzând tatălui său: „Este mai principesă decât mine”, ştia ei bine ce ştia.

Într-una din zile, pe când zbura necontenit în căutarea miresei sale, principesă, cum dorea mama sa, sau o fată mai curând bună decât frumoasă, cum îl sfătuia tatăl său, băiatul o întâlnise pe zâna Barză.

— Unde mergi, micule Piţigoi?

— Îmi caut norocul, îmi caut o soţie

— Vino cu mine, ţi-o găsesc cu.

— Principesă?

— Principesă.

— Mai curând bună decât frumoasă?

— Mai curând bună decât frumoasă! Uite-o acolo.

Şi i-o arătă pe Prigoria care cânta, spălând rufe în grădină.

— S-ar putea să fie mai curând bună decât frumoasă, dar principesă…

— Este principesă ca şi tine, poate chiar mai mult

— Cum aşa?

— Când au dat-o la doică, au schimbat-o din greşeală;

rudele ei n-au băgat de seamă. Fata tinichigiului avea un semn ca o căpşună sub braţ, iar Prigoria nu-l are. Prigoria e fiică de principi. Îţi ajunge cât ştii f

Într-adevăr, într-o zi, la masă, principele Piţigo! îi spuse tinichigiului:

— Fata ta ar trebui să aibă un semn ca o căpşună sub braţ.

— Da, aşa-i! Pare cu adevărat o căpşună.

— Dar Prigoria nu-l are.

— Nu l are?

Şi astfel se adeveriră cele spuse de zâna Barză.

Dar acum principesei nu-i mai păsacâtuşi de puţin dacă Prigoria este sau nu fiică de tinichigiu. Ea o Iubea ca pe lumina ochilor.

Se mai întâmplă câteodată şi-aşa.

Omletă fii blestemată.

Iar povestea terminată.

RADĂCINUfA

A fost odată o femeie sărmană, care născuse un copil atât de mic încât în loc să-l infeşe, trebuia să-l ţină învelit în vată. Frumuşel, bine proporţionat, băieţelul părea mai curând o figurină de ceară plăsmuită de îndemânarea sau de capriciul unui meşter. Neştiind cum să-l boteze, mama îl numise Ilăducinuţă.

Avea deja saşe luni şi era înalt doar de-o şchioapă. Când torcea, femeia îi ţinea în buzunarul şorţului şi adesea băieţelul o necăjea agăţând firul sau căutând să i oprească fusul, fără să se teamă că este în pericol să-şi rupă mânuţa.

Când rămânea singură fa casă şi copilul dormea în coşuleţul ce-i servea de leagăn, nefericita femeie vărsa lacrimi amare gândindu-se la soarta micuţei făpturi.

Cum îşi va asigura el o bucăţică de pâine? Cât avea să trăiască ea, Rădăcinuţă nu va răbda de foame; puţinul pe care-l câştiga le va ajunge mereu amândurora. Dar după aceea? Şi dacă va muri şi ea, aşa cum murise tatăl băiatului, lăsându-l orfan la trei luni?

Vecinele o sfătuiau:

— Nu te necăji: e norocul lui că s-a născut aşa. Poţi

să umbli prin sate şi să-l arăţi la oameni. Cine vrea să-l vadă o să-ţi plătească un ban, doi bani, depinde. Ai să te îmbogăţeşti!

Sfatul pe care i-l dădeau nu era rău, dar sărmana mamă nu se îndura să-l transforme în faptă; i se părea o înjosire să-şi poarte copilul de colo-colo, făcând spectacol din nenorocirea lui.

Lumea povestea că în nopţile cu lună nouă, zânele sau ielele, nu ştia bine cum să le spună, se adunau în pădurea vecină. Zânele, cum le numeau cei mai mulţi, intrau pe gaura cheii în casele oamenilor şi-i vindecau pe copiii bolnavi. Uneori însă, ca să-i pedepsească pe părinţi, îi schilodeau pe copii. Dar ea n-avea de ce să se teamă că-i vor chinui băieţelul; nu făcuse nimănui niciun rău şi nici nu le defăimase vreodată.

Aşteptă aşadar câteva luni, amăgindu-se cu speranţa că într-o noapte sau în alta, zânele vor intra în casă şi-l vor face să crească pe fiul ei. Şi în fiecare scară, înainte de a adormi, le ruga:

— Zânelor, zâne bune, veniţi la noi! Băieţelul meu are atâta nevoie de voi!

Văzând însă că zânele nu veneau, deşi le ruga şi le implora necontenit, sărmana femeie se hotărî ca în prima noapte cu lună nouă să se ducă în pădurea vecină, împreună cu băieţelul.

Porni deci la drum în amurg, purtându-şi copilul adormit în buzunarul şorţului; se înnoptase de-a bine-lea când ajunse în partea cea mai deasă a pădurii. Înainta pe pipăite, se împiedica din când în când de trunchiuri de copaci, se încurca în lăstărişuri, inima îi bătea gata să-i sară din piept la orice zgomot, la ţipătul păsărilor de noapte, la foşnetul grăbit al animalelor speriate de prezenţa sa. Dragostea, de mamă îi dădea însă curaj. Şi astfel, înainte de miezul nopţii, ajunse în luminişul unde, dacă este să dăm crezare oamenilor, Anele veneau să danseze şi să se joace, printre ramurile copacilor se zărea sus, pe cer, o seceră palidă de lună.

Scoase din buzunar copilul adormit, îl aşeză pe iarbă

în mijlocul poienii şi se ascunse în spatele unor tufişuri ca să vadă ce se întâmplă.

Şi exact la miezul nopţii, o luminiţă se ivi printre copaci şi ici, colo şi dincolo şi mai departe, ca şi cum ar, îl ieşit din trunchiurile arborilor; şi iată, îmbrăcate în haine sclipitoare, încununate cu flori proaspete, zânele t. care se dezlănţuie, ţinându-se de mână, în vârtejul dansului, ¡atât de uşoare, atât de sprintene, de parcă nici n-ar fi atins pământul cu picioruşele lor încălţate în sandale de aur.

Sărmana mamă îşi ţinea-răsuflarea îngrozită că purtate de nebunia ameţitoare a dansului, zânele ar putea lovi copilul ce dormea în iarbă. Dar ele nu-l observaseră, şi continuau hora mereu mai vesele, mereu mai nebune.

Deodată însă se opriră brusc şi începură să asculte cu atenţie: **v.**

— *Cine ne vede, oloagă s-ajungă.*

Cine ne-aude să rămână ciungă!

— Ah, zânelor, preafrumoasele mele zâne, nu-s decât o mamă nefericită!

La strigătul femeii, zânele dispărură. Numai una dintre ele mai zăbovi puţin, pentru că îl lovise cu un picior pe băieţelul care se trezi şi începu să plângă.

Zâna însă, din tânără şi frumoasă cum era, devenise o bătrână zbârcită şi încărunţită, care se sprijinea într-un toiag. Se aplecă, îl ridică de jos pe băiat şi murmură:

— Ohoho! Ce carne fragedă! îl înghit din două îmbucături!

— Fie-ţi milă, zâna mea bună, fie-ţi milă, cruţă-l pe fiul meu! Dacă ţi-e foame, mă ai pe mine; dacă ţi-e sete, poţi bea sângele meu.

Femeia ieşise din ascunzătoare, se aruncase la picioarele zânei şi încerca să-i smulgă copilul din mină.

— Iată-mă, sunt gata, zână bună!

Îşi dezgolea braţele şi i le oferea.

— Am vrut doar să te pun la încercare: zânele nu fac rău. Ce-ai dori pentru fiul tău?

— Să crească şi el ca şi ceilalţi copii.

— Îi voi da ceva mai de preţ. Va creşte numai de încă

două şchioape, nu mai mult. Dar la nevoie îşi va putea lungi statura cât va dori, până să devină uriaş. Va fi îndeajuns să pună în gură degetul cel mare de la mâna dreaptă şi să sufle puternic ca într-o ţeavă. După jumătate de oră se va dezumfla şi va redeveni cel de mai înainte.

— Îţi mulţumesc, zână bună!

— Dar, fii atentă; nu trebuie să-şi folosească niciodată acest dar ca să facă rău sau urmărind un scop meschin. Nu numai că şi-ar pierde atunci puterea, dar va fi şi pedepsit.

— Cum va fi pedepsit, zână bună? E bine să ştiu ca să-l avertizez.

— Îi vor ieşi două cocoaşe, una în faţă, cealaltă în spate.

— Ah, bietul meu copil! Dar nu se va întâmpla niciodată aşa ceva, zână bună.

— Iată cum trghuie să facă.

Zâna luă mânuţa dreaptă a lui Rădăcinuţă, băgă în gură degetul său cel mare şi începu să sufle.

Ca şi cum ar fi fost un burduf care se umflă, Rădăcinuţă crescu de două şchioape, frumos, bine proporţionat: alt copil. Mama plângea de bucurie, pentru că ea însăşi îl recunoştea cu greu.

— Să nu spui nimănui ce-ai văzut şi ce-ai auzit. Nici copilul tău nu trebuie să afle nimic înainte de a împlini cincisprezece ani.

— Nu va afla, zână bună.

Biata mamă ar fi fost în stare să-i sărute picioarele de mulţumire, dar zâna. redevenind iarăşi frumoasă, sclipitoare, încununată de flori, dispăru brusc din faţa ei.

Femeia îşi ţinea copilul în braţe şi-l acoperea de sărutări.

— Copilaşul meu, sufletul meu, ţi-ai găsit norocul!

Şi se aşează jos pe iarbă aşteptând să se lumineze de ziuă ca să găsească drumul înapoi şi să iasă din pădure.

Îşi închipuise că băiatul va rămâne de trei şchioape, cât crescuse când zâna îi suflase în degetul cel mare de ia mâna dreaptă. Dar încet. Încet îl simţi cum i se crezumflă în braţe, şi încă nici nu se iviseră zorii, că Rădăcinuţă

redevenise mititel, doar de-o şchioapă.

Pentru o clipă mama crezu că zâna îşi bătuse joc de ea. Puse în gură degetul cel mare de la mâna dreaptă a copilului şi încercă din nou să-l umfle, dar nu reuşi. Imediat însă se gândi că zânele nu fac rău nimănui şi se întoarse acasă plină de speranţe, ştiind cu siguranţă că Rădăcinuţă – când va fi la ananghie, va putea să ajungă la o statură de uriaş.

Se apucă din nou de tors, ţinându-şi copilul în buzunarul şorţului.

Băieţelul era atât de vioi, atât de vesel incit făcea bucuria vecinelor şi a copiilor lor.

— Rădăcinuţă, vrei **o** bomboană?

— Da, una azi şi alta mâine.

Vorbea cu o voce subţirică, subţirică, de-abia îl auzeai.

— Atunci vrei două! Eşti un lacom, Rădăcinuţă 1

— Haide, dă-mi măcar jumătate, dar repede, haide!

— Vina s-o iei, dă-te jos din buzunar.

Şi Rădăcinuţă, sprinten-sprintenel încăleca peste tivul buzunarului, aluneca de-a lungul fustei şi alerga după cel care-i arătase bomboana şi se prefăcea acum că nu mai vrea să i-o dea.

— Bravo, Rădăcinuţă! Trăiască Rădăcinuţă! Ura!

Era o plăcere să-l vezi cum îşi purta la iuţeală picioruşele; cumetrele şi copiii râdeau, băteau din palme, până când fugarul se lăsa prins şi-i dădea bomboana.

— Ai văzut? exclama triumfător Rădăcinuţă, ca şi cum i-ar fi luat-o cu forţa.

Şi căţărându-se sprinten pe cutele de la fusta maicăsii intra din nou în buzunarul şorţului.

Femeia îl ţinea acolo de teamă să nu i-l ciugulească găinile; era atât de micuţ că păsările nu se temeau de el, iar el nu se temea niciodată de nimeni.

De câteva ori îl lăsase liber pe stradă, iar băieţelul se făcuse nevăzut, parcă intrase în pământ. Rădăcinuţă alerga la stânga, se ascundea la dreapta, se tupila pe unde apuca şi ea, neliniştită că i se putea întâmpla ceva, nu-şi

găsea liniştea până ce nu-i dădea de urmă şi nu 1 băga la loc în buzunar.

— Dur anii treceau; Rădăcinuţă crescuse deja cu *$* şchioapă şi jumătate şi împlinise doisprezece ani.

Maică-sa nu-l mai ascundea în buzunarul de la şorţ, dar voia să-l aibă mereu sub ochi. Era foarte neastâmjj părat şi poate puţin violent din fire, deşi o palmă site un pumn de-al său păreau mai curând o mângâiere. Nu era însă acelaşi lucru pentru Rădăcinuţă: un brânci, un pumn, o palmă primită de la băieţii cu care se juca, când se luau la harţă, îl dădea de-a rostogolul sau îi lăsa vânătăi pe obraz. Deşi băiatul avea de cele mai multe ori dreptate, biata maică-sa îl certa, îl socotea întotdeauna vinovat, şi-i amenința pe ceilalţi copii:

— O să vedeţi voi într-o bună zi!

— Acum însă a încasat-o; s-o păstreze sănătos! îl răspundeau ei.

Rădăcinuţă îşi muşca mâinile de furie.

— Mamă, de ce le-ai spus: O să vedeţi voi într-o bună zi!?

— Aşa o să fie, băiatul mamei; o să-ţi spună mama când vei împlini cincisprezece ani.

— Şi cât trebuie să mai treacă până atunci?

— Încă un an, băiatul meu.

Tovarăşii de joacă îşi băteau joc de el.

— Ei, Rădăcinuţă, când ne iei la bătaie?

— Şi ce-ai să ne faci, Rădăcinuţă?

— Am să v-arăt eu vouă, n-aveţi grijă!

— Strigă mai tare, nu te auzim.

Şi Rădăcinuţă, cu vocea lui subţirică, subţirică, încât ibia se auzea, striga din toate puterile –

— Am să v-arăt eu vouă, n-aveţi grijă!

— Până una-alta, ai încasat-o!

Iar în dimineaţa când împlinea cincisprezece ani, mama îl luă pe genunchi (era deja înalt de trei şchioape)

şi-i spuse:

— Ascultă-mă bine, băiete.

Şi-i povesti amănunţit tot ceea ce văzuse în noaptea

aceea cu lună nouă pe care o petrecuse în pădure, în vreme ce el dormea pe iarbă în mi-locul poienii.

— Şi apoi? o întrerupse Rădăcinuţă.

— Apoi zânele m-au observat şi mi-au aruncat un blestem îngrozitor:

— *Cine ne vede, oloagă s-ajungă.*

Cine ne-aude să rămână ciungă!

Dar eu am strigat; Ah, zânelor, preafrumoase zâne, nu-s decât o mamă nefericită. Şi atunci dispărură cu toatele, iar eu am scăpat.

— Şi apoi?

Mama se grăbi să-i povestească şi restul până ce ajunse la povaţa zânei:

— Să bage de seamă şi să nu-şi folosească darul ca să facă rău sau urmărind un scop meschin.

— Aşa că n-am să mă pot răzbuna pe băieţii care m-au bătut! exclamă Rădăcinuţă furios.

— E mai bine să răsplăteşti răul cu bine, fiul meu! Rădăcinuţă nu vedea însă lucrurile în acelaşi fel, aşa că-i răspunse:

— N-am să suflu niciodată în degetul cel mare. Ce să fac cu acest dar, dacă nu pot să mă răzbun? Şi mai risc şi să mă trezesc cu două cocoaşe, una în faţă, alta în spate!

— Încearcă, băiatul meu!

— Nu, nici nu mă gândesc!

Şi n-a fost chip să-l convingă să încerce ca să vadă dacă zâna nu-i păcălise.

Dar într-o noapte se aud pe stradă ţipete şi plânsete. Era o noapte neagră: ploua cu găleata şi bătea un vâni de-ai fi zis că voia să smulgă casele din temelii.

— Ce se petrece, mamă?

— Cine ştie? Am să deschid fereastra ca să văd.

Şi în întuneric se auzi: Ajutor! Săriţi! Hoţii! Ne omoară!

Rădăcinuţă sări jos din pătucul său, unde dormea pe două pernuţe şi se îmbrăcă în grabă.

— Unde te duci, băiatul mamei?

— Mă duc să văd ce-i cu hoţii ăştia!

Îşi puse în gură degetul cel mare de la mâna dreaptă şi începu să sufle. În mai puţin de un minut, devenise un om voinic.

— Le-arăt eu hoţilor! Au să mă ţină minte!

Maică-sa nu-l pută opri. Strigătele răsunau tul mai disperate: Ajutor! Săriţi! Hoţii! Ne omoară!

În colţul străzii, Rădăcinuţă se opri; reîncepu să sufle în deget şi, în mai puţin de un minut, devenise uriaş. Şi din doi paşi ajunse în faţa casei de unde se auzeau strigătele de ajutor.

După câteva clipe însă, tăcere, nu se mai auzi nimic.

Şi a doua zi dimineaţă, pe acoperişul acelei case stăteau patru hoţi legaţi ca nişte cârnaţi, palizi la faţă şi îngroziţi, nu pentru că fuseseră prinşi şi legaţi, ci mai ales din cauza înspăimântătoarei apariţii a uriaşului. Un pumn spărsese o fereastră, un braţ cu o mână uriaşă intrase în cameră şi-i apucase pe toţi patru, strângându-i laolaltă ca pe nimica; apoi îi legase împreună şi-i aşezase uşurel pe acoperiş, ridicându-i de parcă ar fi fost nişte fire de paie. Şi, în cele din urmă, uriaşul se făcuse nevăzut.

După această faptă vitejească, Rădăcinuţă se întoarse tiptil, dar nu putuse intra în casă, aşa că fusese nevoit să rămână jumătate de oră în faţa uşii, aşteptând să se dezumfle.

Chiar şi maică-sa, care-l aştepta la fereastră, se temuse de uriaşul care întrecea cu capul său cea mai înaltă casă din împrejurimi.

— Ce-ai făcut, băiatul meu?

— Lasă-mă să mă dezumflu şi-ţi povestesc eu totul.

După o jumătate de oră, Rădăcinuţă devenise acelaşi omuleţ de trei şchioape.

— Te-au recunoscut, băiatul meu?

— Nici vorbă, mamă, nu m-a recunoscut nimeni şi nici n-aş vrea să ştie cineva de această putere pe care o am. De n-aş fi fost cu, îi jefuiau şi-i omorau, bieţii oameni.

— Îţi pare bine c-ai făcut o faptă bună?

— Foarte bine, mamă!

Iar mama şi fiul se culcară şi dormiră neîntorşi până

la amiază, a doua zi.

Prin vecini se vorbea numai de cele întâmplate peste noapte.

— Cum aşa? N-aţi auzit nimic?

— Nimic. Dar ce s-a întâmplat?

Fiecare relata întâmplarea în felul său. Hoţii voiseră să jefuiască o casă. Din întâmplare, tocmai trecea pe acolo un căpcăun care sări în ajutorul bieţilor oameni. Erau zece hoţi. Pe şase dintre ei, căpcăunul îi înfulecase cât ai clipi; când să-i devoreze şi pe ultimii patru, bătu miezul nopţii. Ori la miezul nopţii, căpcăunii trebuie să se întoarcă în vizuina lor, aşa că i-a lăsat pe acoperiş, legaţi, ca să nu fugă.

— Eşti sigur c-a fost un căpcăun?

— Dar cine-ar fi putut să fie? Era un uriaş, înalt cât o clopotniţă.

Una dintre vecine spuse în glumă i

— Nu-i aşa, Rădăcinuţă, tu erai?

— Eu, chiar eu.

Începură cu toţii să râdă. Cine şi-ar fi putut imagina că Rădăcinuţă spune adevărul?

Şi ca să-şi bată joc de el, copiii îi compuseră un cântecel şi începură să-l cânte în cor:

— Rădăcinuţă, bot murdar, ca un căpcăun barbar, mânca oameni la grătar.

Iar de-i dădeai o chiftea, jumătate înghiţea şi jumate arunca.

Rădăcinuţă, toţi o spun, are bot de căpcăun.

La început, el s-a prefăcut că nu-Laude. Râdea în sinea sa gândindu-se că, dac-ar fi avut chef, după ce-ar fi suflat în deget, i-ar fi putut da cu capul de perete ca pe nişte broscoi.

Maică-sa se ruga:

— Nu te pune la mintea lor, copilul meu! Au să te lase în pace!

Dar, văzând că nu-i ia nimeni în seamă, băieţandrii, în loc să-şi vadă de treburi, mai rău se îndârjeau. Iar seara, aşteptau ca mama şi fiul să meargă la culcare, se adunau

sub fereastra lor şi îşi începeau serenada:

— *Rădăcinuţă, bot murdar, ca un căpcăun barbar, mânca oameni la grătar.*

Femeia ieşea la fereastră 5

— Da’ terminaţi odată, neruşinaţilor!

Iar Rădăcinuţă, culcat în pătucul său, pe cele două permite ce-i serveau de saltea, şoptea furios:

— Dacă vin la voi! Dacă vin la voi!

Iar băieţandrii:

— *… de-i dădeai o chiftea –*

jumătate înghiţea şi jumate arunca.

— Terminaţi odată! Sau vă arunc o căldare cu apă **rece** în cap!

Băieţandrii se îndepărtau de fereastră, scoteau capul de după colţul străzii şi reîncepeau strigând cât îi ţinea **gura:**

— *El ne spune: îs căpcăun;*

Rădăcinuţă e nebun.

O rupeau apoi la fugă. Şi după două, trei seri o luau de la capăt.

Rădăcinuţă simţea că nu mai poate!

Şi ce credeţi că hotărăşte să facă într-o seară când cerul era acoperit de nori şi toată străduţa era cufundată în întuneric? Să se ascundă în spatele uşii de la căsuţa de alături şi să-i aştepte pe băieţandrii ce veneau să-i cânte obişnuita serenadă.

— Te rog, băiatul mamei, să nu le faci vreun rău. Să nu uiţi! Să nu uiţi!

Se gândea desigur la cele două cocoaşe.

— Lasă-mă, mamă! Ai să vezi cum au să se potolească.

Mititel cum era, pitit în dosul uşii, în beznă, cin să-l vadă? Băieţandrii veniseră de astă dată mai mulţi decât de obicei şi, la semnalul unuia dintre ei, începură:

— *Rădăcinuţă, bot murdar, mănâncă oameni la grătar.*

Şi Rădăcinuţă, ţinându-şi în gură degetul cel mare de la mâna dreaptă sufla încet, sufla mereu, până ce devenea

ditamai uriaşul. În ciuda întunericului, unul dintre băieţi îl zări şi dădu alarma. Voiră s-o ia la fugă iar n-aveau pe unde pentru că Rădăcinuţă. cu trupu: său uriaş, le bara ieşirea din ulicioară; apoi îl apuca pe Te unul, îi dădea uşor o palmă peste fund şi 1 scotea afară.

Avea grijii să nu le facă rău! Dar ei. plângeau, ţipau, urlau de spaimă. Nimeni nu mai văzuse un om atât de mare; şi, pentru că la fiece palmă, ca să-i înspăimânte şi mai tare, Rădăcinuţă scotea câte un mârâit, un băiat strigă: Căpcăunul! Căpcăunul! şi apoi toţi ceilalţi în cor începură să urle: Căpcăunul! Căpcăunul!

Maică-sa ieşise la fereastră:

— Lasă-i în pace, Rădăcinuţă! Dă-le drumul!

Atunci el se dădu la o parte şi-i lăsă să treacă pe toţi ceilalţi fără să le mai facă nimic. Deschise apoi uşa şi intră în casă cu mare greutate, de-a buşilea, aşteptând să se dezumfle.

A doua zi dimineaţă, tot satul nu vorbea decât despre cele întâmplate. Nu mai era nicio îndoială: Rădăcinuţă era căpcăunul. Doar maică-sa îl strigase de la fereastră: Lasă-i în pace, Rădăcinuţă! Dă-le drumul! Iar ca să nu fie recunoscut, le apărea tuturor cu statura aceea de trei şchioape.

Mamele erau îngrozite. Înainte de a se întuneca, îşi închideau copiii în casă pentru că se spunea că toţi căpcăunii se hrănesc cu carne fragedă. Nici ziua nu mai voiau să-i lase să se joace cu Rădăcinuţă. Cât ai clipi din ochi, acesta se putea transforma în căpcăun şi-i înghiţea pe nemestecate.

Nu folosea la nimic că sărmanul Rădăcinuţă nu făcea nimănui niciun rău. Şi tot n-a folosit la nimic că în diferite împrejurări a salvat viaţa mai multor persoane, ca atunci când râul vecin se revărsase şi inundase câmpia, izolând satul, iar apele tulburi. Învolburate cărau şire de paie, animale şi oameni.

Rădăcinuţă, umflându-se până ce atinsese patru metri în înălţime, cu picioarele în mijlocul apei, înşfăca deodată câte cinci, şase oameni sau doi, trei boi şi-i ducea

la loc ferit, în afara oricărui pericol. Începuse cu maică-sa şi nu se odihnise până când nu-i salvase pe toţi cei ce se aflau în pericol.

Atunci, văzând ce poate să facă, îl imploraseră cu lacrimi în ochi, cu braţele întinse: Rădăcinuţă! Rădăcinuţă! Dar nimeni nu-i fusese recunoscător, nimeni nu voia să aibă de-a face cu omuleţul acela de trei şchioape care putea să devină dintr-o clipă în alta uriaş.

— Cu atât nía! rău pentru ei! spuse într-o **bună** zi Rădăcinuţă mamei sale. Eu plec în lume să-mi caut norocul. Vreau să mă întme bogat şi **să** ţi ridic **un** palat, **mămă** dragă.

— Nu-mi trebuie, copilul mamei! Eu sunt mulţumită de căsuţa asta a noastră, ce vrei să fac eu cu un palat? De unde ţi-a venit ideea asta?

— Peste un an mă întorc.

N-a fost chip să-l facă să-şi schimbe hotărârea.

— Să nu uiţi! Să nu uiţi!

Sărmana femeie voia să spună: Să nu uiţi de cele două cocoaşe!

Rădăcinuţă îşi luă, cum se spune, picioarele la spinare şi nu se opri până ce nu se înnopta. Merse aşa la întâmplare: era obosit şi, ca să doarmă, se întinse pe} os, în iarbă, într-o poiană.

Abia aţipise, când cineva îl scutură de umăr, strigându-l:

— Ei? Băieţele!

Desluşi în lumina lunii şase mutre încruntate, şase oameni înarmaţi până-n dinţi.

— Cine sunteţi? Ce vreţi de la mine?

— Suntem Providenţa. Luăm de la cine are prea mult şi dăm celor care n-au nimic. Haide, vino cu noi.

Rădăcinuţă şovăia, dar se ridicase în picioare.

— Câţi ani ai? întrebă unul dintre cei şase.

— Douăzeci şi cinci.

Era adevărat.

— Aha! Deci tu eşti **omuleţul acela** de trei şchioape despre care se vorbeşte.

— Da! Eu sunt.

— Şi dacă vrei poţi să devii uriaş?

— Şi ce vă pasă?

— Poţi să te îmbogăţeşti şi-i poţi îmbogăţi şi pe alţii.

— Cum aşa?

— Venind cu noi; să luăm de la cine are prea mult şi să dăm celor care n-au nimic.

— Dar asta înseamnă să furi.

— Nu te uita La cuvinte. Haide, vino cu noi.

Rădăcinuţă şovăia.

— Vei fi şeful nostru: vei porunci şi vei fi ascultat. Alături de tine ne vom îmbogăţi în scurt timp.

— Şi-i voi putea construi un palat mamei mele?

— Un palat mai mândru decât al regelui.

Rădăcinuţă nu mai şovăi deloc. Să iei de la cine are prea mult şi să dai celor care n-au, nu i se părea o faptă rea. Şi apoi gândul că se va îmbogăţi în curând şi se va putea întoarce în satul său pentru a-i ridica mamei sale un palat mai mândru decât palatul regelui, îl făcea să-şi piardă minţile.

— Ce trebuie să fac alături de voi?

— O nimica toată. Când va fi momentul potrivit, vei deveni uriaş, vei întinde braţul până unde niciunul dintre noi nu poate ajunge, îţi vei băga mâna pe o fereastră, pe un balcon, vei curăţa tot ce-i de prisos într-o casă: aur, argint, pietre scumpe, lucruri de-astea care nu se mănâncă, dar cu care poţi cumpăra de mâncare. Tu vei avea parte dublă. Iar restul îl vom împărţi în mod egal între noi.

— Şi ce-o să le dăm acelora care n-au nimic?

— Asta-l priveşte pe fiecare dintre noi. Cei dintâi care n-au nimic, noi suntem.

— Nu, asta nu-mi place. Sunt atâţia oameni săraci pe lume…

— Tu ai dreptate: o să le dăm negreşit o parte şi celor săraci.

Ajunseră în faţa unui palat ce părea un castel. Poduri mobile, turnuri, turnuleţe, barbacane.

— Haide, băiete, fă-te uriaş.

Rădăcinuţă băgă în gură degetul cel mare de la mâna dreaptă şi începu să sufle, să sufle mereu, în câteva clipe, ajunsese deja mai înalt decât cel mai înalt turn al castelului.

— Ia-ne unul cele unul, pune ne pe acoperiş şi apoi ne descurcăm noi.

Rădăcinuţă luă trei într-o mină, trei în altă mină şi-i depuse pe marginea acoperişului, în faţa unei lucarne. Dădu un bobârnac, sparse oblonul şi hoţii intrară înăuntru.

După o bucată de vreme, iată-i încărcaţi cu tot felul de minunăţii: aur, pietre preţioase, argintărie. Rădăci

nuţă îi apucă de astă dală **unu]** câte **unul,** îi puse jos şi le spuse:

— Să împărţim!

— Două părţi pentru tine, câte una pentru fiecare dintre noi, iar restul pentru săraci, cei dintâi pe care o să-i întâlnim.

Şi întâlniră un bătrânel cocoşat sub povara unei legături uriaşe de lemne. Rădăcinuţă, care hotărâse să împartă el însuşi pomenile, băgă mâna în sac:

— Ţine, omul lui Dumnezeu, n-ai să mai trudeşti din greu.

Plecară înainte ca acesta să poată spuneceva. Mai întâlniră o femeie sărmană, îmbrăcată în zdrenţe, slabă moartă, cu doi copii de mână, mai zdrenţăroşi şi mai slabi decât ea.

Rădăcinuţă băgă mâna într-un sac: i

— Ţine, femeie, asta şi asta pentru tine.

Mama şi copiii nici n-apucară să-şi revină din surpriză că Rădăcinuţă şi tovarăşii săi dispăruseră.

Spre seară, ajunseră în alt loc.

— Tu, Rădăcinuţă, cere-le adăpost în palat. Văzându-te atât de mic, n-au să bănuiască nimic. Când vor adormi cu toţii, te vei umfla, ne vei deschide uşa sau o fereastră, vei întinde mâna şi ne vei lua câte doi, câte trei, cum ai să vrei. În rest, ne priveşte.

A fost o pradă bogată, mai bogată decât prima dată.

Îşi umpluseră şase saci cu aur, argintărie, pietre scumpe. Rădăcinuţă coborî mai întâi sacii, apoi pe tovarăşii săi; şi bum se dezumfla, trecu printr-o fereastră şi sări jos.

— Să împărţim!

— Două părţi pentru tine; cele una pentru fiecare dintre noi, iar restul celor săraci, primii pe care îi vom întâlni.

Hoţii îşi ascunseră prada într-una din peşterile unde se refugiau în cursul zilei şi apoi, cu partea rezervată celor săraci, se opriră la un colţ de stradă în aşteptarea primului sărac ce le va ieşi în cale.

Trecu o fetiţă necăjită, care plângea:

— De ce plângi, fată dragă?

— Aveam două capre care ne hrăneau pe mama şi pe mine; dar lupul mi le-a mâncat pe amândouă.

— Ţine, n-ai să mai plângi după capre.

Rădăcinuţă îi dădu doi pumni de monede de aur.

Şi înainte ca fata să-şi vină în fire, ei erau de-acum departe.

Întâlniră un ţăran care târa de căpăstru un măgar jupuit, deşelat, plin de răni.

— Unde te duci, cumetre?

— Mă duc să mă arunc într-o râpă cu animalul ăsta cu tot. Atâta aveam şi eu, şi de trudă şi de foame iată-l cum a ajuns! mai bine mort decât mereu chin şi chin lăsaţi-mă să trec.

— Curaj, cumetre; ţine să-ţi cumperi un alt măgar, un catâr, un cal dacă vrei; să nu-ţi pierzi niciodată speranţa!

— Dar voi cine sunteţi?

— Noi suntem Providenţa.

Şi ţăranul nu-şi venise încă în fire, când ei erau de-acum departe.

— Ai văzut, Rădăcinuţă? Ce zici? Nimeni nu ne mulţumeşte, nimeni nu ne este recunoscător. Mai bine să dăm de pomană fiecare pe contul nostru.

Rădăcinuţă, care strânsese atâta aur, devenise cam zgârcit; voia mereu să aibă tot mai mult, ca să se întoarcă în sat şi să-i ridice mamei sale palatul promis, mai mândru

decât palatul regelui.

Astfel că, după noi isprăvi, una mai norocoasă decât alta, spunea numaidecât:

— Să împărţim!

— Două părţi pentru tine; şi câte una pentru fiecare dintre noi. Iar celor care n-au, fiecare să le dea ce-o să creadă.

Întâlniră mereu săraci, flămânzi, schilozi, orbi; „iar Rădăcinuţă, care devenise peste măsură de zgârcit, se gândea.

— S-aibă grijă ceilalţi de ei Eu trebuie să-i ridic mamei mele un palat mai mândru decât al regelui

Într-o zi le spuse tovarăşilor săi:

— Eu plec. Îmi iau partea mea şi mă duc să-i ridic mamei mele un palat mai mândru decât al regelui. După ce termin, ne vedem din nou.

Cei şase hoţi îl rugară, îl implorară să mai rămână cu ei măcar o lună; mai aveau de dai trei sau patru lovituri de toată frumuseţea. Dar Rădăcinuţă nu se lăsă convins.

În ultima noapte în care rămase cu ei, Rădăcinuţă nici nu putea să adoarmă, fericit că-şi va revedea mama în curând, mama sa despre care nu mai auzise nimic de luni de zile.

Îi spusese: Mă duc în lume să-mi caut norocul. Şi se întorcea acasă bogat, nu ştia nici el cât de bogat.

Noaptea, în întuneric, crezându-l adormit, cei şase hoţi se sfătuiau în şoaptă între ei:

— Să-l lăsăm să-şi ia partea sa? Mai bine să-l omorâm acum în somn, cât e mic de trei şchioape.

— Aşteptaţi voi, îşi spuse Rădăcinuţă, v-arăt eu vouă. Şi îşi băgă în gură degetul cel mare de la mâna dreaptă şi începu să sufle, să sufle, să sufle; şi după ce deveni atât de mare incit să-i poată înşfăca de picioare şi să-i lovească de pereţi cu capul, îşi întinse mâna şi-i apucă. Hoţii începură să urle:

— Ce-ai de gând, Rădăcinuţă?!

— Vă dau ceea ce meritaţi i

Îi izbi de perete de-i lăsă pe toţi mai mult morţi decât

vii.

Îşi făcuse un plan:

— Am să suflu în deget, îmi încarc în spate toate bogăţiile şi o ţin tot într-o fugă până în sat. Am să ajung înainte de a se lumina de ziuă.

Dar suflă, suflă, suflă, aproape că nu mai avea putere să sufle şi continua să rămână un omuleţ de trei şchioape.

Imaginaţi-vă uimirea sa! îşi pierduse darul de a creşte şi de a deveni uriaş. Dar încă nu înţelegea din ce cauză. Cu ce greşise? Luase de la cei ce aveau prea mult şi le dăduse celor care n-aveau. Oare nu aşa spuneau tovarăşii săi?

Se luminase de ziuă; cei şase hoţi zăceau într-un lac de sânge, nu dădeau niciun semn de viaţă. Rădăcinuţă luă cât putu duce şi se îndreptă spre sat, gândindu-se că va reveni de mai multe ori în peşteră ca să-şi ia măcar partea sa.

Acasă bătu în uşă.

— Deschide, mamă; eu sunt, Rădăcinuţă!

Sărmana femeie scoase un strigăt de bucurie şi alergă să-i deschidă. Dar se dădu înapoi, îngrozită.

— Ah, Rădăcinuţă, ce-ai făcut?

Rădăcinuţă nu băgase de seamă că-i crescuseră două cocoaşe, una în faţă şi alta în spate. Aşa mărunţel cum era, cu două cocoaşe, părea un adevărat monstru.

— Nu contează, mamă, spuse el. Am atâţia bani că pot să-ţi fac un palat mai mândru decât palatul regelui.

Deschise sacul în care îşi pusese lucrurile cele mai rare şi mai valoroase din partea ce i se cuvenise, dar găsi înăuntru doar cochilii goale de melc.

De-abia atunci înţelese că greşise întovărăşindu-se cu hoţii, se căi pentru că se lăsase ademenit de vorbele lor şi că încet-încet devenise mai rău decât ei. Dar nu mai exista niciun leac pentru el. Şi trebui să şi poarte cele două cocoaşe, una în faţă şi cealaltă în spate, toată viaţa.

Drumu-i lung, jfunza-ngustuţă.

Asta e povestea cu Rădăcinuţă.

LĂCUSTĂ

Au fost odată doi cărbunari, soţ şi soţie, care trăiau în adiacul pădurii, într-o colibă de lemn. El dobora copacii şi-i tăia în bucăţi, în r nevastă-sa aduna lemnele, le ducea la locul stabilit, le stivuia, le lega strâns cu nuiele şi aşeza deasupra lor o blană subţire de lemn pe care se sprijinea un strat de muşchi. Soţul o ajuta să deschidă o hoarnă în partea de sus a stivei şi câteva găuri ici şi colo prin care să tragă aer şi, în cele din urmă, îi dădea foc.

Munceau aşa mereu, cât era anul de lung, mulţumiţi să-şi câştige cinstit pâinea cea de toate zilele. Ar fi fost cu adevărat fericiţi dac-ar fi avut un copil.

Şi-n vreme ce stiva de lemne ardea, ei se întindeau pe iarbă şi începeau să viseze:

— Când o s-avem un băiat…

— Sau o fetiţă…

— Tu o să ai nevoie de cineva să te-ajute.

— Iar tu vei rămâne în oraş, la prăvălie.

— Tu vei aduce cărbunii…

— Şi tu îi vei vinde…

— De-o fi băiat, îl vom învăţa altă meserie.

— De-o fi fată…

Cărbunea, cărbunăreasă.
Sub zgură, ai piele fină.
Din lemne şi din cărbuni.
Vei avea zestre frumoasă;
Şi vei fi ca o regină!
Cărbunea, cărbunăreasă!

Femeia cânta; cuvintele erau pline de speranţă, dar melodia suna trist. Iar bărbatul îi răspundea:

Cărbunel, sau cărbunar.
Din cenuşă scântei sar.
Din lemne şi din cărbuni.
Vei avea zestre frumoasă.
Şi-o prinţesă de mireasă.

Cuvintele păreau pline de speranţă, dar melodia era tristă.

Din când în când, se ridica să observe cum arde focul

şi spunea:

— Ce dar îmi aduci, bărbate?

— Ia ghiceşte, nevastă!

— O rochie de muselină?

— Nici vorbă!

— O pulpă de berbec?

— Nici vorbă!

— Haide, arată-mi! Ce o fi oare de-l aşezi cu atâta grijă?

— Ţi-am adus un băieţel.

— Din cârpe?

— Ba din carne şi oase. Ia te uită la el!

Era, într-adevăr, un băieţel frumos, roz la faţă, cu păr blond, care dormea adânc, învelit în scutece fine, tivite cu broderii.

— Şi cine ţi l-a dat?

— L-am găsit în iarbă, pe marginea unui şanţ.

— O să fie norocul nostru.

— O să-l iubim ca pe copilul nostru.

— Dar cine-o să-l alăpteze?

— O să cumpărăm o capră.

În scurtă vreme, capra se ataşă de copil în asemenea măsură încât îi dădea să mănânce mai bine decât o doică. Femeia punea copilul jos, pe o pătură de lină, iar capra, numai ce-l auzea scâncind, venea în fugă şi-şi alegea poziţia cea mai comodă pentru copilul care sugea.

Celor doi soţi li se părea că trăiesc o adevărată minune şi văzând băieţelul care creştea sănătos, vioi şi frumos, îşi repetau în fiecare zi:

— O să fie norocul nostru!

Pentru că trebuia acum să aibă grijă de copil, femeia nu mai putea să-şi ajute bărbatul, stivuind lemnele, legându-le strâns cu nuiele şi apoi, aşezând deasupra lor o blană subţire de lemn pe care se sprijinea un strat de muşchi. Pentru aceste treburi angajaseră un băietan.

Copilul crescuse şi devenise un ştrengar nemaipomenit. Alerga, se căţăra prin copaci, nu se potolea nicio clipă. Sărea de colo până colo ca o lăcustă şi de aceea

îl şi botezaseră Lăcustă.

Şi pe măsură ce creştea devenea tot mai neastâmpărat.

— Unde este Lăcustă?

— Parcă era pe-aici.

— N-ai grijă de el aşa cum trebuie!

— Ba tu îl strici, îl alinţi toată ziulica!

— E-aşa de bun.

— Şi uneori e-atât de caraghios!

— Am să dau foc la stivă.

— Ei! Ei! încetişor, sunt aici!

Unde credeţi că se cuibărise dumnealui? în vârful stivei, în horn.

Sau alteori se ţinea de capul argatului şi-i făcea tot felul de farse: îi ascundea ghetele în grămezile de cărbune; îi lua cămaşa sau pantalonii şi le agăţa în vârful unui copac, unde nimeni altul nu se putea căţăra. Şi după ce-l lăsa să înnebunească tot căutând, striga:

— Ia te uită! Au ridicat un steag acolo sus!

Cămaşa flutura în vânt ca un steag.

— Ia te uită! Colo sus, o sperietoare pentru vrăbii!

Pantalonii stăteau prinşi de două ramuri.

Iar cărbunarii de-abia se ţineau să nu râdă şi nu reuşeau să-i certe niciodată.

Şi înainte de a se căţăra până sus, ca să-i aducă înapoi argatului cămaşa şi pantalonii, lăcustă se lăsa rugat de toţi trei.

Femeia îl spăla de două, de trei ori pe zi; dar Lăcustă se înnegrea iarăşi pe mâini şi pe faţă şi arăta mai rău decât un mic cărbunar.

Şi dacă tatăl sau mama – nu ştia că nu este copilul lor – îl certau, Lăcustă făcea tot felul de mutre, gesticula atât de ciudat, strâmbându-şi gura, holbându-şi ochii, scoţând limba afară, încât nu era chip să rămâi serios; totul se termina cu hohote de râs. Râdea şi argatul cărbunar.

— E distracţia noastră; să-i dăm pace!

— Mititelul, cu ce să se joace şi el!

— Ia şi mănâncă. Stai cuminte măcar cât mănânci.

Lăcustă îşi lua felia de pâine cu caş sau cu ceapă şi începea să mestece în silă. de parcă nici nu i-ar fi fost foame. Dar deodată sărea ca o lăcustă ce era şi într-o clipită, iată 1 în vârful unui stejar legănându-se pe o ramură atât de subţire că te mirai că nu se rupe sub greutatea lui.

— Da. aici mai merge să mănânci!

Lua îmbucături mari, plestăind din buze cu zgomot, ca să le arate şi celorlalţi cu câtă poită se ospăta.

— Dă te jos! Ai să cazi!

— Până una-alta trag un pui de somn!

Se întindea printre ramuri. Îşi înciuci5 a picioarele a, agăţându-i bine cm mâinile. adormea Tar biata veghea ingiozită jos, la poalele copacului. Când copaia.

11 lua de o mină, ar fi vrut să-l certe, dar Lăcustă se scuza cu o mică strâmbătură şi dorinţa de a-l certa **se** topea într-un hohot **de** râs.

Se întâmplă că într-o zi trecu pe acolo regele cu doi curteni din suita sa. Se rătăciseră prin pădure. Văzându-i pe cei doi cărbunari care tocmai voiau să aprindă stiva de lemne, coborî de pe cal şi hotărî să asiste şi el la întreaga operaţie.

Regele era trist, întunecat la faţă, nu scotea o vorbă.

Cei doi curteni tăceau şi ei în vreme ce cărbunarul aprindea stiva.

Bărbatul şi femeia înţeleseră imediat că musafirii lor bine îmbrăcaţi, călare pe cai frumoşi, trebuie să fie oameni de seamă; de aceea, femeia se ţinea deoparte şi-l apucase strâns de mină pe Lăcustă ca să-l împiedice să facă vreo trăsnaie.

Dar Lăcustă îi scapă la un moment dat din mină, se înţepeneşte bine pe picioare şi, cu mâinile la spate, se proţăpeşte în faţa regelui şi începe să-l măsoare din cap până-n picioare.

— Tu nu eşti cărbunar, nu-i aşa? Dar atunci de ce eşti aşa negru la faţă?

Regele întinse o mână ca să-l mingue.

Lăcustă îşi lungi faţa, scoase limba, holbă ochii şi-şi

suci gâtul la dreapta şi la stânga.

Un surâs uşor se ivi pe buzele regelui, dar dispăru aproape imediat.

— Îmi dai şi mie bastonul ăla strălucitor pe care-l ţii la şold?

Se uita la sabie. Lăcustă nu mai văzuse niciodată o sabie, nu ştia ce nume are şi nici la ce foloseşte.

Regele scoase sabia din teacă şi i-o arătă ca să-l convingă că nu este un baston.

— E un cuţit!? Prea lung ca să tai pâine cu el! Nu-i bun de nimic. Ia te uită ce cuţit am eu: costă doar doi bani.

Îşi scoase cuţitaşul din buzunar, îl deschise şi începu să schiţeze nişte gesturi de parcă tăia o felie, două, trei felii de pline; îşi însoţea gesturile cu strâmbături de-ale gurii, ale feţei, îşi dădea ochii peste cap, scotea limba de mai multe ori, că regele surâse şi întinse iarăşi mina ca să-l mângâie.

Biata femeie stătea ca pe ghimpi şi i făcea mereu semn să înceteze, ameninţându-l cu bătaia.

Iar el parcă i-ar fi spus: Dă-i înainte!

— E-al tău calul acela alb? Mi-l dai mie?

Şi fără să aştepte răspunsul regelui, Lăcustă sărise deja în şa şi lovea cu călcâiele în animalul legat cu hăţurile de un trunchi de copac. Calul, obişnuit să asculte de imboldul pintenilor, nu lua în seamă loviturile băiatului şi-şi vedea de treabă. Lăcustă se înfuria tot mai tare şi striga: Haide! Dii! Dii! Iar gesturile sale erau atât de dezordonate, atât de caraghioase, încât regele, în ciuda gravităţii şi a proastei sale dispoziţii, fu cuprins de hohote nebuneşti de râs; nici nu mai ţinea minte de când nu mai râsese aşa.

Când se potoli şi putu să vorbească din nou, le spuse celor doi cărbunari:

— Daţi-mi mie băiatul ăsta. Îl iau cu mine. Fac din el un om mare.

— Nici regelui în persoană nu i l-a mda! răspunseră într-un glas cei doi soţi. L-am hrănit cu sângele nostru.

— Nu-i adevărat! strigă Lăcustă. Doar ei singuri mi-au spus că m-a alăptat o capră.

Regele fu cuprins din nou de hohote de râs. Când se potoli şi putu iarăşi să vorbească, le spuse:

— Am să vă răsplătesc. Copilul ăsta a fost pentru mine cel mai mare medic din lume: m-a făcut să râd şi nu mai râsesem de ani şi ani de zile. Veniţi să locuiţi la palat. Eu sunt regele.

Uluiţi, cărbunarul şi femeia sa începură să se scuze!

— Iertaţi-ne, maiestate, cine-ar fi putut bănui!

Dar totul se termină cu hohote dr râs pentru că Lăcustă se dăduse jos din şa şi se aruncase la picioarele regelui, repetând spusele părinţilor săi. În timp ce-şi dădea ochii peste cap, scotea limba, se bătea cu pumnii în piept:

— Iertare, maiestate! Cine-ar fi putut bănui?

Aşa că Lăcustă şi cei doi cărbunari, soţ şi soţie, se mutară în palatul regal – părinţii într-un apartament – ta parter, care avea şi-o grădiniţă, iar Lăcustă într-o cameră alături de camera regelui, care nu voia să se despartă deloc de el, chiar şi atunci când ţinea sfat cu miniştrii.

Croitorul curţii îi cususe o hăinuţă frumoasă de paj, iar cizmarul îi lucrase o pereche de cizmuliţe. Dar Lăcustă nu se simţea prea bine în ele, de parcă hainele şi cizmuliţele nu l-ar fi lăsat să se mişte în voie.

Uneori regele îl căuta prin sălile palatului, dar nu reuşea să-l găsească. Umbla de ici-colo, striga şi în cele din urmă îl descoperea pe o terasă, îmbrăcat în vechile lui zdrenţe, desculţ, alergând de colo-colo, ţopăind, făcând tumbe şi strâmbându-se caraghios… Şi cum îl căuta pentru că voia să se distreze, îl lăsa în pace şi râdea, râdea!

În altă zi, iarăşi îl caută, îl strigă: Lăcustă dispăruse. Rătăcea prin grădină, călca peste straturi, rupea ramuri de copaci de care se agăţa sărind în sus, îşi făcea ferfeniţă hăinuţele de paj, îşi strica încălţămintea, şi-şi bătea joc de grădinarii care-ar fi vrut să-l împiedice să devasteze straturile, să rupă florile… Lăcustă se căţăra sprinten în vârful celui mai înalt copac şi răspundea obraznic 3

— Până nu vine maiestatea-sa, eu nu mă mişc de aici 1 Nu mă mişc şi gata!

Şi se ţinea de cuvânt. Dar înainte de-a coborî se

strâmba, făcea mutre, iar regele se prăpădea de râs şi-i ierta obrăznicia.

Înainte de sosirea lui Lăcustă, palatul regal era trist, tăcut ca un cimitir. Regele, apăsat de adâncă melancolie, trăia singuratic, izolat în camerele sale, unde, din când în când, cât mai rar, îşi chema miniştrii.

— Maiestate, trebuie să facem asta. Trebuie astălajtă… Dacă maiestatea voastră îngăduie…

Regele dădea afirmativ din cap şi era nerăbdător să-i vadă plecând. Şi, de aceea, miniştrii făceau ce credeau şi cum le plăcea.

Dar de când regele se schimbase datorită lui Lăcustă împrăştia de jur-împrejurul său numai voie bună. Se ocupa de treburile regatului şi nu le mai îngăduia miniştrilor să facă aşa cum credeau şi cum le plăcea. Organiza mari petreceri, participa la ceremoniile publice, primea în audienţă chiar pe oamenii cei mai umili. Şi toţi îl binecuvântau pe Lăcustă care făptuise această minune, toţi în afară de miniştri, se înţelege.

Miniştrii se adunară într-o zi în mare taină:

— Lăcustă e ghinionul nostru!

— Când o să crească, el o să ajungă adevăratul ministru.

— Regele îl iubeşte atât de mult, încât, o să vedeţi, îi va declara moştenitorul său!

— Asta ne-ar mai lipsi! Trebuie să-l însurăm pe rege!

— Bine gândit, excelenţă t

Şi prima dată când fură convocaţi la consiliu, primul ministru spuse:

— Maiestate, poporul doreşte un moştenitor pentru tron.

— Nu-s nici bătrân, nici bolnav; mai am timp să mă gândesc.

Dar insistă azi, insistă mâine, regele se hotărî să accepte.

Când Lăcustă află că regele îşi trimisese solii ca s-o ceară de soţie pe fata regelui Franţei, se înfăţişă incitant, frecându-şi mâinile de-bucurie:

— Maiestate, regele Franţei trebuie să aibă cu siguranţă încă o fată şi pentru mine.

— Ce să faci tu cu ea?

— Ei, asta-i bună! S-o iau de soţie i

— Eşti prea mic deocamdată. Ai grijă să mai creşti. Mai târziu…

Lăcustă rămase pe gânduri şi toată ziua nu se mai strâmbă şi nu-i mai făcu pe rege să râdă.

— Maiestate, am crescut cu o zi!

— E prea puţin, Lăcustă.

— Maiestate, am crescut cu opt zile.

— E prea puţin, Lăcustă!

Se apropia luna când trebuia să aibă loc nunta regelui, dar în palatul regal nu se făceau pregătiri. Din zi în zi, regele se posomora tot mai mult.

— De ce nu mă mai faci să râd. Lăcustă?

— Dacă eu nu rid, nimeni nu trebuie să râdă.

— Şi tu de ce nu mai rizi?

— Pentru că nu vreţi să-mi daţi de soţie pe o fată de-a regelui Franţei.

— Ai să creşti… Mai târziu…

— Am crescut deja cu două luni!

Pleca trist, cu capul plecat, mai trist decât regele.

Veni un ambasador din partea regelui Franţei ca să stabilească de comun acord ziua exactă a nunţii.

— Nu mă mai însor! spuse regele.

— Maiestate, aceasta e **o** jignire; ne veţi da socoteală.

— Nu mă mai însor 1 Luaţi-o cum vreţi f

Regele Franţei o luă cât se poate de rău; îi trimise declaraţie de război şi imediat invadă regatul eu o armată numeroasă.

— Maiestate, soldaţii noştri au fost înfrânţi!

— Trimiteţi altă armată împotriva duşmanului S

— Maiestate, soldaţii noştri au fost iarăşi înfrânţi!

— Trimiteţi altă armată!

Se înfăţişă Lăcustă:

— Maiestate, încredinţaţi-mi mie comanda trupelor!

O să vedeţi!

Şi gesticula de parcă şi-ar fi rotit sabia tăind capete de duşmani:

— Ziff! Zaff! Ziff! Zaff!

Ţopăi a dintr-un capăt într-altul al sălii, lovea cu pumnii şi cu picioarele, se strâmba, scotea limba spre miniştri, apoi reîncepea să se prefacă a mânui sabia, tăind capete şi străpungându-i pe duşmani:

— Ziff! Zaff! Ziff! Zaff!

Regele începu să râdă, să râdă… începură să râdă şi miniştrii în timp ce Lăcustă mereu:

— Ziff! Zaff! Ziff! Zaff!

Regele porunci:

— Lăcustă să fie comandantul trupelor!

— Maiestate! Cu armata duşmană nu-i de glumit!

— Lăcustă să fie comandantul trupelor!

În faţa ordinului regal, miniştrii n-au mai crâcnit.

— Cu atât mai bine! se gândiră. E singurul mijloc să ne descotorosim de Lăcustă 1

Iar Lăcustă, fudul nevoie mare, spuse:

— Mulţumesc, maiestate 1

Şi întorcându-se spre miniştri, adăugă cu aroganţă i

— Trimiteţi-l la mine pe croitorul curţii!

Aflând că este chemat de comandantul trupelor, croitorul veni în fugă. Dar îl văzu în faţa sa pe băieţelul acela şi se gândi că şi-au bătut joc de el. Era gata să se întoarcă, dar interveni regele şi-i porunci să execute ordinele lui Lăcustă.

— Vreau o pereche de pantaloni cu piciorul drept jumătate alb şi jumătate negru, iar piciorul stâng jumătate roşu, jumătate galben…

— Aşa vom face!

— Vreau o uniformă jumătate albastră şi jumătate verde, cu mâneca verde pe partea albastră şi cu mâneca albastră pe partea verde.

— Aşa vom face!

— Vreau o beretă în fâşii galbene, roşii, verzi, albe, albastre şi cu un galon lat, de aur, de jur-împrejur.

— Aşa vom face!

— Chemaţi-l pe cizmarul curţii.

Aflând că este chemat de comandantul trupelor, cizmarul veni în fugă. Dar îl văzu în faţa sa pe băieţelul acela şi se gândi că şi-au bătut joc de el. Era gata să se întoarcă înapoi, dar interveni regele şi-i porunci să execute ordinele lui Lăcustă.

— Vreau o pereche de cizmuliţe: cea dreaptă, jumătate din piele roşie, jumătate galbenă; cea stângă, jumătate din piele albă şi jumătate din piele neagră.

— Aşa vom face!

— Şi să aibă vârful ascuţit, aşa de lung…

— Am înţeles!

Lăcustă se gândise la uniformă, la pantaloni, la beretă; la cizmuliţe, dar nici vorbă nu fusese de spadă, de lance sau de vreo armă anume.

Armata era pregătită de plecare. Lăcustă îşi încălţare cizmuliţele, îşi îmbrăcase uniforma, îşi pusese pe cap bereta în dungi.

— Unde te duci, Lăcustă?

— În bucătărie, maiestate!

— Ce să faci?

— Să iau o tigaie ca scut şi o frigăruie ca spadă.

— Cum vrei tu, Lăcustă.

Şi porni în fruntea armatei cu tigaia şi cu frigăruia pe umăr. Ciudat! Nimeni nu râdea văzându-l cum se îmbrăcase şi se înarmase.

Înainte de a porni în marş, le spuse soldaţilor i

— Când voi lovi o singură dată în tigaie, trebuie să vă opriţi; când voi lovi de două ori, treceţi la asalt; când voi lovi de trei ori, opriţi-vă, încetaţi lupta. Cu atât mai rău pentru cine nu mă ascultă!

Merseră ei ce merseră până ce ajunseră faţă în faţă cu duşmanul. Lăcustă lovi o singură dată întigaie şi soldaţii săi se opriră. El însă înaintă, făcând gesturi atât de caraghioase – îşi mişca buzele, îşi dădea ochii peste cap, scotea limba – aşa cum ştia numai el, şi duşmanii începură să râdă, să râdă, să râdă, zvârcolindu-se, aruncând armele,

ţinându-se cu mâna de burtă, rostogolindu-se pe jos…

Atunci Lăcustă dădu două lovituri în tigaie e bum! bum! soldaţii săi se aruncară la asalt şi-i măcelăriră pe duşmanii, care se lăsau omorâţi râzând, incapabili să opună cea mai mică rezistenţă.

Când Lăcustă dădu cele trei lovituri Bum 1 Bum! Bum! dintre soldaţii duşmani nu mai rămăsese nici măcar unul.

Dar aceştia fuseseră numai avangarda. Lăcustă porunci să pornească iarăşi în marş şi. după câteva ore de drum, iată că se ivi grosul armatei duşmane, care nu se aştepta deloc să se trezească doar la un pas de adversari.

— Bum!

Soldaţii lui Lăcustă se opriră. El înaintă, făcând gesturi caraghioase – îşi mişca buzele, îşi dădea ochii peste cap. scotea limba – şi asta în mai multe reprize. Duşmanii îl priviră uimiţi, apoi începură să râdă, să râdă. zvârcolindu-se, aruncând armele, ţinându-se cu mâinile de turtă, rostogolindu-se pe jos…

— Bum! Burn!

Soldaţii lui Lăcustă se aruncară la asalt şi-i măcelăriră pe duşmanii ce se lăsau omorâţi râzând, incapabili să opună cea mai mică rezistenţă.

— Bum! Bum! Bum!

Mai rămăseseră doar vreo sută de duşmani, pe care Lău Sta voia să-i facă prizonieri şi să-i ducă legaţi doi câte doi în faţa regelui. Dar mulţi dintre soldaţii săi, îmbătaţi de victorie, nu încetară lupta după cele trei lovituri şi treaba se cam încurcă. Această ultimă sută de duşmani nu mai râse, începu să lupte şi-i făcu pe soldaţii lui Lăcustă să plătească scump nesupunerea lor.

Neavând încotro, Lăcustă trebui să intervină, săvârşind minuni de vitejie. Lovea cu tigaia, străpungea cu frigarea şi în câteva minute din suta de duşmani nu mai rămânea nici măcar unul în picioare.

Când se află că Lăcustă se întoarce biruitor, poporul se revărsă pe străzi şi mii şi mii de oameni îi ieşiră în întâmpinare la porţile oraşului.

Regele cânta de bucurie, iar miniştrii, mai verzi la faţă decât lărnâia, trebuiră să se arate şi el încântaţi. Dacă Lăcustă se întorcea teafăr şi nevătămat, maiestatea sa începea clin nou să fie bine dispus şi tot belşugul Joi se ducea de râpă.

În balcon, de-o parte şi de alta a maiestăţii sale, ei se minunau că nu aud nici aplauze, nici strigăte „trăiască Ia, ci un zgomot nedesluşit, care creştea mereu, tălăzuia, pe măsură ce se apropia de locul unde se aflau.

Erau hohote de râs. Văzându-1 pe lăcustă îmbrăcat şi înarmat cum plecase la luptă, care, de la înălţimea calului său de comandant, se sirimba, îşi dădea ochii peste cap, ţuguia buzele, scotea limba şi clătina din cap ca o păpuşă, mulţumind pentru primirea sărbătorească, poporul renunţase să mai aplaude şi râdea, râdea, râdea; iar valul hohotelor de râs ale mulţimii se întindea pe măsură ce Lăcustă înainta în fruntea armatei sale victorioase. La hohotele de râs ale mulţimii de sub palatul regal se adăugă curând râsul regelui şi al miniştrilor săi.

Miniştrii, mai ales, se zvârcoleau, îşi dădeau coate şi se loveau peste burtă, se aruncau unii peste alţii, neţionând câtuşi de puţin cont de persoana regelui.

Şi regele râdea, dar nu se manifesta cu atâta violenţă. Miniştrii însă deveniseră stacojii la faţă, nu mai puteau, se sufocau şi după ce intrară în sala tronului, se aruncară pe jos, rostogolindu-se în râsete nebune, apoi, deodată, se liniştiră. Muriseră!

Temându-se să nu li se întâmple la fel şi celor din piaţă, regele cobori în întâmpinarea lui Lăcustă. Acesta sări din şa, depuse la picioarele regelui tigaia şi frigarea, făcu **o** plecăciune, lăsându-se într-un genunchi, dar cu gesturi atât de caraghioase încât mulţimea râse şi mai să motos.

— Ajunge, băiete! Ajunge! exclamă regele. Vrei să-i faci şi pe ei să moară de râs cum mi-au murit miniştrii?

— Ah exclamă Lăcustă. Sărăcuţii, sărăcuţii de ei!

Şi se prefăcu a izbucni într-un plâns nestăpânit.

Într-o clipă mulţimea adunată în faţa palatului trecu

de la râs la plâns. Se auzeau suspine, strigăte de compătimire: Sărăcuţii! Săracii de ei! Lacrimile curgeau în valuri. Regele însuşi izbucni în plâns.

— Gata, Lăcustă! Ajunge! îi ceru iarăşi regele.

Lăcustă făcu un gest de nemulţumire.

— Ajunge, d. tcă-i fac să râdă!... Ajunge, dacă-i fac să plângă!... Mai bine-ar fi să plec!

— Nu, Lăcustă! Nu!

Dar regele nici n-apucase bine să strige: Nu! Nu! că Lăcustă, din două salturi, deja dispăruse.

Regele înţelese prea târziu că plânsul acela era tot un fel de râs.

Aşteptă mereu, aşteptă întoarcerea lui Lăcustă, dar Lăcustă nu se mai arătă.

lâegele trimise după cei doi soţi cărbunari care trăiau liniştiţi în apartamentul ce li se dăduse în palat.

— Ştiţi cumva unde se află fiul vostru?

Cei doi crezură că Lăcustă făcuse vreo prostie şi că regale voia să-i pedepsească pe ei în locul lui.

— Maiestate, iertare 1 spuse bărbatul. Dar Lăcustă nu i fiul nostru Eu l-am găsit într-o zi în iarbă, pe marginea unui şanţ şi am luat o capră ca să-l alăpteze.

— Era înfăşat, adăugă femeia, în scutece fine. tivite cu dantelă.

Regele ceru să le vadă. Nu mai văzuse niciodată **ceva** atât de fin şi de frumos. Dar altceva nu mai **avu de** und3 să afle.

Şi nimeni; nu ştiu niciodată cine fusese Lăcustă şi din ziua aceea nu se mai află nimic despre el Mare păcat! De s-ar întoarce acum când lumea râde atât de rar 1

Piumiil este lung şi frunza e îngustă.

Asta e povestea viteazului Lăcustă I

NUNTA LUI PRIMPELUNO

Au fost odată doi ţărani, soţ şi soţie; nu erau nici bogaţi, nici săraci i aveau un mic ogor, o căsuţă modestă, un măgar, un bou şi o vacă. un cocoş cu douăsprezece găini. Trăiau liniştiţi, robotind din zori până-n seară, nu se plângeau niciodată de nimic şi dădeau întotdeauna ajutor

celor mai necăjiţi decât ei, care cereau de pomană. Se simţeau trişti doar fiindcă n-aveau copii, deşi nu-şi pierduseră încă speranţa pentru că erau destul de tineri. De aceea, în ceasurile de răgaz, visau ziua în care va sosi moştenitorul atât de dorit: băiat sau fată – n-avea nicio importanţă. Dar anii treceau şi dorinţa lor fierbinte nu se impunea, bucuria aşteptată nu se arăta.

Într-o noapte, fură treziţi pe neaşteptate de o bătaie puternică în uşă la început crezură că este doar vântul; din cer ploaia cădea în rafale, iar vântul furios zgâlţâia căsuţa din temelii. Se auzi însă o a doua bătaie şi apoi o voce slabă, istovită: j

— Deschideţi, vă rog, sunt o biată bătrânu' care a rătăcit drumul!

Fără să şovăie, bărbatul coborî din pat, se îmbrăcă în grabă şi alergă spre uşă.

Bătrânica era udă leoarcă, de-ţi venea să-i plângi de milă. Între timp se sculase şi femeia; iar pe când soţul aprindea focul în sobă, ea o ajuta pe bătrână să-şi schimbe hainele, oferindu-i un pahar de vin ca să-şi mai vină în fire. Apoi o aşeză în pat şi o înveli bine, ca să se încălzească.

A doua zi dimineaţă, când era gata să iasă pe uşă, bătrânica le spuse:

— Nu ştiu cum să vă mulţumesc pentru bunătatea ce mi-aţi arătat. Vă las aceste trei seminţe. Semănaţi-le vara şi fructul se va coace spre iarnă. Dar atenţie, o singură sămânţă pe an!

— Ce seminţe sunt?

— *Sămânţă, sămincioară.*

Sap în zori, stropesc spre seară.

Sămânţă micuţă.

Băiat sau jetiţă;

Sămânţă, sămincioară.

Primpella sau Primpellino.

După ce ieşi pe uşă, bătrânica dispăru, parcă intră în pământ.

— Ai auzit, bărbăţele? Asta-i norocul nostru! Ai auzit? Băiat sau fetiţă. Bătrâna era zână sau poate vrăjitoare.

— Sau poate nebună, spuse bărbatul. Cum să iasă dintr-o buruiană un băieţel sau o fetiţă?

— Zânele sau vrăjitoarele pot face tot felul de minuni t

— O să semănăm şi noi la vară şi o să aşteptăm rodul spre iarnă. Dar, cine ştie, poate iese o buruiană otrăvitoare.

— Nu vorbi aşa, bărbate! Ăsta-i norocul nostru.

Şi la începutul verii semănară prima sămânţă. Răsăriră două frunzuliţe, apoi alte două. Săpau în zori, stropeau spre seară.

— Ce-o fi oare. bărbate?

— Nu se vede încă; dar, ştiu şi eu. parcă-i dovleac. Frunzuliţele crescură, se lăţiră; tulpiniţa se lungi ca un vrej subţire.

— Ce-o fi oare, bărbate?

— Nu vezi? E un dovleac.

— N-o să fie un dovleac ca toţi ceilalţi.

— Un dovleac, fie cum o fi!

Planta înflori, o floare mare, galbenă şi mai târziu legă şi se ivi Iructul: nu mai încăpea nicio îndoială.

— Şi-a bătut joc de noi! Când dovleacul s-o coace, o să-l culegem, îl vom boteza Primpellino, cum a spus bătrâna, şi-o să i îngrijim ca pe fiul nostru!

— Nu râde, bărbate 1 Să aşteptăm până la capăt.

Săpa în zori, stropea spre seară; asta făcea femeia în fiecare zi. Dovleacul creştea, avea culoare frumoasă, verde, iar femeia îl mânca din ochi, de parc-ar fi trebuit să-l vadă dintr-o clipă în alta prinzând viaţă, transformându-se într-o făptură în carne şi oase.

— Ciudat, îi spunea ea bărbatului, nu ţi se pare că din zi în zi ia forma unui copil mic?

Într-adevăr, dovleacul, singurul rod al plantei care se întindea în ¡ung şi-n lat în grădină, cu cârcei şi vrejuri şi frunze mari. cărnoase, prezenta înspre peţiol **o** protuberantă care se asemăna cu capul unui copil; şi apoi se lungea, se lăţea… în fine, cu bunăvoinţa de care dădea dovadă femeia, semăna eu un copil în faşă. ascuns în coaja

ce se îngălbenea devenind aurie.

Femeia săpa în zori, stropea spre seară şi-l mânca din ochi, de parcă dintr-o clipă în alta trebuia să devină o făptură în carne şi oase.

— Să-l culegem, s-a copt!

— Să mai aşteptăm, bărbate.

— O să putrezească.

— Să aşteptăm până săptămâna viitoare: *Primpeua sau Primpellino.*

Nu putea să şi scoată din minte vorbele bătrânei, deşi bărbatul îşi bătea mereu joc de ea. Şi într-o dimineaţă, în timp ce se uita la dovleacul cel frumos parcă mâncându-l din ochi i se păru că acesta se mişcă, fără să-l fi atins cineva. Deci în el se afla o fiinţă vie! Primpella? Primpellino? Şi femeia nu stătu mult pe gândiui: alergă în bucătărie luă un cuţit şi fără să-i spună nimic bărbatului, despică dovleacul în lung. Încremeni.

În mijlocul reţelei în care stau de obicei seminţele, se afla o făptură albă, albă şi micuţă de tot, care seinei uşor şi muri.

Femeia începu să-şi dea cu pumnii în cap, să-şi smulgă părul, să plângă, să urle.

— Vai de mine, Primpella mea! Vai de mine, Primpellino, băiatul meu! Ori pe unul ori pe altul, l-am omorât cu mina mea.

Bărbatul veni în fugă.

— Nu-i nimic, nevestică. Mai avem încă două seminţe. Să mai aşteptăm un an. Ai răbdare!

Femeia plânse toată ziulica; iar bărbatul, spre seară, săpa o groapă în capătul grădinii şi îngropa dovleacul cu făptura micuţă şi albă în el.

— Primpella sau Primpellino?

— Nu m-am uitat, nevastă.

Şi când veni vara, semănară altă sămânţă Femeia săpa în zori, stropea spre seară. După o săptămână răsăriră mai întâi două frunzuliţe, apoi alte două.

— Ce-o să fie, bărbate, ce plantă?

— Nu prea se vede; dar, ştiu cu, parcă-i un pepene

galben.

— Fie ce-o fi, pământul să-l hrănească, soarele să-l încălzească 1

— Numai să nu ne grăbim! Ai înţeles, femeie?

— E norocul nostru, bărbate!

Era o plantă cu un singur fruct Femeia îl mânca din or) şi nu îndrăznea să-l atingă nici c-un deget.

— Nu ţi se pare, bărbate, că ia. din zi în zi, forma unui copil?

— *Cinci* e *vremea pepenilor galbeni*
Ce miros a por, ocale şi muşcat.
Vezi culitul Saca n-ai uitat I
Aştepta-vom totuşi să se crape.
Aroma de muşcat şi portocale:
Brbnpella? *Frimpellino? Bucurii egale.*

Băi balul îi repeta femeii ca s-o povâţuiască, femeia îi răspundea ca să-l liniştească. Şi în loc de doi. ea mai înainte, patru ochi urmăreau acum cu drag pepenele frumos, ¡unguii ţ. cu coaja aspră, brăzdată, crescând în voie pe pământul gras, printre frunzele rărite astfel încât soarele să-i ajungă din toate părţile

— O fi vremea, bărbate?

— Nu încă nevestică să aşteptăm să se crape.

— Bine, să aşteptăm să se crape.

Şi rămâneau în grădină, privind cu nesaţ, ca şi cum ăst – ptau ca pepenele să se deschidă şi să iasă o făptură vie în carne şi oase.

Veni în fine şi ziua în care pepenele se crăpă

Putrezise deja pe pământul gras şi înăuntrul său. În miezul de culoare verzuie se vedea, putrezită şi ea. O făptură mică. Împlinită, care murise pentru c-a nu fusese eliberată ta vreme din coaja ce-o închidea.

Femeia începu să-şi dea cu pumnii în **cap.** să-şi smulgă părul – *a* plângă. să urle:

— Vai de mine. Primpella mea! Vai de mine, Primpellir.o. băiatul meu!

— Nu-i nimic! mai avem o sămânţă! Ai răbdare. Să mai aşteptăm încă un an.

Femeia **plânse** toată ziua. iar bărbatul, **spre** seară, sapă o groapă în capătul grădinii, alături **de prima, şi** îngrepă pepenele putrezit şi mica făptură **ce** murise.

— Primpella sau Primpellino?

— Nu în am uitat, nevestică.

Iar când veni vara semănară şi ultima sâmioţă.

Femeia săpa în zori, stropea pe spară Deşi erau trişti, *cei* doi nu-şi pierdeau speranţa; şi imediat ce se sculau din pat, mergeau în grădină şi repetau ca o rugăciune: *Primpella sau Primpellino?*

Ieşi o plantă cu frunze mici, care se îndesiră pe ramuri; dar nu se iviră nici flori, nici fructe, nu se ştia ce este

Bărbatul spunea!

— Să fie asta… Să fie ailaltă!

Încerca să ghicească. Dar nu se vedeau nici flori, nici fructe şi lunile treceau. În sfârşit, iată boboceii şi apoi floricelele ca nişte steluţe, cu cinci frunzuliţe. Ce-avea să urmeze? O bacă micuţă?

Dar bărbatul şi femeia nu-şi pierdeau speranţa; şi imediat după ce se sculau din pat, mergeau în grădină şi repetau ca o rugăciune >. *Primpella sau Primpellino?*

Într-o zi, trecu pe-acolo un bătrân adus de spate, bărbos, cu plete, care se opri în faţa porţii şi ceru un pahar cu apă în timp ce femeia îl servea, bătrânul privea de jur-împrejur, scotocind cu ochii pe jumătate ascunşi sub sprâncenele stufoase.

— Aha… Ce faceţi voi cu planta aceea?

— Nici ru ştim ce este.

— Se numeşte mătrăgună. Dacă n-aveţi ce face cu rădăcina, v-o plătesc în aur.

Cei doi se uitară unul la altul.

— N-o vindem! N-o vindem! au răspuns într-un glas.

Şi după ce bătrânul plecă, săpară cu degetele şi dezgropară rădăcina. Scoaseră un strigăt:

— Primpella sau Primpellino?

Se vedea un omuleţ, o făptură mică şi neagră, ceva car? nu era sau nu arăta a rădăcină, dar nici nu era sau nu

semăna cu o fiinţă vie.

— De data asta n-o să mai fim dezamăgiţi.

Au dus planta **în** casă şi au aşezat-o uşor pe un aşternut alături de cuptor.

În noaptea aceea niciunul n-a închis ochii.

— Ai auzit? S-a mişcat ceva.

— **Ţi** s-o **fi părut. Ia** să **vedem**!

8 ărbatul aprindea lumina şi se ducea să se uite; rădăcina era tot acolo, rigidă, nemişcată.

— Să dormim, femeie.

Spre miezul nopţii, iarăşi:

— Ai auzit? S-a mişcat ceva.

— Ţi s-o fi părut. Ia să vedem!

Dar nici n-au apucat să aprindă lumina că iată, ceva greu sărea pe patul lor şi plângea, lovind din picioruşe.

De bucurie nici nu reuşeau să aprindă lumânarea, dar aşa, pe întuneric, femeia luase deja în braţe făptura aceea vie care n-avea astâmpăr, îşi agita picioruşele gata s-o ia la fugă.

Era un copil frumos, rozuliu, blond şi grăsun, în vârstă cam de două luni şi parcă avea argint viu în el. În loc să plângă, deja vorbea; după câteva ore se ridicase copăcel, iar înainte de amiază mergea de colo-colo prin casă neastâmpărat, lovindu-se de toate cele, răsturnând şi mutând lucrurile de la locul lor.

Nebuni de bucurie, cei doi stăteau numai pe lângă el temându-se că i se va întâmpla ceva.

— Nu, Primpellino!

— Fii atent, Primpellino!

Aveau un trusou pregătit cu ani în urmă, îngălbenit de vreme în sertare şi le-a ajuns ca să-l îmbrace în primăe zile. Dar drăcuşorul acela creştea ca din apă. Femeia trebui să-i croiască şi să-i coasă alte cămăşuţe, alte hăinuţe şi, deşi i le făcea mai mari, nu-i erau bune decât cincisprezece zile.

În primele luni fusese o distracţie, dar apoi biata femeie nu mai avea timp să se ocupe de nimic altceva.

— Primpellino, ce faci? Primpellino, unde te duci?

Primpellino, nu pune mâna! Primpellino, ai să cazi!

Uneori nu-l mai vedea.

Îi răspundea din staul. Venea în fugă şi-l găsea între picioarele vacii

— Primpellino, unde eşti?

Îi răspundea din coteţ. Venea în fugă şi-l găsea aruncând în sus cojile de ouă proaspete, pe care le băuse.

— Primpellino, unde eşti?

T1 răspundea de sus, dintr-un smochin, dintr-un piersic, dintr-un dud negru, unde-şi mânjea faţa, mâinile şi hainele de nu-l mai recunoşteai.

— Ah, Primpellino, Primpellino! ti aduci la disperare pe tata şi pe mama!

Şi pe tata, pentru că Primpellino, ca să se joace, folosea orice-i cădea în mână: sape, greble, fierăstraie, coscare, topoare; le târa dintr-un loc în altul şi nimeni nu şt! a unde le-a lăsat.

— Ah, Primpellino, Primpellino! îi aduci la disperare pe lata şi pe mama!

Dar în acelaşi timp, era un copil bun, atent, gata să sară dacă i se cerea ceva. Se ducea şi venea atât de repede, încât, uneori, cei doi părinţi nici nu credeau că făcuse deja ce i se spusese.

Nu trebuia să-l înveţi nimic, niciodată; ştia să facă de toate.

Femeia flământa pâinea şi-o lăsa să crească; se întâmpla să plece din casă după vreo treabă. La întoarcere:

— Primpellino, ce-ai făcut?

Punea era gata, scoasă din tavă, caldă, coaptă cât trebuie.

Bă: bătui îi spunea:

— Uite, aşa se copileşte via; când ai să creşti, ai să în ajuţi.

Primpellino lua pe ascuns un cosor şi fugea în vie.

— Primpellino, unde eşti?

Le răspundea clin vie. îl găseau lovind în dreapta şi-n stânga şi aruncând în sus coardele, de parc-ar fi vrut să

devasteze via.

Tatăl alerga cu braţele în sus, strigând:

— Opreşte-te, nebunule, ce faci!

Dar ajungând lângă el, găsea gata terminată o treabă pentru care lui nu i-ar fi ajuns nici două zile şi mai ales terminată atât de bine incit nu-i venea să-şi creadă ochilor.

Era deja un băietan frumos, puternic şi musculos, deşi se hrănea numai cu lapte, cu ouă şi cu fructe.

Dimineaţa, caută-l pe Primpellino ici, caută-l dincolo, îl găseau îngenuncheat pe jos, între picioarele vacii şi sugea, «ug? a lapte; cel deja muls nu-i plăcea.

Mai târziu iarăşi, caută-l ici, caută I dincolo, îl găseau în coteţ scotocind prin cuibare după ouă proaspetă Le făcea două găurele în vârf şi le «orbea dintr-o înghiţitură. Apoi păstra cojile într-un colţişor.

— De ce păstrezi, cojile, Primpellino?

— Ca să le pun la clocit sub cloşcă, mămică!

— Eşti un prost, băiete!

Dar cum o găină dădea senin c-ar fi căzut cloşcă, Primpellino pregătea un cuibar cu paie şi în, aşeza vreo douăzeci de coji şi o punea să le clocească.

Se auzea un pâiâit.

— Ai auzit, prostuţule!

Găina strivise cojile sub greutatea ei, dar pe sub aripi şi de jur-împrejur se îngrămădeau deja douăzeci de puişori albi, negii, pestriţi, care piuiau şi cereau de mâncare. Iar într-un colţ, aştepta un vas pregătit anume pentru ei cu miez de pline mărunţit şi muiat id vin, amestecat cu pătrunjel tocat şi cu un spic de mentă.

Câteodată, bărbatul şi femela se temeau de fiul lor care reuşea să facă toate lucrurile astea ca şi cum ar fi avut vârful degetelor fermecat Observau:

— A crescut repede la început. Acum nu mai creşte deloc.

— Mai bine, bărbate; va rămâne mereu copil

— De ce mai bine?

— Pentru că n-o să se însoare şi n-o să plece la casa lui.

Numai ce-şi terminase vorba, că din bucătărie, unde se afla, Primpellino începu să cânte:

— *Tată drag şi mamă dragă.*
Cu Primpello nu-i de şagă;
Pe Primpeila el o vrea.
Într-un an de s-o putea.
Căci altminteri va pleca.

Alergară în bucătărie înspăimântaţi de ameninţarea lui.

— Ce înseamnă asta, Primpello?

— Înseamnă că până într-un an va trebui s-o faceţi pe Primpeila. După ce se naşte, o iau de nevastă.

Pe Primpeila el ***o*** *vrea.*
Într-un an de ***s-o*** *putea.*
Căci altminteri va pleca.

— Unde, Primpellino, unde?

— În ţara mea, sub pământ!

— Ai avea tu inimă să ne părăseşti?

— *Tată drag şi mamă dragă.*
Cu Primpelto nu-i de şagă.

Nu le mai spuse nimic altceva. Sări dintr-un salt pe fereastră, apoi din două salturi se căţăra în vârful unui cireş şi începu să mănânce cireşele, jucându-se cu sâmburii pe care-i arunca în depărtare cu o ţeavă. Şi din când în când repeta;

— Tată drag şi mamă dragă…

— Ce-o să ne facem, bărbate?

— Fie ce-o fi, nevastă!

Se simţeau legaţi de Primpellino de parc-ar fi fost sânge din sângele lor. Îi iertau toate ciudăţeniile, toate nebuniile, se obişnuiseră cu el; dar fericirea lor s-a stins la trista veste pe care le-o dăduse băiatul. Primpellino va pleca! Ştiau din experienţă că nicio silabă de-a băiatului nu era mincinoasă. Se simţeau pierduţi şi nu vedeau cum ar putea s-o aibă pe Primpella ca să i-o dea în căsătorie.

Iar Primpellino devenea din ce în ce mai ciudat, mai capricios, mai nebunatic.

Zărea o stea căzătoare? Striga:

— Mamă, mamă, prinde-o!

Şi pentru că mama nu i-o prindea, deşi schiţase gestul ca să-i facă pe plac Primpellino se înfuria, bătea din picior, urla. Ca să-şi astâmpere ciuda, se căţăra în vârful unui piersic şi se îndopa cu piersicile cele mai mari

Vedea o rază de soare în care mişuna praful mărunt ce pătrundea prin fereastră? Striga imediat:

— Mamă opreşte-o; vreau să mă urc pe ea ca să mă ducă sus de tot!

Şi pentru că mama n-avea cum să transforme într-un corp solid o rază de soare în care mişuna praful, Primpellino se înfuria, bătea din picior urla. Şi ca să-şi astâmpere ciuda, se căţăra în vârful unui dud. Îşi păta şi mâinile şi hainele cu roşu, îşi mânjea faţa Apoi sărea jos din copac de credeai c-o să-şi rupă gâtul; se arunca aşa îmbrăcat în bazinul din grădină şi ieşea curai din cap până-n picioax-e. Îşi scutura braţele, picioarele şi era uscat ca un os.

Câteodată, dimineaţa, când se trezea, avea chef să facă o cursă călare pe măgăruş. Măgăruşul era bătrân, cu o coadă jupuită, fără păr, cu urechile lungi, care-i atârnau. Dar el. ştrengarul, ştia cum să-l facă să alerge, să sară. Lua un pumn de spini şi i-i lega sub coadă. Ca să scape, măgăruşul fugea, ţopăia, ai unca din picioare, iar Primpeliino, călare pe crupă, îl trăgea de urechi. Bietul măgăruş parcă înnebunise, dar Primpellino râdea, îl lovea cu călcâiele şi striga:

— Bravo! Bravo! Bravo!

Şi după ce-l chinuia astfel o bucată de vreme până ce bietul animal nu mai putea de osteneală, Primpellino îi dezlega, spinii de sub coadă, şi după ce descăleca, îl mângâia, îl hrănea. îl mâna la bazin ca să-l adape şi-apoi pe arie ca să se tăvălească în praf. Nu-i dădea cu niciun chip pace până când măgarul nu se hotăra să-l răsplătească cu un răget de mulţumire. Abia atunci îl lega la iesle şi-şi căuta de lucru în altă parte.

Nu-l contraziceau, îl lăsau în pace. deşi se temeau mereu că i se va întâmpla ceva.

O dată, maică-sa îi spuse:

— Primpellino, ia cana şi du-te s-o umpli la finimă.

— Cana e grea, mai bine iau panerul.

Şi mai înainte ca maică-sa să-i strige: „Ce faci”? el fusese deja la fântână şi se întorcea, ducând cu grijă panerul din care nu cădea nicio picătură de apă.

Altă dată, văzând că tatăl său înjugase boul şi vaca la plug, Primpellino îi spuse r

— Nu, tată, numai cu plugul merge mai repede!

Şi într-o clipită, după ce dejugă boul şi vaca, apucă cu amândouă mâinile coarnele plugului şi începu să-l împingă ca şi cum ar fi fost un fir de pai. Plugul mergea înainte, revenea întorcând brazdele cu fierul, lăsând dâre lungi şi adânci, spre marca uimire a ţăranului care nu-şi credea ochilor.

În mai puţin de o oră, Primpellino făcuse o treabă de două sau de trei zile.

De aceea, bărbatul şi nevasta nu se puteau resemna la gândul că într-o zi sau în alta, dacă nu se va casătoi-i cu Primpella. Primpe Hino va pleca, iar ei îl vor plânge toată viaţa.

— Ştii, bărbate! Am visat-o pe bătrânica aceea cu seminţele. Mi-a spus; Bucurali-vă, Primpella e pe drum!

Aşa era.

Când Primpe Hino află că mamă sa o purta în pântec pe Primpella – îi dăduseră deja acest nume – nu şi-a mai încăput în piele de bucurie.

— Mamă, lasă-mă să ascult!

Îşi lipea urechea de pântecu! ei şi încremenea, ţinând: – şi răsuflarea.

— Primpella. Primpella! Mă iei de bărbat?

Şi cum nu primea niciun răspuns, se supăra, bătea din picioare, urla. plângea

— S-o scoatem iute afară!

Se duse în bucătărie, luă un cutii şi doar taică-su reuşi să i-l smulgă din mină, împiedicându-l să comită nelegiuirea de a-şi răni mama

Se 2 bătu. sări dintr-un salt pe acoperiş şi aşezându-

se pe streaşină cu picioarele alirnând. Începu să strige cât îl ţinea gura:

— Primpella! Primpella!

Nu coborî de acolo toată noaptea:

— O vreau pe Primpella! O vreau pe Primpella!

Dimineaţa, la răsăritul soarelui, se dădu jos i

— Mamă. lasă mă să ascult 1

Îşi lipea urechea de pântecu! ei şi, nemişcat îşi Unea răsuflarea.

— Primpella Primpella! Mă iei de bărbat?

Nu primea niciun răspuns, desigur, şi se supăra, fcătea din picior urla plângea.

Cei doi nu mai puteau răbda şi ce s-au gândit? Ca să i liniştească îi spuseră;

— Primpella va vorbi prin gura maică tii.

Începură să facă pregătiri de nuntă.

— Vreau o haină frumoasă numai şi numai de mătase.

Îi făcută o haină frumoasă numai şi numai de mătase.

— Vreau o pălărie frumoasă de pai cu panglică albastră

P făcură o pălărie frumoasă de pai cu panglică albasiia.

— Trebuie să-l invitaţi pe măgăruş care va rage.

— Îl vom invita pe măgăruş care va rage.

— Trebuie să-i invitaţi pe bou şi pe vacă care vor mugi.

— Da, cum vrei tu, Primpellino!

— Trebuie să invitaţi cocoşul şi găinile. Cocoşul o să cin te cucurigu, iar găinile vor cotcodăci şi se vor oua.

— Da, cum vrei tu, Primpellino 1

— Şi trebuie să-mi faceţi un tort mare cât un coş.

— Da, un tort mare cât un coş, Primpellino.

Ce nu i-ar fi promis numai să-l vadă că stă liniştit!

Mama cosea hăinuţa de mătase şi Primpellino cuminte, cuminţel se uita la ea.

Tatăl cumpărase pălăria de pai cu panglica albastră şi Primpellino se amuza încercând-o şi scoţând-o apoi pentru a-i examina frumoasa panglică albastră.

Mama frământa tortul cel mare cât un coş, iar Primpellino, grav, cu mâinile la spate se plimba în jurul coveţii cu ochii măriţi de mulţumire.

Şi în ziua nunţii scoaseră din staul măgăruşul, boul şi vaca şi-i aduseră în faţa uşii; deschiseră coteţul şi, aruncând pumni de grăunţe, adunară în faţa casei cocoşul şi cele douăsprezece găini.

Primpellino, îmbrăcat ca un mire, Se împăuna în faţa lor, frecându-şi mâinile de mulţumire.

— Măgăruşule, de ce nu răgi?

Măgăruşul, cu capul în jos, cu urechile clipăuge, **parcă** mirosea pământul.

— Boule, şi tu, vacă, de ce nu mugiţi?

Aceştia rumegau, rumegau, sufiind din când în când pe nările umede şi nici n-aveau de gând să mugească.

— Coccşule, de ce nu strigi cucurigu? Găinilor, de ce nu cotcodăciţi şi de ce nu faceţi ouă?

Cocoşul şi găinile ciuguleau: erau atâtea grăunţe bune aruncate pe jos!

— Nu contează! Nu contează! Azi mă însor cu Primpeiia! Mă vrei de bărbat, mă vrei?

— Nu! Nu! Nu!

Biata femeie nu putuse să răspundă **altfel.**

Primpellino rămăsese stană de piatră.

— Cum aşa, nevastă? întrebă bărbatul.

— Nu pot să răspund altfel!

Primpellino se scutură şi întrebă din nou i

— Primpella! Primpella! Mă vrei de bărbat, mă vrei?

— Nu! Nu! Nu!

Vocea ieşea parcă din adâncul gâtlejului sărmanei femei.

Primpellino rămăsese slană de piatră.

— Cum aşa, nevastă?

— Nu pot să răspund altfel, bărbate!

Cei doi soţi erau îngroziţi de cele ce se petreceau sub ochii lor.

— Primpella! Primpella! Mă vrei de bărbat, mă vrei?

— Nu! Nu! Nu!

Se auzi un zgomot puternic. Din cer ploaia cădea în rafale, iar vântul furios zgâlţâia căsuţa din temelii.

Cei doi se treziră în pat întocmai ca în noaptea aceea. Între ei se afla o mică făptură care se în cca.

— Aprinde luminarea, bărbate!

Bietul om, uluit, nu reuşea s-o aprindă.

În sfârşit, la lumina lumânării, văzură o fetiţă frumoasă, aşa cum îşi doriseră…

Dar Primpellino?

Nici urmă de el, nicăieri. îl strigară o dată, de două ori: nimeni nu le răspunse.

— Ce-o fi fost oare? Un vis?

— Nu se poate, bărbate.

Ieşiră afară şi ce credeţi că găsiră în grădină?

O plantă frumoasă de dovleac, o altă plantă frumoasă, de astă dată un pepene galben, dar fără flori şi fără fructe şi între ele o plantă micuţă cu frunzuliţe verde închis şi cu floricele ca nişte steluţe.

O. săptămână întreagă au tot crezut că visează, nu mai ştiau de niciun rost. Apoi încet, încet începură să se liniştească, fericiţi că au o fetiţă care-i privea cu ochişori limpezi, îşi agita mânuţele în gol şi surâdea.

— Ea nu poate să fie un vis!

— Nu, nevastă. Într-adevăr!

Şi nu-şi mai frământară mintea ca să se convingă dacă avuseseră o lungă halucinaţie, dacă visaseră după ce bătrâna le dăduse cele trei seminţe Nu încăpea îndoială: o aveau pe Primpella – cum ar fi putut s-o boteze altfel – şi se simţeau fericiţi. Bătrânica. vrăjitoare ciU zână. Îi răsplătise pentru ospitalitatea ce-i oferiseră în noaptea aceea. Erau fericiţi, dar adesea murmurau cu regret!

— De l-am avea şi pe Primpellino!

Asta este şi cu cât ai mai mult, eu-atât ai vrea tot mai mult!

Cu asta drumu-i deschis.

Zi-i şi tu că eu ţi-am zis.

CUÂBUL EALAURILOR

A fost odată un rege care ajunsese aproape în pragul

bătrâneţii fără să aibă copii şi nu reuşea în niciun fel să se consoleze. În cele din urmă, tocmai când se aştepta mai puţin, dorinţa i se împlini; iar în ziua în care primul ministru îl anunţă: „Maiestate, s-a născut măna-sa prinţul 1”, regele, nebun de bucurie, decretă mare sărbătoare în tot regatul şi întinse pentru popor mese cu mâncăruri îmbelşugate, stropite cu vinuri ce curgeau gârlă şi cu multă voie bună Gpt zile la rând petrecură cu toţii, dar puţini se bucurară cu adevărat de naşterea prinţişerului Oamenii cârteau:

— Nu se alege mare lucru de copiii făcuţi la bătrâneţe!

În ciuda acestor gânduri răutăcioase, prinţişorul crescu frumos, vioi şi curajos.

La doisprezece ani. regele stabili că un profesor avea să-l înveţe tot felul de exerciţii fizice, în timp ce un altul urma să-l instruiască predându-i cunoştinţele necesare pentru împodobirea minţii unui viitor suveran.

Prinţul trăgea bine cu arcul şi cu arbaleta, dar asculta cu mai multă plăcere învăţăturile celui de al doilea dascăl. Îi plăcea să cunoască numele plantelor, al florilor şi al animalelor, pe care le observa plimbându-se prin grădinile palatului regal; arăta mai cu seamă interes pentru păsările de pradă, pentru animalele sălbatice.

Auzindu-i pe ceilalţi vorbind despre tei. tigri sau leoparzf, întreba r

— De ce nu sunt şi ei crescuţi pe lângă ca-a a –, acum ne creştem caii şi câinii?

— Pentru că îi sfâşie pe oameni. Îi răspundeau.

— Chiar dacă-s pui?

— Doar no rumân mereu pui!

Nevoind să creadă, băieţelul îl ruga pe rege. tatăl său:

— Maiestate, aş dori să-mi dăruiţi un pui de leu!

— Ce să faci cu el?

— Nimic isă 1 cresc.

Într-altă zi:

— Maiestate, aş dori să am un pui de tigru.

— Ce să mai fad cu ei?

— Nimic, să-l cresc

Regele râdea şi ca să nu 1 supere, îi promitea:

— Mai târziu I Mai târziu 1 Când ai să fii mare.

Şi pentru că vorbele prinţişorului erau repetate de curtenii ce admirau curajul fiului de rege. unii oameni din popor bombăneau:

— Am mai spus-o noi nu se alege mare lucru de copiii făcuţi la bătrâneţe! ia te uită. În loc de cai şi de câini, el preferă tigrii şi leii. Dovedeşte deja o fire crudă I

La douăzeci de ani prinţul era nebun după vină tea re.

Nu mai rămăsese în tot regatul munte oricât de abrupt şi de greu accesibil pe care prinţul să nu se fi căţărat împreună cu tovarăşii pe care i-i alesese regele. Şi niciodată nu se oprea să vâneze păsări de rând sau animale sperioase ce-i ţâşneau în cale pe povârnişurile prăpăsticase ale muntelui sau în întunecimea deasă a pădurii. Urşii, mistreţii, vulturii, ulii. numai aceştia i se păreau demni de atenţia sa. numai pe aceştia îi înfrunta cu o îndrăzneală nemaipomenită, fără să ţină cont de pericolele 12 care se expunea.

Regele trecea prin clipe grele până când i! vedea întorcându-se teafăr şi nevătămat, dar îl privea plin de mândrie când prinţul îi arăta urşii sau mistreţii doborâţi de măiestrele lui lovituri de arbaletă.

Maiestatea-sa nu consimţise însă niciodată să-i îngăduie să meargă la vânat pe un munte foarte îndepărtat înconjurat de păduri de nepătruns fcântuâte de o puzderie de animale sălbatice

Dar, de la o vreme, pe prinţ nu 1 mai atrăgea ca înainte vânătoarea prin locuri deja cunoscute.

— Maiestate îngăduiţi mi să mă duc acele 1

Regele nu voia să „c-dsze iar prinţul se rug3 zadarnic şi de regină mama sa. În cele din urmă, renunţă la distracţia sa preferată, se posomorî şi nu mai ieşi din apartamentul său.

Dar cu cât cei doi părinţi îi vorbeau de nenorocirile

întâmplate altor vânători în munţii aceia îndepărtaţi – mulţi care se îndreptaseră într-acolo nici nu se mai întorseseră – cu atât se aprindea în inima băiatului dorinţa apiigă de a şi încerca puterile prin locurile acelea înspăimiritătoare. Tristeţea sa creştea zi de zi. iar puterile îi scădeau văzând cu ochii.

— O să i lăsăm oare să moară de inimă rea? vorbi regina –

Regele continuă să reziste câtva timp. Dar văzând că prinţul îşi pierduse orice bucurie de a trăi şi au dădea ascultare argumentelor sale. râmânând neînduplecat în hotărârea sa se învoi în cele din urmă.

Prinţul păru să şi recapete puterile într-o clipă şi se pregăti de plecare Njmai că de astă dată. regele voi să i vadă însoţit de o escortă mai numeroasă.

Iar în ziua în care el şi tovarăşii săi ieşeau din palatul regal, obişnuiţii cârtitori repetau’s

— Am mai spus o noi: nu se alege mare lucru de copiii făcuţi la bătrâneţet ia te uită. ce gusturi feroce, să meargă la vânătnare pe nunţii aceia îndepărtau, în pădurile acelea… Va fi un rege crud. dacă apucă să se urce pe tron!

Ca să ajungă în munţi le trebuiră cpt zile de drum. Pe măsură ce înaintau crăpăstii tot mai adânci, păduri tot mai dese le ieşeau în cale iar nerăbdarea prinţului creştea mereu. Tovarăşii săi oboseau şi cereau necontenit să se odihnească: dar el îi mustra şi se arunca din nou la asaltul înălţimilor de «chizând-u şi cărare printre ramurile împletite ale copacilor.

Nu le ieşiseră oină atunci în cale animale sălbatice. St păţea că, înspăimântate de prezenţa alaiului regesc, acestea se refugiaseră pe vârfurile inaccesibile, în mărărinişuri, unde nu putea pătrunde picior de om.

Într-o dimineaţă, ajunseseră într-un loc unde stâncile se înălţau de jur-împrejur ca o barieră, neîngăduind nimănui să treacă mai departe. Brâul pădurilor se oprea la poalele lor. Prinţul se aşezase pe un bolovan căutând cu încăpăţânare un loc de trecere. Dar cât vedeai cu ochii,

numai pietre netede, abrupte şi un petec de cer albastru, limpede, mărginit de vârfuri ascuţite, aurite de razele soarelui.

Deodată se auzi un şuierat puternic şi o bătaie de aripi.

Toţi îşi ridicară ochii: un monstru înspăimântător cobora încet din înălţimi. Avea trupul de şarpe şi aripile de liliac, mari cât nişte pânze de corabie.

Prinţul se grăbi să-şi întindă arcul şi slobozi o săgeată care se înfipse adânc în pieptul monstrului. Acesta şuieră mai tare. Înfricoşător, bătu din au pile care se strânseră şi începu să se prăbuşească cu zgomot puternic, îşi înnoda şi-şi deznoda *coada* ascuţită, îşi înălţa cu disperare gâtul, iar în gură, printre două şiruri de dinţi, limba ascuţită vibra ca o spadă.

Prinţul şi tovarăşii săi aruncară şi alte săgeţi, care se înfipseră în capul şi în trupul său şi nu se opriră până ce nu-l văzură zăcând nemişcat într-o băltoacă neagră de sânge.

Era un balaur!

În timp ce-l priveau încremeniţi, auziră un nou şuierat, mai slab de data asta şi însoţit de o bătaie de aripi mai puţin zgomotoasă. Îşi ridicară ochii şi înţeleseră că monstrul acela, asemănător cu primul, dar de dimensiuni mai mici, este femela balaurului.

Prinţul îşi întinse arcul la iuţeală şi slobozi săgeata care-o lovi în frunte, făcând-o să se prăbuşească moartă alături de tovarăşul său.

— Pe-aci trebuie să-şi aibă şi cuibul

Nici nu spusese bine aceste cuvinte că dintr-o crăpătură a unei stânci se iţiră patru căpşoare mici de balaur, cu gura larg deschisă şi cu limbuţă mică vibrând neliniştită.

Se născuseră doar cu o zi înainte, pentru că nu făcuseră ochi, iar gâtul lor fragil abia reunea să le susţină greutatea capului.

— Să-i prindem vii! Să-i prindem vii 1

Cuprins de o bucurie imensă, prinţul îşi întindea

braţele, bătea din palme, de parc-ar fi putut ajunge la înălţimea aceea doar ridicându-se pe vârful picioarelor. Şi repeta mereu, întorcându-se spre însoţitorii săi!

— Să-i prindem vii! Să-i prindem vii 1

Ce să facă? Tăiară cu securea ramuri de copac şi le legară una de alta construind o scară rudimentară, dar solidă; astfel prinţul reuşi să se caţere sus şi să ia unul câte unul micuţii balauri Erau patru, de mărimea unei şopârle adulte, cu trupurile moi. uşor alunecoase, având pe spate un semn al viitoarelor aripi ca nişte solzi de peste îşi ridicau capetele şi deschideau mereu gura înfometaţi.

Prinţul spuse;

— Cu siguranţă balaurul şi femela sa le aduceau de mâncare puişorilor.

Într-adevăr, deschizându-le guşa, găsiră hrană şi prinţul le dădu să mănânce cu răbdare până când aceştia părură sătui. Curând îşi plecau căpşoarele, se cuibăreau unul peste altul şi adormeau, la fel de frumoşi ca mai înainte.

Prinţul numai voi să-şi continue vânătoarea: cei doi balauri morţi rămăseseră acolo unde căzuseră, iar puişorii fură aşezaţi în fundul unui coş, pe un aşternut din frunze uscate Şi porniră cu toţii înapoi spre palat.

Când se află că prinţul adusese patru balauri mici pe care voia să-i crească şi să-i domesticească, obişnuiţii cârtitori îşi repetară prevestirea;

— Am mai spus-o noi t nu se alege mare lucru de copiii făcuţi la bătrâneţe! Ca să vezi: cine ştie ce nenorociri au să ne aducă balaurii ăştia – Va fi un rege crud. dacă ajunge să se urce pe tron!

Dar prinţul era convins că unele animale sunt crude pentru că nimeni nu s-a străduit vreodată să le domesticească şi să le îmblânzească. Voia să încerce s-o dovedească tuturor cu balaurii săi.

Aşa că, de dimineaţă până seara, stătea lângă ei, le dădea de mâncare în gură. Îi mângâia uşor cu mina şi observa cu satisfacţie că aceştia se bucurau de căldura pe care le-o producea uşoara lui mângâiere.

Deja ¡1 recunoşteau: când se apropia de ei îşi ridicau căpşoarele şi-şi mişcau neliniştiţi cozile. Se căţărau pe el agăţându-se cu gheruţele, îi lingeau roainile cu limbuţă lor lungă şi subţire şi băteau din aripile care începeau să crească în lăţime ca la lilieci.

Începuseră să se hrănească singuri, cu lăcomie, iar prinţul mergea în faţa lor şi-i momea, imitându-le şuieratul şi întinzându-le câte ceva de mâncare.

Cât fuseseră mici, regele n-avusese nicio grijă; dar acum, când le crescuseră aripile şi încercau să ¿boare, regele se îngrozea ori de câte ori îl vedea pe prinţ intrând în sala imensă unde-i închisese ca să se poată mişca după bunul plac. Îi spunea îngrijorat:

— Fii atent, fiule! N-aş vrea ca în r o bună zi…

Prinţul zâmbea, şi ca să-i demonstreze ră micii lui balauri îl ascultau ca nişte căţeluşi, deschidea uşa şi-i trăgea după el pe coridoarele palatului; îi atingea, îi mângâia, îi făcea să stea sluj pe picioarele dinapoi, cu gâtul întins în faţă, cu aripile care se ridicau şi coborau, cu un zgomot asemănător cu acela al pânzelor de corabie lovite de vânturi puternice.

Erau frumoşi în monstruozitatea lor, cu trupurile de şerpi zburători, cu gâtul încreţit ca la broaştele ţestoase, cu crestele roşii care începuseră să răsură în partea superioară a capului, mai accentuate la cei doi masculi, n-ai mici şi mai palide la cele două femele.

Într-o zi, însă, când prinţul avu cuci să-i poarte pe străzi, legaţi cu lanţuri de oţel prinse de o zgardă de fier forjat, lumea fugi îngrozită de aspectul monştrilor nemaivăzuţi.

— Balaurii! Balaurii!

Se închideau uşile, se trăgeau obloanele; oamenii ţipau şi plângeau de parcă balaurii ar fi început deja să nânce pe cineva.

Dar aceştia mergeau liniştiţi, jucându-se între ei cu cozile şi cu capetele, apropiindu-se mereu de prinţ ca să i lângă mâna, ridicându-se uşor în zbor, la o palmă de la sol.

A fost însă şi mai rău într-o dimineaţă când prinţul

apăru călare pe unul dintre balauri, bine înşeuat, minat cu un frâu lung şi care, numai ce ieşi pe poartă, îşi desfăcu aripile şi se ridică sus, în slăvi, supunându-se însă comenzilor călăreţului ca şi cel mai blit-o dintre cai.

Regele şi regina îl priveau îngroziţi dintr-un balcon al palatului şi trebuiră să se stăpânească să nu se ascundă înăuntru, când prinţul îşi coborî balaurul, îl îndreptă spre ei şi se opri să le vorbească, în vreme ce balaurul plana, înălţându-şi trufaş capul de parcă ar fi fost cel mai mândru armăsar din grajdurile regale.

Şi după ce-i reuşise încercarea cu primul dintre balauri, prinţul o repetă pe rând şi cu ceilalţi trei.

Lumea striga: Balaurul! Balaurul! dar nu se mai temea, bucurându-se chiar când îl vedea zburând dintr-un loc în altul, cu prinţul călare, ţinându-se mândru în şa şi mânându-l după bunul său plac, urcând şi coborând şi iarăşi urcând până ce se pierdea în înălţir. i, printre nouri”.

Dar obişnuiţii cârtitori nu renunţaseră să prezică:

— Am mai spus-o noi: nu se alege mare lucru de copiii făcuţi la bătrâneţe! Ca să vezi! Cine ştie ce nenorocire au să ne aducă balaurii ăştia! Va fi un rege crud. dacă ajunge să se urce pe tron!

Într-o zi, regele îl convocă pe prinţ în sala de consiliu Miniştrii, cu feţe grave, stăteau de jur-împrejurul său.

— Prinţe, spuse regele, a venit vremea sa renunţi la capricii. Eu sunt deja bătrân şi pot muri oricând. Vreau să las în ordine treburile regatului şi ale familiei mele. Am hotărât să te însori. Nu-ţi rămâne decât să alegi printre cele mai de seamă prinţese.

— Nu cunosc pe niciuna. Va fi demnă de mine numai aceea care. voind să-şi demonstreze sentimentele va accepta să facă o plimbare călare pe unul dintre balauri.

Regele îl iubi-a prea mult pe singurul său copil; ridică din umeri şi acceptă condiţia pusă de el.

Solii plecară spre diverse curţi unde se aflau fete de mărital.

— Prii ţul nostru spune: Mă voi căsători numai cu acea prinţesă care va avea curajul să facă alături de mine

o plimbare călare pe unul dintre balauri. Ce-i răspunde prinţesa?

— Că prinţul e nebun de legat.

Solii se aşteptau la acest răspuns; şi, după ordinul regelui, se îndreptară spre altă curte.

— Prinţul nostru spune: Mă voi căsători numai cu acea prinţesă care va avea curajul să facă alături de mine **o** plimbare călare pe unul dintre balauri. Ce-i răspunde prinţesa?

— Că prinţul e mai nebun decât nebunii de – legat.

Solii nici nu mai sperau să primească undeva un răspuns diferit; dar, respectând întocmai ordinele regelui, se prezentară la altă curte.

Spre marea lor mirare, o prinţesă răspunse deschis:

— Spuneţi-i prinţului că accept!

Mulţumiţi că reuşiseră să-şi îndeplinească misiunea, solii se întoarseră la rege.

— Prinţesa Spaniei a răspuns: „Spuneţi-i prinţului că accept”.

Prinţul îşi construise un grajd anume pentru balaurii săi şi-şi petrecea ore întregi alături de ei, iar aceştia înţelegeau fiecare modulaţie a vocii sale şi i se supuneau pe deplin. Şi când prinţul, foarte fericit de răspunsul prinţesei şi sigur că este înţeles, sau cel puţin dorind să fie, se duse în grajd ca să-i anunţe: Unul dintre voi vă avea onoarea s-o poarte pe mireasa mea! ei părură a înţelege cu adevărat şi izbucniră în şuierături intense, învârtindu-şi capetele, pocnind din limbile lor ascuţite şi agitându-şi cozile.

Cu mare zarvă, la curte pregătirile de nuntă erau în toi.

Bătrânul rege şi regina, care avea doar câţiva ani mai puţin decât el, parcă întineriseră.

Prinţul comandă pentru balaurii săi harnaşamente noi, superbe, din stofă brodată cu aur, cu podoabe de aur şi catarame de diamant. Frâul era în întregime din aur şi presărat cu pietre preţioase.

În ziua când le încercă pe balauri, aceştia părură

bucuroşi să se vadă astfel împodobiţi şi şuierau necontenit, îşi ridicau capetele, pocnind din limbile lor ascuţite şi agitându-şi cozile.

Nici de astă dată n-au lipsit obişnuiţii cârtitori care bolboroseau prevestind nenorociri:

— Am mai spus-o: nu se alege mare lucru de copiii făcuţi la bătrâneţe! Să vedeţi ce-o să se întâmple cu

Balaurii aceştia blestemaţi! Şi-o să fie şi mal rău, când f prinţul o să se urce pe tron!

La curtea prinţesei, toţi aşteptau neliniştiţi, iar! poporul fusese cuprins de groază numai la gândul că ¡ „prinţul va mina doi balauri, în loc de căleşti şi de cai şi că prinţesa şi prinţul vor pleca apoi călare pe ei.

** – Dar sunt domesticiţi! spuneau unii.

— Cu animalele astea nu se ştie niciodată.

Regele Spaniei îşi întrebă din nou fata:

— Copila mea, te-ai hotărât pe deplin?

— Da, tată.

— Dar n-ai văzut până acum balauri: sunt nişte monştri înspăimântători.

«= – I-am văzut pictaţi şi nu mă sperie.

Regele se minuna de atâta curaj şi insista!

— Poate te gândeşti că vei găsi alt soţ...

— Sau prinţul ăsta sau niciunul, maiestate.

— Domnul să te ajute, copila mea!

În adâncul inimii era chinuit de presimţiri funeste.

În ziua sosirii prinţului, lumea nu îndrăzni să iasă pe străzi. Stăteau cu toţii tupilaţi prin case, îndărătul jaluzelelor sau în spatele uşilor întredeschise, dornici să asiste la spectacol fără să se expună însă câtuşi de puţin.

Dar abia auziră şuieratul ascuţit al balaurilor şi zgomotul făcut de bătaia aripilor lor de liliac, largi ca pânzele de corabie, că nimeni nu se mai putu stăpâni să nu scoată capul pe fereastră; curiozitatea învinsese orice teamă.

Balaurii se apropiau solemni, zburând încet. Prinţul călărea pe unul dintre ei şi îl trăgea de frâu pe celălalt, destinat prinţesei „O

Văzându-i pe cei doi monştri, fata se îngălbeni la faţă şi un fior o străbătu din cap până-n picioare. Îşi recăpătă însă imediat tot curajul.

Prinţul îşi mână balaurii până lângă terasa unde se afla adunată familia regală:

— Bine-ai venit, prinţe!

— Bine te-am găsit, prinţesă!

— Bine-ai venit, prinţe!

— Bine v-am găsit, maiestate!!

Prinţul cobori în faţa palatului, îşi duse cu mâna sa balaurii în grajdul ce le fusese pregătit, îi legă cu lanţuri de iesle şi, pentru mai multă siguranţă, închise uşa cu cheia.

A doua zi făcură nunta.

Prinţul observase o uşoară nelinişte neobişnuită la balaurii săi, dar nu se simţise deloc îngrijorat; lunga călătorie, grajdul necunoscut i se păreau motive îndestulătoare pentru a şi-o explica.

Când veni ziua şi ora plecării, prinţul se duse să şi scoată din grajd balaurii splendid înhămaţi şi împodobiţi.

Îmbrăţişări, sărutări, rămas-bun; prinţesa nu se putea desprinde de tatăl ei. Prinţul trebui aproape s-o silească blând. Şi în aplauzele şi în uralele mulţimii, el o ajută să urce pe balaur, îi dădu frâul în mină, urcă şi el la rândul său şi animalele neliniştite primiră semnalul de plecare.

Balaurii îşi desfăcură aripile, se ridicară lent, porniră în zbor şi, în curând, dispărură la orizont.

După câteva zile, sosi la palat suita prinţului, dar el şi prinţesa, deşi trebuiau să fi ajuns cu mult înainte, nici măcar nu se zăreau.

Regele, regina, miniştrii cercetau întruna cerul de la înălţimea unei terase; şi fiecare oră, fiecare clipă care trecea, le umplea sufletul de nelinişte şi de teamă.

La curtea spaniolă se aştepta cu egală nelinişte vestea sosirii tinerilor căsătoriţi. Ar fi trebuit să apară solii alergând în goană mare, dar nu venea nimeni.

Ce se întâmplase oare?

Se întâmplase că, după ce zburaseră cam jumătate din drum, balaurii începuseră să nu se mai supună frâului. Balaurul pe care călărea prinţesa îşi întorcea mereu capul, de parc-ar fi adulmecat-o, iar balaurul prinţului se rotea mereu împrejurul celuilalt, întinzând şi el capul şi adulmecând. Mirosul de carne tânără, străină, trezise în ei instinctul aţipit şi ţinut până atunci în frâu, dar nu distrus de munca tenace şi răbdătoai e de domesticire pe care-o desfăşurase prinţul.

În cele din urmă, balaurii se opriră, refuzând să înainteze sau să se întoarcă din drum. Planau cu aripile întinse, îşi lungeau gâturile, ţinând gura larg deschisă, îşi mişcau limbile ce tremurau ca nişte flăcări şi încercau s-o apuce cu dinţii pe prinţesă ca s-o sfâşie.

Ea nu-şi dădea seama de pericol, dar prinţul se îngrozi.

Strânse cu disperare frâiele şi, cu o mişcare rapidă, le înfăşură în jurul gâtului balaurului pe care-l călărea; strânse apoi cu putere, sufocându-l. Balaurul făcu două salturi, încercând să-l arunce din şa pe prinţ, apoi se clătină, îşi adună pe jumătate aripile şi începu să coboare, năucit. Celălalt balaur îl urmă, dar prinţul profitând de momentul potrivit, se urcă pe el călare, prinse frâul şi i-l răsuci în jurul gâtului ca şi celuilalt, şi strânse iarăşi din toate puterile. Monstrul făcu două, trei salturi, se clătină, îşi adună pe jumătate aripile şi năucit, îşi însoţi tovarăşul coborând iute spre pământ.

Când ajunseră jos, prinţul şi prinţesa săriră din şa. Cei doi balauri, sufocaţi, se zvârcolcau cu ultimele puteri.

Coborâseră pe o câmpie întinsă şi cât vedeai cu ochii nu se zărea suflet de om. Mirişte, mirişte, mirişte până la orizont şi ici-colo câte un copac rătăcit. Departe, departe o căsuţă ţărănească, dar trebuia să baţi cale lungă ca să ajungi acolo.

După patru zile de mers, cei doi nici nu mai puteau fi recunoscuţi, din cauza chinurilor şi a oboselii îndurate. Într-un târziu, întâlniră un ţăran într-o căruţă.

— Dacă ne duci până la palatul regal o să primeşti o

avere

— Dar cine sunteţi voi?

— Suntem prinţul şi prinţesa.

— Prinţul şi prinţesa au murit. Regele şi regina sunt în doliu. Pe cine vreţi voi să păcăliţi? Vă iau de milă. pentru că sunteţi doi nenorociţi flămânzi şi rupţi **de** osteneală. Hai, urcaţi!

După ce ajunseră la porţile oraşului, ţăranul le spuse să coboare

— Du-ne, te rugăm, până acasă şi te vom răsplăti.

Ţăranul consimţi:

— Fie: unde merge mia, merge şi suta.

Şi-şi continuară drumul.

Uşa palatului regal era închisă în semn de doliu.

Când ţăranul înţelese că acei nenorociţi flămânzi şi rupţi de osteneală, cum îi numise la început, erau într-adevăr prinţul şi prinţesa, se temu că-i jignise. Ca să fie iertat, lovi puternic în uşă, strigând:

— Deschideţi, deschideţi!… Prinţul!… Prinţesa!…

Paznicii îl crezură beat sau nebun şi voiră să-l aresteze.

Ce s-a petrecut apoi la curte între rege, regină, prinţ şi prinţesă nu-i deloc greu să vă imaginaţi!

Prinţul povesti prin ce mare pericol trecuseră şi cum îi omorâse pe cei doi balauri.

— Dar cu ăştia doi de-aici ce s-a întâmplat?

Nimeni nu voise să-şi ia răspunderea şi să-i îngrijească, iar aceştia muriseră de foame în grajd. Se simţea încă duhoarea leşurilor lor.

De-atunci prinţul n-a mai încercat să domesticească animale sălbatice, pentru că se convinsese că instinctul, mai curând sau mai târziu, îşi spune cuvântul.

— Şi apoi, îi zise tatăl său într-o zi, când eu n-oi mai fi, vei avea alt animal sălbatic de îmblânzit!

Şi-i arătă mulţimea care urla din răsputeri jos în stradă şi bătea din palme:

— Trăiască prinţul! Trăiască prinţesa!

Merge dreaptă, şerpuieşte colită.

Povestea scrisă, povestea rostită.

Se spune şi se povesteşte că…
BASME SCURTE
1911 – 1913
Nepoţilor mei
Ada şi Francesco Capucina

REGELE SCHIGP

A fost odată un rege ciudat şi capricios. Se născuse cu un picior mai scurt decât celălalt şi mergea şchiopătând. Curtenii, ca să-l linguşească, se prefăceau că şchioapătă ca şi el. Dar când ieşea pe stradă şi vedea oamenii care mergeau drept, fără să-şi tragă piciorul, regele se simţea nedreptăţit; aşa că într-o bună zi îi veni ideea să poruncească supuşilor săi din tot regatul, bărbaţi şi femei, să şchiopăteze, că de nu, vor plăti cu capul.

Îl ascultară. Cu regele Şchiop, cum îl porecliseră, nu era de glumit: şi vezi doamne, fiecare voia să-şi păstreze capul pe umeri! Numai o bătrână se prefăcu a nu înţelege; şi parc-ar fi vrut să-l necăjească anume pe rege. Trecea mereu înainte şi înapoi prin faţa palatului regal, ţeapănă şi cu capul pe sus în ciuda anilor săi.

— Cum aşa? o întrebau oamenii. Nu te temi că-ţi vor tăia capul?

— Nici nu-mi pasă: dacă-mi taie un cap, îmi creşte altul. Am din belşug.

Regele împânzise ţara cu spioni ca să afle dacă porunca sa este respectată sau nu, şi când îi aduseră la cunoştinţă răspunsul bătrânei, se înfurie peste măsură:

— Aduceţi-mi-o, aici, legată de mâini şi de picioare!

— Deci tu, babo, nu vrei să şchiopătezi? o întrebă.

— Nu, maiestate, slavă Domnului, am picioare bune.

— E adevărat că ai răspuns: Dacă-mi taie un cap, îmi creşte altul?

— Da, maiestate. Am din belşug.

— O să vedem noi!

Porunci să fie chemat călăul, cu securea bine ascuţită.

Bătrâna nu-şi pierdu cumpătul. Fără să-i ceară cineva, îngenunche în faţa butucului, puse capul jos şi aşteptă lovitura. Călăul înălţă securea, dar rămase cu braţele ridicate, ca înţepenit.

— Maiestate, nu pot. Ceva mă opreşte!

Regele turba de furie:

— Luaţi o funie, ungeţi-o cu săpun şi faceţi un laţ la gâtul ei!

Miniştrii Uimiseră slujitorii să cumpere o funie rezistentă, nouă, o unseră cu săpun cu propriile lor mâini, nădăjduind să intre şi mai temeinic în graţiile regelui, înnodară ei înşişi funia la gâtul bătrânei şi apoi, doi la un capăt şi doi la altul, începură să tragă din toate puterile, înţepenindu-şi bine picioarele pe podea. Dar nodul nu se strângea. Şi trag, şi trag, şi trag, funia se rupse; iar atunci toţi patru, doi de-o parte şi doi de alta, se răsturnară cu picioarele în sus, lovindu-se aşa de taie încât cu chiu cu vai se ridicară de jos.

O clipă, regelui îi veni să râdă, dar cum o văzu pe bătrâna râzând la rândul ei, se înfurie şi mai tare.

— E o vrăjitoare! urlă el. Aduceţi lemne, faceţi foc şi prăjiţi-o după cum merită!

Toţi curteniieoborâră în magazia palatului şi, ca să-şi câştige favoarea regală, fiecare dintre ei se întoarse eu cât mai multe lemne; unii cărau buturugi, alţii ramuri uscate, alţii legături de nuiele.

După ce le aşezară în jurul bătrânei care privea ca şi cum n-ar fi fost vorba de ea, regele însuşi aprinse focul: doar că flăcările în loc s-o cuprindă pe bătrâna, se răspândiră de jur-împrejur, îi cuprinseră pe curteni şi chiar poala mantiei regale fu puţin pârlită.

Regele era uluit. Lemnele arseseră, iar bătrâna. leafără şi nevătămată, avea pe buze un surâs care în loc s-o supere pe maiestatea sa, o îngrozea de-a binelea.

— Cine eşti tu, femeie? Zână sau vrăjitoare?

— Sunt o zână!

Regele se îngălbeni la faţă.

— Iartă-mă, iartă-mă! Ce pot face pentru dumneata?

o întrebă pe bătrână.

— Nimic!

Deveni o minunată făptură luminoasă care strălucea de-ţi lua ochii şi, deodată, dispăru.

Ca să ispăşească faptele sale de până atunci, regele dădu o nouă poruncă:

— De azi înainte, nimeni să nu mai şchioapele în regalul meu!

Dar oamenii se obişnuiseră să şchioapele, aşa că regele fu constrâns să poruncească din nou:

— Cine vrea să şchioapete, n-are decât s-o facă!

Iar când vedea trecând prin faţa palatului regal pe cineva care şchiopăta ca el, nu putea să ghicească dacă acesta îşi bătea joc de rege imitându-l sau era şchiop de felul său şi murea de ciudă.

Încet, încet deveni melancolic şi ursuz. Voia să rămână singur: nu-i mai asculta nici măcar pe miniştrii săi, iar aceştia făceau treaba după cum îi tăia capul şi treaba nu mergea deloc bine. Iar regele se învârtea şchiopătând prin încăperile largi ale palatului.

Nu exista oare în tot regatul un doctor sau un vrăjitor care să-i lungească piciorul mai scurt?

Veni un doctor şi-i spuse:

— Maiestate, eu aş putea să vă scurtez piciorul mai lung. E totuna.

Da! Da! Asta-i mai lipsea! Să arate ca un pitic, mai caraghios decât era. Sau îşi lungea piciorul mai scurt sau nimic!

Veni un vrăjitor bătrân, cu părul alb, cu barba lungă până-n pământ:

— Maiestate, aceasta e o alifie ce vă poate lungi piciorul mai scurt. Trebuie să-l ungeţi şi să-l frecţionaţi cu putere până când o să încercaţi o durere ascuţită ce vă va face să gemeţi. Trebuie să aveţi răbdare. Vă veţi unge o singură dată pe zi. Luaţi cu mina alifie rit un bob de năut, o întindeţi în căuşul palmei şi frecaţi eu putere. De veţi face aşa cum spun eu, după un an, o lună şi o zi, vă veţi vindeca. Să nu vă grăbiţi: va fi şi mai rău.

— Îţi voi prăti după ce mă vindec.

— Nu, maiestatea voastră, alifia nu-şi face efectul dacă nu-i plătită.

— Şi dacă nu-şi face efectul chiar plătită fiind? 1

— Maiestate, e în joc capul meu.

Regele începu imediat tratamentul. În fiecare seară – înainte de culcare, deschidea cutiuţa cu alifie, lua din ea cât un bob de năut, îl întindea în căuşul palmei şi apoi, freacă, freacă, freacă, până când apărea durerea aceea insuportabilă ce-l făcea să urle.

După două luni, regele observă că bătrânul vrăjitor nu-l înşelase: piciorul mai scurt începuse să se lungească.

Trebuia să aştepte să se împlinească sorocul stabilit de el? Dacă în loc de un singur tratament pe zi, ar face două sau trei, nu s-ar vindeca oare mai repede? Vrăjitorul îl avertizase că va fi şi mai rău: era, cu siguranţă, un truc menit să dea şi mai multă importanţă leacului său

Şi regele, după ce ezită o vreme, se hotărî să-şi fricţioneze piciorul de trei, de patru, de cinci ori pe zi, fără să ţină cont de durerea atroce pe care o încerca de fiecare dată. Şi aşa mereu freacă, freacă, freacă, piciorul i se lungea văzând cu ochii. Doar că atunci când ajunse tot atât de lung ca şi celălalt, continuă să crească de capul său încă o săptămână, iar regele se trezi şchiop de celălalt picior: în loc să şchiopăteze cu dreptul, acum şchiopăta cu stângul. Norocul lui că blestematul de picior nu crescuse mai tare!

Trimise slujitori prin tot regatul în căutarea vrăjitorului. Nimeni însă nu ştia unde se află: care zicea c-ar locui în vârful unui munte, care într-o peşteră subterană. îl găsiră în cele din urmă într-o pădure, culegând buruieni de leac.

— Spuneţi-i regelui că eu nu mai am nicio putere. S-o caute pe zâna Lumină.

Când îi relatară răspunsul vrăjitorului, regele înţelese că la mijloc este numai şi numai răzbunarea bătrânei, care-i spusese:

— Sunt o zână!

Unde s-o găsească? Socoti c-ar fi bine să dea din nou prima poruncă:

— Toţi supuşii mei, bărbaţi sau femei, trebuie să meargă şchiopălând, iar de nu se vor supune vor plăti cu capul!

Poate zâna va apărea din nou sub înfăţişarea bătrânei; de data asta însă o va invita la curte şi-i va da toată cinstea cuvenită.

Dar bătrâna nu mai apăru; iar supuşii începură să se cam sature de pretenţiile regelui Şchiop.

Aşa că, într-o bună zi, toţi, în bună înţelegere, refuzară să-l mai imite. Regele turba de furie. Se luă la ceartă cu miniştrii:

— Aşa îmi respectaţi voi poruncile?

Îi apucă de umeri şi-i scoase pe uşă afară.

Doar unul dintre ei, un om mai în vârstă, găsi atunci curajul să-i răspundă:

— Maiestate, cine respectă pe alţii este şi el la rândul său respectat; măria ta nu respectă pe nimeni! De aceea, Şchiop este şi Şchiop o să rămână!...

MICA BROASCĂ ŢESTOASĂ

A fost odată un sărăntoc care-şi ducea zilele de azi pe mâine făcând pe curierul. îl trimiteau ba colo, ba dincolo şi, cum se mişca iute îl porecliseră Săgeată, îl plăteau te miri ce; uneori nu-l plăteau deloc sub pretextul că nu dusese la timp o scrisoare şi din această cauză se năruise o afacere importantă. Nu spunea nimic! Şi ca să nu moară de foame alături de femeia sa nu refuza niciodată să-i servească chiar şi pe acei care nu voiseră să-l plătească.

Toţi bărbaţii din familia sa fuseseră curieri, şi străbunicul, şi bunicul, şi tatăl său: iar sărmanul Săgeată se gândea cu tristeţe că după cinci ani de căsătorie n-avea încă un fiu, care, după ce va fi crescut, va putea deveni şi el, la rândul său, curier.

Într-o zi îl căută un bătrânel mic de stat şi pocit la faţă cu nasul cât un trombon, cu ochii mici şi răi, care parcă aruncau scântei. Săgeată se temu de el.

— Vei duce această cutiuţă la adresa ce i – scrisă pe

ea şi-mi vei aduce o chitanţă. O monedă de aur la dus, altă monedă la întoarcere. Eşti mulţumit?

Cum să nu fie mulţumit? Nu-şi mai amintea să fi fost vreodată plătit atât de bine. Îşi luă. cum se spune, picioarele la spinare şi porni ca o adevărată săgeată.

Când ajunse pe la jumătatea drumului, ceva începu să se mişte în cutiuţă şi o voce subţirică se rugă în şoaptă:

— Nu mă duce Nu mă duce 1

Se opri. Cineva se agita în cutiuţă, iar vocea subţirică insista:

— Nu mă duce! Nu mă duce!

Îşi reluă drumul. I se dăduse o însărcinare, fusese plătit pentru asta, era hotărât să-şi facă datoria... Dar vocea aceea subţirică ce părea cutremurată de plina, îi rupea inima, iar picioarele începeau să şovăie. Apropie cutiuţa de ureche ca să audă mai bine:

— Nu mă duce 1 Nu mă duce 1

— Dar ce va spune piticul? Are nişte ochi atât de răi!

— Îi vei spune că m-ai predat cui trebuie.

— Vrea o chitanţă. Fără de ea nu-mi dă moneda de aur, care-i o avere pentru mine.

— O să scriu eu chitanţa.

— Dar tu cine eşti?

— Sunt moştenitorul regelui Spaniei. Piticul m-a vrăjit pentru că n-am vrut s-o iau de soţie pe fata sa care i gheboasă, mută şi surdă. De vei înmâna această cutiuţă vrăjitorului la rare eşti trimis, eu voi pătimi zece ani lungi de sclavie la curtea sa. Nu mă duce! Nu mă duce!

Săgeată se înduioşa. Apoi se gândi, sărmanul de el, că prinţul Spaniei îi va răsplăti mai bine decât piticul.

Făcea o faptă omenoasă şi avea să câştige bani buni.

— Cum să te eliberez?

— Deschide cutiuţa.

— Dar este sigilată şi închisă cu cheia.

— Spune aşa:

Necazuri şi ghinioane cui te-a încuiat!
Necazuri şi rele cui te-a sigilat!
Sigiliu, rupe-te f

Broască, sfărâmăte!

Loveşte în cutiuţă cu o piatră. Să nu *te* temi!

Săgeată luă o pietricică ascuţită, lăsă cutiuţa jos şi cu o voce pierită de spaimă, repetă:

— *Necazuri şi ghinioane cui te-a ineuiat!*

Necazuri şi rele cui te-a sigilat!

Sigiliu, sfăi imă-te!

Broască, rupe-te!

— Ai greşit! S-a terminat! Aşa mi-a fost scris!

Nu greşise intenţionat, dar se simţea aproape mulţumit de greşeala sa. În cutiuţă nu mişca nimeni, iar vocea subţirică şi şoptită, cutremurată de plâns, tăcu.

Săgeată îşi continuă drumul în fugă ca să recâştige timpul pierdut şi, înainte de apusul soarelui, ajunse la gura peşterii vrăjitorului, locul indicat pe cutiuţă.

— Bravo ţie, nu te-ai lăsat dus în ispită! îi spuse vrăjitorul cu voce groasă, cavernoasă.

— Scrie-mi chitanţa!

— Mănâncă, bea ceva, odihneşte-te. Asta-i chitanţa.

Şi-i dădu un ouşor care aducea cu un ou de porumbel.

Săgeată îl puse în buzunar şi porni pe drumul de întoarcere.

Piticul îl aştepta în faţa casei.

— Ah! Săgeată! Săgeată! Necazuri şi ghinioane, da? Norocul tău c-ai greşit!

Bietul om i se aruncă la picioare cerându-şi iertare.

— Ţine cui ăsta: este răsplata ta. Face mai mult decât moneda de aur pe care ţi-am promis o. Pune 1 la clocit în cuibul porumbeilor pe care-i creşte nevastă-ta. În mai puţin de o lună vei veni să-mi mulţumeşti.

— Un fiu?

— Un fiu mai săgeată decât tine.

Şi râse într-un fel ciudat care 1 nelinişti pe sărmanul curier. Dar speranţa de a avea în sfârşit un copil îl făcu să asculte de sfaturile piticului.

— Fii atentă, femeie; pune 1 în locul unui ou din cuib. dar bagă de seamă să nu observe porumbiţa.

Femeia ridică din umeri neîncrezătoare; dar speranţa de a avea în sfârşit un copil o hotărî să încerce.

Şi începură amândoi să aştepte neştiind dacă piticul nu şi bătuse joc de ei, amuzându-se.

Se simţiră mai mult decât batjocoriţi când din ou ieşi o mică broască ţestoasă, care avea în locul capului un căpşor de copil pe care-l scotea de sub carapace cu guriţa larg deschisă, cerând cu lăcomie de mâncare.

— Ah, ticălosul de pitic! Mă duc să i-l arunc în faţă!

Nevastă-sa îl opri.

— Mai bine ăsta decât nimic! Cine ştie? Când o să crească…

Micuţa broască ţestoasă se mişca încetişor purtându-şi prin casă carapacea care se întărea pe zi ce trecea. O hrăneau cu miez de pâine muiat în lapte, cu verdeţuri fierte şi tocate. Chipul acela de copil, mare cât o alună, surrdea atât de dulce când mama îl mângâia uşor cu un deget, după ce-i dăduse de mâncare, încât părinţii îl iubeau deja ca pe un fiu în toată legea.

Bărbatul însă nu-şi găsea liniştea: Tocmai el, curierul Săgeată, să aibă un fiu broască ţestoasă! Nici că se putea mai mare bătaie de joc. Dacă-l întâlnesc pe pitic…!

— Să nu intri în vreun bucluc!… Mai bine ăsta decât nimic! îl consola nevastă-sa.

Broscuţa ţestoasă – numai aşa îl numeau – creştea foarte repede. În şase luni devenise cât un curcan şi, când îşi scotea de sub carapace gâtul şi capul, ai fi zis că sunt ale unui copil ce s-a ascuns acolo în joacă.

Dar ce chin să-l vadă mereu prins sub carapace!

El, curierul Săgeată, să aibă un fiu broască ţestoasă!

Nu-şi găsea liniştea, bietul părinte.

Într-o zi, când era ca de obicei plecat pentru un comision, veni cineva care avea nevoie urgentă de un curier; ar fi plătit oricât.

— Mă duc eu! spuse băiatul. Legaţi-mi scrisoarea de carapace. Mă duc şi mă întorc numaidecât.

Începu să plângă văzând că maică-sa nu l credea în stare.

Clientul, care rămăsese în aşteptarea lui Săgeată, îi spuse femeii:

— Să-i facem pe plac!

Şi-i legară scrisoarea de carapace. Broasca ţestoasă se mişcă greoi până ce ieşi pe uşă şi apoi ţâşni ca un fulger. Maică-sa şi clientul nu-şi credeau ochilor. Înainte ca ei să apuce să-şi potolească uimirea, băiatul se întorsese cu răspunsul legat de carapace.

Citul Săgeată se înapoie mai târziu acasă, nu voi cu niciun chip să creadă că nevastă-sa nu-i înşira baliverne, ci doar purul adevăr: Broscuţa ţestoasă era mai iute, mai săgeată decât el însuşi! Da, da, mai săgeată decât Săgeată!

Acum toată lumea dorea să se convingă de minunea asta: inventa tot felul de pretexte şi comisioane, numai să-l vadă plecând pe băiat. Acesta ajungea până în prag şi apoi, deodată, dispărea ca un fulger. La fel şi la întoarcere: nimeni nu reuşea să-l vadă dincotro şi cum vine. Dar ce trist era să-l vezi închis în carapacea lui. Bietul tată suferea acum mai mult decât înainte.

Şi, într-o zi, iată că bate la uşa lor un tânăr chipeş, îmbrăcat numai în brocart, cu dantelă la mâneci, purtând pe cap o pălărie mare de catifea împodobită cu splendide pene albe şi negre, iar la cingătoare o spadă cu minerul bătut în briliante.

— Unde este Broască ţestoasă?

— S-a dus să facă un comision; trebuie să se întoarcă în curând.

Frumosul tânăr intră, îşi scoase pălăria, se aşeză şi începu să privească prin cămăruţa sărăcăcioasă. Pe perete erau agăţate uneltele: un fierăstrău, un ciocan, o secure şi altele.

— Iată-l! spuse mama.

Broscuţa ţestoasă intră mişcându-se încet pe cele patru labe. Săgeată venea şi el în urma fiului său.

Tânărul nu le dădu răgazul să pună întrebări. Se ridică brusc de pe sca. un, luă securea de pe perete şi începu să lovească cu putere în carapacea Broscuţei făcând – o să sară în bucăţi.

Săgeată şi nevastă-sa abia apucară să scoată un ţipăt de groază, care se preschimbă însă imediat într-un strigăt de fericire, după ce-l văzură pe băiat ridicându-se în picioare, un copil frumos de zece ani, mica Broscuţă ţestoasă eliberată de învelişul tare al carapacei.

— Sunt prinţul moştenitor al Spaniei… îţi aminteşti.

Săgeată?

Necazuri şi ghinioane cui te-a încuiat! Necazuri şi rele cui te-a sigilat!

Sigiliu, rupe-te!

Broască, sfărâmăte I

N-a fost vina ta c-ai greşit. Ţi-am rămas recunoscător pentru buna intenţie. Sclavia mea s-a încheiat şi am venit să-l dezleg şi pe fiul tău, vrăjit de piticul cel ticălos. Faci un râu, e bine să-ţi aminteşti mereu. Faci un bine, uitu-l imediat! Pentru că întotdeauna cineva îşi va aduce aminte. Nu toţi oamenii sunt nerecunoscători pe lumea asta f

— Da!… Da!…

Cei doi nu reuşeau să mai îngâne altceva, în timp ce Broscuţa ţestoasă îi săruta mina salvatorului său.

Basmul s-a sfârşit de tot.

Iar voi v-aţi cam şters pe bot!

GAURA ÎN APA

A fost odată un principe putred de bogat. Avea doar douăzeci de ani şi trăia într-unul din castelele moştenite de la tatăl său. Fără fraţi, fură surori, fără alte rude după moartea principesei mamă, se retrăsese în castelul unde se născuse şi care i se părea de aceea cel mai frumos dintre toate, şi-şi petrecea vremea muţind în fiecare zi frumoasele mobile vechi dintr-un loc în altul, de la un etaj la altul.

Se ostenea numai cât le poruncea servitorilor:

— Asta aici! Aia dincolo! Asta sus! Asta jos!

Scara, bieţii oameni se simţeau frânţi; cădeau pur şi simplu din picioare. El însuşi se simţea istovit după toată vânzoaeala de peste zi. Tolănit într-un fotoliu vechi, larg cât un pat, prinţul veghea până în inima nopţii, cu braţele încrucişate pe burtă şi cu picioarele întinse. Nu contenea să se întrebe:

— Să mă însor sau să nu mă însor?

Rămânea nemişcat de parc-ar fi aşteptat răspunsul cuiva. Îşi răspundea însă singur, după cum avea chef:

— Da, da, mă însor! Nu şi nu, nu mă însor!

Apoi începea din nou să cugete:

— Să mă însor sau să nu mă însor?

Rămânea nemişcat de parc-ar fi aşteptat răspunsul cuiva.

În cele din urmă îl prindea somnul în fotoliu, iar în zori se trezea fără să fi hotărât în vreun fel. Şi o lua de la capăt:

— Asta aici! Asta dincolo! Asta sus! Asta jos!

Le poruncea servitorilor să strice ceea ce aşezaseră cu o zi mai înainte; şi se simţea mai istovit decât aceştia care cădeau pur şi simplu din picioare.

În cele din urmă se hotărî să ceară sfatul unei vrăjitoare, care locuia departe, într-o peşteră, pe un munte stâncos, di opt în faţa castelului.

Principesa, mama sa, murmurase odată, câteva zile înainte de a muri:

— Bietul meu copil*!* Bietul meu copil! Cine-l va învăţa oare să facă gaură în apă?

Tânărul principe socotise că mama sa deliriază şi n-o întrebase:

— Ce înseamnă asta. Excelenţă?

Pe vremea aceea, aşa vorbeau copiii cu părinţii lor.

Nu se mai gândise la asta.

Călărind, urmat de un servitor, spre peştera vrăjitoarei, îşi amintise deodată de cuvintele: Ei. ne-l va învăţa să facă gaură în apă? Nimeni, se gândea el. Aşa ceva nu se poate face. Voia însă s-o întrebe şi pe vrăjitoare. Dacă aceasta nu ştia, cine-ar mai fi putut să ştie?

Ca să nu fie recunoscut, prinţul se travestise într-un biet amărât, folosindu-se de cea mai uzată haină a unu! servitor.

Precauţie inutilă. Numai ce intră în peşteră, că şi auzi vocea bătrânei, salutându-l:

— Bine-ai venit, prinţe! La porunca ta.

Nu mică i-a fost mirarea!

— Brumoasă vrăjitoare 1 începu el.

— Nu sunt frumoasă, îl întrerupse ea. Aici. Îi mine. nu încap minciuni.

Într-adevăr, vrăjitoarea era bătrână. cu faţa brăzdată de zbucituri, cu părul cărunt, fără dinţi. îmbrăca însă o tunică bogată, de culoare închisă, brodată cu flori de aur şi de argint, care străluceau la fiece mişcare şi purta pe cap o tichiuţă de broderie neagră presărată cu perle mari cât alunele, o minunăţie!

— Ia loc, principe, vorbeşte. Te ascult.

— Să mă însor sau să nu mă. Însor? Am nevoie de sfatul tău. Nu pot să mă hotărăsc singur.

— Cine caută, găseşte. Te vei hotărî după ce vei găsi.

— Deci, ce să fac?

— Porneşte prin ţară şi priveşte cu atenţie toate fetele pe care le vei întâlni: nobile, orăşence, muncitoare; cere-o de la părinţii ei pe aceea care ţi va plăcea mai mult pentru frumuseţea sau pentru virtutea sa. Dacă nu vor să ţi-o dea... Dar vei vedea în cele din urmă că una îţi va spune: Mă mărit cu tine, dacă...

— Dacă?

— Îţi va explica ea... Cine caută, găseşte.

Principele se întoarse, la castel gânditor şi în acelaşi timp curios să ştie ce i se va cere.

Şi pomi la drum trecând prin oraşe, prin târguri, prin sate. Privea, cerceta cu atenţie şi când i se părea că a reuşit să găsească, se înfăţişa părinţilor fetei:

— Am venit să vă cer mâna fiicei voastre.

— Aţi ajuns prea târziu. S-a logodit alaltăieri.

Păcat! Era cea mai frumoasă şi cea mai bună dintre fetele întâlnite până atunci şi, pe deasupra, nobilă şi foarte bogată, ceea ce nu era tocmai de lepădat.

Porni din nou la drum. I se păru că a Jntâlnit o fată bună. Se înfăţişă părinţilor ei:

— Am venit să cer mâna fiicei voastre.

— Veniţi peste trei ani; e încă prea tânără.

Mare păcat! Era frumoasă, bună, şi-ar fi luat-o cu

plăcere în căsătorie. Nu aparţinea unei familii nobile, dar ce importanţă avea asta! Trei ani? Prea mult! Şi apoi, cine ştie ce se mai întâmplă până atunci. Reîncepu să caute.

Da! Asta i se păru şi mai frumoasă decât celelalte. Părinţii ar fi trebuit să fie la rândul lor măguliţi că fata lor va fi luată în căsătorie de un principe şi va deveni ea însăşi principesă. Dar ei:

— Mulţumim! Numai de la egal la egal. Noi aşa socotim că **e** bine!

După alte câteva cereri inutile, principele se hotărâse să se întoarcă la castel şi să renunţe la orice încercare. Poate asta era soarta lui, să rămână fără nevastă. Cu atât mai bine!”

Într-o dimineaţă, pe drum, se opri în plină câmpie ca să-şi adape caii. Şi cine se rezema de fântână? O ţărancă, sărăcăcios îmbrăcată, dar atât de frumoasă şi atât de graţioasă încât le uită imediat pe toate celelalte fete pe/ care le ceruse şi nu le putuse avea.

Ce conta că-i doar o ţărancă? Era demnă să fie regină, nu numai principesă.

— Mă iei de bărbat, frumoasă fată?

— Nu-mi este îngăduit să hotărăsc de capul meu, eu trebuie doar să aştept; aşa îmi spune mereu naşa mea.

— Şi cine ţi-e naşă?

— Zâna Floare.

Principele se zăpăci aflând că fata avea naşă o zână. Şi începu să-i pună zeci de întrebări. Unde era zina Floare? Ce dorea această zână?

— Spune: Cine te iubeşte, trebuie să-ţi împlinească o dorinţă.

— Ce dorinţă? întrebă principele nerăbdător, arointindu-şi de cuvintele vrăjitoarei.

— Trebuie să facă gaură în apă!

I se strânse inima. Se simţea pierit. Principesa, mama sa, ştiuse deci! Gaură în apă? Nu există pm care s-o facă! Cine-i urzise această soartă nemiloasă? începu să plângă ca un copil.

Nu se mai întoarse la castel, ci rămase în satul vecin

şi, în fiecare zi, la aceeaşi oră, se ducea la fântână ca s-o revadă pe fata ce venea să ia apă într-un ulcior.

Şi cu cât o vedea, cu cât o auzea vorbind cu o vece ce-i părea de privighetoare, cu atât mai mult îşi pierdea inima şi minţile.

— Sau asta sau nimeni alta!

şi Jurase. O gaură în apă! Cum să se poată aşa ceva?

— De ce nu înţelege zâna Floare că n-ai să găseşti niciodată un soţ care să-ţi împlinească asemenea dorinţă?

— Zâna îmi spune: Cine iubeşte, minuni împlineşte.

Şi-ar fi dat jumătate din averile sale, chiar şi jumătate din sângele său aceluia care l-ar fi învăţat să facă o gaură în apă. Dar trecură mai multe săptămâni, apoi luni de zile, se împlinea aproape un an de când plecase din caş – şi nu reuşise să facă nimic. Simţea că înnebuhetJ

Şi cu cât o vedea, cu cât o auzea vorbind cu o voce ce-i părea de privighetoare, cu atât mai mult blestema pe cel care-i urzise o soartă nemiloasă. Îi răsunau în urechi cuvintele mamei sale, principesa, pe patul de moarte: Bietul meu copil! Bietul meu copil! Merita într-adevăr să fie compătimit! Găsise fata care-l putea face fericit şi n-o putea avea din cauza unui legământ bles-ermt 1 Gaură în apă! Era ca şi cum l-ar fi refuzat!

— Zina îmi spune: Cine iubeşte, minuni împlineşte.

— De ce nu face ea o gaură în apă 7 îi răspunse prinţul fremătând de mânie.

Se gândea cât îi ziulica de lungă, îşi storcea necontenit creierul, iar noaptea nu reuşea să adoarmă din cauza acestei idei fixe care-l tortura. Mai era oare cineva îndrăgostit ca el? Şi totuşi nu ştia. Gaură în apă: Cum să se poată aşa ceva!?

Sărmanul principe! îşi pierduse pofta de nuncare, nu mai era chip să-l recunoşti aşa slab, de-a dreptul jigărit cum ajunsese.

Între timp venise iarna. Într-o dimineaţă, mergând ca de obicei la fântână, observă că apa din adapă Luarea pentru vite de alături, îngheţase. Parc-ar fi acoperit-o cineva cu o lespede mare, albă. Toul era îngheţat de jur-

împrejur. Şi deodată prinţul sări în sus de bucurie.

— Priveşte! îi spuse fetei.

Şi cu vârful bastonului făcu o gaură în gheaţă.

Doar şi asta era apă, nu-i aşa?! Cum de n 1 se gî. ndie p. mă atunci?

Se simţi deodată eliberat: nefericirea, urzită la naştere de o vrăjitoare aflată acum la ananghie, fusese îndepărtată pentru totdeauna.

În aer răsună o voce cristalină:

— Fina mea îţi aparţine... Bravo i ăi reuşit să faci gaură în apă!

Principele surâdea mulţumit şi se gândea că adesea, în viaţă, greşim conducându-ne după aparenţe şi socotind imposibil un lucru care, de fapt, nu este deloc aşa Bacă s-ar fi descurajat de la primele încercări, n-ar fi ajuns să fie fericit alături de frumoasa şi virtuoasa sa soţie, care nici nu era ţărancă, ci principesă ca şi el. şi n-ar fi avut r „r-i apoi un incintă tor şirag de copilaşi

Iar noi am rămas ca nişte gură-cască.

PENDOI. INO

A fost odată un rege oare se plângea mereu:

— Sunt omul cel mai nefericit de pe păr. iânt!

— Ce vă lipseşte, maiestate?

— Nimic. Ba chiar am şi ceva în plus 1

— Ce anume, maiestate?

La această întrebare, regele nu dădea nici răspuns. Clătina doar din cap, ochii i se umpleau de lacrimi şi mergea de se încuia într-o aripă a palatului regal unde nu-i era nimănui îngăduit să intre.

Cu toţii ştiau însă că acolo creştea prin Uşorul, dar miniştrii şi curtenii nu reuşiseră niciodată să pătrundă misterul în care trăia moştenitorul tronului Trecuseră zece ani de la moartea reginei. Gt trăise, se spunea că, din orgoliu, nu voia să-şi arate copilul. Dar, după moartea ei, regele continuă să-şi ţină ascunsă odrasla în camerele acelea izolate şi curând începură să circule tot felul de zvonuri, care de care mai urâte.

— Aţi auzit? Prinţul are cap de şarpe.

— Nu, nici vorbă! N-are nici mâini şi nici picioare, ci doar o coadă de peşte.

— O, nu! Nu poate vorbi: latră ca un câine!

— Ştiu eu ce spun: e jumate om, jumate pasăre.

Nimic nu era adevărat.

Un băieţel frumos, cu pielea albă şi cu părul bicrd. cu ochi albaştri încrezători, prinţişorul, abia înţărcat, fusese lovit într-o bună zi de o boală ciudată. Nu putea sta liniştit nicio clipă: îşi legăna capul şi trupul dintr-o parte în alta ca o pendulă, monoton şi necontenit; iar dacă regele, cuprins de milă, încerca să-l oprească îmbrăţişându-l strâns, era purtat şi el dintr-o parte în alta până-i venea ameţeală. Ba uneori i se părea că aude tic-tac-ul unei pendule adevărate în mişcare.

Din fericire, prinţul nu suferea deloc. Vorbea, glumea, chiar şi râdea câteodată, legănându-se necontenit de la dreapta la stânga, de la stânga la dreapta. Îţilă? ea însă rău să-l priveşti, Iar regele mai ales nu rezista să asiste prea mult la acest trist spectacol.

Se sfătuia în taină cu tot felul de medici, **cu Maci,** cu vrăjitori. Medicii nu pricepeau mare luau pentru că nu mai auziseră de asemenea boală.

Vracii răspunseră!

— Prinţul este vrăjit, o vrajă pe care noi n-o putem 1 dezlega.

Se găsiră însă doi vrăjitori care îi promiseră:

— Maiestate, e-o nimica toată. În două luni îl vindecăm complet.

Şi se instalaseră timp de două luni în palat, mâncând şi bând ca nişte oaspeţi regali, plecând noaptea, cel puţin aşa pretindeau, în căutarea unor ierburi, a unor rădăcini pe care însă nu le găseau niciodată, cerând bani ba pentru una, ba pentru alta. Iar după două luni o şterseră lăsându-l pe prinţ ca mai înainte: tic-tac de la stânga la dreapta, tic-tac de la dreapta la stânga.

Regina îl alintase o dată spunându-i Pendolino, iar regele continua să-l cheme tot aşa.

Nimeni nu îndrăznea să-l întrebe pe rege:

— Dar prinţul, maiestatea-voastră?

Trebuie să vă mai spun că în grădina palatului creştea un trandafir, o plantă fără seamăn în lume, care făcea în fiecare an câte o floare, nemaipomenită prin culoarea şi parfumul ei. Era floarea preferată a reginei, iar regele, după moartea ei, n-o mai culesese de pe tulpină. Înainte de a muri, regina îl povăţuise:

— Să n-o daţi decât aceluia care va veni s-o ceară de pomană.

Nimeni însă nu venise până acum, iar splendidul trandafir îşi pierdea petalele şi se usca pe tulpină.

Într-o dimineaţă, regele tocmai voia să urce în caleaşca oprită în faţa palatului, când se ivi o bătrână adusă de spate, zdrenţăroasă, care bâiguia cu vocea tremurătoare:

— Maiestate, vă rog, maiestate, vă rog!

— Ce vrei, femeie?

— Trandafirul cel frumos din grădină… Fie-vă milă, stăpâne!

Regele îşi aminti de sfatul pe care i-l dăduse regina pe patul de moarte, se întoarse din drum şi culese cu mâna sa trandafirul ce înflorise doar cu o zi înainte.

Şi deodată avu o viziune: i se năzări că bătrânica aceea încreţită la faţă, cu câteva fire de păr cenuşiu în cap, îmbrăcată în haine decolorate şi zdrenţuite se transformase într-o fată minunată, surâzătoare, proaspătă, cu p. ete dese de aur… Doar o clipă. Regele se frecă la ochi şi **o** văzu din nou în faţa sa pe bătrânica adusă de spate, zdrenţârоasă, care încerca să-i sărute mâna şi-i mulţumea.

Şi mare îi fu mirarea când, a doua zi, o găsi în camera prinţului! Se supără foarte tare.

— Cine te-a lăsat să intri aici?”

— Nimeni, am intrat singură.

— Dar cineva trebuie să-ţi fi deschis aşa!

— Nu-i nevoie! Eu intru şi ies pe gaura cheii şi uneori chiar prin zid.

— Eşti vrăjitoare sau zână?

— *Vrăjitoare ce dezleagă şi vrăjeşte.*

Zână care se ascunde.
Zână ce dezleagă şi vrăjeşte.
Vrăjitoare care se ascunde!
Şi bătrânica izbucni într-un hohot nebun de râs.

Regele crezu că-şi bate joc de el şi întinse mâna voind s-o ia de spate şi s-o dea afară. Dar observă că bătrânica apăsa cu un deget pe stomacul prinţului; iar acesta, după 1 cum simţea presiunea, se mişca mai tare sau mai încet de 1 la dreapta la stânga, de la stânga la dreapta şi uneori sc. 1 oprea.

— Vrăjitoare sau zână, ce-ai fi, dacă-l vindeci pe prinţ, te răsplătesc cu greutatea lui în aur.

— Eu v-aş putea dărui de trei ori pe-atâta, maiestate!

— Iartă-mă, vrăjitoare sau zână, ce-ai fi! Spune-mi.*)*
te rog, ce boală e asta?*]*

— E o vrajă. De-aici i se trage, dinăuntru. Are un fel de cepşoară. Ţin degetul pe ea, dar de scos, n-o poate scoate decât săgeata lui Săgeată-Săgetătorul, călită în ploaie şi vânt, cum nu-i alta pe pământ.

— Şi unde este săgeata…

— … lui Săgeată-Săgetătorul, călită în ploaie şi vâniţ cum nu-i alta pe pământ?

— Da, unde-i?

— Daţi sfoară-n ţară, maiestate. Când se va afla că este nevoie de săgeata lui Săgeată-Săgetătorul, călită în ploaie şi vânt…

— Da, da, ştiu, o întrerupse regele, cum nu i alta pem pământ…

— Foarte bine, dacă ştiţi, trimiteţi după el.

Bătrânica hohoti din nou cu mare veselie. Îşi luase degetul de pe stomacul prinţului, iar acesta reîncepuse să penduleze, de la dreapta la stânga, de la stânga la dreapta, tic-tac, tic-tac!

Regele îşi întoarse capul şi o zări pe bătrânică strecurându-se pe gaura cheii.

— Maiestate, se rugă prinţul. Anunţaţi în tot regatul, căutaţi săgeata lui Săgeată-Săgetătorul…

— … călită în ploaie şi vânt, cum nu-i alta pe pământ,

săgeata lui…

Regele nu se putuse abţine să nu repete cuvintele bătrânei, vrăjitoare sau zână, ce-o fi fost ea.

După câteva zile, pe poarta palatului, ieşeau crainicii cu trâmbiţe de argint, călare pe cai bogat împodobiţi.

— Maiestatea sa cere: să se prezinte la palat Săgeată-Săgetătorul, cu săgeata călită în ploaie şi vânt, cum nu-i alta pe pământ, săgeata lui Săgeată-Săgetătorul!

Tot regatul se distra pe seama lor. Când începeau: Ta! Ta! Ta! cu trâmbiţele de argint, oamenii aşteptau să audă primele cuvinte ale proclamaţiei şi apoi continuau în cor:

— Săgeata lui Săgeată-Săgetătorul…

Iar ceilalţi:

— … călită în ploaie şi vânt!… cum nu-i alta…

— … pe pământ!

— Da, da… Săgeata lui Săgeată-Săgetătorul…

Nu mai terminau.

Într-o lună se prezentară în faţa regelui zece arcaşi înarmaţi cu săgeţi:

— La ordinul maiestăţii-voastre! 1

Fiecare dintre ei susţinea:

— Eu sunt adevăratul Săgeată-Săgetător: puneţi-mă la încercare.

Prinţul, cu pieptul descoperit, urma să fie legat de un stâlp. Săgeată-Săgetător trebuia să trimită săgeata, să lovească şi să străpungă numai cepşoara vrăjită. Doar un singur punct. Şi dacă greşea? Adevăratul Săgeată nu putea greşi! Dar care era cel adevărat între cei zece nemernici?

Regele porunci să se facă o păpuşă mare aidoma prinţului, pe care slujitorii o legară de un stâlp şi însemnară eu negru punctul unde trebuia să ajungă săgeata.

— Cine greşeşte îşi va pierde capul; cine nimereşte, va câştiga o comoară!

Primul care se înfăţişă regelui, când auzi „Cine greşeşte, îşi va pierde capul”! se întoarse şi dădu bir cu fugiţii.

Al doilea, fudul, se propti bine pe călcâie, îşi pregăti arcul, întinse braţul, ochi, dar, pe neaşteptate, după ce auzi: „Cine greşeşte, îşi va pierde capul 1”, se răzgândi, lăsă arcul în jos, se întoarse şi dădu bir cu fugiţii şi el.

Ceilalţi şapte, văzând că regele vorbeşte cât se poate de serios, şterseră puţina pe nesimţite. Rămânea unul singur.

El făcu mai mulţi paşi înainte, îşi pregăti arcul, ochi, şi înainte ca regele să-şi termine vorba: „Cine greşeşte, îşi va pierde capul!”, lovise deja în centru semnul negru; săgeata bine înfiptă, mai tremura încă.

— Da! Aceasta este deci săgeata…

— … lui Săgeată-Săgetătorul, călită în ploaie şi vânt, cum nu-i alta pe pământ, săgeata lui Săgeată-Săgetătorul!

Cine vorbise oare în spatele său?

Regele văzu ceva care pătrundea pe gaura cheii, ceva subţire, care se umfla mereu, se dilata pe măsură ce ieşea… Era bătrânica!

— Vrăjitoare sau zână ce eşti, aceasta e săgeata lui…

— Săgeată-Săgetătorul, călită în ploaie şi vânt, cum nu-i alta pe pământ? Da, asta-i!

Atunci prinţul fu legat de stâlp cu pieptul descoperit; Săgeată-Săgetătorul îşi pregăti arcul, ochi şi din rana produsă de săgeată ieşi ceva negru, vâscos, mirosind urât… Cepşoara care îi stârnise prinţului mişcarea de pendul de la dreapta la stânga, de la stânga la dreapta. Însă când îl dezlegară de lângă stâlp, prinţul devenise parcă de lemn, dintr-o bucată; nu putea să-şi mişte mâinile, nici picioarele, nici gâtul şi nici limba, numai ochii şi după ochi se vedea că-i încă viu.

— Ah, vrăjitoare sau zână ce eşti! Ce inimi făcut!

Regele se tânguia, îşi smulgea părul din cap, plângea ca un copil, văzând în ce hal ajunsese moştenitorul său.

— Mai bine ca înainte 1

Şi luă în mină cepşoara neagră, vâscoasă şi urât mirositoare, voind s-o bage din nou în rana ce încă mai sângera.

Dar iată că regele începu să penduleze şi el: tic-tac,

tic-tac, de la dreapta la stânga, de la stânga la dreapta! fără să reuşească să arunce obiectul vrăjit.

— Vai, vrăjitoare…

Şi se mişca spre stânga.

— … sau zână ce eşti!

Şi se mişca spre dreapta. A

Pe neaşteptate, prinţul fu cuprins de un râs convulsiv.

Îşi agita mâinile, dădea din picioare, iar bătrânica îl gâdila în tălpi. Se ridică apoi dintr-un salt; iar în acelaşi moment, regele reuşi să-şi descleşteze pumnul şi să arunca jos cepşoara neagră, vâscoasă, urât mirositoare şi încetă să se mai agite. Era şi timpul! Nu mai putea!

Şi de ce toate astea? Pentru că într-o zi, regina găsise în grădină un inel pierdut de zână şi nu voise să i-l dea înapoi. Zâna se răzbunase, vrăjindu-l pe prinţ; dar acum, căindu-se venise să repare răul pe care-l săvârşise. Meu mult încă,} *i* promise prinţului:

— Îţi voi da de soţie pe cea mai frumoasă fată din lume! Aproape tot atât de frumoasă ca mine!

Auzind-o, prinţul voise să-i răspundă supărat:

— Mulţumesc! Nu-mi trebuie!

Dar îşi înghiţi vorba, văzând-o atât de frumoasă încât parcă răspândea lumină în jurul ei!

Şi într-adevăr, după trei ani, prinţul o luă în căsătorie pe prinţesa Spaniei, care era frumoasă aproape ca o zână.

— Iar Săgeată-Săgetătorul, cu săgeata călită în ploaie şi vânt…?

Vă rog, vă rog, ajunge!

Ei bine, el primi în schimb aur cât greutatea prinţului. Doar regele îşi dăduse cuvântul, nu-i aşa?

Pe drum lung pe toţi v-am dus.

Cam astea au fost de spus.

DOI FRAŢI MINUNAŢI

A fost odată un ţăran care avea doi feciori. Pe primul îl botezase Sapă, pe cel de-al doilea, Seceră. Oamenii îl întrebau:

— Dar bine, omule: Sapă? Seceră? Astea-s nume de fată!

— Numele n-are importanţă. Mie mi-e de ajuns să ştie când îi chem. Să vedeţi: Seceră!

Băiatul, care avea zece ani, venea fuga-fuguţa.

— Da, tată, ce vrei?

— Să vedeţi: Sapă!

Şi celălalt băiat, care avea doisprezece ani, venea fuga-fuguţa.

Oamenii râdeau de ciudăţeniile lui; dar el exclama viclenie:

— O să râd şi eu la vremea mea.

Într-adevăr, când venea vremea să sape pământul pentru semănături, ţăranul se aşeza pe un bolovan în uşa casei sale şi striga:

— Sapă, la treabă! Sapă!

Iar băiatul începea să facă gesturile unui săpător, ridicând şi coborând braţele, ca şi cum ar fi ţinut în mână coada uneltei al cărui nume îl purta: brazdele se ridicau, se întorceau parcă mai bine decât dac-ar fi fost ridicate şi întoarse de o duzină de sape, mânuite de ţărani. În mai puţin de-un ceas, ogorul era deja pregătit pentru semănat.

Sătenii se minunau.

— Cum aşa, cumetre, ai săpat toată noaptea?

— Vedeţi-vă de treburile voastre.

Rodul se copsese: spicele de grâu, grele de boabe, îşi plecau vârfurile.

— Cumetre, ai nevoie de secerători?

— Mulţumesc. Mă descurc eu şi singur.

Într-o dimineaţă, ţăranul se aşază pe un bolovan în uşa casei sale şi strigă:

— Seceră, la treabă! Seceră!

Celălalt băiat începea să facă gesturile unui secerător, mişcându-şi braţele ca şi cum ar fi strâns în pumn minerul uneltei al cărui nume îl purta; şi grâul se culca în faţa lui într-o parte şi în alta, mai bine decât dac-ar fi fost tăiat de o duzină de secerători.

Sătenii se minunau.

— Cumetre, ai secerat toată noaptea?

— Vedeţi-vă de treburile voastre.

Cum reuşea oare omul ăsta să facă totul singur? Cei doi băieţi nu-i puteau da nicio mână de ajutor şi pentru că erau plăpânzi şi delicaţi de parcă n-ar fi fost ţărani.

Toată istoria ajunse la urechea regelui care porunci să fie adus în faţa sa ţăranul împreună cu băieţii sui.

— Spune-mi (dar să nu mă minţi, pentru că-i în joc capul tău!) cum de reuşeşti să-ţi cultivi de unu! singur ogorul?

— Maiestate, cu o sapă şi cu o seceră îţi faci toată treaba.

— Dar tu, după câte ştiu eu, n-ai nici sapă şi nici seceră.

— Acesta e Sapă şi acesta e Seceră.

Şi-i arătă pe cei doi copii, mângâindu-le capul cu mina. Numai că, din neatenţie, îi spusese Seceră lui Sapă şi Sapă lui Seceră.

Regele crezu că-şi bate joc de el. Stăpânindu-şi însă mânia, întrebă:

— Şi cum îi foloseşti?

— Spun: Sapă, la treabă! Sapă! sau Seceră, la treabă! Seceră!

— Bine. PÂnă când mă voi convinge cu ochii mei, tu vei merge la închisoare. Pe băieţi îi opresc aici, în palat.

Ţăranul se lăsă dus la închisoare ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic; băieţii rămaseră să se joace cu prinţul şi cu prinţesa care aveau cam aceeaşi vârstă.

Într-o dimineaţă, regele coborî în grădină cu prinţul, cu prinţesa şi cu cei doi fraţi de care odraslele regale nu voiau să se mai despartă. Regele spuse:

— Atenţie, copii! O să vedeţi o minune! Sapă, la treabă! Sapă! Seceră, la treabă! Seceră!

Parc-ar fi vorbit la pereţi! Seceră nu se mişcă; Sapă nici nu întoarse capul! Prinţul şi prinţesa începură să râdă văzând chipul dezamăgit al tatălui lor.

Unul dintre miniştri, la porunca regelui, merse la închisoare şi-i spuse ţăranului care aştepta să fie eliberat:

— Maiestatea sa a ordonat copiilor tăi: Sapă, la treabă! Sapă! Seceră, la treabă! Seceră! Nici nu s-au mişcat de parcă n-ar fi vorbit cu ei.

— Ordinele trebuie să le dau doar eu. Maiestatea sa să-mi spună dacă are nevoie de Sapă sau de Seceră şi eu îl voi asculta numaidecât.

Regele ceru:

— De Seceră.

Şi înşelat de indicaţia greşită a ţăranului îl aşezase pe Sapă în faţa unei păşuni ce trebuia cosită.

Din închisoare răsună:

— Seceră, la treabă! Seceră!

Şi ce să vezi? Sapă rămase nemişcat, cu braţele atârnând, în vreme ce Seceră se agita şi culca la pământ toată grădina palatului: flori, plante, arbuşti, copaci, totul: o adevărată operă de distrugere! Prinţul şi prinţesa o luară la fugă, ţipând îngroziţi.

Regele crezu că ţăranul acţionase astfel din răutate şi-i trimise vorbă printr-un ministru:

— Mâine vei fi spânzurat.

— Vă mulţumesc! răspunse ţăranul.

— O iei în glumă? Mâine vei fi spânzurat!

— Excelenţă, ceea ce face maiestatea sa este întotdeauna bine făcut. De aceea, vă repet: Vă mulţumesc!

— Nu te gândeşti la copiii tăi! De-ar avea măcar **o** mamă! Nevastă ta a murit de mult?

— N-am avut niciodată nevastă, Excelenţă!

— Şi atunci, cei doi băieţi?

— I-am găsit într-un coş în spatele uşii. Cine ştie ai cui sunt. Dacă maiestatea sa îi vrea, eu i-i dăruiesc.

Regele spuse:

— E nebun!

Şi porunci să fie pus în libertate!

— Înainte de a ieşi de aici, trebuie să vorbesc cu regele.

— Vino la palat.

— Înainte de a ieşi de aici, trebuie să vorbesc cu regele.

Aflând de încăpăţânarea ţăranului, regele merse la închisoare. Ce-ar fi putut să-i spună nebunul acela?

— Maiestate, cei doi băieţi nu sunt oameni vii.

Regele începu să râdă.

— Iată aceste două unelte de argint: o sapă şi o seceră. Pentru a fi ascultat de băieţi. Înainte de a da un ordin: Se.pă, la treabă! Sapă! sau Seceră, la treabă! Seceră! trebuie luaţi în mână una din aceste două unelte; altfel, ei nu se mişcă.

Crezând că toată istoria este o ciudăţenie de om nebun, regele începu să râdă în hohote:

— Şi cine i-a făcut pe aceştia doi, aceste două marionete, dacă spui că nu-s oameni vii?

— I-a făcut un vrăjitor, stăpânul meu. El a murit şi mi-au rămas mie.

Regele voi să se convingă. Trimise să fie chemaţi Sapă şi Seceră şi porunci:

— Sapă, la treabă! Sapă!

Sapă nu se mişcă.

— Seceră, la treabă! Seceră!

Seceră nu se mişcă.

Luă apoi în mână micuţa sapă de argint şi porunci din nou:

— Sapă, la treabă! Sapă!

O adevărată minune. Băiatul începu să ridice şi să coboare braţele, ca şi cum ar fi ţinut în mână coada uneltei al cărui nume îl purta, şi, într-o clipă, pământul de jos din celulă fu răscolit. Regele nu mai ştia unde să-şi ţină picioarele.

— Şi cum să-l opresc? întrebă.

— Puneţi jos sapa cea mică de argint.

Într-adevăr, Sapă se opri pe dată.

Nu mai trebui să facă o altă încercare şi cu Seceră.

Văzând că ţăranul nu-i câtuşi de puţin nebun, regele îi spuse:

— Cere-mi ce vrei şi vei fi mulţumit!

— Nu-mi trebuie nimic. Mă duc la stăpânul meu.

Se lungi, se undui ca o şuviţă de fum şi dispăru

printre zăbrelele ferestruicii de la celulă.

Regele se convinse astfel că ţăranul era însuşi vrăjitorul. Şi întorcându-se la palat, dădu imediat poruncă:

— Cine îl vrea pe Şapă, cine îl vrea pe Seceră să-l ceară de la rege şi-i vor căpăta.

Toţi cei care aveau ogoare de săpat sau de secerat trebuiau să se bucure de această minune: aşa hotărâse maiestatea-sa.

La început, oamenii s-au arătat neîncrezători, deşi se puteau convinge cu propriii lor ochi de munca celor dol. Dar întâi unul, apoi al doilea, apoi zece, douăzeci de proprietari de terenuri se hotărârâră; şi-l disputau pe Sapă, şi-l disputau pe Secera, după anotimp. Iar sărmanii săpători, sărmanii secerători găseau cu greu de lucru pentru că Sapă şi Seceră munceau mai bine şi mai mult decât ei. Izbucniră revolte când într-un loc, când într-altul.

— La moarte cu Sapă! La moarte cu Seceră!

Şi, într-o bună dimineaţă, i-ai de unde nu-s i Sapă, ei, Sapă! Seceră, ei, Seceră! cei doi fraţi dispăruseră, nu se ştiu niciodată nici cum şi nici unde. Dar povestea spune i

Sapă şi Seceră vor reveni
Toată ziua vor cosi;
Vor cosi şi vor săpa
Cât vor vrea.

PLANTA CUVÂNTULUI

A fost odată un principe. Şi el avea o fată nespus de frumoasă, care, după o mare spaimă, rămăsese mută. Îi pierise, aşadar, graiul, iar tatăl său încercase în zadar toate mijloacele ca s-o facă să-şi recapete darul vorbirii.

La început, mica prinţesă îşi plânsese zi şi noapte nenorocirea. Până la opt ani fusese minunea familiei şi a prietenilor, cu replicile sale isteţe şi copilăreşti sau cu glasul dulce, de privighetoare, când se distra fredonând. Acum stârnea mila tuturor dacă încerca să răspundă prin gesturi, prin priviri sau uneori cu un fel de bolboroseală nedesluşită.

Încet-încet, însă, fetiţa se resemnase: nu-şi mai pierdea răbdarea când nu reuşea imediat să se facă

înţeleasă.

Ca să se amuze, îşi petrecea zilele în grădina palatului părintesc; culegea flori, făcea buchete şi împletea cununi, adevărate minuni prin iscusinţa îmbinării culorilor sau îngrijea plantele pe care principele i le aducea din ţări îndepărtate, ca să-i facă noi şi noi bucurii.

Nu trecea o singură zi fără ca să sosească un nou ghiveci, o ramură nemaivăzută sau un bulb de floare. Mica principesă nu-i îngăduia grădinarului să pună mina. Ea însăşi alegea vasele, pregătea pământul şi îngrijea brazdele. N-avea altă bucurie.

Dar iată că într-o zi soseşte, trimis nu se ştie de cine şi nici de unde, un coş în care se alia un ghiveci grosolan de lut cu o plantă micuţă ce abia dăduse primele frunze.

Prinţesa simţi imediat interes pentru această plantă ale cărei frunzuliţe nu semănau deloc cu frunzele nenumăratelor plante din grădina sa. Erau de culoarea smaraldului, transparente, fine, dantelate. Seara, după apusul soarelui, se răsuceau închizându-se, iar dimineaţa, în zori, se deschideau puţin câte puţin, de parcă s-ar fi trezit din somn şi s-ar fi întins uşurel: întocmai cum făcea şi prinţesa când cobora din pat.

Planta crescuse deja cu o palmă şi avea multe ramuri şi frunzuliţe dese, dese. Prinţesa socoti că nu mai are loc în vasul de lut, cu pământ atât de puţin; aşa că, într-o dimineaţă, în timp ce pregătea un alt ghiveci frumos de porţelan, ca să-l înlocuiască pe primul, începu să vorbească în gând cu mica plantă ca şi cum – aceasta ar fi fost o făptură vie.

— Acum am să te mut în vasul ăsta frumos; aici ai să te simţi mai bine, o să creşti mai repede şi o să înfloreşti. Ai să faci flori minunate, nu-i aşa? Vezi, uite cum îţi amestec pământul! Să fie cât mai afinat ca să intre şi aer şi apă.

Şi în timpul ăsta pregătea vasul de porţelan, privind din când în când surâzătoare la mica plantă ce-şi deschidea frunzele ca să se bucure de lumina zilei.

Tocmai făcuse loc în pământul deja pregătit pentru

pământul din vasul de lut, pe care voia să-l spargă, **când** i se păru că mica plantă îi spune în şoaptă:

— Lasă-mă aici! Lasă-mă aici!

— De ce? întrebă ea în gând, fără să **se** mire că o auzise vorbind.

— Aşa! Lasă-mă mai bine aici!

Din ziua aceea, prinţesa fu văzută ore în şir în faţa micuţei plante, ascultând aproape în extaz; tatăl ei, care o supraveghea adesea pe ascuns, observă că sărmana mută făcea gesturi şi-şi mişca trupul în atitudinea cuiva care participă la o conversaţie, deşi nu articula nicio silabă şi nu scotea nici măcar un geamăt.

— Planta aceea, se gândi el, emană efluvii otrăvitoare, care pot tulbura mintea fetei! Nu s-a mai petrecut niciodată aşa ceva cu plantele celelalte, deşi erau tot atât de frumoase şi de rare ca şi asta.

Îi porunci grădinarului:

— La noapte, ia ghiveciul şi aruncă-l cu plantă cu tot dincolo de zidul grădinii.

În timpul nopţii, principele auzi vaiete: Ai! Ai! Ai!

Veni în fugă şi-l găsi pe grădinar care-şi agita palmele arse de parcă ar fi ţinut în mână cărbuni aprinşi.

— Ce s-a întâmplat?

— Ghiveciul ăsta blestemat, excelenţă! Vai, vai!

Vasul căzuse pe jos şi se crăpase; planta, din fericire, nu păţise nimic.

— Pune-l la loc, îi porunci principele.

— Doar nu-s nebun, excelenţă! Priviţi la mâinile mele 1 Ai! Ai! Ai!

Principele se aplecă, apucă ghiveciul cu grijă şi-l puse la loc pe piedestalul de marmură. Nu-şi arse mâinile, nu simţi nimic. A doua zi dimineaţă se ascunse şi-o urmări pe prinţesă după ce coborî în grădină.

Aceasta făcea tot felul de gesturi, se mişca, surâdea, ca şi cum mica plantă i-ar fi povestit cele petrecute în cursul nopţii; apoi, imediat, începu să râdă nebuneşte şi să bată din palme încântată, satisfăcută. Parc-ar fi spus:

— Bine i-ai făcut! Bine i-ai făcut 1

Principele era uimit peste măsură şi îngrozit în acelaşi timp.

— Da, da! Planta asta produce cu siguranţă efluvii otrăvitoare, care pot tulbura mintea micuţei mele prinţese!

Va trebui s-o distrugă cu orice preţ.

Se gândi în fel şi chip, dar nu găsi în cele din urmă nimic mai bun decât să consulte pe un bătrân vrăjitor, la care venea multă lume, chiar de pe meleaguri îndepărtate. Nu ştia cum să i se adreseze. Mag? Vrăjitor? Ca să nu-l jignească, se hotărî să-i spună bunic. Era bătrân, foarte bătrân, unii spuneau c-ar avea peste o mie de ani.

— Nu sunt bunicul tău, atâta lucru ar trebui să ştii!

Întrerupt pe neaşteptate, principele îşi schimbă tonul.

— Magule, bunule mag, te rog…7

— Nu-s niciun mag, vezi-ţi de treabă!

— Vrăjitorule, prea puternice vrăjitor…

— Nu sunt vrăjitor! Trăncăneşti prea mult! Spune repede ce vrei.

— Aşa şi aşa.

Şi-i povesti cu de-amănuntul necazul său. Pe scurt, planta aceea malefică trebuia distrusă!

— Da, da! Am înţeles! îl voi trimite pe Roade-Roade. Să-l laşi în pace!

— Cine este Roade-Roade?

— E un vierme negru, păros, cu o sulă de picioare, gros cât degetul tău cel mic. Să-l laşi în pace. Dă-i răgaz opt zile.

Într-adevăr, principele îl văzu pe Roade-Roade la treabă încă de a doua zi. Numai că începuse să roadă din partea opusă aceleia unde se afla malefica plantă. Grădinarul era disperat văzând distrugerea plantelor, a florilor, a brazdelor. Pe unde trecea gura lacomă a lui Roade-Roade, frunzele, buchetele, mlădiţele dispăreau!

O zi, două, trei zile; nu era chip să opreşti puterea devastatoare a viermelui negru, păros, cu o sută de picioare, care se încreţea, se întindea, se arcuia şi rodea,

rodea fără să se oprească!

Mica prinţesă vedea dezastrul, dar nu părea să se întristeze şi nici nu se temea pentru soarta micii sale plante. Stătea, ca de obicei, jos, alături de piedestalul de marmură pe care se a… ghiveciul şi, după ce afinase pământul şi-l stropise – se putea oare aşa ceva? Principele simţea că-şi pierde minţile – reîncepea să facă gesturi scurte, îşi mişca trupul, avea atitudinea cuiva care participă la o conversaţie, deşi nu articula nicio silabă şi nu scotea nici măcar un geamăt.

Şi cum era mută, dar nu surdă, principele ieşi într-o zi din ascunzătoarea sa şi-o întrebă direct:

— Fata mea, cu cine vorbeşti tu?

Ea răspunse printr-un gest de negaţie cu capul şi cu buzele.

— Şi nu-ţi plânge inima în faţa distrugerii frumoaselor tale plante, a florilor tale minunate?

Mica prinţesă ridică din umeri cu indiferenţă, ca şi cum toate frumoasele sale plante şi toate florile minunate îngrijite până atunci de mâna ei n-o mai interesau câtuşi de puţin.

Principele ar fi vrut s-o avertizeze:

— Dar Roade-Roade va ajunge şi aici, la planta ta!

Tăcu însă ca să n-o întristeze înainte de vreme.

În seara aceea, prinţesa asistă, surâzând, la culcarea micii plante care-şi închidea frunzele pe măsură ce lumina zilei scădea şi, mai târziu, se duse ea însăşi liniştită, la culcare.

În zori, principele coborî în grădină, sperând să constate că Roade-Roade distrusese şi planta cea blestemată. Însă acesta se învârtea de colo-colo pe marginile ghiveciului, îşi lungea gâtul, îşi arcuia spatele, dar nu îndrăznea să atingă nici măcar o frunzuliţă. În cele din urmă, se lăsă să cadă şi începu să se retragă în grabă, lungindu-şi şi strângându-şi trupul, până ce se îndepărtă şi dispăru din vedere.

Dacă vrăjitorul ar fi fost prin apropiere, principele l-ar fi strâns de gât! Toată distrugerea grădinii îl apăsa pe

inimă. Şi plecă să se plângă de Roade-Roade.

— Mi-a distrus grădina şi nici nu s-a atins de planta pentru care fusese trimis.

— Bietul Roade-Roade! A făcut o indigestie şi a murit!

— Şi mica plantă… ce-i cu ea?

— *Rămase singură, singurică*;

Şi-i o plantă mititică.

O plantă cum alta nu-i.

E planta cuvântului…

Principele nu reuşi să înţeleagă ultimele cuvinte pe care vrăjitorul le mârâise printre mustăţile lui aspre şi apoi, încercă în zadar să obţină un alt răspuns.

Nebun de furie, tot socotea cum să procedeze după ce va ajunge acasă. I se părea că mica plantă îi răpise fiica; aceasta se ocupa din zori şi până-n seară numai şi numai de ea! N-avea altă grijă decât s-o cureţe de frunzele uscate, să-i afineze pământul din jurul rădăcinii, s-o stropească, s-o apere de căldura soarelui de la amiază şi, în fine, aşezată alături de piedestalul de marmură unde era ghiveciul, să facă gesturi, să se mişte, să râdă ca o nebună ca şi cum ar fi vorbit cu o fiinţă adevărată. Planta aceasta, care crescuse bogată, cu frunzuliţele ei verzi şi transparente ca smaraldul, fine, dantelate, fără asemănare cu alte frunze, era oare, într-adevăr, o plantă care-i vorbea prinţesei, planta cuvântului, după cum spusese vrăjitorul?

Ar fi mers direct în grădină dacă n-ar fi întâlnit la uşă două persoane care doreau să-i vorbească. Veniseră din partea unui principe de sânge regale, care cerea mina fetei pentru tânărul său fiu.

— Din nenorocire, e mută.

— Fiul meu ştie asta şi spune: Mai bine aşa*!*

Principele hotărî să se sfătuiască imediat cu fiica sa.

Iar prinţesa nu-l lăsă nici măcar să-şi termine fraza

Şi prin gesturi, prin priviri, prin mişcările trupului, cu gemete lungi de nemulţumire, îi răspunse:

— Nu! Nu! Nu!

Atunci principele îşi pierdu răbdarea. Se năpusti spre planta din ghiveci, o apucă de vârf eu amândouă mâinile şi începu să lovească vasul de pământ.

— Tată, tată, ce faci?

De spaimă, fata îşi recăpătase durui vorbirii şi ţipa din răsputeri încercând să domolească furia tatălui.

Ghiveciul de lut se sfărâmase, dar rădăcinile plantei se lungeau, se îngroşau, ramurile şi frunzele deveneau veşminte omeneşti. Curând, principele se trezi strângând în pumn părul de aur al unui tânăr frumos, care se ridică în picioare şi, ehberându-se, făcu surâzând o plecăciune în faţa prinţesei şi-i sărută mâna.

— Ştii, tată? Ştii... 1

Prinţesa voia parcă să se răzbune chiar atunci, pe loc, de anii lungi de tăcere.

— Ştii, tată? Ştii...?

Şi povestea întrerupându-se mereu eu „Ştii. tată. ştii...!", cum tânărul, el însuşi prinţ, aflase de nenorocirea ei, se întristase până în adâncul sufletului şi-o întrebase pe zâna ce i fusese naşă... Ştii. tată? iar principele acceptase să se transforme în plantă numai ca să

3 CG

reuşească s-o vindece de muţenie... Ştii, tată? Ştii...! Nu se mai oprea; vorbea, vorbea mereu şi fiecare cuvânt era un surâs, o izbucnire de lumină.

Se căsătoriră şi fură mereu fericiţi.

Eu am toi vorbit mereu.

Spuneţi voi s-ascult şi eu.

BĂIATUL CARE MI **NC A** SMOCHINE **SAU PAPPAFICHI**[9]

A fost odată un băiat care părea că se născuse anume ca să se prostească.

Da, da, era îndeajuns să-l priveşti ca să-ţi vină să râzi: capul lunguleţ ca o pară, iar părul aspru ca peria; ca să nu mai vorbim despre ochi, despre mani sau despre buze, care se mişcau fără încetare de parc-ar fi avut pe

9 In italiană : *Pappare,* a mînca întruna, iar *Sico, fichi,* smochină — smochine. De aici numele protagonistului.

dinăuntru un mecanism ce nu-i dădea pace să stea locului.

Dar asta nu era nimic faţă de nişte strigăte extrem de ciudate – să fi fost oare din gâtlej? sau din burtă? – pe care marioneta aceea le scotea nu se ştie de unde.

Mai mult încă, din când în când, ca şi cum l-ar fi ciupit cineva, sărea în sus, făcea salturi sau se învârtea în loc ca un titirez; şi apoi numaidecât devenea cât se poate de grav, ţeapăn, se uita de jur-împrejur, fixându-i îndelung pe aceia care râdeau de strâmbăturile lui, râdeau până-i strigau: Gata! Gata! Pappafichi, gata! Şi abia atunci Pappafichi nici gând să mai termine.

Cum de-i dăduseră această poreclă caraghioasă? Când venea vremea smochinelor, el îşi petrecea timpul punând mereu rămăşaguri:

— Să zicem douăzeci, treizeci, cincizeci de smochine, hai, fie şi-o sută, toate deodată; voi daţi smochinele, eu pun gura la bătaie şi pe urmă burta. Dacă greşesc, plătesc un ban: iacătă-l, îl vedeţi!

Şi-l arăta.

Ştiau cu toţii dinainte că vor pierde rămăşagul; dar era cea mai mare distracţie din lume să-l vezi pe Pappafichi, care arunca smochinele în sus şi ţinându-şi mâinile la spate, le prindea direct în gură şi le înghiţea cu coajă cu tot, ca pe nişte pastiluţe. O tavă, un coşuleţ, un paner; le aşeza pe un scaun, pe un taburet; se uita apoi lung la ele, ai îi zis că sorbea din ochi smochinele frumoase şi proaspete din faţa sa, şi apoi: Şi una! Şi două! Un foc de artificii! Smochinele îi cădeau în gură cu un mic plescăit. Şi trei! Şi patru! Şi cinci! Una cobora în jos, alta urca, fără contenire, până ce tava, coşuleţul sau panerul se goleau.

Ar fi trebuit să-i fie rău, ar fi trebuit să-l doară burta: nici vorbă! Câştiga un rămăşag, căuta repede să facă altul.

— Să zicem douăzeci „treizeci, cincizeci, hai, fie şi-o sută, toate deodată; voi daţi smochinele, eu pun la bătaie gura şi pe urmă burta. Dacă greşesc, plătesc un ban: iacătă-l, îl vedeţi?

Şi-l arăta.

Al cui copil era? Nimeni nu ştia. Se pare că nu ştia

nici el. Unde se născuse? Nimeni nu ştia. Dacă-l întrebau, le răspundea cu un gest care însemna: departe, foarte departe!

— Ai căzut din cer?

— Se prea poate!

— Şi nu ţi-ai rupt gâtul?

Îşi lua capul în mâini, îl întorcea la dreapta, apoi la stânga. îl trăgea în sus lungindu-şi gâtul ca să le arate tuturor: Iată! După cum se vede e întreg! Şi gestul său era atât de expresiv, atât de caraghios, încât oamenii se străduiau din toate puterile să nu izbucnească în râs, pentru că numaidecât Pappafichi le cerea: Daţi-mi un ban! Doi bani!

Îi trebuiau ca să-i arate când punea rămăşag, doar să-i arate, bineînţeles; dacă pierdea un rămăşag, ceea ce se întâmpla destul de rar, arunca bănuţul în sus, îl prindea în gură şi se prefăcea că-l înghite, ca pe o smochină. îl ascundea sub limbă, deschidea apoi gura ca să arate că nu-i şi nu-i!; sau făcea semne că i-a rămas în gât, se zvârcolca, se strâmba în cele mai felurite moduri ca să stârnească râsul. Avea chiar neruşinarea să adauge:

— Am pierdut un bănuţ! Mare păcat!

Închipuiţi-vă însă mirarea oamenilor când, de la o zi la alta, Pappafichi se schimbă complet, deveni, cum să vă spun, din alb negru, adică aşa de grav încât nici nu-l mai puteai recunoaşte.

— Pappafichi, ce ţi s-a întâmplat?

— Nu mă cheamă aşa!

— Dar cum te cheamă? Spune-ne şi nouă!

— Mă cheamă…

Le întorcea spatele.

— Pappafichi s-a îmbolnăvit!

— Pappafichi a înnebunit!

— Pappafichi s-a săturat de viaţă! Nu mai vrea să ne înveselească!

Îl compătimeau cu toată sinceritatea. Parcă le lipsea ceva dacă nu se mai puteau bucura de giumbuşlucurile lui Pappafichi.

Nu era bolnav, nu înnebunise şi nici nu se săturase să trăiască, nici pe departe. Cădea însă mereu pe gânduri din cauza unui pârdalnic de portofel pe care-l găsise din întâmplare, îl zărise pe o grămadă de gunoi, printre coji de portocale, ghemotoace de hârtie, resturi de verdeţuri, cioburi de tot felul. Din piele roasă de culoare roşie, unsuros, cu fermoarul ruginit fusese aruncat acolo ca un lucru nefolositor, dar băiatului îi putea părea un lucru aproape nou.

Se gândise oare vreodată să aibă un portofel numai pentru el? Cei trei, patru bănuţi care constituiau uneori toată averea sa săltau rătăciţi, în buzunarul pantalonilor. Da, dă, portofelul îi era foarte necesar, sigur că da! Chiar atunci se afla într-un moment de adevărată bogăţie: avea cinci bănuţi! îl deschise şi, spre marea lui uimire văzu că era căptuşit pe dinăuntru cu catifea nouă roşie. Cu atât mai bine! Cei cinci bănuţi se vor cuibări în el ca nişte prinţişori!

Chiar aşa se gândi.

Cercetându-l cu atenţie, observă scrise cu aur, într-o parte, câteva cuvinte: „cere şi vei primi!” Uimirea sa crescu. Portofelul îi tremura în mână, palpita ca o fiinţă vie, nerăbdător, în aşteptarea unui ordin, aruncându-i cu sclipiri sub ochi, ciudatele cuvinte: „cere şi vei primi!”

Îşi aşezase deja înăuntru micuţa-i comoară şi, pe când era gata să tragă fermoarul, aşa, în glumă, îi veni ideea să spună: Vreau zece bănuţi! închise portofelul, îl deschise, iar îl închise, iar îl deschise. În portofel erau cinci bănuţi, cei cinci bănuţi ai lui. Numai că, după ce-l puse în buzunarul pantalonilor, simţi că greutatea lui crescuse brusc. îl scoase, îl deschise şi… abia, abia, îşi stăpâni un ţipăt. Spusese: Vreau zece bănuţi îşi cei zece bănuţi iată-i, erau acolo.

Dormea într-o cămăruţă unde-l îngăduise de milă o băbuţă ce-i ţinea loc de mamă şi care-i spunea adesea:

— În loc să faci pe bufonul, mai bine te-ai apuca de muncă.

— Dar eu muncesc! Şi între timp am grijă să cresc! îi

răspundea el.

Împlinise de curând doisprezece ani.

În dimineaţa aceea, bătrâna îl văzu întorcându-se pe neaşteptate acasă şi închizându-se pe dinăuntru cu zăvorul în cămăruţa sa. La început nu găsi nimic neobişnuit în asta. Apoi i se păru că aude un zgomot de monede de argint. Ascultă la uşă. Da, nu se înşelase! Pappafichi se juca amestecând ceva, hm. ai fi jurat că sunt monede de argint. Bătu în uşă:

— Pappafichi, ce zornăi acolo?

Pappafichi crăpă puţintel uşa:

— Bunicuţo, iată, am găsit doi scuzi. Eu n-am ce să fac eu ei. Ţi – i dăruiesc.

Zgomotul continua, numai că de data asta suna ca şi cum cineva ar fi amestecat nişte monede de aur. Bătrânica bătu în uşă.

— Pappafichi, ce zornăi acolo?

Pappafichi crăpă din nou puţintel uşa:

— Bunicuţo, iată, am găsit aceste două monede de aur. Eu n-am ce să fac cu ele. Ţi le dăruiesc.

O murea bunică din respect pentru vârsta ei.

Bătrâna crezu că Pappafichi făcuse cine ştie ce prostie şi-i strigă de după uşă:

— Ah, Pappafichi, ce-ai făcut? Nu vreau să adăpostesc hoţi în casă la mine. Să pleci! Să pleci! Nu vreau să văd hoţi în casa mea!

3 S0

Se auzi un zornăit şi mai puternic de monede apoi Pappafichi ieşi din camera sa, cu braţele atârnând pe lângă trup, cu mânecile cămăşii suflecatecum umbla de obicei în timp de vară, desculţ, cu pantalonii încinşi cu o curea de piele. Se strâmbă şi spuse:

— La revedere, bunicuţe 1 Hoţul te părăseşte!

Asta a fost aşadar primul necaz pe care i l-a adus portofelul: să fie luat drept hoţ! Al doilea necaz însă l-a durut şi mai tare: îşi pierduse pofta de smochine proaspete. Şi parcă dinadins în anul acela se făcuseră din belşug smochine de tot felul: albe şi negre, cu seminţe

micuţe şi cu seminţe mai mari, ce să mai vorbim? o minunăţie, şi toate dulci ca mierea. Dar Pappafichi nici vorbă să mai spună ca înainte: Să zicem...; douăzeci, treizeci, cincizeci, hai, fie şi-o sută, toate deodată; voi daţi smochinele, eu pun la bătaie gura mai întâi şi pe urmă burta. Dacă greşesc, plătesc un ban! Oamenii îi strigau când îl vedeau: Ei! Pappafichi! Punem rămăşag? Ia te uită ce frumuseţe! Dar el ridica nepăsător din umeri, nici măcar nu catadicsea să se întoarcă spre ei. La asta-i era lui ghidul acum!

Cerea şi portofelul plesnea de plin ce era. Descoperise din întâmplare că spunând: Mulţumesc frumos! monedele intrau la loc în portofel şi dispăreau. Mai bine aşa! Dar temându-se să nu-şi piardă portofelul Cel miraculos şi neştiind la ce-i trebuia o avere atât de mare: „Cere şi vei avea!”, Pappafichi îşi pierduse şi veselia şi liniştea. Fusese urât şi caraghios; dar acum, cu mutra aceea preocupată, părea şi mai urât şi mai caraghios.

Şi-i venise aşa, deodată, chef să-şi caute rudele. Trebuia să existe cineva, undeva: doar nu picase din senin. Şi se hotărî să rătăcească prin lume, încercând să le dea de urmă. Îşi cumpără câteva hăinuţe şi o pereche de ghete, lucruri de rând, ca să nu sară în ochi, şi plecă la drum.

La un moment dat, observă un om care mergea mereu în spatele lui, având agăţat la gât de o sforicică un felinar micuţ, care rămânea aprins şi-n timpul zilei. El dădea colţul, celălalt după el; el se oprea să privească o clădire, o piaţă, celălalt se oprea să privească aceeaşi clădire, aceeaşi piaţă. îl găsea în fiecare dimineaţa în faţa casei sau în faţa hanului unde trăsese peste noapte, îl simţea venind pe urmele lui sau îl vedea alături de el, adus de spate, cu micuţul felinar aprins chiar şi-n timpul zilei, ca şi cum lumina soarelui nu i-ar fi ajuns să găsească lucrul pe care-l căuta, scotocind pretutindeni cu privirea.

Pa ppafichi începu să se simtă apăsat de această umbră care nu-l părăsea nicio clipă. Cine era? Şi ce voia de la el? Într-o zi, pe neaşteptate, îl opri şi-l întrebă.

— Mi. s-a furat, îi răspunse omul, norocul. îl caut

zadarnic de un an de zile; şi acum îl simt pe aproape, pe undeva, dar nu reuşesc să-l găsesc. Mi-a fost răpit şi fiul meu, prinţul moştenitor.

— Sunteţi rege?

— Şi la ce-mi foloseşte?

— În ce consta norocul ce v-a fost furat?

— Într-un portofel vechi.

— Asta?

— Da, ăsta.

Pappafichi nu se putuse stăpâni să nu i-l arate şi omul i-l smulse grăbit din mână. Tremurând de bucurie, îl privea însă nemulţumit pe băiat, îl pipăia.

— Ah, tu nu eşti fiul meu, prinţul! Nu! Nu!

— Eu sunt Pappafichi!

— Prinţul era frumos!

— Iar eu, din păcate, sunt urât!

— Dar vocea… vocea!… Dar ochii… da, ochii…! Ar trebui să vii cu mine la magul Sabino. Inima îmi spune că eşti fiul meu. Te-a vrăjit o vrăjitoare care voia s-o iau de soţie ca să devină regină. Ea mi te-a luat şi te-a dus cine ştie unde, poate… poate!…

Aflând de la magul Sabino că fusese într-adevăr vrăjit şi că, după o baie bună făcută aşa cum trebuie, va redeveni cel de odinioară, Pappafichi nu se bucură prea mult de norocul ce-l lovise, norocul de a fi prinţ. Şi înainte de a încerca baia aceea, voi să se întoarcă în satul unde-l cunoşteau şi-l iubeau cu toţii, ca să se îndoape cu vârf şi îndesat cu smochine şi să-şi onoreze porecla pe care era gata-gata s-o piardă.

Aşa că-l văzură ivindu-se în zdrenţe, cum plecase, cu pantalonii legaţi pe şolduri cu o curea de piele.

— Să zicem douăzeci, treizeci, cincizeci, hai, fie şi-o sută, toate deodată; voi daţi smochinele, eu pun la bătaie gura şi pe urmă burta. Dacă greşesc, plătesc un ban: iacătă-l, îi vedeţi?

Şi-l arătă.

A fost mare sărbătoare în tot satul. Tăvi, coşuri, panere, mormane de smochine proaspete! Iar Pappafichi: –

Şi una! Şi două! Un foc de artificii! Smochinele îi cădeau în gură cu un mic plescăit. Şi trei! Şi patru! Şi cinci! Una cobora în jos, alta urca, fără contenire... O săptămână întreagă.

Pappafichi deveni prinţ, iar la moartea tatălui său ajunse rege. Dar cu toată bătaia de cap pe care i-o dădeau treburile regatului, el îşi amintea mereu, aproape în fiecare zi, de frumoasele sale rămăşaguri cu smochine proaspete. Şi când venea timpul lor, cobora în grădina palatului regal şi căuta un loc cât mai izolat: iar grădinarii, care aveau ordin să nu se apropie, auzeau: „Şi una! Şi două! Şi zece! Şi o sută!...! şi nici prin gând nu de trecea că regele se distra aruncând în sus smochinele frumoase, proaspăt culese şi prinzându-le direct în gură, / ca pe vremea când nu era decât Pappafichi.

Smochpie albe, roşii, dulci şi parfumate.
Să tot mănânci mereu pe săturate!
Să tot mănânci mereu pe săturate.
Smochine parfumate!
Sper că nu v-aţi plictisit.
De câte-am istorisit?

REGELE PRUDENpU

A fost odată un rege care mergea mereu numai pe jos. Se temea de cai. Spunea:

— Sunt animale. Mie nu-mi plac animalele.

Din această cauză, supuşii săi îi dăduseră porecla de regele Prudenţiu.

Din nefericire, alături de el trebuiau să meargă pe jos şi miniştrii săi, precum şi toate celelalte persoane din suita regală.

Şi în timp ce regele mergea în faţa tuturor cu picioarele sale, care, după atâta exerciţiu deveniseră de oţe1, miniştrii şi suita sa, morţi de oboseală, şiroind de sudoare, bolboroseau printre dinţi:

— Fir-ar să fie de picioare regale!

Unul dintre miniştri, cel mai bătrân, se gândi să recurgă la serviciile unui vrăjitor.

— Vrăjitorule, bunule vrăjitor, fă-ne o maşină

miraculoasă: de exemplu, un scăunel care să meargă singur şi să răspundă la comenzi.

— Pentru cine?

— Pentru maiestatea sa.

— Îl veţi avea peste două zile.

Şi după două zile, vrăjitorul îi aducea ministru'ui o maşinărie ciudată, pe două roate, o roată mică în faţă, cealaltă, mai mare în spate şi cu o banchetă îngustă îmbrăcată în piele.

— Ce-i **asta?**

— Un căluţ de oţel.

— Dar cum merge?

— Aşa.

Vrăjitorul se aşează pe banchetă, puse picioarele pe cele două pedale, de o parte şi de alta, şi porni ca o săgeată.

Regele coborî să privească maşina pe care voia să i-o dăruiască ministrul.

O privi, o examina apoi cu atenţie şi-i porunci ministrului:

— Încercaţi-o, excelenţă!

Ministrul, care învăţase de la vrăjitor să folosească straniul căluţ, se sui pe banchetă, puse picioarele pe cele două pedale, de o parte şi de alta şi porni ca o săgeată. Numai că, voind să cotească, se rostogoli pe jos cu straniul căluţ cu tot şi-şi rupse un picior.

— Foarte mulţumesc, excelenţă! îi spuse regele. Ţineţi-vă Căluţul de oţel. Picioarele mele îs mai bune. Doar nu m-au poreclit degeaba regele Prudenţiu.

Bătrânul ministru, după ce se vindecă, se duse din nou la vrăjitor.

— Vrăjitoriile, bunule vrăjitor, fă-ne o maşină miraculoasa: o trăsură, de exemplu, care să meargă singură, fără să fie condusă de mâinile sau de picioarele cuiva.

— Pentru cine?

— Pentru maiestatea-sa.

— Peste o săptămână o veţi avea.

Şi după o săptămână, vrăjitorul îi aducea ministrului o trăsură ca toate trăsurile, numai că n-avea oişte.

— Cum merge?

— Aşa!

Vrăjitorul atinse un buton şi trăsura începu să tremure ca şi cum era nerăbdătoare să pornească la drum. Vrăjitorul se sui pe capră, puse mina pe o roată înfiptă într-un ax şi trăsura porni în goană, zgâlţâindu-se pe pietrele de pavaj

Când se întoarse, vrăjitorul spuse:

— Dar o să trebuiască să-i daţi de mâncare.

— Fin sau nutreţ? întrebă ministrul.

— Nici fân, nici nutreţ, ci apă de foc.

— Apă de foc? Unde găsim aşa ceva?

— Vă învăţ eu de unde s-o scoateţi.

Regele coborî să privească trăsura fără cai pe care ministrul voia să i-o dăruiască.

O p-ni, o examină cu atenţie şi-i spuse ministrului:

— Încercaţi-o, excelenţă 1

Ministrul, care luase lecţii de ia vrăjitor, urcă, atinse un buton şi trăsura începu să tremure ca şi cum era nerăbdătoare să pornească la drum. Şi numai ce învârti roata, că trăsura porni în goană ca o săgeată, zgâlţâindu-se pe pietrele de pavaj. Dar la o cotitură, făcu un salt şi se lovi de un copac, se răsturnă pe o parte şi luă foc.

Bietul ministru muri în flăcări. Regele n-a mai avut cui spune: Mulţumesc, excelenţă! Picioarele mele sunt mai bune Doar nu m-au poreclit degeaba regele Prudenţiu.

Se întâmp a însă că, într-una din plimbările sale obişnuite, mergând neatent, regele nu observă un pietroi din mijlocul drumului, se împiedică şi-şi rupse o mină şi două coaste.

De-atunci n-a mai spus: Picioarele mele sunt mai bune, ci:

— Trebuie să fiu regele Prudenţiu în vorbă şi faptă. Nu eşti niciodată îndeajuns de prevăzător: dacă ministrul şi-a rupt un picior folosindu-se de Căluţul de oţel, dacă s-a lovit de un copac cu Trăsura fără cai, vina este numai şi

numai a lui, a imprudenţei sale.

Aşa că, după ce se vindecă, trimise după vrăjitor:

— Vrăjitorule, bunule vrăjitor, fă-mi un Căluţ de oţel! Vrăjitorule. bunule vrăjitor, fă-mi o Trăsură fără cai!

Şi începu să se folosească când de una, când de alta, spre marea bucurie a miniştrilor şi a suitei sale regale. Nu i s-a întâmplat niciodată vreo nenorocire. A fost prudent în vorbă şi în faptă.

Poveste dulce şi nebună.

Cine vrea şi tâlc, să-l pună.

Ultimele basme

FLUTURAŞUL

A fost odată un ţăran care avea pe lângă casă o grădiniţă unde cultiva varză, salată, ţelină. O parte din recoltă o vindea, iar o parte o folosea în gospodărie.

Nevastă-sa, foarte tânără, muncea alături de el. Torcea, ţesea, gătea. Şi din ceea ce câştigau amândoi, su cheltuiau nici măcar jumătate. Se gândeau la viitorul singurului lor copil, o fetiţă care crescuse frumoasă şi bună şi pe care o sorbeau din ochi. Avea doar şapte ani.

Fetiţa îşi petrecea mai mult timp în grădină, unde, într-un colţ, cultiva flori.

Dar iată ce se întâmpla de la o vreme încoace: câteodată, în timp ce stătea de vorbă cu mama sau cu tatăl său, i se părea că este strigată din grădină. Răspundea;

— Vin! Vin! şi pleca în fugă.

— Cine tea strigat?

— Nu ştiu, nu era nimeni.

— Dar glasul venea din grădină?

— Sigur, din grădină.

— Vreun vecin căruia-i arde de glume.

Şi tatăl se puse la pândă cu un ciomag în mână. Fetiţa era chemată întotdeauna cu puţin înaintea prânzului. Şi mereu alerga degrabă’s

— Vin! Vin!

— Nu te-a strigat nimeni!

— Ba da, tată! De două ori.

— Ţi s-a părut.

El, care nu se mişcase de-acolo, nu auzise nimic. Fetiţa plângea de ciudă că n-o crede nimeni. Şi-aşa se-ntâmplă în mai multe rânduri. Părinţii începură să-şi facă tot felul de gânduri. Mama merse să se sfătuiască în vecini, cu o bătrână despre care se bănuia că e vrăjitoare.

— Aude că e strigată din grădină; aleargă şi nu găseşte pe nimeni. Ce să fie oare? Ce să însemne asta? Ţine două ouă pentru osteneală.

— Mulţumesc. Să te auzi strigat e semn de mare noroc!

Tatăl, la rândul său, merse să întrebe pe un bătrân care trecea drept vrăjitor.

— Aude că e strigată din grădină; aleargă şi nu găseşte pe nimeni. Ce să fie oare? Ce să însemne asta? Ţine banii ăştia pentru osteneală.

— Mulţumesc. Să te auzi strigat e semn de mare noroc!

Când îşi împărtăşiră unul altuia ce aflaseră, pe cei doi îi podidiră lacrimile de bucurie. Dar nu-i spuseră nimic fetiţei.

Aceasta se dusese în grădină dis-de-dimineaţă ca să ude un trandafir plin de boboci, dintre care câţiva se şi deschiseseră, când văzu pe un ram o larvă de mărimpa degetului cel mic al mâinii. care trecea de pe o frunză pe alta, strângându-se şi apoi alungindu-se, ridicând căpşorul şi mişcându-l de parcă ar fi privit în jur. Avea culoarea verde închis cu punctişoare roşii şi galbene de-a lungul spinării şi pe laturi: ramul se apleca sub greutatea ei, Fetiţa nu mai văzuse niciodată asemenea larvă.

— Tată, tată! Ia te uită ce larvă frumoasă!

Tatăl întinsese mâna ca s-o dea jos şi s-o strivească.

— Nu, tată! Vreau s-o cresc 1

— Dar larvele nu se cresc.

— Lasă-mă să încerc: vreau s-o cresc. Mamă, **vino s-o vezi şi tu. Ce frumoasă e! Vreau s-o cresc**

După cele ce aflaseră de la vecină şi de ia vrăjitor, bărbatul şi femeia lui nu îndrăzneau să se

opună nici unui capriciu de-al fetei. Se uitară unul la altul, ridicară din umeri, iar tatăl spuse:

— Bine! Fie! O vei creşte. Dar fii atentă, larvele trăiesc puţină vreme, apoi unele fac gogoaşă, altele se transformă în crisalidă şi apei în fluture.

— Şi ce dacă? Voi creşte şi fluturele ce va ieşi din ea.

— Dar nici fluturii nu se cresc. Fug, zboară, nu se lasă domesticiţi.

— Am să încerc Vreau să mă joc.

Şi rămânea zile întregi s-o observe, s-o păzească în timp ce aceasta trecea de pe un ram pe altul; îi vorbea chiar, de parc-ar fi putut-o înţelege:

— Larva mea. nu pleca! Şi-o întreba: Ceai să faci? O gogoaşă? O crisalidă?

Dar nu aştepta niciun răspuns.

Larva se mişca de-acum mai încet, pielea i se încreţea. Se retrase în cele din urmă pe ramura cea mai încărcată de frunze

— Tată. ştii ce face? Se prinde cu un fir.

— Înseamnă că-şi formează crisalida.

Şi când copila observă că pielea încreţită i-a căzut şi pe ram/a rămas, prinsă de câteva fire, o găoace tare de crisalidă, o cuprinse o mare nerăbdare: voia să vadă fluturele ieşind cât mai repede.

— Când o să iasă. tată? Ce frumos o să fie. mamă!

Şi fiecare săptămână care trecea i se părea un veac.

În cele din urmă. Într-o dimineaţă, observă că fluturele spărsese deja crisalida şi se străduia să se elibereze din găoace

— Ilai 1 Hai 1 Fluturaşul meu, ieşi!

Îi venise aşa deodată pe buze numele ăsta, fără să ştie cum şi continua să-l numească aşa. În timp ce el se străduia să-şi îndrepte antenele de pe cap şi să-şi întindă aripioarele umede, care, încet-încet se desfăcură ca să se usuce la aer. Nerăbdătoare, ea rupse cu mare grijă ramul pe care stătea Fluturaşul, îl lăsă să-i cadă în palmă şi-l duse iute la soare ca să se desprindă şi să se usuce mai repede. Dar nici nu bănuia că odată ce va începe să

zboare, Fluturaş va pleca departe.

Scoase un strigăt. Întinse **o** mână ca să-l prindă, dar Fluturaş era deja departe. Făcea înconjurul grădinii, se aşeza pe o plantă, atingea în zbor cuiburile de salată şi de varză, se ridica iar, parcă nemulţumit că s-a putut coborî până la asemenea verdeţuri meschine, se rotea în aer cu încântare, fără să-i pese de copila care fugea după el ca să-l prindă şi-i striga:

— Fluturaş! Fluturaşul meu!

Când obosită, gâfâind de atâta alergătură, fetiţa se opri să-şi tragă sufletul, iată că Fluturaş zboară în juru-i, ba se apropie, ba se îndepărtează, se apropie din nou şi, în sfârşit, se aşează pe mâna ei parcă sărutându-i-o.

Ea încercă să-şi apropie şi cealaltă mână ca să-l prindă, dar Fluturaş plecase deja spre fundul grădinii, în ce e din urmă, potolindu-şi pofta de hoinăreală, se opreşte pe trandafirul ce-l găzduise ca larvă.

Atunci copila întinse mâna spre el pentru a-i da încredere şi a-l pofti, iar Fluturaş, înţelegător, se aşează din nou, deschizând şi închizând mereu aripile sale frumos colorate.

Din ziua aceea, fetiţa şi Fluturaş, fură nedespărţiţi. Ea îl purta aşezat în păr, de parc-ar fi fost un ac de păr, sau aşezat pe umăr ca o pasăre domesticită sau pe degetul arătător al mâinii ca pe un inel preţios ce trebuie admirat.

Câteodată, Fluturaş zbura pe neaşteptate spre grădină, rotindu-se de ici-colo, dispărând dincolo de gardul ce-o împrejmuia, avântându-se sus. tot mai sus, pe acoperişurile caselor vecine şi coborând apoi repede, făcând mii de giumbuşlucuri în zbor în jurul fetei care îl tot certa:

— Ajunge, Fluturaş! Nu mă supăra, Fluturaş!

Iar dispăruse? Unde s-o fi dus, neastâmpăratul? Şi alerga să se uite în oglindă să vadă de nu cumva i se aşezase în păr. Ba chiar acolo era, drept în cărarea ce pleca de la frunte; şi-atunci, ea surâdea, mândră, văzându-l cum îşi deschidea şi îşi închidea aripioarele netede; parcă i-ar fi spus râzând:

— Sunt aici! Îţi pare bine?

Părinţilor însă, nu prea le părea bine. Fetiţa, sigur, creştea, se făcea pe zi ce trece mai frumoasă, măi delicată. Nici nu părea fiică de ţărani: pielea feţei fină, mânuţele gingaşe, mici, subţiri, că de când cu Fluturaş nu mai făcea nicio treabă. Dar cât va dura jocul ăsta? Şi unde era norocul prevestit de vrăjitoare şi de vrăjitor? Nu se vedea niciun semn.

— Ce ne facem, bărbate?

— Să mai aşteptăm, nevastă!

— Ceea ce ni se întâmplă nu-i lucru de rând.

— Da, dar ce-i prea mult nu-i de folos. Într-o zi, mă va aduce-n stare să strivesc cu mina mea fluturaşul ăsta!

De undeva răsună un hohot de râs: Ha! Ha! ila!

Ţăranul, supărat, ieşi să vadă cine râsese, dar nu zări pe nimeni.

I se făcu frică. Se sfătuia despre întâmplare cu nevastă-sa când sosi un trimis al regelui.

— Porunca măriei-sale! Se spune că fata voastră are un fluture nemaivăzut, necunoscut.

— E-adevărat!

— Familia regelui vrea să-l vadă. Mergeţi cu toţii după mine.

— Dar fluturele e liber: vine şi pleacă cum doreşte.

— Nici nu vreau s-aud. Porunca măriei-sale.

Femeia îi spuse bărbatului:

— O fi începutul norocului cel mare!

Când îi vorbiră fetei despre porunca regească, fata se întoarse către Fluturaş:

— Auzi, Fluturaş! Regele vrea să te vadă.

Fluturaşul, ce stătea pe degetul ei arătător, se avântă şi zbură departe.

— Aţi văzut? spuse tatăl către trimisul regesc.

— Nu mă interesează. Porunca măriei-sale! Mă duc să chem garda să vă lege.

Dar n-apucă să se ducă, pentru că Fluturaş se întorsese aşezându-se pe părul fetei.

— Îţi mulţumesc, Fluturaş. Şi-acum să mergem la rege.

Familia regală şi curtenii se strânseseră în salonul de audienţe şi aşteptau.

— Ah, ce frumos e! Ce frumos! Toţi admirau fluturele care, nelinişţit, îşi închidea şi-şi deschidea aripile în părul ţărăncuţei.

Prinţesa întinse mâna să-l ia, dar scoase un strigăt: mâna îi rămăsese întinsă şi ţeapănă.

Întinse atunci mâna şi prinţul şi strigă şi el, căci sHui îi rămăsese braţul întins şi ţeapăn. La fel făcură pe rând regele şi regina. Văzând cele patru braţe întinse, fata izbucni în hohote nebune de râs şi Fluturaşul începu să danseze vesel în faţa oi; puţin mai lipsea „să nu hohotească şi el.

Regele spuse:

— Dacă nu încetează totul în cinci minute, soţ, soţie şi fiică, vă veţi pierde capul!

— Oh, Fluturaş, ai milă de noi!

La ruga fetei, fluturaşul fâlfâi din aripi, atinse uşor mâinile întinse, ţepene şi încetul cu încetul, acestea fură ca mai înainte.

Dar prinţul şi prinţesa începură să ţipe şi să bată din picioare:

— Vrem fluturele! Vrem fluturele!

Cum e, cum nu e, uită-te ici, caută dincolo, Fluturaşul ia-l de unde nu-i! Regele crezu că ţăranii îşi bat joc de el şi porunci să fie aruncaţi în temniţă unde să li se dea doar apă şi pâine, până se va-ntoarce fluturele.

În celula aceea murdară şi întunecoasă, femeia şi bărbatul se tânguiau, spunându-şi

— Asta-i norocul care ne păştea!

Dar nici nu-şi terminară vorba, că întreaga celulă se lumină. Pereţii şi pardoseala deveniră din marmură fină, iar în mijloc apăru o masă întinsă, cu mâncăruri fumegânde. Într-un colţ, fata îi şoptea cuvinte dulci Fluturaşului, care parcă o asculta cu atenţie.

După ce mâncară în tihnă, pereţii şi pardoseala, totul

fu ca mai înainte; dar temnicerul, intrând cu lanterna să inspecteze, se minună nu numai văzând neatinse apa şi plinea, care trebuia să-i hrănească pe prizonieri, dar, mai ales, descoperind într-un colţ oase de pui, coji de pâine albă. de fructe, firimituri de prăjitură.

— Cum aşa? Şi alergă să-i spună regelui.

Regele îi găsi pe cei trei aşezaţi pe jos şi dormind; şi parcă se simţea în celulă un parfum: de iasomie? de trandafir? sau poate de garoafe?! Nu-ţi prea dădeai bine seama, oricum, comparându-le. mirosul din camerele regelui i s-ar fi părut acum sufocant. Fără să-i trezească, se întoarse în palat şi-i spuse reginei

— Maiestate, ne aflăm în faţa unui mister Dac-ai simţi ce parfum este în celula aceea, ai rămâne uimită.

Mi e teamă să nu mă pască vreo nenorocire, dacă-i mai fin întemniţaţi pe cei trei.

— Ca întotdeauna fricos, măria-ta.

— Mai degrabă prudent.

Aşadar, să fie pe placul ţărăncuţei aceleia? Mi se pare de necrezut! Iar prinţul şi prinţesa să nu mai vadă fluturele acela minunat?

— Mai sunt doar atâţia pe pajişti!

— Da, dar nu-s ca acela!

— Încearcă domnia-ta. Dacă reuşeşti, cu atât mai bine!

Fata fu adusă în faţa reginei.

— Unde-i fluturele?

— A zburat în treaba lui, măria-ta.

— E domesticit?

— S-a domesticit singur, măria-ta.

— Dă-mi-l în schimbul unui soţ frumos, un sergent din garda regală.

— Mă gândesc la ceva mai bun, măria-ta.

— Sau în schimbul unui căpitan din gardă, frumos şi tânăr…

— Mă gândesc la ceva mai bun, măria-ta.

Pierzându-şi răbdarea, regina o întrebă:

— Dar ce-ai vrea? Poate chiar pe prinţ de bărbat?

— Mă gândesc la ceva mai bun, măria-ta.

Regina nu se mai putu stăpâni şi se repezi să-i tragă o palmă Dar, la jumătatea drumului, mina i se desprinsa de la încheietură şi căzu într-un colţ al camerei. Regina îngălbeni de spaimă şi văzu cum fata se aplecă, luă mâna, o mise cu un pic de salivă acolo unde se desprinsese şi o reaşeza la încheietură ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

— Fii! Fie 1 Ţi-l dau chiar… pe prinţ, exclamă într-un clan de recunoştinţă.

— Mulţumesc, maiestate! Dar mă gândesc ia ceva mai bun.

Regina, încremenită, nici nu mai suflă, şi-i spuse regelui:

— Poaie-i mai bine să-i eliberezi pe cei trei.

La întoarcerea lor acasă, fata se aştepta să-l găsească pe Fhrturaş în casă sau în grădină, dar timp de două **zile acesta nici nu se arătă. Mai trecură opt zile, chiar zece şi Fluturaşul nu dădu niciun semn. Fata plângea, nu voia să mănânce, se culca şi nu putea să doarmă. Tatăl şi mama** o **vedeau cum se topeşte zi de zi, palidă şi mută. Tatăl amenin**ţa:

— Dacă-l găsesc, îl strivesc cu mina mea.

Iar mama adăuga, încercând să-l salveze:

— Cine ştie ce i s-o fi întâmplat, sărăcuţul «!

Se duse din nou să se sfătuiască în vecini, cu vrăjitoarea:

— Cumătră, cumătră! M-ai înşelat! Unde-i norocul cel mare?

— Uneori ceea ce pare nenorocire, este de fapt noroc! Ţino bine minte, cumătră!

Şi bărbatul se duse la bătrânul care trecea drept vrăjitor:

— Cumetre, cumetre! M-ai înşelat! Unde-i norocul cel mare?

— Ceea ce pare nenorocire, de multe ori e un noroc. Cine ştie, cumetre?

Fata nu contenea din plâns, nu voia să mănânce. se **culca** şi nu putea să doarmă. Într-o dimineaţă, o **găsiră**

întinsă în pătuţul ei. foarte palidă, cu braţele încrucişate pe piept; părea că doarme liniştită… dar ea murise!

Pe trupuşorul ei încremenit strălucea din cap până-n picioare un strat subţire format din solzi fini de pe aripile Fluturaşului: pulbere de aur, diamante, ametiste, smaralde, rubine, pe care el le presărase în loc de flori pe trupul fără viaţă al dragei sale prietene. Bărbatul şi femeia plângeau încet-încet şi încercau să se consoleze repetând cuvintele celor doi vrăjitori: Câteodată, ceea ce pare nenorocire, e de fapt un nepoc. Cine ştie?

Ştie orişicine i Tot răul spre bine.

MICUL BĂIEŢEL CAPRICIOS

Au fost odată doi ţărani, set şi soţie, care trăiau doar din munca lor – el lucra cu ziua. ea torcea şi te-na Aveau un băieţel care îi uimea pe toţi vecinii. Era **înţărcat doar de câteva luni, dar mama sa îl îmbrăca, îl spăla, îi pieptăna şi-l aşeza jos. Într-un colţ, pe o pătură veche şi-i spunea**

— *Dragul mamii puişor.*

Şade ca un prinţişor

Iar băieţelul stătea cuminte, cu picioruşele întinse, cu mânuţele pe genunchi şi nici nu mişca. Se amuza urmărind cu ochişorii fusul ce se învârtea şi sărea de colo-colo; doar după asta îţi dădeai seama că-i viu.

— Şi nu râde niciodată, cumătră? întrebau vecinele.

— Nu râde niciodată!

— Şi nu plânge niciodată, cumătră?

— Nu plânge niciodată!

— Şi totuşi e isteţ, se vede că nu-i un prost.

— Are şi el grijă să crească.

Şi într-adevăr, copilul creştea frumos, cu pielea albă, cu părul blond, voinicuţ: dar nu râdea, nu plângea, nu vorbea.

Mama îi spunea:

— Băieţaşul mamei, stai acolo…

Şi el stătea.

— Bieţaşul mamei, fă asta, băieţaşul mamei, fă aia…

Iar băieţaşul făcea ba una, ba alta şi vecinele, care aveau nişte draci de copii, o invidiau.

Într-o dimineaţă, ploua cu găleata şi bărbatul, care nu mai plecase la câmp ca de obicei, stătea în pragul casei, cu mâinile la spate şi urmărea cerul înnegurat şi râuleţul ce începuse să curgă prin mijlocul străzii.

Când iată un bătrânel gârbovit, ud leoarcă. Se clătina pe picioare, şovăia încercând să ocolească bălţile şi nu reuşea aproape deloc să înainteze.

Ţăranului i se făcu milă de el, îl luă de o mină şi-i spuse:

— Bunicule, vino aici la noi!

— Mulţumesc, băiete.

— Suntem oameni săraci, dar avem inima bună.

— Mulţumesc, băiete.

Femeia le ieşise în întâmpinare.

— Apropie-te de foc să te usuci.

4 C5

Bătrânul se apropie de sobă, iar hainele sale începură să scoată fum de parcă-ar fi ars. Doar câteva minute şi deja se uscaseră.

Cei doi soţi îl priveau cu uimire. Afară continua să plouă cu găleata.

— Bunicule, vrei să bei ceva?

— O picătură de apă, fiule. Nici nu-mi trebuie pahar. Luă cana de lut şi, ţinând-o de cele două minere, o duse la gură. Cana era plină, iar el, bea şi bea, şi bea şi, fără să răsufle măcar, o goli până la ultima înghiţitură. Cei doi soţi îl priveau cu uimire.

— Bunicule, ce să-ţi mai oferim? Suntem oameni săraci. dar avem inimă bună.

— După apă, copii, aş mai bea o picătură de vin.

— Cât avem în casă…

Aveau un butoiaş abia început.

— Mulţumesc, fata mea. Nu-mi trebuie pahar. Ridică butoiaşul cu amândouă mâinile şi, după ce-i destupă la amândouă capetele începu să bea, şi bea, şi bea, şi bea fără măcar să răsufle, şi-i goli până la ultima picătură.

Cei doi soţi îl priveau cu uimire.

Copilul stătea pe un scăunel unde-l aşezase maică-sa.

— E băiatul vostru? întrebă bătrânul.

— Da, bunicule, e fiul nostru.

— Şi nu râde niciodată?

— Niciodată!

— Şi nu plânge niciodată?

— Nu plânge niciodată!

— Stă aşa mereu liniştit?

— Aşa mereu liniştit!

— Ia să văd.

Bătrânul luă copilul pe genunchi şi-i descheie cămuşuţa la piept. Se uita fa el şi clătina din cap. Apoi trase spre el gulerul cămăşii, îi cercetă spatele şi umeraşii şi în tot acest timp clătina mereu din cap.

Băiatul avea plete lungi, buclate, care-i acopereau gâtui. Bătrânul le ¿¿ideea la o parte cu vârful degetelor şi i examina pielea eu atenţie.

— Da! Da! Foarte bine! Copilul ăsta e norocos.

Îl aşează apoi pe scăunelul său.

Afară ploua necontenit cu găleata.

— Bunicule, mai doreşti ceva? Suntem oameni săraci, dar avem inimă bună.

— Mi-a fost sete: acum aş mânca…

— Piino, brânză, ouă, ceapă; iartă-ne şi dumneata.

Bărbatul întinse pe masă un şervet, femeia aduse pâinea, brânza, ceapa.

— Ouăle le vrei crude sau le fac ochiuri?

— Cum o fi, femeie.

În timpul ăsta, bătrânul rupea cu mâinile pâinea rotundă, de culoare cenuşie şi începea să mănânce; plinea, brânza, ceapa, dispărură cât ai clipi din ochi Apoi ouăle, cu altă pâine, cu altă brânză, cu altă ceapă. Parcă bătrânul n-ar mai fi mâncat de-o lună de zile.

Cei doi soli îl priveau cu uimire.

— Bunicule, nu mai avem altceva…

— Am să m-aşez într-un colţ să dorm.

— Avem un pat pentru dumneata!

Dar bătrânul, ghemuit într-un colţ, deja sforăia. Adormise şi băieţelul.

Ca să nu-i trezească, cei doi trecuseră dincolo, în camera alăturată. Se temeau, dar nu îndrăzneau să şi-o mărturisească unul altuia.

Oare cine era bătrânul care băuse şi mâncase atât de mult? Şi de ce spusese: Da! Da! Copilul ăsta e norocos!

— O fi vreun vrăjitor 1 şopti bărbatul.

— O fi un zmeu! şopti femeia.

— Şi-am lăsat băiatul să doarmă lângă el!

— Sst!

— Sst!

Şi în vârful picioarelor se întoarseră în prima cameră, temători.

Copilul dormea mai departe pe scăunelul său.

— Dar bătrânul nu mai era acolo! Iar pe masă, două pâini mari, albe, o bucată de caş, câteva cepe proaspete şi jumătate de duzină de ouă într-o farfurie.

— Era un vrăjitor!

— Era un zmeu!

Copilul deschise ochii; şi, supărat pentru că fusese trezit din somn, începu să pirogă, el care nu plânsese niciodată I

Apoi văzu pe masă cele două pâini mari, albe, începu să bată din palme şi să râdă, să râdă, el care nu râsese niciodată până atunci!

Sări jos de pe scăunel şi încercă să se suie pe masă, ca să apuce una din cele două pâini atât de albe, cum nu se mai văzuseră niciodată în casa aceea.

Şi pentru că mamă-sa încerca să-l oprească, copilul începu să strige, să bată din picior, el care până atunci nu ţipase şi nici nu bătuse din picior!

Tatăl şi mama nu ştiau dacă trebuie să se întristeze sau să se bucure de această schimbare. Îi făcură pe plac!

— Asta-i pâinea mea!

Îşi tăia felii groase şi mânca.

— Asta-i brânza mea!

Îşi tăia felii mari şi le mânca, punându-le pe pâine.

— Cepele astea, ouăle astea-s ale mele!

Le tăia bucăţi, le curăţa de coajă şi le mânca.

Ai fi zis că şi el, aidoma bătrânului, nu mâncase de-o lună. Tatăl şi mama îl priveau cu mirare, îl credeau vrăjit.

Pe masă nu mai rămăseseră nici măcar firimiturile.

Copilul, din două sărituri, ieşi afară din casă. Apariţia sa neobişnuită îi înveseli pe toţi vecinii. Băieţii şi fetele se adunară în jurul său, iar el îşi dădea aere de parc-ar fi fost întotdeauna cu ei la joacă. Dacă vedea o jucărie în mina unuia dintre copii, încerca să i-o ia:

— Dă-mi-o! O vreau eu!

Şi când acesta, de teamă sau din bunătate, îi spunea: Ia-o! Ţi-o dăruiesc! el o refuza imediat cu dispreţ: E urâtă! Nu-mi place!

Vecinele râdeau, îl mângâiau, întrebându-l:

— Ce vrei? Uite, vrei asta?

Nu voia nimic. Alerga mereu de ici colo; nu-i plăcea să fie mângâiat; iar dacă o vecină alerga după el, încercând să-l prindă râzând, el. iată, dintr-un salt, intra într-o baltă şi-o stropea cu apă şi noroi din cap până-n picioare.

Era pentru prima oară când făcea aşa ceva. Vecinele 6 întrebau pe mamă:

— Ce i-ai făcut, cumătră? S-a trezit aşa, deodată?

— Aşa deodată, cumătră!

Şi vocea îi tremura.

— Nu-ţi place? Doar copiii trebuie să fie copii!

Tăcea Ce să facă? Nu putea să spună că i l-a vrăjit cineva.

Sărmana femeie şi bărbatul ei păreau să aibă dreptate. Treceau zilele, apoi lunile şi copilul, pe măsură ce creştea, devenea tot mai neastâmpărat Vecinele îl porecliseră „Capriciosul Ba, mai mult, ar fi trebuit să-i spună „drăcuşor”.

Apoi, în fiecare zi voia să-şi însoţească tatăl la câmp. Dar ajungând într-un anumit loc, băiatul dispărea printre

copaci, printre tufişuri, în spatele unui zid. La întoarcerea sa, tatăl îl găsea în locul în care dispăruse.

— Unde-ai fost, răule?

— Eu sunt Capriciosul, răspundea el grav.

— Unde-ai lest?

— Acolo.

— Unde?

— Mă strigă: Vino! Vino! Spune că-mi va dărui o comoară. Spune că-s însemnat. Ce semn am eu, tata?

Tatăl nu credea nimic din cele ce-i spunea copilul, îl lua cu el. Îşi propunea să-l păzească să nu dispară; dar, de fiecare dată, cum necum, băiatul se făcea nevăzut. La întoarcerea sa, tatăl îl găsea în acelaşi loc de parcă l-ar fi aşteptat mereu.

— Unde-ai fost?

— Acolo.

— Unde?

— Mă strigă: Vino! Vino! Spune că-s însemnat. Iar comoara n-o poate lua decât acela care-i însemnat.

Ori de câte ori bărbatul îi povestea soţiei despre dispariţia băiatului, femeia începea să plângă.

— Ai să vezi, într-o zi nu se mai întoarce.

— Despre ce semn o fi voi ba? Tu l-ai văzut vreodată?

— Fiul nostru n-are nici negi, nici aluniţe, n-are niciun semn.

— Să-l căutăm din cap până-n picioare.

— Dacă o să vrea!

În timp ce copilul dormea dezbrăcat, părinţii, cu **o** lumânare în mână, îl cercetară din vârful picioarelor până la frunte; pielea albă, netedă, n-avea nici cel mai mic semn de pistrui

Dar mama îşi aminti că vrăjitorul sau zmeul, ce-o fi fost, observase ceva în părul de la ceafă şi apoi exclamase: Da! Da! Foarte bine! Şi, într-adevăr, în păr, la ceafă, mama descoperi trei liniuţe roşii, transversale, care abia se zăreau şi păreau doar o uşoară zgârietură.

Asta trebuie să fie semnul!

— Da! Asta este? Deci e adevărat. Fiul nostru va

primi o comoară.

— Şi vom fi bogaţi! Nu m-am înşelat spunând că bătrânul este un zmeu!

— Mai curând un vrăjitor!

A doua zi dimineaţă, băiatul era gata de drum.

— M-a strigat: Vino! Vino!

— Dar cine te strigă? Unde te duci?

— Aud pe cineva vorbind, dar nu văd pe nimeni. Merg de parcă aş fi dus de vânt: şi cât ai clipi, ajung sus, într-un castel, într-un palat, într-o peşteră, nu ştiu exact; iar în fiecare cameră, grămezi de pietre preţioase. Dar el îmi spune: „Piatra cea mai preţioasă asta este”. Şi mi-o arată pe fiica sa, care parcă-i de piatră. Nu vorbeşte, nu se mişcă şi are ochii mai sclipitori decât ochii de pisică. Iar bătrânul mă întreabă: „O vrei? O **vrei**?” Eu ce să fac? îi răspund: „N-am nevoie! „Ei se înfurie, îşi muşcă mâinile… şi mă alungăi Ce să fac eu cu fata aceea de piatră? Mai bine mi-ar da un pumn de pietre preţioase!…

Iar în timp ce vorbea, băiatul nu reuşea să stea o clipă locului: gesticula, se strâmba caraghios, mişcându-şi ochii şi gura, se învârtea pe călcâie ca un titirez, râdea, fredona un cântecel şi se oprea ascultând cu atenţie.

— Auziţi? Vino! Vino!

Băiatul dispăru, parcă dus de o pală de vânt. De data asta nu se mai întoarse. Tatăl, şi mama îl plânseră de parc-ar fi murit.

Şi aşa trecură şapte ani, şapte luni şi şapte zile. Dar în seara când se împlineau şapte zile, târziu, în noapte, cei doi ţărani auziră o bătaie puternică în uşă. Mama spuse numaidecât:

— El este! îi recunosc bătaia!

Micul capricios devenise un tânăr frumos, înalt şi voinic, cu părul lung blond, încreţit în jurul capului şi cu acrul viclean şi ştrengăresc pentru care îşi merita numele. îl îmbrăţişară, îl sărutară, se bucurară peste măsură.

— Şapte ani, şapte luni şi şapte zile! Te-am plâns c-a pe morţi, copilul meu!

— Cum aşa? Doar am fost aici mereu, am mâncat, am dormit aici! Nu m-aţi văzut?

Îi priveau cu toţii neîncrezători.

— Da, nu s-a schimbat deloc E tot un mic capricios! Ce să mai spui?

Atunci băiatul înţelese că bătrânul îi ţinuse prizonier, dându-i iluzia că se află la el acasă, printre ai săi.

Cum să scape de această viclenie, de această constrângere la care-l supunea bătrânul V Mama îi spuse:

— Când o să te cheme bătrânul şi ai să fii gata să-ţi iei zborul, noi ne vom agăţa de tine şi vom veni în urma ta îl vom ruga. îl vom implora.

— Ne vom agăţa şi noi de tine şi apoi una de alta… îl vom ruga, îl vom implora… au repetat vecinele în cor.

Acum aşteptau cu toţii obişnuita chemare a oătrânului.

Trece o zi, încă una, apoi încă una; pe toată strada oamenii mănâncă în picioare, care cum poate, dorm pe rând, când unul, când altul, ca să fie gata când va fi chemat băiatul. Dar bătrânul nu-l cheamă.

Se gândeau la comoara ce-l aştepta pe băiat şi fiecare îşi spunea: tot am să capăt şi eu ceva!

Dar răutăciosul bătrân nu-l chema în cele din urmă, când se aşteptau mai puţin, băiatul sări în sus.

— Am auzit. Vino 1 Vino 1

Mamă-sa îl apucă de o mină, tatăl de cealaltă; şi toţi vecinii, bărbaţi şi femei, se agăţară de eh unul în spatele altuia: iar un vânt puternic îi luă pe toţi ca şi cum ar fi fost nişte fire de paie.

Doar că, din când în când, câte unul nu mai reuşeşte să se ţină şi cade jos, din fericire fără să se lovească. În curând, toţi vecinii fuseseră semănaţi pe drum l-a sosire, numai mama se mai ţinea agăţată de mina fiului şi pătrundea alături de el în casa vrăjitorului, vrăjitor sau zmeu, nimeni nu ştia exact ce-o fi fost.

Bătrânul se prefăcea că n-o observă, deşi că îşi ţinea strâns de mină fiul; el îl ducea pe băiat în faţa aceleia pe care o numea fiica sa r

— Piatra cea mai preţioasă ea este! O vrei? O vrei?

Ca şi cum contactul cu mâna mamei sale i-ar fi limpezit pe neaşteptate ochii, el văzu o frumuseţe de fată.

0 tânără splendidă, cu părul bogat ce strălucea ca soarele.

Fata surâdea făcându-i semn mamei să se apropie. Sărmana femeie se plecă în genunchi în faţa ei, bolborosind: Fata mea! şi-i sărută mâna.

Nimeni nu mai ştie ce s-a petrecut după aceea!

Mama micului capricios de altă dată credea că visase un vis frumos, iar Capriciosul ştia că alături de această frumoasă fată ce-i devenise soţie, o lumină strălucitoare

1 se aprinsese în minte.

I se părea că mintea îi este acum plină de pietrele preţioase pe care bătrânul le numea „cuvinte divine”, şi care îi ţâşneau de pe buze când trecea prin oraşe şi prin sate cântându-şi minunatele sale cântece pe care nimeni altul nu le ştia, pentru că nimeni nu se născuse însemnat ca el Din fericire, câteva cântece, transmise din gură în gură, au ajuns până la noi.

Iar unii m-ai cred că toate cântecele pe care le cântă astăzi sunt alcătuite din acele „cuvinte divine” – diamante şi alte pietre preţioase – ţâşnite cândva de pe buzele Capriciosului. Nu-i adevărat!

Nu-s decât pietre false.

Pietre preţioase, „cuvinte divine”.
Nu le stăpâneşte primul care vine;
Pietre, diamante, „cuvinte divine”…
Acesta nu-i basm pentru orişicine.

POVESTEA DESPRE CĂJELUŞA ŞCHIOAPĂ

A fost odată un rege care se temea că va muri înainte de a fi găsit pentru prinţ, fiul său, pe cea mai frumoasă, pe cea mai bogată, pe cea mai bună prinţesă din lume Regina îi spunea adesea:

— Cea mai bună, da; asta trebuie. Dar…

— Dar ce?

— N-are nimic dacă nu este şi cea mai frumoasă; frumuseţea nu ţine mult. Şi pe urmă…

— Şi pe urmă ce...

— Nu trebuie să fie nici bogată. Va fi doar soţie de rege.

— Vorbiţi ca o femeie proastă!

— Iar măria-ta ca un ţăran!

Aşa că ori de câte ori vorbeau despre viitoarea căsătorie a fiului lor, regale şi regina sfârşea prin a-şi arunca unul altuia vorbe urâte.

Într-o zi, regele spuse:

— Merg să mă sfătuiesc cu marele vrăjitor.

— De ce? Ceea ce trebuie să se întâmple *se va* întâmpla. E mai bine să nu cunoşti viitorul.

— Dar cel puţin voi fi cu sufletul împăcat.

— Pe mine nu mă interesează. Să ţineţi pentru mâria-voastră tot ce aflaţi.

— Să n-aveţi nici e grijă: nu voi spune nimic.

Într-adevăr. când se întoarse de la peştera marelui vrăjitor. regele nu scoase o vorbă. Dar nici nu părea prea mulţumit de cele ce-i fuseseră dezvăluite. Şi cu toate că regina îi spusese că nu vrea să ştie nimic. În sinea ei ardea de curiozitate să cunoască răspunsul vrăjitorului. Regele, pe de altă parte, era nerăbdător să-i în Dărtăsească vestea cea tristă, ca să aibă măcar un ou = în faţa căruia să-şi descarce sufletul şi alături de *cais* să deplângă soarta cea rea a prinţului. Dar niciunul dintre ei nu voia să şi calce, cel dintâi, cuvântul. La ud gest oarecare al regelui, regina se grăbea să protesteze”.

— Nu vreau să ştiu nimic.

— Dar cine vrea să vă spună ceva? o întrebă regele supărat.

Într-o zi însă, regina îi vorbi regelui *i*

— Măria-ta, cred că tare aii mai dori să-mi spuneţi ce aţi aflat de la vrăjitor.

— Cine. eu? întrebă regele. Măria ta glumeşte Mi se pare că măria-ta arde de curiozitate să afle destinul prinţului!

— Vorbiţi dară! Că n-o să vă îmbolnăviţi aşa. ITN vina mea

— Eu? Astabună! Nici măria-ta din vina mea!

Se priviră unul pe altul şi nu-şi putură stăpâni râsul, după care regele începu:

— Ce nenorocire! Marele vrăjitor spune că… Dar nu mai avu curaj să sfârşească.

— Cine coase-i croitor!

— Îndrăzniţi să vă mai bateţi joc de mine. Sunteţi o mamă fără inimă!

— Cine nu mănâncă, sigur moare!

— Spune marele vrăjitor, reîncepu regele, ridicând glasul, că prinţul nostru se va însura cu o căţeluşă şchioapă!

— *Şchioapă, şontoroagă.*

Căţeluşă dragă.

— Să nu îndrăzniţi să râdeţi de nenorocirea prinţului nostru!

— *Nu mă bucur, nu fac haz.*

Căci n-om scăpa de necaz.

— Din păcate, aşa **e**! Eu zic însă că prinţul să nu afle nimic de nenorocirea care-l pândeşte.

— Dar bine, măria-ta, credeţi în nălucirile marelui \ Trăjitor? Eu, dimpotrivă, am visat că prinţul nostru se va însura cu o prinţesă cu părul de aur.

— Vise, vise, mărită doamnă!

— Dar mai rău mi se pare să crezi că se vor adeveri spusele vrăjitorului. Şi dacă mă duc eu să-l consult, mai mult ca sigur că-mi va spune altceva…

— Atunci du-te, maiestate. Prea te încăpăţânezi!

— Iar măria-ta prea eşti credul!

Bineînţeles că au sfârşit prin a se lua la ceartă spunându-şi vorbe de ocară.

Regina, neîncrezătoare, se duse să-l caute pe marele viăjitor, şi-i duse, pentru a-l îndulci, daruri care de care mai frumoase şi mai preţioase.

— Vrăjitorule, prea-mărite vrăjitor, pe cine va lua de soţie prinţul, fiul meu?

Vrăjitorul

Cum, necum, se va-ntâmpla u nevasta s-o însura…

Unul, eu ochi, şi nu vede;
Altul vede, dar nu crede.

— Vorbeşte-mi mai pe-nţeles, că nu pricep.

— Apoi nu-i vina mea că măria-ta nu pricepe! Regina, foarte frământată, se întoarse la palat. Regele îi ieşi înainte s-o întrebe.

— Vrăjitorul cel mare e un pungaş. Spune:

Cum, necum, se va nlimpla ***a*** *nevasta s-o însura.*

Înseamnă că ştie mai puţin chiar şi decât noi.

Regele convocă imediat consiliul de coroană.

— Măria-ta, să trimitem s-o peţească pe regina Spaniei.

Îl întrebară şi pe prinţ.

— Prinţe, vei binevoi a lua de soţie pe prinţesa Spaniei?

— E neagră ca piperul şi pe deasupra şi cocoşată!

— De unde ştii, prinţe?

— Ştiu pu, maiestate! Şi apoi… atâta grabă!

— Adică să mor şi să nu te ştiu însurat?

— Măria-ta, nu spuneţi vorbe mari. Să aşteptăm 1 într-o bună dimineaţă, prinţul plecă la vânătoare şi găsi pe o potecă lăturalnică o căţeluşă care scheuna şi nu ce putea mişca. Se apropie de ea şi, văzând urme de roţi. Înţelese că biata căţeluşă fusese călcată de roţile unei căruţe ce-i striviseră o lăbuţă. De asta scheuna, sărăcuţa? Parcă implora ajutor.

Înduioşat, prinţul o ridică, o încredinţa unui slujitor de-al său şi se întoarse din drum ca s-o îngrijească. Căţeluşa îl privea cu ochii plini de recunoştinţă, în timp ce prinţul îi înfăşa foarte strâns lăbuţa în vată şi o lega. Apoi o mângâie pe cap şi cu mâinile lui o aşează să se culce într-un culcuş moale, vorbindu-i de parcă l ar fi înţeles: – Fii cunante, nu te mişca. În două, trei săptămâni îţi trece…

Regele se îngălbeni când auzi că prinţul a adus în camera lui o căţeluşă cu laba strivită. Alergă imediat la regină:

— Ai văzut, maiestate! A şi apărut în palat căţeluşa

şchioapă! Prinţul îi stă în preajmă şi-o îngrijeşte; nici nu mai iese din palat. Aşadar, marele vrăjitor nu s-a înşelat!

— Dar chiar credeţi că prinţul se va însura cu o căţeluşă şchioapă?

— Tot ce se poate, măria-ta. Prostia omenească n-are margini 1

— Păi, nu-i greu să ne descotorosim de căţeluşă. S-o aruncăm în bazinul din grădină! îi vom spune prinţului că s-a înecat din întâmplare.

Şi regele însuşi o aruncă în apă, ţinând-o de gât, chiar de la fereastra ce dădea înspre grădină şi se învecina cu bazinul. În acel moment, nu era nimeni pe alei. Căţeluşa se zbătea să înoate cu toate că mai avea lăbuţa bandajată; lătra, schelălăia, dar apa o purta departe de mal. Însă tocmai când vaietele sale începeau să se stingă şi mişcările sale erau tot mai lipsite de putere, iată că apare pe o alee însuşi prinţul. Într-o clipă, scoase un strigăt şi se aruncă îmbrăcat în apă. Trase căţeluşa istovită pe mal şi o aşeză la soare, pe iarbă. În mai puţin de o oră, aceasta redeveni vioaie ca înainte.

Regele se îngălbeni iarăşi de furie când află că prinţul salvase căţeluşa de la înec; alergă la regină:

— Măria-ta! Căţeluşa este din nou în palat! Marele vrăjitor nu s-a înşelat!

— Aşadar sunteţi convins că prinţul o va lua da soţie?

— Tot ce se poate, măria-ta! Prostia omenească n-are margini!

— Atunci eu aş face… aşa şi aşa!

Sfatul păru foarte bun şi regele chemă pe unul dintre slujitori şi-i porunci:

— Du această căţeluşă în mijlocul pădurii, omoar-o şi îngroap-o la rădăcina unui copac. Nimeni să nu afle nimic. Altminteri vei plăti cu capul.

— O voi ucide şi-o voi îngropa la rădăcina unui oopae… Nimeni n-o să afle nimic.

Prinţul plecase să facă o plimbare cinci auzi o voce subţirică şi tânguitoare, care-l chema cu disperare:

— Prinţe! Prinţe!

Se opri ca să vadă din ce parte venea chemarea aceea disperată de ajutor, care acum mai spunea:

— Prinţe, mă omoară! Mă omoară, prinţe!

Se grăbi spre locul acela; şi de cum intră în pădure, auzi strigătul mai aproape:

— Prinţe, mă omoară!

Rupea ramuri, sărea peste tufe, înspăimântat că nu va ajunge la timp pentru a salva fiinţa ce se afla în pericol. Deodată, în mijlocul unei poieniţe, ajunse faţă în faţă cu slujitorul de la palat, care ţinea c-o mână de gât căţeluşa, iar cu mâna cealaltă apucase să scoată sabia din teacă. Slujitorul avea faţa răvăşită. Mâna care ţinea sabia îi înţepenise în aer: nu putea să lovească

— Opreşte-te! îi strigă prinţul.

Îi smulse din mână căţeluşa care începu să latre, să se gudure de mulţumire, să dea vesel din coadă, în timp ce slujitorul îngăima:

— Porunca măriei-sale! Trebuie să mă supun!

— Să-i spui măriei-sale că i-ai urmat întocmai porunca şi ca mărturie, să i duci această batistă înmuiată în sânge; „Măria-ta, iată sângele căţeluşei”.

— Aşa voi face, prinţe!

Şi de cum pronunţă aceste cuvinte, izbuti să-şi lase în jos braţul înţepenit.

Apoi prinţul se duse să-l caute pe un bătrân ţăran.

— Mă cunoşti?

— Sunteţi prinţul nostru. Dumnezeu să vă ajute!

— Îţi încredinţez spre îngrijire această căţeluşă. Pest° o lună voi veni s-o iau. Ţine pentru osteneală.

Şi-i puse în palmă un pumn de bani de aur.

În drum spre palatul regal, prinţul se gândea că biata căţeluşă trebuie să fie victima unui blestem. Avea s-o salveze cu orice preţ. Cele ce se întâmplaseră nu erau lucru firesc.

În faţa porţii palatului, întâlni o copilă zdrenţăroasă, desculţă, ce ţinea în mână un bucheţel de violete. Plângea, pentru că portarul n-o lăsa să intre să ducă florile prinţesei.

— Dar aici nu-i nicio prinţesa!

— Ba da! Ba da!

— Aici este doar prinţul: eu. sunt acela! Mulţumesc, spuse prinţul, primind bucheţelul de violete. 1 – 1 voi da eu prinţesei. Şi-o răsplăti cu o monedă de aur.

— Vreau doi bănuţi, nu-mi trebuie moneda asta.

Şi prinţul, spre a o mulţumi, trebui să-i dea doi bănuţi.

Urcă apoi în odăile sale şi aşează în apă violetele într-un vas de argint.

De-atunci, în fiece dimineaţă, la aceeaşi oră, prinţul o găsea pe copila cea zdrenţăroasă şi desculţă în faţa porţii de la intrare cu câte un bucheţel de violete.

— Sunt pentru prinţesă.

— Mulţumesc! şi-i dădea doi bănuţi.

Florile răspândeau un parfum minunat prin odăile prinţului şi rămâneau mereu proaspete de parcă atunci ar fi fost culese. Într-o zi, prinţul o întrebă pe copilă:

— Cine ţi-a spus să aduci aceste flori prinţesei? Nu ştii că la palat nu-i nicio prinţesă?

— Ba da! Ba da! insista fetiţa.

Nici asta nu era lucru curat. Se hotărî să se ducă şi el să ceară sfatul marelui vrăjitor. Dar uită să-i aducă daruri. Marele vrăjitor părea adormit. Prinţul îi spuse motivul vizitei sale.

— Eu cu urechea asta nu prea aud. Şi se întoarse pe cealaltă parte.

Prinţul repetă încă o dată pentru ce venise.

— Eu cu urechea asta nu prea aud. Şi se întoarse pe cealaltă parte.

Atunci prinţul înţelese. Îşi scoase din deget un diamant mare şi-l puse pe degetul cel mic de la mâna dreaptă a marelui vrăjitor.

— Iertaţi-mă, prinţe! Eram pe jumătate adormit.

Intoi? la palat, prinţul nu prea se simţea în apele lui.

Aşadar nu se înşelase! Căţeluşa şchioapă era chiar prinţesa lui Penteu a înlătura blestemul ce fusese aruncat asupra ei de soţia regelui Corb, era nevoie de zece picături

din sângele acestuia. Soţia regelui Corb dorise s-o facă pe prinţesă nevasta prinţului Corvino, fiul ei el negru precum tăciunele şi care se hrănea doar cu ştir **îi 3**

vuri. Şi pentru a se răzbuna de refuzul pe care-l primise, soţia regelui Corb, o vrăjitoare foarte puternică, o transformase în căţeluşă pe frumoasa fiică a regelui Portugaliei, de care nu se mai ştia nimic de mai mulţi ani încoace.

— Oare e frumoasă? îl întrebase prinţul pe marele vrăjitor.

— Ca soarele şi luna.

— Şi este bună?

— Ca pâinea cea caldă. Nu mă întrebaţi dacă e bogată, prinţe?

— Asta nu mă interesează.

Prinţul urma să-l provoace la luptă pe regele Corb şi să încerce să-l rănească, cel puţin, pentru a căpăta cele zece picături din sângele lui, necesare pentru desfacerea blestemului. Provocarea era periculoasă, dar prinţul era hotărât să lupte.

Iar în vremea asta, regele şi regina erau bucuroşi că nu mai auziseră nici măcar de numele căţeluşei şi că-l vedeau atât de ocupat pe prinţ cu altele. Dar, în dimineaţa când prinţul, înarmat cu arc şi cu săgeţi, îi anunţă că pleacă să lupte împotriva regelui Corb, regele şi regina se îngălbeniră la faţă.

— Nu te duce, băiete! Regele Corb e puternic!

— De nu mă întorc, înseamnă că am murit!! N-au mai putut să scoată altceva de la el.

În ziua aceea, regele Corb zbura amenințător chiar deasupra casei ţăranului, ce-o adăpostea pe căţeluşă.

— Crai Cra! Cra!

Căţeluşa, înspăimântată, se ghemuise lângă vatră şi seheuna încetişor.

— Cra! Cra! Cra! Regele Corb plana deasupra casei bătrânului ţăran şi parcă era prins în aer, atât de drept stătea în echilibru, sus de tot.

Când se apropie, prinţul încorda arcul şi aruncă

prima săgeată.

— Cra! Cra! Cra! Regele Corb nici nu se mişcă. Săgeata îi trecu printre penele unei aripi fără să-l lovească.

Prinţul potrivi din nou arcul şi după ce ochi, slobozi a doua săgeată!

Regele Corb nici nu se sinchisi: Cra! Cra! Cra Parcă-ar fi vorbit: Cât eşti de copil! Mi-e milă de tine; Săgeata trecuse, fără să-l rănească, printre penele de la coadă.

Atunci prinţul îşi încorda arcul pentru a treia oară. Dai şi de astă dată, săgeata trecu, fără să-l atingă, prin penele regelui Corb. Atunci regele Corb prinse a croncăni foarte furios şi în zbor învârtejit se îndreptă spre prinţ, clănţănind din cioc: Gra! Cra! Cra! îşi strângea şi-şi desfăcea ghearele.

Prinţul însă, neînfricat, fu mai iute decât el. Ochi şi săgeata se înfipse de astă dată drept în inima regelui Corb, care căzu greoi la pământ: Cra! Cra! Cra! Sângele curgea în picături din rana din care prinţul smulsese săgeata. El îl adună într-o sticluţă de aur. Lăsându-l în voia sorţii pe regele Corb, care-şi strângea convulsiv aripile şi ghearele, prinţul alergă, luă în braţe căţeluşa şi, în sărutări şi mângâieri, o duse la marele vrăjitor.

Regele şi regina erau îngrijoraţi de soarta prinţului; nu puteau să-şi explice de ce voise să lupte cu regele Corb şi nici pentru ce nu fusese chip să-l facă să-şi schimbe hotărârea.

Iar în vremea asta, cine credeţi că soseşte la palat? Regele şi regina Portugaliei, cu mare alai de trăsuri, de căleşti şi cavaleri.

— Unde-i prinţesa, fiica mea?

— Unde-i prinţesa?

Plângeau şi păreau înnebuniţi de durere, pentru că nimeni nu ştia nimic despre prinţesă, fiica lor.

— Unde-i prinţesa?

— Unde-i prinţesa, fiica mea?

Vă puteţi închipui ce s-a întâmplat când a apărut prinţul, însoţit de o tânără fată cu părul despletit pe spate,

mai strălucitor decât aurul, o fată frumoasă ca luva şi ca soarele, surâzătoare şi bună?

Blestemul căţeluşei şchioape fusese desfăcut de cele zece picături din sângele regelui Corb.

Toţi s-au veselit şi-au petrecut.

Nuntă mare, zejomotoasă au ţinut.

l nii au venit şi alţii au pleca; l-ai eu vă mulţumesc c-aţi ascultat.

FLORILE CARE RID

A fost odată un grădinar bătrân care se lăuda că are cele mai frumoase flori din lume. Uscăţiv, cu părul alb, adus de spate, îşi petrecea ziua săpând, udând şi plivind sutele lui de flori.

Când îşi termina lucrul se aşeza sub un copac şi începea să mânânee, azi, pline cu ceapă, mâine pâine cu brânză, în altă zi salam şi câte o fructă.

Zăbovea apoi ere întregi bucurându-se de feluritele culori, de mireasma florilor sale, surâzând uşor, deseori vorbind cu una sau cu alta dintre ele, ca şi cum ar fi fost fiinţe vii şi l-ar fi putut înţelege. Îşi striga florile după culori, nu le dădea niciodată nume.

Astfel unui trandafir îi spunea:

— Ei, ei, albişorule! îţi apleci prea tare tulpina! Ilai sus, stai drept! Mâine să te găsesc cu capul sus!

Şi-a doua zi nu se mira deloc dacă găsea trandafirul îndreptat pe lujer. I se părea firesc să fie ascultat.

De cum o floare începea să pălească, el o culegea şi îi lăsa petalele să se usuce, la soare, pe rogojini mari din trestie.

— Ce faci cu ele, cumetre? îl întrebau vecinii.

— Sunt bune pentru salteaua prinţului şi a prinţesei.

— Care prinţ? Care prinţesă?

— Ginerele meu şi noră-mea.

— Ha, ha! Mereu glumeţ, cumetre!

— Cine râde la urmă, râde mai bine…

— Dar de ce nu vinzi flori proaspete sau bulbi, sau seminţe?

— Le păstrez pentru mine!

— Eşti chiar atât de bogat?

— Mâi bogat decât maiestatea sa; puţinul pe care-l am, îmi ajunge şi chiar îmi prisoseşte.

— Ferice de tine!

Şi vecinii se îndepărtau râzând.

Din când în când, nimerea în grădină câte cineva care-ar fi vrut să cumpere flori. Astfel, într-o zi, un oarecare, după ce-a colidant toate aleile, uimit de marea bogăţie şi de frumuseţea florilor, spuse:

— Ascultă, aş vrea-o pe asta, pe asta şi pe asta.

Şi arăta cu mina florile cele mai frumoase şi cele mai colorate.

— Irui pare rău, dar sunt deja vândute. Cumpărătorul trebuie să vină dintr-o clipă în alta să le ia.

— Atunci… aş vrea asta şi aceea şi cealaltă.

— Îmi pare rău, dar sunt deja vândute. Doamna care le-a cumpărat nu va întârzia să trimită să le ia.

În mijlocul unui strat, era o floare ciudată, dreaptă pe lujerul ei înalt şi care părea că-şi schimbă culoarea în fiece clipă.

— Păi, dă-mi-o pe aceea.

— Aceea nu-i de vânzare. Nimeni n-are atâţia bani ca s-o cumpere.

— Dar eu am foarte mulţi bani!

— Ha 1 Ha! Ha! se auzi un râs sarcastic.

Cumpărătorul se uită în dreapta, se uită în stânga ca să vadă cine are obrăznicia să râdă aşa. Nu văzu însă pe nimeni.

— Cine a îndrăznit să râdă? Eu sunt regele!

Grădinarul nici nu se sinchisi. Îşi săltă numai pălăria de paie pe care o purta pe cap şi-i răspunse:

— E Floarea care râde: Ha! Ha! Ha!

— Îţi baţi joc de mine! Îţi repet, eu sunt regele!

— Iâi! Hi 1 Hi! se auzi un alt râset gingaş parcă de data asta al unei voci feminine.

Regele, plin de dudă, se uită de jur-împrejur pentru a descoperi cine era neobrăzatul care îndrăznise să râdă astfel. Totuşi nu văzu pe nimeni.

— Ciue-a îndrăznit*?...*

Grădinarul, fără să se sinchisească prea mult nici de astă dată, îşi scoase din nou pălăria de paie şi răspunse:

— Maiestate, este cealaltă Floare care râde: Iii! Iii! Hi! Sunt frate şi soră.

Regele stătu la îndoială dacă nu cumva grădinarul îşi bate joc de el.

— Bine, spuse. Atunci aceste două fiori frate şi soră, să-mi fie trimise la palat. Vreau să le am în grădina mea. Ţi le plătesc cât vrei.

Şi plecă în grabă.

Regele aşteptă degeaba câteva zile. Şi, într-o dimi**neaţă, trimise Ui grădinar** câţiva soldaţi, cu ordinul de a smulge cu rădăcină cu tot, cele două flori care râd.

— Dar cum le vom putea deosebi de celelalte flori?

— După culoarea pe care şi-o schimbă din clipă în clipă.

Soldaţii intrară în grădină.

— Din ordinul măriei-sale, să ne dai florile care rid!

— Luaţi-le singuri dacă puteţi. Iată-le acolo.

Căpitanul intră printre brazde fără să ţină seamă de flori, călcându-le şi strivindu-le cu cizmele sale soldăţeşti. Se aplecă şi înlătură cu mâinile pământul de la rădăcina unei flori şi, cum i se părea că o va putea smulge cu totul, începu să tragă şi... trage, şi trage, şi trage până ce cade pe spate cât era de lung.

— Ha! Ha! Ila!

Simţise că-l arde ceva în palme şi trebuise să lase brusc din mână tulpina florii. Îşi îndreptă spatele care-l durea. Se înroşise de furie, auzind că pe deasupra cineva îşi mai şi bate joc de el.

Încercară rând pe rând şi cei patru soldaţi care-l însoţeau, dar toţi patru păţiră la fel.

— Ha! Ha! Ila! Hi! Hi! Hi!

Soldaţii nu puteau să creadă că râsul acela gingaş venea dinspre flori. Cine-a mai văzut flori care râu? Scotociră grădina de la un capăt la altul; şi, în cele din urmă, îl legară pe bietul grădinar cu mâinile la spate şi-l

aduseră în faţa regelui, spunând că şi-a bătut joc de ei.

Toată curtea regală aştepta minunea Florilor care râd; şi când prinţul şi prinţesa auziră povestea căpitanului: Trage! Trage! şi toţi cinci am căzut cu picioarele în sus! izbucniră în râs şi bătând din palme, începură să se roage: „Măria-ta! Măria-ta! Lasă-ne şi pe noi să încercăm”. Îşi închipuiau că trebuie să fie o adevărată plăcere să tragi, să tragi şi-apoi să cazi cu picioarele în sus în râsetele florilor.

— Mă duc eu, spuse regele. Între timp să fie închis grădinarul!

Grădinarul se lăsă dus la închisoare fără să scoabă o vorbă; dar când regele ajunse în grădină, se minună peste măsură văzându-l pe bătrân care-şi stropea liniştit florile, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

— Ce cauţi aici?

— Maiestate, sunt şi aici, stat şi acolo unde m-aţi lăsat. Trimiteţi pe cineva şi veţi afla că nu m-am mişcat din închisoare. Dar puteam să-mi las florile să se usuce? Nimeni nu s-a gândit să le stropească. Priviţi! i llegele văzu cum făptura grădinarului dispare ca flacăra unei lumînări stinse de o adiere. Şi în acelaşi timp, stropitoarea se mişca de una singură, udând plantele şi florile. Sapa săpa de una singură pământul din straturi, care se întărise ici-colo. Săpăliga afâna de una 1 singură pământul din jurul rădăcinilor ce aveau nevoie să se aerisească.

— Cu siguranţă, se gândi regele, am de-a face cu un vrăjitor. Şi cu vrăjitorii nu-i de glumit.

Încercă totuşi să se apropie de cele două flori, frate şi soră, care îl primiră cu un râs îndoit:

— Ha! Ha! Ha!... Iii! Hi! Hi!...

Era un râs care parcă nu se mai sfârşea şi care l-a condus până la poarta grădinii.

— Cu vrăjitorii nu-i de glumit! îşi repetă el de mai multe ori în drum spre palat.

Prinţişorii îl întâmpinară încă de la intrare:

— Maiestate, unde-i floarea care râde?

— Maiestate, unde-i Băiatul Floare care râde? spunea; şi prinţesa, glumind pe seama florii care era

fratele celeilalte flori.

Şi dacă văzură că regele se retrage în apartamentul său şi nu catadicseşte să le răspundă, ce se gândiră ei?

— Hai să mergem noi, fără să spunem nimănui, *„i*

— Că bine zici. Să mergem!

Coborâră scările în mare grabă, o zbughiră pe poarta palatului în văzul soldaţilor din gardă ce rămăseseră cu gurile căscate şi începură să alerge pe stradă.

— Ce s-a întâmplat? Ce s-a întâmplat? se întrebau oamenii începând şi ei să alerge după prinţişori, aşa încât fa poarta grădinii se îngrămădeau acum alături de cei doi, mai mult de o sută de curioşi, care, puţin câte puţin, invadară toate aleile.

Uită-te în dreapta, uită-te în stânga, cei doi prinţişori nu reuşeau să ghicească unde se află florile care râd. Atingeau ba una, ba alta, dintre cele mai frumoase şi mai parfumate, dar niciuna nu râdea.

În cele din urmă o zăriră pe ceea care-e schimba culoarea din clipă în clipă şi prinţul întinse mâna, prefăcându-se că vrea s-o smulgă, dar nimic!

Încercă şi prinţesa şi imediat izbucni un râset plăcut: Ha! Ha! Ha! iar lujerul florii tremura uşor în mâna ce-l ţinea strâns.

Prinţesa trase uşor în sus de tulpiniţă şi planta se desprinse din pământ cu rădăcinile ei, care nu atârnau prea greu, în timp ce floarea mai râdea încă izbucniri suave: Ila! Ha!

— Aceasta trebuie să fie Floarea-Băiat, spuse prinţesa.

— Iar aceasta trebuie să fie Floarea-Fată, exclamă prinţul cu un ton batjocoritor. Întinzând mâna spre floarea apropiată, mai puţin colorată şi cu tulpina mai scurtă.

Nici nu-şi terminase bine vorba când: Hi! Fii! Hi! se auzi râsetul florii foarte diferit de celălalt. Parcă aceasta râdea mai reţinut, mai modest.

Puţin dezamăgit prinţul trase în sus cu mânie de lujer şi mica plantă îşi desprinse cu uşurinţă rădăcinile pline de pământ, care nu atârnau prea greu, în timp ce floarea

râdea din nou sacadat: Hi! Hi! Hi!

Lumea rămăsese cu gura căscată. Apoi, când prinţişorii plecară purtând cu grijă micuţele flori de-abia smulse, toţi ceilalţi năvăliră peste florile rămase căutând alte flori care râd şi cum nu găsiră, cuprinşi de ciudă şi dezamăgiţi, distruseră întreaga grădină.

Prinţul şi prinţesa răsădiră cele două flori în două splendide vase şi se rugară de tatăl lor, regele, să-l elibereze pe grădinar care ştia, desigur, cum să le îngrijească.

— Doar să le udaţi dimineaţa şi seara. Mai târziu, peste vreo câteva luni, va trebui să le daţi lapte şi să le hrăniţi, spuse grădinarul.

Prinţesa îşi aşeză floarea într-o cameră vecină cu a sa. Şi cu mare grijă, dimineaţa, cum se scula şi seara înainte de culcare, o stropea, spunându-i:

— Bună ziua! Bună seara! iar floarea o răsplătea cu un râset plăcut.

Prinţul era invidios pe prinţesă pentru că ea avea cea mai frumoasă floare. Şi, de aceea, nici nu-şi prea îngrijea floarea sa, deşi o aşezase într-o cameră vecină. Câteodată seara, câteodată dimineaţa uita s-o mai ude şi de-abia dac-o mai privea în timpul zilei, în vreme ce prinţesa îşi păzea cu dragoste floarea şi se întrista văzând că petalele îşi pierdeau strălucirea şi păleau.

— Ce ai, floare, frumoasa mea floare?

Iar floarea îi răspundea cu un râset gingaş şi voios.

Dar într-o zi, când se întorcea dintr-o plimbare, prinţesa găsi petalele căzute, iar în sus, pe tulpină, ceva care semăna a seminţe, dar era doar un cap. şor mie de tot, cu puţin păr auriu şi cu nişte ochişori ce priveau clipind des, de parcă n-ar fi putut suporta lumina soarelui.

Alergă la fratele ei ca să-i spună minunea. Şi prinţul băgase de seamă că floarea sa îşi pierduse petalele, dar nu se apropiase de ea să o observe mai atent.

— Ia te uită, frate! Şi asta are căpşor.

— Cât e de urâtă!

Floarea scoase un sunet: în! în! de parc-ar fi sughiţat.

Veniră regele, regina şi toţi curtenii, care nu se mai saturau să admire aceste minunăţii. Dar prinţul repeta mereu:

— Cât e de urâtă! Câte de urâtă!

Încercând să-l consoleze şi să-l încurajeze, ceilalţi îi spuneau:

— Nu-i adevărat, prinţe! Şi aceasta o frumoasă! *r*

Regele trimise să-l cheme pe grădinar.

— Ce înseamnă asta?

— Măria-ta, înseamnă că va trebui să-i logodiţi pe prinţ şi pe prinţesă cu prinţesa-Floare care râde şi cu prinţul-Floare care râde, dacă nu vreţi să se stingă familia regală. Peste o lună se sfârşeşte vraja ce-i leagă.

— Şi cine mă asigură că florile sunt de sânge regesc?

— Una dintre flori are o coroană pe braţul drept, iar cealaltă pe braţul stâng. Sunt fiii unor regi de pe meleaguri îndepărtate, maiestate. Vor fi norocul casei voastre regale! Nu-l lăsaţi să vă scape!

Dar regele era prea orgolios de vechea sa nobleţe şi de puterea neamului său, iar prinţul şi mai mult decât el…

— Să-mi dau fata unuia care nici nu ştiu cine este şi nici de unde vine? Să-mi leg băiatul, pe moştenitorul tronului, de una care nici nu ştiu cine este şi nici de unde vine? Şi mai e şi urâtă pe deasupra!

Prinţesa se aruncă la picioarele regelui, implorându-l’s

— Iertate, maiestate! Iertare 1 Iată, are pecetea unei coroane pe braţul drept!

Regele, mai mult ca niciodată, plin de mândrie şi de vanitate, se încăpăţână refuzând să-şi dea consimţământul. Şi cuprins de furie se duse mai întâi în camera prinţului şi cu o lovitură de sabie îi tăie capul micuţei prinţese

Floare care râde.

Se dădu înapoi îngrozit când văzu zăcând întins pe pământ trupul unei prea frumoase fete, ce ieşise pe neaşteptate din lujerul florii. Iar prinţul începu să râdă, să râdă, să râdă şi să ţopăie fără rost: înnebunise! Şi cum peste câteva clipe veni în faţa lui prinţesa, ducând de

mână un tânăr de o rară frumuseţe, de-abia ieşit din lujerul celeilalte flori, regele voi să se repeadă la el, dar prinţesa îi ţinu piept.

Regele nu îndrăzni s-o rănească. Îşi aruncă sabia la pământ şi printr-un gest furios, porunci:

— Ieşiţi afară! Plecaţi!

Prinţul şi prinţesa se înclinară supuşi. Dar în timp re coborau scările ţinându-se de mână, în piaţa palatului, în dreptul intrării regale, se auzi zgomot de roţi: o minunată caleaşcă princiară, trasă de patru armăsari, sosi pe neaşteptate Doi slujitori stăteau drepţi, cu capul descoperit în faţa portierei.

Regele, care se ivise la o fereastră, îi văzu pe cei doi tineri alungaţi de el urcându-se în caleaşcă, apoi văzu cum servitorii închid portiera şi trec în spatele caleştii, apoi caii porniră numaidecât la trap şi, în curând, caleaşca dispăru din vedere.

— Alergaţi după ei! Ajungeţi-i din urmă! Aduceţi-i înapoi! strigă regele către soldaţi, căindu-se imediat pentru cele ce făptuise.

Regele şi regina, care, biata de ea. n-avea nicio vină, îmbătrâniră cu amărăciune. îmbătrâni şi prinţul, care râdea şi ţopăia la fel ca-n ziua în care înnebunise.

Dar iată, într-o dimineaţă, mare larmă în piaţa din faţa palatului regal.

Se întoarse minunata caleaşcă trasă de cei patru armăsari focoşi, iar din ea coborau prinţesa şi prinţul împreună cu doi copilaşi.

Bătrânul rege îi recunoscuse de la fereastră şi-ar fi vrut să-i întâmpine în capul scărilor, dar nu-l mai ţineau puterile.

— Aţi venit să mă blestemaţi, copiii mei?

— Nu, maiestate! Am venit să-ţi cerem iertare! îi răspunse prinţesa.

Regele şi regina plângeau de bucurie şi-şi îmbrăţişau nepoţii.

— De-acum rămâneţi cu noi. Vă las vouă coroana. Fiul meu, prinţul, e ca şi mort…

Într-adevăr, acesta râdea şi ţopăia împrejurul lor fără să recunoască pe nimeni.

Cum ar fi putut să-l părăsească pe bătrânul rege care plătise atât de scump mândria şi vanitatei să?

Rămaseră acolo.

Cam astea au fost de spus.

Frunză lată, drum îngust.

POVESTEA REGELUI CARE VOIA CEVA

A fost odată un rege, care, după o boală grea, începuse să simtă că nu mai avea chef de absolut nimic. Miniştrii săi încercaseră toate mijloacele pentru a-l înveseli, pentru a-i stârni interesul.

Dar de cum începeau să-i vorbească de treburile statului, el le răspundea cu o voce obosită:

— Ocupaţi-vă voi! Lăsaţi-mă în pace!

Bineînţeles că miniştrilor le convenea; de multe ori însă, ei ar fi ocolit bucuroşi orice răspundere. Cu regii nu-i de glumit! De aceea, voiau cu tot dinadinsul ca măria-sa să-şi recapete pofta de viaţă de mai înainte.

Îi stăteau mereu împrejur povestindu-i anecdote, istorioare vesele, chiar şi basme ca unui copil. Dar regele îi asculta fără plăcere şi, aproape imediat, începea să caşte.

La început, apuca să-şi ducă mâna la gură din politeţe, mai apoi însă îşi lăsa capul să cadă pe spatele jeţului şi căsca:

— Ahaa! Ahaa! Ahaa!

Miniştrii, unul după altul, începeau să-şi ducă mâna la gură: ahaa! ahaa! din respect pentru măria-sa, dar. În cele din urmă, neir. airezistând, căscau fără să se ascundă, laolaltă cu regele.

Iar când nu mai puteau, se înclinau în faţa lui şi plecau repede, de frică să nu-şi rupă fălcile tot căscând.

Şi aproape în fiecare zi se sfătuiau multe ore în şir despre cele ce ar fi putut face pentru ca măria-sa să iasă din această stare.

— Eu cred, spuse într-o zi unul dintre miniştri, că singura scăpare este să găsim vreo zece bufoni dintre aceia care l-ar face să râdă până şi pe-un mort cu

ţopăielile, cu giumbuşlucurile şi cu ţipetele lor şi să-i aducem în faţa măriei-sale. Am vedea pe loc rezultatul.

— Hm! Hm!

— Până acum norodul nu ştie nimic despre boala măriei-sale. Să i-o dezvăluim chiar noi aşa, pe neaşteptate?

— Că bine zici. Cine ştie ce-ar putea bănui!

— Dar dacă ne-am travesti noi în bufoni? Nici nu-i mare lucru să faci strâmbături şi câteva ţopăieli!

Ideea primului ministru fu imediat acceptată: fiecare dintre ei îşi făcu rost pe ascuns de îmbrăcămintea potrivită; îşi vopsiră feţele cu cărbune şi cu boială şi, în sala unde se ţin de obicei întrunirile de afaceri ale statului, începură să se dea în spectacol, imitând gesturile, salturile şi ţipetele celor mai cunoscuţi bufoni.

Regele se plimba cu capul plecat, cu mâinile la spate, de-a lungul salonului din apartamentul său, când îi văzu pe cei şapte – şapte miniştri erau – intrând vijelios pe uşă ca nişte împieliţaţi. Săreau, râdeau în gura mare, făceau tumbe, se prindeau de mină şi se învârteau în horă împrejurul regelui, care, luat pe nepregătite, nici că ştia să se mai apere. Dar, în loc să râdă cum speraseră supuşii săi, se întuneca din ce în ce mai tare la faţă, devenind aproape crud. În cele din urmă, îi dădu unuia o palmă, îl lovi cu piciorul pe altul, îi îmbrânci pe doi dintre ei şi când furia i se mai potoli, le strigă:

— Ştiam eu că miniştrii mei sunt hoţi… dar că-s şi bufoni, habar n-aveam!

— Iertare, maiestate!

— Intenţia noastră era bună!

— Ne pare rău să vă vedem chinuit de plictiseală, când aţi putea fi cel mai fericit om de pe pământ!

— V-am mai spus-o şi-o mai repet: aş vrea să am ceva care…! Şi nimeni nu reuşeşte să-mi aducă…!

— Ceva care…

— Nu mă îngânaţi!

Miniştrii îşi storceau creierii:

— Ce-ar putea fi acel ceva… Cred că nici el nu ştie prea bine.

De câte ori miniştrii făceau una mai boacănă, poporul murmura:

— Oare regele n-are ochi să vadă? N-are urechi să audă?

Bărbaţi, femei, bătrâni şi copii se îngrămădeau în faţa palatului regal, strigând:

— Trăiască regele 1 Vrem să-l vedem pe rege!

Ieşea în balcon cel mai bătrân dintre miniştri:

— Linişte! Regele se odihneşte; nu-l deranjaţi!

— Vrem să-l vedem!

— Îl doare capul!

— Să-l vedem! Măcar să-l vedem!

Într-o zi, printre oamenii adunaţi acolo, se afla o bătrână care striga mai tare decât toţi şi învârtea în aer un baston scurt ce-i folosea la mers. Nimeni n-o cunoştea, nimeni n-o mai văzuse, dar auzind-o cum strigă şi văzându-i braţul uscăţiv ce agita bastonul acela, încetul cu încetul, mulţimea deveni curioasă şi se adună în jurul ei, uitând să mai strige: „Vrem să-l vedem pe rege!” Bătrâna, ce părea mai degrabă o vrăjitoare, continua în schimb să strige de una singură. Din palat ieşise un grup de oşteni cu armele pregătite ea să împrăştie mulţimea, şi, văzând că acum numai bătrânica aceea mai striga cu cât glas îi mai rămăsese, îşi croiră drum până la ea:

— Taci odată, babo!

Parc-ar fi vorbit cu pereţii. Văzând că nu era chip să-i închidă gura, un soldat o înşfăca de-o mină, altul de altă mână şi o duseră înăuntrul porţilor palatului regal.

— Cine eşti şi ce vrei?

— Vreau să-l văd pe rege! Urc eu la el!

Şi mai înainte ca soldaţii s-o poată împiedica, ea se avântă iute pe scara cea mare – parc-ar fi avut aripi? – intră în anticameră, o apucă pe coridorul cel larg – ea înainte, soldaţii după ca, gâftind de parcă ar fi alergat cine ştie cât – şi nu putu fi oprită decât cu greu în faţa intrării în apartamentul regelui. La aceste zgomote şi strigăte, ieşiră miniştrii;

— Cine eşti şi ce vrei?

— Ţ-Vreau să vorbesc cu regele!

— Regele doarme.

— Trezi ţi-l!

Miniştrii începură să râdă: femeia asta nu se-neurea.

— Măria-sa nu vrea să fie trezit; se trezeşte singur, are ora sa.

— Să aşteptăm atunci J E somnoros?

Miniştrii începură din nou să râdă.

— Întreb pentru că mă grăbesc şi altă dată nu mai pot să vin.

— Dar ce lucruri importante ai să-i spui? De altfel poţi să ni le spui şi nouă, doar suntem miniştrii săi. I le vom transmite de cum se va trezi.

— Lăsaţi*!*

Şi bitrinica începu să bată tare la uşă, strigând:

— Măria-ta! Somnorosule 1 Măria-ta i

Miniştrii se zvireoleau de râs. Şi o lăsau în pace, sperând că prin purtarea ei nebunească va reuşi să-l distreze şi să-l facă să râdă pe rege. Regele trânti uşa de perete şi apăru furios în prag. Rămase uimit s-o vadă în faţa sa pe băirmica aceea cu baston în mină, care nu prea se sinchisea de rânduiala curţii.

— Să-ţi fie de bine somnul, măria-ta! Ai dormit bine, maiestate?

Regele, auzindu-se tutuit, se uită în ochii primului ministru care făcu un gest cu mâna de parc-ar fi spus că e nebună.

— Eu o să mă aşez, maiestate I Am cam obosit. Dar măria-ta ţii tot timpul în preajmă mutrele astea?

De astă dată, miniştrii nu mai râseră.

— Voiau să afle ei mai întâi ceea ce aveam să fi zio între patru ochi.

Regele o ascultă şi, din când în când, parcă avea vedenii ca şi cum femeia s-ar fi transformat pe loc într-o tânără cu un minunat păr blond, sau într-una cu părul lung şi negru, când foarte tânără şi zveltă, când cu forme pline, robuste.

— Până şi culoarea hainelor se schimba de la alb la

albastru, la galben, la roşu înflăcărat; şi totul se petrecea foarte repede.

Regele închidea ochii, şi-i freca şi avea din nou în faţa sa pe bătrânica aceea îmbrăcată în negru, ciudată, cu bastonul în mână.

— Ai fost foarte bolnav, maiestate; iar acum te plictiseşti de moarte. Aici e bine, ai multe ferestre, multe camere, una mai frumoasă decât alta. Lasă-mă să le văd

Se strecura din cameră în cameră, urmată de regele care uimit tăcea, credea că mintea i-a luat-o razna, văzând-o cum se schimbă sub ochii săi în blondă, brunetă, îmbrăcată în roşu, galben, alb, albastru sau cu stofe din fir de aur; şi chiar că nu mai ştia ce să creadă.

— Am obosit: să mai stăm puţin. Ia loc şi măria-ta, doar e casa ta. Ce ziceam? Ah, da! Alungă mutrele alea nesuferite. De ce trebuie să vină mereu după noi?

Apoi continua fără să ţină cont de miniştri:

— Eu ţi-am vrut întotdeauna binele! Te-am văzut cum te-ai născut, te-am văzut crescând. Apoi veneam să te caut în somn. Ţi-aduci aminte? Nu? îmi ziceai: Chip frumos. Îţi aminteşti? Nu? Ei, glumesc şi cu, doar copiii văd atâtea în somn; poate m-ai văzut şi pe mine sau pe altcineva care-mi seamănă. Nu? Chiar nu?... Dar nu visai când erai mic? apoi de aceea visezi acum şi cu ochii deschişi, ţi se citeşte pe faţă!

Regele o asculta încremenit de uimire; miniştrii rămăseseră cu gura căscată, mai uimiţi decât el.

— Boala de care te-ai vindecat e nimic pe lângă aceea care-ţi macină inima. Măria-ta, vrei să ştii cine sunt eu? îţi spun, cum să nu. Şi de vrei, îţi aduc şi ceva care... Dar eşti nerăbdător să-l ai; te gândeşti la el zi şi noapte. Îţi închipui că nici să trăieşti nu mai poţi de nu vei căpăta ceva care... Ah! Poate ar fi mai bine dacă dorindu-l mereu n-ai ajunge niciodată să-l ai”.

— Nu! Niciodată!

— Dar dacă-ţi va părea rău că l-ai avut? Dacă te fvei căi că l-ai avut? Va trebui să te superi pe tine însuţi, până atunci ştii ce-au făcut ăştia? Au pus noi biruri sub motivul

că regele are nevoie de bani mulţi.

— Iertare, maiestate!

— Intenţia noastră era bună.

— Voiam să dăm un anunţ public cine va aduce ipăriei-sale ceva care... va primi drept răsplată atâta aur cât cântăreşte.

— Şi aveţi aurul gata pregătit? întrebă bătrânica.

— Pentru dumneata, ne-ar ajunge jumătate din aurul pe care îl avem deja.

— Încercăm? Va fi o distracţie pentru măria-sa.

— Hai să încercăm, dacă măria-sa ne îngăduie.

Aduseră o balanţă mare pe care abia o cărau pe umeri

3 oi slujitori voinici şi câteva coşuleţe pline cu monede aur. Pe un talger al balanţei se cocoţă bătrânica, iar pe celălalt fu pus un coş cu monede. Da' cum aşa? Bătrânica cântărea mai mult? De necrezut! mai puseră un coş pe talger, şi-apoi un altul... Dar talgerul pe care se cocoţase băbuţa nici că se ridica. În schimb, monedele din coşuri începură să se mişte, să sune ca şi cum ar fi fost frământate de mâini nevăzute şi nerăbdătoare.

— Iată, măria-ta! Nu ajută la nimic! mai bine să se întoarcă în buzunarele oamenilor. Hai, zburaţi de aici, sărăcuţelor, fiecare la locul ei!

Păreau roiuri de albine cum fugeau pe fereastră, strălucind, sunând, izbind geamurile larg deschise.

Miniştrii, care profitând de ocazie îşi luaseră pe ascuns câte doi pumni de monede, simţeau cum le fug din buzunare, şi de teamă să nu-i zărească regele, nu făceau nicio mişcare să le reţină.

Doar când monedele de aur zburaseră cu toatele, bătrânica îşi luă bastonul şi, ridicându-se în picioare, spusej

t

— Ne vedem peste opt zile, maiestate! şi dispăru şi ea în zbor pe fereastră.

În ziua aceea, toată lumea a fost veselă, mai puţin miniştrii. Oamenii simţeau o greutate în buzunare şi se

căutau: – Iată t Un bănuţ!

— Iată! Doi, trei bănuţi I şi nu-şi puteau explica minunea.

După opt zile, bătrânica se întoarse la poarta palatului.

— Urc la rege!

Şi până s-o poată opri soldaţii, urcă repede scara cea mare – parcă ar fi avut aripi! – ea înainte, soldaţii în urma ei, gâfâind de le ieşea sufletul – şi bătu la uşa camerei regelui.

— Măria-ta! Somnomsule! Măria-ta!...

Regele o primi nerăbdător, dar rămase dezamăgit văzând că în mină are doar bastonul şi nimic altceva.

— Şi acel ceva care...?

— Păi nu l-ai văzut? E în camera ta, pe masă!

Regele se grăbi într-acolo, dar bătrânica îl trase deoparte. Pe o fâşie Iată de postav, întunecată, pâlpâia, sclipind în mii de culori, un mare balon de săpun. Toate pietrele preţioase: smaralde, rubine, topaze, safire, a metiste, turcoaze, în stare lichidă, parcă alergau primprejur, pe sus şi pe jos, când marelui balon înfăţişarea unui lucra cu viaţă.

— Iată, măria-ta, spuse bătrimea, acolo sânfe de toate: speranţă, înşelăciune, bucurie, durere, deznădejde, prostie... totul! Ce credeai? Acolo este totul... şi nu e nimfe. E de ajuns o suflare ceva mai puternică, o atingere uşoară ca să dispară.

— Ah! Cât e de frumos! Cât e de frumos!

Regele nu se mai sătura să-l admire.

— Dar l-ai avut în tine şi n-ai ştiut că-i ai... adăugă **bătrânica.**

Şi din nou pe rege îl prinseră nălucirile de data trecută, ca şi cum bătrânica s-ar fi prefăcut în faţa lui, cina într-o DIondă, când într-o brunetă, când foarte tânără şi zveltă, când cu forme pline, robuste; şi îmbrăcată ba în roşu, ba în galben, ba în alb, cu stofe ţesute din aur... încât nu ştia ce să mai creadă!

Închidea ochii, apoi şi-i freca şi în faţă-i apărea

aceeaşi bătrânică în negru, ciudată, cu bastonul care o ajuta la mers.

Dar ceva care... – altfel nu ştia să-l numească – mai bra încă acolo, mişunând de cele mai vii culori. Şi cu toate că-l admira – oh, cât e de frumos! Cât e de frumos! – nu putea să nu adauge: Nu e nimic altceva decât un balon de săpun! Nimic altceva! Bătrânică are dreptate. A trăit în mine ani de-a rândul, iar eu habar n-am avut de el!

— Cine eşti? Eşti poate o zână bună! izbucni el, aruncându-se la picioarele bătrânei.

— Adevărata zână bună este propria ta tinereţe care nu mai poate trăi visând la *ceva care...*

Şi bătrânică dispărea uşor dinainte-i îndepărtându-se, îndepărtându-se surâzând.

Iar în urma ei prinse a sufla un vântieel care spulberă balonul în culorile curcubeului, şi pe jos rămaseră doar ci te va picături de apă tulbure.

La început, regele simţi un gol în inimă şi în creier; dar, încetul cu încetul, revenindu-şi, încercă o mare uşurare; era parcă mai tânăr, mai viu, semăna a om. De-atunci, când voia să vorbească despre ceva trist şi neînsemnat, exclama dispreţuitor:

— Ca pe timpul acelui *ceva care... I*

Şi de aceea, povestea asta se numeşte:

Povestea regelui care voia ceva care...

VISUL UNUI REGE

A fost odată un rege foarte tânăr caic ar fi vrut să trăiască aşa cum trăiau supuşii săi, în libertate, făcând numai ce vrea şi când avea chef. De aceea, cum găsea un moment potrivit, fără să spună nimănui, nici măcar ml* nişteilor săi, îmbrăca o haină de vânătoare, îşi căuta arcul şi săgeţile şi o pornea să cutreiere prin mărăcinişuri şi ¡prin păduri. Lua întotdeauna cu el doi slujitori de încredere, care îi aduceau la palat prada întotdeauna bogată.

L Miniştrii erau mulţumiţi de acest rege care se ocupa prea puţin de treburile regatului său şi se gândea mai curând să-i aprovizioneze pe toţi cu vânat, cel puţin de

două, de trei ori pe lună.

— Iepurii aceştia pentru Excelenţa voastră 1 Acest cerb pentru Excelenţa sa! Mistreţul ăsta…

— Vă mulţumim! Vă mulţumim, maiestate!

Numai ministrul cel mai bătrân, după ce mulţumea, nu uita niciodată să adauge:

— Oh, maiestatea voastră hr trebui mai bine să ne dăruiască o regină!

— Ajutaţi-mă s-o găsesc. Aş vrea să am cea mai frumoasă regină din lume.

— Poate prinţesa spaniolă.

— E puţin cam gheboasă; nu ştiaţi?

— Poate prinţesa Franţei.

— E cam şchioapă!

— Poate prinţesa Portugaliei.

— Se uită cruciş.

— Poate fata Marelui Turc.

— E prea grasă!

— Maiestate, ar trebui să comandăm o regină numai pentru dorinţele măriei-tale şi, din nefericire, nu se poate 1 Pentru că n-avem cui.

— Cine ştie! le răspundea regele râzând şi apoi schimba vorba.

Într-o zi, mergând la vânătoare, se rătăcise într-o pădure deasă. Îi lăsase pe cei doi slujitori să păzească prada şi tot căutând pe ici, pe colo, pe dincolo, nu mai găsea nici măcar drumul să se întoarcă lângă ei.

Deodată auzi un strigăt şi apoi nişte vaiete. Veni, dădu fuga şi văzu un bătrân care căzuse într-o groapă şi, cerând ajutor, continua să se tânguie: Aoleu! Aoleu!

Fără să şovăie, regele coborî, îl ridică pe bătrân şi-l scoase la drum.

— Te-ai lovit tare, tăicuţule? îl întrebă.

— Din fericire, nu, fiul meu!

— Ştii, m-am rătăcit prin pădure şi nu găsesc poteca să ies la drumul cel bun.

— Ţi-o voi arăta-o eu. Ajută-mă până atunci să culeg câteva ierburi. În doi treaba merge mai repede.

— Cu plăcere. Gine eşti? Cum te numeşti?

— Dar nu cumva eşti regele nostru?

— Cine ţi-a spus?

— Nimeni. Eu sunt numit Vrăjitorul Alb, pentru că am şi părul şi barba albe, iar culoarea lor nu se schimbă niciodată.

Regele îl privi cu oarecare teamă şi curiozitate.

I – Citesc în gândurile măriei-tale, spuse bătrânul. Măria-ta se teme c-aş putea să-i fac vreun rău. Să n-aibă teamă!

Şi-n vreme ce regele, uimit, îl ajuta să smulgă ierburile pe care acesta i le arăta, bătrânul reîncepu:

— Aş dori să-mi arăt recunoştinţa faţă de măria-ta. Îmi poţi cere orice şi vei fi imediat satisfăcut Doreşte maiestatea-voastră coliere, inele, bijuterii rare şi preţioase, diademe pentru regina?

— Deocamdată nu am soţie.

— Dar veţi avea în curând.

— Poate!

— De ce vorbiţi astfel?

— Pentru că aş dori o soţie care să înmănuncheze în făptura ei calităţile celor mai frumoase femei din lume. Oare se poate aşa ceva?

— E o mare îndrăzneală, dar se poate I Doar că…

— Doar că…

— Trebuie să căutăm, să adunăm toate aceste frumuseţi şi apoi să le altoim pe femeia ce va fi aleasă de măria-sa. Imediat ce va descoperi **o** frumuseţe pe placul său, măria-ta să mă cheme; puterea vrăjii mele va face restul

— Cum şi unde te voi găsi?

— Va fi îndeajuns să mă chemaţi ridicând braţele 1 Vrăjitoriile Alb 1 Vrăjitorule Alb! Eu voi veni în goană la chemarea maiestăţii-voastre.

— Ai putea face să dispară o cocoaşă?

— Cocoaşa prinţesei din Spania? E-un fleac. Sau să lungesc puţin piciorul prinţesei şchioape a Franţei! Sau să îndrept ochiul prinţesei din Portugalia? Sau s-o ajut să

slăbească pe fata Marelui Ture. la porunca maiestăţii voastre...! Pe aici e drumul.

Vrăjitorul dispăruse.

După opt zile, regele le spuse miniştrilor săi:

— Am de gând să plec într-o călătorie, dar nimeni nu trebuie să ştie. Voi lipsi un an, o lună şi o zi. Dacă nu mă întorc...

— Drum bun, măria-ta, şi să te întorci cu bine

Regele se travesti astfel încât să nu poată fi recunoscut, îşi luă mulţi bani şi, în timpul nopţii, ieşi din palat fără să-l fi zărit cineva.

Hoinărea prin ţară şi observa cu atenţie pe toate femeile, făcând comparaţii şi simţindu-se mereu nemulţumit. Voia să găsească cu orice preţ o frumuseţe desăvârşită: ochii cei mai frumoşi, nasul cel mai frumos, cel mai frumos păr, cele mai frumoase urechi, cele mai frumoase mâini şi cele mai frumoase picioare.

Iar când i se părea deja c-a făcut marca descoperire şi este pe punctul de a-l chema pe Vrăjitor, observa că s-a înşelat, şi începea din nou să caute, să compare; aproape că nici nu mai spera să reuşească. Dar, într-o zi, iată că întâlneşte o ţărancă tânără cu pletele atât de blonde încât p &reau fire subţiri de aur, ce-i formau în jurul capului un nimb strălucitor. Ridică braţele şi strigă din răsputeri i

— Vrăjitorule Alb! Vrăjitorule Alb 1

Vrăjitorul apăru i

— La porunca măriei-tale!

— Părul acesta pentru regina mea!

— Maiestatea voastră este servită!

Şi ţăranca începu să plângă pentru că părul ei îşi pierduse reflexele aurii de mai înainte, devenind blond închis.

— Mă duc să-l pun deoparte, maiestate! Între timp, măria-ta să caute!

Şi vrăjitorul dispăru, ţinând în mână părul de aur luat de la ţărancă

Regele continuă să umble din oraş în oraş, din târgu*for* în târguşor, din sat în sat, căutând o femeie cu

nasul cel mai frumos din lume. Iar într-o zi întâlneşte o doamnă eu un nas perfect, nici mare, nici mic, nici gros, nici prea subţire, o minunăţie. O privea pe femeia care avea o înfăţişare plăcută, dar nu reuşea să vadă nimic altceva decât nasul ei, o adevărată perfecţiune. Regele ridică braţele şi strigă:

— Vrăjitorule Alb! Vrăjitorule Alb!

Vrăjitorul apăru:

— La porunca măriei-tale!

— Nasul acela! O frumuseţe! Demn de o adevărată regină!

— Maiestatea voastră este servită!

Doamna începu să strige:

— Vai, nasul meu! Nasul meu!

Simţise că nasul îi este luat fără nicio durere, şi acum plângea pipăindu-şi nasul scurt şi puţin cam lat care-l înlocuise.

— Mă duc să-l pun deoparte, maiestate! Între timp. măria-ta să mai caute!

Vrăjitorul dispăru ţinând în mână nasul luat de îi frumoasa doamnă.

Regele îşi continuă drumul din oraş în oraş, din tirguşor în târguşor, din sat în sat.

Căuta de astă dată cea mai frumoasă pereche de ochi care-au strălucit vreodată pe chipul unei femei, voind să-i dea în dar viitoarei sale regine. Şi iată că, într-o zf, uluit, se dădu câţiva paşi îndărăt văzând doi ochi mari, negri, ce să i îndreptau spre el şi parcă ar fi vrut să-l ardă cu fulgerul pupilelor. Femeia care purta pe chipul ei asemenea minunăţie era o tânără vânzătoare de pâine, care-şi ţinea marfa în coşul purtat în echilibru pe cap… Surâdea tuturor trecătorilor mândră de rara frumuseţe a ochilor săi.

Regele se grăbi să ridice braţele şi strigă i

— Vrăjitorule Alb! Vrăjitorule Alb!

— La porunca măriei-tale!

— Priveşte, ochii aceia?

— Maiestatea voastră este servită!

În palma vrăjitorului, ochii sclipeau ca două

nepreţuite diamante negre.

— Mă duc să-i păstrez, măria-ta! Căutaţi mai departe.

Regele nu mai avea nicio îndoială: era sigur că va reuşi să-şi împlinească dorinţa ajutat de puterile miraculoase ale vrăjitorului. Ce mai trebuia să găsească? Cele mai frumoase miint şi cele mai frumoase picioruşe. Şi-apoi ardea de nerăbdare să vadă cum se vor altoi toate acestea pe făptura viitoarei sale regine. Oare pe care s-o aleagă dintre cele patru prinţese ce-i fuseseră numite de bătrânulministru? Şovăia încă între prinţesa Spaniei şi prinţesa Franţei.

Reîncepu să treacă din oraş în oraş, din târg în târg, din sat în sat, observa cu atenţie mâini şi picioare; cerceta şi nu ştia ce s-aleagă. Dar se încăpăţânase în hotărârea sa; voia să afle perfecţiunea absolută, cum reuşise s-o facă pentru păr, pentru nas şi pentru ochi.

Şi iată, într-o dimineaţă, se opreşte în apropierea unei cusătorese care lucra în faţa uşii. Fata avea mâini albe, micuţe, cu degetele fine, prelungi, parc-ar fi fost nişte mânuţe de ceară. Regele o privi câteva clipe vrăjit, apoi îşi ridică braţele şi strigă cât îl ţinu gura:

— Vrăjilorule Alb! Vrăjitorule Alb!

— La porunca măriei-tale!

— Mâinile acelea! Ce mâini!

— Maiestatea-voastră este servită!

Cusătoreasa izbucni în plâns: nu-şi mai recunoştea mâinile şi schimbarea o îngrozise.

— Mă duc să le păstrez, măria-ta! Căutaţi mai departe!

Trecuse deja un an. Regele era nerăbdător să revină la palat şi să-şi anunţe miniştrii:

— Veţi avea cea mai frumoasă regină din lume!

Şi iată, în sfârşit!… I se părea că visează. În mijlocul unei mulţimi de gură-cască un bărbat cânta din fluier, iar o fată cu rochie scurtă şi cu picioarele goale dansa pe un covoraş vechi întins pe jos.

Avea două picioruşe atât de delicate, atât de micuţe, care săreau şi se învârteau sprintene, de-abia atingeau

pământul cu vârful degetelor: Fiu!… Fiu!… Iar oamenii băteau din palme… Bravo! Bravo!…

Uluit de atâta frumuseţe, regele ridică braţele şi strigă din răsputeri:

— Vrăjitorule Alb! Vrăjitorule Alb!

— La porunca măriei-tale!

— Picioruşele acelea… Ce păcat! Se vor, deforma de atâta dans!…

Dansatoarea se opri de parcă picioarele i s-ar fi îngreunat pe neaşteptate Zadarnic bărbatul sufla mai puternic din fluier: Fiu! Fiu!

Tata îşi pierduse sprinteneala, agilitatea şi începuse să plângă şi să se tânguie disperată.

Regelui i se făcu milă: se strecură printre oameni şi-i dărui fetei o pungă cu bani de aur. Dar fala plângea mereu, nu se liniştea şi striga printre suspine:

— Vai, picioruşele mele! Picioruşele mele!

Regele nu mai avea de-acum ce să caute. Iar în dimineaţa în care se împlinea un an, o lună şi-o zi, miniştrii îl văzură întorcându-se. Nu s-au prea bucurat: se obişnuiseră de mult să se lipsească de regele lor. Iar acesta nu se putea hotărî:

— Prinţesa Spaniei?” Prinţesa Franţei?

— Maiestatea-voastră, îi spuse bătrânul ministru, am să ascund într-un pumn o monedă spaniolă, iar în celălalt una franceză. Alegeţi. Moneda vă va arăta pe cine trebuie să luaţi în căsătorie.

— Bine: pumnul drept!

— Maiestate, vă veţi căsători cu prinţesa franceză. Dar când fata află că înainte de nuntă urma să se supună farmecelor vrăjitorului pentru a deveni cea mai frumoasă regină din lume, refuză cu indignare:

— Cine mă vrea, trebuie să mă ia aşa cum sunt!

Regele se adresă atunci prinţesei spaniole. Dar şi aceasta se simţi jignită de propunerea regelui şi refuză cu indignare:

— Cine mă vrea, trebuie să mă ia aşa cum sunt!

Nemulţumit de cele două refuzuri, regele se adresă

prinţesei Portugaliei. Sărmana fată era atât de necăjită că se uita cruciş încât consimţi pe dată, după ce află că va fi vindecată şi de acest defect.

După ce-i obţinu consimţământul, regele înălţă braţele şi chemă:

— Vrăjitorule Alb! Vrăjitorule Alb!

— La porunca măriei-tale!

— Am găsit prinţesa. S-o transformam în cea mai frumoasă regină din lume.

— Plec şi mă întorc imediat!

Se întoarse în câteva clipe cu o cutie în care se aflau părul de aur, ochii, nasul, mâinile şi picioruşele ce trebuiau altoite prinţesei. Regele hotărî să asiste la miraculoasa operaţie.

Prinţesa Portugaliei avea părul negru, creţ, care-i ajungea până la glezne şi-i scotea în evidenţă culoarea închisă a tenului. Într-o clipă, fără durere, pletele ei bogate căzură la pământ, iar vrăjitorul îi înconjură fruntea cu cununa aprinsă a părului blond, care se lipi de ea ca şi cum i-ar fi aparţinut. Doar că distona puţin cu pielea ei smeadă.

Prinţesa avea ochi albaştri, limpezi, frumoşi chiar dacă unul dintre ei privea puţin cruciş. Când Vrăjitorul îi înlocui cu ochii negri ai fetei ce vindea pâine, regele avu impresia că sub fruntea prinţesei s-au deschis două găuri adânci, întunecate, de parcă bogăţia arzătoare a părului de aur ar fi stins strălucirea pupilelor.

Regele urmărea neliniştit fiecare operaţie.

Veni rândul nasului. Când năsucul scurt, puţin cârn, fu înlocuit de splendidul nas al tinerei doamne, chipul prinţesei căpătă expresia unei măşti. Cu părul de aur, eu ochii negri şi cu nasul de o perfecţiune nobiliară, ea îşi pierdea astfel toate trăsăturile neregulate ale chipului său, fără să câştige în frumuseţe, cum sperase regele. Şi tot astfel mânuţele delicate, albe şi picioruşele fragile şi zvelte, ce păreau de fetiţă, au sporit distonanta, încât prinţesa semăna cu o păpuşă pe care meşteri nepricepuţi încercaseră s-o repare de bine de rău.

— Trebuie să mă obişnuiesc! îşi spunea regele. Dar

zilele treceau şi impresia neplăcută persista. Crezuse că va avea cea mai frumoasă regină din lumii va trebui să mă obişnuiesc! se consola el.

Îşi dăduse deja cuvântul de rege: de aceea, grăbi nunta şi-o aduse pe prinţesă la palat cu mare pompă şi cu serbări strălucitoare.

Dar fu şi mai rău când observă că regina îşi schimba dintr-o clipă în alta comportarea ca şi cum în făptura ei ar fi vieţuit cinci fiinţe diferite care-i porunceau să acţioneze şi să vorbească sub comanda lor!

Ba domina fata cu părul blond, ba aceea cu ochii negri, cea cu nasul frumos sau stăpâna mâinilor; dar, mai mult decât celelalte, avea putere stăpâna picioruşelor.

Şi atunci să te ţii sărituri, piruete, rotiri prin cameră în vârful picioarelor, de parc-ar fi fost un titirez viu; iar când regele încerca să-i stăvilească mişcările, se simţea purtat şi el nebuneşte, până când regina se oprea gâfâind.

— Vrăjitoriile Alb! Vrăjitorule Alb!

— La porunca măriei-tale!

— Trebuie să stricăm totul şi s-o lăsăm pe regină să arate ca atunci când era prinţesă.

— Nu se poate, maiestatea-voastră!

— De ce?

— Maiestatea voastră a vrut să obţină ceva ce se opune legilor naturii şi şi-a primit pedeapsa. Ar fi fost inutil să i-o spun mai înainte; nu m-ar fi crezut.

— Adevărat! N-aş fi crezut.

— Fiecare fir de păr stă bine pe capul său; fiecare pereche de ochi sub fruntea sa; fiecare nas pe chipul său; mâinile şi picioarele pe corpul pe care s-au născut! maiestatea voastră a avut orgoliul şi capriciul de a se împotrivi naturii! Văd însă că se căieşte…

În vremea asta, Vrăjitorul Alb deschidea şi închidea ochii, desena cu braţele semne largi prin aer, bolborosea cuvinte nedesluşite. Şi iat-o pe regină învârtindu-se iute în vârful picioarelor ca un titirez. Se învârtea, se învârtea şi câte ceva îşi lua zborul din fiinţa ei de parcă fusese smuls cu violenţă. Mai întâi părul blond… **o** flăcăruie! apoi ochii

negri ca păcura… două fulgere! Se învârtea mereu, şi iată îşi iau zborul nasul, mâinile, picioarele! Zvirr!… Zvirr!… Zvârr! Totul se transforma într-un abur ce se dizolva uşor în aer. Vrăjitorul Alb întinse un braţ şi o opri. Regina redevenise cea de mai înainte. Ochiul, care privea puţin cruciş, în loc s-o urâţească, adăuga chipului ei un farmec deosebit.

Regele plângea cuprins de o imensă bucurie.

— O, Vrăjitorule Alb!… Ar fi vrut să-i sărute mâinile. Totul n-a fost oare decât un vis?

— Maiestate, unele lucruri reale sunt atât de ciudate încât par visuri.

Şi surâzând, în timp ce se dizolva uşor, adăugă:

— Să nu credeţi, maiestate, că şi eu însumi am fost un vis! De veţi mai avea nevoie…

Vocea îi slăbea şi ea pe măsură ce se depărta. Iar regele se simţea vindecat de orgolioasa sa dorinţă de a avea cea mai frumoasă regină din lume; era fericit că găsise în prinţesa Portugaliei o soţie tandră şi iubitoare, demnă să fie iubită şi să domnească alături de el.

Şi nici n-a mai încercat să afle dacă tot ceea ce i se întâmplase fusese realitate sau vis…

Chibzvnţa de se-ndură Tot te curăţă de zgură.

COADA VRĂJITĂ

A fost odată un ţăran care avea cinci băieţi. La naşterea primului băiat, de bucurie, spuse:

— Ca să fie cu noroc să-l numim Pâine*!*

Când se născu al doilea, ţăranul stătu puţin pe gânduri, apoi spuse resemnai:

— Să fie într-un ceas bun: se va chema Vin!

Anul viitor veni pe lume al treilea băiat. Ţăranul îl privi şi pentru că băiatul era blond, zise:

— Pe-acesta îl vom numi Ulei, pentru că, iată, şi-a pus singur numele.

Al patrulea avea câteva fire de păr roşu, ¡¿în tatăl, să se mai gândească mult, spuse:

— Şi ăsta s-a născut cu nume. El va fi Oţet.

În ziua când se născu al cincilea fiu, tatăl, râzând

amar, exclamă:

— Asta-mi mai lipsea: Semănâncăcupâine!

Şi copilul primi acest nume.

Iar după câţiva ani, când îi muri nevasta, sfâşiat de durere, bietul văduv, fără să-şi dea seama că stârneşte râsul lumii, se văita:

— Ce-or să facă de-acum fără de mamă Piinc, Vin, Ulei, Oţet şi Semănâncăcupiine?

La început, el făcea de toate: curăţenie în casă, îi îmbrăca, îi spăla, îi pieptăna pe copii, dintre care cel mai mare de-abia împlinise doisprezece ani şi pregătea de mâncare, cheltuind banii puşi deoparte de nevastă-sa. Dar când se vor termina banii? Cum o să-i lase singuri pe copii ca să se ducă la lucru? în cele din urmă veni şi ziua în care nu mai avu cum să le tfiiknpere foamea, şi-atunci, într-o dimineaţă, îi luă de mină pe cei doi mai mici şi cu ceilalţi trei mergând în faţa lui, se îndreptă spre munte şi-i urcă tocmai în vârf. Copiii începură a se smiorcăi:

— Tată, mi-e foame!… Tată, mi-e foame!

În disperare, fără să ştie prea bine ce face, luă de pe jos cinci pietre negre, aproape rotunde, şi le împărţi copiilor;

— Ia, Pâine! Ia, Vin! Ţine, Ulei! Ţine, Oţet! Ţine.

Semănâncăcupâine!

Şi nu mică îi fu mirarea când văzu că băieţii muşcau, mestecau şi înghiţeau cu plăcere. Atunci se aplecă, mai luă o piatră şi muşcă şi el. Bucăţica pe care o sfărâma în dinţi, avea un gust ciudat, între dulceag şi acrişor. Devoră totul până la ultima firimitură.

Obosiţi de drum şi sătui de ceea ce mâncaseră, copiii se întinseseră pe jos, şi, cu o mină pusă căpătâi, fură degrabă furaţi de somn.

Tatăl îşi aduse aminte că-i adusese aici cu gând rău – să-i părăsească lăsându-i să moară de foame, căci n-avea nicio posibilitate să-i întreţină. Acum însă, se gândea să-şi facă provizii din acele pietre miraculoase, luând acasă şi-apoi venind din când în când să mai la. Şi pentru că n-avea la el niciun sac, îşi scoase cămaşa şi-o legă cu o sfoară la

guler şi la mâneci, după care începu s-o umple, alegând pietrele ce i se păreau mai potrivite.

Tocmai ciad se pregătea să strângă la gură sacul pe care şi-l făcuse, apăru pe neaşteptate un bătrân eu barba albă până la genunchi, care se opri amenințător în faţa lui:

— Cine ţi-a dat voie?... Eu sunt aici stăpân! Varsă imediat saeu! şi pune-ţi cămaşa!

— Fic-ţi milă de fiinţele astea!

— Milă? Nu vezi că-s moarte, pietrificate? încă nu ţi-ai dat seama?

Nenorocitul părinte începu să-şi smulgă părul, să plângă, să îngenuncheze în faţa copiilor vrând să-i trezească, pentru că spera că bătrânul a vrut doar să-i sperie, spunându-i că s-au prefăcut în piatră. De aceea, îi chema îndurerat:

— Of, Pâine al meu! Of, Vinul meu! Vai, Uleiul meu Vai, Oţetul meu! Vai, Semănâncăcupâine al meu!

Bătrânul izbucni în râs şi râse, şi râse! îl apucă de mină pe ţăran şi i-o strânse, zicând:

— Îţi mulţumesc! îţi mulţumesc! De cincizeci de ani n-am mai râs şi tare mai sufeream. Mulţumesc! Mulţumesc încă o dată!

Şi râdea, râdea ţinându-se de burtă; era atât de bucuros încât nici nu mai părea bătrânul de mai înainte. Ţăranul, un pic cam nedumerit, continua să se vaite:

— Of, Pâine al meu! Of, Vinul meu!

Dar de cum pronunţa un nume, cel strigat înălţa capul şi răspundea:

— Iată-mă!

Bătrânul, care tot nu se săturase de râs, îi spuse:

— Mulţumesc încă o dată! Iată ţi-i voi reînvia pe toţi!

Dar ţăranul, chiar şi în toiul bucuriei de a-i avea din nou alături, vii şi fericiţi, pe fiii săi, fu cuprins de grijă; i se strânse inima:

— Şi ce-am să le dau de mâncare?

— Las pe mine, răspunse bătrânul. Nici nu ştii cât îţi sunt de recunoscător... închipuieşte-ţi! Cincizeci de ani să nu poţi râde măcar o singură dată! A fost blestemul unui

vrăjitor, duşmanul meu! Dă-mi voie să râd, dă-mi voie să mai râd!

Se puseră pe râs şi Vin, apoi Pâine şi ceilalţi, fără să ştie de ce; începu să râdă şi ţăranul, deşi nici el nu ştia de ce; şi cu toţii hohoteau şi dădeau din picioare, încât părea că n-au s-o mai sfârşească!

Bătrânul spuse:

— Aşteaptă-mă aici; mă întorc imediat! şi dispăru.

Tatăl şi fiii se priviră cu uimire. Dar mai mult decât toţi era uimit ţăranul, care de-abia acum înţelesese cu cine are de-a face. Bătrânul reapăru numaidecât. Ţinea în mină o frumoasă coadă de cal murg, ce părea vie.

S? arcuia, bătea în dreapta şi-n stânga că pentru a al a. uia muştele plictisitoare şi, fără ca bătrânul să-i imprime vreo mişcare, atârna bălăbănindu-se încoace şi încolo.

— Acesta este darul meu. Când vei avea nevoie de pâine, nu trebuie decât s-o pui pe spatele fiului tău Pib-e. Apoi îl vei trimite la brutar, unde va spune: „Barbă Albă doreşte zece, douăzeci, treizeci de plini!”

I le vor da fără vorbă... Ai să ai nevoie de vin? Vei agăţa coada de spinarea fiului tău Vin. Apoi îl vei trimite la negustorii de vin, unde va spune: „Barbă Albă doreşte două, trei, patru butoiaşe cu vin!” I le vor da fără vorbă... Şi aşa mai departe.

— Dar banii?

— Banii îi vei câştiga prin munca ta. Pentru a trăi, fiii tăi şi cu tine veţi avea ce vă trebuie: pâine, ulei, vin, oţet şi tot ceea ce se mănâncă cu pâine. Restul ts priveşte: te vei apuca iarăşi să sapi, să semeni, să pliveşti, să treieri; iar pe fiii tăi trebuie să-i înveţi un meşteşug. Iar atunci când coada nu va mai sta atârnats de spatele nici unuia dintre ei, înseamnă că şi-a pierdut darul, şi asta, ţine bine minte, din pricina voastră, III, hi, hi! auzi, Pâine şi Vin!... Şi bătrânii se puse din nou pe râs repetând numele băieţilor ţăranului. Dar. şi pe aceştia îi apucă râsul, şi

săreau, şi dădeau din picioare, treeindu-şi din mână în mână coada cea frumoasă, care se mişca asemenea unei vietăţi.

Puţin câte puţin, trupul bătrânului se pierdea, devenea un fel de ceaţă albicioasă şi dispărea în aer.

Ţăranul îi luă de mină pe cei doi copii mai mici şi cu ceilalţi trei în faţă, coborî la vale. Pâine conducea coloana şi purta ca pe un steag coada de cal ce se arcuia, se bălăbănea încoace şi încolo, şi iarăşi se arcuia; cei patru fraţi cântau în timpul marşului şi – băteau cadenţa din palme.

Ţăranul hotărî să încerce imediat puterea cozii, pentru că se temea ca nu cumva Vrăjitorul să-şi fi bătut joc de el. Strigă:

— Pâine, vino încoace... Întoarce-te! şi-i agăţa coada de spate.

Coada începu să se mişte de parcă făcea parte din trupul băiatului.

— Du-te la brutarul de alături şi spune-i... aşa şi aşa... Dă-mi douăzeci de chifle abia scoase din cuptor.

Pâine ieşi din casă mândru de ciudata lui podoabă. Lumea – femei, bărbaţi, copii – îl urmau încântaţi şi veselindu-se.

— Pâine! Pâine!... Oh, da' de când ai devenit căluţ?

Unul chiar se apropie de el, se prinse cu amândouă mâinile de coadă şi trase zdravăn, crezând că i-o va smulge; dar fu îmbrâncit şi aruncat cât colo cât era de lung.

Pâine intră în brutărie şi spuse:

— Barbă Albă doreşte douăzeci de chifle abia scoase din cuptor.

Brutarul, parcă temându-se, se grăbi să-i dea cele douăzeci de chifle cerute. Pâine se întoarse acasă, urmat de o mulţime de lume care striga:

— Pâine! Pâine! Dar de când te-ai făcut căluţ?

Pâine intră pe uşă şi-şi întoarse batjocoritor spatele.

Coada ia-o de unde nu-i!

Pe urmă veni rândul celui de-al doilea frate.

— Vin! Vino-ncoace!... întoarce-ţi spatele.

Ş: tatăl îi agăţă de spate coada care începu să se mişte ca şi cum făcea parte din trupul băiatului.

— Du-te la negustorul de vinuri din apropiere şi spune-i... aşa şi aşa... Dă-mi un butoiaş din vinul cel mai bun.

Vin ieşi din casă împopoţonat şi el cu podoaba ciudată. Lumea – bărbaţi, femei, copii – îl urma uimită şi veselă şi-i striga:

— Vin, Vin! Dar de când te-ai prefăcut în căluţ 7 Dar niciunul nu mai îndrăzni să-l apuce de coadă ca să vadă dacă se smulge.

Băiatul intră la negustorul de vinuri şi-i spuse:

— Barbă Albă doreşte un butoiaş de vin din cel mai bun pe care-l aveţi.

Negustorul, aproape înfricoşat, se grăbi să i-l trimită chiar acasă cu un băiat.

Mulţimea veselă îi striga în urmă:

— Vin! Vin! Dar de când te-ai făcut căluţ?

Vin intră pe uşă şi-şi întoarse batjocoritor spatele. Coada ia-o de unde nu-i!

Distracţia cea mare începu atunci când lumea îl văzu până şi pe grăsunul de Semănâncăcupâine plecând împleticindu-se pe drum; părea că nu poate să-şi care coada. Şi toţi îi strigau veseli în urmă:

— Bravo, Semănâncăcupâine! Şi tu te-ai făcut căluţ?

Băieţelul se opri la o băcănie şi spuse:

— Balbă Albă doleşte talam de toate felulile, ciupelci, de toate cam pentlu zece pelsoane!

Băcanul, cuprins parcă de teamă, îi aduse în mare grabă salamuri de toate felurile, îi tăie bucăţi mari de brânză, îi împacheta câteva linguri bune de ciuperci şi ceva murături şi i le dădu.

Mulţimea veselă încă-i mai striga:

— Bravo, Semănâncăcupâine!... Te-ai făcut şi tu

căluţ?

Dar odată ajuns acasă, intră pe uşă şi-şi întoarse batjocoritor spatele. Coada nu mai era.

Băieţii creşteau sănătoşi şi voinici, bine hrăniţi cum erau. Pline devenise un flăcăiandru frumos, dar cam len: „apatic. I se cam făcuse lehamite să meargă pâcă la brutar cu coada lipită de spate. Aceeaşi plictiseală!... epură s-o simtă şi Vin şi mai ales Ulei, căruia i se spunea de-acum „blondul cel frumuşel”. Tatăl îi ruga în fiece dimineaţă când pleca la lucru:

— Băieţi, apucaţi-vă de o meserie. Belşugul ce ni-l aduce coada asta se va sfârşi într-o bună zi!

Lui Pâine puţin îi păsa; Vin şi Ulei ridicau din umeri, râzând; de dimineaţă până seara tăiau frunză la clini. Pentru a se aproviziona, aşteptau să se întoarcă tatăl de la câmp, pentru că doar el putea lipi şi dezlipi coada de pe spate; de câteva ori chiar se întâmplase să găsească deja închise băcăniile care le furnizau alimente pe degeaba.

Numai Oţet şi Semănâncăcupâine se distrau de minune când erau cu coada lipită de spate, şi nu se supărau niciodată când mulţimea îi urma veselă şi le striga când unuia când altuia:

— Oţet!... Semănâncăcupâine!... Şi tu te-ai făcut căluţ?

Erau mândri că puteau să atragă atâta lume în jurul lor şi să-şi bată joc arătând spatele după ce li se lua coada.

Dar nu trecea nicio zi în care tatăl să nu le repete, mai ales celor trei băieţi mai mari:

— Băieţi, apucaţi-vă să învăţaţi o meserie. Într-o zi sau alta se sfârşeşte cu belşugul dat de coadă. Iar eu am îmbătrânit muncind! Mă cam lasă puterile!

Lui Pâine puţin îi păsa. Vin şi Ulei ridicau din umeri şi continuau să trândăvească de dimineaţă până seara. Şi veni şi ziua în care coada de-abia se mai lipi de spatele lui Pâine. Era semn rău. Pâine, tulburat de acest lucru, spuse:

— Tată, eu vreau să merg la câmp cu tine; e cea mai frumoasă meserie: să aci, să semeni, să sapi, să treieri, să seceri... Vreau să câştig eu pâinea pentru noi toţi, dar nu cu ajutorul cozii.

— Fii binecuvântat, copilul meu!

Veni rândul lui Vin: coada de-abia îi mai stătea pe şale. Era semn rău şi asta îl tulbură. Zise:

— Tată, vreau să fac meseria ce se potriveşte numelui meu. E o meserie uşoară: dintr-un butoiaş de vin se pot face două, ba chiar două şi jumătate!

— Bagă de seamă, fiule! Cine păcăleşte, va fi păcălit!

Acuma până şi Oţet se cam ruşina să iasă din casă cu coada pe spinare, pentru a face aprovizionarea. În schimb, Semănâncăcupâine, nu. El era încă un băieţel şi când îşi simţea coada lipită pe spinare parcă îi venea a crede că este chiar un căluţ; atunci când băieţii alergau după el, 6 apuca pe calea cea mai ocolită pentru a ajunge la negustorul de salamuri şi îşi încovoia coada, o făcea să-i salte de o parte şi de alta, o lăsa să atârne, o făcea să se zbârlească întocmai ca un căluţ sprinten. Stârnea urlete şi fluierături printre ştrengarii veseli:

— Hei, Semănâncăcupâine!... Eşti măgăruş sau căluţ? Ia să vedem, nechezi sau răgi?

Iar Semănâncăcupâine, dând din coadă, le răspundea:

— Eu sunt căluţul, voi sunteţi măgarii! Hai, daţi-i drumul la răgete!

Se întorcea acasă triumfător, încărcat cu toate bunătăţile din lume; apoi se arăta din nou la uşă, întorcându-şi spatele şi ia coada de unde nu-i!

După câtva timp, tatăl îmbătrânit de prea multă muncă, îi chemă pe cei cinci fii ai săi şi le spuse:

— Trebuie să mergem să-i mulţumim binefăcătorului nostru şi să i dăm coada înapoi.

Şi într-o dimineaţă, putu fi văzută o mică procesiune, cu Pâine în frunte, ducând ca pe un steag

minunata coadă de cal, iar bătrânul tată mergea în urma copiilor săi ce puteau de-acum să-şi câştige singuri traiul cu propriile lor meserii. Coada parcă era vie; nu se astâmpăra deloc şi se zgâlţâia în mâinile lui Pline care se chinuia s-o ţină locului

Se adunase o mulţime de lume, mai ales copii:

— Unde vă duceţi? Putem să venim şi noi cu voi? Acum că nu vă mai trebuie, duceţi coada la cimitir?

Iar cei mai îndrăzneţi cântau în spatele coitegiului, ba chiar se piefăceau că jelesc:

— Frumoasă şi nemaivăzută coadă.

Fără sicriu eşti dusă la groapă J *Fără sicriu eşti dusă la groapă!*

Frumoasă şi nemaivăzută coadă!

Într-o clipă, coada zbură din mâinile lui Pline şi începu să-i biciuiască peste spate, peste faţă, peste tot pe obraznicii aceia, punându-i pe fugă cu mic cu mare şi după ce isprăvi însă, ia-o de unde nu-i; iar când tată! şi fiii voiră să-i mulţumească bătrânului cu barbă albă. c-autară ici, căutară dincolo, dar nu reuşiră să găsească nici măcar o urmă în vălmăşagul de plante din pădure.

Mulţimea, jos în sat, nu-l mai slăbi cu întrebările pe ţăran:

— Cumetre, cum a fost cu coada?

Iar ţăranul le povestea de-a fir a păr istoria, sfârşind de fiecare dată cu: „Bine faci, bine găseşti, chiar fără să ştii!”

Lumea îl asculta, dar nu credea: „Cine ştie cum o fi fost ru adevărat?”

Vor mai fi şi astăzi dintre aceia, care auzind povestea cozii, s-or mira neîncrezători:

— Cine ştie cum o fi fost cu adevărat?!

Ce-aţi văzut sau n aţi văzut.

De-aţi crezut sau n aţi crezut.

— aeo *mea-i nonă şi ve he.*

Dar oricum nu-i floare la ureche!

ZÂNA ZĂPEZII

A fost odată un rege care avea un singur fiu pe care „Îl creştea, cum se spune, în puf.

Gât timp a fost copil, prinţul s-a supus de voie de nevoie tuturor precauţiilor excesive luate de părintele său ca să nu se îmbolnăvească; dar după ce deveni un băietan frumuşel, începu să se cam sature.

Aşa că acum deschidea larg ferestrele apartamentului său; cobora în grădină cu capul descoperit sub soarele amiezii; o rupea la fugă pe alei, sărind, tropăind, imitând nechezatul calului, lătratul câinelui sau urletul lupului, când i se spuse că lupii urlă astfel.

Aşa că iată-i pe servitorii săi grăbindu-se să închidă ferestrele. Şi iată încercând să-i pună cu forţa o beretă sau o pălărie pe cap ca să-l apere de soare, sau alergând după el, gâfâind de-a lungul aleilor, prinzându-l de braţ şi strigându-i:

— Dar, luminate prinţ! Ce va spune maiestatea-sa?

Dar maiestatea sa nu mai spunea nimic. Prinţul devenise un tinerel, frumos, înalt şi voinic. Îi plăcea să călărească, să meargă la vânătoare, să se distreze alătuii de tinerii de vârsta lui.

Însă într-o zi, la vânătoare, dispăru. Curtenii din suita sa îl căutară zadarnic şi trebuiră să se întoarcă la palat aducând trista veste.

Regele, înnebunit de durere, poruncise deja să i se inş rueze calul, când prinţul reveni teafăr la palat de unul singur.

— Ce s-a întâmplat, prinţe?

— Nimic, maiestate.

N-a mai vrut să spună altceva. Dar avea o expresie ciudată.

Regele, care trăia urmărit în permanenţă de spaima de a-l pierde, nu se putea mulţumi cu acest răspuns.

— Nimic? Cu privirea asta?

— Nimic rău, maiestate. Am văzut cea mai frumoasă făptură din lume... Doar că spune: „Să mă priveşti da, se poate, dar să mă atingi, nu!” Şi dacă va fi să mă însor, numai cu ea mă voi însura.

— Cine e? Unde se află?

— Nu ştiu. Are trupul alb ca zăpada; şi-ţi dă o senzaţie de răcoare ce te desfată.

— Prinţe, ai adormit în mijlocul pădurii şi ai visat.

— Maiestate, aveam ochii larg deschişi. Vreau să mă întorc s-o revăd.

Şi într-adevăr, a doua zi, după ce regele îi poruncise şi apoi îl implorase să nu plece, prinţul voi să se întoarcă singur în locul în care îi apăruse alba făptură, care şi în somn venise să-i repete: „Să mă priveşti, da, se poate, dar să mă atingi, nu!”

Ce însemna asta? Trebuia să afle.

Regele hotărâse să-şi urmărească feciorul pe furiş. I se părea absurd ceea ce îi povestise acesta. Poate era vorba de vreun descântec, care avea să-i poarte ghinion, înainte se temuse de aer, de soare, de mişcare; şi acum, când îl vedea cum crescuse frumos şi puternic, se temea mereu de vreo nenorocire... îşi reproşa adesea:

— Ah! Dar îi cobesc a rău!

Totuşi, spaima de o nenorocire neaşteptată nu-l părăsea în ciuda hotărârii sale. Se simţea deja bătrân, nu voia să-şi mai ia altă soţie ca să aibă un alt urmaş.

De aceea, dimineaţa, imediat ce prinţul ieşi pe poarta palatului, regele, travestit în ţăran, îl urmări mergând la câţiva paşi în urma sa ca să nu-l piardă din vedere.

La un moment dat, văzu un sărman măgar prăbuşit sub greutatea încărcăturii

— Fă ti pomană, cumetre şi ajută mă! Tu de cap, eu de coadă!

Putea să-l lase pe bătrânul ţăran în nevoie V

Şi: – Hei! Sus! Hei! Sus! – el de cap şi celălalt de coadă, până ce sărmanul măgar, se ridică pe cele patru picioare.

Dar, când regele îl căută din ochi pe prinţ, nu-l mai văzu nici aproape, nici mai departe.

Rătăci pe ici, rătăci pe dincolo, se afundă în pădurea în care dispăruse prinţul cu o zi mai înainte, îl căută din nou, strigă cu voce tare: Prinţe! Prinţe! Nevăzându-l şi neprimind niciun răspuns, se întoarse din drum şi se îndreptă spre casă, hotărât ca data viitoare să-i calce strâns pe urme şi să nu-l piardă din ochi.

Dar înainte de-a ajunge la palat, iată şi prinţul

Regelui îi crescu inima: uitând de hainele ţărăneşti care-l făceau de nerecunoscut, dădu să-şi îmbrăţişeze fiul. Văzându-se respins cu dispreţ, se gândi să se distreze pe seama prinţului.

Şi. prefăcându-şi vocea, spuse:

Frumoasa făptură albă, proaspătă ca adierea, într-o zi pleca-va, şi-ţi va lăsa durerea…

— O cunoşti şi dumneata? exclamă prinţul uimit.

— Priveşte, dar nu atinge, asta-i momeala. Priveşte, dar nu atinge şi… totul dispare!

— Nu, moşneag răutăcios!

Şi se pregăti să-l lovească.

— Prinţe!

11 recunoscu pe rege după strigăt şi i se aruncă în genunchi, cerând iertare.

— Oh! maiestate Mi-a spus: „Trebuie să plec departe – ore munţii cei înalţi”. Vreau să merg s-o regăsesc acolo sus.

— La ce va folosi? Nu va putea deveni niciodată regina ta! Priveşte-mă, dar nu mă atinge! Cum se poate aşa ceva?

— Îmi ajunge doar s-o văd. Dac-ar vedea-o şi maiestatea sa mi-ar da dreptate.

Regele se gândi:

— A-ta ori e vrajă ori e nebunie.

Cel mai bătrân dintre miniştri propuse:

— Trebuie întrebată vrăjitoarea Pitică.

Vrăjitoarea Pitică locuia într-o pesteia, la mijlocul unui munte înconjurat de păduri. Trebuia să i înccnjori de trei ori strigând cu voce tare: „Vrăjitoare bună. vrăjitoare frumoasă! a la cel de-al treilea tur se ivea intrarea peşterii şi puteai intra la vrăjitoare.

Şi iată-l pe rege, făcând prima dată înconjurul pădurii:

— Vrăjitoare bună. vrăjitoare frumoasă!

Era obosit, simţea că nu mai poate; începu totuşi cel de al doilea înconjur – Vrăjitoare bună! Vrăjitoare frumoasă!

La al treilea tur, regele abia reuşi să se târască şi era aproape epuizat când, în loc să strige: Vrăjitoare bună! Vrăjitoare frumoasă! îi scăpă: Vrăjitoare Pitică! Vrăjitoare Pitică!

Şi trebui să se înapoieze fără să fi găit intrarea în grotă între timp, prinţul se pregătea să plece spre munţii înalţi unde se refugiase făptura albă şi rece ca zăpada.

Regele, disperat, nu ştia cum să i împiedice.

Cel mai bătrân dintre miniştri sugeră din nou:

— Trebuie consultată vrăjitoarea Pitică!

Regele îşi reîncepu drumul în jurul pădurii strigând cu voce tare ca mai înainte. În fine, ajunse la ultimul pas; era sfârşit şi trebui să facă o mare sforţare ca să nu strige şi de astă dată: Vrăjitoare Pitică 1 Vrăjitoare Pitică!

Intrarea în grotă se deschise şi regele putu păşi prin tunelul ai cărui pet-ţi străluceau de – ţi luau ochii, fără să fie însă luminaţi de lămpi sau de luminări.

Vrăjitoarea Pitică stătea la masă.

— Bun venit, maiestate! Aşezaţi-vă. maiestate! Mâncaţi şi beţi, maiestate! apoi vom vorbi despre fiul înălţimii tale, prinţul.

Regele era uimit că vrăjitoarea Pitică ştia deja motivul vizitei sale.

Dacă i priveai chipul, vrăjitoarea Pitică părea o bătrânică. dar trupul ei era ca al unei fetiţe de şa = e ani.

Regele repeta mereu: „Mulţumesc! u şi privea cu gura căscată masa întinsă Farfurii de aur, pahare de aur, sticle de aur, tacâmuri de aur Patru fetişcane rupte din soare aduceau la masă bucatele, mutau de colo colo farfuriile şi tărâmurile.

Vrăjitor rea Pitică înghiţea totul cu lăcomie şi bea vin aproape la fiecare înghiţitură.

— Mâncaţi, maiestate! Beţi, maiestate! Vom vorbi apoi despre fiul înălţimii taie. prinţul!

Şi reîncepea să înfulece ca şi cum ar fi luat de-abia primele înghiţituri.

În cele din urmă:

— Mâncaţi şi dormiţi, dormiţi şi mâncaţi; e cel mai bun lucru care se poate face. Mâine vom vorbi despre fiul înălţimii tale.

— Să vorbim acum, vrăjitoare frumoasă!

— Să mâncăm şi să dormim, să dormim şi = a mâncăm: e lucrul cel mai bun pe care-l putem face! Mâine... mâine...

Nu mai apucă să termine. Adormise pe scaun. Cele patru tinere o duseră pe braţe în pat

Se simţi încet, încet, toropit de somn şi el, iar a doua zi dimineaţă se trezi într-o cameră frumoasă, pe un pat cât se poate de moale.

— Să vorbim despre prinţ, vrăjitoare bună!

— Oh, maiestate! Ce inel minunat aveţi în deget!

— Iată, e pentru dumneata! Să vorbim despre prinţ...!

— Mulţumesc! Oh, maiestate! Ce superbă centură purtaţi!

— Iată, e pentru dumneata... Dar să vorbim despre prinţ...

Şi că printr-o minune, regele, puţin plictisit, nu

adăugase: Vrăjitoare Pitică! îşi muşcă limba.

Vrăjitoarea îşi puse inelul în deget, îşi atârnă colierul de gât, se încinse cu centura şi începu să mijească ochii, să caşte şi să se întindă, mormăind cuvinte necunoscute. Regele aşteptă puţin înainte de a insista:

— Să vorbim despre prinţ, vrăjitoare frumoasă! Să **vorbim despre prinţ, vrăjitoare bună!**

— Maiestate... deja... mă întorc.

Îşi întinse braţele şi picioarele, începu din nou să caşte. şi deschise ochii:

— Z'ina Zăpezii l-a chemat, i Zina Zăpezii l-a descântat.

Ca să ieşim din acest joc Ne trebuie Zina-de-Foc.

Regele îşi puse mâinile în cap, plângând:

— Ah, sărmane prinţ! Şi ce să fac?

— Acum Zina Zăpezii e foarte departe, pe culmile munţilor. Am să-i dau prinţului câteva picături de uitare – de-aici – şi pentru câteva luni nu-şi va mai aminti de Zina Zăpezii. Între timp vom alerga la Zina-de-Foc, care trăieşte în palatul ei subteran.

— Ah, sărmane prinţ! Şi cum să fac?

— El e gata să plece. Spuneţi-i...

Şi vrăjitoarea Pitică îi explică amănunţit ce trebuie să facă.

— Aşadar prinţe, sunteii hotărî!?

— Cât se poate de hotărât, maiestate.

— Şi nici nu vă pasă dacă nu mă veţi mai găsi în viaţă la înapoiere?

— De ce vorbiţi aşa, maiestate?!

— Să bem, până una alta, în sănătatea măriei tale.

— Cum să nu, maiestate!

Prinţul goli paharul.

Picăturile de uitare îşi făcură imediat efectul.

Prinţul, care se grăbea să plece la drum, începu să se învârtă prin camere, fredonând, cu mâinile la

spate, privind în jur ca şi cum ar fi căutat ceva ce pierduse. Privea pe fereastră în grădina palatului... totul verdi, totul înflorit... şi întreba:

— Maiestate, a sosit Primăvara? Şi când va pleca?

— Peste trei luni, băiete.

— Şi apoi va veni vara, nu-i aşa?... Şi când va pleca?

— După alte trei luni, prinţe! Dar de ce?

— Prea multe flori Primăvara; prea cald e Vara.

Şi reîncepea să privească de jur-împrejur căutând ceva ce rătăcise; nu ştia nici el ce. caută... Regele, pe de o parte, era mulţumit; pe de alta, uitarea aceasta îi făcea milă.

Cel mai bătrân dintre miniştri, îi spuse regelui:

— Maiestate, dacă am profita de răstimpul acesta de linişte pentru a-l însura? Fiica regelui Spaniei este foarte frumoasă, aşa se spune, şi e la vârsta măritişului. Să-l trimitem în călătorie, acolo, la curte; va fi pentru el o schimbare.

În ziua în care regele îi făcu propunerea, prinţul răspunse indiferent's

— Să mergem să vedem frumuseţea asta rară!

Plecă însoţit de bătrânul ministru cu o mare escortă şi cu multe daruri bogate pentru familia regală.

Dar când regele Spaniei spuse prinţului:

— Iat-o şi pe fata mea! prinţul o privi o clipă din cap până-n picioare şi, întorcându-se către bătrânul ministru, e xelamă:

— Asta-i faimoasa frumuseţe? Pare o spălătoreasă!

Imaginaţi-vă ce-a urmat! Prinţesa leşină; regele voia să-l arunce pe scări pe impertinentul prinţ şi, fără iscusinţa bătrânului ministru, care declară că prinţul înnebunise pe neaşteptate, s-ar fi pornit război.

— Ah, prinţe, prinţe! Cum de x-a trecut prin

minte...

— Am spus ceea ce mi-aţi şoptit.

— Eu? Ah, prinţe!?

— Dumneavoastră sau un altul, nu ştiu: mi s-a şoptit la ureche: „Asta-i faimoasa frumuseţe? Pare o spălătoreasă!” Poate că nu-i adevărat...!

— Eu? Eu? Prinţe!

Bătrânul ministru nu reuşea să-şi vină în fire.

Regele înţelese foarte bine cine şoptise la urechea prinţului cuvintele acelea urâte: Zâna Zăpezii, bineînţeles.

Ah! Aşadar vraja nu-şi pierduse puterea! Într-adevăr, din când în când, prinţul întreba:

— A sosit Toamna, maiestate?

— De ce, prinţe?

— N’mic! mai apoi va veni iarna, e adevărat, maiestate?

— De ce, prinţe?

— Nu ştiu; mi se pare că iarna îmi va aduce o mare bucurie.

Regele se tulbură foarte tare auzindu-l cum vorbeşte.

— Dar iarna, prinţe, e cel mai urât anotimp al anului.

Nu mai pierdu nicio clipă. Se întoarse la vrăjitoarea Ihtică.

— Vrăjitoare bună! Vrăjitoare frumoasă! Picăturile de uitare şi-au pierdut puterea!

— Aşezaţi-vă, maiestate! Mâncaţi şi beţi. Apoi vom vorbi despre fiul maiestăţii sale! Ce frumoasă brăţară aveţi la mină!

— Iat-o, e pentru dumneata, vrăjitoare bună!

— Mulţumesc. Şi catarama aceea cu două stele din diamante?

— Şi aceasta e pentru dumneata... vrăjitoare frumoasă! Dar să vorbim despre prinţ.

— Mulţumesc. Ce frumos smarald aveţi în deget

— E al dumitale, vrăjitoare bună, vrăjitoare frumoasă... Dar să...

— Plec şi mă întorc!

Închise ochii, căscă, întinse braţele bolborosind eu\inte necunoscute şi adormi ca şi data trecută.

Rămase aşa doar câteva clipe. Când se trezi părea foarte obosită.

— Am fost foarte departe, de dragul măriei-tale. La marii mei învăţători. Zâna Zăpezii va sosi în curând. Trebuie să alergăm la Zâna-de-Foc, duşmanca sa cea mai puternică. Vă însoţesc. Veniţi cu mine.

Vrăjitoarea Pitică mergea ca vântul; parcă nici nu atingea pământul cu picioarele. Regele abia o putea urma

Ce n-ar fi făcut bietul părinte pentru a-şi salva fiul?

— Vă previn, maiestate: trebuie să vorbim despre Zina Zăpezii fără a-i pomeni numele. Şi acum, să ne scufundăm sub pământ...

La început, întuneric beznă. Nu vedeai unde să pui piciorul. Apoi o lumină slabă, care crescu până la strălucirea lunii pline; şi apoi... Pereţii, bolţile lungului coridor ardeau ca de foc şi, în fund. treptele scării care duceau în jos, în apartamente, păreau de flăcări vii, dar erau mai tari ca marmura.

Regele, care la început se temuse să nu se facă scrum, văzu că acele flăcări teribile erau inofensive şi înainta cu inima liniştită până în salonul cel larg.

Zâna-de-Foc părea limba jucăuşă a unei splendide flăcări cu capul său nespus de frumos de femeie în jurul căruia se unduia părul lung de aur ca o aureolă neliniştită.

— Zână-de-Foc! Zână-de-Foc! Numai dumneata poţi să-mi salvezi feciorul!

— Ce-l ameninţă?

— Un pericol fără nume... dar sigur! spuse vrăjitoarea Pitică.

— R De la un bărbat sau de la o femeie?

— Cine poate să ştie? răspunse regele. „Să mă priveşti, da, spune, dar să mă atingi, nu!”

Trupul de flacără al Zânei-de-Foc se răsuci, se întunecă, aureola de aur încetă să vibreze şi, în faţa regelui, apăru o bătrânică îmbrăcată într-o haină umilă, cenuşie, cu părul alb strâns în jurul tâmplelor, cu privirea senină şi gura surâzătoare.

Ieşind pe uşa deschisă, Zâna-de-Foc îi spuse regelui;

— Maiestate, apucaţi-vă strâns de poala veşmântului meu. Trebuie să zburăm două zile şi două nopţi ca să ajungem la timp. Iar tu, vrăjitoare Pitică, nu vei mai veni cu noi! Adio!

Regele se simţi purtat uşor ca o pană. Zboară S Zboară! Zboară! Două zile şi două nopţi!

— Vai mie! suspină zâna. Poate ajungem prea târziu.

Prin aer se învârtejeau fulgi mici şi ciudaţi de zăpadă.

Regele se păzi cu grijă să rostească numele celeilalte zâne!

În timp ce urca treptele palatului regal, Zâna-de-Foc se transformase într-o preafrumoasă tânără, bogat îmbrăcată şi împodobită cu bijuterii scumpe Prinţe! Prinţe! spuse regele. Iată frumuseţea în persoană!

Prinţul stătea la fereastră. Privea, extaziat, micii fulgi de zăpadă care zburau prin aer; iar departe, departe, printre nourii roz zărea umbra albă şi transparentă a Aceleia care revenise în mintea şi în inima lui şi pe care o crezuse pierdută pentru totdeauna.

— Prinţe! Prinţe!... Iată frumuseţea în persoană!

— Asta – i frumuseţea în persoană? îmi pare o spălătoreasă!

Şi se întoarse sorbind din ochi fulgii de zăpadă care acum se învolburau mai deşi prin aer, şi umbra

albă şi transparentă care se apropia, purtată uşor de vânt.

Zâna-de-Foc dispăruse. Regele, pe jumătate nebun de durere plângea într-un colţ al camerei.

— Iat-o! Iat-o!

Prinţul înţelese atunci că viaţa sa se topea, se pierdea în divina fantasmă albă: „Să mă priveşti, da, dar să nu mă atingi!”

Păreau cuvinte de ameninţare, de condamnare şi fuseseră pentru el dulcea momeală a unui vis frumos.

Totuşi, în dimineaţa următoare, când îi găsiră trupul neînsufleţit sub un strat subţire de zăpadă – şi părea că doarme – bătrânul ministru spuse*;*

— Zâmbeşte încă visului său!

Poveste de zăpadă, poveste de foc.
Dacă v-a plăcut, faceţi-i loc.
Poveste de foc, poveste de zăpadă.
Cine-o înţelege o ţine dragă.

LICURICIUL

A fost odată o fetiţă orfană de lată şi de mamă, care trăia în casa bunicilor, nişte bătrâni foarte bogaţi, dar mereu bolnavi.

Fetiţa, care nu-şi cunoscuse părinţii, le spunea acestora tată şi mamă şi îi îngrijea cu multă căldură, deşi! nu împlinise încă zece ani.

Nu îngăduia ca vreo cameristă sau vreun servitor să le aducă bolnavilor nici măcar un pahar cu apă. Voia să facă totul ea însăşi. Şi noaptea, deseori, sărea jos din pat să-l întrebe îngrijorată i

— Bunicule, ai nevoie de ceva?... Bunico, nu-ţi trebuie nimic?

Era fericită când bunicul sau bunica îi răspundeau i

— Da. da. avem nevoie... de o sărutare. Şi-acum întoarce-te în pat.

În timpul zilei, cei doi bătrâni îi dădeau voie să invite alte fetiţe din vecini să se joace împreună.

Alergau, se zbenguiau, răsunau râsete şi cântece pe coridoarele şi în încăperile vechiului palat sau pe aleile grădinii, umbrite de arbori înalţi şi mărginite de plante înflorite.

Fetiţa nu era încrezută şi-şi trata tovarăşele ca pe egalele sale, deşi acestea creşteau în case de oameni sărmani. Nu le lăsa niciodată **să** plece cu mina goală şi la fiecare schimbare de anotimp, le dăruia tuturor haine noi.

Nu îi lipsea nimic: capriciile ei, oricât de mici. erau repede îndeplinite. Şi **totuşi. În unele** zile se sirtiţca cuprinsă de **o** adâncă melancolic. Voia să rămână singură în camera sa. cu obloanele ferestrelor trase, aşezată într-un colţ. nici ca însăşi nu ştia de ce. Simţea că-i lipseşte ceva. dor nu ştia să spună ce anume.

— Ce ai**? o** întreba bunicul.

— Ce vrei? o întreba bunica.

— N-am nimic nu vreau nimic!... Nu ştiu! apoi râzând deodată şi făcând o mică strâmbătură, adăuga: – Vreau luna de pe cer! Vreau luna de pe cer!

Şi îşi recăpăta buna dispoziţie.

Într-o seară de vară, fata a vrut să coboare în grădină ca să se bucure de puţină răcoare. Pe neaşteptate, văzu pentru întâia oară, ici şi colo, mici puncte luminoase şi albăstrii, ce păreau că se distrează urmărindu-se printre plantele din straturi. Încercă să se apropie cu mare grijă de acele flăcărui zburătoare, dar ele se împrăştiau, alergând dintr-un loc în altul ca să scape de urmărirea fetiţei, care încerca să le prindă cu mina.

În scara următoare, reuşi şi fu uimită să vadă o insectă mică şi închisă la culoare, cu aripioare, ce-şi pierdu strălucirea, pe care însă şi-o recapătă imediat ce putu să scape din mâna ei.

I se părea c-a descoperit o mare taină şi-i povesti celei mai dragi prietene, rugând-o să păstreze secretul.

— Dar ce mister! Ce secret: îi răspunse aceasta. Sunt licurici. Am omorât o mulţime anul trecut.

— De ce i-ai omorât?

— Do ce? Aşa... să mă distreaz.

— Nu-ţi făceau niciun rău, sărăcuţii!

Şi, din seara aceea, nu-i mai urmări. Ei invadaseră grădina, zburau în jurul i şi o urmau de-a lungul aleilor ca şi cum ar fi ştiut că fetiţa nu-i va mai fugări.

În pat, înainte de a adormi, tot felul de gânduri treceau prin căpşorul ei:

— Dac-aş fi licurici! Ce m-aş mai distra!

Visa mai ales în zilele acelea de profundă melancolie, care o învăluia din când în când.

— Ce ai? o întreba bunicul.

— Ce vrei? o întreba bunica.

— N-am nimic!... Nu vreau nimic!... Nu ştiu! Dar nu mai adăuga râzând ca altă dată, făcând o graţioasă strâmbătură: Vreau luna 1 Vreau luna de pe cer!

Totuşi nu îndrăznea să spună: Aş vrea să fiu licurici.

Într-o dimineaţă, pornise pe un drum de ţară ca să culeagă flori de câmp, când văzu venind o femeie sărmană, nici bătrână, nici tânără, dar atât de zdrenţăroasă că-ţi făcea milă: fără pantofi, fără ciorapi, cu capul descoperit, palidă şi slabă încât părea gata-gata să se prăbuşească de foame.

— Ce vi s-a întâmplat, bună femeie? Sunteţi bolnavă?

— Mi s-a întâmplat ceva ce n-aş fi vrut!

Vorbea cu greutate şi întinse mâna ca să primească pomană.

Fetiţa avea doar un bucheţel de flori şi i-l întinse. Văzu, cu mare mirare, că femeia începuse să le ciugulească de parcă ar fi fost boabe de struguri, iar când termină păru să-şi revină.

— Mulţumesc, fetiţo. Vezi? Sunt aproape goală, la fiecare pas îmi mai cade o zdreanţă în drum. Ar trebui să-mi dăruieşti hăinuţa ta; ai atâtea:

— Dar e prea mică pentru dumneata.

— Nu contează: să încercăm.

Fetiţa îşi deschise hăinuţa, o scoase şi i-o întinse plină de curiozitate.

Şi iată că în timp ce femeia încerca s-o îmbrace, stofa se lărgea, se alungea şi hăinuţa cădea pe corpul ei ca şi cum ar fi fost croită şi cusută anume.

— Îţi mulţumesc, fata mea! Vezi? Picioarele mi-s însângerate. Ar trebui să-mi dăruieşti pantofiorii aceia; ai atâtea perechi!

— Dar piciorul meu e atât de mic!

— Nu contează: să încercăm.

Fetiţa îşi scoase pantofiorâi, dar mai făcu şi altceva.1 îşi scoase şosetele care îi ajungeau până la genunchi i i le dădu.

Şi iată că şosetele se lărgesc, se alungesc până la jumătatea piciorului femeii, iar pantofiorâi se potrivesc pe picior ca şi cum cizmarul i-ar fi lucrat pe măsura ei.

— Îţi mulţumesc! îţi mulţumesc, fata mea!

Fetiţa o privea puţin cam speriată. Şi cu elt-o privea cu atât creştea şi spaima ei. Arătarea aceea palidă şi, slabă care, cu puţin înainte, părea că nu se mai poate ţine pe picioare de foame, devenise rumenă în obraji, bine îmbrăcată şi încălţată, aproape de nerecunoscut.

— Cine sunteţi? Nu-mi veţi face niciun rău, nu-i aşa? spuse fetiţa cu voce tremurătoare.

— Ba chiar vreau să-ţi fac tot binele pe care-l pot *i* face. Cere-mi orice şi vei fi mulţumită. Mă numesc

Zânişoara pentru că sunt cea mai tânără dintre zânc. Vrei o hăinuţă brodată cu aur şi diamante?

— Nu!

— Vrei pantofiori care să nu roadă şi să crească Odată cu piciorul?

— Nu! Nu! Aş vrea.

— Spune, hai...

— Aş vrea, din când în când... să devin licurici ca licuricii care, seara, zburdă prin grădină!

— Atât de puţin? Nimic altceva?

— Numai atât şi nimic altceva.

— Ia acest ineluş. îl vei purta pe unul din degetele mâinii stângi. Când... vei dori să devii licurici îl vei pune pe degetul mijlociu de la mâna dreaptă şi vei spune:

— Zinişoară, zâna mea.

Licurici să nu aş vrea.

Două ore de-aş putea!

...fie şi trei, patru sau chiar mai multe ore, dar în ultimul minut să te întorci în grădina ta. Vei fi avertizată de o înţepătură uşoară cu un sfert de oră mai înainte.

— Ah, zânişoară, draga mea!

Voi să-i sărute mâna, dar îşi dădu seama că trupul zmei era de aer; şi chiar se destrăma ca o ceaţă uşoară.

Avea însă ineluşul în degetul mâinii stângi şi **ara** îmbrăcată şi încălţată cu hăinuţa şi cu pantofiorii dăruiţi aşa-zisei cerşetoare. Abia aştepta să se facă seară ca să încerce virtuţile ineluşului.

După ce bunicii se duseră la culcare, fetiţa, tiptil, tiptil, cobori în grădină şi:

— Zânişoară, zâna mea.

Licurici să fiu aş vrea.

Două ore de-aş putea.

Simţi cum devine micuţă, micuţă şi imediat văzu aprinzându-se ceea ce ea numea felinăraş. Zbură ici şi **colo, cuprinsă de o bucurie nebună. Ar fi dorit să fie urmărită de cineva, aşa cum obişnuia ea să facă; dar în grădină nu era nimeni. Doar alţi licurici atraşi de lumina aceea, mai puternică decât lumina lor şi care-şi schimba neîncetat culoarea, când roşie, când verde, când portocalie sau albastră. O urmăreau, se îngrămădeau în spatele ei şi că se distra sărind sus de tot, zburând dintr-un loc în altul, ascunzându-se printre tufişuri până în momentul în care simţi o înţepătură uşoară şi avu senzaţia că se alungeşte, se**

întinde şi corpul îşi reia forma umană. Puse din nou inelul în mâna stângă, se întoarse sus, dar era atât de emoţionată încât nu reuşi să adoarmă. Licurici! Licurici mic! I se părea că visează!

Mai multe seri la rând, imediat ce bunicii adormeau:

— Zânişoară, zinci mea.

Licurici să fiu aş vrea.

Două ore de-aş putea.

Licuricii o urmau, o înconjurau, îi alcătuiau aproape o suită ca unei regine; nici nu mai văzuse grădina atâţia licurici; parcă-şi dăduseră întâlnire toţi licuricii din câmpiile învecinate.

Într-o seară, îşi stinse pe neaşteptate felinăraşul, zbură dincolo de zidul grădinii, unde n-o putea urmări niciun licurici şi zboară ici, zboară color se trezi, fără să-şi dea seama, în grădina regală.

Prinţul se plimba pe alei la răcoare.

— Oh, ce licurici frumos! Oh, ce licurici frumos!

Nu ştia că este chiar prinţul; îl luă drept un tânăr grădinar; şi timp de câteva ore în obosi, lăsându-se urmărită în zborul său unduitor, schimbând culoarea felinăraşului cinci în verde, când în roşu, în portocaliu, în albastru, încât nu mai semăna cu un licuriei, ci cu o mare piatră preţioasă schimbătoare şi înaripată.

— Opreşte-te, licurici frumos! Opreşte-te! Nu vreau să-ţi fac niciun rău… Sunt prinţul!

Puţin doar lipsi ca fetiţa licurici să nu leşine auzind aceste cuvinte. Se înălţă în zbor şi se grăbi să fugă în timp ce prinţul îi striga din urmă: v

— Întoarce-te mâine seară! Te aştept! întoarce-le 1

Nu mai aşteptă înţepătura şi fugi să se ascundă hi grădina sa. Inima îi bătea puternic. I se părea că scăpase dintr-un mare pericol.

Prinţul povesti totul reginei, mama sa.

— Aţi avut un vis frumos, prinţe! îi spuse aceasta râzând, şi vi se pare adevărat.

Timp de două nopţi, prinţul nu văzu reapărând

licuriciulaşteptat şi începea să creadă că într-adevăr visase, când, în cea de-a treia seară, zări departe, la capătul unei alei, luminiţa rătăcitoare, care se rotea deasupra ierbii şi a florilor din straturi schimbându-şi culoarea în fiecare clipă.

Iată-l! Iată 1! şi îi fugi în întâmpinare.

Jocul din prima seară reîncepu mai complicat şi mai înfierbântat. Prinţul încerca s-o prindă, dar că se ferea, înainte, înapoi.

— Ah, licurici răutăcios! Dacă te-ai lăsa prins, te-aş lua de soţie: ai fi prinţesă!

Nu mai aşteptă să fie prevenită de uşoara înţepătură şi se refugie în grădina sa. Inima îi bătea puternic. Prinţesă! Prinţesă!… Dar bănuia o înşelătorie.

S-ar fi putut destăinui bunicii: Bunicuţa mea! Aşa şi aşa! apoi i-ar fi ascultat sfatul.

Se abţinu însă dfe frică să nu fie certată. Secretul însă îi apăsa prea tare inima. O luă deoparte pe cea mai bună prietenă şi-i spuse:

— N-ai să mă crezi… dar mă pot transforma în licurici când vreau.

— Cum aşa?

— Aşa şi aşa!

Şi-i povesti întâmplarea.

— Vreau să încerc şi eu!

Şi pl ostuţa îi răspunse:

— Vino în seara asta. Voi fi în grădină şi vei vedea.*

Îi puse ea însăşi inelul în degetul cel mic al mâinii drepte şi o învăţă cuvintele:

— *Zânişoară, zâna mea.*

Licurici să nu aş vrea.

Două ore de-aş putea.

— Când vei simţi o uşoară împunsătură, întoarce-te repede.

Cealaltă rătăci câteva clipe prin grădină, apoi zbură şi dispăru.

Fetiţa o aşteptă în zadar până târziu şi plânse tot lungul nopţii gândindu-se la nenorocirea care i se

întâmplase cu siguranţă prietenei sale. Aşteptă alte două zile, dar cealaltă nu dădu niciun semn de viaţă. Atunci se hotărî să se întoarcă în locul în care îi apăruse Zânişoara şi, cu lacrimi în ochi, începu s-o cheme:

— Zânişoară bună! Zânişoară scumpă!

Văzduhul parcă se condensă pentru a alcătui corpul diafan şi aproape fosforescent al zânei. Avea în ochi şi pe buze un surâs blând de reproş şi de mângâiere în acelaşi timp:

— Ştiu totul, spuse, prietena ta te-a trădat. L-a căutat pe prinţ şi i s-a aşezat în palmă. Frinţul a întrebat-o:

„Cine eşti? Cine eşti? Cum te cheamă?”

„Mă cheamă Luminiţa”.

„Dacă mă laşi să te văd, ne vom căsători; vei fi prinţesă”.

„Jură-mi!”

„Pe cuvânt de prinţ!” Prinţul era gata să jure când ea simţi o înţepătură uşoară şi fugi.

— Şi inelul meu, Zânişoară bună?

— Inelul tău, iată-l. I-am pus altul în deget care va fi pedeapsa sa. Tu însă nu te mai gândi la prinţ, nu te mai duce în grădina regală… Ai să mă asculţi?

— Da, Zânişoară bună!

Şi zâna surâzând, dispăru ca o ceaţă uşoară.

Licurici – îi plăcea să se alinte aşa şi cu bunicii – se întoarse acasă cu moartea în suflet din cauza interdicţiei: Nu te mai gândi la prinţ!

Se gândise atâta la el, zi şi noapte, încât acum nu mai putea să nu se gândească. O cuprinse din nou melancolia aceea adâncă, pe care n-o mai încercase de câtva timp, doar că altă dată dura aproape o zi şi ea însăşi nu putea spune de ce. Simţea că îi lipsea ceva şi nu ştia ce anume.

Acuma însă, era nebună de gelozie faţă de prietena sa care trebuia să se mărite cu prinţul şi avea să fie prinţesă.

Dacă se va întâmpla aşa. ea nu va mai avea niciun motiv să trăiască! Şi dacă s-ar fi dus ea în locul celeilalte să-l avertizeze că aceea era doar o intrusă şi că adevărata

Licurici este ea?

Nu mai avu însă timp.

În seara aceea, cealaltă, care nu-şi dăduse seama de schimbarea inelului, şi-l puse în degetul cel mic al mâinii drepte şi rosti:

— ***Zinişoară, zâna mea.***

Licurici să fiu aş vrea.

Două ore de-aş putea.

Prinţul o aştepta în grădină.

Ea începu să se joace, zburând pe alei, printre tufişuri, stârnindu-l pe prinţ să-şi repete cuvintele:

— Dacă mă laşi să te văd, ne vom căsători: vei fi prinţesă. Cine eşti? Cum te cheamă?

Prinţul însă îi spuse:

— Opreşte-te! Sunt obosit! Dacă mă laşi să te văd, ne vom căsători.

Jură-mi!”

— Pe cuvânt de prinţ, jur!

Ea simţea deja înţepătura uşoară şi totuşi şovăia. Se ştia frumoasă şi plăcută şi voia să se arate. Aşteptă până în ultima clipă şi spuse:

— Iată-mă!

Prinţul scoase un strigăt, dându-se înapoi îngrozit. Avea în faţă o viperă care, sprijinită în coadă, se unduia, scoţând afară limba şi părea că ameninţă să – muşte. La strigătul prinţului veniră în fugă grădinarii şi gărzile care porniră imediat în urmărirea ei. O cursă nebună! Vipera se strecura printre ierburi, sărea d «pe o aice pe alta sub o ploaie de pietre care nu reuşeau s-o lovească. În cele din urmă un grădinar tânăr reuşi să-i sfărâme cu o lovitură de baston, capul.

Şi ce văzură? Văzură corpul viperei sfâşiindu-se, mărindu-se şi devenind un trup de fată cu craniul zdrobit. Tresărea, dându-şi suflarea spre spaima tuturor celor de faţă şi mai ales a prinţului.

Dimineaţă, imediat ce află îngrozitoarea întâmplare.

Licurici fugi la bunici. Povesti de-a fir a păr tot ce se întâmplase, de la întâlnirea cu Zânişoara până la

destăinuirea făcută prietenei sale preferate şi trădarea acesteia care fusese groaznic pedepsită.

Licurici nu ştia ce să facă. Arătă inelul înapoiat de Zânişoară şi întrebă:

— Ce să fac, tată? Ce sfat îmi dai, mamă? –

Nu o mai văzuse niciodată pe bunică atât de întunecată şi de încruntată la faţă.

— Dă-mi imediat inelul acela!

— Ce vrei să faci, mamă?

— Ai să vezi!

Imediat ce-l avu în mină, bătrâna se ridică de pe scaun, deschise* fereasti a care dădea spre râu şi aruncă inelul în apa care curgea acolo jos, noroioasă şi învolburată.

Licurici leşină şi ar fi căzut la pământ dacă bunica n ar fi prins-o în braţe.

Când îşi reveni era extraordinar de palidă, puţin ostenită, dar liniştită. Îşi amintea ca de un vis îndepărtat licuricii, Zânişoara, inelul fermecat şi prinţul. Spuse:

— Nu-i aşa? Am visat prea mult, e adevărat, bunico? Acum învaţă-mă să trăiesc!

Şi bunica, surâzând şi mângâind-o, îi răspunse:

— Eşti deja o fetiţă înţeleaptă; n-ai nevoie de sfaturi, copila mea!

Licurici ce zbori pe sus.

Am scris basmul, vi l-am spus.

Cuprins

Cvvânt înainte

Av fost odată... basme

Portocalele de aur 17
Broscuţa 23
1 Prinţesa fără urechi 31 Vâreolacul 35 Năuţica 44 Cele trei inele 51 Bătrânica 57 Izvorul frumuseţii 62 Şalul de bronz 70 Oul negru 76 Fiiea regelui 83 Serpentina 89 Fiu. fiufiu, fiu 95 Capul de broască riicasă 102 Şoricel 109
Povestitorul de basme 116
Pielea de păduche 121

Povestitorul de ba & to

Prefaţă 132
Fulg de-aur 134
Greieraşul 144
Mama zmeilor 152
Hegele Tunet 162
Zâna Floare 170
Sfârlează 179
Meşterul Drege-şi-Strică 185
Fata căpcăunului 192
Păpuşica 200
Bărbierul 208
Motanul de ipsos 216
Morarul 225

Cine vrea basme, cine vrea?

Către cititorii mei, copii 233 Fata grădinarului 234
Comoara ascunsă 250
Prigoria 263 Cumătră Furnică 275
Principele Piţigoi 288
Rădăcinuţă 303
Lăcustă 319
Nunta lui Primpellino 332
Cuibul balaurilor 345

Se spune şi se povesteşte că...

Regele Şchiop 357
Mica Broască ţestoasă 361

Gaura în apă 366
Pendolino 371
Doi fraţi minunaţi 376
Planta cuvântului 381
Băiatul care mânca smochine sau Pappafichi 387
Regele Prudenţiu 393
Ultimele basme
Fluturaşul 397
Micul băieţel capricios 404
Povestea despre căţeluşa şchioapă 412
Florile care râd 421
Povestea egelui care voia ceva... 428
Visul unui rege 435
Coada vrăjită 445
Zâna Zăpezii 455
Licuriciul 466
f-eetoj i FI ORIN CHIRIŢESCD
Teleinofe. actor i ELENA OM I KFSCtl